НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень
ім. І. Ф. Кураса

25 РОКІВ ІНСТИТУТУ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І. Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ

КИЇВ – 2016

УДК 016:32(477)
ББК 72.477.2
І 71

Редколегія
Рафальський О.О. (голова), Майборода О.М., Калакура О.Я.,
Ніколаєць Ю.О., Панчук М.І., Перевезій В.О.

Упорядники
Майборода О.М. (керівник), Перевезій В.О., Войналович В.А.,
Кармазіна М.С., Михальченко М.І., Панчук М.І., Рудич Ф.М.

І 71 25 років Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2016. – 552 с.
ISBN 978-966-02-8020-5

У книзі висвітлюється історія становлення та розвитку двадцятип'ятирічного творчого пошуку колективу Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, нині провідної академічної установи країни в галузі політичних наук.

Подано біобібліографію фундаторів Інституту, його двох перших директорів – академіка НАН України І.Ф. Кураса і академіка НАН України Ю.А. Левенця, бібліографічний покажчик праць науковців, опублікованих ними за час їхньої роботи в Інституті.

Адресована суспільствознавцям та всім, хто цікавиться політичними науками.

УДК 016:32(477)
ББК 72.477.2

© Автори, 2016
© Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2016

ISBN 978-966-02-8020-5

ЗМІСТ

Частина І. 25 років наукового пошуку 4

Частина ІІ. Біобібліографія академіка
НАН України І.Ф. Кураса 40

Частина ІІІ. Біобібліографія академіка
НАН України Ю.А. Левенця 93

Частина ІV. Бібліографічний покажчик праць
працівників Інституту 121

Дирекція Інституту 121

Відділ теоретичних і прикладних проблем політології..... 141

Відділ теорії та історії політичної науки 209

Відділ етнополітології 292

Відділ соціально-політичної історії 377

Відділ національних меншин..... 480

Частина І.
25 РОКІВ НАУКОВОГО ПОШУКУ

Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України був утворений Постановою Президії АН (згодом НАН) України № 328 від 11 грудня 1991 року за назвою Інститут національних відносин і політології. Постановою Президії НАН України № 368 від 5 листопада 1997 р. його було перейменовано на Інститут політичних і етнонаціональних досліджень.

Ініціатива щодо утворення в складі Академії наук України спеціалізованої дослідницької установи політологічного профілю належала відомому вченому, доктору історичних наук, академіку-секретарю Відділення історії, філософії та права, члену Президії Академії наук Івану Федоровичу Курасу (1939–2005 рр.), який став її першим директором. Після його смерті посаду директора обійняв талановитий учений, доктор політичних наук (від 2009 року академік НАН України) Юрій Анатолійович Левенець (1961–2013 рр.), який протягом короткого відведеного йому часу зумів суттєво оновити спрямованість досліджень, надав їм більшої активності і наближеності до суспільних потреб. Передчасна смерть обірвала його життєвий шлях, і справа керівництва закладом перейшла до рук доктора історичних наук (згодом член-кореспондент НАН України) Олега Олексійовича Рафальського, спочатку у статусі наукового керівника, а від кінця 2014 року – директора інституту.

Кадровим ядром інституту на час його утворення був колектив Інституту політичних досліджень, що раніше входив до структури Центрального Комітету Комуністичної партії України[*]. Загальний

[*] Інститут політичних досліджень був утворений наприкінці 1980-х рр. на базі колишнього Інституту історії партії при Центральному Комітеті Комуністичної партії України (про нього див.: Шаповал Ю. І. ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ПАРТІЇ ПРИ ЦК КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ // Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2005. – 672 с.: іл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Inst_ist_partii_pry_CK_Kompartii (останній перегляд: 13-10-2015). Розпочата у ті часи політична лібералізація в СРСР сповіщала кінець монополії компартії на політичну діяльність, появу нових

напрям роботи інституту під час його організації визначався під впливом загальної політичної ситуації і суспільних очікувань. Проголошення у 1991 р. української незалежності було підсумком національного руху, що викликало у багатьох у країні побоювання стосовно агресивного етнічного націоналізму більшості, спрямованого проти національних меншин. Завдання досягнення міжетнічного консенсусу актуалізувало потребу у дослідженнях етнополітичної сфери країни. На першому етапі діяльності інституту міжетнічні (національні) відносини посіли пріоритетне місце, що знайшло відображення і в його тодішній назві, і в структурі. Із шести наукових відділів інституту національних відносин і політології п'ять були орієнтовані на етнополітологічну проблематику:

– відділ теорії та історії національних відносин (зав. відділу д.і.н В. Солдатенко) у складі 9 співробітників, у т. ч. 1 члена-кореспондента АН України (В. Юрчук), 3 докторів і 3 кандидатів наук;

– відділ сучасної національної політики (зав. відділу член-кореспондент АН України, а з 1995 р. академік НАН України І. Курас) у складі 10 співробітників, у т. ч. 3 докторів і 3 кандидатів наук;

– відділ національних меншин (зав. відділу доктор історичних наук М. Панчук) у складі 7 співробітників, у т. ч. 1 доктора і 3 кандидатів наук;

– відділ зарубіжної етнополітології (зав. відділу д.і.н. В. Савельєв) у складі 7 співробітників, у т.ч. 2 докторів і 1 кандидата наук;

суб'єктів політичного процесу і неминучу конкуренцію між ними за владу. В таких умовах обмеження наукових досліджень вивченням тільки одного політичного суб'єкта – Комуністичної партії – позбавляло тодішнє радянське і компартійне керівництво перспектив на адекватне завданням збереження влади розуміння суспільно-політичних процесів. Унаслідок бурхливих, радикальних політичних змін (втрата компартією монополії на політичну владу, суверенізація радянських республік і наступний розпад СРСР) ІПД не встиг розпочати виконання тих завдань, що покладалися на нього рішеннями керівних партійних органів. Заборона Компартії України (30 серпня 1991 р.) після проголошення української державної незалежності автоматично означала і припинення діяльності її всіх установ, що поставило питання про подальшу долю наукового колективу ІПД.

– відділ єврейської історії і культури (у 1993 р. посаду зав. відділу посів к. і. н. О. Заремба) у складі 8 співробітників, у т. ч. 3 кандидатів наук.

Дослідження загальних проблем політичної науки були зосереджені у відділі теоретичних і прикладних проблем політології (зав. відділу д. філос. н. Ф. Рудич), який складався із 9 співробітників, у т. ч. 2 докторів і 3 кандидатів наук. При цьому частина наукових посад на час створення інституту були вакантними і заповнювалися в процесі його становлення. Крім того, було створено регіональні підрозділи інституту у Львові, Івано-Франківську та Ужгороді на базі місцевих вищих навчальних закладів (через брак коштів вони у подальшому були змушені припинити своє функціонування).

Структура інституту формувалася відповідно до напрямів наукових досліджень, визначених для установи Постановою Президії АН України від 23 травня 1991 р.:

– теорія, історія і сучасний стан національних відносин в Україні та прогнозування їх розвитку;

– правові, соціально-політичні та етнопсихологічні механізми врегулювання міжнаціональних конфліктів;

– історичні, соціально-політичні та культурологічні проблеми розвитку національних та етнічних груп в Україні. Українці в інших країнах;

– проблеми етнополітології в зарубіжному українознавстві;

– теоретичні та прикладні проблеми політології;

– політичні партії, суспільні рухи, міжнаціональні проблеми в Україні.

У 1996 р. відбулася корекція наукової тематичної спрямованості і, відповідно, зміна у його структурі: проблематика теорії та історії національних відносин, сучасної етнополітології була зосереджена у новому відділі етнополітології (зав. відділу академік І. Курас, у 1998–2006 р. д. і. н. О. Майборода, у 2006–2012 рр. – д. і. н. Ю. Шаповал, з 2012 р. – д. політ. н. В. Войналович). Крім того, етнонаціональну проблематику і далі розвивали відділ національних меншин (зав. відділу д. і. н. М. Панчук) і відділ єврейської історії та культури (зав. відділу к. і. н. О. Заремба). На цей час ставало очевидним, що адекватне розуміння сучасних етнонаціональних проблем потребує вивчення їх віддалених витоків. Дослідження в цьому напрямі

були покладені на ще один новоутворений відділ етноісторичних досліджень (зав. відділу д. і. н., з 2006 р. – член-кореспондент НАН України В. Солдатенко). Без змін щодо своєї тематичної спрямованості залишився відділ теоретичних і прикладних проблем політології (зав. відділу д. філос. н. Ф. Рудич).

З утвердженням у країні політичного плюралізму і активацією породженої ним боротьби за владу у суспільному замовленні більш наполегливою стала вимога вивчення загальних політологічних проблем. Суспільний запит був донесений до інституту Постановою Президії НАН України № 368 від 5 листопада 1997 р., прийнятою за підсумками комплексної перевірки його діяльності. Постановою було скориговано напрями наукових досліджень інституту, який орієнтувався на вивчення таких проблем, як формування і розвиток політичних систем; стан національних меншин та ситуація в сфері етнонаціональної політики в Україні; ситуація в церковно-релігійній сфері, етноконфесійні відносини і сучасна релігійна політика; розробка і функціонування політичних технологій, зокрема, щодо місцевого самоврядування. Крім того, на інститут було покладено керівництво та координацію підготовки фундаментальних праць з етнічної історії українців та національних меншин України в контексті їх участі в формуванні громадянського суспільства, а також праць з актуальних питань діяльності і класифікації політичних партій в Україні. Постанова, серед іншого, вимагала активізувати розробку аналітико-рекомендаційних і прогностичних матеріалів для органів державного управління, виконання оперативних ситуаційних політологічних досліджень на замовлення вищих органів державної влади України; забезпечити координацію науково-дослідних робіт з вітчизняними та зарубіжними науковими центрами, національно-культурними товариствами, а також виконання спільних наукових проектів.

Перестановка акцентів у напрямах роботи інституту знайшла відображення і в рішенні Президії НАН України змінити його назву, у якій наголос переміщувався на загальні політологічні проблеми. В той же час, інерція набутої тематичної спрямованості завадила швидкому переструктуруванню інституту: він ще певний час функціонував у складі тих самих відділів, по суті, репро-

дукуючи пріоритетність етнополітологічної проблематики щодо загальнополітологічної.

З приходом на посаду директора Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України д. політ. н. Ю. Левенця були здійснені кроки щодо кореляції діяльності інституту відповідно до його напрямів і назви. У 2008 р. було створено відділ теорії та історії політичної науки (зав. відділу д. філос. н., член-кореспондент НАН України М. Михальченко), до складу якого увійшов Центр єврейської історії і культури (керівник – к. і. н. А. Подольський). Крім того, відділ етноісторичних досліджень під керівництвом д. і. н. В. Солдатенка було переорієнтовано на вивчення більш широкого діапазону проблем політичної історії з відповідним перейменуванням на відділ соціально-політичної історії (від 2010 р. зав. відділу – д. політ. н. М. Кармазіна).

Діяльність інституту регулюється його Статутом. Відповідно до нього повсякденною роботою установи керує директор разом з дирекцією, до складу якої входять заступник директора з наукової роботи (у 1994–1995 рр. цю посаду обіймав д. і. н. М. Панчук, у 1996–2005 рр. к. і. н., а згодом д. політ. н. Ю. Левенець, з 2006 р. – д. і. н. О. Майборода), заступник директора із загальних питань (у 1993 р. цю посаду обіймав С. Кучма, у 1994–1997 р. – Л. Польовий та П. Удовенко, у 1997–2004 рр. – Г. Симонян, з 2005 р. – С. Проценко), а також учений секретар інституту (у 1992–1993 рр. – к. і. н Ю. Шаповал, у 1994–1995 рр. – к. і. н. Ю. Левенець, у 1996–2005 рр. – к. і. н., а згодом д. політ. н. В. Котигоренко, з 2005 р. – к. і. н. В. Перевезій). У своїй діяльності дирекція, відповідно до Статуту, керується рішеннями вченої ради інституту, яка виконує роль колегіального дорадчого органу управління.

Фаховий рівень наукового колективу інституту (за часткою в ньому докторів і кандидатів наук) був постійно високим упродовж усього його функціонування, про що свідчать дані Таблиці 1.

Насиченість науковцями вищого рівня кваліфікації кожного із відділів ілюструється даними Таблиці 2.

Нині в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України працюють три члени-кореспонденти НАН України – д. філос. н. М. Михальченко, д. і. н. О. Рафальський, д. і. н. В. Солдатенко.

Таблиця 1.

Динаміка фахового рівня співробітників
Інституту політичних і етнонаціональних досліджень
ім. І.Ф. Кураса НАН України

Рік / Науковців	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Всього	30	32	31	57	42	*	51	56	58	58	59	59	59	59	59	57	60	68	68	64	60	62	62	55
Докторів наук	11	13	13	16	11	*	13	14	11	14	14	14	14	14	14	18	21	23	23	23	21	25	25	26
Кандидатів наук	14	16	15	31	26	*	28	36	38	36	37	37	37	37	37	33	31	29	29	28	26	23	23	26

* немає даних

Таблиця 2.

Фаховий склад наукових підрозділів Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України (на 01.01.2016 р.)

Науковців / Підрозділи	Всього наукових співробітників	Докторів наук	Кандидатів наук	Без вченого ступеня
Дирекція	3	2	1	-
Відділ теоретичних і прикладних проблем політології	11	5	6	-
Відділ соціально-політичної історії	7	4	2	1
Відділ етнополітології	11	5	5	1
Відділ національних меншин	9	4	5	-
Відділ теорії та історії політичної науки	14	6	7	1
Всього в Інституті	55	26	26	3

Науковцям інституту надано, з врахуванням фінансових і матеріальних проблем, спричинених бюджетними обмеженнями, необхідні для роботи інформаційні ресурси. Інституту на момент створення перейшов у спадок книжковий фонд інституту політичних досліджень у кількості понад 100 тис. примірників. Отриманий фонд у попередній час мав забезпечувати інформативну підтримку досліджень суто марксистської спрямованості і науковому профілю новоутвореного інституту відповідав далеко не

повною мірою. В процесі становлення дослідницького закладу політологічної спрямованості у скрутних фінансових обставинах поступово вирішувалося питання забезпечення наукового колективу необхідною літературою. Була налагоджена взаємодія з її найбільш відомими постачальниками, у т. ч. прямі контакти з видавництвами, організовано щорічну передплату на періодичні наукові видання політологічного, історичного, філософського, правознавчого, соціологічного профілю. Щорічні надходження книжкової продукції становили по кілька сотень примірників, журнальної і газетної – під десятками назв. На 2015 р. книжковий фонд наукової бібліотеки перевищив 120 тис., а журнальний наблизився до 30 тис. примірників.

Комп'ютеризація всього інституту і бібліотеки зокрема дала можливість створити електронний каталог її фондів, а також забезпечити доступ до інформаційних ресурсів провідних бібліотек країни. Інший бік комп'ютеризації – можливість співробітників вільно користуватися інформаційними ресурсами всесвітньої мережі Інтернет. Інститут, зі свого боку, забезпечив свою присутність в Інтернеті власним сайтом (www.ipiend.gov.ua), який містить інформацію про його структурні підрозділи, співробітників, підготовку кадрів, роботу вченої ради і спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій, про основні події у його стінах і про ініційовані ним заходи. Сайт дав змогу увійти до бібліотечного каталогу, а також ознайомитися з текстами наукових праць, виданих Інститутом.

Висока питома вага докторів і кандидатів наук у складі інституту забезпечувалася насамперед через функціонування аспірантури і докторантури, що дозволяло компенсувати втрати кадрів вищої кваліфікації внаслідок природного вибуття або переходу в інші установи. За період 1992–2015 рр. в аспірантурі інституту навчалися 74 чоловіки, з яких 58 – на стаціонарі і 16 – заочно. По завершенні навчання 23 з них захистили кандидатські дисертації (відповідно, 21 і 2). Із 20 докторантів інституту докторські дисертації захистили 11 чоловік.

Поглибленню фахових знань і навичок науковців інституту сприяє робота щомісячного методологічного семінару (керівник – д. політ. н. М. Кармазіна).

На кінець 2015 р. науковцями інституту було завершено 26 наукових тем, що входили до плану роботи НАН України, тривалістю кожної із них від двох до трьох років. На початковому етапі роботи інституту, відповідно до його визначеного профілю, відображеного у його назві, пріоритет надавався етнонаціональній проблематиці. Тематичний спектр етнонаціональних досліджень в інституті охоплював питання, актуальні і з точки зору засвоєння світових наукових здобутків, зокрема, аналіз сучасних етнополітичних концепцій українознавства, і з точки зору наукового обґрунтування націє- та державотворення у пострадянській Україні.

Унаслідок роботи вчених з першого напряму було досягнуто вагомих успіхів у теоретико-методологічному обґрунтуванні нової наукової дисципліни – етнополітології*, визначено об'єктно-предметну зону та вдосконалено понятійно-категоріальний апарат цієї науки. По завершенні першого десятиріччя розробки цього напряму масштаби проведених науковцями інституту та інших дослідницьких центрів країни досліджень дозволили не тільки визнати факт становлення нової дисципліни, а й підвести підсумки її здобутків і поставити на обговорення питання про її наступні цілі й завдання [1; 2; 3].

Другий із напрямів розвивався в рамках тем, які стосувалися історії становлення і розвитку української національної ідеї, її реалізації у національно-визвольному русі на різних його етапах. Цей напрям реалізовувався в розробках, які торкалися витоків вітчизняної політичної думки [4; 5; 6; 7; 8], ідеології, політики і практики української державності [9; 10, 11] та історичних подій, пов'язаних з боротьбою за неї [12; 13, 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20; 21].

Розробка тем, спрямованих на вивчення соціальних і національних чинників реформ, що здійснювалися в Україні в період революції 1917–1920 рр., дозволила повніше зрозуміти історичні уроки політичних трансформацій і дати концептуальні орієнтири тим, хто здійснює політико-державну стратегію на сучасному етапі [22; 23; 24; 25; 26].

У розробці проблематики українського націє- та державотворення інститут виходив із того, що вона і в минулому, і нині

* В офіційно затвердженому Реєстрі наукових дисциплін вона присутня під назвою «Етнополітологія та етнодержавознавство», і питання про доречність другої частини цієї назви досі залишається полемічним.

найщільніше сполучена з питаннями взаємовідносин між національною більшістю (титульним українським етносом) і національними меншинами. В цьому напрямі тематикою охоплювалися загальні питання етнокультурології, національної інтеграції у полікультурному суспільстві, взаємозв'язку між етнополітичним процесом і загальною суспільною трансформацією, дискурсивного осмислення етнополітичної культури та особливостей її становлення в Україні. Дослідження в рамках названих тем дозволили усвідомити і досвід, і проблеми, і перспективи етнополітичного та культурного розвитку України, у т. ч. національного будівництва [27; 28; 29 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36; 37], політичних, соціальних і культурних прав людини в етнополітичному контексті [8; 38; 39; 40], у т. ч. стан із забезпеченням прав національних меншин в Україні [41], проблемних питань міжетнічної взаємодії [42].

Поряд із загальними етнополітичними проблемами в інституті послідовно розроблялася тема національних меншин України – їхньої історії, становища, правового статусу, політичної участі. Крім комплексного вивчення національних меншин деякі з них ставали окремими об'єктами спеціальних досліджень, як, приміром, кримські татари, німці й поляки [43; 44; 45; 46].

Присутність в інституті окремого підрозділу, орієнтованого на вивчення історії і культури євреїв, дозволила зосередити увагу на ряді актуальних проблем юдаїки, зокрема, історії єврейських політичних партій в Україні наприкінці XIX – на початку XX ст., соціально-політичного і культурного розвитку єврейської громади у XX ст., етнокультурного контексту взаємовідносин євреїв України та світової єврейської діаспори, участі євреїв у міжетнічних взаєминах у регіонах України, світового етнополітичного контексту еволюції єврейської ідентичності, розвитку єврейської громадсько-політичної думки в Україні початку XXI сторіччя, історико-політичних аспектів життя єврейської спільноти в умовах інтеграції українського суспільства, взаємодії єврейських громад на європейському та пострадянському просторі.

Проведені в інституті дослідження з юдаїки поповнили знання про участь єврейської спільноти у націєтворенні в Україні [47], дали змогу з'ясувати основні течії сучасної громадсько-політичної думки в середовищі єврейської меншини [48], розглянути розвиток єврейської ідентичності у конкретних історичних ситуаціях [49],

проблеми життя євреїв в часи утвердження більшовицького режиму [50], в т. ч. гендерні проблеми [51], історії взаємовідносин єврейських громад зі слов'янським оточенням [52].

У річищі напряму, який стосується феномену національної ідентичності, вагоме і помітне місце посіла регіональна проблематика, яка розвивалася виконанням наукових тем, присвячених вивченню регіональних аспектів етнонаціональних процесів у сучасній Україні, зокрема, етнополітичної ситуації у таких регіонах, як Крим, Закарпаття, Донбас, Галичина. За підсумками етнополітичної регіоналістики було поглиблено уявлення про суперечливий характер націєтворення в різних частинах України [53; 54; 55; 56; 57; 58].

Учені інституту розглядають український соціум у контексті його субкультурної диференціації й ціннісної варіативності. У цьому контексті особливого значення набуває проблема загальнонаціональної та регіональної ідентичностей. Місце і роль соціокультурних ідентичностей (етнічних, територіальних, професійних, гендерних, релігійних та інших) аналізувалися з врахуванням домінуючих у різних сегментах поляризованого соціуму ціннісних настанов та поведінкових стереотипів. Особливу увагу було приділено проблемі політизації мовних ідентичностей, перетворення їх на знаряддя політичного зиску агентами поля політики та небезпекам, породженим білінгвізмом в Україні. Співробітники інституту розкривали історичні передумови, внутрішні та зовнішні чинники виникнення мовної проблеми в Україні, розглядали правові та політичні механізми її розв'язання, аналізували можливості досягнення консенсусної моделі функціонування найбільш поширених мов.

У контексті крайнього загострення ідентичністної кризи, наслідком чого став тривалий збройний конфлікт на Сході України, актуалізувалася проблема дослідження феномену пограниччя. Застосування концепції пограниччя у зазначених вимірах дало змогу пояснити специфіку ідентифікаційних процесів у прикордонних регіонах, розмивання етнічної самототожності мешканців, змішування маркерів національної ідентифікації, нівелювання кордонів «свій/чужий»

Здійснено узагальнений аналіз соціально-політичних умов формування громадянської ідентичності сучасної України (на прикладі окремих міст країни); визначено основні напрями оновлення

політичних механізмів формування громадянської ідентичності в умовах політичної модернізації; досліджено діяльність політичних владних та управлінських інституцій, спрямовану на формування громадянської ідентичності; визначено місце і роль державної політики у процесі формування громадянської ідентичності; проаналізовано шляхи розв'язання проблем міжкультурного та міжрегіонального діалогу та взаємодії; окреслено формування і просування системи соціально-ціннісних орієнтацій як засобу зміцнення патріотизму і духовно-моральних основ в українському суспільстві, зокрема, серед молоді, профілактики міжнаціональних конфліктів, сепаратизму, екстремізму.

У безпосередньому зв'язку з етнонаціональною проблематикою відбувалося вивчення релігійного чинника у націє- та державотворенні та у політичному процесі загалом. Названий напрям досліджень зосереджувався, зокрема, на вивченні сутності тенденцій змін у державно-церковних відносинах, на ролі релігійних об'єднань у процесі становлення громадянського суспільства в Україні, їхніх соціально-політичних орієнтацій. У процесі розробки етнорелігійної тематики було проаналізовано історію взаємовідносин між державою і політикою в радянський період [59], розглянуто різноманітні аспекти взаємозв'язку між релігією і політикою [60] та релігією і державотворчим процесом на сучасному етапі [61], вивчено соціальний досвід окремих конфесій, зокрема, греко-католицизму [62] та ісламу [63].

Проблематика націє- та державотворення розроблялася також в аспекті вивчення феномену історичної пам'яті українського суспільства, в річищі тем, спрямованих на вивчення етнополітичної культури України, взаємозв'язку між історичною та етнокультурною ідентичністю населення, етнополітичних аспектів політики пам'яті, що реалізується на сучасному етапі. Прогнозувалися ризики і загрози, породжені антиномічністю (одночасною травмованістю і глорифікованістю) історичної пам'яті і сформованою на цій основі диверсифікацією суспільної свідомості. В цьому відношенні важливу роль відіграло вивчення впливу історичної і політичної науки на суспільну практику [64], теоретичних засад вивчення феномену історичної пам'яті [65; 66] та історичної культури в Україні [67] у зіставленні з європейським досвідом [68].

Працюючи у цьому напрямі, науковці установи здійснили теоретико-методологічну розробку проблем мультикультурності, напрямів комунікативної інтеграції та врахування європейського досвіду у формуванні культури національної пам'яті; обґрунтували явища виникнення і поширення історичних міфів та стереотипів серед етнічних спільнот у сучасній Україні; запропонували шляхи формування нової історичної свідомості, що ґрунтувалася б на поступовому подоланні таких явищ, як гостра суспільна поляризація, «розколотість» культурного простору, етнократизм і ксенофобія, конфлікт інтерпретацій у системі історичного мислення тощо. Було розкрито сутність категорії «історична культура» – як фактора формування «образу минулого» у процесі взаємодії професійного історичного знання й колективної пам'яті соціумів. Історична культура представлена як новітній концепт раціональності в історичному пізнанні, як системне поєднання принципів артикулювання, інтерпретування, репрезентації минулого, як вдала знахідка в системі категоріальної операціоналізації наукових понять. Аналізувалися механізми циркуляції історичних ідей, які, будучи засвоєними суспільством, перетворюються на частину його ментального й вербального фонду й мотиваційний стимул.

Загальний політологічний напрям в інституті розвився переважно тематикою, орієнтованою на порівняльну політологію. Так, вивчалися варіанти політичної модернізації в Україні і державах Центральної та Східної Європи, у т. ч. в аспекті порівняння політичних систем, характеру взаємовідносин між політичною системою та громадянським суспільством, аналізувався національний і регіональний виміри сучасної політичної ідентичності населення України, досліджувалися тенденції розвитку політико-ідеологічного процесу в українському суспільстві в умовах модернізації, взаємовідносин влади та опозиції в Україні в аспекті порівняння з країнами СНД, Балтії та Європи. Дослідження в цьому напрямі дали змогу зіставити політичний розвиток України з тими політичними «матрицями» зарубіжних країн, що могли бути для неї орієнтиром [69; 70; 71; 72; 26].

Одним з ключових напрямів наукових досліджень установи стала проблематика політичних інститутів, що виявлялося у роботі над аналізом фактичного стану виконання ними своїх функціо-

нальних завдань, які стосуються механізмів політичного представництва, інкорпорації політичного класу, артикуляції політичних інтересів, механізмів формування і проходження політичних рішень на регіональному та місцевому рівні тощо [73].

Паралельно були набуті уявлення про перебіг політичної трансформації України, зокрема, про розвиток громадянського суспільства [74; 75]; політичної системи та політичного режиму країни [76; 77]; про загальний характер вітчизняного політичного процесу [78; 79; 80; 81; 82], у т. ч. виборчої системи [83; 84; 85; 86; 87], про інститут президентства [88]; про взаємозв'язок між демократією і владою, між суспільними цінностями і практичною політикою [89; 90; 91]; характер ключових для розвитку країни політичних подій [92; 27; 93].

Були вивчені аспекти політичного розвитку, пов'язані з ціннісними деформаціями, насамперед з поширенням такого явища, як корупція. Акцентувалася увага на проблемах руйнування політичних інститутів (політичної деінституціоналізації) за умов кримінального авторитаризму, панування корупції та популізму, що укорінюються внаслідок тривалого домінування вузького кола перерозподільчих груп впливу, які блокують роботу офіційних інститутів і не дають змоги саме через них реалізовуватися суспільним очікуванням, потребам та інтересам [94]. Вивчалися зміни у регіональній і соціокультурній ідентичності населення [95; 33]. Розробка окремих аспектів процесу політичної трансформації України вивела на його узагальнену характеристику, яка торкається відповідності поставленої на його початку мети і реально здобутих результатів суспільних перетворень [96].

У загальнополітологічних дослідженнях, здійснюваних в Інституті, розвивалася елітологія, спрямована на встановлення залежності між політичною особистістю та спрямованістю і змістом суспільно-політичного процесу. Цим дослідницьким завданням була підпорядкована тематика, об'єктною сферою якої були національний і регіональний аспекти політичного лідерства на постсоціалістичному просторі, специфіка формування і тенденції розвитку політичного класу сучасної України. Низка проектів мала наслідком аналітичну оцінку сучасної української еліти та результатів її діяльності,

характеру вітчизняної масової політичної культури, виборчої стратегії і тактики політичних партій.

Відмова від тоталітарної системи актуалізувала питання про причини невдачі історичного експерименту, що здійснювався в її рамках, а відтак повернула інтерес до її творців – провідних діячів більшовицької партії та радянської держави [97; 98; 99; 100; 101; 102; 103; 104; 105]. Науковці інституту продовжили розробку тематики, започаткованої ще в період функціонування Інститут політичних досліджень, – викриття злочинів радянського тоталітаризму. У своїх працях вони одними з перших показали жахливі масштаби політичних репресій та голоду, організованих сталінським режимом в Україні. З другого боку, націє – та державотворчий характер суспільно-політичної трансформації країни висунув потребу у дослідженнях, які стосуються діяльності національних історичних постатей, котрі були або безпосередніми ініціаторами, або лідерами подій національного руху за власну державність чи духовно впливали на його розвиток [106; 107; 108; 109; 110; 111; 112]. У полі зору вчених інституту перебував також процес становлення та еволюції сучасної вітчизняної політичної еліти [87; 113; 114; 115]. Приділено увагу загальним питанням елітології [116; 113], у т. ч. у зв'язку з цивілізаційними особливостями націєтворення [117].

В останні роки окреслився партологічний напрям наукових досліджень як в історичному [118; 119; 120; 121], так і сучасному [122; 123; 124] ракурсі вивчення вітчизняних політичних партій. Досліджувався взаємозв'язок між політичною та інформаційною сферами [125; 126; 127].

Збіг політичної трансформації України і глобалізаційної динаміки стимулював увагу науковців інституту до питання про загальний світовий контекст і його вплив на розвиток країни. Йдеться насамперед про тематику, спрямовану на встановлення впливу цивілізаційних особливостей України на її політичну історію і сучасний політичний розвиток [128;129; 130; 131; 132; 133; 134]. У цьому контексті визначалися місце та роль України у системі міжцивілізаційних взаємовідносин, її взаємодія із західноєвропейською та євразійською культурами, порушувалася проблема геостратегічного вибору України як регіональної цивілізації, яка має істотні відмінності від російської регіональної

цивілізації. Досліджувався вплив російського та європейського цивілізаційних чинників на етнополітичний розвиток України в умовах глобалізації.

Глобалістські сюжети посіли своє місце у дослідженнях, які стосуються зовнішньополітичного становища України [135; 136], історії її відносин з іншими державами [137], розвитку політичних систем інших регіонів світу [138; 139], світової міжнародної системи [135], історичної долі та перспектив політичних ідеологій [92].

У галузі теорії та історії політичної науки вченими інституту зроблено перші кроки переважно в напрямі розвитку теоретико-методологічних засад досліджень, зокрема, в рамках тем, присвячених суспільним цінностям українського населення, проблемам теорії і практики трансформації політичних інститутів країни.

Фундаментальне наукове знання, здобуте вченими інституту, широко застосовувалося під час виконання цільових проектів прикладного характеру. За час функціонування інституту його науковці виконали понад 40 таких проектів, які завершувалися підготовкою аналітико-рекомендаційних документів, призначених для органів державної влади та управління.

У напрямі вивчення політичного поля українського суспільства увага зосереджувалася на політико-правових засадах та практиці функціонування політичних і владних інститутів та інституцій держави, на застосуванні теорії коаліційних урядів до вітчизняних реалій, на політичній та національній інтеграції українського суспільства на засадах солідаризму та на ролі правлячого класу в цьому процесі, на інституційних змінах у політичній системі сучасної країни. Вчені звертали увагу влади на питання становлення громадянського суспільства, особливо під час виконання державної цільової програми «Громадянське суспільство, особа, держава: національний досвід та потенціал взаємодії» (2013–2015 рр.), в координації якої інститут здійснював провідну роль. Проекти, що виконувалися науковцями інституту в рамках цієї програми, стосувалися чинників, які впливають на становлення громадянського суспільства [140; 141; 55; 142; 143], зміцнення його єдності [89], інших аспектів політичного регулювання соціальних відносин [144; 145].

Розкрито діалектичну взаємозалежність інституцій соціально-правової держави та інститутів громадянського суспільства, показано загальні та специфічні риси розвитку громадянського суспільства в країнах Центральної та Східної Європи, визначено міжнародні чинники формування громадянського суспільства в Україні. Особлива увага приділялася дослідженню ролі громадськості та її інститутів у процесі суспільної консолідації в умовах нової політичної реальності – військової агресії та посилення сепаратистських рухів.

У річищі вивчення політичного поля країни низка проектів спрямовувалася на аналіз процесу політичної трансформації суспільства, зокрема, на його теоретичне забезпечення, на характер покликаних нею змін, на аналіз світового досвіду розробки політичних технологій подолання економічних криз та його застосування у вітчизняній ситуації. Цільові проекти партологічної спрямованості дали більш повне уявлення про позиції політичних партій щодо стратегії і тактики створення громадянського суспільства. У спектрі цільової прикладної тематики постійно виділялася та, що стосувалася етнополітичних проблем, питань взаємозв'язку між політикою, релігією та культурою. Зокрема, аналізувалася роль релігійного фактора в процесах консолідації суспільства, політичних аспектів міжконфесійних та міжцивілізаційних відносин, інструменталізації релігії в суспільно-політичному просторі країни.

Були зроблені аналітичні узагальнення етнополітичного розвитку країни, у т. ч. у ретроспективному і перспективному відношенні, у регіональному контексті. Розроблялися науково-теоретичні засади концепції державної етнонаціональної політики, політики інтеграції кримськотатарських репатріантів в українське суспільство, рекомендації щодо синхронізації політичного і культурного процесу, посилення консолідуючого потенціалу політики історичної пам'яті та історичних символів. На оптимізацію політики націєтворення були спрямовані аналітичні доповіді, які містили міжрегіональні порівняння змісту української національної ідеї, узагальнений досвід застосування політичних технологій регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії [146; 145], мовної проблеми [147].

Низка цільових проектів була спрямована на посилення результативності зовнішньополітичних зусиль країни. Вони стосувалися питань взаємовідносин України і Росії, впливу російського та європейського чинників на політичний устрій України, вивчення політичних аспектів національного суверенітету в умовах глобалізації та політико-стратегічних викликів для країни, адаптації України до ситуації багатополярності і, відповідно, підвищення її зовнішньополітичної ваги за рахунок інноваційного розвитку [148]. Інституту була доручена функція координуючої установи під час підготовки НАН України національної доповіді «Національний суверенітет в умовах глобалізації» (2011 р.)

Колектив інституту із залученням фахівців інших наукових та освітніх установ України здійснив два фундаментальні наукові проекти, які викликали широкий резонанс у вітчизняних наукових та освітніх колах – видання шеститомної «Політичної історії України ХХ ст.» та її однотомної версії [149; 150], а також «Політичної енциклопедії» [151].

Результати наукових досліджень відображені у видавничій діяльності інституту. Протягом 10 років – з 2005 по 2014 р. – співробітники інституту стали авторами 129 монографій, 30 підручників і навчальних посібників та 2763 статей, упорядниками понад 20 документальних збірок – усього загальним обсягом понад 6 тис. умовних друкованих аркушів. Інститутом видається періодичний (шість номерів на рік) збірник статей «Наукові записки», а також щорічний збірник «Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї».

Актуальність фундаментальних та прикладних досліджень, що здійснюються в інституті, зумовлює затребуваність того масиву знань, що накопичили його співробітники для формування державної політики у різних сферах суспільно-політичної та соціально-економічної дійсності. Підготовка експертних оцінок законопроектів, концепцій, програм, зауважень, пропозицій та матеріалів для органів влади і управління стала однією з основних форм діяльності вчених установи. Протягом тільки останнього десятиліття (2006–2015 рр.) Інститут підготував 292 експертні матеріали для Адміністрації Президента України,

комітетів Верховної Ради України, міністерств та комітетів Кабінету Міністрів України, РНБО України, СБУ, Генпрокуратури та інших установ.

Співробітники інституту брали участь у підготовці щорічних доповідей Президента України, у розробці та обговоренні концептуальних документів, покликаних регулювати відносини у різних сферах життя суспільства, у т. ч. здійснювали експертизи законопроектів. Особливо значимою була їхня участь у процесах інституціоналізації етнонаціональних відносин в Україні. Зокрема, зусиллями його співробітників були підготовлені два проекти документа, яким мала б визначатися стратегія етнонаціонального розвитку країни – Концепції (основ) державної етнонаціональної політики України, розробка якого триває від 2005 р. Перманентним можна вважати процес удосконалення Закону України «Про національні меншини в Україні», до якого в ролі експертів залучаються співробітники інституту. Інститут став активним учасником суспільної дискусії з приводу внесення змін до мовного законодавства, обґрунтовано спрогнозував негативні наслідки прийнятого у 2012 р. Закону «Про засади державної мовної політики», включився у роботу з розробки засобів їх мінімізації. В постійному полі зору науковців інституту – проблема ратифікації Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Окрім того, співробітники інституту були залучені як розробники або експерти для підготовки таких концептуальних документів, як Концепція державної міграційної політики України (2008); Концепція державної політики щодо соціальної адаптації кримськотатарських репатріантів (2009); Концепція історичної пам'яті України про Другу світову війну (2010); Концепція гуманітарного розвитку України до 2020 року (2010); Концепція захисту суспільної моралі в Україні (2011); Концепція державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю (2011); Національна антикорупційна стратегія на 2011–2015 роки (2011); Концепція Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання населення на 2013–2017 рр. (2012).

Окрім завдань стратегічного характеру, науковці інституту працюють над підготовкою матеріалів оперативного характеру, спрямованих на ефективне розв'язання конкретних проблем

державного управління. Зокрема, вони підготували аналітичні довідки з питань «політичного русинства», особливостей етнополітичної ситуації в областях Сходу та Півдня України (2006), нормалізації суспільно-політичної, етноконфесійної та соціально-економічної ситуації в АР Крим та м. Севастополі (2007); заходів Ради Міністрів щодо протидії проявам ксенофобії, расизму та етнічної дискримінації в українському суспільстві (щороку); облаштування кримських татар, інших осіб, депортованих за національною ознакою, та їх нащадків, які повернулися чи повертаються на постійне місце проживання в Україну (2010); забезпечення прав і свобод громадян на тимчасово окупованій території України (2014); забезпечення прав кримських татар (2014); подолання негативного впливу інформаційної пропаганди у вітчизняних та іноземних ЗМІ (2014); всебічної підтримки та розвитку української ідентичності (2014 і 2015), у т. ч. на Сході країни (2015), та багатьох інших. Окрім того, інститут на замовлення правоохоронних органів постійно готує експертні висновки щодо можливої спрямованості різних публікацій і медійних виступів на розпалювання національної і релігійної ворожнечі.

Інститут активно співпрацює з широким колом українських наукових установ та закладів освіти, зокрема: Київським національним університетом ім. Т. Шевченка; Національним педагогічним університетом ім. М. Драгоманова; Харківським національним університетом ім. В. Каразіна, Львівським національним університетом ім. І. Франка, Прикарпатським національним університетом ім. В. Стефаника, Маріупольським гуманітарним університетом, Кам'янець-Подільським національним університетом ім. І. Огієнка, Інститутом держави і права ім. В. Корецького НАН України, Інститутом історії України НАН України, Інститутом соціології НАН України, Інститутом демографії ім. М. Птухи НАН України та багатьма іншими.

Авторитет інституту як однієї із провідних політологічних установ був підтверджений увагою вітчизняних та зарубіжних науковців до організованих і проведених ним всеукраїнських і міжнародних конференцій з актуальних наукових і практичних проблем політології. Серед них всеукраїнська науково-практична конференція «Етнополітологія в Україні: здобутки, проблеми, перспективи» (27–28 вересня 2003 р.), міжнародна науково-

практична конференція «Партійна система сучасної України» (24–25 листопада 2011 р.), всеукраїнська науково-практична конференція «Парламентські вибори 2012 р. в Україні» (14–15 березня 2013 р.). Інститут є організатором щорічних «Жовтневих читань» (до 2014 р. «Курасівських читань») – наукових зібрань на знак пошани до пам'яті своїх колишніх директорів І. Кураса та Ю. Левенця, а також багатьох круглих столів з поточних питань внутрішньої і зовнішньої політики.

Співробітники Інституту перебували на стажуванні, здійснювали дослідження та викладали у провідних зарубіжних наукових центрах: Міжнародній асоціації політичних наук, Європейському консорціумі політичних досліджень, Інституті національної пам'яті Республіки Польща, Гарвардському інституті українських студій (США), Національному інституті демографічних досліджень (Франція), Російській асоціації політичних наук, Інституті філософії, соціології і політичних наук Академії наук Молдови, Інституті російської історії РАН; Інституті слов'янознавства РАН; Оксфордському, Манчестерському, Московському ім. М. Ломоносова, Варшавському, Лодзькому, Познанському ім. А. Міцкевича, Каунаському ім. Вітаутаса Великого, Празькому (Карловому), Реґенсбурзькому, Пряшівському, Російському державному гуманітарному університетах; Музеї Голокосту (Вашингтон), Всесвітньому Єврейському Конгресі; Музеї Анни Франк (Нідерланди) тощо.

З 1995 р. в інституті функціонує спеціалізована вчена рада з захисту докторських та кандидатських дисертацій, у якій від початку здійснювався захист дисертацій на здобуття ступенів кандидата та доктора історичних і політичних наук за спеціальностями: 07.00.05 – етнологія; 23.00.01 – теорія та історія політичної науки; 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Згодом історична спеціальність 07.00.05 – етнологія була замінена політологічною спеціальністю 23.00.05 – етнополітологія та етнодержавство. За період 1995–2015 рр. спецрадою було проведено захист 201 дисертації, у тому числі 58 докторських та 143 кандидатських. Про наукову спрямованість захищених дисертацій дає уявлення Таблиця 3.

Таблиця 3.

Захист дисертацій на засіданнях спеціалізованої вченої ради ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України

Рік	Спеціальність							
	23.00.01 теорія та історія політичної науки		23.00.02 політичні інститути та процеси		23.00.05 етно-політологія та етнодер-жавство		07.00.05 етнологія	
	докт.	**канд.**	**докт.**	**канд.**	**докт.**	**канд.**	**докт.**	**канд.**
1995	–	–	2	4	–	–	3	4
1996	–	–	4	3	–	–	2	6
1997	–	3	–	2	–	–	–	6
1998	1	–	1	4	–	1	–	6
1999	1	2	1	7	1	–	–	–
2000	–	–	–	3	–	1	–	–
2001	–	1	–	5	–	1	–	–
2002	1	–	2	3	1	–	–	–
2003	–	1	4	1	–	2	–	–
2004	–	1	2	11	–	2	–	–
2005	–	–	2	3	–	1	–	–
2006	–	3	2	1	–	1	–	–
2007	–	2	4	7	1	1	–	–
2008	–	3	3	2	1	2	–	–
2009	3	3	3	4	2	1	–	–
2010	2	3	4	5	2	–	–	–
2011	–	1	–	4	–	1	–	–
2012	1	1	–	1	–	2	–	–
2013	1	3	2	1	–	2	–	–
2014	–	–	1	1	–	1	–	–
2015	–	1	–	1	–	1	–	–
Всього:	10	28	37	73	8	20	5	22

За час роботи в інституті ряд науковців за свої здобутки були відзначені державними званнями і нагородами. Звання Заслуже-

ного діяча науки і техніки України були удостоєні академіки НАН України І. Курас та Ю. Левенець, члени-кореспонденти НАН України М. Михальченко, О. Рафальський, В. Солдатенко, доктори політичних наук М. Кармазіна та В. Котигоренко, доктори історичних наук М. Панчук та Ю. Шаповал. Звання Заслуженого діяча освіти України були удостоєні доктори політичних наук В. Войналович та Ю. Шайгородський, звання Відмінника освіти України – доктор історичних наук О. Майборода. У 1999 р. І. Курас став лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки.

Серед співробітників інституту володарями Почесної грамоти Президії Верховної Ради України є д. філос. н М. Михальченко, Грамоти Президії Верховної Ради України д. і. н. О. Майборода, Почесної грамоти Кабінету Міністрів України – д. і. н. О. Майборода, член-кореспондент НАН України М. Михальченко, д. і. н. М. Панчук. Кавалерами державних нагород незалежної України стали: академік НАН України І. Курас – орден князя Ярослава Мудрого V, IV та III ступенів, член-кореспондент НАН України М. Михальченко – орден «За заслуги» III і II ступенів, д. і. н. М. Панчук – орден «За заслуги» III і II ступеня, д. філос. н. Ф. Рудич – орден «За заслуги» III ступеня, д. і. н. Ю. Шаповал – орден «За заслуги» III ступеня. Іноземними орденами нагороджені І. Курас – італійським «Великим Хрестом», литовським князя Гедимінаса IV ступеня, Ю. Шаповал – польським Кавалерським хрестом ордена «За заслуги».

У 2016 р. свій чвертьвіковий ювілей Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України зустрів і вагомими здобутками і планами, орієнтованими на збільшення питомої ваги загальнополітичних досліджень, подальшу оптимізацію своєї структури, розвиток інформативної та матеріально-технічної бази, зростання кваліфікації науковців для забезпечення кадрового відтворення фахового рівня дослідницького колективу.

1. Курас І. Ф. Етнополітологія. Перші кроки становлення / І. Ф. Курас. – К.: Ґенеза, 2004. – 736 с.

2. Курас І. Ф. Етнополітика: Історія та сучасність / І. Ф. Курас. – К.: ІПіЕНД НАН України, 1999. – 656 с.

3. Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? : збірник / редакційна колегія: І. Курас (голова), Ю. Левенець (заступник голови) та ін. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2002. – 295 с.

4. Бевз Т. Українська державність: ідеологія, політика, практика (Система народоправства у теоретичній спадщині Н. Я. Григорієва) / Т. Бевз. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2004. – 248 с.

5. Бевз Т. А. Феномен «революції» у дискурсах політиків, мислителів, науковців / Т. А. Бевз. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 236 с.

6. Горбань Т. Ю. Еволюція ідеї національного самовизначення в українській суспільно-політичній думці кінця XIX – першої чверті XX століть / Т. Ю. Горбань. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2010. – 381 с.

7. Полтавець С. В. Українська політична думка середини XVII століття / С. В. Полтавець. – К.: Світогляд, 2009. – 170 с.

8. Рафальський О. О. Національні меншини України у XX столітті: історіографічний нарис / О. О. Рафальський. – К.: Полюс, 2000. – 447 с.

9. Проблеми української політики. Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / редакційна колегія: Ю. Левенець (голова) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф.Кураса НАН України, 2010. – 416 с.

10. Українська ідея та її творці: друга половина XIX – початок XX століття / редакційна колегія: І. Курас, В. Солдатенко, І. Гошуляк. – К.: ІПіЕНД НАН України, 1999. – 223 с.

11. Українська соборність: ідея, досвід, проблеми / До 80-річчя Акту злуки 22 січня 1919 р. Збірник. – К.: ІПіЕНД НАН України, 1999. – 407 с.

12. Гай-Нижник П. УНР та ЗУНР : становлення органів влади і національне державотворення (1917–1920 рр.) / П. Гай-Нижник. – К.: Цифра-друк, 2010. – 304 с.

13. Головченко В. І. Українське питання в роки Першої світової війни : монографія / В.І. Головченко, В.Ф. Солдатенко. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 448 с.

14. Гошуляк І. Тернистий шлях до соборності (від ідеї до Акту Злуки) / І. Гошуляк. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 467 с.

15. Красівський О. Я. Українсько-польські взаємини в 1917–1923 рр. / О. Я. Красівський. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 544 с.

16. Кучер В. За Україну, за її волю. Нариси про борців за українську справу / В. Кучер, Л. Польовий. – К.: Бібліотека українця, 2005. – 118 с.

17. Кучер В. І. Національно-визвольна боротьба за незалежну українську державу / В. І. Кучер. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 196 с.

18. Любовець О. М. Політична опора гетьманату П. Скоропадського / О. М. Любовець. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 132 с.

19. Рафальський О. О. Переяславський договір України з Росією 1654 року: Ретроспективний аналіз / О. О. Рафальський. – К. : Ґенеза, 2004. – 296 с.

20. Соборність України: Від зародження ідеї до першої спроби реалізації. Кн. 1 / відповідальний за підготовку роботи В. Кучер. – К.: Вид-во «Бібліотека українця», 2000. – С. 147.

21. Соборність України: На шляху до об'єднання та утвердження української державності. Кн. 2 / І. Дробот, В. Коваль, В. Кучер, Ю. Шаповал та ін. – К.: Вид-во «Бібліотека українця», 2002. – 264 с.

22. Солдатенко В. Ф. Проект «Україна», 1917–1920 рр. Постаті / В. Ф. Солдатенко. – Харків: Фоліо, 2011. – 511 с.

23. Солдатенко В. Ф. Україна в революційну добу : Історичні есе-хроніки. У 4 т. / В. Ф. Солдатенко. – К.: Світогляд, 2008 – 2010.

24. Солдатенко В. Ф. Революційні альтернативи 1917 року й Україна / В. Ф. Солдатенко, О. М. Любовець. – К.: Наукова думка, 2010 – 317 с.

25. Солдатенко В. Ф. Гражданская война в Украине. 1917–1920 гг. / В. Ф. Солдатенко. – М.: Новый хрогограф, 2012. – 672 с.

26. Український вибір: політичні системи XX століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник авторського колективу) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 576 с.

27. Горєлов М. Є. Українська етнічна нація / М. Є. Горєлов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. – К.: Еко-Продакшн, 2012. – 174 с.

28. Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу / за редакцією Ю. Шаповала – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 431 с.

29. Етнополітичний розвиток України: досвід, проблеми, перспективи / Ю. Шаповал (керівник авторського колективу) та ін. – К.: Ін-т національних відносин і політології НАН України, 1997. – 212 с.

30. Кривицька О. В. Демаркаційні лінії в етнополітичному просторі України: Монографія / О. В. Кривицька. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 328 с.

31. Мандебура О. Микола Сумцов і проблеми соціокультурної ідентичності / О. Мандебура. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 276 с.

32. Нагорна Л. П. Регіональна ідентичність: український контекст / Л. П. Нагорна. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 405 с.

33. Нагорна Л. П. Соціокультурна ідентичність : пастки ціннісних розмежувань / Л. П. Нагорна. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 272 с.

34. Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: збірник статей / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2002. – 374 с.

35. Національна культура в сучасній Україні / редакційна колегія: І. Ф. Курас (голова) та ін. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – 336 с.

36. Поліщук Ю. М. Національні меншини Правобережжя України у контексті етнічної політики Російської імперії (кінець XVIII – початок XX ст.) / Ю. М. Поліщук. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 432.

37. Юрчук В. І. Культурне життя в Україні у повоєнні роки : світло і тіні / В. І. Юрчук. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – 80 с.

38. Римаренко С. Ю. Індивідуальні та колективні права: етнополітичний контекст / С. Ю. Римаренко. – К.: Світогляд, 2013. – 245 с.

39. Римаренко С. Ю. Права нації та права людини: між Сціллою та Харибдою / С. Ю. Римаренко. – К.: Світогляд, 2005. – 78 с.

40. Римаренко С. Ю. Самовизначення особи, нації, держави : (Етнополітологічний аналіз): монографія / С. Ю. Римаренко. – К.: Видавничий дім «Юридична книга», 1999. – 543 с.

41. Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект / голова редакційної колегії І. Курас, керівник авторського колективу М. Панчук. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2000. – 356 с.

42. Котигоренко В. О. Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт / В. О. Котигоренко. – К.: Світогляд, 2004. – 722 с.

43. Зінченко Ю. І. Кримські татари : історичний нарис / Ю. І. Зінченко. – К.: Вид-во мовами національних меншин України, 1998. – 205 с.

44. Чирко Б. В. Національні меншини в Україні (20–30 роки XX століття) / Б. В. Чирко. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – 215 с.

45. Калакура О. Поляки в етнополітичних процесах на землях України у XX столітті / О. Калакура. – К.: Знання України, 2007. – 508 с.

46. Котигоренко В.О. Кримськотатарські репатріанти: проблема соціальної адаптації / В. О. Котигоренко. – К.: Світогляд, 2005. – 222 с.

47. Єврейська національна спільнота в контексті інтеграції українського суспільства: монографія / А. Подольський (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014 – 376 с.

48. Єврейська громадсько-політична думка XX – початку XXI сторіччя в Україні: монографія / А. Подольський (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 362 с.

49. Заремба О. В. Биробиджанский проект: идентичности в этнополитических контекстах XX–XXI ст. / О. В. Заремба. – К.: Золоті ворота, 2010. – 414 с.

50. Козерод О. В. Євреї України в період нової економічної політики: 1921–1929 рр. / О. В. Козерод. – К.: СПД «Савчина», 2003. – 313 с.

51. Козерод О. В. Гендерні аспекти історії українського єврейства (на прикладі періоду 1920-х років XX ст.) / О. В. Козерод. – К.: Радуга, 2013. – 104 с.

52. Туров И. Ранний Хасидизм: История. Вероучение. Контакты со славянским окружением / И. Туров. – К.: Дух і літера, 2003. – 264 с.

53. Закарпаття в етнополітичному вимірі / М. І. Панчук (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 682 с.

54. Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 184 с.

55. Донбас в етнополітичному вимірі / В. Котигоренко (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 584 с.

56. Етнополітичні процеси в сучасній Україні: регіональні особливості / за редакцією М. Панчука. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 396 с.

57. Крим в етнополітичному вимірі / М. Панчук (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 682 с.

58. Ніколаєць Ю. О. Поселенська структура населення Донбасу (етнополітичний аспект динаміки) / Ю. О. Ніколаєць. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 228 с.

59. Войналович В. А. Партійно-державна політика щодо релігії та релігійних інституцій в Україні 1940–1960-х років: політологічний дискурс / В. А. Войналович. – К.: Світогляд, 2005. – 741 с.

60. Курас І. Ф. Релігія і політика в сучасній Україні / І. Ф. Курас, М. Ф. Рибачук, М. І. Кирюшко. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2000. – 272 с.

61. Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України / за редакцією В. Войналовича. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 272 с.

62. Перевезій В. О. Служіння Богу і народу : Українська греко-католицька церква між двома світовими війнами / В. О. Перевезій. – К.: Світогляд, 2004. – 203 с.

63. Кирюшко М. І. Іслам в Криму : релігійно-національна самоідентифікація кримськотатарського народу: монографія / М. І. Кирюшко, О. Є. Бойцова. – К.: Світогляд, 2005. – 300 с.

64. Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / редакційна колегія: Б. Патон, В. Геєць, Ю. Левенець. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 632 с.

65. Нагорна Л. П. Історична пам'ять: теорії, дискурси, рефлексії / Л. П. Нагорна. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 328 с.

66. Гриневич В. А. Суспільно-політичні настрої населення України в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.) / В. А. Гриневич. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – 520 с.

67. Нагорна Л. П. Історична культура: концепт, інформаційний ресурс, рефлективний потенціал / Л. П. Нагорна. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 382 с.

68. Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / за загальною редакцією Ю. Шаповала. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 600 с.

69. Зеленько Г. І. Навздогінна модернізація: досвід Польщі та України / Г. І. Зеленько. – К. : Критика, 2003. – 215 с.

70. Зеленько Г. І. Політична «матриця» громадянського суспільства: Досвід країн Вишеградської групи та України / Г. І. Зеленько. – К.: Знання України, 2007. – 336 с.

71. Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз: монографія / за редакцією Ф. Рудича. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 448 с.;

72. Рудич Ф. М. Много ли власти нужно власти? Украина в контексте трансформации политических систем в странах СНГ и Балтии, Центральной и Восточной Европы / Ф. М. Рудич. – К.: Наукова думка, 2009. – 302 с.

73. Інституційні зміни політичної системи сучасної України: оцінка стану та напрями оптимізації: аналітична доповідь / за редакцією Г. Зеленько. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 164 с.

74. Громадянське суспільство в сучасній Україні : специфіка становлення, тенденції розвитку / за загальною редакцією Ф. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 412 с.

75. Держава, влада та громадянське суспільство у документах політичних партій України (кінець 1980-х – перша половина

2011 рр.) / М. Кармазіна (керівник проекту) та інші. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 808 с.

76. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / за редакцією Ф. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – 648 с.

77. Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз: монографія / за редакцією Ф. Рудича. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 456 с.

78. Коцур В. В. Етнополітичний конфлікт у Придністров'ї у контексті українсько-молдовських міждержавних відносин / В. В. Коцур. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 272 с.

79. Пахарєв А. Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні: навчальний посібник / А. Д. Пахарєв. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 182 с.

80. Рудич Ф. М. Політологія. Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти / Ф. М. Рудич. – К.: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. – 200 с.

81. Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики / М. Михальченко (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 358 с.

82. Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій / В. Ф. Солдатенко (керівник авторського колективу) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 536 с.

83. Балабан Р. В. Теорія виборчої системи / Р. В. Балабан. – К.: Либідь, 2007. – 112 с.

84. Кочубей Л. О. Виборчі технології: політичний аналіз (на прикладі виборів до парламенту сучасної України): монографія / Л. О. Кочубей. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. – 280 с.

85. Левенець Ю. А. Виборчий процес: міфи і реалії / Ю. А. Левенець. – К.: Бланк-Прес, 2006. – 180 с.

86. Парламентські вибори 2012 року в Україні. Наукові дослідження / редакційна колегія: Ю. Левенець (голова), О. Майборода, М. Кармазіна та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 364 с.

87. Пахарєв А. Д. Державне управління і кадрова політика в сучасній Україні. Навчальний посібник / А. Д. Пахарєв. – К.: Світогляд, 2005. – 122 с.

88. Кармазіна М. С. Президентство: український варіант / М. С. Кармазіна. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – 365 с.

89. Трипольський В. О. Демократія і влада: монографія / В. О. Трипольський. – К.: Парламентське видавництво, 1999. – 176 с.

90. Суспільна солідарність в Україні: проблеми і політичні засоби їх вирішення. Аналітична доповідь / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 67 с.

91. Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах / М. Михальченко (керівник авторського колективу) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 336 с.

92. Білошицький С. В. Ліберальна демократія в XXI столітті: ресурси, виклики, перспективи / С. В. Білошицький. – Хмельницький, 2012. – 944 с. / в надзаголовку: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України.

93. У кольорах «помаранчевої революції» / загальна редакція та упорядкування Ю. Шаповала. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2007. – 308 с.

94. Михальченко М. Корупція в Україні: політико-філософський аналіз: монографія / М. Михальченко, О. Михальченко, Є. Невмержицький. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 615 с.

95. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / Л. П. Нагорна. – К.: Світогляд, 2005. – 315 с.

96. Михальченко М. Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії. У двох томах / М. Михальченко, В. Андрущенко. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – Т. 1. – 490 с. ; Т. 2. – 458 с.

97. Петро Шелест. «Справжній суд історії ще попереду». Спогади. Щоденники. Документи. Матеріали / загальна редакція та вступ Ю. Шаповала. – Київ: «АДЕФ-Україна», 2011. – 1120 с.

98. Події і особистості революційної доби: збірник / редакційна колегія: І. Курас (голова) та ін. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2003. – 267 с.

99. Солдатенко В. Ф. Георгій Пятаков: миттєвості неспокійної долі / В. Ф. Солдатенко. – К.: Світогляд, 2004. – 331 с.

100. Солдатенко В. Ф. Володимир Винниченко (На перехресті соціальних і національних прагнень) / В. Ф. Солдатенко. – К.: Світогляд, 2005. – 324 с.

101. Солдатенко В. Ф. Незламний. Життя і смерть Миколи Скрипника / В. Ф. Солдатенко. – К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2002. – 352 с.

102. Солдатенко В. Ф. Три Голгофи: політична доля Володимира Винниченка / В. Ф. Солдатенко. – К. : Світогляд, 2005. – 349 с.

103. Солдатенко В. Ф. Винниченко і Петлюра: політичні портрети революційної доби / В. Ф. Солдатенко. – К.: Світогляд, 2007. – 621 с.

104. Солдатенко В. Ф., Кульчицький С. В. Володимир Винниченко / В. Ф. Солдатенко. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2005. – 374 с.

105. Шаповал Ю. І., Золотарьов В. А. Всеволод Балицький. Особа, час, оточення / Ю. І. Шаповал, В. А. Золотарьов. – К. : Стилос, 2002. – 468 с.

106. Кармазіна М. С. Леся Українка / М. С. Кармазіна. – К.: Альтернативи, 2003. – 644 с.

107. Кривошея В. В. Неурядова старшина Гетьманщини / В. В. Кривошея, І. І. Кривошея, О. В. Кривошея. – К.: Стилос, 2009. – 432 с.

108. Кривошея В. В. Козацька еліта Гетьманщини / В. В. Кривошея. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 452 с.

109. Шаповал Ю. Україна XX століття: Особи та події в контексті важкої історії / Ю. Шаповал. – К.: Ґенеза, 2001. – 560 с.

110. Шаповал Ю. І. Доля як історія / Ю. І. Шаповал. – К.: Ґенеза, 2006. – 448 с.

111. Шаповал Ю. І. Невигадані історії / Ю. І. Шаповал. – К.: Світогляд, 2004. – 351 с.

112. Шаповал Ю. І. Михайло Грушевський / Ю. І. Шаповал, І. В. Верба. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2005. – 352 с.

113. Політика в особах / за загальною редакцією Ф. Рудича. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 398 с.

114. Політичне лідерство в особах / за загальною редакцією Ф. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – 352 с.

115. Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку / за загальною редакцією Ф. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – 336 с.

116. Пахарев А. Д. Мыслители о правителях: историко-политологический аспект / А. Д. Пахарев. – К. : Знання України, 2006. – 296 с.

117. Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. Збірник. Т. 1. / редакційна колегія: О. Рафальський (голова), М. Горєлов (відповідальний секретар) та ін. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – 496 с.

118. Бевз Т. А. Партія національних інтересів і соціальних перспектив (Політична історія УПСР) / Т. А. Бевз. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 587 с.

119. Левенець Ю. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття) / Ю. Левенець. – К.: Стилос, 2001. – 585 с.

120. Любовець О. М. Українські партії й політичні альтернативи 1917–1920 рр. : монографія / О. М. Любовець. – К.: Основа, 2005. – 311 с.

121. Яремчук В. Д. Українська багатопартійність Наддніпрянської і Західної України: компаративний аналіз (1899–1918 рр.) / В. Д. Яремчук. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 504 с.

122. Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 24–25 листопада 2011 р. / за редакцією М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України 2012. – 588 с.

123. Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року / за редакцією М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 400 с.

124. Українська багатопартійність : політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / за редакцією М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 588 с.

125. Ковалевський В. О. Інформаційна взаємодія у політико-владному полі великого міста / В. О. Ковалевський. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2010. – 221 с.

126. Кочубей Л. О. PR у політичній сфері / Л. О. Кочубей. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 588 с.

127. Кулик В. М. Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки / В. М. Кулик. – К.: Критика, 2010. – 660 с.

128. Адаптація України до переходу світ-системи від одно- до багатополюсності: аналітична доповідь / за редакцією М. Михальченка. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012 – 120 с.

129. Горєлов М. Є. Держава і цивілізація в історії України / М. Є.Горєлов, О. П, Моця, О. О. Рафальський. – К.: ЕКО-Продакшн, 2009. – 980 с.

130. Горєлов М. Є.. Цивілізаційна історія України (Нариси) / М. Є. Горєлов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – 632 с.

131. Калакура Я. С., Рафальський О. О., Юрій М. Ф. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.

132. Михальченко М. І. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи / М. І. Михальченко. – Дрогобич: ВФ «Відродження», 2004. – 488 с.

133. Михальченко Н. Украинская региональная цивилизация: прошлое, настоящее, будуще: монография / Н. Михальченко. – К.: ИПиЭНИ им. И. Ф. Кураса НАН Украины, 2013. – 340 с.

134. Рафальський О. О. Україна як цивілізаційний феномен / О. О. Рафальський. – К.: Бланк-Прес, 2010. – 253 с.

135. Майборода О. М. Етнічність у міжнародній системі / О. М. Майборода. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 408 с.

136. Дергачов О. П. Партнерський потенціал України: становлення і реалізація / О. П. Дергачов. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 496 с.

137. Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва: збірник наукових праць / редакційна колегія: Ю. Левенець (голова) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 208 с.

138. Ляшенко Т. М. Трансформація політичних систем в країнах Центральної Азії: національний та регіональний аспекти: монографія / Т. М. Ляшенко. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 288 с.

139. Погребинська І. М. Ідеали і реальність. Нариси з історії автономії в країнах Центральної і Східної Європи / І. М. Погребинська. – К.: Золоті ворота, 2010. – 474 с.

140. Влада, суспільство, громадянин : проблеми взаємодії в сучасній Україні. Аналітична доповідь / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 64 с.

141. Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці. Аналітична доповідь / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 376 с.

142. Концептуальні засади державної політики сприяння розвиткові громадянського суспільства і утвердження особистості. Аналітична доповідь / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф.Кураса НАН України, 2013. – 418 с.

143. Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві / за редакцією Т. Бевз – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 206 с.

144. Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / редколегія: Ю. Левенець (голова) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 600 с.

145. Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях: аналітична доповідь / за редакцією С. Римаренка. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 188 с.

146. Регіональні версії Української національної ідеї: спільне і відмінне: збірник статей / за редакцією О. Майбороди. – К.: Світогляд, 2008. – 186 с.

147. Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом / редакційна колегія: О. Майборода (голова) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 398 с.

148. Інноваційна перспектива у стратегії національної консолідації в Україні. Аналітична доповідь / за редакцією О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 302 с.

149. Політична історія України. ХХ століття: У 6 томах / редакційна колегія: І. Курас (голова) та ін. – К.: Ґенеза, 2002. – 203 с.

150. Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ ст. / редакційна колегія : В. Смолій, Ю. Левенець (співголови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 1028 с.

151. Політична енциклопедія / редакційна колегія: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заступник голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – 808 с.

Олександр Майборода
Віталій Перевезій

Частина ІІ.
БІОБІБЛІОГРАФІЯ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ІВАНА ФЕДОРОВИЧА КУРАСА

Народився Іван Федорович Курас 3 жовтня 1939 року в селі Немирівське Балтського району Одеської області у селянській родині. Батько Федір Петрович Курас працював трактористом місцевої МТС, а мати Ганна Юхимівна – у колгоспній бригаді. Справжнє батькове прізвище було Курасов, але у період українізації він отримав скорочений варіант – Курас.

Першими навчальними закладами для майбутнього науковця стали семирічна школа у рідному селі та Перелітська середня школа № 1 Балтського району, яку закінчив у 1956 році. Здобувши середню освіту, І. Курас вступив на історичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. У 1962 р. він отримав диплом з відзнакою та здобув кваліфікацію учителя історії середньої школи.

Трудова діяльність І. Кураса розпочалася у 1962 році на посаді наукового співробітника Кіровоградського обласного партійного архіву. У той час архівна справа в СРСР мала бікамеральну структуру: Державний архівний фонд і Архівний фонд КПРС, що функціонували паралельно. Робота у партійному архіві вважалася більш престижною, оскільки партійні архіви були структурними підрозділами обкомів партії. Водночас і вимоги для роботи у партійному архіві були значно вищими, що свідчило про належний рівень фахової підготовки Івана Федоровича, якому доводилося готувати численні довідки про роботу партійного підпілля, відповіді на запити комуністів та партійних комітетів, виявляти документи для публікації, вести тематичні картотеки, консультувати дослідників.

Поряд з роботою в архіві дослідник працював викладачем у Кіровоградській філії Харківського політехнічного інституту. У квітні 1964 року він почав навчання в аспірантурі історичного факультету Київського ордена Леніна державного університету ім. Т. Г. Шевченка (сьогодні – Київський національний університет імені Тараса Шевченка). 1967 року після успішного захисту дисертації на тему «Большевики во главе национально-освободительного движения трудящихся в период подготовки и

проведения Великой Октябрьской социалистической революции (март–декабрь 1917)» він отримав диплом кандидата історичних наук. Того ж року Іван Федорович був призначений на посаду доцента кафедри історії партії в університеті.

З 1970 по 1972 рік І.Курас працював старшим науковим співробітником Інституту історії партії при ЦК Компартії України (філіал Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС), а з 1972 по 1982 рік – в апараті ЦК Компартії України на посадах інструктора, консультанта, а пізніше завідувача сектору відділу науки і навчальних закладів ЦК КПУ. Під час роботи в апараті ЦК Компартії України І. Курас брав участь у республіканських нарадах керівників державних архівних установ, семінарах завідувачів партійних архівів, у роботі наукової ради Головархіву. За його сприяння було видано друком 88 збірників документів і матеріалів, частина з яких присвячувалася утворенню СРСР, ювілеям міст Полтави, Дніпропетровська, Херсона, Севастополя, Рівного. Завдяки зусиллям І. Кураса до формування збірників документів залучалися працівники провідних українських вузів та наукових установ.

За безпосередньої участі Іван Федорович у першій половині 1970-х років здійснювався масштабний проект – двотомне видання «Комуністична партія України в резолюціях і рішеннях з'їздів, конференцій і пленумів ЦК». Підготовка цього видання перебувала на контролі в ЦК Компартії України, а про хід роботи над ним відділ науки і навчальних закладів звітував на засіданні Секретаріату ЦК. У 1977 році роботу над збірником було завершено, і він залишається одним із найбільш повних і системних зібрань документів Компартії України.

Захист докторської дисертації на тему «Торжество ленинских идей пролетарского интернационализма и крах мелкобуржуазных партий на Украине» відбувся у Москві на вченій раді Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. Диплом доктора історичних наук відповідно до рішення Вищої атестаційної комісії при Раді Міністрів СРСР він отримав у 1982 р. У 1983 р. І. Курас повернувся на роботу до Інституту історії партії, де впродовж 1983–1991 років працював заступником директора з архівних справ, а згодом – з науки. У характеристиці завідувача сектору суспільних наук ЦК КПУ, підготовленій у зв'язку з переходом І. Кураса до Інституту історії партії, серед особливих заслуг було

відзначено його участь у підготовці 4-го видання «Нарисів історії Компартії України», двотомника «Компартія України в резолюціях і рішеннях з'їздів, конференцій і пленумів ЦК» та «Радянська Україна в роки Великої Вітчизняної війни».

Партійний архів, очолюваний І. Курасом, у штатному розписі інституту мав статус сектору, як і всі інші підрозділи установи. Фактично ж, він являв собою автономний архів із власними документальними фондами, сховищами, читальним залом, реставраційною майстернею. Партійний архів Інституту історії партії був центральним архівосховищем Компартії України і водночас координаційним науково-методичним центром, який спрямовував діяльність партійних архівів України. Останні підлягали Центральному партійному архіву Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. Через деякий час після того, як І. Курас очолив архів, його працівникам довелося переїжджати до нового приміщення установи на вулиці Кутузова, 8, де було споруджено новий корпус Інституту історії партії зі спеціалізованим архівосховищем майже на мільйон справ (сучасний Центральний державний архів громадських об'єднань України). Працівники перемістили близько 200000 справ з архівосховища на вул. К. Лібкнехта, 12 (нині там розташований Інститут соціології НАН України), яке свого часу було лише пристосованим під архівосховище.

І. Курас організував складання науково-довідкового апарату, ініціював збирання спогадів ветеранів партії і комсомолу та партійного підпілля. Завдяки проведенню відповідної роботи у фондах архіву розмістили понад 2000 різного роду спогадів. У той же час проводилася робота із впорядкування документів Українського штабу партизанського руху, окремих партизанських загонів та з'єднань. Як голова експертно-перевірочної комісії вчений сприяв підвищенню рівня наукової експертизи з визначення цінності документів, а також виявлення дублетних їх примірників. Були також удосконалені переліки документів для здачі на постійне зберігання, а у 1985 році був затверджений новий Перелік документів, орієнтований на поліпшення комплектування фондів з встановленням нових критеріїв відбору документів та вдосконалення їх експертизи. Практика мікрофільмування документів для створення копійно-страхового фонду замінювалася виготовленням копій документів на мікрофішах, здатних зберігати інформацію при високих температурах.

У 1988 році І. Кураса було обрано членом-кореспондентом Академії наук УРСР зі спеціальності «Історія КПРС» та академіком-секретарем Відділення історії, філософії і права. Як керівник відділення суспільних наук, він опікував діяльність Інституту історії, Інституту археології, Інституту держави і права, Інституту філософії, Інституту економіки, Інституту мови, літератури, а також відповідні кафедри у вищих навчальних закладах, завідувачі яких входили до номенклатури ЦК Компартії України. Дослідник брав участь у підготовці 4-го видання «Нарисів історії Комуністичної партії України», багатотомної історії Української РСР. Окрім того, в роки «перебудови» Іван Федорович ініціював видання таких досліджень, як «Про минуле – заради майбутнього», «Маршрутами історії» та документального збірника «Голод 1932–1933 рр. на Україні: очима дослідників, мовою документів», де було вміщено документи вищих партійно-державних інституцій, а також дослідницьку частину, статті до якої написали професори С. Кульчицький, М. Панчук, В. Савельєв. Попри той факт, що видання цього збірника документів здійснювалося за постановою ЦК КП України, його досить прохолодно сприйняли деякі науковці Вищої партійної школи, які не бажали висвітлення «білих плям» в історії України. Справа навіть розглядалася на засіданні Політбюро ЦК, яке завдяки принциповій позиції І. Кураса, голови редакційної колегії збірника Ф. Рудича та запрошеного як експерта С. Кульчицького висловилося за друк цієї праці.

І. Курас активно підтримав перевидання в Україні багатотомної «Енциклопедії українознавства», створення шеститомної «Енциклопедії української діаспори», долучився до опрацювання національної програми «Закордонне українство». Надаючи особливої ваги розширенню сфер вживання української мови, він брав участь у розробці «Державної програми розвитку української мови», всіляко сприяв прийняттю відповідного Закону України, де визначалося, що навчальна і виховна робота в професійно-технічних училищах, середніх спеціальних і вищих навчальних закладах ведеться українською мовою, окрім випадків, коли більшість населення певної адміністративно-територіальної одиниці становлять громадяни іншої національності. Ст. 29 Закону «Про мови в Українській РСР» передбачала обов'язковий вступний іспит з української мови для абітурієнтів, що вступали до українських вузів, за винятком тих, хто мав навчатися у закладах, що вели

підготовку національних кадрів. Варто зазначити, що рішення про розширення викладання українською мовою у вузах було досить виваженим з огляду на наслідки політики русифікації. Так, у 1988 році на території Сходу та Півдня республіки у вузах читалося українською мовою приблизно 5 % лекцій.

Працюючи протягом 1988–1993 років академіком-секретарем Відділення історії, філософії і права АН України, І. Курас всіляко сприяв розвитку соціогуманітарних наук. На цей період його діяльності припадає утворення в системі Академії наук Інституту національних відносин і політології (з 1998 року – Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України). Саме І. Курас свого часу ініціював створення в Інституті історії партії сектору історії, теорії і практики міжнаціональних відносин, що сформувало певну базу для початку роботи інституту. Перед інститутом було поставлено завдання фундаментального вивчення історії політичних процесів, взаємовпливу політики, етнонаціональних, міжконфесійних відносин, регіональних відмінностей, вироблення нових парадигм етнонаціонального розвитку, запобігання та відвернення конфліктів у сфері етнонаціональних відносин, моделювання оптимальних варіантів етнополітики, розроблення технологій управління в системі політичних і міжетнічних відносин тощо.

Працюючи директором новоствореного інституту, І.Курас обрав досить виважену його структуру. У складі інституту розпочали свою науково-дослідницьку роботу відділи теоретичних та прикладних проблем політології, етнополітології, національних меншин, етноісторичних досліджень, єврейської історії і культури. При цих відділах були створені дослідні Центри: комплексних досліджень політичної науки, історичної політології, вивчення історії Голокосту, проблем церкви і етноконфесійних досліджень, ісламознавства. Відділи інституту налагодили плідну співпрацю з Українським дослідницьким Інститутом Гарвардського університету (США), Йоркським університетом (Канада), Східноєвропейським семінаром Кельнського університету (Німеччина), Асоціацією українознавців Італії та Німеччини, Неапольським університетом, Австрійським інститутом Східної і Південно-Східної Європи, Єврейським університетом (Ізраїль), Російським незалежним інститутом соціальних і національних проблем та іншими науковими установами.

Першочергові і основоположні засади роботи інституту були визначені його першим директором І. Ф. Курасом так: «Важливим завданням керівництва і всього колективу інституту має стати розроблення комплексних програм, цікавих державним структурам та іншим замовникам. Необхідно домагатися швидшого впровадження результатів досліджень у навчальний процес вищих та інших навчальних закладів, особливо шляхом участі співробітників інституту у написанні підручників, посібників та інших матеріалів для системи освіти. В цьому запорука наступності розвитку вітчизняної науки».

Визначаючи пріоритетні напрями наукових досліджень, було закладено фундамент для подальшого розвитку української етнополітології. За участі І. Кураса з урахуванням специфіки українського поліетнічного суспільства було сформульовано основоположні принципи і закономірності етнополітологічної науки. Найважливішими серед них стали розуміння українського народу як окремої етнокультурної одиниці, необхідність обстоювання демократичних форм правління, ідея пріоритету політичних та громадянських прав особи над державою і нацією, ідея національного розвитку на ґрунті загальнолюдських цінностей, обґрунтування принципу самовизначення нації у формі національно-демократичної держави, створення політичної нації (як сукупності громадян держави), забезпечення прав національних меншин у формах національно-культурної, національно-територіальної та національно-персональної автономії.

Саме етнополітичну науку І. Курас вважав здатною виконувати численні теоретико-методологічні, пізнавальні, світоглядні, ужиткові, прогностичні функції. В умовах побудови незалежного, демократичного українського суспільства вчений вважав, що саме етнополітологія може кардинальним чином сприяти переосмисленню старих догм і стереотипів «формаційного» мислення, в основі якого лежала класово-інтернаціоналістська парадигма. На його думку, лише етнополітологія спроможна з'ясувати сутність і характер національної ідеї, визначити державну стратегію етнонаціонального розвитку.

Науковці Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України здійснили всебічний політологічний аналіз етнонаціональних чинників державотворення. Сукупність останніх було визначено як систему соціально-економічних, морально-

етичних та духовних засад, що сприяють формуванню національних інтересів як джерела державотворення. Вченими було визначено структуру і фактори конфліктогенності, вивчався фактор поліетнічності українського суспільства і наслідків цих явищ для національної безпеки України. І. Курас наголошував на тому, що ті держави, які у визначенні власних пріоритетів виходять виключно з принципу етнічності, не мають надійного підґрунтя для існування і подальшого розвитку.

Помітних здобутків досягнув Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України в аналізі динаміки етноконфесійних відносин і релігійної ситуації в Україні, ролі релігійних чинників у політичному житті. Науковці установи здійснили велику роботу з розширення документальної бази і обґрунтування концептуальних засад дослідження етнонаціональних відносин у державі. Важливою віхою цього напряму наукового пошуку стала публікація збірки документів «Національні відносини в Україні у XX ст.». Плідно розроблялися проблеми соціально-економічного, політичного, культурного і духовного розвитку національних меншин, їх ролі в історії України і українського державотворення.

У інституті досліджувалися також проблеми регіоналізму, толерантності і консолідації народу України. І. Курас наголошував на тому, що регіоналізм як особлива наукова та суспільна проблема в Україні має багатоаспектний характер. Зокрема, найбільш істотними його параметрами учений називав геоісторичний (цивілізаційний) і етнокультурний, які були безпосередньо пов'язаними з історією України. Після відновлення української державності на тлі демонтажу планової економіки, на думку І. Кураса, постали тенденції до економічного регіоналізму. Окрім того, науковець виділяв і політичний регіоналізм, який з'явися у рамках боротьби за владу представників окремих регіонів України. Науковець наголошував на важливості врахування етнічної складової під час вивчення певного регіону і, відповідно, вироблення конкретних управлінських кроків у ньому. За словами дослідника, етнорегіональна політика повинна неодмінно враховувати етнічні параметри регіонів, що особливо важливо у зв'язку зі здійсненням ринкових реформ та приватизації державної власності. Складність зумовлюється тим, зауважував історик, що регіональна політика в Україні

формувалася вперше і їй ще бракувало політичних навичок і досвіду функціонування в нових умовах.

Шляхи забезпечення відродження етнічних спільнот, розвитку їх культурної самобутності як на загальноукраїнському, так і регіональному рівнях, наголошував І. Курас, мають формуватися на основі національного законодавства, конституційно визначених повноважень центру та місцевих органів влади. Політолог був переконаний, що слід виходити з того, що «… розширення повноважень обласних органів влади дасть змогу зробити державні інститути чутливішими до запитів та інтересів етнічних груп». Ішлося як про розширення владних повноважень державних органів на місцях у напрямі збільшення їх можливостей щодо вирішення питань забезпечення прав осіб, що належать до національних меншин, збереження етнічної, культурної та мовної самобутності окремих регіонів, так і про привернення уваги громадськості до цих проблем. Адже небезпека так званого етносепаратизму, або «регіоналсепаратизму», лишається реальною».

Дослідник переконував, що багатоваріантність і багатоаспектність виявів потенційної конфліктності, різнобарвність компактного та дисперсного розселення етнічних груп, амбівалентність ціннісних орієнтацій диктували необхідність постійного, в режимі моніторингу, аналізу етнополітичної ситуації в Україні, а отже, й обов'язкового залучення науковців до розробки й експертизи відповідних законодавчих актів, суттєвого оновлення теоретичного арсеналу етнополітики. Але для того, щоб нова наука встигала за потребами часу і оперативно відповідала на його виклики, неодноразово наголошував учений-практик, держава мала б більш повно враховувати її потреби, зокрема, в інформаційному та технічному забезпеченні, вдосконалювати механізми впровадження висновків науки у політичну практику.

Одним із результатів наукових пошуків стала розробка у 2001 році Концепції реформування політичної системи України та низки інших проектів соціально-економічних реформ, а також діяльність дослідницького центру «Сучасні політичні технології» та створеного Інституту політичних наук. До уряду України було подано кілька концептуальних і прогностичних документів з головних проблем економіки, інвестиційної, інноваційної, регіональної політики, зроблено вагомий внесок у розробку програми економічного

і соціального розвитку Донецького та Західного регіонів, стратегії перспективного розвитку Києва до 2020 року, загальнодержавні програми розвитку малих міст України, що були схвалені Верховною Радою, а також здійснено розробку Стратегії регіонального розвитку України.

Особливо важливою стала розробка Концепції реформування політичної системи. У 2000 році Президент України Л. Кучма доручив ученим підготувати і провести науково-практичну конференцію, присвячену науковому аналізу нових політичних реалій, а спеціально створеній робочій групі на чолі з Іваном Федоровичем виробити проект концепції реформування політичної системи України.

Значне місце серед пропозицій Комісії політичного реформування посіло визначення особливостей становлення громадянського суспільства, зокрема, політичних партій і громадських організацій та їх ролі у здійсненні політичної влади. Вперше було всебічно визначено роль засобів масової інформації у державотворенні, а також роль політичної та правової науки, освіти і культури у процесах модернізації політичної системи. Автори також сформулювали концептуальні засади щодо інтеграції політичної системи України до європейських та світових політичних структур, визначили етапи і ресурси реалізації запропонованих змін.

Вагоме місце в концепції відводилося необхідності здійснення чіткої класифікації типу політичної системи. І. Курас наголошував, що внаслідок переплетіння в чинній Конституції елементів президентської і парламентсько-президентської республіки виникає певний дисбаланс розподілу повноважень між усіма гілками влади. А оскільки Україна взяла чіткий курс на побудову демократії, то й система влади має бути відповідного стандарту. На думку Івана Федоровича, можливо це було лише за умови, якщо система управління спирається на могутній зворотний зв'язок влади і населення, на розгалужену систему громадянського суспільства. Саме тому пропонувалося прийняти нові, більш досконалі закони про президентські, парламентські та місцеві вибори, про всеукраїнський та місцевий референдуми, про складання Всеукраїнського реєстру виборців. Розробники Концепції реформування політичної системи одним із найважливіших невирішених

методологічних питань визначали проблему співвідношення державної стабільності і соціальних трансформацій. На їхню думку, перед суспільством постало питання визначення прерогатив майбутньої розбудови держави – шляхом дотримання стабільності чи кардинальних суспільних змін. Значне місце для розробки Концепції реформування політичної системи учені відводили етнополітології та етнополітичним тенденціям сучасної політології. Зокрема, особливо важливими, за словами Івана Федоровича, для політичної етнології є вивчення співвідношення глобалізаційних та ідентифікаційних процесів, регіональної ідентичності й регіоналізму, створення оптимальної моделі співжиття і співпраці різних етносів та етнічних груп. За переконанням науковця, викладені пропозиції вчених та політологів у Концепції політичного реформування країни були не лише особистими пропозиціями, але й мали під собою ґрунтовну академічну базу прогностичного спрямування. Цей проект він розглядав не лише як план змін, але й як спробу потенціальної діагностики суспільних відносин і розробки моделей подолання кризових явищ.

На науковій конференції, скликаній робочою групою у червні 2001 р., Іван Федорович наполягав, аби розглядати проект політичної реформи як цілісний документ і не розчленовувати його, оскільки внаслідок цього документ втратить концептуальність. Політик попереджав про необхідність швидкого реагування на всі зауваження і потребу якнайшвидшого завершення проекту та внесення його на обговорення в парламенті, оскільки у іншому разі проведення політреформи розтягнеться в часі, а це неодмінно негативно впливатиме не тільки на стосунки між гілками влади, але й політичну ситуацію в державі, на розвиток економіки та соціальної сфери. Однак реакція на цей документ у політичних та наукових колах була неоднозначною. Головний наголос у проекті робився на посиленні президентської складової, а отже, – на встановленні президентсько-парламентської форми державного правління. Автори це пояснювали перехідним періодом, в якому перебувала політична система країни, і необхідністю отримання відповідних важелів для забезпечення прогресивного функціонування державної влади. Проте реалії політичної боротьби призвели до прийняття діаметрально протилежного варіанта реформи влади – курсу на парламентсько-президентську республіку.

І. Курас особисто вважав, що президентсько-парламентська модель для України до кінця не вичерпала свого ресурсу, обґрунтовував це твердження тим, що парламентська модель, як свідчить історичний досвід державотворення (як у світовій, так і вітчизняній практиці), державного устрою можлива лише у дуже стабільній, благополучній країні. В той же час, за переконанням дослідника, внесення змін до Конституції України були необхідними для підвищення контрольних функцій Верховної Ради, а також для чіткішого розмежування функцій Адміністрації Президента і Кабінету Міністрів. Власне І. Курас одним із перших в Україні піддав сумніву адекватність теорії демократичного транзиту, створеної зусиллями західних дослідників щодо українських реалій. Концепція і теорія, що становили основу тогочасної політичної науки і являли собою переважно кристалізацію західного (ліберально-демократичного) досвіду, не могли бути автоматично перенесені на український ґрунт.

Наголошуючи на актуальності етнополітологічних досліджень і політичної практики, І. Курас разом із колективом науковців виступив ініціатором створення на базі Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України міжнародного центру етнічних досліджень під егідою ОБСЄ. Ідея була підтримана Президентом України і Міністерством закордонних справ. Однак, незважаючи на необхідність створення такого центру, який би об'єднав зусилля вітчизняних і зарубіжних учених, реалізувати цю ідею так і не вдалося.

У 1993 році Іван Федорович став академіком-засновником та академіком Української академії політичних наук, а у 1995 році він був обраний академіком, а згодом – членом Президії та віце-президентом НАН України.

Протягом 1994–1997 років І. Курас працював віце-прем'єр-міністром з питань гуманітарної політики. На цій посаді він опікувався розв'язанням проблем розвитку науки, освіти, культури, охорони здоров'я, соціального забезпечення та розширення міжнародного співробітництва нашої країни. Особливу увагу, як учений, він приділяв питанням законодавчого забезпечення та життєздатності Національної академії наук України. За його сприяння були ухвалені закони про академічне майно, технопарки як

інноваційні центри, підвищення пенсій і заробітних плат науковцям, систематично видавались укази Президентів України про підтримку Академії та науки в цілому.

Підтримка вченим розвитку соціогуманітарного блоку навчальних дисциплін зумовлювалася не лише його спеціальністю історика, а й ситуацією, що склалася в українському соціумі у першій половині 1990-х років. Українське суспільство після відновлення Української держави являло собою переплетіння сподівань, побоювань та впевненості щодо перспектив проживання в незалежній державі. З одного боку, чільне місце в українському соціумі наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ ст. посіли національні цінності, засновані на ідеї здобуття державної незалежності, – національній ідеї, що об'єднала громадян усіх національностей, котрі підтримали 1 грудня 1991 року проголошення Акта про державну незалежність України, стали метою й реальною потребою, формою вияву почуттів та інтересів народу, внутрішнім чинником формування української політичної нації та українського громадянина, перетворивши підсвідомі прагнення мас у вияв їх свідомих дій. Але, з іншого боку, на відміну від країн Балтії, Україну не можна було розглядати як об'єднану спільноту у фізичному і духовному відношеннях. Це пов'язано, головним чином, з тим, що існувала чимала різниця у ступенях національної свідомості в регіонах. Велике значення мало формування закладами освіти національної самосвідомості, що сприяло визначенню молоддю життєвих орієнтирів, пов'язаних із розбудовою Української держави. Можливо, саме посилення уваги до блоку соціогуманітарних дисциплін сприяло формуванню політичної свідомості тих жителів України, які зі зброєю в руках виступили проти російської агресії у 2014–2015 роках. І недаремно на початку 1990-х років національне виховання розглядалося не лише аналогом державного і передбачало врахування місцевих, певного роду регіональних, етнічно-культурних, мовних особливостей, але мало базуватися на принципі і пріоритеті єдності держави, народу, мови, матеріальної і духовної культури, а отже, на єдності принципів, змісту та форм освіти. Метою національного виховання стало саме формування гармонійно розвинутої особистості, спроможної

органічно поєднувати свої права та інтереси з правами та інтересами середовища, нації, держави, орієнтуватися на найвищі загальнонародні та загальнолюдські права, духовно-культурні та культурно-естетичні цінності.

Серед усього комплексу соціогуманітарних наук І. Курас особливе місце відводив історичним, етнічним, політичним, міжконфесійним, міжрегіональним та етносоціальним пріоритетам розвитку наукового пізнання. Науковець наголошував на тому, що пізнання власного минулого має велике значення для зміцнення держави, виховання патріотичних почуттів, консолідації нації. Саме тому, стверджував учений, в українському суспільстві з початку 1990-х років особлива увага приділялася створенню сприятливих умов для науково-дослідницької роботи в галузі історії України, опублікування архівних джерел, репринтного перевидання праць найбільш важливої історичної проблематики, підготовки повноцінних навчальних посібників з історії України для середньої і вищої школи, пропаганди вітчизняної історії.

І. Курас був ініціатором розгортання інноваційних технологій у соціогуманітарній галузі. Вчений наголошував на тому, що обраний Україною інноваційний шлях розвитку вимагає прискореного розвитку науки, освіти, нових технологій, тобто саме тих сфер соціальної активності суспільства, де виробляються і використовуються нові знання, а також сучасна науково-технічна, економічна і соціальна інформація. За сприяння Івана Федоровича розвивалися дослідження у сфері етнополітології. Учений був переконаний, що саме етнополітологія здатна пояснити природу національних рухів, простежити діалектику взаємодії особистісних і етнічних, національних і класових, державних і загальнолюдських інтересів та цінностей, з'ясувати соціальну роль націоналізму, проаналізувати природу гостроти міжетнічних конфліктів.

Саме у період роботи І. Кураса віце-прем'єр-міністром з питань гуманітарної політики було прийняте рішення щодо підвищення ефективності роботи українських ВНЗ шляхом надання найкращим з них статусу «національний», що, поміж іншого, передбачало подвійну оплату праці викладачів, та розробки питань

у сфері стандартизації освіти в Україні. Згідно з Указом Президента «Про Положення про національний заклад (установу) України» від 16 червня 1995 року статус «національного» надавався закладу (установі) України, який досяг найвищих показників у своїй діяльності щодо використання інтелектуального потенціалу нації, реалізації ідеї національного відродження і розвитку України, запровадження державної мови і є провідним серед галузевої групи закладів (установ) гуманітарної сфери. За сприяння І. Кураса 12 лютого 1996 року Кабінет Міністрів схвалив Постанову «Про ліцензування, атестацію та акредитацію навчальних закладів», якою було затверджено Положення про Державну акредитаційну комісію та її персональний склад, Положення про ліцензування навчальних закладів, Положення про акредитацію вищих навчальних закладах. А вже 26 квітня 1996 року було видано Указ Президента «Про деякі питання надання вищим навчальним закладам статусу національного», якою уточнялося, що надання ВНЗ статусу «національний» здійснювалося виключно за результатами акредитації.

У середині 90-х років XX ст. Комісія Кабінету Міністрів України на чолі з віце-прем'єр міністром І. Курасом підготувала низку постанов уряду, спрямованих на модернізацію освіти. Ці постанови, прийняті у 1997 році, удосконалили мережу ВНЗ, уточнили перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах. Більшість ВНЗ, які раніше були підпорядковані Міненерго, Держкомунгоспу, Мінрибгоспу та іншим міністерствам і відомствам, передані до сфери управління Міністерства освіти і науки. Уряд визначив обсяги державного замовлення на фахівців з вищою освітою. Завдяки сприянню І. Кураса з 1 грудня 1994 року розміри стипендій студентам, аспірантам та докторантам було збільшено на 20 %. 20 січня 1995 року ці виплати було додатково збільшено в 1,7 раза. Згідно з Указом Президента України від 12 вересня 1995 року «Про основні напрями реформування вищої освіти в Україні» розширювалися джерела фінансування українських ВНЗ. Встановлювалося, що державне замовлення на фахівців фінансується з державного бюджету; галузеве замовлення – з бюджету галузей, відомств, підприємств та коштів комерційних

структур; регіональне замовлення – з місцевих бюджетів, а також із коштів відомств, організацій та фізичних осіб цього регіону. Було також вжито певних заходів для полегшення працевлаштування випускників ВНЗ.

І. Курас взяв активну участь у діяльності національного фонду «Взаєморозуміння і примирення». У 1996 році його призначили головою Спостережної ради фонду. Фонд займався виплатою одноразової компенсаційної допомоги за рахунок ФРН громадянам колишнього СРСР, які в роки Другої світової війни постраждали від нацистського переслідування, колишнім в'язням нацистських концтаборів, гетто, громадянам, що були депортовані на примусові роботи за межі держави, в тому числі дітям, народженим у нацистській неволі. Фонд також став спеціально уповноваженим органом із питань компенсаційних виплат та надання гуманітарної допомоги жертвам нацистських переслідувань. Крім виплатної діяльності, національний фонд «Взаєморозуміння і примирення» за ініціативи Івана Федоровича здійснював чимало гуманітарних проектів в інтересах жертв нацизму. Значна увага приділялася співпраці з німецькими містами, громадськими формуваннями, общинами.

У 1998 році І. Курас уперше балотувався до Верховної Ради України в одномандатному округу № 142 Одеської області, де набрав 15,6 % голосів і посів третє місце серед претендентів.

2002 року І. Курас був обраний народним депутатом України у багатомандатному загальнодержавному округу від виборчого блоку політичних партій «За Єдину Україну!». Протягом діяльності в українському парламенті він чотири рази змінював фракції чи депутатські групи. У межах парламенту політик був керівником групи з міжпарламентських зв'язків з Грецькою Республікою, заступником керівника групи з міжпарламентських зв'язків із Французькою Республікою та членом групи з міжпарламентських зв'язків із Алжирською Народно-Демократичною Республікою. Крім того, І. Курас очолював Республіканську комісію депортованих народів Криму у справах депортованих німців; Комісію у справах неповнолітніх; Державну комісію з питань реорганізації у галузі науки. Працював у Раді з питань науки та науково-технічної політики та Комісії з Державних нагород України при Президентові України (1994–2002 роки). Був членом Конституційної комісії

від Президента України у 1994–1996 роках. У 1998–1999 рр. входив до складу Координаційної ради з питань внутрішньої політики при Президентові України. Призначався заступником голови Громадської ради експертів із внутрішньополітичних питань при Президентові України. У 2003–2004 роках був секретарем Політичної ради при Президентові України. Очолював Секцію соціальних і економічних наук Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки, а в 1994–2002 роках був членом Комісії з державних нагород. Плідно очолював робочу групу з розроблення Концепції реформування політичної системи України, очолював Раду з питань мовної політики (1997 рік), Раду з питань збереження національної культурної спадщини при Президентові України (1997–1998 роках). Іван Федорович був головою Наглядових рад акціонерної компанії «Надра України» (з 2000 року), Науково-дослідного інституту українознавства, Київського національного медичного університету (з 2003 року).

У рамках розширення міждержавного діалогу та співробітництва І. Курас очолював урядові делегації на конференціях ООН у Каїрі (1994 р.) і Пекіні (1996 рік), під час проведення Днів культури у Франції, Білорусі, Казахстані, Болгарії, брав участь у низці державних та академічних візитів до іноземних держав.

Упродовж свого життя Іван Федорович здійснив кардинальну переоцінку власних політичних поглядів, зайняв послідовну позицію обстоювання державної незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. Обраний за списками Партії Регіонів до Верховної Ради четвертого скликання, він не був членом жодної політичної партії, і коли деякі політики з фракції Партії Регіонів зайняли неоднозначну позицію щодо федералізації країни, він відразу ж покинув її ряди. Політолог-практик дотримувався переважно ідей європейської соціал-демократії. Цьому свідченням – власні справи вченого, його дослідження, розробки та ініціативи.

За роки своєї наукової діяльності І. Курас став автором (співавтором) понад 250 праць з проблем історії України, політичної історії та етнології. Він був засновником, членом редколегій і редактором кількох міжвідомчих наукових збірників та журналів, зокрема таких, як «Діалог», «Історичний журнал», «Наукові

записки», «Український історичний журнал», «Архіви України», був незмінним членом редакційної ради журналу «Українознавство». Значну увагу дослідник приділяв розв'язанню проблем молодіжної зайнятості, охорони здоров'я, питанням міжетнічної взаємодії та мовної ситуації в Україні. Він сприяв розробленню Концепції безконфліктного розв'язання мовних проблем в Україні, Концепції упорядкування і розвитку словникової бази української мови.

У період керівництва І. Курасом Секцією суспільних і гуманітарних наук НАН України було видано низку багатотомних фундаментальних узагальнюючих праць та джерельних видань з історії та культури України. Було завершено підготовку та видання 15-титомної серії індивідуальних монографій провідних українських дослідників, присвячених висвітленню основних етапів української історії «Україна крізь віки», 3-томної «Давньої історії України». Зусиллями вчених установ Секції суспільних і гуманітарних наук та за підтримки Фонду інтелектуальної співпраці «Україна – XXI століття» було реалізовано випуск перших трьох томів «Історії української культури». Крім того, було підготовлене видання розробленої в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень НАН України 6-томної праці «Політична історія України. XX століття».

Окремої уваги заслуговують ініціативи І. Кураса, що стосувалися проведення урочистостей, присвячених святкуванню подій державного масштабу. Він ініціював депутатські пропозиції про відзначення 125-річчя від дня народження видатного українського громадсько-політичного діяча, одного з керівників Української революції й національно-державного відродження, визначного письменника В. Винниченка; 100-річчя від дня народження видатного письменника У. Самчука; 125-річчя від дня народження видатного державного та громадсько-політичного діяча С. Петлюри; 200-річчя від дня народження видатного вченого М. Максимовича.

Користуючись депутатським правом законодавчої ініціативи, Іван Федорович активно займався розробкою проблем збереження культурної спадщини України, подав проекти законів про територію захисту культурної спадщини. Щодо першої культурної

пам'ятки – «Шевченківського національного заповідника» – в законопроекті зазначалося, що цим «…проектом пропонується створити територію захисту культурної спадщини «Шевченківський національний заповідник», включивши туди місто Канів Черкаської області». Іншим проектом передбачалося визначення особливого статусу культурного комплексу «Гетьманські столиці». Зокрема, зазначалося, що «проектом пропонується створити територію захисту культурної спадщини «Гетьманські столиці», включивши туди міста Батурин Чернігівської області, Глухів Сумської області, Чигирин Черкаської області». На місці розташування цих пам'яток проектами пропонувалося запровадити спеціальний пільговий режим оподаткування, зокрема, зменшити розмір податку на прибуток до 15 % для підприємств, які б здійснювали діяльність із надання готельних та туристичних послуг у галузі культури та звільнити від оподаткування податком на додану вартість операції з надання послуг театрами, філармоніями, музеями, художніми галереями (виставками), історико-культурними та архітектурними заповідниками, ботанічними садами, зоологічними парками. Окрім цього, автори законопроекту пропонували передбачити щорічне виділення із Державного бюджету України місцевому бюджету міст, що були включені до культурних комплексів, додаткових субвенцій на соціально-економічний розвиток та збереження історичної забудови.

За сприяння Івана Федорович було підготовлено Концепцію і Програму розвитку гуманітарної сфери, Концепцію державної інформаційної політики, Концепцію етнонаціонального розвитку України, Концепцію політичного реформування, Концепцію розвитку гуманітарної сфери України.

І. Курас входив до Координаційної ради з підготовки та видання «Національного атласу України», який мав покращити забезпечення органів державної влади та органів місцевого самоврядування, наукових, освітніх, інших установ та організацій, широкої вітчизняної та міжнародної громадськості комплексною науково обґрунтованою офіційною інформацією про геополітичне становище, формування території та державності, природні умови та ресурси. Створення атласу також мало на меті опис природного

середовища, висвітлення історії, культури, економіки, соціальної сфери, змін у складі населення України.

За ініціативи науковця у рідному селі, де проходили його шкільні роки, розпочалося будівництво нової школи, було зведено будівлю нової бібліотеки, пошти, придбано і змонтовано нову АТС. За сприяння І. Кураса було також побудовано дорогу Рибниця – Криве Озеро, яка проходить через м. Балту і с. Немирівське. Він доклав багато зусиль для створення прекрасного водосховища на р. Кодимі.

Заслуги Івана Федоровича як політика, ученого, державного та громадського діяча високо оцінені в Україні і світі. Він був удостоєний почесного звання Заслуженого діяча науки і техніки України (1998 рік), лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (1999 рік), нагороджений орденами Дружби народів (1986 рік), князя Ярослава Мудрого V, IV та III ступенів, італійським орденом «Великий хрест» (1997 рік), литовським орденом князя Гедимінаса IV ступеня (1998 рік), дипломом міжнародного відкритого рейтингу «Золота фортуна» про нагородження срібною георгіївською медаллю «Честь, слава, труд» II ступеня, Почесними грамотами Кабінету Міністрів і Верховної Ради України. Крім того, він отримав диплом Почесного професора Маріупольського гуманітарного інституту Донецького державного університету, Почесну грамоту Академії педагогічних наук України, Почесну грамоту Головного управління державної служби України. На честь Івана Федоровича, як студента та, певною мірою, мецената Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, і в пам'ять про відомого історика в університеті було відкрито аудиторію імені академіка І. Кураса.

У розквіті творчих сил 16 жовтня 2005 р. Іван Федорович Курас раптово помер, не завершивши багато проектів, над якими працював. У 2005 р. Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України рішенням Президії НАН України було присвоєно ім'я І. Кураса.

Юрій Ніколаєць

Бібліографія Кураса Івана Федоровича

Монографії

1. Дружба народів СРСР – велике завоювання ленінської національної політики КПРС : кол. моногр. / М. О. Буцько, О. А. Бородін, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1969. – 270 с.

2. Курс лекцій з історії КПРС. Ч. І. [1883–1920] / авт. кол.: М. О. Буцько, А. С. Зашкільняк, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Вища школа, 1970. – 410 с.

3. В. І. Ленін і національно-визвольний рух трудящих України в Жовтневій революції (березень–грудень 1917 р.). – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1971. – 145 с.

4. Братерський союз народів. Комуністична партія – організатор утворення і зміцнення Союзу Радянських Соціалістичних республік: кол. моногр. / О. А. Бородін, М. Т. Бортнічук, І. Ф. Курас. – К. : Вища школа, 1972. – 275 с.

5. Критика буржуазно-націоналістичних та ревізіоністських перекручувань історії КПРС / кол. моногр. – К. : Вища школа, 1975. – 351 с.

6. В авангарді революційних мас. Більшовики на чолі народних мас України у Жовтневій революції / авт. кол.: Б. І. Корольов, Л. П. Богіня, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Вища школа, 1977. – 205 с.

7. В борьбе за власть советов на Украине / авт. кол.: А. А. Бородин, И. Ф. Гошуляк, И. Ф. Курас. – К. : Вища школа, 1977. – 247 с.

8. Нариси історії Комуністичної партії України : кол. моногр. / В. І. Юрчук, Ю. В. Бабко, П. Л. Варгатюк, І. Ф. Курас [та ін.]. – 4-те вид., доп. – К. : Політвидав України, 1977. – 844 с.

9. Очерки истории Коммунистической партии Украины / И. Ф. Курас [и др.]. – Изд. 4-е, доп. – К. : Политиздат Украины, 1977. – 814 с.

10. Торжество пролетарского интернационализма и крах мелкобуржуазных партий на Украине. – К. : Наукова думка, 1978. – 314 с.

11. В. И. Ленин и большевистские организации Украины в Октябрьской революции / П. Л. Варгатюк, И. Ф. Курас, В. Ф. Солдатенко. – К. : Политиздат Украины, 1980. – 373 с.

12. Дружба народів СРСР – велике завоювання ленінської національної політики КПРС : кол. моногр. / І. Ф. Курас та ін. – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1981. – 270 с.

13. Очерки истории Киевских городской и областной партийных организаций : кол. моногр. / Ю. В. Бабко, Л. Е. Беренштейн, И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1981. – 666 с.

14. Повчальний урок історії: (Ідейно-політичне банкрутство Української соціал-демократичної робітничої партії). – К. : Політвидав України, 1986. – 185 с.

15. Великий Жовтень і громадянська війна на Україні : енцикл. довід. / уклад.: Г. П. Агапов, П. В. Агапов, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Гол. ред. УРЕ, 1987. – 632 с.

16. Осуществление ленинской национальной политики в СССР / В. А. Замлинский, И. Ф. Курас, Л. А. Нагорная. – К. : Вища школа, 1987. – 238 с.

17. Штаб непокоренных: (Украинский штаб партизанского движения в годы Великой Отечественной войны) / И. Ф. Курас, А. В. Кентий. – К. : Политиздат Украины, 1988. – 330 с.

18. Маршрутами історії : кол. моногр. / Л. В. Бєлоусов, Г. А. Бордюгов, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Політвидав України, 1990. – 655 с.

19. Комуністична партія України: з'їзди і конференції / упоряд.: В. Ф. Солдатенко, С. С. Діброва, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Україна, 1991. – 478 с.

20. Скрипник М. О. Вибрані твори / упоряд.: І. Ф. Курас, С. С. Діброва, Б. І. Канцелярук [та ін.]. – К. : Україна, 1991. – 617 с.

21. Сучасні політичні партії та рухи на Україні : інформ.-довід. матеріали / упоряд.: В. Д. Андрієнко, В. К. Василенко, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : [б. в.], 1991. – 351 с.

22. М. С. Хрущов і Україна : матеріали наук. семінару 14 квітня 1994 р., присвяч. 100-річчю від дня народження М. С. Хрущова / уклад.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : [б. в.], 1995. – 200 с.

23. Абетка етнополітолога / авт. кол.: Ю Римаренко, В. Ігнатов, І. Курас [та ін.]. – К. : Школяр, 1996. – Т. 1. – 224 с.

24. Етнополітичний розвиток України: досвід, проблеми, перспективи / Ю. Шаповал, І. Курас, Л. Нагорна, В. Євтух,

В. Швед. – К. : Інститут національних відносин і політології НАН України, 1997. – 211 с.

25. Україна: етнонаціональна палітра суспільного розвитку : словник-довідник / авт. кол.: Ю. Римаренко, О. Картунов, І. Курас [та ін.]. – К. : Вид-во УАДУ, 1997. – 272 с.

26. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / авт. кол.: І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, Р. В. Балабан, О. В. Клинченко, Н. В. Кононенко. – К. : Парламентське вид-во, 1998. – 352 с.

27. Етнополітика: історія і сучасність: статті, виступи, інтерв'ю 90-х років. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 1999. – 656 с.

28. Національно-державне будівництво: Концептуальні підходи, сучасна наукова література / авт. кол.: Ю. І. Римаренко, І. Ф. Курас, Ю. С. Шемшученко [та ін.]. – К. : Довіра, 1999. – 559 с.

29. Релігія і політика в сучасній Україні : («Кесареве – кесарю, а Боже – Богу») / І. Ф. Курас, М. Ф. Рибачук, М. І. Кирюшко, П. І. Фещенко. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2000. – 272 с.

30. Україна: інтелект нації на межі століть : кол. моногр. / В. К. Врублевський, Б. Є. Патон, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інформаційно-вид. центр «Інтелект», 2000. – 508 с.

31. Соборництво і регіоналізм в українському державотворенні (1917–1920 рр.). – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2001. – 246 с. (співавтор В. Солдатенко).

32. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку : навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти / авт. кол.: І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, Р. В. Балабан [та ін.]. – К. : Парламентське вид-во, 2002. – 326 с.

33. Етнополітологія. Перші кроки становлення. – К. : Ґенеза, 2004. – 736 с.

34. Ментальний чинник у сфері праці: проблеми теорії та практики. – К. : Шторм, 2003. – 382 с. (співавтори Д. П. Богиня, М. В. Семикіна).

35. Розвиток соціогуманітарних досліджень у Національній академії наук України : до 85-річчя Національної академії наук

України. – К. : НБУВ, 2003. – 208 с. (співавтори В. М. Геєць, О. С. Онищенко, І. М. Дзюба).

36. Етнополітологія. Перші кроки становлення. – К. : Ґенеза, 2004. – 736 с.

Розділи в колективних монографіях

37. Партия большевиков – вдохновитель и организатор победы Великой Октябрьской социалистической революции // Курс лекций по истории КПСС. Ч. І. – К., 1970. – С. 287–318.

Збірники документів

38. Коммунистическая партия Украины в резолюциях и решениях съездов, конференций и пленумов ЦК : в 2 т. : сб. док. / сост.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1976. – Т. 1–2.

39. Комуністична партія України в резолюціях і рішеннях з'їздів, конференцій і пленумів ЦК : у 2 т. : зб. док. / упоряд.: І. Ф. Курас. – К. : Політвидав України, 1977. – Т. 1. – 1007 с.; Т. 2. – 1083 с.

Підручники, навчальні посібники

40. План-конспект курсу «Історія Комуністичної партії України». – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1969. – 22 с.

Брошури

41. В серцях і звершеннях. – Д. : Промінь, 1969. – 79 с. (співавтор Ф. К. Бєлявін).

42. Торжество ленінської національної політики на Україні. – К. : Тов. «Знання» УРСР, 1972. − 24 с.

43. Великий Жовтень і крах націоналістичного реформізму на Україні. – К. : Т-во «Знання» України, 1985. – 46 с.

Статті

44. До питання про вплив ленінського «Союзу боротьби за визволення робітничого класу» на розвиток соціал-демократичного руху на Україні // Праці Одеського державного університету. Збірник студентських наукових робіт. – Одеса, 1952. – Вип. 8.

45. В ім'я нащадків // За наукові кадри. – Одеса, 1961. – 9 грудня.

46. Большевики Елисаветградщины в борьбе против Центральной Рады и украинских буржуазно-националистических партий // Тезисы докладов второй научно-технической конференции Кировоградского филиала Харьковского политехнического института им. В. И. Ленина. – Кировоград, 1966. – С. 59–67.

47. Більшовики України на виборах до органів місцевого самоврядування у 1917 р. // Комуністична партія в боротьбі за здійснення ленінського плану соціалістичної революції на Україні. – К., 1967. – С. 26–33.

48. Більшовики Херсонщини у боротьбі проти буржуазно-націоналістичної контрреволюції за встановлення Радянської влади (жовтень 1917 – січень 1918 рр.) // Наукові праці з історії КПРС : міжвід. наук. збірник. – К., 1967. – Вип. 15. Більшовицькі організації Півдня України у боротьбі за владу Рад. – С. 108–125.

49. Боротьба більшовиків України за створення першого Радянського уряду України (листопад 1917 – січень 1918 рр.) // Наукові праці з історії КПРС : міжвід. наук. збірник. – К., 1967. – Вип. 13. Деякі питання історії КПРС та братніх комуністичних і робітничих партій. – С. 3–17.

50. Керівництво більшовиків національно-визвольним рухом трудящих України в період підготовки Великого Жовтня (березень–жовтень 1917 рр.) // Вісник Київського університету. Серія: Історія КПРС. – 1967. – № 9. – С. 3–16.

51. До питання про національно-визвольний рух на Україні у період підготовки і проведення Великого Жовтня // Наукові праці з історії КПРС : міжвід. наук. збірник. – К., 1968. – Вип. 20. Деякі питання ідеологічної та організаційної діяльності Комуністичної партії Радянського Союзу. – С. 13–23.

52. До питання про політичний і організаційний крах українських буржуазно-націоналістичних партій (1917–1920 рр.) // Наукові праці з історії КПРС : міжвід. наук. збірник. – К., 1968. – Вип. 22. КП України – бойовий загін КПРС. – С. 74–92 (співавтор В.О. Полушкіна).

53. Ленінська «Правда» в боротьбі за єдність революційних дій трудящих України й Росії (березень–жовтень 1917 р.) // Архіви України. – 1968. – № 3. – С. 41–50.

54. Джерела про ленінську тактику лівого блоку в діяльності більшовиків України (1905 р.) // Архіви України. – 1969. – № 6. – С. 3–11 (співавтор М. Козацький).

55. Первинні партійні організації республіки на сучасному етапі комуністичного будівництва // Український історичний журнал. – 1971. – № 10. – С. 3–11 (співавтор В. М. Нем'ятий).

56. Історико-партійна література про більшовизацію Рад на Україні в 1917 р. // Український історичний журнал. – 1972. – № 11. – С. 128–137 (співавтор В. В. Мусієнко).

57. Об «Очерках» истории областных партийных организаций Украины // Вопросы истории КПСС. – 1972. – № 10. – С. 116–121.

58. КПРС – партія пролетарських інтернаціоналістів // Під прапором ленінізму. – 1973. – № 19. – С. 13–15.

59. Актуальні завдання історичної науки // Комуніст України. – 1975. – № 1. – С. 73–78.

60. Актуальні питання інтернаціонального виховання трудящих // Комуніст України. – 1975. – № 3. – С. 36–43.

61. Актуальные вопросы интернационального воспитания трудящихся // Коммунист Украины. – 1975. – № 3. – С. 36–43.

62. Боротьба більшовиків України за зміцнення союзу сил соціалістичної революції і національно-визвольного руху (березень–жовтень 1917 р.) // Український історичний журнал. – 1976. – № 12. – С. 26–44.

63. Марксизм-ленинизм – основа революционно-преобразующей деятельности КПСС // Коммунист Украины. – 1976. – № 9. – С. 30–42.

64. Зміцнення союзу сил соціалістичної революції і національно-визвольного руху // В борьбе за власть советов на Украине : Из истории борьбы большевистских организаций за завоевание и укрепление Советской власти на Украине. – К., 1977. – С. 121–145.

65. Коммунистическая партия Украины / В. И. Юрчук, И. Ф. Курас // Большая советская энциклодия. – К., 1977. – Т. 26. – С. 1635–1639.

66. Боротьбисти // Українська радянська енциклопедія : [у 12 т.]. – 2-ге вид. – К., 1978. – Т. 2. – С. 6.

67. Боротьбисты // Украинская советская энциклопедия : [в 12 т.]. – 2-е изд. – К., 1978. – Т. 2. – С. 6.

68. Дослідження суспільствознавців республіки, присвячені ювілею Великого Жовтня // Комуніст України. – 1978. – № 2. – С. 91–96.

69. Временное правительство в России // Украинская советская энциклопедия : [в 12 т.]. – 2-е изд. – К., 1979. – Т. 2. – С. 365.

70. Из опыта борьбы большевиков Украины против украинских мелкобуржуазных партий накануне Великого Октября // Непролетарские партии России в 1917 году и в годы гражданской войны : материалы науч. симпозиума. – К., 1980. – С. 39–55.

71. Комуністична партія України // Українська радянська енциклопедія : [у 12 т.]. – 2-ге вид. – К., 1980. – Т. 5. – С. 339–341 (співавтор В. І. Юрчук).

72. Ленинское учение о политических партиях и современность // Ленинизм – революционное знамя нашей эпохи : материалы респ. науч. конф., посвящ. 110-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина. – К., 1980. – С. 320–325.

73. Ленінізм – революційний прапор нашої епохи // Комуніст України. – 1980. – № 6.

74. Ленінізм і Великий Жовтень: (Деякі питання пролетарського інтернаціоналізму і сучасність) // Комуніст України. – 1980. – № 4. – С. 54–64.

75. Ленінська непримиренність до буржуазно-націоналістичної ідеології: Критика сучасної буржуазної ідеології та ревізіонізму // Під прапором ленінізму. – 1980. – № 9. – С. 52–57.

76. «Круглий стіл» в редакції «Українського історичного журналу» // Український історичний журнал. – 1981. – № 1. – С. 5–32.

77. До питання про ідейно-політичну суть «лівих» течій в УСДРП // Український історичний журнал. – 1981. – № 3. – С. 83–95 (співавтор С. Б. Буравченкова).

78. Коммунистическая партия Украины // Украинская советская энциклопедия : [в 12 т.]. – К., 1981. – Т. 5. – С. 226–228 (соавтор В. И. Юрчук).

79. Образование СССР и крах мелкобуржуазных партий на Украине // Великая сила братского единства : материалы респ. науч. конф., посвящ. 60-летию образования Союза ССР. – К., 1983. – С. 284–288.

80. Сплочение большевиков Украины на идейно-политической платформе Апрельских тезисов В. И. Ленина // Великой партии отряд: Из истории большевистской организации Украины : сб. ст., приуроченный к 80-летию II съезда РСДРП. – К., 1983. – С. 140–159 (соавторы П. Л. Варгатюк, В. Ф. Солдатенко).

81. Вірний солдат революції (до 90-річчя Я. Б. Гамарника) // Ленинское знамя. – 1984. – 14 червня.

82. До питання про ленінську методологію дослідження історії політичних партій Росії // Український історичний журнал. – 1984. – № 4. – С. 81–89.

83. З витоків великої дружби // Радянська Україна. – 1984. – 26 жовтня.

84. Комуністична партія України // Правда України. – 1984. – 14 червня.

85. Служіння народові (до 90-річчя від дня народження Я. Б. Гамарника) // Правда України. – 1984. – 14 червня.

86. Тимчасовий уряд в Росії // Украинская советская энциклопедия : [в 12 т.]. – К., 1984. – Т. 11, кн. 1. – С. 246–247.

87. Товариш Дем'ян (до 90-річчя з дня народження Д. С. Коротченка) // Комуніст України. – 1984. – № 11. – С. 78–83.

88. Документи про діяльність нелегального ЦК КП(б)У (жовтень 1942 – червень 1943 рр.) // Український історичний журнал. – 1985. – № 5. – С. 33–40.

89. Ідейний арсенал комуністів. (До завершення 50-томного видання творів К. Маркса і Ф. Енгельса українською мовою) // Під прапором ленінізму. – 1985. – № 22. – С. 32–34.

90. Легендарний комдив (до 90-річчя від дня народження М. О. Щорса) // Известия. – 1985. – 9 червня. – С. 3.

91. Пролог Великого Жовтня (Революція 1905–1907 рр. в Росії і сучасність) // Радянська Україна. – 1985. – 22 січня.

92. Революція 1905–1907 років у Росії і сучасність // Під прапором ленінізму. – 1985. – № 2. – С. 28–32.

93. Сторінки культурного будівництва // Український історичний журнал. – 1985. – № 4. – С. 152–154.

94. Ленінські уроки перебудови в дії // Український історичний журнал. – 1987. – № 4. – С. 5–13.

95. Вся жизнь – подвиг // Назым Мухаметзянович Якупов : К 60-летию со дня рождения. – О., 1988. – С. 3–9 (соавтор В. Е. Мельниченко).

96. О новых задачах научной критики буржуазных концепций истории и политики КПСС // Научные труды по истории КПСС : респ. межведомственный науч. сборник. – 1988. – № 155. Против буржуазных и буржуазно-националистических фальсификаций истории и политики КПСС. – С. 3–8.

97. Створення правдивої і повної історії Компартії України – невідкладне завдання вчених // Під прапором ленінізму. – 1988. – № 15.

98. Вся влада Радам! // Правда України. – 1989. – № 24.

99. Вся власть Советам! // Правда Украины. – 1989. – 24 декабря.

100. Історико-партійні дослідження: імператив нового мислення // Про минуле – заради майбутнього : зб. статей. – К., 1989. – С. 7–20.

101. На шляху до з'їзду КП(б)У // Про минуле – заради майбутнього : зб. статей. – К., 1989. – С. 22–34.

102. Перебудова і актуальні проблеми вивчення історичного досвіду // Український історичний журнал. – 1989. – № 7. – С. 3–18.

103. Соціалістичний вибір українського народу : Діалог з історією // Комуніст України. – 1989. – № 5. – С. 41–57.

104. 1917 рік : Соціально-політичні альтернативи і Україна // Маршрутами історії. – К., 1990. – С. 31–65 (співавтор В. Ф. Солдатенко).

105. В. І. Ленін і становлення державності українського народу // Під прапором ленінізму. – 1990. – № 6. – С. 14–20.

106. Возз'єднання: погляд із сьогодення : матеріали «круглого столу», присвяч. 51-й річниці возз'єднання Західної України з Радянською Україною // Радянська Україна. – 1990. – 27 жовтня.

107. Жовтень: історія і сучасність // Радянська Україна. – 1990. – 7 листопада.

108. Жовто-блакитний на фоні червоно-блакитного // Союз (Тижневий додаток до газети «Известия»). – 1990. – № 4.

109. Ленін і Компартія України (1919–1920) : З нових джерел // Сторінки історії Української РСР : Факти, проблеми, люди. – К., 1990. – С. 77–90.

110. О. Я. Шумський в роки Жовтня і громадянської війни : Еволюція поглядів і політична діяльність // Український історичний журнал. – 1990. – № 12. – С. 105–116 (співавтор Г. Овдієнко).

111. Політичні аспекти історії громадянської війни на Україні (матеріали «круглого столу») // Український історичний журнал. – 1990. – № 12. – С. 105–116.

112. Феномен Щербицького: 17 років на чолі ЦК Компартії України // Спілка. – 1990. – 13–19 серпня. – С. 3–12.

113. Актуальні проблеми національної політики // Правда Украины. – 1991. – 11 января.

114. Передмова // Сучасні політичні партії і рухи на Україні : інформ.-довід. матеріали. – К., 1991. – С. 3–7.

115. Штрихи до портрета в інтер'єрі епохи : (Замість передмови) // Скрипник М. О. Вибрані твори. – К., 1991. – С. III–XVIII.

116. Етнополітологія: запити життя і відповіді вчених // Політика і час. – 1992. – № 3. – С. 60–66.

117. М. І. Міхновський: постать на тлі епохи // Український історичний журнал. – 1992. – № 9. – С. 76–91; №10/11. – С. 63–79 (співавтори Ф. Т. Турченко, Т. С. Геращенко).

118. Не живемо, а сплачуємо борги. Інтерв'ю про створення і перспективи діяльності Інституту національних відносин і політології АН України // Голос України. – 1992. – 14 лютого.

119. Академік М. Є. Слабченко // Український історичний журнал. – 1993. – № 11–12. – С. 92–108.

120. Загальнонаціональні та регіональні інтереси в незалежній Україні // Українська державність: історія і сучасність. – К., 1993. – С. 33–41.

121. Загальнонаціональні та регіональні інтереси в незалежній Україні // Донбасс и Приазовье : Проблемы социального, национального и духовного развития : тезисы докладов Междунар. конф., г. Мариуполь, 26–27 мая 1993 г. – Мариуполь, 1993.

122. М. І. Міхновський: постать на тлі епохи // Український історичний журнал. – 1993. – № 2–3 (співавтори Ф. Т. Турченко, Т. С. Геращенко).

123. Національна ідея як першовиток державності // Українська державність: історія і сучасність. – К., 1993. – С. 125–127.

124. Они стояли у истоков // Правда Украины. – 1993. – 14 декабря.

125. Передмова // Церква і національне відродження. – К., 1993.

126. По поводу юбилея : [З нагоди 75-річчя Української Академії наук] // Правда Украины. – 1993. – ноября.

127. Слово про академіка М. Є. Слабченка // Вісник Академії наук України. – 1993. – № 2. – С. 37–44.

128. Федерація чи унітарна держава? Загальнонаціональні та регіональні державотворчі інтереси в сучасній Україні // Політика і час. – 1993. – № 6. – С. 4–8.

129. Відродити іудаїку в Україні // Еврейские вести. – 1994. – № 21–22.

130. Державотворчі інтереси в сучасній Україні. Загальнонаціональний та регіональний аспекти // Вісник Національної академії наук України. – 1994. – № 4. – С. 26–31.

131. Етнополітологія: запити життя і відповіді вчених // Етнополітика: історія і сучасність : Статті, виступи, інтерв'ю 90-х років. – К., 1994.

132. Євреї в незалежній Україні: проблеми досліджень // Політика і час. – 1994. – № 8. – С. 42–46.

133. Крим і Україна: нова сторінка історії // Київська старовина. – 1994. – № 6. – С. 2–6.

134. Передмова // Справа Бейліса: погляд із сьогодення : тези міжнар. наук. конф. до 80-річчя закінчення процесу у справі Бейліса, Київ, 28–29 жовтня 1993 р. – К., 1994. – С. 5–6.

135. Справа Бейліса в контексті політико-ідеологічної ситуації в Україні на початку ХХ століття // Справа Бейліса: погляд із сьогодення : тези міжнар. наук. конф. до 80-річчя закінчення процесу у справі Бейліса, Київ, 28–29 жовтня 1993 р. – К., 1994. – С. 39–46.

136. Демографическая ситуация в Украине, безусловно, тревожная, но не катастрофическая // Правда Украины. – 1994. – 11 ноября.

137. Про війну – тільки правду // Урядовий кур'єр. – 1994. – 24 вересня.

138. Просто треба працювати // Урядовий кур'єр. – 1994. – 30 серпня.

139. Не приемлю само это понятие – команда… // Киевские ведомости. – 1994. – 2 сентября.

140. Vice Premier Ivan Kuras Discusses Partnership Needs // Monitor. – 1995. – P. 18–19.

141. Будет ли государство прокладывать путь частному предпринимательству // Деловые новости. – 1995. – 17 января.

142. Возвращение депортированных народов может не завершиться до конца XX столетия… Если этому процессу не будет придан статус мировой проблемы // Киевские ведомости. – 1995. – 12 января.

143. Готуємось до всенародного свята // Урядовий кур'єр. – 1995. – 8 квітня.

144. Найголовніший наш здобуток – ми утримали гуманітарну сферу // Урядовий кур'єр. – 1995. – № 111–112. – 27 липня.

145. Повернення татар в Крим // Киевские ведомости. – 1995. – 12 января.

146. Сьогодні виконавча влада повинна мати більший обсяг повноважень // Вісті з України. – 1995. – 31 січня.

147. Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: актуальность проблемы и перспективы ее изучения // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве : материалы «круглого стола». – К., 1995. – С. 3–5.

148. «Меняя плюс на минус, мы можем создать неизвестную нашему народу войну», считает вице-премьер Иван Курас // Киевские ведомости. – 1995. – 6 мая.

149. Святкові урочистості – це не разова кампанія // Голос України. – 1995. – № 74. – 20 квітня.

150. Сьогодні виконавча влада повинна мати більший обсяг повноважень. Віце-прем'єр-міністр з питань гуманітарної політики відповідає на запитання головного редактора «Вістей з України» Валерія Стеценка // Вісті з України. – 1995. – 26 січня. – 1 лютого.

151. Такі події роблять нас нацією, народом // Українське слово. – 1995. – 28 вересня.

152. I believe in our People's Wisdom // Ukraine. – 1996. – № 198. – С. 18–20.

153. Каких перемен ждут ученые? // Правда Украины. – 1996. – 15 февраля.

154. Михайло Сергійович Грушевський (1866–1934) // Український історик. Журнал українського історичного товариства. – Нью-Йорк ; Торонто ; К. ; Л. ; Мюнхен, 1996. – Т. XXXVIII VOL. Михайло Грушевський: студії і матеріали : З нагоди 130-річчя від дня народження. – С. 220–227.

155. Покладатися на мудрість народу // Урядовий кур'єр. – 1996. – 11 липня. – С. 5.

156. Політична опозиція в Україні: історичний досвід і сьогодення // Політична опозиція: теорія та історія, світовий досвід та українська практика. – К., 1996. – С. 3–9.

157. «Популистские лозунги левых недолговечны!» // Новое русское слово. – 1996. – 3 мая (соавтор А.Бураковский).

158. Утверджувати українську духовність // Урядовий кур'єр. – 1996. – 14 травня.

159. Федералізм: право, політика, державотворення // Основи етнодержавознавства. – К., 1997. – С. 291–372 (співавтор О. Картунов, О. Мураховська, Ю. Римаренко, Л. Шкляр).

160. Філія Всеукраїнської Академії наук у Ленінграді // Київська старовина. – 1996. – № 1. – С. 85–92 (співавтор С. Водотика).

161. Ювілей Петра Могили – подія європейського значення // Київська старовина. – 1996. – № 6. – С. 66–68.

162. Потрібна велика «інвентаризація». Наука як продукт пізнання не може деградувати, вважає віце-прем'єр-міністр Іван Курас // Демократична Україна. – 1996. – 15 лютого.

163. Приоритеты гуманитарной политики // Зеркало недели. – 1996. – 10 августа.

164. Вступне слово // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації : зб. доп. : Всеукраїнська наук.-практ. конф., Київ, 6–7 лютого 1997 р. – К., 1997. – С. 5–7.

165. Етнонаціональні відносини і політика в науковому вимірі // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 1997. – Вип. 1. – С. 5–10.

166. Мовна політика в Україні // Схід. – 1997. – № 3. – С. 57–60.

167. Педагогічну науку – на бистрінь часу // Педагогічна газета. – 1997. – № 5. – С. 1.

168. Передмова // Етнополітичний розвиток України: досвід, проблеми, перспективи. – К., 1997. – С. 11–15.

169. Сергій Єфремов і його щоденники // Єфремов С. О. Щоденники. 1923–1929. – К., 1997. – С. 5–20 (співавтори Ю. Левенець, Ю. Шаповал).

170. Віра зміцнює єдність // Урядовий кур'єр. – 1997. – 26 лип.

171. Стержнем национальной идеи должна стать не государственная идеология, а идеология государственности // Всеукраинские ведомости. – 1997. – 29 июля.

172. Єврейські студії в контексті вивчення всесвітньої та української історії // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 3–9.

173. Віддаю перевагу політикам-професіоналам // Котовські вісті. – 1998. – 5 лютого.

174. Комунізм у посткомуністичному світі // Політична думка. – 1998. – № 3–4. – С. 32–42.

175. Я никогда не порывал с родным краем // Балтский вестник. – 1998. – 31 января.

176. Я никогда не порывал с родным краем // Слово и дело. – 1998. – 24 января.

177. Вибори і вибір: 1998–1999 // Стратегічна панорама. – 1999. – № 3. – С. 38–47.

178. Вступне слово // Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 4–6.

179. Держава должна быть унитарной // Зеркало недели. – 1999. – № 2. – 16 января. – С. 11.

180. До національної консолідації // Урядовий кур'єр. – 1999. – 18 березня.

181. Звід пам'яток історії та культури України // Київ : Енциклопедичне видання. – К., 1999. – Кн. 1, ч. 1. – С. VIII–XXIII.

182. Ідея соборності України: історія і сьогодення // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми : (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 р.). – К., 1999. – С. 4–11.

183. Інтелігенція в сучасному світі // Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства. – К., 1999. – С. 5–7.

184. Інформатизація та бібліотеки України // Бібліотечний вісник. – 1999. – № 6. – С. 11–13.

185. «Наступне п'ятиріччя буде п'ятиріччям зростання» // Україна і світ сьогодні. – 1999. – 23–29 жовтня.

186. Перший речник українського самостійництва (Микола Міхновський) // Українська ідея та її творці : (друга половина XIX – початок XX ст.). – К., 1999. – С. 108–137 (співавтор Ф. М. Турченко).

187. Пріоритети державного розвитку і трансформація гуманітарної сфери в Україні // Національна академія наук України. Короткий річний звіт. − К., 1999. − С. 8.

188. Рука об руку в XXI век : Большой договор Украины с Россией // Родина. – 1999. – № 8. – С. 142–143.

189. Українська революція: новітній стан історіографічної розробки проблеми та актуальні завдання дослідження // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 1999. – Вип. 7. – С. 4–21 (співавтор В. Ф. Солдатенко).

190. Феномен Юрія Римаренка. До 70-річчя від дня народження доктора філософських наук, професора, академіка Української академії політичних наук Ю. І. Римаренка // Людина і політика. – 1999. – С. 65 (співавтори Ю. Шемшученко, В. Бабкін [та ін.]).

191. Конкуренти можуть стати союзниками : [Прес-конференція керівника центрального виборчого штабу Л. Д. Кучми І. Кураса, присвячена підсумкам 1-го туру президентських виборів] // Урядовий кур'єр. – 1999. – 2 вересня. – С. 2.

192. Победить должен тот, у кого ярче программа, а не цвет галстука : [Глава центрального избирательного штаба Л. Д. Кучмы о 2-м туре выборов Президента Украины] // Сегодня. – 1999. – 5 ноября. – С. 45 (соавтор В. Шлинчак).

193. Фундамент єдності : [Розповідає керівник робочої групи по розробці проекту платформи «Злагода» академік НАН України Іван Курас] // Демократична Україна. – 1999. – 19 березня.

194. Етична константа у глобалізаційну добу // АРТ-панорама : Інформаційно-аналітичний бюлетень. – К, 2000. – № 11. – С. 7–9.

195. Ілюзії і практика національного нігілізму: погляд із сьогодення на Донецько-Криворізьку республіку // Пам'ять століть. – 2000. – № 6. – С. 60–77 (співавтор В. Солдатенко).

196. Інтелектуальний потенціал – найголовніше надбання нації : [Нотатки з науково-практичної конференції] // Трибуна. – 2000. – № 11/12. – С. 6–9.

197. Конкуренція має бути здоровою : [Проблеми вищої освіти в Україні] // Урядовий кур'єр. – 2000. – 2 вересня. – С. 3.

198. Нам сьогодні конче необхідна науково обґрунтована стратегія подальшої трансформації суспільства. Про виступ Президента України Л. Кучми на науковій конференції «Україна на порозі XXI століття: уроки реформ і стратегія розвитку» // Україна і світ сьогодні. – 2000. – 25 листопада. – 1 грудня. – С. 4.

199. Практичній політиці – наукове забезпечення: Основне завдання та напрями роботи Громадської ради експертів із внутрішньополітичних питань, очолюваної головою Адміністрації Президента України В. Литвином : [Бесіда із заст. голови ради, віце-президентом Національної академії наук України] // Урядовий кур'єр. – 2000. – 15 листопада. – С. 3.

200. Слово до читача // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2000. – Вип. 11. – С. 3–5.

201. Українці в геополітичному просторі // Українознавство в системі освіти : Міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовтня 2000 р. – К., 2000.

202. Академік Іван Курас : «Ми будемо відкритим, демократичним суспільством. Створено проект Концепції реформування політичної системи України» // Президентський вісник. – 2001. – 9 червня. – С. 5.

203. [Виступ] // Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом : зб. матеріалів семінару Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України та Київського проекту Інституту Кеннана, 5 липня 2001 р. – К., 2001. – С. 3–5.

204. Великий учений-гуманіст (До 130-річчя академіка А. Ю. Кримського) // Київська старовина. – 2001. – № 2. – С. 118–126.

205. Етнічна константа у глобалізаційну добу // АРТ-панорама : Інформативно-аналітичний бюлетень. – К., 2001. – С. 2–3.

206. Інформаційні ресурси України: стратегія розвитку // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 1. – С. 2–6.

207. Київ у контексті нової історичної реальності розвитку держави: погляд у XXI століття // Київ у XXI ст.: стратегія

розвитку : Доповіді науково-практичної конференції, м. Київ, 26 січня 2001 р. – К., 2001. – С. 7–17.

208. Між авторитарним минулим і демократичним майбутнім // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2001. – Вип. 16. – С. 5–9.

209. Між авторитарним минулим і демократичним майбутнім : Про необхідність визначення типу держави, характеру кризових явищ: аналіз діяльності опозиції // Урядовий кур'єр. – 2001. – 15 серпня.

210. Наш політикум реформуватиметься… : Про концептуальне реформування політичної системи України // Президентський вісник. – 2001. – 7 квітня.

211. Нові політичні реалії на рубежі тисячоліть : Нотатки з науково-практичної конференції // Президентський вісник. – 2001. – 23 черв.

212. Політичні трансформації сучасного суспільства // Концептуальні засади реформування політичної системи в Україні. Стан і перспективи розвитку політичних наук. – К., 2001. – С. 6–13.

213. Реклама і дизайн – як відображення соціально-економічних і політичних реформ в суспільстві // Реклама і дизайн XXI сторіччя: освіта, культура, економіка : зб. наук. праць. – 2001. – Вип. 2. – С. 8–10.

214. Розвиток соціогуманітарних наук – визначальний чинник зміцнення інтелектуального потенціалу українського суспільства // Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молодь. – К., 2001. – Вип. 1. – С. 27–37.

215. Суспільні трансформації і суспільні науки: проблеми методології // Пам'ять століть. – 2001. – № 1. – С. 3–11.

216. Суспільно-політичний розвиток країни. Основні завдання 2001 року // Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2000 році». – К., 2001. – С. 9–23.

217. Українське суспільство на рубежі століть // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2001. – Вип. 15. – С. 5–9.

218. Українське суспільство на рубежі століть: утвердження реформаторського курсу // Україна на порозі XXI століття. Уроки

реформ та стратегія розвитку : матеріали наук. конф. – К., 2001. – С. 23–28.

219. Виступ віце-президента НАН України, академіка НАН України, директора Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України Івана Кураса // Міжнаціональна злагода: спільне минуле – спільне майбутнє: всеукраїнська науково-практична конференція з дослідження та викладання проблем увічнення пам'яті жертв трагедії етносів України, 18 січня 2002 р. – К., 2002. – С. 7–8.

220. Від рівня розвитку науки в сучасному світі залежить дуже багато, якщо не все // Демократичний союз. – 2002. – 17 січня.

221. Державна етнонаціональна політика в умовах становлення відкритого суспільства // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К., 2002. – С. 3–12.

222. До читача // Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти. – К., 2002. – С. 3–4 (співавтор Г. Щокін).

223. Історичні підстави української ідеї (еволюція феномену в контексті пошуків етнополітичних моделей) // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К., 2002. – С. 112–151 (співавтори В. Солдатенко, Т. Бевз).

224. Передмова // Бібліографія праць співробітників інституту 1991–2001 рр. / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України ; упоряд.: Ю. І. Шаповал, Н. В. Савченко. – К., 2002. – С. 7–9.

225. Передмова // Міжнаціональна злагода: спільне минуле – спільне майбутнє. Всеукраїнська науково-практична конференція з дослідження та викладання проблем увічнення пам'яті жертв трагедій етносів України, 18 січня 2002 р. – К., 2002. – С. 6.

226. Передмова // Політична історія України. XX ст. : у 6 т. – К., 2002. – Т. 1. На зламі століть (кінець XIX – 1917 рр.). – С. 7–12.

227. Передмова // Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї. – К., 2002. – № 3. – С. 3–5.

228. Перечитуючи В. Липинського // В'ячеслав Липинський в історії України (до 120-річчя з дня народження). – К., 2002. – С. 7–11.

229. Різдво – це насамперед оновлення // Незалежність. – 2002. – № 1. – 3–9 січня.

230. Рождество для меня – это прежде всего обновление // Известия. – 2002. – № 1. – 9 января.

231. Системність співпраці двох Академій в гуманітарній сфері примножує їхній потенціал // Діалог: Історія, політика, економіка. – 2002. – № 3. – С. 205–207.

232. Сучасні соціокультурні процеси і зростання інтелектуальної місії бібліотек // Бібліотечний вісник. – 2002. – № 6. – С. 46–49.

233. Треба бачити не тільки негативи, а й переваги від спілкування різних цивілізацій // Вісник Національної академії наук України. – К., 2002. – № 4. – С. 13–14.

234. Українське суспільство на рубежі століть // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років. – К., 2002. – С. 10–21.

235. Українсько-французькі відносини: минуле, сьогодення і перспективи в світлі європейської та євроатлантичної інтеграції / І. Курас, Ю. Кочубей // Діалог. – 2002. – № 2. – С. 18–24.

236. Цивілізаційні процеси і розвиток соціального інтелекту // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2002. – Вип. 37, ч. І. – С. 5–8.

237. Ставки, інтриги, повноваження : «Пост прем'єра – не єдиний майданчик для виборів – 2004» : [Розмову вів Сонюк В.] // День. – 2002. – № 203. – 6 листопада.

238. Вихід один – рівноправний діалог // Діалог. – 2003. – № 11. – С. 10–11.

239. Вступне слово // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2003. – № 24. – С. 6–8.

240. Зовнішньополітичний «ренесанс» // Демократична Україна. – 2003. – № 51. – 8 липня.

241. Історія – ліки від політичних мутацій // День. – 2003. – № 233. – 23 грудня.

242. Наука та інформація в системі джерел інноваційного розвитку // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 6. – С. 43–47.

243. П'ять моментів істини // Віче. – 2003. – № 5. – С. 14.

244. Передмова // Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї. – К., 2003. – Вип. 4. – С. 3–5.

245. Проблемні питання розвитку відносин із сусідніми країнами в контексті державної політики України щодо національних меншин // Історичний журнал. – 2003. – № 1. – С. 4–14.

246. ЄЕП – не вигадка чогось нового // Віче. – 2003. – № 10. – С. 8.

247. Треба нарешті налагодити систематичні дослідження, вивчення і висвітлення цієї драми : [геноцид 1932–1933 рр.] // Віче. – 2003. – № 3. – С. 31–32.

248. Українське суспільство на рубежі століть: утвердження реформаторського курсу // Філософія політики : хрестоматія : у 4 т. – К., 2003. – Т. IV. – С. 268–276.

249. Етнополітологія в Україні: здобутки і проблеми // Етнополітологія в Україні: здобутки, проблеми, перспективи. – К., 2004. – С. 10–19.

250. Єдність – не просто гасло, а фундамент реалістичної політики (До 85-річчя Акта Злуки) // Голос України. – 2004. – № 12. – 22 січня. – С. 4.

251. Інтеграція інформаційних ресурсів – стратегічний напрям забезпечення інформаційних потреб суспільства // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 6. – С. 50–52.

252. Інтеграція кримських репатріантів в українське суспільство і завдання української науки // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Київ, 13–14 травня 2004 р. – К., 2004. – С. 9–20.

253. Передмова // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2004. – Вип. 5. – С. 3–5.

254. Політична наука: методолого-теоретичні проблеми розвитку // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Миколаїв, 2004. – Вип. 6 (співавтор М. Михальченко).

255. Політичний «генотип» України. «Краще бути звинуваченим в ідеалізмі, ніж у цинізмі» // День. – 2004. – № 8. – 21 січня.

256. Політичні реформи як гасло і реальність модернізації // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – К., 2004. – № 1. – С. 3–14 (співавтор М. Михальченко).

257. Світом правлять інтереси // За вільну Україну. – 2004. – № 21. – 24 лютого.

258. Українське суспільство на рубежі століть // Міжнаціональні відносини і національні меншини України: стан, перспективи. – К., 2004. – С. 10–22 (співавтор М. Михальченко).

259. Цивілізаційне місце України в сучасному світі // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект : зб. наук. праць. – К., 2004. – С. 4–8.

260. Передмова : Лист І. Ф. Кураса міністру культури і туризму України І. Д. Ліховому : Відзив про книгу В. Ф. Солдатенка «На перехресті соціальних і національних прагнень» // Солдатенко В. Три Голгофи: політична доля Володимира Винниченка. – К., 2005. – С. 3–5; 342–345.

261. Слово до читача // Філософські нариси туризму : зб. праць. – К., 2005. – С. 3.

262. Українська гуманітаристика: досягнення і проблеми (до VI Міжнародного конгресу українців) // Український історичний журнал. – 2005. – № 5. – С. 3–12.

263. Ялта–45: деякі уроки в контексті сьогодення // Історичний журнал. – 2005. – № 2. – С. 4–10.

264. Володимир Винниченко – політик // Громадсько-політична діяльність Володимира Винниченко (до 125-річчя від дня народження) : зб. статей. – К., 2006. – С. 9–19.

265. Людина в історії і історія в людині // Що ми залишимо нащадкам? Збірник матеріалів і документів про державну, громадську діяльність на наукову роботу академіка НАН України, Героя України П. Т. Тронька. – К., 2008. – С. 21–23.

266. Історичні підстави української ідеї (еволюція феномена в контексті пошуку етноісторичних моделей) // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 127–148.

267. Сучасна регіональна політика як фактор державотворення, стабілізації соціально-економічної ситуації в Україні, зміцнення її єдності та територіальної цілісності // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 149–165.

268. Уривок з виступу на парламентських слуханнях «Регіональна політика та місцеве самоврядування в Україні: законодавчі аспекти» // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 72–73.

269. Уривок з виступу на парламентських слуханнях 22 жовтня 2003 року «Українсько-російські відносини: сучасний стан та перспективи» // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 73–75.

270. Уривок з виступу на парламентських слуханнях Верховної Ради України 12 лютого 2003 року // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 70–71.

271. Уривок з виступу на пленарному засіданні Верховної Ради України 10 вересня 2002 року // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 68.

272. Уривок з виступу на пленарному засіданні Верховної Ради України 13 вересня 2002 року // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 68–69.

273. Уривок з виступу на пленарному засіданні Верховної Ради України 8 квітня 2004 року // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 75.

274. Уривок з виступу на пленарному засіданні Верховної Ради України 8 червня 2004 року // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 76–77.

Рецензії

275. Н. П. Якупов. Більшовики на чолі революційних солдатських мас. 1917 – січень 1918. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1967 // Український історичний журнал. – 1968. – № 11. – С. 148–150.

276. А. В. Лихолат. Осуществление ленинской национальной политики на Украине. 1917–1920 // Вопросы истории КПСС. – 1968. – № 3. – С. 128–131.

277. Лекции по истории Коммунистической партии Советского Союза. 1937–1967 гг. – Минск, 1969 // Вопросы истории КПСС. – 1970. – № 2. – С. 129–132.

278. На шляху до Жовтня // Комуніст України. – 1970. – № 10. – С. 94–96.

Рукописи та автореферати дисертацій

279. Большевики во главе национально-освободительного движения трудящихся Украины в период подготовки и проведения

Великой Октябрьской социалистической революции (март–декабрь 1917 г.) : автореф. дис. … канд. ист. наук : 07.00.01 / Киевский гос. ун-т им. Т. Г. Шевченко; кафедра истории КПСС. – К., 1967. – 26 с.

280. Торжество ленинских идей пролетарского интернационализма и крах мелкобуржуазных националистических партий на Украине : дис. … д-ра ист. наук : 07.00.01. – К., 1980. – 475 с.

281. Торжество ленинских идей пролетарского интернационализма и крах мелкобуржуазных националистических партий на Украине : автореф. дис. … д-ра ист. наук : 07.00.01 / Институт марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – М., 1981. – 57 с.

Видання за редакцією І. Ф. Кураса (науковий редактор монографій, головний редактор, член редколегії)

282. Історія Української СРСР : у 8 т., 10 кн. Т. 5. Велика Жовтнева соціалістична революція і громадянська війна на Україні (1917–1920). – К. : Наукова думка, 1977. – 592 с.

283. Великая Октябрьская социалистическая революция и победа Советской власти на Украине, февраль 1977 г. – февраль 1918 г. Хроника важнейших историко-партийных и революционных событий : в 2 ч. :

Ч. 1 : Большевики во главе трудящихся Украины в период борьбы за победу Великого Октября, февраль–октябрь 1917 г. / авт.-сост.: П. Л. Варгатюк, Т. Н. Колишер, В. Ф. Солдатенко, А. А. Соловьева ; редкол.: Ю. В. Бабко, М. Г. Безпалко, И. Ф. Курас, Л. А. Нагорная. – К. : Политиздат Украины, 1977. – 711 с.

Ч. 2 : Большевики во главе трудящихся в период борьбы за установление Советской власти на Украине, октябрь 1917 г. – февраль 1918 г. / авт.-сост.: П. Л. Варгатюк (руководитель), Т. Н. Колишер, В. Ф. Солдатенко, А. А. Соловьева ; редкол.: Ю. В. Бабко, И. Ф. Курас, Л. А. Нагорная. – К. : Политиздат Украины, 1982. – 959 с.

284. Советская Украина в годы Великой Отечественной войны 1941–1945 : Документы и материалы : в 3 т. – 2-е изд., доп. / сост.: Д. Ф. Григорович, В. Н. Немятый, П. И. Денисенко [и др.] ; редкол.: В. И. Юрчук, И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1980:

Т. 1 : Украинская ССР в первый период Великой Отечественной войны (22 июня 1941 г. – 18 ноября 1942 г.). – 1980. – 518 с.

Т. 2 : Украинская ССР в период коренного перелома в ходе Великой Отечественной войны (19 ноября 1942 г. – конец 1943 г.). – 1985. – 511 с.

Т. 3 : Украинская ССР в завершающий период Великой Отечественной войны (1944–1945 гг.). – 1985. – 591 с.

285. История Украинской ССР : в 10 т. / редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1981–1985. – Т. 1–10.

286. Великая Октябрьская социалистическая революция и победа Советской власти на Украине, февраль 1917 г. – февраль 1918 г. Хроника важнейших историко-партийных и революционных событий : в 2 ч. Ч. 2. Большевики во главе трудящихся Украины в период борьбы за установление Советской власти на Украине, октябрь 1917 г. – февраль 1918 г. / редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1982. – 959 с.

287. Великой партии отряд : Из истории большевистских организаций Украины : сб. статей, приуроченным к 80-летию II създа РСДРП / редкол.: П. Л. Варгатюк, И. Ф. Курас, В. Ф. Солдатенко. – К. : Политиздат Украины, 1983. – 309 с.

288. Боевое братство народов СССР : Дружба и массовый героизм народов СССР в боях за Советскую Украину в Великой Отечественной войне: документы и материалы / сост.: В. Н. Немятый, Д. Ф. Григорович, П. Я. Добровольстский ; редкол.: В. И. Юрчук, В. В. Гуркин, И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1984. – 455 с.

289. Народная война в тылу фашистских оккупантов на Украине. 1941–1944 : в 2 кн. / редкол.: Ю. Ю. Кондуфор, В. И. Клоков, И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1985. – Кн. 1 : Борьба в подполье. – 399 с.; Кн. 2 : Партизанская борьба. – 431 с.

290. Репа Н. А. Воспитание школьников на примере жизни и деятельности В. И. Ленина. Из опыта внеклассной воспитательной работы / Н. А. Репа ; ред.: И. Ф. Курас. – К. : Радянська школа, 1985. – 197 с.

291. Советская Украина в годы Великой Отечественной войны 1941–1945 : Документы и материалы : в 3 т. – 2-е изд., доп. /

редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1985. – Т. 1. – 519 с.; Т. 2. – 512 с.; Т. 3. – 511 с.

292. Восстановление Донбасса, 1946–1950 : документы и материалы / сост.: А. Г. Кандала, А. М. Семенеко, А. А. Соловьева, И. Н. Шевчук ; редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1986. – 573 с.

293. История завода «Арсенал» имени В. И. Ленина / П. Т. Тронько, В. П. Горшков, С. В. Гусовский, Г. Г. Денисенко ; редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1986. – 559 с.

294. Історія застерігає: Трофейні документи про злочини німецько-фашистських загарбників та їхніх посібників на тимчасово окупованій території України в роки Великої Вітчизняної війни / редкол.: В. І. Юрчук, Ю. Ю. Кондуфор, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Політвидав України, 1986. – 286 с.

295. Культурне будівництво в Українській РСР, 1928 – червень 1941 рр. : збірник документів і матеріалів / упоряд.: В. М. Даниленко, О. Г. Луговський, І. О. Молодчикова [та ін.] ; редкол.: Ю. Ю. Кондуфор, С. В. Кульчицький, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Наукова думка, 1986. – 415 с.

296. Великий Жовтень і громадянська війна на Україні : енциклопедичний довідник / редкол.: І. Ф. Курас, П. Л. Варгатюк, Ю. М. Гамрецький [та ін.]. – К. : Головна редакція УРЕ, 1987. – 632 с.

297. Восстановление Приднепровья, 1945–1950 : документы и материалы / сост.: А. И. Голубова, И. Л. Комарова, Т. П. Мартинова [и др.] ; редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1988. – 530 с.

298. Квиринг Э. И. Избранные речи и статьи / редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1988. – 484 с.

299. Сумская область в период Великой Отечественной войны 1941–1945 : сборник документов и материалов. – 2-е изд., доп. / сост. Л. Г. Довжинец ; редкол.: И. Я. Макухин, И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1988. – 438 с.

300. Про минуле – заради майбутнього: збірник статей / редкол.: П. Л. Варгатюк, І. Л. Гошуляк, С. С. Діброва, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1989. – 408 с.

301. Большевистские организации Украины: организационно-партийная деятельность, февраль 1917 – июль 1918 : сборник документов и материалов / сост.: П. Л. Варгатюк [и др.] ; редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Политиздат Украины, 1990. – 799 с.

302. Маршрутами історії / Л. В. Бєлоусов, Г. А. Бордюгов, П. Л. Варгатюк [та ін.] ; редкол.: Ф. М. Рудич, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Політвидав України, 1990. – 655 с.

303. Второй съезд Коммунистической партии (большевиков) Украины, 17–22 октября 1918 г.: протоколы / редкол.: Ф. М. Рудич, И. Ф. Курас, Р. Я. Пирог [и др.]. – К. : Изд-во «Україна», 1991. – 241 с.

304. Комуністична партія України: з'їзди і конференції / авт. кол.: В. Ф. Солдатенко, С. С. Діброва, І. Ф. Курас [та ін.] ; редкол.: Ф. М. Рудич, І. Ф. Курас, Р. Я. Пиріг [та ін.]. – К. : Україна, 1991. – 478 с.

305. Скрипник М. О. Вибрані твори / упоряд.: І. Ф. Курас, С. С. Діброва, Б. І. Канцелярук ; редкол.: Ф. М. Рудич, І. Ф. Курас, Р. Я. Пиріг [та ін.]. – К. : Україна, 1991. – 617 с.

306. Сучасні політичні партії та рухи на Україні : інформ.-довід. матеріали / зб. підготували: В. Д. Андрієнко, В. К. Василенко, І. Ф. Курас [та ін.] ; редкол.: І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, О. П. Смолянников, О. А. Спірін. – К. : [б. в.], 1991. – 351 с.

307. Церква і національне відродження / упоряд.: О. І. Уткін, О. В. Шуба ; редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інститут національних відносин і політології АН України, 1993. – 407 с.

308. Українська державність: історія і сучасність : матеріали наукової конференції, січень 1993 р. / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інститут системних досліджень освіти України, 1993. – 408 с.

309. Етнонаціональний розвиток України: терміни, визначення, персоналії / відпов. ред. І. Ф. Курас. – К. : Друк МВС України, 1993. – 807 с.

310. Політика і час / редкол.: Г. Д. Максименко, Л. С. Байдак, І. Ф. Курас [та ін.]. – К., 1993. – № 4. – квітень. – 80 с.

311. Короткий довідник з історії України / І. Ф. Курас, М. О. Багмет, І. І. Федьков [та ін.]. – К. : Вища школа, 1994. – 255 с.

312. Національні відносини в Україні у XX ст. : зб. док. і матеріалів / упоряд.: М. І. Панчук, І. Л. Гошуляк, С. С. Діброва

[та ін.] ; редкол.: І. Ф. Курас, М. І. Панчук, Р. Я. Пиріг, Л. П. Польовий. – К. : Наукова думка, 1994. – 559 с.

313. Політика і час / редкол.: Г. Д. Максименко (голов. ред.), Л. С. Байдак (заст. голов. ред.), І. Ф. Курас [та ін.]. – К., 1994. – № 6. – Червень. – 80 с.

314. Проблеми соборності України в ХХ столітті : зб. матеріалів «круглого столу» присвяч. 75-тій річниці Акту Злуки Української Народної Республіки і Західно-Української Народної Республіки / редкол.: І. Ф. Курас, М. О. Шульга, В. Ф. Солдатенко [та ін.]. – К. : Тираж, 1994. – 230 с.

315. Справа Бейліса: погляд із сьогодення : тези міжнар. наук. конф. до 80-річчя закінчення процесу у справі Бейліса, Київ, 28–29 жовтня 1993 р. / редкол.: І. Ф. Курас, О. В. Заремба, В. І. Матвєєв [та ін.]. – К. : Варта, 1994. – 112 с.

316. Українська ідея. Перші речники / редкол.: І. Ф. Курас, В. А. Смолій, В. Ф. Солдатенко. – К. : Т-во «Знання» України, 1994. – 180 с.

317. Українська ідея. Постаті на тлі революції / редкол.: І. Ф. Курас, Ю. В. Сиволоб, В. Ф. Солдатенко, А. І. Погребняк. – К. : Т-во «Знання» України, 1994. – 256 с.

318. Економіка України та шляхи її подальшого реформування: матеріали Всеукраїнської наради економістів 14–15 вересня 1995 р. / уклад.: З. С. Варналій [та ін.] ; відп. ред.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Генеза, 1995. – 324 с.

319. За міжнаціональну злагоду проти шовінізму та екстремізму : матеріали наук.-практ. конф. «Подолання шовінізму та екстремізму – найважливіша передумова міжнаціональної злагоди і громадянського миру в Україні», 8–9 жовтня 1993 р. / упоряд.: М. І. Панчук, О. Я. Найман ; ред. І. Ф. Курас. – К. : [б. в.], 1995. – 140 с.

320. Кримські татари: історія і сучасність : (До 50-річчя депортації кримськотатарського народу) : матеріали Міжнародної наук. конф., Київ, 13–14 травня 1994 р. / редкол.: І. Курас, М. Джемілєв, Ю. Зінченко [та ін.]. – К. : Тираж, 1995. – 234 с.

321. Національна культура в сучасній Україні / упоряд. Н. О. Старовойтова ; редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Асоціація «Україно», 1995. – 336 с.

322. Політологія : навч. посіб. для студенів вузів / керівник авт. кол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – Миколаїв : [б. в.], 1995. – 149 с.

323. Украина и Россия в новом геополитическом пространстве : материалы «круглого стола» / редкол.: И. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, А. Н. Макаров, А. Д. Пахарев. – К. : Ассоциация «Україно», 1995. – 160 с.

324. Актуальні проблеми історії і культури євреїв України : збірник статей та матеріалів / за заг. ред. І. Ф. Кураса. – К. : [б. в.], 1996. – 386 с.

325. Мала енциклопедія етнодержавознавства : Етнос і соціум. Витоки національного права. Уроки української державності. Етнополітичний вимір українського державотворення. Націоналізм як ідеологічний, соціальний та духовно-культурний феномен. Персоналії / упоряд. Ю. І. Римаренко ; редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Генеза ; Довіра, 1996. – 942 с.

326. Нагороди України. Історія, факти, документи : у 3 т. / Д. В. Табачник [та ін.] ; ред.: Д. В. Табачник, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Українознавство, 1996:

Т. 1 : Передмова. Першопочатки нагородної справи в Україні. Перші нагороди України. За межами Батьківщини. – 247 с.

Т. 2 : Орден Трудового Червоного Прапора Української СРР, 1921–1933 рр. Виникнення і становлення нагородної системи радянської доби. Нездійснені проекти. – 323 с.

Т. 3 : Нагороди незалежної України. Нагороди Президента України. Статистичні відомості. Реєстри нагороджених. Бібліографія з фалеристики. – 376 с.

327. Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: Всеукраїнська наук.-практ. конф., Київ, 6–7 лютого 1997 р. : [зб. доп.] / редкол.: І. Ф. Курас, Ю. А. Левенець, В. Шнайдер-Дитерс [та ін.]. – К. : НАН України. Інститут національних відносин і політології, 1997. – 156 с.

328. Євреї в Україні: історія, культура, традиції: зб. наук.-публіц. ст. / голов. ред. І. Ф. Курас. – К. : [б. в.], 1997. – 256 с.

329. Єфремов С. О. Щоденники. 1923–1929 / упоряд.: О. І. Путро, Т. В. Вересовська, В. А. Кучмаренко [та ін.] ; редкол.: О. С. Онищенко, О. І. Путро, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : ЗАТ «Газета «Рада», 1997. – 844 с.

330. Наукові записки : зб. наук. праць / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України ; редкол.: І. Ф. Курас (голова) [та ін.]. – К., 1997. – Вип. 1. – 128 с., Вип. 2. – 142 с.; 1998. – Вип. 3. – 82 с., Вип. 4. – 186 с., Вип. 5. – 206 с.; 1999. – Вип. 6. – 204 с., Вип. 7. – 285 с., Вип. 8. – 198 с., Вип. 9. – 299 с.; 2000. – Вип. 10. – 256 с., Вип. 11. – 364 с., Вип. 12. – 298 с., Вип. 13. – 287 с., Вип. 14. – 246 с.; 2001. – Вип. 13. Схід і Захід України: проблеми єднання. – 282 с., Вип. 15. – 293 с., Вип. 16. – 394 с.; 2002. – Вип. 17. – 285 с., Вип. 18. – 309 с., Вип. 19. – 220 с., Вип. 20. – 284 с., Вип. 21. – 319 с., 2003. – Вип. 22. – 249 с., Вип. 23. – 335 с., Вип. 24. – 364 с.; 2004. – Вип. 25. – 460 с., Вип. 26. – 347 с.; 2005. – Вип. 27. – 380 с., Вип. 28. – 385 с., Вип. 29. – 385 с.

331. Вибори-98 (підсумки, аспекти структурування українського суспільства і парламенту) / Л. Ю. Беренштейн, Ф. Х. Джос, С. М. Живора [та ін.] ; за ред. І. Ф. Кураса. – К. : ІПіЕНД НАН України, 1998. – 112 с.

332. Виховання молодого покоління на принципах християнської моралі в процесі духовного відродження України : [матеріали ІІІ Міжнар. наук.-практ. конф.] : зб. наук. праць / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – Острог : Острозька академія, 1998. – 443 с.

333. Гроші в Україні: факти і документи / редкол.: Я. Ісаєвич, І. Курас, В. Смолій [та ін.]. – К. : ARC – Ucraine, 1998. – 454 с.

334. Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри. Понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія і практика: Енциклопедія / уклад. Ю. І. Римаренко ; редкол.: Ю. Римаренко, Й. Дьорке, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Довіра, 1998. – 910 с.

335. Нація і держава. Книга 1–2 / редкол.: І. Курас [та ін.]. – К. : Донецьк, 1998.

336. Парламент України: Вибори-98 : документи, статистика, бібліографія / Е. Афонін, І. Воронов, Ю. Ганжуров, В. Котигоренко, Ю. Левенець ; голова редкол.: І. Курас [та ін.]. – К. : Парламентське вид-во, 1998. – 423 с.

337. Исторический опыт межнационального и межконфессионального согласия в Крыму : [Сборник научных трудов по

материалам конф., Симф., 4–5 окт. 1999 г.] / редкол.: И. Ф. Курас [и др.]. – Симф. : НАН Украины. Ин-т полит. и этнонац. исслед.; Крым. отд-ние Ин-та востоковедения им. А. Е. Крымского НАН Украины, 1999. – 176 с.

338. Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства / відп. ред. І. Ф. Курас. – К. : Стилос, 1999. – 199 с.

339. Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 р.) : збірник / ред. І. Ф. Курас. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН Украины, 1999. – 406 с.

340. Кіровоградщина на зламі тисячоліть: стан, проблеми, перспективи: Всеукраїнська науково-практична конференція / голова редкол. І. Ф. Курас. – Кіровоград : [б. в.], 1999. – 252 с.

341. Українська ідея та її творці: (друга половина XIX – початок XX ст.) / редкол.: І. Ф. Курас, В. Ф. Солдатенко, І. Л. Гошуляк. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН Украини, 1999. – 226 с.

342. Звід пам'яток історії та культури України : енцикл. вид. : у 28 т. / редкол.: В. А. Смолій, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1999. – Кн. 1, ч. 1. – 608 с.

343. Діалог: Історія, політика, економіка / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України; шеф-редактор І. Ф. Курас. – К., 2000. – № 1.

344. Етнічна історія народів Європи : зб. наук. праць / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.] ; Київський національний університет ім. Т. Шевченка; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2000. – Вип. 4. – 123 с.

345. Етнічна історія народів Європи : зб. наук. праць / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.] ; Київський національний університет ім. Т. Шевченка; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2000. – Вип. 5. – 133 с.

346. Національні меншини України у XX столітті: історіографічний нарис / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.] ; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К. : Полюс, 2000. – 357 с.

347. Національні меншини України у ХХ столітті: політико-правовий аспект / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН Украины, 2000. – 356 с.

348. Петро Тимофійович Тронько / уклад. Л. І. Тіманова ; ред. І. Ф. Курас. – К. : НБУВ, 2000. – 106 с.

349. Релігія і політика в сучасній Україні : («Кесареве – кесарю, а Боже – Богу») / І. Ф. Курас, М. Ф. Рибачук, М. І. Кирюшко, П. І. Фещенко ; за ред. І. Ф. Кураса. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН Украины, 2000. – 272 с.

350. Видатні діячі України минулих століть = Outstanding Ukrainian personalities of the past : меморіальний альбом / ред. рада: Ю. Богуцький, І. Дзюба, І. Курас [та ін.]. – К. : Євроімідж, 2001. – 610 с.

351. Енциклопедія сучасної України / редкол.: І. Дзюба, А. Жуковський, О. Романів, І. Курас, О. Онищенко [та ін.]. – К., 2001. – Т. 1. – 824 с.

352. Етнічна історія народів Європи : зб. наук. праць / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К., 2001. – Вип. 8. – 121 с.

353. Золота книга української еліти = Golden Book of Ukrainian Elite : Інформативно-іміджевий альманах : у 6 т. / ред. рада: Ю. Богуцький, Л. Губерський, М. Демченко, І. Курас [та ін.]. – К. : Євроімідж, 2001. – Т. 1. – 569 с.; Т. 2. – 577 с.; Т. 3. – 603 с.; Т. 4. – 639 с.; Т. 5. – 639 с.; Т. 6. – 607 с.

354. История Украинской ССР : в 10 т. / редкол.: Ю. Ю. Кондуфор, И. Ф. Курас [и др.]. – К. : Наукова думка, 1981. – Т. 1–10.

355. Історія Української культури : у 5 т. / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Наукова думка, 2001. – Т. 1–5.

356. Релігійні організації на Миколаївщині: історія та сучасність : наук.-популяр. довід. з історії та сучасності релігійних організацій на Миколаївщині / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – Миколаїв : Вид-во МФ НАУКМА, 2001. – 248 с.

357. Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом : зб. матеріалів семінару Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України та Київського проекту Інституту Кеннана, 5 липня 2001 р. / редкол.: І. Ф. Курас, Я. М. Пилинський, Ю. А. Левенець [та ін.]. – К. : Стилос, 2001. – 60 с.

358. Україна партизанська. Партизанські формування та органи керівництва ними (1941–1945 рр.) : наук.-довід. вид. / авт.-упоряд.: В. С. Лозицький, О. В. Бажан, А. В. Кентій [та ін.] ; редкол.: В. А. Смолій, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Парламентське вид-во, 2001. – 319 с.

359. Бібліографія праць співробітників інституту 1991–2001 рр. / упоряд.: Ю. І. Шаповал, Н. В. Савченко ; голова ред. кол. І. Ф. Курас. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2002. – 177 с.

360. Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2002. – 295 с.

361. В'ячеслав Липинський в історії України: (до 120-річчя з дня народження) : зб. статей / відпов. ред. І. Ф. Курас. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2002. – 239 с.

362. Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років : збірник / відп. ред.: І. Ф. Курас, О. М. Майборода. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2002. – 374 с.

363. Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї / редкол.: І. Ф. Курас, М. І. Михальченко, Ф. М. Рудич, В. П. Горбатенко, В. П. Андрущенко, І. О. Кресіна. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. – Вип. 3. – 212 с.

364. Політична історія України. XX століття : у 6 т. / редкол.: І.Ф. Курас, Ю. І. Шаповал, Ю. А. Левенець [та ін.]. – К. : Ґенеза:

Т. 1 : На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.). – 2002. – 420 с.

Т. 2 : Революції в Україні: політико-державні моделі та реалії (1017–1920). – 2003. – 480 с.

Т. 3 : Утвердження радянського ладу в Україні (1921–1938). – 445 с.

Т. 4 : Україна у Другій світовій війні (1939–1945). – 581 с.

Т. 5 : Українці за межами УРСР (1918–1940). – 716 с.

Т. 6 : Від тоталітаризму до демократії (1945–2002). – 694 с.

365. Видання секції суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України : 1998–2003 : бібліогр. покажчик / підгот.: В. Ю. Омельчук [та ін.] ; редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім В. І. Вернадського, 2003. – 752 с.

366. Олексій Семенович Онищенко: матеріали до біобібліографії / уклад.: Т. В. Добко, А. Л. Панова ; голова редкол. І. Ф. Курас. – К. : НБУВ, 2003. – 112 с.

367. Події і особистості революційної доби / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2003. – 266 с.

368. Провідники духовності в Україні : Довідник / І. Ф. Курас (голова редкол.). – К. : Вища школа, 2003. – 738 с.

369. Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї / редкол.: І. Ф. Курас, М. І. Михальченко, Ф. М. Рудич, В. П. Горбатенко, В. П. Андрущенко, І. О. Кресіна, Е. В. Щербенко. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. – Вип. 4. – 396 с.

370. Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 13–14 травня 2004 р. / голов. ред. І. Ф. Курас. – К. : Світогляд, 2004. – 530 с.

371. Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї / редкол.: І. Ф. Курас, М. І. Михальченко, М. О. Багмет [та ін.]. – Миколаїв, 2004. – Вип. 6.

372. Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект : зб. наук. праць / відп. ред. І. Курас. – К., 2004. – 504 с.

373. Трибуна / редкол.: В. П. Андрущенко, Л. В. Безпалько, І. В. Курас [та ін.]. – К., 2002. – № 5–6, 9–10; 2004. – № 5–6.

374. Україна : від самостійності до соборності : (22 січня 1918 – 22 січня 1919 рр.) : збірник / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 2004. – 285 с.

375. Крим в етнополітичному вимірі / М. Панчук [та ін.] ; ред. І. Ф. Курас. – К. : Світогляд, 2005. – 533 с.

376. Петро Тимофійович Тронько : Біобібліографічний покажчик / уклад. Л. І. Тіманова ; редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : НБУВ, 2005. – 193 с.

377. Сучасна українська політика : Політики і політологи про неї / редкол.: І. Ф. Курас [та ін.]. – Миколаїв. – Вип. 7. – 475 с.

378. Українсько-македонський науковий збірник = Украјинско-македонски научен сборник = Ukrainian-macedonian scientific collection / редкол.: І. Курас [та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2005. – Вип. 1. – 2005. – 342 с.; Вип. 3. – 2008. – 305 с.

379. Цивілізаційна історія України / М. Є. Горєлов, О. П. Моця, О. О. Рафальський ; ред. І. Ф. Курас. – К. : ЕксОб, 2005. – 632.

380. Громадсько-політична діяльність Володимира Винниченка : до 125-річчя від дня народж. / ред. І. Ф. Курас. – К. : ІПіЕНД, 2006. – 280 с.

381. Історія українського селянства : у 2 т. / ред. рада: В. М. Литвин, В. М. Геєць, І. Ф. Курас [та ін.]. – К. : Наукова думка, 2006.

382. Цивілізаційна історія України / М. Є. Горєлов, О. П. Моця, О. О. Рафальський ; ред. І. Ф. Курас. – К. : ТОВ УВПК ЕксОб, 2006. – 631 с.

Частина ІІІ.
БІОБІБЛІОГРАФІЯ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ ЮРІЯ АНАТОЛІЙОВИЧА ЛЕВЕНЦЯ

Академік Юрій Анатолійович Левенець – неоднозначна особистість. Одні бачили в ньому неординарну і яскраву людину, талановитого вченого, який так рано, в розквіті творчих сил, відійшов у вічність, інші називали його «сірим кардиналом» української політики. Однак ніхто не стане заперечувати, що він належав до того покоління українських науковців, які не тільки розкрилися завдяки відновленню незалежності України, але й сприяли її утвердженню, відстоювали право нашої держави на власний політичний, соціально-економічний та культурний розвиток. Про самобутність Юрія Левенця вже немало сказано і написано[1], а ще більше говорять його праці і добрі спомини тих, хто мав щастя вчитися або працювати з ним.

Ю. Левенець народився 6 серпня 1961 року у місті Бугуруслані Оренбурзької області в інтелігентній родині службовців: мати Раїса Михайлівна – лікар, батько Анатолій Іванович – військовий пілот. У 1968 році родина переїхала до міста Кременчука Полтавської області, де Юрій закінчив середню школу, працював робітником із розвантажування вагонів на Козельщинському паливному складі. Вже у юному віці виявилися базові риси його характеру: працьовитість, цілеспрямованість, виваженість, приязність, увага до оточуючих. Юрій завжди перебував у центрі громадського життя, організовував молодіжні заходи, займався спортом, був членом добровільної народної дружини.

З серпня 1979 року Ю. Левенець у Києві, працював лаборантом у Науково-дослідному інституті санітарної техніки, паралельно заочно навчався на історичному факультеті Київ-

[1] Мостова Ю. Пам'яті не сірого кардинала / Ю. Мостова // Дзеркало тижня. Україна. – 2013. – № 37, 11 жовтня; Шаповал Ю. І. Левенець Юрій Анатолійович / Ю. І. Шаповал // Енциклопедія Історії України. – К., 2009. – Т. 6. – С. 78; його ж Левенець Юрій Анатолійович / Ю. І. Шаповал // Український історичний журнал. – 2013. – № 6. – Листопад – грудень. – С. 229–232; Дехто називав його «сірим кардиналом» // Журнал «КРАЇНА», № 194 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.ua/articles/people-and-things-journal/_dehto-nazivav-jogo-sirim-kardinalom/522558?mobile=false та ін.

ського державного університету ім. Т.Г. Шевченка (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка), а згодом, у 1980 році, був переведений на стаціонар. У 1983 році закінчив університет з відзнакою, здобув кваліфікацію історика, викладача історії, історії КПРС та суспільствознавства і отримав направлення на роботу в Полтавський педагогічний інститут ім. В.Короленка на посаду асистента кафедри історії КПРС. У грудні того ж року він вступив до аспірантури Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка.

Навчаючись у 1983–1986 роках в аспірантурі, Ю. Левенець зосередився на виконанні затвердженої йому дисертаційної роботи з історії революційного руху в Росії та Україні, його взаємодії з політичною еміграцією за рубежем. Поставивши перед собою досить амбітне завдання – підготувати дослідження на маловідомих джерелах, він ґрунтовно опанував англійську мову, пройшов стажування у США, засвоїв методику швидкочитання, що дозволило ефективно опрацювати великий масив наукової літератури й архівних джерел. Як перспективного і допитливого дослідника після завершення навчання в аспірантурі його призначили викладачем історичного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. У травні 1987 року він захистив кандидатську дисертацію «Борьба В.И. Ленина против «левого» оппортунизма в годы революции (1907–1910 гг.)», в якій особливий акцент було зроблено на аналізі виявлених фактів з історії політичних дискусій всередині більшовицьких організацій.

Як згадує один з колег Ю. Левенця, професор Ю. Шаповал, уже тоді у нього виявилася підвищена зацікавленість політологічними проблемами. Попри те, що спеціалізувався він по кафедрі історії КПРС, у коло його інтересів насамперед потрапила не лише більшовицька партія, але і її опоненти – партії, котрі тоді кваліфікувалися як «дрібнобуржуазні» та «ліворадикальні». Він почав замислюватися над «пружинами», що рухають світ політики та гравців на його авансцені. Молодого науковця зацікавила постать одного з найбільш яскравих опонентів і критиків Леніна – Олександра Богданова (Малиновського), який разом із Максимом Горьким та Анатолієм Луначарським заснував на Капрі «вищу соціал-демократичну школу», що мала стати центром підготовки революційних кадрів для Росії й розробки проблем «пролетарської

культури». Тоді В. Ленін і приїхав на Капрі, щоб «повиховувати» О. Богданова та його колег. Під гільйотину ленінської критики О. Богданов потрапив за неортодоксальність мислення, за спробу «доповнити» марксизм елементами, які В. Ленін кваліфікував як «ідеалізм». Ю. Левенець міг годинами розповідати про О. Богданова, його політичні вподобання, колосальну ерудицію, уміння мислити неординарно, зокрема, про його критику авторитаризму, ідею розмежування організаційного мистецтва та організаційної науки, близьку до сучасних уявлень про співвідношення науки й мистецтва управління.

Цікавили Ю. Левенця й інші історичні постаті. Так, в у п'яти числах «Українського історичного журналу» за 1991 р. з'явилася серія його статей, підготовлених у співавторстві з доктором історичних наук В. Волковинським, присвячених П. Столипіну. До питання вбивства П. Столипіна Юрій Анатолійович повернувся пізніше у відеофільмі «П. А. Столипін: життя та смерть реформатора». Це було ексклюзивне інтерв'ю академіка Юрія Левенця для програми «Велика політика з Євгеном Кисельовим», в якому український історик і політолог напередодні сторіччя з дня замаху на Столипіна висловив свою версію подій, намагаючись відповісти на питання: чому саме в Києві був убитий прем'єр-реформатор, що спонукало Д. Богрова до цього вчинку? Ю. Левенець був прихильником не лише широких узагальнень, але й опрацювання конкретних, прикладних історичних проектів, які б заповнювали наявні прогалини у науковому знанні.

Початок педагогічної діяльності Ю. Левенця збігся з горбачовською «перебудовою», коли в історичній науці розгорнулося «заповнення» так званих «білих плям», пов'язаних з табуйованими в радянській історіографії темами. Колектив кафедри історії КПРС Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка під керівництвом професора Володимира Павловича Горшкова, в якому на той час працювали Л. Білоусов, О. Бородін, В. Гусєв, М. Козицький, В. Рябцев та ін., сприяв становленню молодого викладача, намагаючись уберегти його від «ревізіоністських» новацій. Починався період трансформації історико-партійної кафедри у кафедру політичної історії з орієнтацією на українську проблематику. Суспільно-політичним та соціальним наукам у ті роки, чого не скажеш сьогодні, відводилася ключова роль у суспільстві, в освіт-

ньому та виховному процесі, в соціалізації особистості. Якщо у повоєнні роки ідеологічний тиск на істориків спрямовувався на цілковите домінування усталених постулатів марксизму-ленінізму, а відхилення від них суворо переслідувалося, то з початком «перебудови», поширенням процесів гласності, плюралізму, демократизації суспільства дещо пом'якшувався клімат ідеологічного наповнення освітньо-виховного процесу. Свіже повітря «перебудови» відкрило додаткові можливості для історичної науки. Нові часи кликали до праці нових людей. Ю.А. Левенцю довірили викладання курсу історіографії суспільно-політичної історії. Він вів гурток методології політичних досліджень для студентів старших курсів. Молодий викладач згуртував навколо себе коло допитливих студентів - політологів, які цікавилися суспільно-політичною історією, історією України, а сам Юрій Анатолійович пізніше підготував науково-популярний посібник «Історія України: Події. Факти. Дати» (у співавторстві з В. Крушинським) для абітурієнтів вишів. Посібник, який вийшов у 1992 році, витримав, до речі, декілька перевидань і посів важливе місце в навчально-методичній літературі з історії України. Серед студентів історичного факультету, з якими працював Ю. Левенець, нині відомі політичні діячі І. Жданов, О. Старинець, М. Томенко, О. Юраков, науковці І. Жданова (Круковська), О. Калакура, Л. Мазука, Є. Перегуда та ін.

У лютому 1990 року Ю. Левенця запросили працювати в Інститут політичних досліджень при ЦК Компартії України, на базі якого у 1991 року було створено Інститут національних відносин і політології АН України. Співробітники інституту, очолюваного доктором історичних наук, професором (згодом академіком НАН України) Іваном Федоровичем Курасом, активно обговорювали і аналізували тогочасну політичну ситуацію в країні, коли завершувала вирувати горбачовська «перебудова», а в Україні набирав обертів рух за суверенітет і незалежність.

У 1990–1994 роках Ю. Левенець обіймав посаду старшого наукового співробітника Інституту національних відносин і політології АН України. Він, як енергійний, кваліфікований і добре підготовлений науковець, став поряд з І. Курасом біля джерел становлення в Україні новітньої етнополітології, теорії та історії політичної науки, політичної історії України. Перед інститутом було поставлено завдання поглибленої і всебічної розробки

проблем, що набули особливого значення з проголошенням незалежності України і пов'язані з потребами і процесами становлення, розвитку та функціонування української державності та громадянського суспільства. Йшлося про поглиблене дослідження історії і сучасної динаміки політичних інститутів і процесів, взаємовпливів політики, політичної культури, етнонаціональних, міжрелігійних та міжконфесійних, регіональних відносин і факторів суспільного життя, вироблення нових парадигм етнонаціонального розвитку, пропозицій щодо запобігання конфліктності в етнонаціональній сфері, моделювання оптимальних варіантів етнополітики, розроблення нових технологій управління в системі політичних і міжетнічних відносин, проведення експертизи законопроектів, державних і недержавних програм із різних галузей суспільного життя, опрацювання теоретико-методологічних аспектів політичних і етнополітичних процесів та упровадження наукових результатів у життя.

В епіцентрі наукового пошуку Ю. Левенця, починаючи з університету, на чільному місці була людина, постать, особа в контексті історичної епохи, конкретного історичного часу. В цей період він зацікавився творчістю В. Білозерського, М. Драгоманова, В. Антоновича, С. Єфремова, М. Костомарова та багатьох інших науковців, визначних політичних діячів, державників, повертав їхні імена до громадської свідомості, розкривав їхню роль у становленні української національної ідеї, українського незалежницького поступу.

Справжня історико-політологічна наука завжди оперує документами, опирається на джерела, архівні свідчення. Науковці установи провели велику роботу з розширення документальної бази і обґрунтування концептуальних засад дослідження етнонаціональних відносин у державі. Важливою віхою цього напряму наукового пошуку стала публікація збірки документів «Національні відносини в Україні у ХХ ст.» у 1994 році, до авторського колективу якої увійшов Ю. Левенець.

У грудні 1994 року Юрію Левенцю довірили посаду вченого секретаря інституту, секретаря спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатських і докторських дисертацій, а з липня 1996 року – заступника директора з наукової роботи. Йому було присвоєно вчене звання старшого наукового співробітника зі спеціальності

теорія та історія політичної науки. У 1997 р. за пропозицією І. Кураса та Ю. Левенця було уточнено назву Інституту – Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, а з 2005 р. йому присвоєно ім'я І.Ф. Кураса.

До кола наукових інтересів Ю. Левенця належали проблеми теорії та історії політичної науки, сучасні теоретико-методологічні підходи до вивчення політичних і соціальних систем, взаємопроникнення і взаємовпливи політики, динаміки розвитку етнонаціональних процесів в Україні, політичної культури, регіональних, міжконфесійних відносин, політичні і виборчі технології. Також він досліджував еволюцію української національної ідеї на тлі політичної та етнічної історії.

Упродовж 1998–2000 років Юрій Анатолійович був секретарем Координаційної ради з питань внутрішньої політики при Президентові України. Країна робила остаточний вибір між радянським минулим, авторитаризмом, поверненням до трансформованого СРСР (Російської імперії) та самостійним, європейським, демократичним поступом держави. На часі було реформування країни, трансформація її політичної системи. Потрібно було долати рудименти старої структури державного управління радянського типу з властивими їй командно-адміністративними підходами. Ю. Левенець разом з І. Курасом та іншими співробітниками, зокрема, О. Майбородою, М. Панчуком, Ф. Рудичем, ставили на порядок денний проблеми наукових підходів до оновлення влади та дебюрократизації управлінського апарату, проведення пенсійної та податкової реформ, всебічної підтримки підприємництва, реформування системи безпеки та оборони країни, належного забезпечення наукової діяльності.

Ю. Левенець в числі перших серед політологів намагався реалізувати в Україні прикладні політичні дослідження. Він створив науковий центр політичних технологій, працював зі студентами Інституту політичних наук. Колеги знали його як впливового політтехнолога та політконсультанта. Вчений умів дуже швидко схоплювати момент і пропонувати часом навіть здавалося б парадоксальні рішення в тій чи іншій ситуації, консультував як окремих народних депутатів, так і цілі політичні сили. З ним радилися і Л. Кучма, і В. Ющенко, і В. Янукович, і Ю. Тимошенко. Ю. Левенець та його команда вивчали та узагаль-

нювали досвід діяльності політичних партій, рухів, громадських організацій, надавали їм практичну допомогу шляхом здійснення наукових консультацій, розробок та експертиз, сприяли становленню багатопартійності в Україні, розвитку громадянського суспільства. На його досвіді і практиках виросла і сформувалася ціла плеяда сучасних політтехнологів. Він вважав своїм обов'язком робити все, аби країна змінювалася на засадах демократії, щоб підвищувався рівень життя її громадян.

Ю. Левенець розробляв теоретичні та прикладні аспекти неоінституціоналізму раціонального вибору, популяризував його у середовищі українських політологів. Раціональною, писав він, вважається така політична стратегія, за якої і кінцева мета ніколи не випускається з уваги, і водночас постійно досягаються проміжні результати, які ведуть до мети[2].

У 2001 році Ю. Левенець опублікував монографію «Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття)», а відтак захистив докторську дисертацію за цією темою у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Захист дисертації, в якій досліджено розвиток української суспільно-політичної думки другої половини XIX – початку XX ст. як цілісного феномену, у рамках якого відбулося конституювання класичної української національної ідеї, став подією для політичної науки України. На матеріалах історіографічного вивчення проблеми, а також шляхом застосування методології системно-критичного аналізу «народницької», «державницької» та «націоналістичної» політико-ідеологічних парадигм дослідник обґрунтував тезу, стосовно якої світоглядною домінантою цих парадигм є орієнтація на органічну цілісність національної системи. Ю. Левенець зробив концептуальний висновок про те, що, вийшовши на арену демократичного самовизначення та розбудови громадянського суспільства, його члени опинилися перед фактом відсутності ґрунтовних традицій ідеології лібералізму, яка обстоює цінності свободи, права людини та особистості.

---

[2] Левенець Ю. Політична наука: параметри раціоналізму / Ю. Левенець // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2006. – Вип. 30. Курасівські читання-2005, кн. 1. – С. 6–10.

У цей період з-під пера Юрія Левенця вийшло понад 50 праць, зокрема, «Вибори-98 (підсумки, аспекти структурування українського суспільства і парламенту)» (1998, у співавт.), «Президент України: Бібліографічний покажчик» (2000, у співавт.), «Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект» (2000, у співавт.), «Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі?» (2002, у співавт.), «Ідеологія у світі політики» (2002), «Парадокси українського парламентаризму» (2003), «Виборчий процес: міфи і реалії» (2006), «Держава у просторі громадського суспільства» (2006), «Україна: політична історія. XX – початок XXI століття» (2007). У них висвітлено ключові проблеми етнополітології, теорії та історії політичної науки й історії України, теорії, історії, динаміки національних процесів у нашій державі, взаємопроникнення і взаємовплив політики, політичної культури, етнонаціональних, регіональних і релігійних відносин та процесів у нашій державі, політичній культурі.

Ю. Левенець разом з І. Курасом був одним з ініціаторів створення 6-томної «Політичної історії України XX століття» (2001–2003), особисто керував роботою над першим томом «На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.)», який писав спільно з Л. Нагорною та М. Кармазіною. В розділі «Інтелектуальний потенціал української політичної думки на зламі століть» він докладно проаналізував ідейно-теоретичні надбання української політичної думки у становленні національної ідеї, «українського проекту», пошуку української самоідентифікації та феномен «молодої України». Українське націє- і державотворення, «Український проект», за Ю. Левенцем, спирався на потужний фундамент, закладений зусиллями М. Грушевського, М. Драгоманова, І. Франка та ін. Як представник політичної концепції нації, він обґрунтовував положення про те, що нація є історичним феноменом, остаточне формування якого можливе лише в умовах існування національної державності та громадянського суспільства.

Ю. Левенця справедливо вважають одним з фундаторів новітньої вітчизняної етнополітології. Синтез етнології й політичних наук виявився плідним для оновлення цілої низки світоглядних парадигм, для появи інтегративних моделей на базі поєднання політики та етики, психології й соціолінгвістики, теорії управління, соціології. Значний творчий доробок

Ю. Левенця становлять праці, присвячені вивченню правових, соціально-політичних та етнопсихологічних механізмів регулювання міжетнічних конфліктів. Його принципова позиція ґрунтується на тому засадничому постулаті, що історія України є не лише історією етнічних українців, а й усіх без винятку народів, що заселяють її територію. Предметом його досліджень стали закономірності етнополітичних процесів, діалектика відносин між державою і поліетнічними соціумами, роль і суспільне значення духовних надбань нації, шляхи регулювання етнічних конфліктів, збереження стабільності в українському суспільстві, суспільстві з багатоетнічним складом населення. Він один з перших у нашій країні системно дослідив етнічність як механізм і засіб політичних мобілізацій. З нею Юрій Левенець пов'язав ключові політичні проблеми – питання влади і держави. Дослідник розкрив етнокультурні особливості політичної активності етнічних груп, своєрідність сприйняття тих чи інших політичних стратегій представниками різних етнічних культур. У центрі його уваги перебували відносини між етнічними спільнотами і політичними інститутами держави. На основі оцінки властивої для України соціальної динаміки і порівняльного аналізу різних політичних систем Ю.Левенець змоделював оптимальні варіанти етнополітики, запропонував ефективні технології управління політичними і міжетнічними відносинами, шукаючи оптимальних шляхів мінімізації втрат від міжнаціональних суперечностей та регіональних відмінностей. Його праці сприяють поглибленому проникненню у складний, суперечливий світ національних почуттів і прагнень, стимулюють вироблення оптимальної національної політики.

У серії праць Ю. Левенець виклав еволюцію української національної ідеї на тлі політичної та етнічної історії, у контексті пошуків етнополітичних моделей. Беззаперечною новацією в Україні стало його дослідження з проблем політичної антропології, заглиблення в традиції політичних практик різних народів, аналіз технологій політичних інтеракцій різних політичних суб'єктів. Завдяки антропологізації політичних рефлексій учений відкрив нові перспективи осягнення людського як особистісного, а людське розглянуто як загальновизнане й таке, що набуло норми і значення суспільної легітимності.

Учений започаткував в Україні такі стратегічні напрями політології, як дослідження трансформації сутності влади в XXI ст., адаптував і розвинув класичну теорію коаліцій та коаліційних процесів у політиці.

Ю. Левенець не зупинявся у своєму особистісному розвитку, не замикався на внутрішніх проблемах, цікавився світовими процесами, удосконалював знання англійської мови, опанував іспанську.

У жовтні 2005 року раптово пішов з життя перший директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України академік Іван Курас. Тоді колектив інституту саме Ю. Левенцю довірив виконання обов'язків директора, а у травні 2006 року його було обрано директором інституту. Це був вияв визнання досвіду, наукової ваги і поваги до його людських рис. Підтвердженням наукового авторитету Ю. Левенця стало його обрання членом-кореспондентом НАН України за спеціальністю етнополітологія у травні 2006 року, а згодом, у лютому 2009 року, академіком НАН України. Ю. Левенець разом з М. Михальченком представляв політичну науку у академічному товаристві.

Ю. Левенець вважав важливою складовою комплексного розвитку політичних наук об'єднання науковців, викладачів вищих навчальних закладів, працівників органів державної влади та управління, координацію їхньої діяльності. Він прагнув створити комунікативний простір, у якому дослідники з різних регіонів України змогли б обмінюватися ідеями та обговорювати політичні процеси сучасності з наукової точки зору. Наукове прогнозування політичного розвитку суспільства неможливе без інтеграції вчених і практиків у справі створення теоретичних основ зовнішньої та внутрішньої політики України. Разом з І. Курасом, М. Михальченком він долучився до становлення Української академії політичних наук. У 2004 році УАПН мала у своєму складі 72 дійсних членів УАПН і 24 членів-кореспондентів (нині понад 100 академіків та 50 членів-кореспондентів). До складу УАПН як колективні члени входять: Українська політологічна асоціація, Філософська ліга України, Українська соціологічна асоціація, провідні вчені з політичних, філософських, соціологічних, юридичних, економічних та інших гуманітарних наук.

Ю. Левенець наголошував на важливості взаємодії політичної науки в усьому світі, необхідності розширення наукових контактів

та обміну інформацією між її представниками в різних країнах. УАПН уклала угоди про співробітництво із зарубіжними академічними асоціаціями, зокрема, з Американською політологічною асоціацією, Асоціацією «Друзі України» (Каталонія, Іспанія), Міжнародним центром європейської підготовки (Ніцца, Франція), об'єднаннями політологів Польщі, Греції, Великобританії, Росії, Білорусі. УАПН – один з трьох колективних членів Асоціації політичних наук України – всеукраїнської громадської організації, головна мета діяльності якої є створення умов для повноцінного розвитку та вдосконалення основних засад політичної науки в Україні. Ю. Левенця було обрано президентом АПН України. З 2007 року Асоціацію політичних наук України прийнято до Міжнародної асоціації політичних наук як колективного члена.

У ці роки Юрія Левенця почали ширше залучати до різноманітних державницьких проектів, він був членом колегії Державного комітету у справах національностей та міграції (у 2006–2007 роках), членом колегії МЗС України (з 2008 року) і Науково-експертної ради при Кабінеті Міністрів України. Він пропонував розпочати судову реформу і вважав її ключем до трансформації країни, розуміючи, що без цього не буде успіху в жодній зі сфер. Ю.Левенець виступав за справжні реформи: реформи освіти, охорони здоров'я, правоохоронних органів, центральних органів влади. Реформа системи центральних органів влади уявлялась як об'єктивна умова трансформації суспільства, спрямована на створення прозорої системи державної влади, підзвітної суспільству, прозорої системи державних послуг, жорстке обмеження чисельності державного апарату і витрат на нього, на збільшення внутрішніх і зовнішніх інвестицій у країну, створення потужного антикорупційного механізму, на підвищення спроможності уряду виконувати передвиборчі програми, посилення повноважень міністрів як відповідальних за формування і реалізацію політики, забезпечення керованості та злагодженості системи управління, стабільності державного апарату і збереження інституційної пам'яті, ефективного використання державного майна, створення електронного уряду та іншим. Він вважав, що для нормального й ефективного функціонування держави настав час навести лад, зробивши правила гри максимально прозорими і стабільними.

Багато цікавих ідей, що торкалися як окремих аспектів необхідних реформ, так загальних проблем розвитку суспільства, Ю. Левенець виклав у відповідних розділах колективних праць: «Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності» (2008), «Сучасна українська політика» (2009), «Історична і політична наука та суспільна практика в Україні» (2009), «Національний суверенітет України в умовах глобалізації» (2011), «Політичний режим і народовладдя в Україні» (2011), «Україна: на шляху до соціального залучення» (2011), «Політична енциклопедія» (2011), «Політичні проблеми сучасної України» (2012), багатьох інших науково значущих проектах.

У межах Відділення історії та права Національної академії наук України Ю. Левенець плідно співпрацював з керівництвом академії, зокрема, з Б. Патоном, В. Гейцем, О. Онищенком, а також з М. Поповичем, В. Смолієм, Е. Лібановою та ін. Разом з ними він долучився до реалізації масштабного наукового проекту «Новий курс: реформи в Україні 2010–2015». За його результатами Інститути секції суспільних і гуманітарних наук підготували доповідь «Новий курс України – реформи 2010–2015 років», в якому окреслили, яким вітчизняна академічна наука і українські науковці бачать принципово новий курс здійснення модернізаційних перетворень, включно із постановкою конкретних завдань і визначенням механізмів їх реалізації. Національна доповідь стала не лише стратегічним, а й практичним документом. У ній запропоновано конкретні механізми для розвитку промислового сектору, підвищення енергоефективності, розв'язання проблем агропромислового комплексу, підвищення рівня інноваційності національної економіки.

Відмітною науковою рисою Ю. Левенця, яка вражала, була системність. Він одним з перших серед політологів почав активно використовувати математичні методи у підходах до оцінки політичної ситуації. Це стосувалося не стільки соціології, скільки розроблених ним та його учнями методів роботи з інформацією. З-під його пера вийшла низка ґрунтовних моніторингів, аналітичних матеріалів та соціальних прогнозів.

Будучи людиною з енциклопедичним складом розуму і високим рівнем історичних та політичних знань, Ю. Левенець виступив одним з ініціаторів створення нової, підготовленої в Україні, «Політичної енциклопедії», керував авторським колективом,

опікувався виробленням сло́вника та добором авторів, а відтак очолив і редакційну колегію. Вважаємо за доцільне докладніше зупинитися на досвіді створення цього проекту, оскільки йому вчений віддав чи не найбільше сил. За своїм задумом видання «Політична енциклопедія» – це перша в Україні широкомасштабна спроба насамперед «кодифікувати» та проаналізувати ключові категорії політичної науки, якими нині послуговується достатньо широке й розмаїте за політичними уподобаннями, ерудицією та мірою активності коло користувачів. Редакційна колегія прагнула спрямувати зусилля авторів статей енциклопедії на максимально глибоке й усебічне тлумачення найпопулярніших у політичному та науковому дискурсі понять. Видання готувалося на базі відділу етнополітології Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса Національної академії наук України. Саме тут було створено робочу групу, яка детально перечитувала всі отримані тексти і робила остаточний вибір на користь того чи іншого автора (оскільки були альтернативні замовлення на статті), відкидаючи невдалі. До підготовки енциклопедії було залучено не лише політологів, а й філософів, істориків, правників, соціологів, психологів, демографів, мистецтвознавців, журналістів, інших фахівців із різних установ та країн. У створенні видання брали участь близько 300 осіб, поміж ними й вчені із зарубіжних країн – Канади, Польщі, Росії, США, Франції та ін. Саме спільними зусиллями, координованими в рамках загального задуму, вдалося реалізувати цей унікальний проект.

«Політична енциклопедія» складається з певних блоків: методологія і теорія політичних досліджень; політичні мислителі, ідеї, течії; державні та адміністративні інститути, в яких формалізовані владні відносини; політично навантажені соціальні практики в різних країнах та політичні актори; національні та регіональні політичні дослідження. Вибудовуючи енциклопедію саме таким способом, автори прагнули залучити читачів до осмислення того, що ж саме лежить в основі політичної динаміки. Як відомо, різні мислителі, вчені, інтелектуали по-різному визначають ці чинники (економічні впливи, циркуляція еліт, діяльність харизматичного лідера тощо). Це видання, над створенням якого працювали здебільшого співробітники інституту, стало помітним внеском у процес пошуку реалістичних відповідей на сформульо-

ване вище непросте запитання. Принагідно зазначимо, що Ю. Левенець особисто підготував до енциклопедії 5 статей, зокрема, «Методологія політичної науки» та «Політика».

Сталося так, що «Політична енциклопедія» вийшла у світ у момент, коли Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України виповнилося двадцять років і вона стала певним підсумком, етапом у становленні інституту та політичної науки загалом. Вихід «Політичної енциклопедії» став символічною акцією, яка засвідчила, що політична наука в Україні сформувалась як окрема галузь, як невід'ємна складова наукового знання.

Одним із останніх оригінальних проектів, задуманим Ю. Левенцем, стала підготовка видання «Політична наука в Україні» як узагальнення досвіду і підведення проміжних підсумків розвитку політології у нашій країні. Над завершенням цього проекту нині працює колектив інституту, а також наші колеги з інших наукових установ та вишів. Юрій Левенець виношував ще один задум – підготувати комплексне дослідження про політичний режим.

Важливим виявом наукового авторитету та ерудиції Ю. Левенця була його робота як члена редакційних колегій журналу «Політичний менеджмент» та «Наукових записок» інституту. Він брав активну участь у засіданнях редакційних колегій, у конструктивних дискусіях, жвавих обговореннях, демонструючи не лише ерудицію, мистецтво толерантності, розуміння контраргументів, пошанування іншого погляду, але й почуття гумору.

В інституті і далі працює методологічний семінар, створений свого часу за ініціативи І. Кураса та Ю. Левенця. Нині ним опікується завідувачка відділу соціально-політичної історії, доктор політичних наук, професор М. Кармазіна. Серед гостей інституту знані в світі вчені, зокрема, Ф. Фукуяма, П.-Р. Магочій, О.В. Гаман-Голутвіна та ін**.**

У лютому 2008 року Ю. Левенця запросили до роботи у Національній конституційній раді – спеціального допоміжного органу при Президентові України, утвореного для підготовки законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України. Метою роботи конституційної ради стало посилення конституційних гарантій захисту прав і свобод людини і громадянина, створення збалансованої системи державної влади, підвищення

ролі місцевого самоврядування та напрацювання пропозицій щодо системного вдосконалення Конституції. Академік Ю.Левенець підтримував позицію щодо необхідності підготовки та схвалення Концепції внесення змін до Конституції України, залучення міжнародних експертів, зокрема, експертів Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанська комісія), до обговорення законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України, необхідності широкого громадського і фахового опрацювання конституційних реформ. У липні 2012 року було відновлено діяльність Конституційної комісії у форматі Конституційної асамблеї. Ю. Левенець і далі брав участь у роботі цієї представницької інституції. Робота Конституційної комісії (асамблеї) як ефективної демократичної організаційної форми забезпечувала суспільну підтримку та сприйняття пропозицій щодо конституційних змін, досягнення політичної злагоди у суспільстві і державі з цих питань.

У рамках конституційного процесу Ю. Левенець виявляв особливу зацікавленість до суспільної ролі місцевих громад щодо децентралізації влади. Проведений ним аналіз світових моделей державної підтримки територіальних громад, а також моделі взаємодії центральних та місцевих органів влади дозволив дійти висновку, що жодна з них у «чистому» вигляді не може бути застосована в Україні. Тобто, нашій державі потрібно виробити власну модель, яка б найбільше відповідала умовам та традиціям країни, взявши за основу концепцію «взаємозалежності», яка передбачає деконцентрацію владних повноважень, перерозподіл повноважень місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади відповідно до принципів децентралізації та субсидіарності, реформування системи адміністративно-територіального устрою на основі створення правових, економічних та організаційних передумов для формування дієздатних територіальних громад. Ці ідеї окреслили сучасний напрям реформування Конституції України. На часі створення в Україні сервісної держави та узгодження державного управління і державної служби з принципами і практиками демократичного урядування.

Ю. Левенець надавав великого значення дослідженню ролі української мови в ідентифікаційних процесах, проблем двомовності, толерантності, звертаючи вагу на те, наскільки уразливим є

мовне питання. Під час обговорення законодавства щодо мовного регулювання в Україні – мовного законопроекту – він разом з колегами з інституту підготував досить негативні й різкі висновки щодо пропозицій Єфремова–Симоненка–Гриневецького, а також на проект Колесніченка з Ківаловим. Учений був проти невиважених змін до мовного законодавства і аргументовано доводив цю позицію.

У 2012 році Президія НАН України своїм рішенням довірила Ю. Левенцю очолити Головну редакційну колегію майбутньої «Великої української енциклопедії». Президентським указом №1 від 2 січня 2013 р. було дано старт виданню «ВУЕ» впродовж 2013–2020 років. Документ передбачав створення державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» шляхом реорганізації державного підприємства «Всеукраїнське державне спеціалізоване видавництво "Українська енциклопедія"» імені М. Бажана» та Головної редакції Зводу пам'яток історії та культури України при ньому. Незважаючи на складні обставини і погіршення стану здоров'я, Ю. Левенець використав свої організаційні та інтелектуальні здібності, встиг надзвичайно багато зробити для того, щоб цей важливий державний проект набрав обертів, почав втілюватись у життя.

Розробка концепції «ВУЕ», вирішення матеріально-технічних питань, формування колективу, робота над реєстром термінів, відкриття енциклопедичного сайту, проект створення порталу та багато інших питань – усе це входило до сфери щоденної уваги та піклування Ю. Левенця. Він добре розумів, що універсальна енциклопедія – це високоякісне узагальнення та систематизація суми наших знань про світ і про себе, свідчення інтелектуального й культурного потенціалу нашого суспільства, нашої здатності до саморепрезентації у сучасному насиченому світовому інформаційному просторі, спроможності посісти належне місце у глобальній культурній взаємодії. Шкода, що доля відвела Ю. Левенцеві так мало життєвого простору на цю, енциклопедичну, частину його зацікавленостей.

За ініціативи дирекції в інституті регулярно, починаючи з 2006 року, проводилися Курасівські читання, інші наукові заходи, конференції. Юрій Левенець щоразу особисто відкривав і виступав на них, віддаючи шану світлій пам'яті свого наставника Івана

Федоровича Кураса. Він був активним учасником з'їздів та конгресів політологів України.

Окремо варто сказати про велику увагу Ю. Левенця до підготовки висококваліфікованих наукових кадрів. За його сприяння в інституті була збережена сформована при І.Курасу атмосфера наставництва, опіки досвідчених науковців над науковою молоддю, підтримки самостійних та колективних досліджень. В інституті впродовж 2006–2013 рр. навчалися більше 20 аспірантів та докторантів з-поміж молодих науковців, частина з яких у своїх дисертаційних роботах розглянула вагомі проблеми політичної науки, більшість з яких залишилася працювати у наукових та державних установах, вишах країни. Ю. Левенець вважав реалізацію академічних та кар'єрних можливостей для наукової молоді запорукою розвитку політичної науки в Україні. Він особисто керував науковим пошуком кандидатів політичних наук: Н. Бойко, В. Ковалевського та ін., був науковим консультантом докторів політичних наук: Б. Дем'яненка, С. Білошицького та ін.

Досягнення Юрія Анатолійовича як науковця, організатора науки, громадського діяча, його державницька позиція були належно оцінені. У серпні 2011 року він був удостоєний високого звання Заслуженого діяча науки та техніки України.

Юрій Анатолійович Левенець пішов з життя 8 жовтня 2013 року, похований на Байковому кладовищі у Києві, поруч зі свої наставником, першим директором інституту Іваном Федоровичем Курасом. Усі, кому довелося працювати з Ю. Левенцем, знали його і як талановитого науковця, принципового керівника, і як відкриту, динамічну, щиру людину, здатну завжди зрозуміти інших і прийти на допомогу, як людину, яка цінувала і плекала родину і сімейні цінності. На фасаді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України встановлено меморіальну дошку на честь Юрія Анатолійовича Левенця. Світлу пам'ять про нього зберігають у своїх серцях усі, хто його знав і працював разом з ним. Носіями цієї пам'яті є численні праці вченого, його колеги, учні та вихованці, а також наукові традиції колективу, закладені І. Курасом та Ю. Левенцем.

Олег Калакура

Бібліографія Левенця Юрія Анатолійовича

Монографії

1. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття). – К.: Стилос, 2001. – 572 с.

2. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття) : автореф. дис. д-ра політ. наук: спец. 23.00.01 «Теорія та історія політичної науки» / Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2001. – 43 с.

3. Ідеологія у світі політики. – К., 2002.

4. Парадокси українського парламентаризму. – К., 2003.

5. Виборчий процес: міфи і реалії. – К.: Бланк-Прес, 2006. – 180 с.

6. Держава у просторі громадянського суспільства. – К.: Освітня книга, 2006. – 272 с.

Розділи у колективних наукових працях, видання за редакцією Ю.А.Левенця

1. Історія України: Події. Факти. Дати. – К.: АТ «Тарнекс» : МП «Вета», 1992. – 200 с. (співавтор В. Ю. Крушинський).

2. Історія України: Події. Дати. Факти : довідник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Зодіак-Еко, 1993. – 175 с. : табл. (співавтор В. Ю. Крушинський).

3. Отечественная история в датах и фактах. – К., 1992. – 132 с. (соавтор В. Ю. Крушинский).

4. Отечественная история для абитуриента. – К., 1992. (соавтор В. Ю. Крушинский).

5. Національні відносини в Україні у XX ст. : зб. документів і матеріалів / упоряд.: М. І. Панчук (керівник), І. Л. Гошуляк, Ю. А. Левенець та ін. – К.: Наукова думка, 1994. – 559 с.

6. Українська ідея: Історичний нарис / В. Ф. Солдатенко (керівник), В. П. Крижанівський, Ю. А. Левенець та ін.; Інститут національних відносин і політології НАН України. – К.: Наукова думка, 1995. – 131 с.

7. Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації : Всеукраїнська наук.-практ. конф., Київ, 6–7 лютого 1997 р.: зб.

доповідей / Інститут національних відносин і політології НАН України, Національний університет ім. Тараса Шевченка, Фонд Фрідріха Еберта; редкол.: І. Ф. Курас (голова), Ю. А. Левенець (заст. голови), В. Шнайдер-Дитерс та ін. – К.: ІПіЕНД НАН України, 1997. – 156 с.

8. Вибори-98 (підсумки, аспекти структурування українського суспільства і парламенту). – К.: ІПіЕНД НАН України, 1998. – 112 с. (співавтори Л. Ю. Беренштейн, Ф. Х. Джос, С. М. Живора, І. Ф. Курас).

9. Парламент України : Вибори'98 : документи, статистика, бібліографія. – К.: Парламентське вид-во, 1998. – 423 с. (співавтори Е. Афонін, І. Воронов та ін.)

10. Президент України. Бібліографічний покажчик. – К.: Парламентське вид-во, 2000. – 272 с. (співавтори Е. Афонін, Т. Яковлєва, І. Душ, О. Рафальський).

11. Національні меншини в Україні на початку ХХ ст. // Національні меншини України у ХХ столітті: політико-правовий аспект. – К., 2000. – С. 10–55 (співавтори Н. Макаренко, М. Геник).

12. Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом: зб. матеріалів семінару Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України та Київського проекту Інституту Кеннана, 5 липня 2001 р. / редкол.: І. Ф. Курас (співголова), Я. М. Пилинський (співголова), Ю. А. Левенець та ін.; Ін-т Кеннана, Київський проект, Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К.: Стилос, 2001. – 60 с.

13. Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? : збірник / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України; редкол.: І. Ф. Курас (голова), Ю. А. Левенець (заст. голови), В. О. Котигоренко (відп. секр.) та ін. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2002. – 295 с.

14. Політична історія України. ХХ століття : у 6 т. – Т. 1. На зламі століть (кінець ХІХ ст. – 1917 р.) / керівник тому Ю. А. Левенець. – К.: Ґенеза, 2002. – 420 с. (співавтори Л. П. Нагорна, М. С. Кармазіна).

15. Політична історія України. ХХ століття : у 6 т. / редкол.: І. Ф. Курас (голова), Ю. І. Шаповал (заст. голови), Ю. А. Левенець та ін. – К.: Ґенеза, 2002–2003. Т. 1: На зламі століть (кінець ХІХ ст. – 1917 р.). – 2002. – 420 с.; Т. 2: Революції в Україні: політико-державні моделі та реалії (1017–1920). – 2003. – 480 с.; Т. 3:

Утвердження радянського ладу в Україні (1921–1938). – 445 с.; Т. 4: Україна у другій світовій війні (1939–1945). – 581 с.; Т. 5: Українці за межами УРСР (1918–1940). – 716 с.; Т. 6: Від тоталітаризму до демократії (1945–2002). – 694 с.

16. Національна інтеграція в політкультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України; редкол.: І. Ф. Курас, Ю. А. Левенець, В. О. Котигоренко та ін. – К.: ІПіЕНД НАН України, 2002. – 374 с.

17. Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Київ, 13–14 травня 2004 р. / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, Державний комітет України у справах національностей та міграції; редкол.: І. Ф. Курас (голова), Ю. А. Левенець, М. І. Панчук (відп. ред.) та ін. – К.: Світогляд, 2004. – 530 с.

18. Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку: зб. статей / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; редкол.: Ю. А. Левенець (голова), О. М. Майборода, М. С. Кармазіна та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – 555 с.

19. Друга світова війна і доля народів України: матеріали 2-ї Всеукраїнської наук. конф., м. Київ, 30–31 жовтня 2006 р. / Громадський комітет для вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру, Державний комітет України у справах національностей та релігій, Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України та ін.; редкол.: В. М. Воронін, Ю. А. Левенець (співголова), О. Є. Лисенко та ін. – К.: Зовнішторгвидав, 2007. – 414 с.

20. Українсько-польські відносини та боротьба за єдність України (XIX – початок XX ст.): нариси / Р. Г. Симоненко, Д. В. Табачник; рец.: В. Г. Кремень, Ю. А. Левенець. – К.: Либідь, 2007. – 702 с.

21. Україна: політична історія. XX – початок XXI століття / Інститут історії України НАН України, Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; редкол.: В. Смолій (співголова), Ю. Левенець (співголова) та ін.; ред. рада: В. Литвин (голова), О. Онищенко, Ю. Левенець та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 1027 с.

22. Закарпаття в етнополітичному вимірі / М. Панчук (керівник), В. Войналович, О. Галенко та ін.; редкол.: Ю. Левенець (голова), М. Панчук, В. Войналович та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 681 с.

23. Наука. Влада. Політика / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; редкол.: М. І. Михальченко (голова), О. С. Онищенко, Ю. А. Левенець та ін. – К.: Знання України, 2008. – 239 с.

24. Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності: комплексне дослідження / редкол.: В. М. Литвин (голова) ; Ю. А. Левенець (ред.) та ін.; Ін-т історії України НАН України, Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 986 с. (співавтори О. Г. Аркуша та ін.).

25. Сучасна українська політика: політики і політологи про неї: зб. наук. статей / Українська академія політичних наук, Український центр політичного менеджменту, Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; редкол.: М. І. Михальченко (голова), Ю. А. Левенець та ін. – К., 2008. – Вип. 14. – 415 с.

26. Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. Спецвипуск. Політичні технології / Українська академія політичних наук, Український центр політичного менеджменту, Миколаївський держ. гуманіт. ун-т ім. Петра Могили ; редкол.: М. І. Михальченко (голова), Ю. А. Левенець, А. В. Толстоухов та ін. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2008. – 152 с.

27. Україна та Росія: як зміцнити фундамент стратегічного партнерства: Історичні, соціокультурні та геополітичні чинники розвитку відносин між двома державами і народами / редкол.: Ю. А. Левенець (голова), О. П. Дергачов (відп. ред.), В. О. Перевезій (відп. секр.) та ін.; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: Знання України, 2008. – 319 с.

28. Українська політична еміграція 1919–1945 : документи і матеріали / упоряд.: В. С. Лозицький (керівник), О. В. Бажан, С. І. Власенко, А. В. Кентій та ін.; редкол.: Ю. А. Левенець (співголова), В. А. Смолій (співголова), В. М. Литвин та ін.; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН

України, Центральний держ. архів громад. об'єднань України. – К.: Парламентське вид-во, 2008. – 924 с.: ілюстр.

29. Сучасна українська політика: Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / редкол.: Ю. А. Левенець (голова), В. А. Войналович, О. П. Дергачов та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 447 с.

30. Історична і політична наука та суспільна практика в Україні (До 70-річчя академіка НАН України І. Ф. Кураса) / Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України; редкол.: Б. Є. Патон (голова), В. М. Геєць (заступник голови), Ю. А. Левенець (заступник голови) та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 630 с.: ілюстр.

31. Новий курс: Реформи в Україні 2010–2015. Нац. доповідь / В. Б. Авер'янов та ін.; за заг. ред.: В. М. Гейця, Ю. А. Левенця; НАН України, Секція суспіл. і гуманіт. наук. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.

32. Проблеми української політики: Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / редкол.: Ю. А. Левенець, В. А. Войналович, О. П. Дергачов та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 416 с.

33. Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва : зб. наук. праць / редкол.: Ю. А. Левенець (голов. ред.), Ю. М. Пахомов (голов. ред.), М. Є. Горєлов (відп. секр.) та ін.; Ін-т світової економіки та міжнар. відносин НАН України, Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 207 с.

34. Regional Human Development Report : Beyond transition Towards Inclusive Societies / United Nations Development Programme: Regional Bureau for Europe and CIS / Country teams : Ukraine: Katerina Rybalchenko (coordinator), Anna Gvelesiani, Victor Kotygorenko, Yuriy Levenets, Ella Libanova, Olena Makarova, Natalia Sitnikova, Tatyana Bolila. – Bratislava, 2011. – 112 p.

35. Національна доповідь про людський розвиток 2011: Україна на шляху до соціального залучення / Е. Лібанова, Ю. Левенець, О. Макарова та ін. – К., 2011. – 123 с.

36. Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості / М. Панчук, В. Євтух, В. Войналович та ін.; редкол.: Ю. Левенець (голова), М. Панчук, В. Войналович та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 394 с.

37. Національний суверенітет України в умовах глобалізації : нац. доповідь / Б. М. Ажнюк та ін.; редкол.: В. М. Гаець Ю. А. Левенець (ред.), О. С. Онищенко та ін.; НАН України, Секція суспіл. і гуманіт. наук. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – 111 с.

38. Політична енциклопедія / упоряд. Ю. Шаповал; редкол.: Ю. Левенець (голова) та ін.; Ін-т політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – 808 с.

39. Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз / Ю. А. Левенець та ін.; за ред. Ф. М. Рудича. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 455 с.

40. Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 листопада 2011 р. / редкол.: В. М. Геєць, О. С. Онищенко, Ю. А. Левенець (голова) та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 585 с.

41. Політичні проблеми сучасної України: Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України / редкол.: Ю. А. Левенець (голова), М. С. Кармазіна, О. М. Майборода та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 599 с.

42. Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України / В. Войналович (керівник), В. Єленський, М. Кирюшко та ін.; редкол.: Ю. Левенець (голова), М. Панчук, В. Войналович, Н. Кочан. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 269 с.

43. Держава і суспільство в Україні: історія та сучасність / Р. В. Балабан та ін.; редкол.: Ю. А. Левенець та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 181 с.

44. Парламентські вибори 2012 року в Україні : наук. дослідження / редкол.: Ю. А. Левенець (голова), О. М. Майборода, М. С. Кармазіна та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 363 с.

45. Особа у контексті часу: Книга на пошану Лариси Нагорної / В. Бушанський, А. Глушко, Ю. Левенець та ін. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 463 с.

Статті

46. Борьба В. И. Ленина против «левого» оппортунизма в годы реакции : Историография проблемы // Научные труды по истории КПСС. – 1984. – № 134.

47. Деятельность В. И. Ленина по укреплению связей местных партийных организаций с заграничной эмиграцией 1907–1910 гг. // Научные труды по истории КПСС. – 1985. – № 137 (соавтор Н. Д. Некоз).

48. Некоторые проблемы стратегии и тактики большевистской партии в годы реакции // Научные труды по истории КПСС. – 1986. – № 139.

49. В. И. Ленин о генезисе оппортунизма в РСДРП / Ю. А. Левенец, В. П. Рябцев // Научные труды по истории КПСС. – 1987. – № 141 (соавтор В. П. Рябцев).

50. Жорстокий двобій // Під прапором ленінізму. – 1988. – № 14.

51.Проявление «левацтва» в большевизме в годы реакции // Тезисы на конф. молодых историков. – К., 1988.

52. А. А. Богданов. Очерк политической биографии // Научные труды по истории КПСС. – 1989. – № 151 (співавтор Н. Б. Козицкий).

53. Большевики Украины в революции: [дискуссия историков] // Вопросы истории КПСС. – 1990. – № 9. – Сентябрь. – С. 155–158.

54. Маршрутами історії : [рецензія] // Український історичний журнал. – 1990. – № 9. – Вересень. – С. 143–144.

55. Роль О. О. Богданова у підготовці ІІІ з'їзду РСДРП // Український історичний журнал. – 1990. – № 7. – Липень. – С. 43–54 (співавтор М. Ю. Козицький).

56. Одиссея сахарного магната // Контракт. – 1991. – Февраль (соавтор Ю. Шаповал).

57. П. А. Столипін: з життя та державної діяльності // Український історичний журнал. – 1991. – № 2. – Лютий. – С. 115–124; № 4. – Квітень. – С. 116–123; № 8. – Серпень. – С. 122–130;

№ 9. – Вересень. – С. 87–95; № 11. – Листопад. – С. 107–116 (співавтор В. М. Волковинський).

58. Українські ліворадикальні партії: шляхом мрії, шляхом трагедії // Розвиток історичного краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України : тези доповідей і повідомлень V Всеукраїнської конференції з історичного краєзнавства. – К.: Кам'янець-Подільський, 1991. – С. 630.

59. Ліворадикальні партії в Україні напередодні жовтневого перевороту // Український історичний журнал. – 1992. – № 3. – Березень. – С. 23–31.

60. Про аспекти історичного розвитку // До нової України – шляхом реформ: Республіканська наук.-практ. конференція. – К., 1992. – С. 166–167.

61. Шляхи до цивілізованої державності України: політологи розмірковують, дискутують // Український історичний журнал. – 1992. – № 9. – Вересень. – С. 3–14.

62. В. Білозерський: «Жоден з слов'янських народів не може так прагнути до самобутності..., як ми – українці» // Віче. – 1994. – № 11. – С. 106–118.

63. Василь Білозерський // Український історичний журнал. – 1994. – № 2–3. – Березень–Червень. – С. 84–94.

64. Повернення в історію (Сергій Єфремов) // Українська ідея. Постаті на тлі революції. – К., 1994. – С. 73–92 (співавтор Ю. І. Шаповал).

65. «Українському народові бути!» (Микола Костомаров) // Українська ідея. Перші речники. – К., 1994. – С. 131–150 (співавтор В. О. Замлинський).

66. Від кирило-мефодіївців до Драгоманова // Українська ідея : Історичний нарис. – К., 1995. – С. 80–105.

67. Вступ. Історичні нотатки // Українська ідея : Історичний нарис. – К., 1995. – С. 3–16 (співавтор В. Ф. Солдатенко).

68. Наукові пошуки шляхів національного відродження // Українська ідея : Історичний нарис. – К., 1995. – С. 63–79 (співавтор М. В. Томенко).

69. Особа в контексті часу // Віче. – 1995. – № 7. – С. 127–141 (співавтор В. Ф. Солдатенко).

70. Генеза українського націоналізму // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 672.

71. Український націоналізм // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 801–802 (співавтор В. Ігнатов).

72. Істина, з якою нам доведеться таки розлучитися // Віче. – 1997. – № 11. – С. 116.

73. Нація: ідея чи реальність? // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації : Всеукраїнська наук.-практ. конф., Київ, 6–7 лютого 1997 р. : зб. доповідей. – К., 1997. – С. 11–16.

74. Потрібна ще одна правда – про революцію: [рецензія] // Голос України. – 1997. – № 198. – 21 жовтня.

75. Сергій Єфремов і його щоденник // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи : наукові доповіді Всеукраїнської конф., 19–20 листопада 1996 р. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 79–89.

76. Сергій Єфремов і його щоденники // Єфремов С. О. Щоденники. 1923–1929. – К., 1997. – С. 5–20 (співавтори І. Курас, Ю. Шаповал).

77. Глибоко переконаний еволюціоніст (Володимир Антонович) // Українська ідея та її творці: (друга половина XIX – початок XX ст.). – К., 1999. – С. 24–42.

78. Один проти всіх (Михайло Драгоманов) // Українська ідея та її творці : (друга половина XIX – початок XX ст.). – К., 1999. – С. 4–24.

79. Лидеры «Демсоюза» против барьеров // Киевские ведомости. – 2000. – 16 июня (соавтор А. Волков).

80. Політична система в Україні у XXI столітті // Діалог. Історія, політика, економіка. – К., 2000. – № 1. Україна і Німеччина. – С. 29–33 (співавтор О. Волков).

81. Становлення вітчизняної історіографії: пошуки і знахідки // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. – К., 2000. – Вип. 12. – С. 200–267.

82. Суспільно-політичний та ідеологічний аспект поняття «парадигма» // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. – К., 2000. – Вип. 14. – С. 3–21.

83. Традиціоналізм як політична філософія // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. – К., 2000. – Вип. 11. – С. 20–26.

84. [Виступ] // Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом : зб. матеріалів семінару Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України та Київського проекту Інституту Кеннана, 5 липня 2001 р. – К., 2001. – С. 13–14.

85. Історичний екскурс у проблему народного суверенітету // Людина і політика. – 2001. – № 4 (16). – С. 79–86.

86. Позитивізм у системі обґрунтувань політичної філософії // Політична думка. – 2001. – № 1–2. – С. 122–131.

87. Роль національного міфу у відродженні національної свідомості українського народу // Нова політика. – 2001. – № 2. – С. 50–53.

88. Вступ до першого тому // Політична історія України. ХХ століття : у 6 т. – К., 2002. – Т. 1. На зламі століть (кінець ХІХ ст. – 1917 р.). – С. 13–18.

89. Інтелектуальний потенціал української політичної думки на зламі століть // Політична історія України. ХХ століття : у 6 т. – К., 2002. – Т. 1. На зламі століть (кінець ХІХ ст. – 1917 р.). – С. 21–92.

90. Українська революція: здобутки і проблеми дослідження // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К., 2002. – С. 169–190 (співавтор І. Гошуляк).

91. Політична наука: параметри раціоналізму // Наукові записки / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2006. – Вип. 30. Курасівські читання-2005, кн. 1. – С. 6–10.

92. Інтелектуальний потенціал української політичної думки на зламі століть // Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ століття. – К., 2007. – С. 17–50.

93. Парадокси історичного пізнання (замість передмови) // Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ століття. – К., 2007. – С. 11–14 (співавтор В. Смолій).

94. Політика в Україні: символізація змісту // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 10. – С. 5–10.

95. Політична влада: інституціональні трансформації // Історичний журнал : наукове громадсько-політичне видання / Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2008. – № 3. – С. 3–8.

96. «Головне – національні інтереси» : Про книжку В. Горбуліна «Без права на покаяние» // Дзеркало тижня. – 2009. – № 26–27. – 11–31 липня. – С. 19.

97. І. Ф. Курас і становлення політології в Україні // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 49–54 (співавтори О. С. Онищенко, М. І. Михальченко, О. М. Майборода).

98. Переднє слово // Сучасна українська політика : Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2009. – С. 4–6.

99. Політична наука: параметри раціоналізму // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 177–182.

100. Україна в Європі: досвід наукового пізнання : Рец. на моногр.: Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього / за заг. ред. А. І. Кудряченка // Віче. – 2010. – № 5. – С. 29–30.

101. Географія електоральна // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 136.

102. Метод розділення мандатів // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 444–445.

103. Методологія політичної науки // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 446–447.

104. Політика // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 567–568.

105. Фукуяма Френсіс // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 755–756.

106. Еволюція політичної влади в Україні // Вісник Національної академії наук України. – 2011. – № 8. – С. 3–13.

107. Еволюція політичної влади в Україні // Світогляд: науково-популярний журнал. – К., 2011. – № 4 (30). – С. 2–11.

108. Теорія коаліційних урядів: світовий досвід та українська практика // Політичні проблеми сучасної України: Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2012. – С. 41–72 (співавтори Г. І. Зеленько, В. О. Ковалевський, О. А. Фісун).

109. Відторгнення від політичного життя // Особа у контексті часу: Книга на пошану Лариси Нагорної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 213–232.

Частина IV.
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ ПРАЦІВНИКІВ ІНСТИТУТУ.

ДИРЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ.

Рафальський Олег Олексійович,
доктор історичних наук, член-кореспондент НАН України, директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

Книги

Національні меншини України у XX столітті. Історіографічний нарис – К.: Полюс, 2000. – 447 с.

Переяславський договір України з Росією 1654 року: Ретроспективний аналіз – К.: Ґенеза, 2004. – 294 с.

Україна як цивілізаційний феномен. – К.: Бланк-Прес, 2010. – 253 с.

Розділи в колективних монографіях

Етнополітичні проблеми Автономної республіки Крим / співавтор М. І. Панчук // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К.: ІПіЕНД, 2000. – С. 320–329.

Останні роки сталінської тиранії / співавтори Ю. І. Шаповал, Б. О. Ярош // Політична історія України. XX століття. У 6 т. – К., 2003. – Т. 6. – С. 11–96.

Етнополітичний розвиток Криму – актуальна і малодосліджена проблема / співавтор М. І. Панчук // Крим в етнополітичному вимірі. – К.: Світогляд, 2005. – С. 12–56.

Цивілізаційна історія України: Нариси / співавтори М. Є. Горєлов, О. П. Моця. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – 632 с.

Закарпаття в умовах угорської акупації та Другої світової війни / співавтор М. І. Панчук // Закарпаття в етнополітичному вимірі – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 306–377.

Держава і цивілізація в історії України / співавтори М. Є. Горєлов, О. П. Моця. – К.: ЕКО-ПРОДАКШН, 2009. – 980 с.

Українська етнічна нація / співавтори М. Горелов, О. Моця. – К.: ЕКО-ПРОДАКШН, 2012. – 192 с.

Етнонаціональний аспект переваг і орієнтацій населення Донбасу // Донбас в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 401–451.

Українська культура: цивілізаційний вимір / співавтори Я. С. Калакура, М. Ф. Юрій – К.: ІПіЕНД, 2015. – 496 с.

Підручники, навчальні посібники

Соціально-економічний розвиток України у ІІ пол. ХІХ ст. Методичні поради і плани семінарів. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – 23 с.

Соціально-економічний розвиток України у ХХ ст. Методичні поради і плани семінарських занять. – Переяслав-Хмельницький, 2003. – 21 с.

Самостійна робота студента-історика. Методичні рекомендації для студентів історичного факультету / співавтори В. Павленко, С. Пивовар. – К.: Бланк-Прес, 2003. – 70 с.

Статті

Неукраїнці в Українській революції 1917 – 1920 років (Історіографічний аспект). Галичина // Науковий і культурно-просвітницький краєзнавчий часопис. – 2000. – № 4. – С. 185–191.

Національні меншини в Україні (історико-державознавчий аспект) // Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки. Історичні науки. – 2000. – № 3. – С. 36–41.

Нормативно-правові засади української етнополітики (етнополітика крізь призму європейської інтеграції) // Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць Українська Академія державного управління при Президентові України (Львівський філіал). – 2000. – Вип. 4. – С. 209–221.

За принципом «етнічної мозаїки». Конституційно-правові засади етнополітики в Україні (Досвід десятиріччя) // Політика і час. – 2000. – № 11–12. – С. 72–80.

Регіональні аспекти державної етнополітики в Україні // Держава і право. – 2000. – Вип. 8. – С. 482–490.

Крапленная карта. Нацменьшинства в этнополитических играх 1920–1930-х годов // Родина. Российский исторический иллюстрированный журнал. – 2000. – № 8. – С. 21–23.

Процеси культурної самоорганізації національних меншин в Україні на сучасному етапі (Історіографічний аспект) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 21–36.

Історіографічні нотатки про політико-правове становище національних меншин України у 1917–1920-х рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 195–207.

До питання єврейської сільськогосподарської колонізації Півдня України (Спроба історіографічного аналізу) // Український історичний журнал. – 2000. – № 6. – С. 67–76.

Німа сторінка радянської історіографії національних меншин України XX ст.: культура, ідеологія, політика // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 4. – С. 331–346.

Окремі національні меншини на землях України (кінець XIX – початок XX ст.) // Науковий вісник Ізмаїльського державного педагогічного інституту. – 2001. – Вип. 10. – С. 19–22.

Етнонаціональний контекст української історії періоду Другої світової війни (спроба історіографічного узагальнення) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2001. – Вип. 56. – С. 22–25.

Етнонаціональна ситуація в Україні на початковому етапі Другої світової війни (історіографічний аспект проблеми) // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. Науково-практичний збірник. – 2001. – № 1. – С. 160–165.

Новітні історико-етнографічні дослідження життєдіяльності національних меншин України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 87–92.

Етнонаціональна політика і регіональна специфіка за умов сучасної України (аналіз законодавчо-правової бази) // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2001. – Вип. 2. – С. 220–228.

Вивчення історії національних меншин в Україні XX ст.: класифікація джерел // Сіверянський літопис. – 2001. – № 3. – С. 81–85.

The Principle of «Ethnic Mosaik» // Politics and times. – 2001. – № 1. – P. 35–43.

Процеси культурної самоорганізації національних меншин в Україні (проблеми та перспективи) // Сучасність. – 2001. – № 3. – Березень. – С. 145–153.

Етнонаціональні процеси 20–30-х рр. в Україні в історіографії 90-х рр. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2001. – Вип. 54. – С. 52–55.

«Українське питання» в Російській та Австро-Угорській імперіях (до історіографії висвітлення теми) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 73–83.

Українці і росіяни наприкінці XIX – початку XX сторіччя // Діалог. Україна і Росія. Історія, політика, економіка. Український часопис. Науковий і політичний журнал. – 2002. – № 3. – С. 144–148.

Українська політична нація: соборність душ / співавтор М. І. Панчук // Українознавство. – 2002. – Ч. 4. – С. 36–46.

1812 рік у Києві // Діалог. Україна і Франція. Історія. Політика. Економіка. Український часопис. Науковий і політичний журнал. – 2002. – № 3. – С. 80–82.

Джерела з історії національних меншин в Україні XX ст. // Національні меншини України на рубежі XXXXI століть. Збірник наукових праць Держкомнацміграції. – 2003. – Ч. 2 – С. 11–15.

Історичні уроки Переяславського договору для незалежної України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24 – С. 105–112.

Переяславський договір – найбільша легенда слов'янської історії // Віче. – 2003. – № 9. – С. 69–73.

Українсько-російські відносини як чинник внутрішньої політики (з історії питання) // Актуальні питання внутрішньої політики. – Видавництво НАДУ. – 2004. – Вип. I – С. 39–46.

Місцевий патріотизм у державницькій теорії В. Липинського як шлях до розв'язання регіональних проблем // Актуальні питання внутрішньої політики. – Видавництво НАДУ. – 2004. – Вип. III – С.28–32.

Вплив Переяславського договору на цивілізаційні процеси в Україні // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К., 2004 – С. 185–192.

Джерела з історії національних меншин в Україні XX ст. // Міжнаціональні відносини і національні меншини України: стан, перспективи / Головна спеціалізована редакція літ-ри мовами національних меншин України. – К., 2004. – С. 149–159.

Національні меншини України в історико-етнологічних дослідженнях кінця XX ст. // Міжнаціональні відносини і національні меншини України: стан, перспективи. – К., 2004. – С. 143–148.

Легендарный Переяслав // Диалог. История, политика, экономика. – 2004. – № 4 – С. 77–83.

В'ячеслав Липинський: «Українцем єсть всякий, хто хоче, щоб Україна перестала бути колонією» // Віче. – К., 2004. – № 8. – С. 47–50.

Історичні уроки Переяславського договору для незалежної України // Переяславська Рада 1654 року: історичне значення та політичні наслідки: збірник наукових статей. – 2004. – С. 209–217.

На цивілізаційному порубіжжі // Віче. – 2005. – № 11. – С. 44–46.

Русь изначальная // Родина. Российский исторический иллюстрированный журнал. – 2007. – № 6. – С. 59–65.

Украина в составе Российской империи в начале XX века // Украина и украинцы: образы, представления, стереотипы: русские и украинцы во взаимном общении и восприятии: сборник статей. – М.: Институт славяноведения РАН, 2008. – С. 339–345.

Цивілізаційні процеси в Україні: специфіка та закономірності // Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Історичні науки, 2008. – Випуск 11. – С. 183–189.

Регіоналізм в Україні: проблеми і перспективи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – № 2 (46) – С. 22–29.

Україна у Другій світовій війні // Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 161–174.

Етнополітична регіоналізація України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – №2 (52). – С. 135–148.

«Лук'яненко Левко Григорович», «Мазепинство» (мазепинці)», «Настрої політичні», «Слов'янофільство», «Шовінізм» // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 411–412, 416, 481, 669, 786.

Синьоводська битва 1362 року в контексті історії Східної Європи // Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Історичні науки. – 2014. – Випуск 20. – 252 с.

Статті у співавторстві

Ліві політичні орієнтації серед населення російськомовних регіонів України / співавтор О. Майборода // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 127–141.

Німецькі поселення в Україні: повернення до храму? / співавтор О. Калакура // Діалог. Україна – Німеччина. Історія, політика, економіка. Український часопис. Науковий і політичний журнал. – 2000. – № 1. – С. 101–105.

Еволюція політичних поглядів Д. Донцова у передреволюційний період / співавтор В. Рєзнік // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 82–88.

Жертви – величезні, – пам'ять – невмируща / співавтор М. Є. Горєлов // Столичний регіон. Загальнонаціональний науковий журнал. – 2005. – № 2 (10). – С. 75–81.

Етнополітичний розвиток Криму – актуальна і малодосліджена проблема / співавтор М. І. Панчук // Кримські студії. Інформаційний бюлетень. – 2005р. – Лютий – травень – № 1–2. (29–30). – С. 50–77.

Украинская национальная идея как фактор политического выбора / соавтор Н. Е. Горелов // Геополитика – безопасность – терроризм: сборник статей. – Междунар. ин-т стратег. исслед. при Президенте Кыргыз. Респ.: научный сборник. – 2006. – С. 173–182.

Від «Діалогу» до майдану (українська політична думка новітньої доби) / співавтор М. Горєлов // У кольорах «помаранчевої революції». – К., 2007. – С. 171–209.

Історичні корені теоретичних основ сучасної української політики / співавтор М. Горєлов // Наукові записки КДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Історичні науки. – 2009. – Випуск 12. – С. 3–17.

Вітчизняне громадянське суспільство і виклики державотворення / співавтор: М. Є. Горєлов // Культурно-цивілізаційний простір Європи і Україна: особливості становлення та сучасні тенденції розвитку. – ІЄД НАН України, 2010. – С. 344–354.

Особливості формування і функціонування української козацької держави в контексті цивілізаційного вибору / співавтор М. Є. Горєлов // Сучасна українська політика. Спецвипуск: Україна

як суб'єкт сучасних цивілізаційних процесів. – К.: Фенікс, 2011. – С.228–239.

Прикордоння епох і цивілізацій: регіональна ідентичність українського Донбасу в «західному» науковому дискурсі / співавтор В. О. Котигоренко // Гілея: Науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2013. – Вип. 78 (№ 11). – С. 309–315.

Аксіологічні засади національного державотворення в Україні в XX столітті / співавтор М. Є. Горєлов // Актуальні проблеми всесвітньої історії: аксіологічні та культурно-історичні засади державотворення. – К.: Вид-во Фенікс, 2013. – С. 35–56.

Від Переяслава до Донбасу / співавтор: М. Михальченко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 84–12.

Збірники документів

Етнополітика України : досвід десятиліття. / співавтор М. І. Панчук // Матеріали науково-практичної конференції «Українське державотворення: уроки, проблеми, перспективи». – Львів, 2001. – Ч. 2. – С. 130–138.

Етнополітична ситуація в Автономній Республіці Крим як чинник стабільності в Україні // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство». – Київ, 2004.

Акти європейського права з питань регіональної політики та місцевого самоврядування. 2-ге видання, виправлене і доповнене.– К.: Парламентське видавництво, 2010. – 792 с.

Міжнародно-правові акти у сфері спорту (до Євро-2012) – К.: Парламентське видавництво, 2011. – 600 с.

Європейські стандарти законотворчої діяльності: зб. док. – К.: Парламентське видавництво, 2014. – 384 с.

Майборода Олександр Микитович,
доктор історичних наук, професор, заступник директора з наукової роботи

Монографії

Українські ліві: між ленінізмом і соціал-демократією / співавтори О. В. Гарань, А. Ф. Ткачук. – К. : Видавничий дім «КМ Academia», 2000. – 253 с.

Етнічність у міжнародній системі. – К. : ІПіЕНД, 2015. – 403 с.

Розділи у колективних монографіях

До питання про ідеологічну ідентифікацію лівих партій в Україні // Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства. – К. : Стилос, 1999. – С. 175–190.

Перспективи формування української полікультурної нації // Україна: ретроспектива і перспектива. – К. : ІПіЕНД, 1999. – С. 115–135.

Українська національна ідея у зв'язку з чинником російського етнічного націоналізму // Черкащина у новітній історії української нації і держави. – К. : Стилос, 1999. – С. 23–40.

Етнонаціональні проблеми суспільства / співавтор М. І. Обушний // Політологія: історія та методологія. – К. : Здоров'я, 2000. – С. 200–222.

Перспективи розвитку міжнаціональних відносин в Україні // Україна на зламі тисячоліть. – К. : МАУП, 2000. – С. 286–307.

Проблеми формування нової ідентичності української нації // Стратегія національної консолідації в Україні: пошук моделей міжнаціональної інтеграції. – Ужгород : Видавництво В. Подяка, 2000. – С. 13–18.

Етнополітична ситуація в Україні // Сприяння поширенню толерантності в українському суспільстві. – К. : Фонд «Україна – XXI», 2002. – С. 9–40.

Небезпечні наслідки продовження антитерористичної кампанії // Уроки 11 вересня. – К., 2002. – С. 22–26.

«Українська національна ідея»: інтегративні можливості віртуальності // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві. – К. : ІПіЕНД, 2002. – С. 346–372.

Етнополітична сфера в Україні // Політичні та економічні перетворення в Росії і Україні. – М. : «Три квадрата», 2003. – С. 279–318.

Націотворення // Політична історія України XX століття. – К. : Ґенеза, 2003. – Т. 6. – С. 561–592.

Глобалізація і вектор політичного розвитку України // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К., 2004. – С. 139–143.

Громадянська відповідальність і патріотизм: особливості формування національної психології в сучасній Україні // Актуальні питання вітчизняної етнополітики. – К. : УНЦПД, 2004. – С. 37–52.

Етнонаціональний розвиток України у трансформаційний період // Актуальні проблеми вітчизняної історії XX ст. – К., 2004.– Т. 2. – С. 253–285.

Залежність характеру міжетнічних відносин в Україні від факторного впливу // Міжнаціональні відносини і національні меншини України: стан і перспективи. – К. : Головна спеціалізована редакція літератури мовами національних меншин, 2004. – С. 242–265.

Історія українсько-кримськотатарських відносин як складова української національної свідомості // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. – К. : Світогляд, 2004. – С. 119–128.

Постать Августина Волошина в інтерпретаціях ідеологів «сучасного русинства» // Августин Волошин як український державник, педагог і релігійний діяч. – К. : Прецедент, 2004. – С. 109–115.

Загальнонаціональні та регіональні інтереси в сучасній Україні / співавтор О. О. Рафальський // Регіональні версії української національної ідеї. – К. : ІПіЕНД, 2005. – С. 76–116.

Ідеологічні засади нацистської політики в національному питанні // Всеукраїнська наукова конференція «Друга Світова війна і доля народів України». – К. : Сфера, 2005. – С. 49–50.

Маніпулятивна складова антисемітських кампаній в сучасній Україні // Голокост в Україні у регіональному і загальнолюдському вимірі. – Львів, 2005. – С. 54–60.

До питання про типологізацію націй у світлі націологічних поглядів В’ячеслава Липинського // Держави, суспільства, культури: Схід і Захід. – Нью-Йорк : Вид-во Росс Нью-Йорк, 2006. – С. 613–619.

Загальнонаціональні і регіональні інтереси в сучасній Україні // Регіональна політика в Україні. – К. : УНЦПД, 2006. – С. 121–145.

Українська самоідентифікація на сучасному етапі: масова та елітарна версії // Матеріали Всеукраїнської конференції «Міжнаціональні взаємини в Україні: питання інформаційного простору». м. Київ, 14 лютого 2006 року. – К. : УНЦПД, 2006. – С. 60–62.

Український етнос має стати ядром української політичної нації // Схід і Захід України в контексті виборчої кампанії-2006. – К. : Центр Разумкова, 2006. – С. 19–21.

Етнополітичні процеси // Україна: політична історія ХХ – початок ХХІ століття. – К. : Парламентське видавництво, 2007. – С. 981–986.

Колапс СРСР: політичні детермінанти і наслідки для України // Україна: політична історія ХХ – початок ХХІ століття. – К. : Парламентське видавництво, 2007. – С. 938–945.

«Помаранчевий» протест: випадковість чи закономірність? // У кольорах «Помаранчевої Революції». – К. : ТОВ УВП «ЕксОб», 2007. – С. 74–84.

Актуальні проблеми і пріоритети євроатлантичної стратегії України в контексті її відносин з Росією // Актуальні аспекти реалізації євроінтеграційних прагнень України. – Ужгород : Ліра, 2008. – С. 10–23.

Етнонаціональні процеси в Україні і завдання державної етнополітики // Експертна доповідь «Україна в 2007 році: внутрішнє і зовнішнє становище та перспективи розвитку». – К. : НІСД, 2008. – С. 244–252.

Мовне та політико-ідеологічне протистояння в Україні // Мовна ситуація в Україні / співавтор М. І. Панчук. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 205–234.

Перспективы этнонационального развития Украины в контексте украинско-российских отношений // Україна та Росія: як зміцнити фундамент стратегічного партнерства. – К. : Знання, 2008. – С. 138–148.

Проблема політико-правового статусу нововиниклих етнічних груп в Україні // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К. : Парламентське видавництво, 2009. – С. 457–464.

Користь і сентименти в українсько-російських відносинах // Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 88–95.

Культура національної пам'яті. Доповідь V. Розділ ІІІ. Міфологізація праісторії: протилежні наслідки псевдопатріотизму // Проблеми української політики. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 296–319.

Етнічна атрибутика суб'єктів міжнародних відносин // Религия и гражданское общество. Материалы IX международного семинара. Ялта, 4–8 октября 2010 г. – Ялта : Вебер, 2011. – С. 228–256.

Національний суверенітет України в умовах глобалізації: Національна доповідь / співавтори Ю. А Левенець., М. С. Кармазіна, В. П. Горбатенко та ін. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – 101 с.

Взаємовідносини влади, суспільства та особистості: проблеми та тенденції на шляху модернізації. Розділ V. Формування ідентичності українського суспільства: державна пасивність та її наслідки // Політичні проблеми сучасної України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 337–345.

Етнополітика України в контексті євроінтеграції // Національне питання в Україні XX – початку XXI ст. – К. : Ніка-Центр, 2012. – С. 548–564.

Культура розв'язання етнічних та конфесійних протиріч в сучасній Україні. Розділ І: Природа етнічних протиріч та конфліктів у сучасній Україні // Політичні проблеми сучасної України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 49–517.

Проблеми і перспективи національного конструювання в сучасній Україні // Українська політична нація: проблеми становлення. – К. : НІСД, 2012. – С. 14–23.

«Етнічні історії» у колективній пам'яті українського суспільства: проблема ідентифікації і коадаптації // Етнічність і влада: колективна пам'ять і технології конструювання ідентичності. Матеріали XII міжнародного семінару 20–25 травня 2013 р., м. Ялта. – Севастополь : Вебер, 2013. – С. 202–222.

Геостратегічний вектор інноваційної політики України // Інноваційна перспектива у стратегії національної консолідації в Україні. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 192–209.

Історії етнічних спільнот у колективній пам'яті українського суспільства: проблема ідентифікації і коадаптації // Міжнародні чинники національної пам'яті. – К. : ДП М 52 «Пріоритети», 2013. – С. 11–18.

Колабораціонізм в Україні під час Голодомору та його вплив на етнічну свідомість українців // Голод в Україні у першій половині XX століття: причини та наслідки (1921–1923, 1932–1933, 1946–1947): Матеріали міжнародної наукової конференції. Київ, 20–21 листопада 2013 р. – К., 2013. – С. 311–318.

Морально-етичні засади суспільної солідарності в Україні // Религия и гражданское общество. Материалы XI международного семинара. Ялта, 5–10 ноября 2012 г. – Севастополь : Вебер, 2013. – С. 93–100.

Націєтворча функція держави // Держава і суспільство в Україні: історія та сучасність / Н. І. співавтор Кочан. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 112–121.

Перспективи реалізації концепції відкритого урядування у вирішенні загальнонаціональних проблем // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 339–356.

Перспективи реалізації концепції відкритого урядування у вирішенні загальнонаціональних проблем // Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою: за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (12 грудня 2013 р., м. Київ). – К. : НІСД, 2013. – С. 6–11.

Політична система у проявах властивостей її складників: сучасний український досвід // Особа у контексті часу. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 232–241.

Multi-culture and multi-history in modern Ukraine // Identity and Collective memory. – Oslo: Norway humanist association, 2013. – P. 145–151.

Підручники

Новітня історія. Навчальний посібник для 11 кл. – Вид. 2-ге. – К. : Освіта, 1997. – 351 с.

Всесвітня історія: Новітній період. Підручник для 11 класу загальноосвітніх закладів / співавтор В. І. Кучер. – К. : Генеза, 2004. – 416 с.

Брошури

Ідейні засади лівого руху в Україні / співавтор О. В. Гарань. – К. : Видавничий дім «KM Academia», 1999. – 56 с.

Політичне русинство. – К. : Видавничий дім «KM Academia», 1999. – 29 с.

Російський націоналізм в Україні (1991–1998). – К. : Видавничий дім «КМ Academia», 1999. – 27 с.

Світ сьогодні: сучасна історія. 2001–2007. – К. : Генеза, 2007. – 48 с., іл.

Суспільна солідарність в Україні: проблеми і політичні засоби їх вирішення / співавтори М. С. Кармазіна, Г. І. Зеленько, Ю. І. Шаповал та ін. – К. : ІПіЕНД, 2012. – 52 с.

Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні / співавтори Г. І. Зеленько, М. І. Михальченко, Ю. Ж. Шайгородський та ін. – К. : ІПіЕНД, 2013. – 45 с.

Статті

Демократизація і національні меншини // Рейтинг-аналіз. – 1998. – № 25. – С. 5–7.

Політичний простір України // Вітчизна. – 1998. – № 1. – С. 2–9.

Українська еліта: з народом чи сама по собі? // Вітчизна. – 1998. – № 11–12. – С. 2–8.

Російський націоналізм в Україні // Сучасність. – 1999. – № 5. – С. 86–105.

Функція і роль української еліти у процесі національної інтеграції // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 66–75.

Конрад Аденауер (1876–1967) – ініціатор європейської інтеграції // Науковий вісник Дипломатичної академії України при МЗС України. – 2000. – Вип. 4. – С. 306–317.

Ліві політичні орієнтації серед російськомовного населення України / співавтор О. О. Рафальський // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 139–154.

Проблема формування ідентичності української нації // Етнополітика: освіта та культура // Етноси України – Альманах 2000. – К., 2000. – Вип. 1. – С. 15–17.

Етнічна карта на парламентських виборах не стане козирною // Контекст. – 2001. – № 11. – С. 23–27.

До питання про структуру і зміст української національної ідеї // Матеріали до української етнології. – 2002. – Вип. 2 (5). – С. 147–152.

Зваблювання виборця Європою: чи не примарна ця принада // Контекст. – 2002. – № 1. – С. 50–55.

Ідентифікація «корінного народу» як суб'єкта етнонаціональної сфери у світлі норм міжнародного права та етнонаціональної практики зарубіжних країн // Вісник Держкомнацміграції України. 2002. – № 4. – С. 91–97.

Факторний фон міжетнічних відносин і етнополітична практика в Україні (1991–2001 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – № 21. – С. 133–150.

Ідентифікація «корінного народу» як суб'єкта етнополітичної сфери у світлі норм міжнародного права та етнополітичної практики зарубіжних країн // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – № 22. – С. 55–65.

Конфесійний чинник сучасного русинського націоналізму в українському Закарпатті / співавтор Н. С. Рубльова // Історичний журнал. – 2003. – № 4–5. – С. 3–12.

Релікти тоталітаризму в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – № 24. – С. 71–76.

Вчитися в історії (Проблеми викладання і осмислення предмета) // Історія в школах України. – 2004. – № 7. – С. 2–6.

Історична пам'ять у поліетнічному суспільстві (на прикладі інтерпретацій українсько-кримськотатарських відносин) //Людина і політика. – 2004. – № 4. – С. 3–9.

Нації етнічні і політичні: оманливе розрізнення // Політичний менеджмент. – 2004. – № 4. – С. 15–22.

Парламент – бізнес і парламент – політика // Парламент. – 2004. – № 7. – С. 41–42.

Патріотизм у суспільній свідомості сучасних українців // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – 2004. – Вип. 3. – С. 19–27.

Le facteur religieux dans le nationalisme ruthene / (співавтор Н. С. Рубльова) // Revue d'etudes comparatives Est-Ouest. – 2004. – № 4. – Vol. 35. – P. 75–92.

Етнопрофесійна структура українського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – № 27. – С. 30–48.

Питання так званої об'єктивності історичних оцінок у шкільному курсі новітньої історії // Історія та правознавство. – 2007. – № 19–21. – С. 23–27.

Проблема методу в етнополітичному прогнозуванні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – №34. – С. 7–13.

Проблеми національної єдності в Україні: соціальні й мовно-культурні аспекти // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – № 33. – С. 22–32.

Модель виборчої системи і політична відповідальність депутата: проблема взаємозалежності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – № 38. – С. 45–56.

Питання системності у функціонуванні механізмів державної етнонаціональної політики // Вісник Держкомнацрелігій України. – 2008. – № 1. – С. 115–124.

Проблема політико-правового статусу нововиниклих етнічних груп в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – № 37. – С. 41–50.

Етнополітичні проблеми України у геостратегічному фокусі сусідніх держав: кримський досвід // Геополітика України: історія і сучасність: зб. наук. праць // 2009. – Вип. 1. – С. 77–105.

Етнічна атрибутика суб'єктів міжнародних відносин // Геополітика України: Історія і сучасність. – 2010. – Вип. 3. – С. 146–164.

Політична суверенність влади у взаємовідносинах з суспільством // Науковий часопис НПУ ім. Драгоманова. – Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2010. – Вип. 4. – С. 9–14.

«Абсолютизм», «Андерсон Бенедикт», «Армстронг Джон», «Внутрішній колоніалізм», «Вчення політичне», «Геноцид», «Гобсбаум Ерік», «Диктатура пролетаріату», «Ектон Джон», «Етнічна війна», «Етнічна чистка», «Кампанія політична», «Ксенофобія», «Націобудівництво», «Національне відродження», «Поведінка етнополітична», «Русинофільство», «Самовизначення національне» // Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 7, 28–29, 40, 122, 136, 149–150, 213–214, 238, 244–245, 311–312, 378, 483–484, 491–492, 561, 646, 649–650.

Загальнотеоретична парадигма визначення місця етнічності у міжнародній системі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – № 2(52). – С. 4–45.

Синергетична парадигма дослідження функції етнічності у міжнародній системі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – № 5. – С. 191–215.

«Національна історія» заслуговує бути більш живою, ніж мертвою // Український історичний журнал. – 2013. – № 1. – С. 24–28.

Перспективи реалізації концепції відкритого урядування у розв'язанні загальнонаціональних проблем // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – № 6. – С. 60–67.

Політична влада і суспільна солідарність в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – № 2. – С. 362–379.

Проблеми і перспективи національного конструювання в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – № 4. – С. 4–13.

Етнічний фактор у започаткуванні державної самоорганізації людськими соціумами // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – № 4–5. – С. 142–155.

Перспективи партнерської моделі взаємодії між державою і суспільством в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – № 3. – С. 8–24.

Майбутнє національної державності: оптимізм переважає // Філософська думка. – 2015. – № 4. – С. 57–62.

Ностальгійна пам'ять російської імперської системи: історичне запізнення // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – № 1. – С. 13–24.

Імперії та етнічність: кризи взаємних впливів // Народна творчість та етнологія. – 2015. –№ 5. – С. 7–15.

Рецензії

Проблематика етнополітичної царини людського буття / (співавтор Н. С. Горбатенко) // Політичний менеджмент. – 2007. – № 4. – С. 173–174.

«Українська біографістика». – К., 1996. – Вип. 1 // Український історичний журнал. – 1997. – № 6. – С. 152–157.

Перевізій Віталій Олександрович,
кандидат історичних наук, учений секретар Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, доцент

Книги

Служіння Богу і народу: Українська греко-католицька церква між двома світовими війнами. – К.: Світогляд, 2004. – 203 с.

Розділи в колективних монографіях

Роль релігійного фактора в процесах національної інтеграції в Україні // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 318–331.

Церкви України: від виборів до виборів // У кольорах «помаранчевої революції». – К.: ТОВ УВПК «Екс Об», 2007. – С. 281–294.

Українська церква: між Москвою і Константинополем // Україна та Росія: як зміцнити фундамент стратегічного партнерства (історичні, соціокультурні та геополітичні чинники розвитку відносин між двома державами і народами). – К.: Знання України, 2008. – С. 153–162.

Українське православ'я: конфлікт ідентичностей // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2009. – С. 255–265.

Політична участь релігійних організацій в умовах суспільно-політичних трансформацій в Україні // Проблеми української політики: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 366–386.

Релігійна реформація «помаранчевих» // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 343–380.

Взаємополітизація полів історії та релігії в сучасній Україні // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 211–230.

Інституціоналізація врегулювання конфліктів у релігійному полі України // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 544–568.

Популяризація науки: смисли, методи, результати // Інноваційна перспектива у стратегії національної консолідації в Україні. Аналітична доповідь / за ред. О.М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 232–252.

Суб'єктно-об'єктний дуалізм: взаємополітизація полів історії та релігії // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 480–502.

Політичні технології інституціоналізації релігійного поля в сучасних українських реаліях // Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях: аналітична доповідь / за ред. д. політ. н. С.Ю. Римаренка. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 147–173.

Система артикуляції політичних інтересів в Україні: аналіз суб'єктів ролей та форм // Інституційні зміни політичної системи сучасної України: оцінка стану та напрями оптимізації: аналітична доповідь / За ред. д. політ. н., професора Г.І. Зеленько. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 58–89.

Підручники

Філософія: Словник-довідник: Навчальний посібник / І.Ф. Надольний, Г.Б. Черушева, В.В. Пархоменко та ін. – 2-ге вид., доп. випр. і перероб. – К.: «Видавництво Дельта», 2009. – 284 с. – С. 10–11; 38; 67–68; 72– 73; 77–78; 84; 95; 104–105; 114; 120; 133–134; 138–139; 152–153; 189–190; 241–242; 254–255).

Брошури

Іван Федорович Курас. Біобібліографія. – Київ, 2005. – 52 с. (упорядник).

Статті

Українська греко-католицька церква в політичній структурі східногалицького суспільства // Вісник Прикарпатського університету. Філософські і психологічні науки. – Івано-Франківськ: Плай. – 1999. – Вип. І. – С. 73–81

Міжправославний конфлікт у сучасній Україні: роль та місце в ньому УПЦ МП // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 224–232.

Суспільне служіння протестантських церков в умовах розбудови української державності кін. ХХ ст. // Історія релігій в Україні (праці XI міжнародної наукової конференції). – Львів, 2001.

КПУ та її релігійна політика // Політична думка. – 2002. – №1. – С.114–124.

Суспільне служіння УГКЦ в умовах становлення української державності кінця XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 275–282.

До проблеми латинізації УГКЦ в 20–30-х рр. XX ст. // Історія релігій в Україні (праці XIII міжнародної наукової конференції). – Кн.1. – Львів, 2003. – С. 429–434.

Стосунки Церкви і засобів масової інформації в умовах розбудови громадянського суспільства в Україні // Держава і право (юридичні і політичні науки): збірник наукових праць. – Київ: Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2003. – Вип. 21. – С. 624–630.

Державно-церковні відносини в контексті побудови громадянського суспільства в Україні // Політичний менеджмент. – 2003. – №1. – С. 84–93.

Зовнішньополітичні орієнтації українських православних церков // Матеріали III міжнародного семінару «Релігія і громадянське суспільство: на шляху до глобального етносу». 20–24 жовтня 2003 р. м. Ялта. – С. 129 – 135.

УАПЦ в умовах розбудови громадянського суспільства в Україні // Трибуна. – 2003. – № 9–10. – С. 34–38.

Церква і засоби масової інформації за умов розбудови громадянського суспільства в Україні // Науковий вісник ДАСОА. – 2003. – Вип. 1. – С. 94–99.

Соціологічний вимір перспектив християнсько-демократичного руху в Україні / співавтор О. Грицина // Історія релігій в Україні (матеріали XIV міжнародної наукової конференції). – Кн. 2. – Львів, 2004. – С.86–95.

Українська православна церква Київського патріархату та її суспільно-політичні орієнтації // Політичний менеджмент. – 2004. – №2. – С. 137–145.

Етноконфесійні зміни структури українського суспільства у воєнні і перші повоєнні роки // Друга світова війна і доля народів України. – К.: Сфера, 2005. – С. 34–44.

Церква і вибори: хроніка «помаранчевої революції» // Політичний менеджмент. – 2005.– №2. – С. 80–91.

Зовнішньополітичний чинник у суспільно-політичних доктринах православних церков у сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 27. – С. 268–277.

Проблеми українсько-польського порозуміння на початку XXI століття та роль релігійних організацій у їх розв'язанні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 329–340.

Етнонаціональний фактор конфліктогенності релігійного середовища в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД (Курасівські читання). – 2006. – Вип. 30. – Кн. 1. – С. 324–335.

Лібералізм, консерватизм та християнська демократія: взаємодія чи взаємопроникнення (теоретичний та практичний аспекти) // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – 2006. – Вип. 8. – С. 84–93.

«Конфлікт історій» та роль релігійних організацій у його ескалації // Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2006. – С. 480–497.

Політична участь релігійних організацій як фактор конфліктогенності релігійного середовища (на прикладі виборчої кампанії 2006 р.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. –Вип. 33. – С. 154–172.

Новий закон про свободу совісті – засіб подолання чи загострення релігійної напруги? // Політичний менеджмент. – 2007. – №3. – С. 160 – 170.

До проблеми нормативно-правового регулювання процесу реституції церковної власності та церковного землеволодіння // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – 2007. – Вип. 10. – С. 292–301.

Міжправославний конфлікт як фактор політичного ризику в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 42. – С.123–129.

Особливості конфесійної солідарності у сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5 (61). – С. 27–44.

Проблема політизації поля релігії в контексті теорії соціального простору П'єра Бурдьє // Особа в контексті часу. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 420–429.

Соціальна мобілізація: інтегруючий і дезінтегруючий потенціали // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6. – С. 251–261.

Рецензії

Наукова конференція до 15-річчя незалежності України // Історичний журнал. – 2006. – №6 (30). – С. 121 – 123.

Другі курасівські читання // Історичний журнал. – 2007. – №2 (32). – С. 118–123.

ВІДДІЛ ТЕОРЕТИЧНИХ І ПРИКЛАДНИХ ПРОБЛЕМ ПОЛІТОЛОГІЇ

Книги. Колективні монографії

Політичні структури та процеси в сучасній Україні (Політологічний аналіз) / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Безверхий В.Б., Кириченко А.М., Кобринська А.М., Макаров А.М., Михальченко М.І., Пашков М.Ю., Пойченко А.М., Трипольський В.О.). – К.: Наукова думка, 1995. – 265 с.

Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Брехаря С.Г., Дергачов О.П., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кравченко Т.В., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Михальченко М.І., Пахарєв А.Д., Щербенко Е.В. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – 352 с.

Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Дергачов О.П., Зеленько Г.І., Кіш Є.Б., Кононенко Н.В., Кудряченко А.І., Ляшенко Т.М., Макаров А.М., Михальченко М.І., Огризко В.С., Пахарєв А.Д., Трипольський В.О., Щедрова Г.П., Щербенко Е.В. – К.: МАУП, 2002. – 488 с.

Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Ганжуров Ю.С., Дергачов О.П., Зеленько Г.І., Ковальова О.О., Кононенко Н.В., Кравченко Т.В., Кудряченко А.І., Курас І.Ф., Ляшенко Т.М., Михальченко М.І., Огризко В.С., Пахарєв А.Д., Погорєлова А.І., Рибачук М.Ф., Рудич С.Ф., Сіленко А.О., Щедрова Г.П., Щербенко Е.В. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 410 с.

Політика в особах. Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Брехаря С.Г., Дергачов О.П., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кравченко Т.В., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Михальченко М.І., Пахарєв А.Д., Щербенко Е.В. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – 352 с.

Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В.,

Брехаря С.Г., Ганжуров Ю.С., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кудряченко А.І., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Пахарєв А.Д., Цюрюпа М.В., Черінько І.П., Щербенко Е.В. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – 336 с.

Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз: монографія / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Брехаря С.Г., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кудряченко А.І., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Мачуський В.В., Пахарєв А.Д., Рудич С.Ф., Черінько І.П., Щербенко Е.В. – К.: ІПіЕНД, 2011. – 456 с.

Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Бевз Т.А., Брехаря С.Г., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кудряченко А.І., Курас А.І., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Мачуський В.В., Пахарєв А.Д., Рудич С.Ф., Черінько І.П., Щербенко Е.В. – К.: ІПіЕНД, 2013. – 448 с.

Підручники. Навчальні посібники

Геополітика: Підручник / співавтори: А.І.Кудряченко, В.О.Храмов. – К.: МАУП, 2004. – С. 9–49; 188–226; 242–257; 273–285.

Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку: навч. посібник / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Брехаря С.Г., Дергачов О.П., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кравченко Т.В., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Михальченко М.І., Пахарєв А.Д., Щербенко Е.В. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – 327 с.

Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: навч. посібник / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Ганжуров Ю.С., Дергачов О.П., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кравченко Т.В., Кудряченко А.І., Михальченко М.І., Огризко В.С., Пахарєв А.Д., Рудич С.Ф., Сіленко А.О., Щедрова Г.П., Щербенко Е.В. – К.: Либідь, 2008. – 440 с.

Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): навч. посібник / Ф.М.Рудич – кер. авт. кол., Балабан Р.В., Брехаря С.Г., Зеленько Г.І., Кононенко Н.В., Кочубей Л.О., Кравченко Т.В., Левенець Ю.А., Ляшенко Т.М., Мачуський В.В., Пахарєв А.Д., Щербенко Е.В. – К: ІПіЕНД, 2012. – 400 с.

Рудич Фелікс Михайлович,
доктор філософських наук, професор, завідувач відділу

Книги. Індивідуальні монографії. Підручники

Чи багато влади потрібно владі? (Україна в контексті трансформації політичних структур у країнах СНД і Балтії, Центральної і Східної Європи): навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. – К.: Довіра, 1998. – 142 с.

Много ли власти нужно власти? (Украина в контексте трансформации полит. систем в странах СНГ и Балтии, Центральной и Восточной Европы): учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Довіра, 1999. – 199 с.

Політологія. Курс лекцій: навч. посібник для студентів вищ. закладів освіти. – К., 2000. – 200 с.

Політологія: підручник. – К.: Либідь, 2005. – 480 с.

Політологія: підручник. – 2-ге вид. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.

Порівняльна політологія: навч. посібник. – К.: МАУП, 2006. – 148 с.

Много ли власти нужно власти? Украина в контексте трансформации политических систем в странах СНГ, Балтии, Центральной и Восточной Европы. – К.: Наукова думка, 2009. – 302 с.

Політологія: підручник. – 3-тє вид, перероб., доп. – К.: Либідь, 2009. – 480 с.

Много ли власти нужно власти? Украина в контексте трансформации политических систем в странах СНГ, Балтии, Центральной и Восточной Европы. – 2-е дополненное издание. – К.: Наукова думка, 2010. – 302 с.

Розділи у монографіях

Передмова, Методологічні підходи до дослідження проблеми, Політичні структури сучасної України, Трансформація політичних структур у країнах СНД і Балтії, Країни Центральної та Східної Європи: трансформація політичних структур, Післямова // Політичні структури та процеси в сучасній Україні (Політологічний

аналіз). – К.: Наукова думка, 1995. – С. 3–7, 7–21, 32–47, 213–225, 225–236, 263–264.

Передмова, Теорія політичної системи, Трансформація політичних структур у країнах СНД і Балтії, Трансформація політичних структур у країнах Центральної та Східної Європи, Післямова // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – С. 4–7, 7–31, 230–257, 257–278, 320–325.

Передмова, Геополітика як наука. Наукові школи геополітики, Геополітичне майбутнє Росії, Україна в новому геополітичному просторі, Україна–Росія–Білорусь: варіанти політичної модернізації, Балканська криза: геополітичний вимір, Трансформація політичних систем України і Австрії: порівняльний аналіз, Післямова // Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти. – К.: МАУП, 2002. – С. 5–7, 30–41, 41–47, 47–63, 126–157, 262–275, 308–324, 272–277.

Передмова, Політична система та інститути громадянського суспільства: теоретичний та прикладний контекст, Післямова // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / Ф.М.Рудич (загальна редакція, керівник авторського колективу. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – С. 5–7, 7–47, 399–402.

Політична система та інститути громадянського суспільства в Україні: теоретичний та прикладний аспекти // Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії. – К.: НІСД, 2007. – С. 11–44.

Передмова, Конрад Аденауер, Шарль де Голль, Франклік Делано Рузвельт, Йосип Віссаріонович Сталін // Політика в особах. Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 5–7, 109–115, 115–123, 123–131, 131–143.

Об'єктивне та суб'єктивне у формах реалізації політичного лідерства, Післямова // Політика в особах. Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 157–185, 343–345.

Україна крізь призму трансформаційних перетворень у країнах Центральної і Східної Європи // Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього. – К.: Фенікс, 2009. – С. 146 –163.

Передмова, Передумови становлення політичного класу в сучасній Україні, Післямова // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 5–7, 39–67, 331–332.

Передмова, Політичний режим і народовладдя: методологічний контекст, Післямова // Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 3, 5–38, 451–453.

Передмова, Сучасні виклики, що постали перед владою, Післямова // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 6–7, 154–182, 445–446.

Розділи у підручниках. Навчальних посібниках

Геополітика / співавтори: А.І.Кудряченко, В.О.Храмов. – К.: МАУП, 2004. – С. 9–49, 188–226, 242–257, 273–285.

Туризм і політологія // Філософія туризму: навч. посібник. – А.: Кондор, 2004. – С. 151 –156.

Передмова, Теорія політичної системи, Трансформація політичних структур у країнах Центральної та Східної Європи, Післямова // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – С. 4–6, 7–34, 231–256, 318–323.

Політична система України / співавтори О.В. Бабкіна, В.П. Горбатенко. – 3-тє видання, перероб., доп. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – С. 231–248.

Передмова, Політична система та інститути громадянського суспільства в Україні, Післямова // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні. – К.: Либідь, 2008. – С. 3–5, 5–50, 433–435.

Передмова, Конрад Аденауер, Шарль де Голль, Франклін Делано Рузвельт, Йосип Віссаріонович Сталін, Драматичні і трагічні події в Югославії. Місце і роль політичних лідерів у цьому процесі, Післямова // Політика в особах. (Політичне лідерство на

постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К: ІПіЕНД, 2012. – С. 6–9, 165–172, 172–187, 187–203, 203–219, 380–394, 394–396.

Методичні розробки

Політологія як наука. Основні парадигми політологічного знання. – К.: КІТЕП, 2000. – 21 с.

Магістральні вектори сучасної української зовнішньої політики: політологічний контекст. – К.: КІТЕП, 2001. – 30 с.

Політична наука в Україні: стан і перспективи. – Луганськ; ІПіЕНД, 2004. – 30 с.

Статті

КП(б)У и другие политические партии: или противоборство? // Коммунист Украины. – 1991. – № 3. – С. 73–78.

Восточная Европа: сущность перемен // Политика и время. – 1991. – №5. – С. 83–84.

Становлення нових політичних структур (методологічні підходи, аналіз, прогноз) // Політика і час. – 1992. – № 7 – 8. – С. 59 – 64.

Герої інші й інші пісні. Політичні структури України і Австрії: порівняльний аналіз // Політика і час. – 1993. – № 8. – С. 32 – 38.

Чи багато влади потрібно владі? // Віче. – 1994. – №4. – С. 33 – 41.

Формування політичних структур в сучасній Україні: політологічний аналіз // Український історичний журнал. –1994. – №2 – 3. – С. 51– 65.

Коли проголошують демократію, зайве питати, що воно таке. Трансформація політичних структур у країнах СНД і Балтії: порівняльний аналіз // Віче. – 1994. – №11. – С. 82–94.

Стабільна демократія і ринкова економіка – неподільні. Трансформація політичних і економічних структур у країнах Центральної та Східної Європи: порівняльний аналіз // Віче. – 1995. – №5. – С. 69–84.

Україна й Австрія: політичні структури. Порівняльний аналіз // Віче. – 1995. – №10. – С. 101–112.

В одному геополітичному просторі. Порівняльний аналіз політичних структур та процесів в Україні та Росії // Політика і час. – 1995. – № 12. – С. 41–47.

Момент істини. Трансформація політичних та економічних структур в країнах Центральної та Східної Європи // Нова політика. – 1995. – Листопад–грудень. – С. 32–37.

Процес формування політичних структур в Україні // Політичні структури і процеси в сучасній Україні. – К.: Наукова думка, 1995. – С. 7–46.

Трансформація політичних структур у країнах СНД, Балтії, Центральної та Східної Європи // Політичні структури і процеси в сучасній Україні. – К.: Наукова думка, 1995. – С. 213–286.

Украина и Россия: основные тенденции в становлении политических структур // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: Материалы «круглого стола». – К.: Ассоциация «Україно», 1995. – С. 92–101.

Політичні структури України і Австрії: порівняльний аналіз // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України. – Львів, 1996. – С. 9–19.

Politische Strukturen der Ukraine und Österreichs: eine Vergleichende Analyse // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України. – Львів, 1996. – С. 20–30.

Политология: теоретический и прикладной контекст // Социально-политический журнал. – 1996. – №5. – С. 53–64.

Через авторитаризм к демократическому обществу. Трансформация политических структур в Украине и странах Центральной Азии: общее, особенное // Віче. – 1996. – №5. – С. 110–120.

Трансформація політичних структур в країнах СНД і Балтії // Нова політика. – 1996. – №6. – С. 6–14.

Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: некоторые аспекты взаимоотношений // Роль государства в развитии общества: Россия и международный опыт: Материалы международного симпозиума 23–24 мая 1997 г. – М.: РИС и НПО, 1997. – С. 134–146.

Політологія в Україні: теоретичний та прикладний контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 10–22.

Тож хай будуть почуті. Рецензія на книгу: Бабкин В.Д., Селиванов В.Н. Народ и власть // Віче. – 1997. – №3. – С. 156–158.

Політологія в Україні: теоретичний та прикладний контекст // Віче. – 1997. – №7. – С. 24–36.

До питання про політико-ідеологічну доктрину державотворення в Україні // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 138–141.

Геополітика як наука: теоретичний та прикладний контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 9–27.

Місце і роль України в новому геополітичному просторі // Нова політика. – 1998. – № 5. – С. 18–23.

Україна в геополітичному контексті // Віче. – 1998. – №11. – С. 3–19.

Україна в сучасному геополітичному просторі // Трибуна. – 1998. – №11 – 12. – С. 21–23.

Україна в сучасному геополітичному просторі // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 1999. – С. 14–21.

Національні меншини в сучасній Україні: історичний і політологічний контекст // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 1999. – №3. – С. 29–35.

Становлення інституту громадянського суспільства в Україні як фактор консолідації // Шляхи консолідації громадянського суспільства на Україні: Матеріали «круглого столу». – К., 1999. – С. 62–64.

Die politische Situation in der Ukraine vor den Prüsidentschafts-wahlen // Bundesinstitut für ostwissenchaftliche und internationale Studien. – Bonn: Aktuelle Analiesen. – 1999. – Nr.22 – С. 1–6.

Политическая ситуация в Украине накануне президентских выборов // Социально-гуманитарные знания. – 1999. – № 3. – С. 24–36.

Украина, Россия, Беларусь в новом геополитическом пространстве // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2000. – С. 45–62.

Україна, Росія, Євроатлантика: деякі аспекти взаємовідносин // Людина і політика. – 2000. – №3. – С. 40–44.

Балканська криза: геополітичний вимір. Що ж насправді відбувається в Югославії? // Віче. – 2000. – №10. – С. 145–157.

Політична система України: тенденції становлення // Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. – К.: МАУП, 2000. – С. 271–285.

Геополітичні виміри України // Україна на зламі тисячоліть: історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. – К.: МАУП, 2000. – С. 307–316.

Україна, Росія, Євроатлантика: деякі аспекти взаємовідносин // Украина в современном геополитическом пространстве. Приложение к научному журналу «Персонал». – 2000. – №2. – С. 11–14.

Україна, Росія, Євроатлантика: деякі аспекти взаємовідносин // Геополітичне майбутнє України: матеріали «круглого столу». – КІТЕП, 2000. – С. 19–26.

Політологія в Україні: сучасний стан розвитку / співавтор А.Макаров // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 6–19.

Балканська криза: геополітичний вимір. Що дійсно відбувається в Югославії? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 160–172.

Украина, Россия, Беларусь в новом геополитическом пространстве: варианты политической модернизации // Между прошлым и будущим: Тезисы к докладам международной конференции. – Минск, 2000. – С. 259–260.

Політична система України: тенденції реформування, становлення інститутів громадянського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 9–23.

Магістральні вектори сучасної української зовнішньої політики: спроба політологічного аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 271–290.

Політична еліта, політична культура, туризм // Філософія і культурологія туризму. – К.: КІТЕП, 2001. – С. 70–76.

Політичні партії України: політологічний контекст // Вибори і референдуми в Україні: проблеми теорії і практики. – К.: Центральна виборча комісія, 2001. – С. 52–61.

Політична система України: тенденції реформування на сучасному етапі // Наукові записки КІТЕП: Щорічник. – 2001. – Вип. 1. – С. 106–117.

Політична система України: вірогідні напрями реформування на сучасному етапі: методологічний аспект // Концептуальні засади реформування політичної системи в Україні. Стан і перспективи розвитку політичних наук. – К.: УАДУ, 2001. – С. 27–31.

Магістральні вектори української зовнішньої політики: геополітичний контекст: Зб. наук. праць. – Херсон: Олді-плюс, 2001. – С. 12–23.

Політична система України: вірогідні тенденції реформування на сучасному етапі // Трибуна. – 2001. – № 5 –6. – С. 8–11.

Магістральні вектори зовнішньої політики України // Віче. – 2001. – №9. – С. 22–24.

Рік після трагедії. Уроки і корективи // Віче. – 2002. – №9. – С. 61–67.

Шанси і ризики України в оновленому світі (Україна і світ після вересневої (2001 рік) трагедії // Трибуна. – 2002. – №7–8. – С. 26–28.

Геополітичне майбутнє Росії // Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти. – К.: МАУП, 2002. – С. 41–46.

Взаємодія опозиції і влади в Україні: спроба політологічного аналізу // Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2002. – Вип. 3. – С. 34–40.

Політологія в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К: ІПіЕНД, 2002. – С. 85–111.

Політична система та інститути громадянського суспільства України: вірогідні напрями становлення на сучасному етапі // Економіко-правові проблеми становлення в Україні громадянського суспільства: зб. наук. праць. – Херсон, 2002. – С. 6–15.

Правова держава і громадянське суспільство: історичний і політологічний контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 20. – С. 5–13.

Вересневі події 2001 року в США: причини, наслідки, спроба політологічного аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 20. – С. 169 –81.

Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: політологічний контекст // Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького, 2003. – Вип. 4. – С. 11 –21.

Політична наука в Україні: стан і перспективи // Політичний менеджмент. – 2003. – №1. – С. 5–18.

Чи справді політологія в Україні перебуває у глибокій кризі? // Трибуна. – 2003. – №7 –8. – С. 23–25.

Перська затока: війну виграно, а мир? // Віче. – 2003. – №10. – С. 18–24.

Війна у Перській затоці: причини, наслідки // Діалог цивілізацій: протиріччя глобалізації. – К., 2003. – С. 205–215.

Нацизм і сталінізм як тоталітарні режими: загальне, відмінне // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 17–25.

Демократія і громадянське суспільство в Україні: сприяння і перешкоди до розвитку // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – К.: Вид-во НАДУ. – 2004. – №1. – С. 32–39.

Громадянське суспільство в Україні: віражі і перспективи сходження // Віче. – 2004. – №6. – С. 39–44.

Війна у Перській затоці: причини, цивілізаційні наслідки // Діалог, історія, економіка. – 2004. – №5. – С. 205–215.

Громадянське суспільство та народовладдя: методологічний контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 25. – С. 8–23.

Випробування асортиментом. Кого із 26 претендентів не соромно буде бачити у президентській мантії? // Віче. – 2004. – № 9. – С. 7–11.

Актуальна політологія: Рецензія на: Урін О.В. Політологія: Навч. посібник. 2-ге вид. – Кременчук, 2003. – 140 с. // Людина і політика. – 2004. – №6. – С. 154 –155.

Соціологія політики / співавтор С.Г. Брехаря // Політичний менеджмент. – 2004. – №4. – С. 172–174.

Геополітичний вимір президентських виборів 2004 року. Спроба політологічного аналізу // Політичний менеджмент. – 2005. – №5. – С. 3–16.

Україна 2005: геополітичний вимір президентських виборів // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2005. – №7. – С. 31– 44.

Правляча політична еліта України XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства // Третя світова теорія: Матеріали четвертої міжнародної науково-теоретичної конференції, 26–27 травня 2005 р., м. Київ. – К., 2005. – С. 3–8.

Туризм і політична філософія // Філософські нариси туризму: Наукове видання. – К., 2005. – С. 259–267.

Політичне лідерство в країнах СНД і Балтії: загальне, особливе // Політичний менеджмент. – 2006. – №2. – С. 3–18.

Геополітичний вимір України: прагнення, реалії // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. – К., 2006. – С. 147–158.

Політичне лідерство на пострадянському просторі: методологічний контекст // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2006. – С. 5–14.

Політичне лідерство на пострадянському просторі: регіональний контекст // Трансформація політичних систем на пострадянському просторі: матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції, 8–9 лютого 2006 р. – К., 2006. – С. 42–48.

Правляча політична еліта України, її вплив на розвиток і синхронізацію суспільства // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. – 2006. – Вип. 30. – Кн. 2. – С. 216–227.

Основи політичного прогнозування // Віче. – 2006. – № 21–22.

Магістральні вектори внутрішньої і зовнішньої політики // Український вибір: політичні системи XXI століття і пошук власної моделі суспільного розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 551–573.

Геополітичний вимір президентських виборів 2004 року: спроба політологічного аналізу // У кольорах «помаранчевої революції». – К.: ТОВ УВПК «Ексоб», 2007. – С. 85–103.

Політичні вибори і стратегії реформ у країнах Центральної і Східної Європи // Політичний менеджмент. – 2007. – №2. – С. 25–47.

Драматичні і трагічні події в Югославії. Місце і роль політичних лідерів у цьому процесі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 166–182.

Політична система сучасної України // Український вибір: політичні системи XX століття і пошук власної моделі суспільного розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 551–572.

Політичні лідери і стратегії реформ у країнах Центральної і Східної Європи // Політичний менеджмент. – 2007. – №2. – С. 25–47.

Політична наука чи політологія? // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – №10. – С. 16–25.

Світову безпеку гарантуватиме багатополюсовість // Віче. – 2007. – №13. – С. 14.

Політичне лідерство в країнах Центральної і Східної Європи // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2007. – С. 4–15.

Політична наука чи політологія? // Віче. – 2007. – №19. – С. 17–20.

Геополітичний вимір України на сучасному етапі // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2008. – №14. – С. 243–251.

Правляча еліта: її місце і роль в утвердженні української держави // Політичний менеджмент. – 2008. – №2 (29). – С. 3–15.

Політичний клас України: виклики сучасності // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. – С. 5–16.

Політичний клас, правляча еліта, їх роль у визначенні і здійсненні внутрішньої і зовнішньої політики Української держави // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 6–22.

Политический класс современной Украины: тенденции формирования // Вісник Одеського національного університету. – 2008. – Т. 13. – Вип. 5. – С. 675–685.

Політична наука чи політологія? // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – С. 411–423.

Політичний клас в сучасній Україна: методологічний контекст // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2009. – Вип. 16. – С. 5–14.

Політичний клас в сучасній Україні: передумови становлення (частина 1) // Віче. – 2009. – №9. – С. 25–27.

Політичний клас в сучасній Україні: передумови становлення (частина 2) // Віче. – К., 2009. – №11. – С. 20–24.

Політичний клас в сучасній Україні: методологічний аспект: визначення і характеристика // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2009. – Вип. 17. – С. 108–117.

Конституційна модель суспільно-політичного устрою в сучасній Україні // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2009. – С. 91–96.

З ім'ям Святого Володимира. Рецензія на книгу Л.О. Кочубей «Нариси з історії видавничої діяльності Університету Св. Володимира у 1834–1917 роках (на прикладі видань з природознавства» // Віче. – 2009. – №23. – С. 15–16.

Політичний режим і народовладдя: спроба політологічного аналізу // Політичний менеджмент. – 2010. – №2(41). – С. 3–16.

Політичний режим та народовладдя: методологічний контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1 (45). – С. 7–26.

Політична еліта: її місце і роль в утвердженні Української держави // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 114–126.

Політичний режим і народовладдя в Україні: тенденції становлення // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 4–12.

Політичний клас в сучасній Україні: специфіка формування // Державно-правові та суспільно-політичні перетворення в Україні: проблеми і перспективи. – К.: ТОВ «Юридична думка», 2010. – 104 с.

Політичний режим в Україні: спроба політологічного аналізу // Політичний менеджмент. – К.: Центр політичного менеджменту, 2011. – №2(47) – С. 3–14.

Політичний режим і народовладдя в Україні: тенденції і специфіка становлення// Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1 (51). – С. 7–26.

Політична нація України: передумови утвердження єдиної держави // Сучасна українська політика. – К.: ІПіЕНД, 2011. – №23. – С. 299–311.

Політичний режим і народовладдя: методологічний контекст. І. Визначення та класифікація політичних режимів. Класичні й сучасні моделі народовладдя // Віче. – 2011. – №17(302). – С. 42–50.

Політичний режим і народовладдя: методологічний контекст. ІІ. Політичний режим в Україні: тенденції формування // Віче. – 2011. – №18(303). – С. 21–26.

Політичний режим в Україні: тенденції формування // Політичний менеджмент. – К.: Центр політичного менеджменту, 2011. – №5(50). – С. 3–13.

Передумови утвердження єдиної української держави: спроба політологічного аналізу // Трибуна. – 2011. – №11 – 12. – С. 18–24.

Зовнішньополітична стратегія України після президентських виборів: сучасні виклики // Україна як суб'єкт сучасних цивілізаційних процесів. Спецвипуск. – К.: Центр політичного менеджменту, 2011. – С. 14–18.

Діяльність політичного класу з формування політичної нації як передумови утвердження єдиної української держави // Націєкон-

солідуюча діяльність політичного класу сучасної України: аналіз і прогнозні оцінки: Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 51–69.

Сучасні виклики, що постали перед владою: спроба політологічного аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). – С. 6–21.

Основний напрям розвитку українського суспільства в умовах модернізації // Віче. – 2012. – №21. – С. 26–28.

Діяльність політичного класу з формування політичної нації як передумови утвердження єдиної української держави // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 107–119.

Основний напрям розвитку українського суспільства в умовах модернізації: спроба політологічного аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1 (63). – С. 5–26.

Передумови утвердження єдиної української держави: спроба політологічного аналізу // Сучасна українська політика. Політична наука в Україні: стан та перспективи розвитку. Спецвипуск. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 27–39.

Туризм і політологія: туризм у контексті політологічної культури // Туризмологія: концептуальні питання теорії туризму. – К., 2013. – С. 115–138.

Політична влада і опозиція в Україні: методологічний контекст // Віче. – 2013. – №17(350). – С. 18–22.

Оцінка характеру взаємовідносин між державою та опозицією з точки зору суспільної перспективи // Проект: «Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність». – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 73–78.

Євроінтеграційний курс України: стати самостійним політичним гравцем// Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 5–23.

Євроінтеграційний курс України: влада і опозиція // Трибуна. – К., 2014. – № 5-8. – С. 18–24.

Євроінтеграційний курс України: влада та опозиція // Стратегічний курс України: політологічний дискурс // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 70–80.

Політична влада і опозиція: спроба політологічного аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2 (76). – С. 5–25.

Україна має стати самостійним геополітичним гравцем – іншого не дано // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 288–296.

Балабан Ростислав Валерійович,
кандидат політичних наук, старший науковий співробітник

Колективні монографії

Виборча система // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К. : Парламентське видавництво, 1998. – С. 133–142.

Місцеве самоврядування: поєднання державних та громадських засад // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. – К. : Парламентське видавництво, 2006. – С. 156–170.

Моделі політичного лідерства у країнах Балтії // Політика в особах. (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): монографія. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – С. 298–308.

Спектр політичних партій у сучасній Україні // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 185–207.

Країни Балтії // Політичний режим і народовладдя в Україні: методологічний аналіз: монографія. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 282–312.

Країни Балтії // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз: монографія. – К.: ІПіЕНД, 2013 – С. 251–278.

Навчальні посібники

Теорія виборчої системи. – К.: Либідь, 2007. – 112 с.

Моделі політичного лідерства в Прибалтійських країнах // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти): навч. посібник. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 314–330.

Методичні матеріали

Профспілкові діячі України // Довідник: 167 біогр.: Інформація станом на 15 грудня 1996 р. – К.: Фонд Демократії, 1997. – 400 с.

Подготовка и проведение избирательной кампании: учебно-методическое пособие для профсоюзных работников / совавтор Н. Кононенко и др.) – К., 2001. – С. 1–28.

Абетка: доступ до публічної інформації: навчально-методичний посібник. – К.: ЦПСА, 2012. – С. 1–88.

Практичний інструментарій: законодавчі засади здійснення державних закупівель для силових структур: науково-методичне видання. – К.: Центр політичних студій і аналітики, 2014. – С. 1–64.

Статті

Деякі порівняння. Австрія – Україна: вибори і парламент // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України. Доповіді і реферати двостороннього політичного симпозіуму. – Львів, 1996. – С. 157–166.

Принципи державного фінансування виборчих кампаній: порівняльний аналіз виборчого законодавства країн молодої демократії Центральної та Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 23–30.

Порівняльний аналіз проектів Закону про вибори, поданих народними депутатами України 1996 року // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С. 120–125.

Результати парламентських виборів: політологічний аналіз // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – К.: АПСВ, 1998. – № 2. – С. 147–151.

Українці у Великобританії // Нова політика. – 1996. – № 1. – С. 7–13.

Політичний огляд Закону України «Про вибори народних депутатів України» // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 33–39.

Результати парламентських виборів 1990, 1994, 1998 рр.: політологічний аналіз // Нова політика. – 1998. – № 6. – С. 2–5.

Уроки парламентських виборів // Черкащина в новітній історії української нації та держави. – Черкаси: Стилос, 1999. – С. 82–90.

«Выбери меня, птица счастья завтрашнего дня» // Молодь і вибори Президента України. – К.: Молодіжна альтернатива, 1999. – С. 13–20.

Литва в геополітичному просторі // Геополітичне майбутнє України: матеріали «круглого столу». – К.: Видавництво КІТЕП, 2000. – С. 72–78.

Україна – Прибалтика – вектори співпраці / співавтор Н. Кононенко // Людина і політика. – 2000. – №4. – С. 10–16.

Як побудувати успішну націю // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 210–219.

Ставки сделаны // Компаньон. – 2001. – № 15. – С. 12–13.

У пошуках громадянського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 25 – С. 413–420.

Приватна справа – проблеми розвитку // Абетка підприємця. Серія: у пошуках громадянського суспільства. – К.: ПП. «Телерадіокомпанія ІК», 2004. – С. 3–7.

Політико-правовий коментар Закону про вибори Президента України // Нова політика. Спецвипуск. – К., 2004. – С. 9–12.

Парадигма української соціальної моделі // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2005. – Вип. 7. – Київ–Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. П.Могили – С. 120–132.

37 термінів // Політологічний словник: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2005.

Штрихи до портрета політичних лідерів країн Балтії // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К., 2006. – С. 172–175.

Феноменальні риси сучасної політичної еліти України // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: ІПіЕНД, Український центр політичного менеджменту, 2007 – С. 54–62.

Пошук прибалтійської моделі лідерства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 107–116.

Перспективи розвитку сучасних політичних сил в Україні // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К.: Інтер Графіка, 2007. –№10. – С. 98–106.

За покликом душі // Громадсько-політичне науково популярне видання «Гетьман». – К., 2007. – № 1(12). – С. 12–13.

Політичні партії України на шляху до політичного классу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 77–93.

Політичний клас: соціальна група, професія чи... вирок? // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2008. – С. 136–140.

Нариси до портрета політичної еліти // Гетьман. Громадсько-політичне науково-популярне видання. – 2008. – № 5–6. – С. 77–93.

Ґенеза політичного класу Російської Федерації // Гетьман. Громадсько-політичне науково-популярне видання. – 2009. – №4–5. – С. 9–14.

Політичний клас : виклики і ризики // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1. – С. 110–121.

Електронна влада: приклад Естонії для України // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: Центр політичного менеджменту, 2010. – С. 52–58.

Фінансовий код виборчого алгоритму // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. – 2010. – С. 115–121.

«Відповідальність політична», «Неформали», «Округ виборчий», «Середній клас» // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 105, 501, 510, 663.

Конфігурація влади та бізнесу в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). – С. 120–128.

Правові засади сімейної медіації // Юридичний журнал. – К.: Видавництво «Юстініан». – 2012. – № 2 (116) – С. 60–65.

Розвиток медіацій в Україні // Гетьман. Громадсько-політичне науково-популярне видання. – 2012. – С. 23.

Еволюція політичного класу РФ та проблеми політичної суб'єктності; Заради справедливості. До питання смертної кари» // Гетьман. – К.: ПП «Телерадіокомпанія ІК». – 2010. – № 6–1 (30). – С. 34–38, 39–40.

Політична культура як фактор громадянського суспільства // Тези міжнародної наукової конференції «Проблеми формування і розвитку громадянського суспільства». – К.: АПСВ, 2010. – С. 9–14.

Політична реклама в Україні // Виборчі системи та виборчі технології. – К.: Молодіжна альтернатива, 2010. – С. 43–56.

Модернізаційний потенціал України // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2011. – С. 117–125.

Характеристика політичної системи України через призму наявного політичного класу // Сучасна українська політика. – К.:

Видавництво «Центр соціальних комунікацій», 2011. – Вип. 23. – С. 26–33.

Литва – невикористані інформаційні, політичні і економічні можливості для України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 51. – С. 135–142.

Українські суспільні цінності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (51). – С. 88–99.

Конфігурація влади та бізнесу в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). – С. 144–155.

Політикоправова парадигма України // Парламентські вибори 2012: перспективи майбутнього. – К.: Агентство України. – 2012. – С. 5–12.

Парадигма кризи // Світова економічна криза: виклики для України. – К.: Агентство України, 2012. – С. 9–13.

Якість народовладдя в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1 (63). – С. 216–230.

Чинники політичної кризи в Україні: лакуни відповідальності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 391–408.

За матеріалами програми ініціативи міжнародного обміну досвідом «Прозорість бюджетного процесу» // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66). – С. 174–181.

Громадські організації в політичному полі // Матеріали конференції «Модернізація політичної системи сучасної України». – Євпаторія: СНУ ім. Даля, 2013. – С. 64–68.

Європейський досвід // На шляху до державного фінансування політичних партій. – К.: ГО ЦПСА, 2014. – С. 1–21.

Майдан як політичний інститут // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2 (76). – С. 113–131.

«АМУП (Асоціація молодих українських політологів і політиків)» // Політична енциклопедія. – Парламентське видавництво, 2011. – С. 203.

Україна – не Іспанія. Акценти соціально-політичного порівняння // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 120–132.

Брехаря Світлана Григорівна,
кандидат політичних наук, молодший науковий співробітник

Розділи у монографіях

Еволюція формування лідерства в країнах пострадянського простору // Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 308–317.

Бізнес-еліта як складова політичного класу // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 157–169.

Взаємодія влади і бізнесу в умовах різних політичних режимів // Політичний режим і народовладдя в Україні: методологічний аналіз. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 148–166.

Влада і бізнес // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 126–154.

Розділи у підручниках

Еволюція формування політичного лідерства в пострадянських країнах // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 343–350.

Статті

Мотивація влади як чинник формування політичної діяльності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 340–347.

Мотиваційні моделі владного процесу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 344 – 355.

Детермінанта політичного процесу: суб'єктивний фактор чи об'єктивна реальність (історіографічний аналіз) // Людина і політика. – 2001. – №4 (16). – С. 97–107.

Мотивационные модели процесса власти // Актуальные проблемы управления: материалы международной научно-практической конференции. – 2001. – Вып. 5. – С. 121–125.

Сучасні теоретичні підходи до вивчення ментальності // Політичний менеджмент. – 2006. – №1. – С. 109–117.

Методологічні настанови дослідження ментальності як чинника зовнішнього середовища й зовнішньої підсистеми політики // Альманах Грані. –2006. – №2. – С. 130–134.

Політичне лідерство країн СНД та Прибалтики в контексті легітимації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 117–129.

Політичне лідерство в Середній Азії: перехід до династичної форми державності // Альманах Грані. – 2007. – №2. – С. 148–151.

ФПГ як структурний елемент політичного класу сучасної України // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. – С. 156–163.

Політичне лідерство на пострадянському просторі: президент Республіки Білорусь Олександр Лукашенко // Альманах Грані. – 2008. – №3. – С. 161–166.

Бізнес-еліта в сучасній Україні: засоби впливу на політичний процес // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 45. – С. 100–110.

Влада і бізнес в умовах дефектних і конституційно-правових демократій: проблеми взаємодії // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 165–171.

Взаємодія влади і бізнесу в умовах різних політичних режимів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 51. – С. 177–190.

Система взаємовідносин влади і бізнесу в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 54. – С. 189–197.

Взаємовідносини влади і бізнесу в Республіці Казахстан // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 57. – С. 155–163.

Політика влади стосовно малого та середнього бізнесу і великого капіталу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 63. – С. 238–252.

Пасивність суспільства у вивільненні з-під державного домінування: розрахунки на особисті домовленості з державними інституціями, ухиляння від легітимних процедур вирішення особистих проблем // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. – 2013. – С. 85–93.

Український бізнес: цивілізаційний вибір і реакція на події Євромайдану // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 70. – С. 135–147.

Політика ФПГ в умовах Євромайдану та гібридної війни в Україні // Альманах Грані. – 2015. – №1. – С. 109–116.

Євроінтеграційні устремління українського бізнесу // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціально-гуманітарні читання». – 2015. – С. 46–59.

Суб'єктність малого та середнього бізнесу в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 76. – С. 146–161.

Політичне насилля як атрибут влади // Вісник Дніпропетровського університету. – 2015. – №2. – С. 74–78.

Приватні військові компанії як інструмент політичного насилля // Матеріали IV науково-практичної міжнародної конференції «Науковий діалог: Схід–Захід». – 2015. – С. 185–186.

Зеленько Галина Іванівна,
доктор політичних наук, професор

Книги

«Навздогінна» модернізація: досвід Польщі та України: Монографія. – К.: Критика, 2003. – 215 с.

«Політична матриця» громадянського суспільства на прикладі України та країн Вишеградської групи: Монографія. – К.: Знання України, 2007. – 336 с.

Розділи у монографіях

Українсько-польські відносини у новітній період // Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти. – К.: МАУП, 2002. – 485 с.

Громадянське суспільство в країнах Центрально-Східної Європи // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – 412 с.

Політичне лідерство та лідери постсоціалістичних країн Центрально-Східної Європи / Політика в особах. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 321–342.

Державна влада і суспільна самоорганізація // Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності. – К.: Ніка-Центр, 2008. – С. 855–869.

Становлення інститутів громадянського суспільства в незалежній Україні // Українознавство XXI ст.: виміри розвитку. – К.: ННДІУ, 2009. – С. 83–91.

Еволюція політико-правового устрою сучасної України: витоки, стан, перспективи / співавтори: В. Горбатенко, А. Кудряченко // Сучасна українська політика: аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2009. – С. 89–152.

Політичний клас у країнах Центральної і Східної Європи (на прикладі держав Вишеградської групи) // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 289–330.

Діяльність Верховної Ради І скликання (1990–1994) // Історія українського парламентаризму. – К.: Дніпро. – 2010. – С. 480–499.

Національний суверенітет України в Умовах глобалізації. Національна доповідь. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – 112 с.

Режимна трансформація в країнах ЦСЄ // Політичний режим та народовладдя в сучасній Україні. – К., 2011. – 435 с.

Суспільна солідарність в Україні: проблеми і політичні засоби їх вирішення: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 64 с.

Теорія коаліційних урядів: світовий досвід та українська практика / співавтори: Ю. Левенець, О. Фісун, В. Ковалевський // Політичні проблеми сучасної України: наукові доповіді ІПіЕНД. – К., 2012. – С. 39–69.

Проблемы формирования и функционирования политического класса в странах Центральной и Восточной Европы // Политический класс в современном обществе. – М.: РОССПЭН, 2012. – С. 281–300.

Проблема парламентських відносин між владною більшістю та опозицією // Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 73–78.

Ukraine and the Visegrad Group Countries: Cooperation within the Framework of Eastern Partnership and the Political Realities in Ukraine / Is Visegrad still a Central European «Trade Mark»? Ed. By Juraj Marušiak et al. – Bratislava: Institute of Political Science, Slovak Academy of Sciences, Publishing House of the Slovak Academy of Sciences, 2013. – P. 153–165.

Інституційно-ідеологічне забезпечення процесів політичної модернізації в країнах Центрально-Східної Європи // Політико-

ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 288–330.

Інституціональне забезпечення державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства та утвердження особистості; Роль громадських організацій у формуванні та реалізації державної політики» // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 71–83, 275–288.

Інституційні механізми та управлінські процедури врахування громадської думки при здійсненні державної інноваційної політики // Інноваційна перспектива у стратегії національної консолідації в Україні: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 252–271.

Правлячий режим та опозиція / Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 23–26.

Інституційні зміни політичної системи України: оцінка стану, тенденції розвитку: наукова доповідь – К.: ІПіЕНД, 2014. – 164 с.

Роль міжнародних організацій у діяльності інститутів громадянського суспільства в Україні: аналітична доповідь. – К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії», 2015. – 88 с.

Розділи у підручниках

Формування і забезпечення діяльності політичної партії // Прикладна політологія: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – С. 135–155.

Політична участь як показник якості політичного режиму // Прикладна політологія: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – С. 156–169.

Громадянське суспільство в країнах Центральної та Східної Європи // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні. – К.: Либідь, 2008. – С. 306–343.

Політичний клас в країнах ЦСЄ // Політика в особах. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 406 с.

Словники, довідники

Політологічний словник. – К.: МАУП, 2005. – 792 с. (21 стаття).

Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для студентів ВНЗ І–IV рівнів акредитації. – Львів: Новий світ – 2000, 2014. – 779 с.

Політологія: навчальний енциклопедичний словник-довідник для студентів ВНЗ І–IV рівнів акредитації, 2-ге видання, стереотипне. – Львів: Новий Світ – 2000, 2015. – 779 с.

Статті

Порівняльна політологія: науковий напрям чи метод дослідження? // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 196–204.

Україна – Польща; модернізація політичних структур: порівняльний аналіз // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 267–275.

Політична модернізація в Польщі: досвід для України // Україна і Польща у Східно-Центральній Європі: спадок і майбуття. – К., 1999. – С. 122–125.

Особливості становлення партійних систем в умовах модернізації (на прикладі України та Польщі) // Геополітичне майбутнє України: матеріали «круглого столу». – К.: КІТЕП, 2000. – С. 60–66.

Україна – Польща: політико-владні структури в умовах модернізації // Людина і політика. – 2000. – № 2. – С. 28–34.

Україна – Польща: від суспільних рухів до партійних систем // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 302–311.

«Польський сценарій» для України крізь призму функціонування органів місцевого самоврядування // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 130–140.

Історичні детермінанти формування громадянського суспільства в Україні // Громадянське суспільство і соціальні перетворення в Україні: тези наукової конференції. – Львів, 2001. – С. 33–34.

Трансформація, модернізація чи лімітроф Європи? / співавтор Ф.М. Рудич // Трибуна. – 2001. – № 11-12. – С. 25–26.

Перспективи громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 20. – С. 69–77.

Форми інтеракції держави і громадянського суспільства в Україні // Громадянське суспільство у світовому та українському вимірах. – К., 2002. – С. 24–31.

Владна модель України як фактор нестабільності // Сучасна українська політика. Політики та політологи про неї. – К., 2002. – Вип. 3. – С. 68–74.

Подолання відчуження держави і суспільства в Україні як передумова розвитку громадянського суспільства // Кроки до громадянського суспільства. Науковий альманах. – К.: Українська Академія універсології, 2004. – С. 178–183.

Держава і суспільство в Україні: як подолати взаємне відчуження? // Наукові записки КУТЕП. – К., 2003. – Вип. 3. – С.131–139.

Проблема інституціоналізації громадянського суспільства у постсоціалістичних країнах // Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї. – К., 2003. – Вип. 5. – С. 285–290.

Подолання політичного відчуження як умова формування громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 25. – С. 247–263.

Kachestvo ztahy Ukrajiny s krajinami Visegradskej skupiny v obdobi postkomunistickej transformacie // Slovensko-ceske vztahy v kontexte strednej Europy. Polackova, Zuzana (ed.). – Bratislava: Veda, 2005. – P. 449–454.

Політична участь і громадська самоорганізація в Україні: не втратити б шанс // Матеріали науково-практичної конференції. Львів, травень, 2005. – С. 87–96.

Вишеградська група матиме на Заході те, що заробить на Сході // Політика і час. – 2005. – № 2. – С. 38–47.

«Оксамитові революції» як спосіб ротації влади // Сучасна українська політика. Політики та політологи про неї. – К., 2005. – С. 60–71.

Прогностичний ефект нового виборчого законодавства в Україні // Віче. – 2005. – № 11. – С. 16–21.

Коаліція чи пактування: моделі взаємодії політичних еліт на постсоціалістичному просторі // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. Т. 2. – К., 2006. – С. 253–267.

Україна – Вишеградська група: випробування євроадаптацією // Політологічні та соціологічні студії: збірник наукових праць. Т. IV. – Чернівці: Прут, 2006. – С. 352–363.

Виборча система як інструмент формування громадянського суспільства у постсоціалістичних суспільствах // Нова парадигма. Спецвипуск. – К., 2006. – С. 125–132.

Політико-правові механізми інституціоналізації громадянського суспільства у постсоціалістичних країнах (на прикладі країн Вишеградської групи) // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2006. – Вип. 30, кн. 2. – С. 92–105.

Контексти політичного лідерства на постсоціалістичному просторі // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2006. – С. 136–146.

«Постпомаранчева Україна»: перетворити політичні зміни у політичний розвиток // У кольорах «помаранчевої революції». – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2007. – С. 155–170.

Євроінтеграційний фактор у процесах становлення громадянського суспільства в країнах Центрально-Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 34. – С. 191–205.

Взаємозалежність процесів становлення громадянського суспільства та демократизації у постсоціалістичних країнах // Сучасна українська політика: політики та політологи про неї. – К., 2007. – С. 78–90.

Індивідуалізація політики як ознака кризи політичних інститутів: на досвіді країн Центрально-Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 129–143.

Вплив політики «розвиненого соціалізму» на процеси становлення громадянського суспільства (на прикладі країн ЦСЄ та України) // Політологічний вісник: зб. наук. праць. – К.: ІНТАС, 2007. – Вип. 24. – С. 286–299.

Політичне лідерство в країнах Центрально-Східної Європи: дилема раціональності і легітимності // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2007. – С. 97–108.

Взаємозалежність фаз демократизації і становлення громадянського суспільства у постсоціалістичних країнах // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 10. – С. 86–100.

Європейські контексти українсько-польської співпраці // Ukrainica Polonica. – Київ – Житомир, 2008. – С. 197–204.

Ukraina – Grupa Wyszegradska: Próba Euroadaptacą. – Warszawa, 2008. – С. 123–128.

Проблемы функционирования органов государственной власти в Украине после конституционной реформы 2004 г. // Revista de filozofie, sociologie si stinte politice. – Кишинев, 2008. – № 2. – С. 117–122.

«Без пропорційного представництва «важкі суспільства» стали б неможливими суспільствами // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. – Серія 22. – Вип. 1. – К., 2009. – С. 39–43.

Основні принципи організаційного оформлення політичної партії // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Вип. 2 – К., 2009. – С. 8–17.

Роль екзогенних факторів в процесах оновлення політичного класу в країнах Центрально-Східної Європи // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. – Миколаїв, 2009. – С. 117–127.

Фактори формування політичного класу в країнах Центрально-Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1 (45). – С. 164–176.

Методологія порівняльних досліджень // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. – К., 2010. – Серія 22. – Вип. 3. – С. 184–189.

If Vishegrad Group will has on the West that it earns on the East? // Ukraine, between integration and partnership. – Bruxelles, 2010. – P. 205–216.

Трансформація політичних режимів у країнах Вишеградської групи // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 85–93.

Форми реалізації народовладдя у країнах Центрально-Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1 (51). – С. 74–92.

Яка виборча система потрібна Україні? // Політологічні та соціологічні студії: Т. Х. Виборчі процеси в Україні та постсоціалістичних країнах: зб. наук. праць. – 2011. – С. 61–73.

Государство и процессы институционализации гражданского общества в посткоммунистических странах // Revista de filozofie, sociologie si stinte politice. – 2011. – № 2. – С. 139–152.

Роль телеологічних конституцій у перехідних суспільствах // Модернізація політичної системи сучасної України: стан та перспективи розвитку. Збірник матеріалів 5-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Луганськ, 2011. – С. 23–25.

Антиномії процесів консолідації демократії в країнах Центрально-Східної Європи // Політичний менеджмент. – 2011. – №5. – С. 174–182.

Чи інституціоналізувалися політичні партії в Україні? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 57–71.

Політичні знання чи політична наука (рецензія на монографію «Political Science in Central-East Europe: Diversity and Convergence») // Політичний менеджмент. – 2011. – №6. – С. 193–195.

Ukraina – Grupa Wyszegradska: Próba Euroadaptacą. Studia Politologica Ucraino-Polona. Wydanie pierwsze. – Kijow–Krakow, 2011. – S. 149–152.

Громадські організації як структури громадянського суспільства (на прикладі Молдови) / співавтор В.І. Анікін // Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова. – 2011. – Серія 22. – Вип. 6. – С. 40–47.

Політична динаміка в країнах ЦСЄ в умовах кризи євроадаптаційних процесів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1. (53). – С. 49–57.

Співвідношення процесів правової та політичної інституціоналізації політичних партій: українська практика // Партійна система сучасної України. Еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 205–220.

Інституційні параметри і практика формування правлячих коаліцій в Україні // Історичний досвід становлення інститутів громадянського суспільства в країнах Європи // «Інститут всесвітньої історії» – К.: Фоліант, 2012. – С. 137–152.

Rola elit politicznych i systemow wyborczych w procesach democratyzacji spoleczenstw postcomunistycznych panstw Europy Srodkowo-Wschodniej / співавтор О.Матушенко // Studia Politologica Ucraino-Polona. Wydanie druge. – Zytomierz–Kijow–Krakow, 2012. – S. 46–56.

«Институциональные ловушки» в политической практике постсоветских государств (на примере Украины) // Шестой Всерос-

сийский конгресс политологов «Россия в глобальном мире: Институты и стратегии политического взаимодействия». Материалы. Москва, 22–24 ноября 2012 г. – М.: РАПН, 2012. – С. 191–192.

Европейский Союз: проблемы и перспективы партнерства / соавтор А.А. Коваленя [и др.]; под ред. Л.Ф. Евменова; Нац. Акад. наук Беларуси, Ин-т философии. – Мінск: Беларус. навука, 2013. – 527 с. // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – К., 2013. – Вип. 2. – С. 221–223.

Консоціальні практики у політиці країн Центрально-Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1. (63). – С. 41–51.

Опозиція інституціоналізована та неінституціоналізована: аналіз ефективності в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 275–289.

Суспільна солідарність в Україні в контексті функціональності політичних інститутів: формальність і реальність // Studia Politologica Ucraino-Polona. Wydanie trzecie. – Kijow–Krakow, 2013. – S. 280–289.

Особенности политического проектирования в современной Украине // Политическое проектирование в пространстве социальных коммуникаций: материалы X Междунар. науч. конфер., Москва, РГГУ, 31 октября – 1 ноября 2013 г.: в 2 ч. / Минобрнауки России, Российский гос. гуманитарный университет; Российская ассоциация политической науки. – М.: Ленанд, 2013. – Ч. 2. – С. 334–343.

Технології сприяння розвитку громадянського суспільства: практики посткомуністичних країн // Політика і духовність в умовах глобальних викликів. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Спецвипуск. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2014. – Серія 22. – С. 49–61.

Політичний протест зими 2013–2014 рр. в Україні: причини, зміст, наслідки // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 1. – С. 34–55.

Факторы и катализаторы трансформации политического класса в странах Центральной и Восточной Европы // Особа у контексті

часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 256–277.

Рецензія на монографію: Рудницький С. В. Суспільно-політичні інтереси поляків незалежної України : монографія – Житомир: ФОП Євенок О.О. – 622 с. // Політологічний вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К., 2014. – С. 497–501.

Политический кризис в Украине: предпосылки и содержание // Современные интеграционные процессы и Республика Беларусь: европейский и евразийский контекст. Белорусская политология: многообразие в единстве: материалы VI междунар. науч.-практ. конф. (Гродно, 15–16 мая 2014 г.). В 2 ч. Ч. 1/ ГрГУ им. Я. Купалы; редкол.: В.Н. Ватыль (гл.ред.) [и др.]. – Гродно: ГрГУ, 2014. – 346 с.

The political conflict in the Ukraine in 2013–2014: facts and fiction // Partnership for prosperity: Materials of the international scientific and practical conference «Republic of Belarus – European Union: problems and perspectives of partnership», Belarus, Minsk, June 13–14, 2013 / Institute of Philosophy NASB. – Minsk: Law and Economy, 2014. – P. 162–169.

«Institutional traps» in political system of post-communist countries (Ukraine experience). Текст виступу на 23-му Всесвітньому конгресі політологів (Монреаль, Канада) // Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова. – Серія 22. – Політичні науки. – К., 2015. – Вип. 16. – С. 3–10.

Ukraine: living in a new way with old rules? // New Europe. – Брюссель, Бельгія. – 2015. – 30 червня.

Про стан і тенденції розвитку політичних партій // Національна безпека і оборона. Центра Разумкова. – 2015. – № 6. – С.77 –78.

Інституційні передумови формування політичної опозиції в країнах ЦСЄ// Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2 (76). – С. 64–83.

Демократичний транзит у Вишеградській Європі в контексті «третьої хвилі» демократизації // «Третя хвиля» демократизації на теренах Євразії: досвід новітньої історії та виклики сучасності. Державна установа «Інститут всесвітньої історії». – К.: Фенікс, 2015. – С. 407–417.

Кириченко Микола Григорович,
доктор філософських наук, провідний науковий співробітник, професор
(працював в інституті у 1992 – 1994 рр.)

Статті

Багатопартійність. Процес пішов, інша справа – куди // Віче. – 1993. – №9. – С. 82–102.

Тож якою бути Українській державі? // Віче. – 1993. – №12. – С. 84–97.

Політикотворчий процес в Україні: особливості і життєсутнісні виміри // Політичні структури та процеси в сучасній Україні (Політологічний аналіз). – К., 1995 – С. 47–73.

Клинченко Олег Володимирович,
кандидат політичних наук, науковий співробітник
(працював в інституті у 1993 – 1998 рр.)

Статті

Проблема державно-територіального устрою України: визначальні чинники, взаємозв'язки, тенденції // Регіональна політика України: концептуальні засади, теорія, перспективи. – К., 1995. – С. 60–63.

Політична культура українського народу: з історії в сучасність // Національна культура в сучасній Україні. – К., 1996. – С. 121–138.

До проблеми державно-територіального устрою в Україні // Молода нація. – К., 1996. – С. 157–162.

До питання державно-територіального устрою та окремих характеристик реанімації державної влади в Україні та Австрії // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України. – К., 1996. – С. 145–148.

До визначення понять «політичний режим» та «форма державного управління» в сучасній політичній науці // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 190–195.

Територіальна політика // Політична система сучасної України. – К., 1998. – С. 125–133.

Кононенко Наталя Вікторівна,
кандидат політичних наук, науковий співробітник

Розділи у колективних монографіях

Процес формування і входження бізнес-еліти у владні структури та інститути громадянського суспільства // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2005 – С. 129–141.

Росія, Білорусь, Молдова та Україна: політичне лідерство в умовах політичної модернізації // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 256–281.

Політичний клас Росії, Білорусі й Молдови: порівняльний аналіз // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 249–266.

Політичний режим сучасної Росії // Політичний режим і народовладдя в Україні: методологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 216–235.

Росія: історичний досвід і сучасність. Специфіка російської ідеологічної парадигми // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 182–201.

Розділи у підручниках

Країни Балтії: специфіка громадянського суспільства // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні – К.: Либідь, 2008. – С. 108–118.

Формування і входження бізнес-еліти у владні структури та інститути громадянського суспільства сучасної України // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні. – К.: Либідь, 2008. – С. 135–147.

Росія, Білорусь, Молдова, Україна: політичне лідерство // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 241–266.

Статті

Росія між «новим курсом» та «ліберальною імперією» // Віче. – 2004. – С. 54–58.

Політичні еліти України та Росії та їх вплив на модернізаційні процеси в країнах // Україна – Росія – Європа. – К.: ІМВ КНУ ім. Т.Шевченка, 2006. – С. 43–53.

Політичні лідери сучасної Росії та їх вплив на формування моделі розвитку країни // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 279–291.

Польща і Росія: сучасні пошуки ідентичності// Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2007. – С. 114–118.

Механізм формування та шляхи інституціалізації сучасної політичної еліти України // Наукова збірка. ІІІ Курасівські читання. – К.: ІПіЕНД. – 2007. – С. 295–299.

Суб'єктний вплив російського і українського політичного класу на трансформацію політичних систем в обох країнах // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2008. – С. 90–100.

Політичний клас Російської Федерації і України: модератор чи об'єкт політичного процесу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 94–108.

Суб'єктна місія політичного класу Російської Федерації і України // Наукові записки КНУ ім. Т. Шевченка. – 2008. – С. 23–31.

Російська матриця: алгоритм згортання елітного плюралізму для пострадянського простору // Політичний менеджмент. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2009. – №6. – С. 107–116.

Ґенеза політичного класу Російської Федерації як варіант вирішення проблеми політичної суб'єктності на пострадянському просторі // Громадсько-політичне, науково-популярне видання «Гетьман». – К, 2009–2010. – №6–1. – С. 52–56.

Політичний клас Російської Федерації: специфіка і основні етапи розвитку // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., – 2009. – Вип. 17. – С. 128–137.

Формування нових суб'єктів політичного процесу в РФ (1990–2010 р.) // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: Центр політичного менеджменту, 2010. – С. 94–104.

Генеза політичного класу РФ як варіант розв'язання проблем політичної суб'єктності на пострадянському просторі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1 (45). – С. 135–149.

Специфіка суб'єктів політичного процесу в Російській Федерації (кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.) // Політологічний вісник КНУ. – 2010. – №50. – С. 145–156.

Виборча система Російської Федерації як механізм маніпуляції процесом формування політичних суб'єктів (кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1 (50). – С. 169–175.

Електоральна схема Російської Федерації і процес формування політичних суб'єктів (кінець ХХ ст. – початок ХХІ ст.) // Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін / НПУ ім. Драгоманова. – К., 2010–2011. – №4. – С. 28–35.

Формування нових суб'єктів політичного процесу в РФ: електоральний аспект // Політологічні та соціологічні студії: Виборчі процеси в Україні та постсоціалістичних країнах. – Чернівці: Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича, 2010. – С. 42–58.

Політичний режим та народовладдя в сучасній Росії: чи є моделі взаємодії? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1 (51). – С. 142–152.

Чому не вийшло демократії: Росія на початку ХХІ ст. // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. – 2011. – С. 364–374.

Політичний режим сучасної Росії: чому демократії не вийшло? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – С. 364–374.

Базові контури парадигми новітньої російської політики // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). – С. 109–116.

Підсумки парламентських виборів в Україні // Календар реформ. – К.: Молодіжна альтернатива, 2012. – С. 23–51.

Політико-ідеологічні підстави еволюції сучасної Російської держави // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1 (63). – С. 155–168.

Політичні права українців як чинник формування структури сучасного вітчизняного політикуму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66) – С. 116–125.

Забезпечення політичних прав і свобод правлячими політичними режимами» // Національна доповідь НАН України «Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність». – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 99–103.

Ліберальна опозиція в Росії: міф чи реальність? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 91–106.

Ржавеющий закон олигархии // Marketing media revivew. – К.: Экономика, 2015. – №4. – С. 35–44.

Кочубей Лариса Олександрівна,
доктор політичних наук, професор, провідний науковий співробітник

Книги

Нариси з історії видавничої діяльності Університету Св. Володимира у 1834–1917 роках (на прикладі видань з природознавства). – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – 223 с.

Розділи у монографіях

Виборчі системи як передумова формування політичних лідерів і політичних еліт // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). − К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 54–74.

Політична еліта. Політичний клас. Класичні теорії. Сучасні теорії // Політичний клас в сучасній Україні: особливості формування, тенденції розвитку. − К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 7–38.

Політичні режими і форми правління: Класичні форми правління: абсолютна монархія, президентська республіка, парламентська республіка. Політичний режим Франції: еволюція та сучасні особливості // Політичні режими і народовладдя в Україні: політологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. − С. 64–126.

Сучасні виклики, що стоять перед політичним класом і можуть привести до об’єднання України // Націєконсолідуюча

діяльність політичного класу сучасної України: аналіз і прогнозні оцінки. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 28–51.

Сучасні виклики, що постали перед політичним класом, та спроба об'єднання України // Націєконсолідуюча діяльність політичного класу сучасної України: аналіз і прогнозні оцінки. – К., 2012. – С. 90–107.

Суспільна солідарність в Україні: проблеми і політичні засоби їх вирішення / співавтори: М.С. Кармазіна, О.М. Майборода, Ю.І. Шаповал та ін. − К.: ІПіЕНД, 2012. – 64 с.

Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні / співавтори: О.М. Майборода, М.І. Михальченко, Ю.І. Шайгородський. – К.: ІПіЕНД, 2013. – 64 с.

Франція: національна ідентичність та стан модернізації політичного режиму країни // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. − К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 369–405.

Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність / співавтори: О.Я. Калакура, М.С. Кармазіна, О.М. Майборода. – К.: ІПіЕНД, 2013. – 184 с.

Сутність політичного режиму і характер державного правління // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці. − К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 8–22.

Інформаційна безпека держави: напрями й інструменти захисту українського інформаційного поля // Донбас у системі інформаційної безпеки держави: регіональні особливості, зовнішні виклики, інструменти боротьби з антиукраїнською пропагандою. – К.: ІПіЕНД, 2015. – С. 161–183.

Навчальна література

Виборчі технології. − К.: Укр. центр політ. менедж., 2008. − 332 с.

«Електронна демократія». «Простір електоральний» // Соціологія політики: Енциклопедичний словник. − К.: Вид-во «Європ. ун-ту», 2009. − С. 128–129, 318.

«Виборча система», «Технології виборчі деструктивні», «Технології політичні» // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 97–98, 710, 710–711.

Виборчі системи як передумова формування політичних лідерів і політичних еліт // Політика в особах (Політичне лідерство

на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти. – К., 2012. − С. 72–102.

PR у політичній сфері. – К.: ІПіЕНД, 2013. – 472 с.

«Арістотель», «Бернейз Е.Л.», «Джефферсон Т. Сократ», «Стоїки» // Історія політичної думки: Навчальний енциклопедичний словник-довідник для студентів ВНЗ І–ІV рівнів акредитації. – Л.: Новий Світ, ЛНУ ім. І.Франка, 2014. – С. 35–36, 71–73, 211–213, 600–601, 611–612.

«Технічний кандидат», «Президенціалізм», «Політичний ритуал», «Білборд політичний», «Технологія виборча» // Новітня політична лексика: Навчальний енциклопедичний словник. − Л.: ЛНУ ім. І.Франка, 2014.

Статті

Діалог як спільна діяльність учасників політичної комунікації // Трибуна. − 2008. − № 1-2. – С. 26–27.

«Політична еліта» і «політичний клас»: класичні та сучасні підходи до визначення понять // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. – С. 24–32.

Політична еліта та політичний клас у сучасній політології // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 33–45.

Громадянське суспільство як необхідна передумова демократичного розвитку в Україні // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2008. − Вип. 12. – С. 196–204.

Теорії еліт: зарубіжний досвід для України // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – 2008. − Вип. 14. − С. 10–18.

Політичний PR: управлінська складова. // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. − С. 291–300.

Особливості законодавства про політичну рекламу: українська та зарубіжна практика // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. Політичні технології. Спецвипуск. – 2008. − С. 85–96.

Політична невизначеність та конфлікти // Наукові записки Луганського національного університету. Сер. Філол. науки. – 2009. – Т. 1. − С. 56–65.

Конфліктні технології в сучасній Україні // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – К., 2009. – Вип 16. – С. 161–168.

Політична еліта та політичний клас: класичні зарубіжні концепції // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – К., 2009. – Вип. 17. − С. 96–107.

Політичний клас України та Росії у модернізаційних процесах: загальне й особливе // Трибуна. – 2009. – №7-8. − С. 37–39.

Особливості політичної комунікації в умовах розвитку технологій інформаційного суспільства // Віче. – 2009. − №19. − С. 24–25.

Связи с общественностью в политической сфере: особенности управленческой деятельности // Современные исследования социальных проблем: сб. ст.: Общественно-социальные и политические исследования. − Красноярск: ООО «Научно-инновац. центр», 2009. − Вып. 2. − С. 80–83.

Президентська виборча кампанія–2010 в Україні: досягнення та прорахунки // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – Київ–Миколаїв: Український центр політичного менеджменту, 2010. − Вип. 19. − С. 165–173.

Политический дискурс как консенсусная технология // Revista de filozofie, sociologie si stiinte politice. – Кишинів, 2010. – №1. − С. 115–121.

Політичний режим Франції: особливості становлення та розвитку // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 33–44.

Сучасна політична еліта та політичний клас: визначення, моделі та особливості становлення // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1(45). − С. 37–54.

Архетипіка політичного лідерства як підґрунтя маніпулятивних технологій // Публічне управління: теорія та практика. – 2010. – №3-4. − С. 312–317.

Виборча система як передумова формування політичного класу в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 6 (50). – С. 26–37.

Політичний клас: завдання, спрямовані на консолідацію української нації // Сучасна українська політика. – 2011. – Вип. 23. – С. 138–148.

Напівпрезидентська система правління Франції: досягнення та прорахунки // Наукові записки ІПіЕНД. − 2011. – Вип. 1(51). − С. 35–51.

Коммуникационные аспекты политики: управленческий потенциал связей с общественностью // PR-технологии в информационном обществе: материалы VI междунар. научно-практич. конф. – СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2011. − С. 119–121.

PR-діяльність у політичній сфері: до питання розвитку професійного комунікативного простору // Наукові записки Луганського національного університету. Сер. «Філ. науки». Науковий простір дискурсології: ретроспективно-проспективний вимір: зб. наук. пр. – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. – С. 98–109.

Політичні лідери Франції: архетипи становлення // Публічне управління: теорія і практика: зб. пр. Спецвипуск. – 2011. – С. 128–134.

Напівпрезидентська республіка сучасної Франції: шлях до авторитаризму чи демократії? // Політичний менеджмент. − 2011.− №5(50). − С. 164–173.

До питання визначення та класифікації форм правління: сучасні підходи // Освіта регіону. − 2012. − №3. − С. 62–74.

Політичні PR: тенденції становлення в Україні // Вісник КНУКіМ: Матеріали всеукр. наук. конф. «Соціальні комунікації: стан, проблеми, тенденції» (26–27 квітня 2012 р.). – 2012. – Листопад. − С. 112–124.

Франція: сучасні дискусії про національну ідентичність // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). − С. 58–69.

Связи с общественностью в политической сфере: современные тенденции и вызовы // Материалы VI Всерос. конгресса политологов «Россия в глобальном мире: Институты и стратегии полит. взаимодействия» (22–24 ноября 2012 г.). − М. : РАПН, 2012. − С. 261.

Асоціація політичних наук України у системі Міжнародної асоціації політичних наук // Сучасна українська політика. Спецвипуск. – 2013. – С. 51–60.

Сучасні особливості зовнішньої політики Франції в умовах модернізації // Наукові записки ІПіЕНД. − 2013. − Вип. 1(63). – С. 93–113.

Особливості виборчих технологій у виборчій кампанії до Верховної Ради України 2012 року // Український інформаційний простір: Науковий журнал. − 2013. − №1. − Ч. 2. – С. 92–98.

Модернізація політичного режиму Франції: досвід для України // Вісник Львівського національного університету. Сер. «Філософсько-політологічні студії». − 2013. – Вип. 3. – С. 223–231.

Франція: досвід становлення сучасного політичного режиму Франції // Методологія політичної науки: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Треті методологічні читання. − Л.: ЛНУ, 2013. – С. 43–45.

«Мовчазний спротив» проти влади: особиста відповідальність українців за стан справ у суспільстві // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. − 2013. − Вип. 4. – С. 14–25.

Громадянська самосвідомість українців: що заважає бути відповідальним за стан справ у суспільстві? // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. − 2013. − Вип. 6. – С. 207–220.

Використання фреймів у виборчій кампанії 2012 р. в Україні // «Парламентські вибори в Україні 2012 року»: матеріали міжнародної науково-практ. конференції. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 210–222.

Влада та опозиція в Україні у період Євромайдану (листопад 2013 – лютий 2014 рр.): аспекти взаємодії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2(70). – С. 55–73.

Политические технологии убеждения в избирательном процессе в современной Украине // Труды Международной научно-теор. конференции «Субкультуры и коммуникативные стратегии информационного общества». – СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2014. – С. 173–175.

Стратегічний курс Асоціації політичних наук України – діяльність у системі Міжнародної асоціації політичних наук // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. − Вип. 3(71). – С. 395–404.

Інформаційно-комунікаційні технології у формуванні громадської думки в сучасній Україні // Проблеми формування громадської думки в сучасній Україні: матеріали доповідей та виступів. – К.: КНУКіМ, 2014. – С. 69–72.

Перспективи входження України до ЄС: аналіз інформаційних кампаній влади та опозиції // Інформаційна культура в сучасному світі: матеріали наук. семінару. – К.: НУХТ, 2014. – Вип. 7. − С. 18–22.

Влада та опозиція у Франції: досвід для України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2. – С. 40–63.

Громадська думка: інструментарій формування у процесі утвердження суспільної солідарності // Studia Politologica Ucraino-Polona: Щорічний журнал з політичних наук. – Житомир–Київ–Краків, 2015. − Вип. 5. – С. 146–154.

Інформаційна безпека держави: інструменти захисту українського інформаційного поля (на прикладі особливостей інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному Донбасі) // Наукові записки ІПіЕНД. − 2015. – Вип. 3. − С. 220–233.

Міграційна політика сучасної Франції: тенденції та ризики // Інформаційна культура в сучасному світі: матеріали наук. семінару. − К.: НУХТ, 2015. − Вип. 9. − С. 34–39.

Особливості інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному Донбасі // Імідж і репутація: Сучасна корпоративна репутація, бренд, ідентичність та імідж: міфи, проблеми, рішення: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 22 квітня 2016 р., м. Київ. – К.: Видав. центр КНУКіМ, 2016. – С. 40–43.

Ляшенко Тетяна Михайлівна,
доктор політичних наук, провідний науковий співробітник

Книги

Трансформація політичних систем в країнах Центральної Азії: національний та регіональний аспекти. – К.: ІПіЕНД, 2011. – 288 с.

Розділи у колективних монографіях

Соціальне партнерство як фактор політичної та соціальної стабільності // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – С. 193–199.

Взаємозв`язок політичних, економічних та соціальних реформ в Україні // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2005. – С. 142–154.

Політичні лідери центральноазійських країн: пострадянська доба // Політика в особах: Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – С. 281–298.

Політичний клас в країнах Центральної Азії: національний і регіональний аспекти // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 266–285.

Політичні режими країн Центральної Азії: від авторитаризму до демократії // Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 235–260.

Формування державності в країнах Центральної Азії: ідеологічний аспект // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 201–223.

Розділи у підручниках

Політологічний словник. – К., 2005. – С. 11, 25, 26, 28, 31.

Взаємозв'язок політичних, економічних і соціальних реформ. Інститут соціального партнерства // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні. – К.: Либідь, 2008. – С. 143–160.

Політичні лідери центральноазійських країн: пострадянська доба // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 266–288.

Методична література

Управління нестабільним суспільством // Навчальна програма для Народного університету МАУП. – К., 2006. – 23 с.

Політичні партії і рухи // Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів. – К., 2007. – 48 с.

Ситуаційний аналіз в політиці // Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів. – К., 2007. – 23 с.

Політична система України // Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів. – К., 2007. – 46 с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Політична еліта і політичне лідерство». – К.: МАУП, 2008. – 30 с.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Політична трансформація в сучасному світі». – К.: МАУП, 2008. – 24 с.

Статті

Деякі аспекти проблеми суспільного договору в контексті регіональної політики // Регіональна політика України: концептуаль-

ні засади, історія, перспективи. Міжнародна науково-практична конференція 10–11 листопада 1994 р. – К., 1995. – С. 167–169.

Украина и Россия: конфликтогенность становления государственности // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: материалы «круглого стола». – К., 1995. – С. 86–88.

Політика соціального партнерства як парадигма становлення соціальної держави в Україні // Молода Нація. – 1996. – №2. – С. 203–208.

Деякі проблеми впровадження політики соціального партнерства в Україні // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України: Зб. матеріалів українсько-австрійського симпозіуму. – 1996. – С. 248– 250.

Роль держави у системі соціального партнерства // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 39–43.

Соціальне партнерство: конституційна норма чи узвичаєна традиція? // Політична культура демократичного суспільства: стан і перспективи в Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К., 1998. – С. 189–191.

Доктрина соціального партнерства як суспільний феномен // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 114–123.

Соціальне партнерство: шлях до соціальної ринкової держави // Юридичний вісник. – 1999. – С. 3–4.

Соціальне партнерство як парадигма становлення демократичної державності / співавтор А.Д. Пойченко // Україна. – 2010. – 1999. – С. 189–191.

Формування інституту соціального партнерства у країнах Центральної та Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 220–227.

Інститут участі в управлінні підприємствами: моделі країн Центрально-Східної Європи // Геополітичне майбутнє України: Матеріали «круглого столу». – К., 2000. – С. 53–60.

Вектори соціального розвитку: шляхи української трансформації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 235–243.

Соціальне партнерство як інститут громадянського суспільства // Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї. – 2002. – №4. – С. 48–58.

Соціальне партнерство як інститут громадянського суспільства // Концепції розвитку громадянського суспільства в Україні. – К., 2004. – С. 39–48.

Трудові відносини як модель взаємодії інтересів // Кроки до громадянського суспільства. – К., 2004. – С. 35–43.

Соціальне партнерство: шлях до громадської консолідації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 6. – С. 42–53.

Соціальна складова економічних реформ // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – 2005. – Вип. 7. – С. 45–56.

Інститут президентства в країнах Центральної Азії // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2006. – С. 179–185.

Принципи політичного лідерства в країнах Центральної Азії. На прикладі Таджикистану та Узбекистану // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. – 2006. – Том 2. – С. 39–51.

До питання регіональної інтеграції в пострадянських країнах Центральної Азії // Інтеграційні процеси в світі. – К., 2006. – С. 49–57.

Регіональний розвиток країн Центральної Азії. Геополітичний аспект // Україна – Росія – Європа. – К., 2006. – С. 56–68.

Роль політичних лідерів країн Центральної Азії в інтеграційних процесах // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 1. – С. 98–110.

Роль політичних лідерів в інституційних процесах в країнах Центральної Азії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 82–96.

Особливості партійної системи в країнах Центральної Азії // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2007. – С. 206–213.

Політична система сучасного Узбекистану // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 10. – С. 115–126.

Політичні реформи в країнах Центральної Азії // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 11. – С. 114–124.

Громадянське суспільство в країнах Центральної Азії // Наукові записки ІПіЕНД / ІІІ Курасівські читання. – 2007. – С. 219–228.

Політичний клас як ознака стабільності суспільства // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. – С. 117–125.

Формування політичної еліти в країнах Центральної Азії: національний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 120–131.

Політичний клас Республіки Казахстан: проблеми формування // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 117–128.

Формування політичних інститутів в країнах Центральної Азії в умовах незалежності // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2009. – Вип. 17. – С. 319–327.

Формування поняття «Центральноазійський регіон» // Віче. – 2009. – №18. – С. 5–8.

Ісламський фактор у побудові державності країн Центральної Азії: історико-політологічний аспект // Трибуна. – 2009. – №11. – С. 170–172.

Особливості формування політичного класу в країнах Центральної Азії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1. – С. 149–164.

Національна ідея в країнах Центральної Азії: особливості формування // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3. – С. 249–260.

Некомерційні організації та органи місцевого самоврядування як вияв народовладдя. На прикладі країн Центральної Азії // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 130–137.

Проблеми безпеки та регіональної інтеграції в країнах Центральної Азії // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2010. – № 16 (117). – С. 193–203.

Стан теоретико-методологічних розробок проблеми політичних систем перехідних суспільств (на прикладі країн Центральної Азії) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1. – С. 152–166.

Політичні трансформації пострадянського простору (на прикладі країн центральноазійського регіону) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5. – С. 147–159.

Політичні режими країн Центральної Азії: нестійка рівновага // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1. – С. 152–166.

Пріоритети у зовнішній політиці країн Центральної Азії // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2011. – №20 (145). – С. 91–102.

Ідеологічне підґрунтя побудови державності в Узбекистані та Таджикистані // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1. – С. 118–131.

Мусульманські держави і питання глобалізації (на прикладі країн Центральної Азії) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 4. – С. 87–99.

Ідеологічне підґрунтя побудови державності в Узбекистані та Таджикистані // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1. – С. 118–131.

Українські події як мобілізаційний фактор внутрішньої політики країн Центральноазійського регіону // Вісник Дніпропетровського державного університету. – Д., 2014. – С. 48–57.

Російсько-українські відносини в політичній думці Центральної Азії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 106–120.

Перспективи «русского міра» в країнах Центральної Азії на сучасному етапі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2. – С. 84–100.

Мовна політика держав Центральноазійського регіону // Мовна політика в Україні та за кордоном // Західноукраїнський науковий вісник. – 2015. – №3. – С. 16–20.

Молдова на шляху євроінтеграції: взаємовідносини влади та опозиції // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4. – С. 361–376.

Макаров Анатолій Миколайович,
кандидат історичних наук, старший науковий співробітник
(працював 1992 – 2001 рр.)

Розділи у монографіях

Партія як елемент політичної структури цивілізованого суспільства // Політичні структури та процеси в сучасній Україні (Політологічний аналіз). – К: Наукова думка, 1995. – С. 74–88.

Сучасний стан багатопартійності в Україні // Політичні структури та процеси в сучасній Україні (Політологічний аналіз). – К.: Наукова думка, 1995. – С. 104–124.

Конституція: історія і принципи //Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – С. 77–94.

Верховна Рада – парламент Української держави // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське вид-во, 1998. – С. 94–104.

Кабінет Міністрів – уряд України // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К: Парламентське видавництво, 1998. – С. 118–125.

Статті

Шляхи до демократичної державності / співавтор В.Трипольський // Політика і час. – 1992. – №6. – С. 16–24.

Безпосередні проблеми партій України // Український історичний журнал. – 1992. – №9. – С. 12–13.

Гарант демократичного розвитку / співавтор М. Пашков // Політика і час. – 1993. – №4. – С. 55–60.

Об оппозиции в демократическом обществе // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: материалы «круглого стола». – К., 1995. – С. 119–123.

Парламентаризм, що чекає свого розвою // Віче. – 1996. – №8. – С. 45–57.

У пошуку моделі парламенту України // Порівняльний аналіз політичних структур Австрії та України / Доповіді і реферати двостороннього політологічного симпозіуму у приміщенні Австрійського посольства в Києві 16–18 листопада 1995. – Львів, 1996. – С.115–123.

Держава, суспільство і вибори // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 43.

Проблеми парламентаризму в західних країнах СНД // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 88–98.

Конституційний процес в Україні та державах Центральної і Східної Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 196–208.

Конституційний процес в Україні та деяких державах Центральної і Східної *Європи* // Геополітичне майбутнє України: Матеріали «круглого столу». – К., 2000. – С. 27–37.

Політологія в Україні: сучасний стан розвитку / співавтор Ф.М. Рудич // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 6–19.

Мачуський Валерій Валерійович,
кандидат педагогічних наук, молодший науковий співробітник

Розділи у монографіях

Політичні режими в країнах Закавказзя // Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 260–282.

Політичні лідери в країнах Закавказзя // Політика в особах. (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К: ІПіЕНД, 2012. – С. 288–313.

Держави Закавказзя: авторитарні тенденції політичних режимів – порівняльний аналіз // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 223–250.

Влада та опозиція в Україні і державах Закавказзя: порівняльний аналіз // Політична влада та опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами. – К.: ІПіЕНД, 2015. – С. 307–348.

Статті

Етапи становлення політичного режиму в Грузії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1 (51). – С. 167–177.

Становлення політичного режиму в сучасному Азербайджані // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54). – С. 273–284.

Політична модернізація в Грузії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 6 (56). – С. 399–411.

Витоки та еволюція грузино-осетинського конфлікту// Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). – С. 273–284.

Витоки та еволюція міжетнічних конфліктів в незалежній Грузії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1 (63). – С. 197–215.

Опозиція і влада в Україні та Грузії: політичний аналіз // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 167–194.

Опозиція і влада в державах Закавказзя // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2 (76). – С. 161–183.

Пахарєв Анатолій Дмитрович,
доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник

Книги

Лидерство в политике. – К.: Випол. – 1998. – 97 с.

Политическое лидерство и лидеры. – К.: Знання Украины, 2001. – 270 с.

Мыслители о правителях. – К.: Знання Украины, 2006. – 296 с.

Навчальні посібники

Державне управління і кадрова політика в сучасній Україні. – К.: Світогляд, 2005. – 124 с.

Політичні інститути і політичні процеси в сучасній Україні. – К.: ІПіЕНД, 2011. – 184 с.

Розділи і підрозділи в колективних монографіях

Багатопартійність – політичний розвиток // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – С. 141–154.

Україна – Молдова: політичне співробітництво // Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти. – К.: ІПіЕНД – МАУП, 2002. – С. 157–178.

Політичні еліти та політичні лідери як чинник реформування управлінських структур // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – С. 111–129.

Визначення поняття та сучасні концепції політичного лідерства // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 10–22.

Функції, стиль, типологія, імідж політичного лідера // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 22–37.

Ідеї лідерства у світовій політичній думці // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національ-

ний і регіональний контексти). – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 122–139.

Уінстон Черчілль // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 219–240.

Критерії формування адміністративно-управлінської еліти // Політичний клас в сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 89–103.

Місце і роль адміністративно-політичної еліти в діяльності політичного режиму // Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 37–64.

Політичний режим і політичний лідер // Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 112–138.

Історичні фактори становлення Української держави // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 7–41.

Розділи у підручниках

Багатопартійність – політичний розвиток // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – С. 115–138.

Політичні еліти та політичні лідери – важливі суб'єкти адміністративно-управлінської реформи // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні. – К.: Либідь, 2008. – С. 114–131.

Історичні і сучасні концепції політичного лідерства, Функції, стиль, типологія, імідж політичного лідера; Ідеї лідерства у світовій політичній думці, Уїнстон Черчілль // Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 63–78, 78–89, 112–127, 127–139.

Матеріали конференцій

К проблеме личностных свойств политического лидера (Из опыта государств бывшего Советского Союза) // Матеріали

Всеукраїнскої наукової конференції: «Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина Української держави». – К., 1995. – С. 227–228.

Россия и Украина в изменившейся геополитической ситуации // Матеріали круглого столу «Украина и Россия в новом геополитическом пространстве». – К., 1995. – С. 45–50.

К вопросу об оценке успехов Советской Армии лидерами США и Великобритании на Крымской конференции 1945 года // Матеріали Міжнародного наукового симпозіуму «Крымская (Ялтинская) конференция 1945 года: уроки и перспективы». – Сімферополь, 1996. – С. 67–69.

Постсоветский авторитаризм: путь к диктатуре или демократии? //Тези доповідей Міжнародної наукової конференції «Между прошлым и будущим». – Минск, 2000. – С. 260–261.

Деякі тенденції розвитку політичного лідерства в пострадянський період/ круглий стіл «Геополітичне майбутнє України». – К., 2003. – С. 37–45.

Взгляд на проблему партийности в Ливийской Джамахирии и проблемы формирования партийной системы в современной Украине // Матеріали другої міжнародної науково-теоретичної конференції «XX століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія». – К., 2003. – С. 152–154.

Значение и роль индивидуальных черт в формировании и осуществлении политического лидерства // Матеріали четвертої міжнародної науково-теоретичної конференції: «XXI століття: альтернативні моделі розвитку суспільства. Третя світова теорія». – К., 2005. – С. 202–204.

Региональный фактор в формировании политических лидеров переходных общественных систем // Международная научно-практическая конференция «Социально-экономические особенности развития регионов: проблемы и перспективы». – Великий Новгород, 2007. – С. 122–123.

Политические режимы России и Украины: постсоветский аспект // международная научно-практическая конференция «Историко-культурный и экономический потенциал России: наследие и современность». – Великий Новгород, 2010. – С. 108–112.

Статті

Політична еліта. Формальна? Справжня? // Віче. – 1997. – № 11. – С. 3–14.

«Дебати політичні», «Демагогія політична» // Політологічний енциклопедичний словник. – К.: Генеза, 1997. – С. 88, 91.

Політичне лідерство в Україні. Пострадянська доба // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 97–103.

Президентські вибори в Україні: контекст політичного лідерства // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 1999. – С. 175–183.

Багатопартійність в Україні і формування політичного лідерства // Черкащина в новітній історії української нації та держави. – К., 1999. – С. 13–22.

Україна багатопартійна / співавтор А. Пойченко // Збірник «Україна – 2010». Консолідація українського суспільства: реалії, перспективи. – К.: Вид-во УАДУ, 1999. – С. 161–176.

Выборы–99: особенности, тенденции, лидеры // Молодь і вибори Президента України: збірник. – К.: Молодіжна альтернатива, 1999. – С. 26–31.

Деякі тенденції розвитку політичного лідерства в пострадянський період // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 46–55.

Формирование политических элит и лидеров в условиях парламентаризма и многопартийности // Вісник Донецького університету. Серія Б. Гуманітарні науки. – Донецьк, 2000. – № 2. – С. 263–267.

Пострадянський авторитаризм: куди йдемо? // Віче. – 2001. – № 7. – С. 29–37.

Політичні партії перехідного періоду – важливі інститути становлення громадянського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 65–74.

Зовнішньополітичні орієнтири лідерів СНД у нових геополітичних умовах // Трибуна. – К.,2002. – № 9-10. – С. 35–36.

Стиль політичного лідерства: фактори формування та складові // Нова політика. – 2001. – №5 (37). – С. 51–54.

Политическое лидерство и формирование гражданского общества: постсоветский период // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 20. – С. 17–25.

Оппозиционность подлинная и мнимая в условиях постсоветского политического устройства // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К.: ІПіЕНД, 2002. – Вип. 3. – С. 60–68.

Парламентські вибори в Україні: проблеми формування партійної системи // Держава і право. – К., 2002. – № 18. – С. 397–403.

Багатопартійність і партійна система – поняття не тотожні // Віче. – 2002. – №2. – С. 3–7.

Політичні ідеології та багатопартійність в Україні. Знайомі незнайомці // Віче. – 2002. – № 10. – С. 24–28.

Українська політична думка про лідерство (історико-політологічний контекст) // Трибуна. – К., 2002. – № 1-2. – С. 26–28.

Політика центризму в Україні. Проблеми формування та перспективи розвитку // Трибуна. – К., 2002. – № 3-4. – С. 23–25.

Процесс становления президентского лидерства в Украине/ Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2003. – Вип. 4. – С. 118–127.

Перспективи української багатопартійності у контексті можливих змін в організації влади // Політичний менеджмент. – К., 2003. – №2. – С. 57–64.

«Європеїзація» як мета суспільних перетворень в сучасній Україні / Рецензія // Трибуна. – К., 2003. – №7-8. – С. 37.

Влияние политических элит и лидеров на процесс формирования и становления институтов гражданского общества // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 25. – С. 66–79.

Системний курс з політології // Політичний менеджмент. – 2004. – №3. – С. 186–188.

Чи всі дари спишемо на данайців? // Віче. – 2004. – №9. – С. 12–15.

«Девіз політичний», «Демагогія політична» / співавтор Н. М. Семке // Політологічний енциклопедичний словник. – К.: Генеза. – 2004. – С. 132, 137.

Хамелеономания властных элит в условиях переходных политических систем // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Київ–Миколаїв, 2005. – Вип. 7. – С. 235–244.

Свита робить короля // Політичний менеджмент. –2005. – №6 (15). – С.23–31.

Вагомий внесок у політичну освіту // Трибуна. – К., 2005. – №1-2. – С. 30.

«Авторитет політичний», «Бакунін М.О.», «Боротьба політична», «Бюрократія», «Василенко С.Д.», «Догматизм політичний», «Ідеологія», «Кадрова політика», «Ленінізм», «Лідер політичний», «Лідерство політичне», «Платон Афінський», «Плєханов Г.В.», «Пойченко А.М.», «Російська політична думка», «Стиль у політиці», «Тарле Є.В.», «Харизма», «Цезар Г.Ю.», «Цицерон», «Черчіль» // Політологічний словник. – К.: Видавництво МАУП, 2005. – С. 14–15, 57, 77–78, 81–83, 86, 198-199, 319–321, 355–357, 431–432, 436–438, 438–439, 574–575, 576–577, 580–581, 642–644, 693–694, 706, 744–745, 749–750, 756–757, 759–760.

Виборчі технології: минуле, реальність, прогноз // Трибуна. – К., 2006. – №7-8. – С. 25.

Теоретичні основи політичного лідерства в сучасній політичній науці // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2006. – С. 22–29.

Типология политического лидерства: научные концепции и реальность // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 19–36.

Проблеми формування політичних еліт у маргіналізованому суспільстві: український вимір // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 36. – С. 276–284.

Ідеї державності у працях українських мислителів кінця XVI – середини XVII століття // Політичний менеджмент. – 2007. – №5(26). – С. 184–187.

Концепції лідерства в сучасній західній політичній науці // Політичний менеджмент. Спецвипуск. –2007. – С. 45–53.

Комуністична партія Радянського Союзу (КПРС) // Енциклопедія історії України. – К.: Наукова думка. –2007. – Том 4. – С. 509.

Конгрес Українських Націоналістів (КУН) // Енциклопедія історії України. – К.: Наукова думка. – 2008. – Том 5. – С. 13–14.

Бюрократия переходных политических систем: специфика формирования, особенности развития // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 22–32.

Політико-управлінська еліта України: шляхи становлення, тенденції розвитку // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. – С. 16–23.

Постсоветская многопартийность: специфика становления, проблемы / Рецензія // Науковий вісник. – Одеса, 2008. – №11(67). – С. 228–231.

Політичний клас сучасної України: процес становлення, тенденції розвитку // Трибуна. – К., 2008. – №7-8. – С. 26–29.

Демократичні процеси в Україні та її європейський вибір / Рецензія // Трибуна. – К., 2008. – №9-10. – С. 42–43.

Українська суспільна думка про політичне лідерство і лідерів // Наукові праці МАУП. – К., 2008. – Вип. 1(17). – С. 118–123.

Історичні витоки виникнення та еволюція політичних еліт в Україні // Трибуна. – К., 2009. –№9-10. – С. 19–23.

Політичні еліти сучасної України: соціальний портрет і проблеми розвитку // Науковий вісник. – Одеса, 2009. – №22 (100). – С. 100–111.

Жадання влади – підозрілий симптом / Рецензія / співавтор В. Бушанський // Віче. – 2009. – №17 (254). – С. 16–18.

Политические элиты современной Украины: каналы рекрутирования // Наукові записки ІПіЕНД, – 2010. – Вип. 1(45). – С. 27–36.

Пострадянські політичні режими: між авторитаризмом і демократією // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 13–22.

Політичні інститути як фактори політичних режимів: історико-теоретичні засади та сучасний стан в Україні // Трибуна. – К., 2010. – №5-6. – С. 21–24.

Природа, теоретичні засади та розвиток політичного лідерства в умовах державної незалежності України // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 95–114.

Ще раз про харизму, харизматичних лідерів та політичні режими пострадянської доби // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1(51). – С. 26–35.

Політичне лідерство в умовах трансформації пострадянських владних режимів // Політичний менеджмент. – 2011. – №5(50) – С. 68–75.

Европейский вектор для внешнеполитического курса современной Беларуси / Рецензия // Науковий вісник. – Одеса, 2011. – №27(152). – С. 201–205.

Передумови становлення української державності в подіях XX століття: історико-політичний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1(57). – С. 21–32.

Політичне лідерство в сучасній Україні: між демократією і авторитаризмом // Трибуна. – К., 2012. – №3-4. – С. 26–29.

Історичні передумови політичного протистояння Сходу і Заходу України // Політичні проблеми сучасної України. Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 77–92.

«Героя» і «натовпу» теорії», «Еліт теорія», «Лідерства теорії», «Харизматична політика», «Плєханов Георгій», «Путін Володимир», «Робесп'єр Максиміліан», «Макіавеллі» // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 139, 240–241, 403–404, 758, 559–560, 615, 641, 418–419.

Перешкоди на шляху формування національної єдності українського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1(63). – С. 26–43.

Проблема взаимодействия ветвей власти в Украине в условиях государственной независимости // Науковий вісник. – Одеса, 2013. – №21(200) – С. 74–84.

Створення і політична участь лівоопозиційних організацій у перші роки української державної незалежності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2. – С. 23–34.

Політичні лідери лівої опозиції: проблеми консолідації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2(76). – С. 25–40.

Пойченко Анатолій Михайлович,
доктор політичних наук, старший науковий співробітник, професор

(працював в інституті у 1992 – 1997 рр.)

Книги

Інноваційні технології і політична діяльність. – К.: ІПіЕНД, 1994. – 36 с.

Конфлікти і політична діяльність. – К.: ІПіЕНД, 1996. – 85 с.

Політика: теорія і технології діяльності. – К.: ІПіЕНД, 1996. – 164 с.

Статті

Чи займаються політики політикою? // Віче. – 1992. – №3. – С. 45–51.

Самоїдство влади, або Влада як джерело соціальної напруженості // Віче. – 1992. – №9. – С. 75–83.

Ідеологія бідності, або Прогноз за Питиримом Сорокіним // Віче. – 1993. – № 7. – С.99–106.

Я б в політики подався... // Віче. – 1993. – №10. – С. 66–76.

Психологія політики // Віче. – 1993. – №11. – С. 88–99.

Вибори. Технологія успіху // Віче. – 1993. – №12. – С. 98–109.

Фактор конфликтности в украино-российских отношениях // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве (Материалы «круглого стола»). – К.: Ассоциация «Україно», 1995. – С. 50–52.

Політична діяльність суб'єктів політики: проблеми результативності // Політичні інститути та процеси в сучасній Україні. – К.: Наукова думка, 1995. – С. 125–151.

Конфліктні поля суперечностей суб'єктів політичної системи України // Конфліктологічна експертиза: теорія і методика. – К.: Товариство конфліктологів України, 1997. – С. 23–31.

Проблема конфлікту у процесі формування політичної системи України // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – С. 167–192.

Трипольський Всеволод Олексійович,
доктор історичних наук, провідний науковий співробітник, професор
(працював в інституті у 1992 – 2000 рр.)

Книги

Демократія і влада. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – 176 с.

Розділи у монографіях

Тернистий шлях державотворення в Україні // Політичні структури та процеси в сучасній Україні (Політологічний аналіз). – К.: Наукова думка, 1995. – С. 152–193.

Влада і демократія // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К., 1998. – С. 50–76.

Статті

Шлях до демократичної державності / співавтор А. Макаров // Політика і час. – 1992. – №6. – С. 16–24.

Оголений нерв демократії // Віче. – 1995. – №1. – С. 37–48.

Демократия в Украине: возможности и реальность // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: Материалы «круглого стола». – К.: Ассоциация «Україно». – 1995. – С. 114–119.

Демократія і влада // Віче. – 1997. – №1. – С. 7–20.

Рецензія на книгу «Україна: альтернативи пошуку» // Український історичний журнал. – 1998. – №2. – С. 142–145.

Черінько Ігор Павлович,
молодший науковий співробітник
(працював в інституті у 2007 – 2013 рр.)

Розділи у монографіях

Велика Британія: особливості парламентського устрою // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 405–424.

Політологічні центри, політологічні фонди: структура, спрямованість, участь у формуванні політичного класу // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 207–223.

Статті

Ліворуч: політичні тенденції Латинської Америки // Політика і час. – 2007. – № 5. – С. 46–50.

Рухнама як елемент ствердження політичного лідерства Сапармурата Ніязова // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 97–107.

Комуністична партія Чехії та Моравії: змагання за електорат // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2007. – С. 179–186.

Еволюція ролі і місця Палати лордів у політичній системі Великобританії до реформи 1999 року // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2007. – №10. – С. 472–477.

Місто дружби чи розбрату? // Атлантична панорама. – 2007. – № 5(12). – С. 38–43.

Європа без кордонів // Атлантична панорама. – 2007. – № 4(11). – С. 42–43.

Зовнішня політика України: потреби і прагнення // Міжнародні відносини: думка молоді. – К.: Молодіжна альтернатива, 2007. – С. 12–16.

Майже біля мети: проблема відповідності України критеріям СОТ // Міжнародні відносини: думка молоді. – К.: Молодіжна альтернатива, 2007.

Україна між Сходом та Заходом: проблема Севастополя // Міжнародні відносини: думка молоді. – К.: Молодіжна альтернатива. – 2007. – С. 29–34.

Виборча система України: від мажоритарної до пропорційної // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 152–161.

Концепції нейтралітету і позаблоковості в контексті євроатлантичних аспірацій України // Якою бути міжнародній політиці України: думка молоді. – К.: Молодіжна альтернатива, 2008. – С. 4–7.

Чорноморський флот Російської Федерації в контексті українсько-російського стратегічного партнерства // Україна та Росія: як зміцнити фундамент стратегічного партнерства: іст., соціокульт. та

геополіт. чинники розвитку відносин між двома державами та народами. – К.: Знання України, 2008. – С. 306–311.

Забезпечення суспільної підтримки євроатлантичної інтеграції України // Ініціатива з розробки зовнішньополітичних рекомендацій. Серія незалежних професійних досліджень у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики України та проблем регіональної та глобальної безпеки. – К.: Центр дослідження міжнародних відносин, 2008. – С. 58–61.

Проблема смертної кари в контексті входження України до політико-правового простору Ради Європи // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2008. – Вип. 12. – С. 325–334.

Право на життя крізь призму українського законодавства // Закон як дишло – куди повернеш, туди й вийшло. – К.: ГО Молодіжна альтернатива, 2008. – С. 36–38.

Політологічні центри і фонди сучасної України: участь у формуванні політичного класу // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – К.: Український центр політичного менеджменту, 2008. – С. 148–156.

Політичний клас постреволюційних держав СНД: загальне, особливе // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 221–230.

Європейська Америка: досвід Великої Британії у НАТО // Атлантична панорама. – 2009. – № 1(20). – С. 6–7.

Крізь терени до Європи: деякі особливості українсько-британських відносин // Людина. Світ. Суспільство. Матеріали доповідей та виступів наукової конференції до 175-ї річниці філософського факультету КНУТШ. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – С. 138–139.

Per aspera ad astra. До теми доцільності вступу України до НАТО // Міжнародник. – 2009. – № 25. – С. 8–9.

Розширення замість поглиблення: політика лейбористського уряду Великої Британії щодо Європейського Союзу // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2009. – Вип. 16. – С. 400–404.

Особливості політики Великої Британії щодо розширення Європейського Союзу (на прикладі розширення ЄС – 2004) //

Шевченківські дні. Гуманітарні науки. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. – С. 35–40.

Європа за вибором: політика нових лейбористів Великої Британії щодо розширення Європейського Союзу та Україна // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. Економіка, політологія, історія. – 2009. – № 6(84). – С. 115–126.

Відносини України з Великою Британією у контексті європейської інтеграції // Український соціум. – 2009. – №2. – С. 154–161.

У конструктивному діалозі: євроінтеграційний аспект українсько-британських відносин // Трибуна. – К., 2009. – № 3-4. – С. 14–17.

Політика Великої Британії щодо розширення Європейського Союзу 2004 р. // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2009. – Вип. 17. – С. 304–312.

Європейський Союз у зовнішній політиці лейбористського уряду Великої Британії: уроки для України // Віче. – 2009. – № 12. – С. 27–29.

Політика лейбористського уряду Великої Британії щодо розширення Європейського Союзу (на прикладі розширення ЄС–2007) // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2009. – № 16(94). – С. 80–91.

Українсько-британські відносини: історія і сучасність // Наукові записки ІПіЕНД. – 2009. – Вип. 43. – С. 313–322.

Велика Британія і розширення ЄС-2004 // Наука. Світ. Суспільство. – 2009. – № 3. – С. 83–89.

Політика Великої Британії щодо Болгарії та Румунії як претендентів на членство в ЄС // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2009. – Вип. 84, ч. 2. – С. 59–66.

Позиція лейбористського уряду Великої Британії щодо розширення Європейського Союзу 2004 року // Гілея: науковий вісник. – 2009. – Вип. 23. – С. 443–450.

Європейська пастка // Міжнародник. – 2010. – № 25. – С. 6.

Проблема розширення Європейського Союзу у зовнішній політиці Сполученого Королівства на сучасному етапі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 45. – С. 323–241.

Парламентарні монархії Західної Європи як різновид політичного режиму // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 152–162.

Политика Великобритании относительно расширения Европейского Союза (на примере расширения ЕС-2004) // Национальная безопасность Республики Молдова в контексте европейской геополитики. Сборник тезисов международной научной конференции / Институт политических исследований и европейской интеграции Академии наук Республики Молдова. – 2010. – С. 44–45.

Політика лейбористського уряду Великої Британії щодо розширення Європейського Союзу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3. – С. 309–318.

Особливості політичної системи дуалістичних монархій (на прикладі Королівства Тонга) // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2011. – Вип. 23. – С. 367–376.

Придворний етикет і церемоніал Великої Британії: від старовинних традицій до сучасних тенденцій // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2011. – № 8. – С. 88–99.

Політичний режим дуалістичних монархій (на прикладі Королівства Тонга, Королівства Свазіленд та Королівства Марокко) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1. – С. 190–200.

Проблеми реформування Ради Безпеки ООН // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2011. – Вип. 96, ч 1. – С. 138–140.

Опозиційний досвід Лейбористської партії Великої Британії на сучасному етапі // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2011. – №19 (144). – С. 13–24.

Особливості політичної системи дуалістичних монархій (на прикладі Королівства Тонга) // Сучасна українська політика. Політики і політологи про не. – К., 2011. – Вип. 23. – С. 367–376.

Административная реформа в Украине как фактор преодоления коррупции на государственной службе // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2012. – № 8. – С. 115–133.

Аналіз загроз ствердженню України як єдиної держави // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 17(169). – С. 188–199.

Особенности работы военной миссии в составе заграничного дипломатического представительства // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – 2012. – №19 (144). – С. 148–159.

Щербенко Едуард Васильович,
кандидат філософських наук, науковий співробітник

Розділи у монографіях

Політична культура: тенденції розвитку в громадянському суспільстві // Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 1998. – С. 217–229.

Співробітництво України з державами Центральної і Східної Європи у вирішенні культурних і гуманітарних проблем // Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти. – К.: МАУП, 2002. – С. 385–410.

Реформування освітньої політики як чинник творення громадянського суспільства в Україні // Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2006. – С. 182–198.

Політична мова «помаранчевої революції» // У кольорах «помаранчевої революції». – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2007. – С. 141–154.

Політичне лідерство в ненасильницькому русі // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 31–40.

Політичний клас і напрацювання консолідованої ідеології // Політичний клас у сучасній Україні: специфіка формування, тенденції розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2010. – С. 233–248.

Тенденції розвитку правової держави і громадянського суспільства в Україні // Політичний режим та народовладдя. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 186–216.

Розділи в підручниках

Реформування освітньої політики як чинник творення громадянського суспільства в Україні // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні. – К.: Либідь, 2008. – С. 178–199.

Політичне лідерство і ненасильницький рух // Політика в особах (Політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти). – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 37–54.

Статті

Продолжение следует // Collegium. – 1997. – № 1. – С. 238–240.

Політична культура в громадянському суспільстві // Вісник Національної академії наук України. – 1998. – № 11–13. – С. 59–66.

Масштабність політики // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 37–42.

Спілкування як спосіб буття національної ідеї // Українська політика: політики і політологи про неї. – К., 1999. – С. 66–69.

Політична мова як конструктивний фактор // Українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 1999. – С. 211–214.

Природа тоталітарної мови // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 236–242.

Тоталітаризм і складність сучасної цивілізації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 198–210.

Генерация, или Герой нашого времени // Общая тетрадь. Вестник Московской школы политических исследований. – 2003. – Вып. 25. – С. 121–126.

Феномен особистої думки в політичному дискурсі періоду «перестройки» // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 25. – С. 421–442.

Засновки дискусій періоду «перестройки» // Наукові записки ІПІЕНД. – 2005. – Вип. 26. – С. 269–283.

Зміна культурних кодів суспільства і поява нових реалій в політичному дискурсі періоду «перестройки» // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 28. – С. 322–336.

Зміни публічного дискурсу в Україні в період «перестройки» (до 1989 року) // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2005. – Вип. 7. – С. 154–171.

Дві моделі політичної мови в українських підручниках з політології // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 30. – Кн. 2. – С. 249–258.

Феномен Майдану і традиція ненасильства: На прикладі дискурсу лідерів ненасильницького руху // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2006. – С. 118–125.

Фундаментальні засади політики в дискурсі української політологічної літератури // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2007. – С. 255–262.

Трактування начал політики в українській політологічній навчальній літературі // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 10. – С. 146–154.

Європейська традиція розуміння політики в контексті української політологічної освіти // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 242–259.

Помаранчева революція і нігілізм // Магістеріум. – 2008. – № 31. – С. 71–75.

Руйнування політичної мови в українському політологічному дискурсі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 38. – С. 128–142.

Рецепція західної політичної думки в українському політологічному дискурсі (на прикладі підручників з політології) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 176–191.

Дискурс Майдану як чинник національної інтеграції // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2008. – С. 24–32.

Ключові моменти концептуальної схеми трактування феномена Помаранчевої революції // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2009. – Вип. 17. – С. 193–200.

Інтеріоризація змін у політико-правовому устрої України в громадянській свідомості // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2009. – С. 128–141.

Институты «в кончиках пальцев»: украинская государственность глазами граждан // Неприкосновенный запас. – 2009. – № 3. – С. 207–216.

Політичний клас і вироблення національної ідеї // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1 (45). – С. 121–134.

Трудова етика у вимірі політичних ресурсів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 1 (51). – С. 121–134.

Правова держава і громадянське суспільство: від інституціоналізації до інтеріоризації // Політичний менеджмент. Спецвипуск. – 2010. – С. 113–121.

«Горе от ума» як дзеркало провалу російських реформ // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 4 (54). – С. 257–263.

Вивчення політичного дискурсу: методологічна розвилка // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). С. 99–109.

Опозиція «відкрите/закрите» і момент відповідальності у моделі політичного дискурсу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 245–261.

Творення засновків політичної мови в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 1 (63). – С. 253–275.

Майдан – 2013 як феномен політичної мови // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 149–167.

Практика «чисток» і проблема примирення // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 281–289.

Національне примирення як момент солідаризації у владно-опозиційному вимірі політичного дискурсу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 2 (76). – С. 101–112.

ВІДДІЛ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ

Книги

Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики / М. Михальченко – кер. авт. кол., М. Кармазіна, О. Дергачов, В. Ковалевський, Ю. Шайгородський, І. Кучеренко, В. Бушанський, П. Рудяков, О. Яковлєва, М. Горєлов, А. Кудряченко. – К. : ІПіЕНД, 2010. – 358 с.

Єврейська громадсько-політична думка XX – початку XXI сторіччя в Україні / А. Подольський – кер. авт. кол., М. Гон, О. Заремба, О. Козерод, І. Погребінська, І. Туров. – К. : ІПіЕНД, 2011. – 362 с.

Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах / М. Михальченко кер. авт. кол., Ю. Шайгородський, О. Шевченко, М. Горєлов, І. Кучеренко, В. Ковалевський, О. Мандебура-Нога, В. Гриневич. – К. : ІПіЕНД, 2013. – 336 с.

Єврейська національна спільнота в контексті інтеграції українського суспільства / А. Подольський – кер. авт. кол., М. Михальченко, А. Подольський, О. Заремба, О. Козерод, І. Туров, А. Венгер, М. Гон, О. Іванова, О. Каковкіна, Ф. Левітас. – К. : ІПіЕНД, 2014. – 376 с.

Михальченко Микола Іванович,
завідувач відділу, доктор філософських наук, професор,член-кореспондент НАН України

Книги

Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. – Київ – Дрогобич : Відродження, 2004. – 488 с.

Корупція в Україні – не політика / співавтори В. С. Журавський, О. М. Михальченко. – К. : Фенікс, 2007. – 408 с.

Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії. Т.1 / співавтор В. Андрущенко. – К. : ІПіЕНД, 2009. – 490 с.

Україна розділена в собі: від Леонідії до Вікторії. Т.2 / співавтор В. Андрущенко. – К. : ІПіЕНД, 2009. – 458 с.

Корупція в Україні: політико-філософський аналіз / співавтори О. Михальченко, Є. Невмержицький. – К. : ІПіЕНД, 2010. – 615 с.

Украина разделенная в себе: от Леонидии до Виктории: Т. 1 / пер. с укр. – Изд. 2-е, доп. / соавтор: В. П. Андрущенко; ИПиЭНИ. – К. : Из-во «Леся», 2012. – 584 с.

Украина разделенная в себе: от Леонидии до Виктории: Т. 2 / пер. с укр. – Изд. 2-е, доп. / соавтор В. П. Андрущенко; ИПиЭНИ. – К. : Из-во «Леся», 2012. – 556 с.

Украинская региональная цивилизация: прошлое, настоящее, будуще: монография. – К. : ИПиЭНИ, 2013. – 340 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Культура, ідеологія, особистість // Методолого-світоглядний аналіз / співавтори Л. Губерський, В. Андрущенко. – К. : Знання України, 2002. – 580 с.

QUO VADIS, УКРАЇНА? // Політична історія України. XX ст. : У 6 т. Т.6: Від тоталітаризму до демократії (1945 – 2002). – К. , 2003. – С. 657–679.

Помаранчеві потрясіння: потенціал ідей і українська реальність // У кольорах «помаранчевої революції». – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб» 2007 – С. 9–25.

Політика регульованих суспільних перетворень – результат реалізації теорії сучасних модернізацій // Наука. Влада. Політика / ІПіЕНД. – К. : Знання України, 2008. – С. 4–23.

І. Ф. Курас і становлення політології в Україні / співавтори Ю. А. Левенець, О. С. Онищенко, О. М. Майборода // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – НАН України, ІПіЕНД.– К. : Парламентське вид-во, 2009. – С. 49–55.

Українська національна ідея як стрижень духовного і політичного життя української політичної нації / співавтори В. Скотний, А. Бичко та ін. // Духовне життя українського суспільства: теоретико-методологічні та онтологічні проблеми розвитку: колективна моногр. у 3 кн. – Кн. 1. − Київ − Дрогобич : Інформаційно-редакційний відділ ДДПУ ім. І. Франка, 2009. − С. 12–45.

Методологія аналізу світоглядно-теоретичних основ української політики // Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 7–48.

Українська вища освіта: криза й пошуки між революційним та еволюційним шляхами розвитку // Вища школа як соціальний інститут і механізм соціалізації молоді. – К. : Педагогічна думка, 2012. – 320 с.

Політичні цінності: методологія аналізу і пошук нових орієнтирів // Адаптація України до переходу світ-системи від одно- до багатополюсності: аналітична доповідь. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 7–62.

Підручники, навчальні посібники

Суспільствознавство в Україні в ситуації ціннісного конфлікту, як і країна. – Дрогобич: Ред.-вид. відділ Дрогоб. держ. пед. ун-ту. 2009. – 320 с.

Модернізація освіти України в цивілізаційно-ціннісному контексті // Вдосконалення методології, соціального пізнання, змісту та методики викладання філософських дисциплін на гуманітарних факультетах ВНЗ. – Запоріжжя: Запорізький нац. університет, 2011. – 200 с.

Націотворення і державотворення в ракурсі політичних досліджень // Українське суспільство на шляху до політичної нації: історія і суспільство. – Київ: КНЕУ, 2014. – С. 5–19.

Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія / співавтори В. Андрущенко, Л. Губерський // Підручник. Видання 2-ге, доповнене. – К., 2014. – 654 с.

Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія / співавтори В. Андрущенко, Л. Губерський // Підручник. Видання 4-те, випр. та доп. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.

Статті

Взаємодія політичної влади і опозиції як політологічна проблема // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. : Ін-т держави і права ім В. М. Корецького НАН України, 2002. – Вип. 3. – С. 20–34.

Політична система України: реальність, моделі трансформації // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – Вип. 4. – С. 5–11.

Постсталінська епоха: зміна парадигм мислення, ідеологічної індустрії і політичних дій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 11–17.

Українська регіональна цивілізація // Політичний менеджмент. – 2003. – № 1. – С. 19–29.

Методологічні проблеми дослідження взаємодії соціально-правової держави і громадянського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 25. – С. 23–36.

Історична відповідальність народу як гуманістична проблема // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Вип. 5. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2004. – С. 5–30.

Політика науки: методолого-теоретичні проблеми розвитку / співавтор І. Курас // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Вип. 6. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2004. – С. 6–15.

Філософське осягнення сьогодення як спосіб проникнення в майбутнє // Політичний менеджмент. – 2005. – № 6. – С. 168–172.

Філософія політики як засіб пізнання і модернізації суспільних процесів в Україні // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 13–14.

Помаранчеві потрясіння: потенціал ідей і українська реальність // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 15–23.

Українська національна ідея як регулятивна сила в загальнодержавному і регіональному масштабах // Регіональні версії української національної ідеї: спільне і відмінне: збірник статей. – К. : Світогляд, 2005. – С. 9–35.

Політичні і правові ідеї Київської Русі в різних інтерпретаціях / співавтор Г. Дашутін // Політичний менеджмент. – 2006. – № 4. – С. 3–9.

Белорусская элита в эмиграции (Е. А. Ляцкий в Праге в 1920-е годы) / соавтор Е. Н. Ефимова // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй: збірник. Т. 1. – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – С. 79–83.

Українська еліта як специфічний феномен // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй: збірник. Т. 2. – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – С. 17–31.

Цивілізаційна чи ціннісна розколотість України? / співавтор Ю. Шайгородський // Політичний менеджмент. – 2006. – № 6. – С. 18–29.

Політичний ідеал відкритого суспільства в умовах «керованої демократії» / співавтор Г. Дашутін // Вища освіта України. – 2006. – № 2. – С. 5–14.

Пошук лідерів: чесних, талановитих, справедливих // Політичний менеджмент. – Спецвипуск. – 2006. – С. 15–21.

Соціально-політичні орієнтації основних етносів України / співавтор Б. Сагалаков // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Вип. 9. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. – С. 24–39.

Страх і сміх як фактори політичної науки // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Вип. 10. – К., 2007. – С. 25–35.

Трансформаційний або модернізаційний шлях розвитку України: ризики і політико-правове забезпечення / співавтор П. Сліпець // Сучасна українська політика/ Політики і політологи про неї. – Вип. 11. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2007. – С. 73–81.

Політичні ризики в сучасній Україні: виклики й відповіді // Політичний менеджмент. – 2007. – № 3. – С. 3–9.

Политическая наука в Украине: фактор становления государственности и оптимизации внутренней и внешней политики страны // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 35. – С. 9–19.

Українська національна ідея: підказ для політичних лідерів // Політичний менеджмент. – Спецвипуск. – 2007. – С. 24–35.

Суспільство чекає нових політичних лідерів // Віче. – 2008. – № 7-8. – С. 5–6.

Яка філософія потрібна сучасності? // Віче. – 2008. – № 11. – С. 24–26.

Модернізаційні та цивілізаційні ознаки політичних змін у сучасній Україні // Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії. – К., 2008. – С. 93–121.

Чи подолала Україна роздоріжжя раціонального вибору? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 42. – С. 7–15.

Україна між ЄС та Євразією: проблема самовизначення і пошуку союзників // Україна та Росія: як зміцнити фундамент стратегічного партнерства. Історичні, соціокультурні та геополітичні чинники розвитку відносин між двома державами і народами: збірник. – К. : Знання України, 2008. – С. 163–173.

Україна політичних суперечностей: спроби подолання політичного розколу // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. , 2008. – Вип. 12. – С. 4–10.

Політика регульованих суспільних перетворень – результат реалізації теорії сучасних модернізацій // Наука. Влада. Політика: зб. наук. пр. – К. : Знання України, 2008. – С. 5–40.

Сучасні міжнародні виклики для України / співавтор М. Багмет // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Вип. 13. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2008. – С. 3–10.

Чи можлива колоніальна політика в соціалістичних федеративних державах? // Політичний менеджмент. – 2009. – № 4. – С. 3–14.

Новая стратегия международных отношений между Украиной и Россией // Сучасна українська політика. Спецвипуск: Європейська перспектива. – К. : Український центр політичного менеджменту, 2009. – С. 218–228.

Суспільна свідомість і реформістська політика в Україні // Сучасна українська політика. – Вип. № 17. – К. – Миколаїв: Вид-во Український центр політичного менеджменту, 2009. – С. 20–22.

Українська мрія та національна ідея: ґенеза, взаємодія // Політичний менеджмент. – 2009. – № 6. – С. 3–14.

Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді в контексті політичних реалій // Вища освіта України. – 2009. – № 1. – С. 27–32.

Розколотість України як гальмо її прогресу: чи є надія? // Філософія людського існування. – 2009. – № 1. – С. 28–34.

Український модернізаційний проект: виклики і відповіді сучасності // Юридична думка. – К., 2010. – С. 3–8.

Настрої і громадська думка в Україні: що визначає майбутнє модернізації вищої педагогічної освіти? // Педагогічна преса. – К., 2010. – С. 49–52.

Модернізація системи освіти України як державна і педагогічна проблема // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2010. – Вип. 27 (31) – С. 53–57.

Цивілізаційне визначення молоді і старшого покоління як пізнавальна проблема науки і модернізації освіти / співавтор Н. В. Скотна // Роль освіти в цивілізаційному вихованні молоді. – К. : Педагогічна думка, 2010. – С. 252–277.

Порівняльний аналіз європейських виборчих систем / співавтор З. Самчук // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 6 (50). – С. 267–286.

Постколоніальний синдром на пострадянському просторі: порівняльний аналіз // Світогляд. – 2010. – № 5. – С. 50–53.

Украинско-российские отношения: потенциал перезагрузки // Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва: збірник наукових праць. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 96–106.

Від демократії до авторитаризму / співавтор В. Бушанський // Політичний менеджмент. – 2010. – № 1. – С. 3–19.

Політика реформ як поєднання політичних, економічних та ідеологічних технологій соціальних перетворень // Проблеми української політики: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 7–22.

Україна – не росія: ціннісний аспект відмінностей і загального // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54). – С. 6–19.

Європа і Євразія 2050 року: результат цивілізаційної взаємодії // Політичний менеджмент. – 2011. – № 3. – С. 35–43.

Політична система в Україні: що ми модернізуємо // Віче. – 2011. – № 1. – С. 27–30.

Привид бродить Україною – привид реформ // Сучасна українська політика. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – Вип. 23. – С. 9–15.

Трансформаційні вектори лібералізму: політологічний контекст // Політичний менеджмент. – 2011. – № 4. – С. 177–180.

Реваншизм як прояв геополітики: погляд з України // Сучасна українська політика. – Спецвипуск: Україна як суб'єкт сучасних цивілізаційних процесів. – К. : Фенікс, 2011. – С. 32–44.

Методологічні проблеми аналізу процесів трансформації політичних інститутів України / співавтор О. Михальченко // Сучасна українська політика. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – Вип. 28. – С. 201–214.

Чи чекає соціальний вибух Україну найближчим часом? // Політичний менеджмент. – 2011. – № 6. – С. 53–65.

Політичні теоретичні дослідження у забезпеченні модернізації України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 4 (60). – С. 5–15.

Політична інтеграція України як теоретична і практична проблема // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 8–17.

Розвій сучасної української соціології // Соціологія: теорія, методи, маркетинг : Науково-теоретичний часопис. – 2012. – № 4. – С. 28–231.

Суспільний вплив на діяльність державних інститутів // Наукові записки ІПіЕНД.– 2013. – Вип. 4 (66). – С. 72–83.

Україна зробила перший крок, що далі? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6 (68). – С. 294–302.

Трансформація політичних інститутів України: новітні проблеми й тенденції // Віче. – 2013. – № 6. – С. 22–24.

Чи існує українська цивілізація? // Віче. – 2013. – № 1. – С. 18–21.

Стратегічний курс України: між Сциллою і Харибдою // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 25–36.

Військова політика закордонного центру ОУН в умовах нагнітання «холодної війні» // Галичина. – 2014. – № 14. – С. 401–408.

Від Переяславля до Донбасу / співавтор О. Рафальський // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 4–13.

Отношения Украины с Россией в глобальном контексте // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 48–58.

Горєлов Микола Євгенович,
провідний науковий співробітник, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

Книги

Передвісники незалежної України. – К. : Рада, 1996. – 157 с.

Цивілізаційна історія України. Нариси / співавтори: О. П. Моця, О. О. Рафальський – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – 632 с.

Держава і цивілізація в історії України / співавтори О. П. Моця, О. О. Рафальський. – К. : ЕКО-ПРОДАКШН, 2009. – 980 с.

Українська етнічна нація / співавтори О. Моця, О. Рафальський. – К. : ЕКО-ПРОДАКШН, 2012. – 192 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Від «Декалогу» до Майдану (українська політична думка новітньої доби) // У кольорах «помаранчевої революціїю». – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб» 2007. – С. 171–208.

Украинская и российская цивилизация: противоборство или взаимодействие? // Украина и украинцы: образы, представления, стереотипы. – М. : Институт славяноведения РАН, 2008. – С. 354–365.

Суспільно-політичні чинники розвитку стосунків між Україною та Росією // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2009. – С. 324 – 380.

Україна в геополітичних комбінаціях європейських держав // Україна в Європі: пошуки спільного майбутнього. – К. : Фенікс, 2009. – С. 111 – 125.

Українська повстанська армія (УПА) і російська визвольна армія (РВА): принципові і безпринципні вороги радянської влади // Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 26 – 41.

Проблеми цивілізаційної визначеності сучасної України / співавтор О. О. Рафальський // Культурно-цивілізаційний про-

стір Європи і України: особливості становлення та сучасні тенденції розвитку. – Університет «Україна» – К., 2010. – С. 134–146.

Українська цивілізаційна складова в Російській імперії (XIX – початок XX століття); Українство в Габсбурзькій монархії (XIX – початок XX століття) / співавтор О. О. Рафальський // Україна в Європі: контекст міжнародних відносин. – К. : Фенікс, 2011. – С. 183 – 203; 204 – 213.

Українське питання у політичній стратегії Росії в XX–XXI ст. // Адаптація України до переходу світ-системи від одно- до багатополюсності. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 87 – 110.

Цивілізаційна складова суспільних цінностей населення України, ґенеза, модернізаційні можливості // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 166 – 208.

Аксіологічні засади національного державотворення в Україні в XX столітті / співавтор О. О. Рафальський // Актуальні проблеми всесвітньої історії: аксіологічні та культурно-історичні засади державотворення. – К. : Державна установа Інститут всесвітньої історії НАН України, 2013. – С. 35–55.

Підручники, навчальні посібники

Цивілізаційна історія України. Нариси / співавтори О. П. Моця, О. О. Рафальський: навч. посібн. – К. : «ЕксОб», 2006. – 632 с.

Європейська парадигма України: від Київської Русі до початку XX століття / співавтори О. П. Моця, І. Ю. Гузенко // Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: навч. посібн. – К. : «ДАУ», 2013. – С. 475–530.

Статті

Брат мой – враг мой // Родина. – 1999. – № 8. – С. 92 – 94.

«Українська держава» на львівському Ринку // Діалог. – 2000. – № 4. – С. 149 – 153.

Епоха Богдана Хмельницького в оцінці В. Липинського // В'ячеслав Липинський в історії України. – К. : Експрес-Поліграф, 2002. – С. 54 – 62.

Вячеслав Липинский и «союз трех Русей» // Диалог. – 2004. – № 4. – С. 98–100.

Зародження українського і російського націоналізмів в Російській імперії як складова цивілізаційного процесу // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К. : Академперіодика, 2004. – С. 313 – 322.

Українська еліта за В. Липинським і Д. Донцовим // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. – К. : «ЕксОб», 2006. – Т.1. – С. 205 – 212.

Возрождение «Трех Русей»// Родина. – 2007. – № 6. – С. 93 – 94.

М. Міхновський і українізація війська // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. – К. , 2007. – С. 298 – 309.

Гауптман Шухевич та генерал Власов, або Чим УПА відрізняється від РОА // Трибуна. – 2009. – № 11 – 12. – С. 34 – 39.

Цивілізаційна парадигма української державності: деякі аспекти цивілізаційного підходу у висвітленні історичного процесу/ співавтор О. Рафальський // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 5 (49). – С. 193 – 211.

Особливості формування і функціонування української козацької держави в контексті цивілізаційного вибору / співавтор О. О. Рафальський // Сучасна українська політика. – Спецвипуск. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – С. 228 – 238.

Релігія і церква в історії України В. Липинського // Православ'я – цивілізаційний стрижень слов'янського світу. – К. : Фенікс, – 2011. – С. 151 – 155.

Виборча система України: кон'юнктурні проблеми і шляхи їх подолання // Сучасна українська політика. – 2013. – Вип. 28. – С. 62 – 73.

Глухий кут Переяславського процесу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66). – С. 244 – 249.

Цивілізаційна парадигма краху Переяславського процесу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 32 – 38.

Гриневич Владислав Анатолійович,
провідний науковий співробітник, доктор політичних наук

Книги

Суспільно-політичні настрої населення України в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.) – К. : ІПіЕНД, 2007. – 520 с.

Неприборкане Різноголосся: Друга світова війна і суспільно-політичні настрої в Україні, 1939 – червень 1941 рр. – К. – Дніпропетровськ: Ліра, 2012. – 508 с.

Національне військове питання в діяльності союзу євреїв-воїнів КВО (липень 1917 – січень 1918 рр.) / співавтор Л. В. Гриневич // Історичні зошити. – К. : Інститут історії України НАН України, 2001. – 150 с.

Слідча справа М. А. Муравйова: Документована історія / співавтор Л. В. Гриневич. – К. : Інститут історії України НАН України, 2001. – 336 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Військове будівництво в Україні в 1938–1991 рр. // Історія українського війська. – Л. : Світ, 1996. – С. 332 – 467.

К вопросу о еврейской проблематике на страницах вузовских учебников истории Украины // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – К. : Національна академія наук України; ІПіЕНД, 1997. – С. 181 – 192.

Вбивство С. Петлюри // Політичний терор і тероризм в Україні. XIX – XX ст. Історичні нариси. – К. : Наукова думка, 2002. – С. 317 – 324.

Україна на початковому етапі Другої світової війни. Німецько-радянська війна 1941 – 1945 рр. // Політична історія України. XX ст.: У 6 т. – Т.4. – К. : Генеза, 2002–2003.– С. 63 – 128, 129 – 304.

Українське «постголодоморне село» напередодні війни // Голод 1932–1933 років в Україні: причини та наслідки. – К. : Наукова думка, 2003. – С. 720 – 735.

Українці і росіяни в ієрархічній піраміді «дружби народів» / співавтори В. М. Даниленко, С. В. Кульчицький, О. Є. Лисенко //

Україна і Росія в історичній ретроспективі. Радянський проект для України. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 123–144.

Анексія та інкорпорація Західної України Радянським Союзом 1939 – 1941 рр.: етнополітичний аспект / співавтори В. М. Даниленко, С. В. Кульчицький, О. Є. Лисенко // Україна і Росія в історичній ретроспективі. Радянський проект для України. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 144–165.

Українці та Червона армія / співавтори В. М. Даниленко, С. В. Кульчицький, О. Є. Лисенко // Україна і Росія в історичній ретроспективі. Радянський проект для України. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 179–184.

«Націоналістичний НЕП»: російський фактор у воєнній політиці Сталіна 1941 – 1945 рр. / співавтори В. М. Даниленко, С. В. Кульчицький, О. Є. Лисенко // Україна і Росія в історичній ретроспективі. Радянський проект для України. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 226–238.

У пошуках українського радянського патріотизму / співавтори В. М. Даниленко, С. В. Кульчицький, О. Є. Лисенко // Україна і Росія в історичній ретроспективі. Радянський проект для України. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 238–282.

Сталінська «національна реформа» воєнної доби як модель ефемерного державного статусу радянських республік / співавтори В. М. Даниленко, С. В. Кульчицький, О. Є. Лисенко // Україна і Росія в історичній ретроспективі. Радянський проект для України. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 334–396.

Євреї України в роки революції та громадянської війни; Євреї УСРР у міжвоєнний період /співавтор Л. Гриневич // Нариси з історії та культури євреїв України. – К. : Дух і літера, 2005. – С. 117 – 161.

Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ ст. / НАН України, Ін-т історії України, ІПіЕНД. – К. : Парламентське вид-во, 2007. – С. 665 – 756.

Сталінська імперія у боротьбі з українським повстанським рухом // «Особые папки» Сталина і Молотова про національно-визвольну боротьбу у Західній Україні у 1944–1948 рр. Збірник документів. – Л. : Літературна агенція «Піраміда», 2010. – С. 5 – 44.

Військова Історія України від давніх часів до сьогодення // Честь і слава Батьківщини. Військова еліта. – К. : Брама-V, 2011 – С. 9 – 18; 58 – 123.

The Myth of War and the War of Myths: The Second World War in Mind of Ukrainian Society // Zdzislaw Krasnodebski/Stefan Garsztecki Rüdiger Ritter (Eds.) Politics, History and Collective Memory in East Central Europe. – Hamburg: Reinhold Krämer Verlag, 2012. – P. 283 – 294.

Пам'ять Другої світової війни в контексті суспільних цінностей в Україні і Європі / співатори М. І. Михальченко, М. Є. Горелов // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах: монографія. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 292 – 332.

Підручники, навчальні посібники

Українські етнічні землі. Українська державна та етнічна символіка // Походження, побут та культура українського народу : навч. посібн. для слух. і курсантів Київський Інститут ВПС. – К., 1997. – С. 42 – 52; 97 – 114.

Навчально-методичний комплекс з курсу «Політологія» для студентів денної та заочної форм навчання. – К. : Міжнародний Соломонів Університет, 2001. – С. 32

Статті

До питання про діяльність ОУН у Червоній армії в роки Другої світової війни // Сторінки воєнної історії України: збірник наукових статей. – Вип. 1. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 1997. – С. 201 – 217.

Боротьба Червоної армії з курганами – пам'ятниками в Західній Україні в 1944 р. // Розбудова держави. – 1997. – №4. – С. 47 – 49.

Військове будівництво в Червоній армії в 1938–1991 рр. // Народна армія. – 1997. – Січень – травень. Передрук розділів з монографії «Історія українського війська» – Л. : Світ, 1996.

«Акт 30 червня 1941», «Бандера», «Бандерівці», «Воз-з'єднання українських земель в єдиній Українській державі», «Герасименко В. П.», «Донбаські оборонні і наступальні операції

1941–1943 рр.», «Кубійович Володимир», «Роланд», «Служба безпеки ОУН-Б» // Малий словник історії України. – К., 1997. – С. 39, 51, 51–52, 93, 110–111, 137–138, 224, 342, 368.

Українсько-єврейські відносини в «Короткій історії України» Андреаса Каппелера // Історіографічні дослідження в Україні. – Вип. 8. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 1998. – С. 160 – 173.

К вопросу о еврейской проблематике на страницах вузовских учебников по истории Украины // Еврейская цивилизация проблемы и исследования. Материалы конференции. – М., 1998. – С. 280 – 281.

До питання про історіографію участі євреїв в Червоній армії у роки Другої світової війни // Запорожские чтения. – Вып. 2. – З. : ЭТТА-ПРЕСС, 1998. – С. 68 – 71.

Институт иудаики в Киеве // Еврейская мысль сквозь века. – Днепропетровск, 1999. – С. 15 – 26.

Поліетнічність у вітчизняних підручниках з історії України (на прикладі висвітлення єврейської проблематики) // ІІІ Всесвітній конгрес українознавців. – Київ–Одеса, 1999. – С. 84 – 97.

Jewish Studies in Ukraine, 1991–1999 // in The Jews of the Soviet Union in Transition. – № 4 (19). – Jerusalem, 2000. – P. 277–285. (In Hebrew).

Радянська влада та євреї Північної Буковини: до проблеми взаємовідносин у першій половині 1944 р. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 87 – 99.

Українські німці в період Другої світової війни (1939–1945) // Діалог. – 2000. – №1. – С. 158 – 161.

Українські німці у Другій світової війни (1939–1945) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 153 – 166.

Відлуння голодомору 1932 – 1933 рр. та антиколгоспні настрої в Червоній армії напередодні та під час «визвольних походів» 1939 – 1940 рр. // Голод-геноцид 1933 року в Україні: історико-політологічний аналіз соціально-демографічних та морально-психологічних наслідків: Матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції. Київ, 28 листопада 1998 р. – К. – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2000. – С. 421 – 432.

Карпатська Січ // Військове будівництво в Україні у ХХ столітті: історичний нарис, події, портрети. – К. : Видавничий дім ін ЮРЕ, 2001. – С. 136 – 139.

Україна на початковому етапі Другої світової війни // Військове будівництво в Україні у ХХ столітті: історичний нарис, події, портрети. – К. : Видавничий дім ін ЮРЕ, 2001. – С. 141 – 151.

Українці в Червоній армії. Створення Наркомату оборони УРСР // Військове будівництво в Україні у ХХ столітті: історичний нарис, події, портрети. – К. : Видавничий дім ін ЮРЕ, 2001. – С. 194 – 203.

До питання про сепаратні контакти між СРСР і Німеччиною в роки Другої світової війни // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип. 6. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2002. – С. 439 – 449.

Поліетнічність у вітчизняних шкільних підручниках з історії України // Доля єврейської духовної та матеріальної спадщини в ХХ столітті : Збірн. наук. праць: Матеріали конференції 28 – 30 серпня 2001 р. – К., 2002. – С. 104–110.

«Баал Шем Тов», «Гольдельман С.», «Григоренко П.», «Ковпак С.», «Кожедуб І.», «Колодзінський М.» // Народжені Україною. Меморіальний альманах. У 2-х т. – К. : Євроімідж, 2002. – Т.1. – С. 122 – 123, 442 – 443, 475– 476, 740 – 741, 742 – 743, 748 – 749.

«Черняхівський І.» // Народжені Україною. Меморіальний альманах. У 2-х т. – К. : Євроімідж, 2002. – Т.2. – С. 724 – 725.

Напад Німеччини на СРСР і криза лояльності сталінському режиму в Україні // Сторінки воєнної історії України : збірн. наук. статей. – Вип. 7. Частина ІІ. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2003. – С. 100 – 115.

Державний терор як засіб легітимізації радянської влади в Західній Україні // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип. 7. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2002. – С. 367 – 383.

Про історію творення та політико-ідеологічне звучання державних гімнів СРСР та УРСР // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип. 9. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2003. – С. 295 – 312.

«Біробіджанський проект», «Блох Й. С.», «Ватутін М. Ф.» // Енциклопедія Історії України: Т.1. – К. : Наукова думка, 2003. – С. 297, 303, 450.

«Галант І. В.», «Ганновер Н. Н. та його хроніка», «Дем'янюка справа» // Енциклопедія Історії України: Т 2. – К. : Наукова думка, 2004. – С. 25, 51 – 52, 333.

До питання про український радянський культурницький націоналізм у роки німецько-радянської війни 1941–1945 рр. // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип.12. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2004. – С. 345–370.

Червона армія у війнах і військових конфліктах 1939 – 1940 рр.: за лаштунками «визвольних походів» // Сучасність. Література, наука, мистецтво, суспільне життя. – 2004. – № 11. – С. 95 – 193; № 12. – С. 99 – 109.

Хрущов як творець українського радянського патріотизму у роки німецько-радянської війни 1941 – 1945 рр. // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип.11. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2004. – С. 483–493.

Червона армія у війнах і військових конфліктах 1939 – 1940 рр.: військово-політичні, ідеологічні та соціально-психологічні аспекти // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип. 10. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2004. – С. 340 – 371.

Катастрофа 1941 // Форум (Канада, Торонто). – 2004. – № 4. – С. 4 – 8 (російською).

Від пролетарського інтернаціоналізму до російського націоналізму: метаморфози сталінської політики та ідеології в роки війни Німеччини проти Радянського Союзу 1941–1945 рр. // Сторінки воєнної історії України : збірн. наук. статей. – Вип. 8. Частина 2. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2004. – С. 101 – 117.

«Герасименко В. П.» // Енциклопедія історії України: Т 2. – К. : Наукова думка, 2005. – С. 87.

Расколотая память: Вторая мировая война в историческом сознании украинского общества // Неприкосновенный запас (Москва). – 2005. – №40 – 41. – С. 218 – 227.

Расколотая память: Вторая мировая война в историческом сознании украинского общества // Память о войне 60 лет спустя: Россия, Германия, Европа. – М. : Новое литературное обозрение, 2005. – С. 419 – 435.

Gespaltene Erinnerung. Der Zweite Weltkrieg im ukrainischen Gedenken // Osteuropa (Berlin). – №55 Jahrgang. Heft 4-6. – April–Juni 2005. – S. 88–102.

Der Zweite Weltkrieg im Bewusstsine der Gesellschaft // Wostok (Berlin). – 2005. – №2 Sommer. – S. 38–42.

Історія Другої світової війни у сучасній історіографії та політичній боротьбі // Український гуманітарний огляд. – К. : Критика, 2005. – Вип.11. – С. 9 – 29.

Великий український народ – молодший брат великого російського народу: творення моделі українського радянського патріотизму в роки Другої світової війни 1939 – 1945 рр. // Сучасність. Література, наука, мистецтво, суспільне життя. – 2005. – № 5. – С. 45 – 60.

Міт війни і війна мітів // Критика. – 2005. – № 5. – С. 2 – 8.

Military Conscriptions of the Ukrainians for the Red Army Carried Out during the Last Period of the Soviet-German War // Latvijas Kara Muzeja Gadagramata. №VI. – Riga, 2005. – P. 155 – 164 (in Latvian).

Реакція українського суспільства на радянсько-німецьке зближення і початок Другої світової війни // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип.14. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2005. – С. 421 – 432.

З історії формування українського радянського патріотизму у роки радянсько-німецької війни 1941 – 1945 рр. // Проблеми історії України. Факти, судження, пошуки : Міжвідомчий збірн. наук. праць. – Вип.13. – К. : Національна академія наук України. Інститут історії України, 2005. – С. 419 – 433

Сталінська національна політика щодо національних меншин у роки Другої світової війни 1939 – 1945 рр. // Друга світова війна і доля народів України : Матеріли Всеукраїнської наукової конференції. Київ, 23 – 24 червня 2005 р. – К. : Сфера, 2005. – С. 182 – 187.

Євреї в Україні / співавтор Л. Гриневич // Енциклопедія Історії України: Т 3. – К. : Наук. думка, 2005. – С. 72 – 88.

Підводна частина айсберґа: роль Червоної армії у боротьбі з українським повстанським рухом (1944 – 45) // Україна модерна. – 2006. – № 10 – С. 107 – 139.

У пошуках українського радянського патріотизму у роки Другої світової війни // Сучасність. – 2006. – № 5 – 6. – С. 46 – 74.

Міт вайны і вайна мітаў // Arche-Pachatak. – 2006. – №.5 (45) (Білоруською).

Змагання переможців // Критика. – 2007. – №1 – 2 – С. 30 – 33.

Україна: Хроніка ХХ століття. Довідкове видання. Рік. 1939 / НАН України. Інститут історії України. – К., 2007. – С. 228.

Суспільно-політичні настрої населення України в роки Другої світової війни: історіографічні нотатки // Проблеми історії України: Факти, судження, пошуки. – К.,2007. – Вип.16, в 2-х ч., ч.І.

Друга світова війна та історична пам'ять в Україні (Вибрана бібліографія) – К., 2009. – 55 с.

Україна: Хроніка ХХ століття. Довідкове видання. Рік 1940 / НАН України. Інститут історії України. – К., 2009. – 232 с.

War after War: Battle for WWII Memory in Ukraine // Russkii vopros, Praha, No-2010/1 http: // www. russkiivopros. com (англійською)

Суспільно-політичні настрої населення України у 1939–1945 рр. (до нової концепції історії України періоду Другої світової війни) // Дослідницьким полем війни, без ідеологічних окопів… – Вип. 2: Матеріали науково-теоретичного семінару «Нацистська окупація України (1941 – 1944 рр.): проблеми та перспективи дослідження», 18 квітня 2008 р. – Ч. : «Вертикаль», ПП Кандич С. Г., 2010. – С. 44 – 64.

Миф войны и война мифов // Деды: дайджест публикаций о беларуской истории. – Вып. 3. Составление, научное редактирование А. Е. Тараса. – М. : А. Н. Вараксин, 2010.

Народний комісаріат оборони УРСР // Енциклопедія Історії України: Т.7. – К. : Наук. думка, 2010. – С. 184.

Політика пам'яті Другої світової війни в Україні: у пошуках ідентичності та консолідації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54) – С. 416.

Війна за війну. Політика пам'яті Другої світової війни в сучасній Україні // Агора. Наука без кордонів. – 11 випуск. – К. : Стилос, 2012. – С. 203 – 219.

Український вимір війни та пам'ять про неї // Сучасні дискусії про Другу світову війну. Збірник матеріалів українських і зарубіжних істориків. – К. – Львів: Нова доба, 2012. – С. 48 – 63.

Війна за війну // Критика. – № 6. – 2012. – С. 19 – 23.

Ewolucja i dewolucja pamięci historycznej na Ukrainie: II wojna światowa // Wrocławskie Studia nad Posttotalitaryzmami / [Interdyscyplinarna Pracownia Studiów nad Posttotalitaryzmami, Instytut Filologii Słowiańskiej UWr ; red. nacz. Agnieszka Matusiak]. – Wrocław : Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2013.

Про 1938 – 41 рр. у світлі документів // Передмова до книги Володимира Косика «Боротьба за незалежність в 1938 – 1941 роках. Втрати України у Другій світовій війні». – К., 2013. – С. 6 – 8.

Майдан и Церковь: опыт духовного взаимодействия // Форум новейшей восточноевропейской истории и культуры. – Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt (Католицький університет м. Айхштедтт, ФРН). – 2015. – № 2.– С. 41 – 49.

Революція, війна і процес творення української нації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/revolution-war-nation.

Майдан і Церква: досвід духовної взаємодії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/maidan-church.

Причинки до розуміння російсько-української війни: російська імперська свідомість [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/russian-imperial-mentality.

Соціально-економічна політика радянської влади в оцінках українського населення // Магістеріум. Історичні студії. – 2015. – Вип. 54. – С. 56 – 65.

ОУН і УПА у 1945 р.: Збірник документів і матеріалів. В 2-х частинах. Ч. І. – К. : Інститут історії України НАН України, 2015. – 371с.

ОУН і УПА у 1945 р.: Збірник документів і матеріалів. В 2-х частинах. Ч. ІІ. – К. : Інститут історії України НАН України, 2015. – 366 с.

Війни пам'ятей як конфлікт постколоніального та імперського дискурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/memory-wars-imperial-discourses.

Російський ресентимент: росіяни у пошуках власної ідентичності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/russian-identity.

«Третя Імперія»: маячня хворобливої фантазії чи відбиття нової російської ідеології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/third-empire-book-reflections.

Рецензії

Книга Пола Джонсона «История евреев» // Открытая дверь. – 2000. – № 3. – С. 14.

Проблеми українського державотворення: Спроба комплексного аналізу. (Рецензія на кн.: Капелюшний В. П. – Здобута і втрачена незалежність: Історіографічний нарис української державності доби національно-визвольних змагань (1917–1921 рр.). – К. : Олан, 2003. – 608 с.) // Історичний журнал. – 2004. – № 3. – С. 90 – 92.

Рецензія на книгу: Захарчук І. В. Війна і слово. Мілітарна парадигма літератури соціалістичного реалізму. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2008 // Критика. – № 3 – 4. – С. 12.

Нова праця у царині канадієзнавчих студій. Рецензія на монографію Лупула Тараса Ярославовича «Політизація етнічності як інституційний фактор сучасного процесу канадського націєтворення» (Політизація етнічності як інституційний фактор сучасного процесу канадського націєтворення: монографія / Т. Я. Лупул. – Ч. : Чернівецький нац. ун-т, 2010. − 456 с). // Сторінки історії : збірн. наук. праць. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2010. – Вип. 30. – С. 234 – 242.

Дергачов Олександр Петрович,
провідний науковий співробітник, кандидат історичних наук, доцент
(працював в інституті у 1997 – 2010 рр.)

Книги

Партнерський потенціал України: становлення і реалізація. – К. : ІПіЕНД, 2009. – 496 с.

Статті

Национальные интересы Украины и развитие субрегионального сотрудничества// Moldova, Romania, Ucraina: buna vecinatate si colaborare regionala. Materiale ale Simpozionului Stiintific International (Chisinau, 15 – 16 octombrie 1998). – Chisinau, 1997. – P. 62 – 67.

Україна у сучасній архітектоніці європейської безпеки // Центр миру, конверсії та зовнішньої політики України : Аналітична доповідь. – К., 1998. – № 11 – С. 3 – 69.

Геополітичні параметри моделей розвитку // Політична думка. – 1998. – № 3–4. – С. 10 – 13.

Ukraina a rozszerzenie NATO па Wschod // Stosunki polsko-ukrainskie w latach 1992 – 97 w aspekcie polityczno-militarnym. Fundacja Mujdzynarodowe Centrum Rozwoju Demokracji. – Krakow, 1998. – S. 45–69.

Регіональні геополітичні трансформації та міжнародне становище України // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 28 – 36.

Роль политических партий в осуществлении гражданского контроля над армией // Демократический контроль и Вооруженные силы Украины. Материалы международного семинара. – Український центр досліджень міжнародної безпеки. – К. : Occasional Papers. – 1999. – № 9, May. – С. 4 – 8.

Росія і Україна в євроатлантичному просторі // Політична думка. – 1999. – № 1–2. – С. 74 – 76.

Зовнішні чинники геополітичного самовизначення України // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 9. – С. 230 – 234.

Косівський рубіж європейської інтеграції України // Політичний календар. – 1999. – № 4. – С. 41 – 44.

Вибори в Україні: зовнішньополітичні орієнтації як чинник електоральної стратегії // Політична думка. – 1999. – № 3. – С. 28 – 33.

Актуальні проблеми міжнародної безпеки // Збірка публікацій журналу «Політична думка». Український науковий журнал «Політична думка», Атлантична Рада України. – К. , 1999. – С. 5 – 14, 56 – 60, 103 – 114.

Кордони інтеграцій у Європі // Економічний часопис. – 1999. – № 9. – С. 24 – 25.

Економіка країн Африки // Економіка зарубіжних країн: Підручник, 20-те вид. – К. : Либідь, 1999. – С. 249 – 270.

Von der Wirtschaftskrise zur politischen Krise? // Wostok, Informationen aus dem Osten für den Westen. – 1999. – № 1. – S. 103 – 105.

Die Regierung als Geisel des politischen Kampfes // Wostok, Informationen aus dem Osten für den Westen. – 1999. – № 2. – S. 32 – 36.

Ukraine's Foreign Policy // Ukraine – 1998: Summary of the Year. UNDP – Institute of Politics. – K., 1999. – S. 87 – 93.

Kosovo – Probe für ukrainische Neutralität // Wostok, Informationen aus dem Osten für den Westen. – 1999. – № 3. – S. 47 – 49.

Die ukrainischen Dimensionen der Krise der GUS / / Wostok, Informationen aus dem Osten für den Westen. – 1999. – B. 3. – S. 52 – 54.

Presidential Elections and Foreign Policy of Ukraine // Monitoring Foreign and Security Policy of Ukraine. – 1999, July, August, September. Centre for Peace, Conversion and Foreign Policy of Ukraine. – P. 124 – 127.

Проблемы развития сотрудничества Украины и ЕС// Центр международных и национальных исследований «PERSPECTIVA». Молдова, Румыния, Украина: интеграция в европейские структуры : Материалы международного научного симпозиума. – Кишинев, 1999. – С.62 – 68.

Ukraine – neue Reformversuche des Prasidenten// Wostok, Informationen aus dem Osten für den Westen. – 2000. – № 1. – S. 15 – 18.

L'Ukraine entre L'Europe et L'Eurasie,une voie semee d'embuches // Ukraine, nouvel acteur du jeu international. Sous la direction de Anne de Tingue. Bruy–lanl–Bruxelles, L. G. D. J. – Paris, 2000. – S. 111 – 125.

Realism // The Globalization of Eastern Europe: Teaching International Relations Without Borders/ Klaus Segbers, Kerstin Imbusch (Eds.). – Hamburg: LIT, 2000. – S. 77 – 95.

Security // The Globalization of Eastern Europe: Teaching International Relations Without Borders / Klaus Segbers, Kerstin Imbusch (Eds.). – Hamburg: LIT, 2000. – S. 333 – 358.

Украинско-российские отношения: европейский и евразийский контекст // Полис. – Москва, 2000. – № 6. – С. 110 – 121.

Зовнішня політика України // Україна – 1999: підсумки року. Інформ.-аналіт. огляд / Інститут політики. – К., 2000. – С. 44 – 54.

Міжнародне життя // Абетка української політики. Довідник. – Вип. 3. – К. : Смолоскип, 2000. – С. 142 – 190.

Українсько-європейські відносини: між президентськими виборами і референдумом // Політичний календар. Інформаційно-аналітичний огляд / Інститут політики. – К., 2000. – № 4. – С. 25 – 28.

Україна: суперечливість зовнішньополітичних пріоритетів // НАТО після Вашингтонського саміту: можливості для Європи : Матеріали зустрічі експертів. Атлантична Рада України / Фонд Фрідріха Еберта. – К., 2000. – С. 53 – 57.

Українська зовнішня політика: незбіги пріоритетів та інтересів // Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах / Дніпропетровський державний університет ; Центр суспільно-політичних досліджень. – Дніпропетровськ, 2000. – № 2 (10), березень – квітень. – С. 72 – 78.

Проблема пріоритетів української зовнішньої політики // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 122 – 131.

Розвиток договірно-правових та політичних засад відносин між Україною та ЄС // Розвиток та розширення Європейського Союзу під час головування Франції. Перспективи для України :

Матеріали зустрічі експертів. Атлантична Рада України / Інститут міжнародних відносин ; Фонд Фрідріха Еберта. – К., 2000. – С. 68 – 75.

Ймовірні наслідки загострення соціально-політичної ситуації у Криму //Економічний часопис. – 2000. – № 2. – С. 16 – 17.

Про міжнародне становище України // Політична думка. – 2000. – С. 92 – 110.

Новітній проект «Великої Європи» і перспективи України // Матеріали міжнародної наукової конференції «Ялта – 2000. Роль Європи у XXI столітті». 7 – 9 травня 2000 року, Ялта. – Tacis services DG I A, European Commission, 2000. – С. 253 – 260.

Ukrainian cooperation with EU: domestic possibilities and limitations // common strategy on Ukraine in the context of the F'inland presidency in ted documents and materials). Atlantic Council of Ukraine. – Kyiv, 2000. – P. 30 – 35.

Україна і Польща після розширення НАТО // Політика і час. – 2000. – № 3–4. – С. 68 – 69.

Євроатлантичний контекст українсько-російських відносин // Україна між Росією і Заходом, стратегія на початок XXI століття: Матеріали «круглого столу». Атлантична Рада України / Міжнародний інститут гуманітарно-політичних студій; Інститут міжнародних відносин КНУ; Фонд Фрідріха Еберта. 19 – 20 червня 2000 р. – К., 2000. – С. 65 – 71.

Детермінанти і суперечності стратегічного партнерства // Національна безпека і оборона: Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова. – 2000. – № 12. – С. 70 – 73.

Україна в європейському і євразійському інтер'єрі України // Політична думка. – 2000. – № 4. – С. 80 – 91.

Зовнішня політика України / співавтор Б. Парахонський // Україна – 2000: підсумки року. Інформаційно-аналітичний огляд / Інститут політики. – К., 2001. – С. 62 – 75.

Експертні оцінки партій «Батьківщина», СДПУ(О), СПУ, ТПУ // Парламент 2002: час вибору. – К. : Логос, 2001. – С. 50 – 51, 110 – 111, 169 – 170, 234 – 235.

Напрями і перспективи реформування політичної системи на тлі міжнародних зобов'язань України // Концептуальні засади

реформування політичної системи в Україні. Стан і перспективи розвитку політичних наук: Матеріали «круглого столу» / Українська Академія державного управління при Президентові України. – К., 2001. – С. 144 – 150.

Деякі аспекти становлення громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 23 – 55.

Українські партії напередодні виборів: становлення української багатопартійності // Політичний календар. – 2001. – № 9. – С. 18 – 33.

Україна між Сходом і Заходом // Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом. – К., 2001. – С. 29 – 30.

Проблеми становлення зовнішньої політики України // Стратегія для України: досвід і перспективи. – К., 2001. – С. 39 – 60.

Розширення ЄС: прогноз геополітичної ситуації для України // Національна безпека і оборона : Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова. – 2001. – № 11. – С. 52 – 54.

Реалії та перспективи співпраці України з ЄС та Європейський Союз і НАТО – шанси і випробування для України. – К., 2001.

Особливості розвитку і організації структур громадянського суспільства // Україна: плоди дванадцяти бурхливих років / Фонд Фрідріха Еберта. – К. : Заповіт, 2003. – С. 6 – 56.

Політичні критерії вступу до НАТО та проблеми соціально-економічних та політичних реформ в Україні // Україна на шляху до НАТО: через радикальні реформи до набуття членства. – К. : Національний інститут стратегічних досліджень, 2004. – С. 167 – 195.

Зовнішня політика України: успадковані проблеми і нові перспективи // Національна безпека і оборона. – 2004. – № 9. – С. 9 – 12.

Після виборів: нові перспективи і нові виклики (німецькою мовою) // Wostok. Informationen aus dem Osten für den Westen. – № 1. – Berlin, 2005. – S. 13 – 16.

Становлення і розвиток демократичного консенсусу // Президентські вибори та Помаранчева революція: вплив на

трансформаційні процеси в Україні / Фонд Фрідріха Еберта. – К. : Заповіт, 2005. – С. 32 – 48.

Новий формат європейського вибору України // Національна безпека і оборона. – 2005. – № 7 (67). – С. 28 – 31.

Рубежі Європи і цивілізаційні параметри України // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, ІМО, 2005. – Вип. 57. – Ч. І. – С. 56 – 66.

Цивилизационный выбор и интеграционные перспективы Украины // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К. : Інститут міжнародних відносин КНУ імені Тараса Шевченка, 2007. – Вип. 68. – Ч. ІІ. – С. 3 – 10.

Провідні українські політичні актори в пошуках парадигми стосунків з Росією // Україна та Росія: як зміцнити фундамент стратегічного партнерства. Історичні, соціокультурні та геополітичні чинники розвитку відносин між двома державами і народами. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 259 – 283.

Становлення державності за умов інтернаціоналізації // Наука, влада, політика. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 92 – 111.

Українське громадянське суспільство в міжнародному вимірі // Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: Навч. посібн. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 400 – 432.

Причины критического отношения к политике соседства в Украине // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2008. – Вип. 77. – Ч. 2. – С. 3 – 7.

Суспільно-політичні основи формування зовнішньополітичної стратегії України// Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: Підручник / Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. – К. , 2008. – С. 83 – 100.

Суспільно-політичні параметри конституційного процесу // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник. – К. : Національний інститут стратегічних досліджень, 2008. – Спец. вип. «Конституційний процес в Україні» – № 2 (7). – С. 111 – 116.

Проміжні результати державного будівництва // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 42. – С. 15 – 30.

Заремба Олександр Верленович,
молодший науковий співробітник, кандидат історичних наук

Книги

Биробиджанский проект: идентичности в этнополитических контекстах XX – XXI ст. – К. : ПП «Золотые ворота», 2010. – 414 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Національні меншини в Румунії: геополітичний контекст // Україна в сучасних геополітичних процесах: теоретичні і практичні аспекти. – К. : МАУП, 2002 – С. 410 – 424.

Стратегічне партнерство США – Ізраїль // Асиметрія міжнародних відносин. – К. : Стилос, 2005. – С. 430 – 445.

Етнополітичний вимір Закарпаття: історіографічний огляд / співавтор О. О. Рафальський // Закарпаття в етнополітичному вимірі – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 18 – 40.

Роль зовнішніх чинників у політизації мовних проблем / співавтор С. Ю. Римаренко // Мовна ситуація в Україні. Між конфліктом і консенсусом. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 235 – 281.

Вітчизняна геополітична думка як явище політичної ідентичності українського народу у XX – на початку XXI століття / співавтор О. А. Федоренко. – К. : ПП «Золоті Ворота», 2010. – С. 210.

Трансформація єврейської мовно-культурної ідентичності в Україні (XX – поч. XXI ст.) // Єврейська громадсько-політична думка початку XXI сторіччя в Україні. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 279 – 345.

Геополітичні ідеї та гіпотези в українській політичній думці XX – початку XXI століття / співавтор О. А. Федоренко. – К. : ПП «Золоті Ворота», 2013. – С. 210.

Финно-угорский мир: встреча Запада и Востока / соавтор Н. Федосеева-Ефимищ. – С. : Антиква, 2013. – С. 336.

Биробиджанский проект в научных исследованиях: ценности и интересы в истории Еврейской автономной области / соавтор И. С. Бренер.– К. : ПП «Золотые ворота», 2013. – С. 632.

Геополітичні ідеї в контексті розвитку української політичної думки ХХ – початку ХХІ століття / співавтор О. А. Федоренко. – К. : ПП «Золоті Ворота», 2014. – С. 234.

Захід – Схід: Єврейські спільноти і політичний процес у центральноєвропейському та пострадянському просторі (ХХ – поч. ХХІ ст.) / співавтор Ф. Л. Левітас. – К. : ПП «Золоті Ворота», 2015. – С. 246.

Єврейська думка у політичних процесах в Україні (ХХ – початок ХХІ століття) / співавтор Ф. Л. Левітас // Єврейська національна спільнота в контексті інтеграції українського суспільств. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 185–287.

Статті

Н. Штіф як керівник радянських наукових установ // Єврейські наукові установи в Україні у 20–30-ті роки ХХ сторіччя. – К. : ІПіЕНД, 1997. – С. 30 – 63.

Наукова спадщина С. Дубнова у мовно-політичному контексті ХХ століття // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – К., 1997. – С. 54 – 60.

Важко перші 100 років: Україна, Молдова та Румунія в етнокультурному та геополітичному контексті нової Європи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 238 – 246.

В пошуках ідентичності: євреї України на порозі ХХІ сторіччя // Етноси України. Єврейський світ. – К., 2000. – С. 11–13.

Єврейська культура періоду національно-визвольних змагань в Україні (1917 – 1920) // Відродження. – 2000. – № 2. – С. 5 – 8.

Етнонаціональні процеси у країнах Центрально-Східної Європи. Етнонаціональна ідентичність України в світлі цивілізаційних та етноісторичних досліджень // Украина в современном геополитическом пространстве. – К., 2000. – С. 108 – 117.

Від мемуарів до етнічної історії: інгерманландська проблема і наукова думка Фінляндії (1989 – 1992 рр.) // Етнічна історія народів Європи. – 2001. – Вип. 9. – С. 123 – 126.

Актуальні питання сучасної мовної політики у світлі концепції Наума Штіфа / співавтор В. Матвєєв // Мовознавство. – 1996. – № 2 – 3. – С. 67 – 73.

Посттрадиційні політичні рухи і єврейський месіанізм / співавтор І. Погребинська // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С. 80 – 84.

Єврейська ідентичність в Україні, Білорусі, Молдові: проблеми вивчення і розвитку / співавтор О. Беренштейн // Відродження. – 1998. – № 1 – С. 20 – 24.

Питання міжетнічних взаємин на сторінках єврейської преси Латинської Америки / співавтор С. Носова // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 125 – 130.

Цінності та ціннісні розколи українського єврейства: цивілізаційний контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 4 (60), липень–серпень. – С. 207 – 214.

Теоретичні напрями розробки геополітичних ідей українськими науковцями за умов політичного режиму в УРСР (60–80-ті рр.) / співавтор О. А. Федоренко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 6 (62), листопад–грудень. – С. 405 – 419.

Євреї Німеччини та України (1914 – 1933): штрихи до історії культурних взаємовпливів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2(64), березень–квітень. – С. 286 – 304.

Штрихи к изучению Биробиджанского проекта / соавтор: А. Бержнер // Запорожские еврейские чтения: сборник статей и материалов научно-практической конференции (27 – 28 апреля 2012 г.) – Д. : Институт «Ткума», 2013. – С. 172 – 189.

Діалектика примирення: спадщина Петра Могили і вивчення історичної ретроспективи політичного процесу / співавтори С. В. Соколенко, О. Г. Соколенко, Ю. Л. Мельничук // Митрополит Петро Могила. Маловідомі сторінки життя : зб. праць. – К. : ТОВ Видавництво «Гетьман», 2013. – С. 226 – 247.

Ковалевський Владислав Олегович,
старший науковий співробітник, кандидат політичних наук

Книги

Інформаційна взаємодія у політико-владному полі великого міста. – К. : ІПіЕНД, 2010. – 221 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Медійна сфера України: від вимушеної трансформації до потреб у модернізації // Сучасна українська політика : аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2009. – С. 39 – 56.

Теоретико-методологічні засади розвитку політичних комунікацій в Україні // Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 145 – 159.

Політико-комунікативні інструменти подолання кризових явищ // Проблеми української політики: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 51 – 64.

Політичні комунікації України і Росії: сучасний стан і тенденції розвитку // Україна та Росія: потенціал взаємодії та співробітництва : збірн. наук. праць. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 106 – 117.

Проблема збереження і зміцнення національної ідентичності та національної солідарності: комунікативні механізми вирішення (у співавторстві) // Національний суверенітет України в умовах глобалізації : Національна доповідь. – К. : Парламентське видавництво, 2012. – С. 34 – 54.

Політичні комунікації в інтеграційних процесах у сучасній Україні / Політична інтеграція України: загальнодержавний і регіональний контекст // Політичні проблеми сучасної України : аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 27 – 39.

Практика формування урядових коаліцій в Україні / Теорія коаліційних урядів: світовий досвід і українська практика // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 61 – 71.

Інформаційний простір України в контексті безпекового дискурсу / Політико-стратегічні виклики для України в контексті інтеграції у світову систему безпеки // Політичні проблеми сучасної України : аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 405 – 425.

Політико-комунікативні моделі одно- і багатополюсної світ-систем сучасності: українська практика // Адаптація України до переходу світ-системи від одно- до багатополюсності: аналітична доповідь. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 50 – 59.

Політичні комунікації в процесах формування сучасних суспільних цінностей українців // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 243 – 264.

Формування політичних рішень в Україні: проблема співвідношення функцій і ролей виконавчих і представницьких органів влади на місцевому рівні // Інституційні зміни політичної системи сучасної України: оцінка стану та напрями оптимізації: аналітична доповідь – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 135 – 155.

Статті

Українське інформаційне суспільство у свідомості державних службовців // Вісник УАДУ. – № 4. – 2002. – С. 301 – 305.

Інформаційна демократія як політична категорія // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 22. – С. 214 – 222.

Три виміри інформаційної демократії: постановка питання // Людство на межі тисячоліть: діалог цивілізацій. Матеріали науково-практ. конф. 23.05.2003. – К. : Нац. акад. упр., 2003. – С. 160 – 163.

Основні напрями досліджень інформаційних інтеракцій у політичній сфері // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 171 – 182.

Інформаційна безпека особистості у сучасну епоху: демократичні і тоталітарні тенденції // Державна безпека України. – 2004. – № 1. – С. 61 – 65.

Українське інформаційне суспільство: вимоги часу, ілюзія чи свідомий вибір? // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект : збірн. наук. праць. – К. : Академперіодика, 2004. – С. 452 – 463.

Характер і особливості інформаційних інтеракцій інститутів влади, громадянського суспільства та громадянина у регіонах сучасної України // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання – 2005. – Вип. 30, кн. 2. – С. 132 – 144.

Політична еліта в системі регіональних інформаційних інтеракцій у сучасній Україні // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй, Т. 2. – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – С. 501 – 511.

«Владне поле» як операційний концепт і умова реалізації інтеракцій // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2006. – Вип. 8 – С. 133 – 144.

Опосередковуючі ланки політико-владної інформаційної взаємодії: структура, функції, статусна динаміка // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 10 – С. 134 – 146.

Політичні ризики функціонування архетипів інформаційних інтеракцій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 42. – С. 67 – 78.

Можливості і перспективи застосування інтеракціонізму в аналізі політичних конфліктів // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2009. – Вип. 15. – С. 252 – 262.

Трансформація влади в сучасній Україні: специфіка, перспективи // Історичний журнал. – 2009. – № 4. – С. 120 – 125.

Структура політичних комунікацій сучасної України // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. – Миколаїв: Український центр політичного менеджменту, 2009. – № 17. – С. 252 – 262.

Сучасний стан і тенденції медіа-сфери України // Політичний менеджмент. – 2009. – № 5. – С. 109 – 119.

Основні теоретико-методологічні підґрунтя дослідження політичних комунікацій // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. : Український центр політичного менеджменту, 2009. – № 18. – С. 83 – 92.

Комунікація – інтеракція – маніпуляція: механізм реалізації сучасної політичної влади // Сучасна українська політика.

Політики і політологи про неї. – К. : Український центр політичного менеджменту, 2010. – Вип. 19. – С. 244 – 255.

Інформаційна взаємодія у полі сучасної політичної влади // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. : Український центр політичного менеджменту, 2010. – Вип. 20. – С. 68 – 77.

Ціннісні виміри політичної взаємодії, опосередкованої засобами масової інформації та комунікації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 5 (49). – С. 51 – 63.

Політична комунікація як інструмент подолання кризових явищ // Вісник Харківського університету ім. В. Н. Каразіна. – 2010. – № 912. – С. 144 – 152.

Політичні комунікації як інструменти ціннісної динаміки сучасної України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54). – С. 29 – 38.

«Блумер Грегорі», «Бодріяр Жан», «Інтеракціонізм», «Інтернет-технології в політиці», «Інструменталізм», «Кристєва Юлія», «Лукман Томас», «Луман Ніклас», «Мід Джордж» / Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 68, 70, 294 – 295, 296, 297, 374, 411, 412, 450–451.

Основні теоретико-методологічні підходи до вивчення комунікацій між владою і громадою // Сучасна українська політика. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2013. – Вип. 28. – С. 111 – 123.

Порядок денний: теорія та методи структурування політичної реальності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип 4 (66). – С. 211 – 224.

Стратегія інформаційного прориву: українські реалії і перспективи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 236 – 247.

Взаємосприйняття українців і росіян крізь призму систем програмування соціальної поведінки // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип 1 (75). – С. 287 – 299.

Контакт-центр як ефективна технологія сучасних політичних комунікацій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – № 4 (78). – С. 53 – 63.

Кучеренко Ірина Миколаївна,
науковий співробітник, кандидат політичних наук

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Політичні цінності і політичний процес за умов соціальної трансформації // Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 208 – 225.

Ціннісні фактори політичної організації та дезорганізації населення України // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 209 – 227.

Статті

Витоки та становлення науки про політичну етику // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 183 – 191.

Політична етика в сучасній Україні: цивілізаційний вимір // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект: збірн. наук. праць / НАН України; ІПіЕНД; Журнал «Діалог. Історія, політика, економіка» – № 5 – К., 2004. – С. 464 – 468.

Етика як інтеграційний елемент політичного процесу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 27. – С. 236 – 242.

Етичний компонент політичних конфліктів у сучасному українському суспільстві // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї: збірн. наук. пр. – К. – Миколаїв, 2005. – Вип. 7. – С. 368 – 372.

Місце і роль політичної етики в структурі політичної науки: зарубіжний досвід і вітчизняні реалії // Наукові праці. Серія політичні науки. – М. : Миколаївський державний гуманітарний університет ім. П. Могили комплексу НаУКМА, 2005. – Вип. 31. Том 44. – С. 58 – 63.

Політична етика в міжнародних відносинах // Традиція та інновація в теорії міжнародних відносин. Матеріали міжвідомчої науково-теоретичної конференції 21 – 22 квітня 2005 р. – К. : ІСЕіМВ НАН України, 2005. – С. 46 – 48.

Еволюція моралі радянського тоталітарного режиму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 234 – 243.

Професійна етика та етизація української політики // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї: збірн. наук. праць / Українська академія політичних наук, ІПіЕНД, Український центр політичного менеджменту. – К., 2007. – Вип. 10. – С. 337 – 343.

Політичні ризики 2004 року // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання – 2008. – Вип. 42. – С. 154 – 163.

Сутність, функції та джерела політичних цінностей // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 216 – 226.

Трансформація влади в сучасній Україні: моральна й політична специфіка // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1 (45). – С. 191 – 200.

Українське суспільство: історичний спадок та виклики сучасності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 240 – 249.

Ціннісні джерела політичної організації українського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54). – С. 78 – 88.

Політична організація суспільства: між політичними конструктами та українськими реаліями // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – № 2 (58). – С. 167–174.

Національна державність України: глобальні й внутрішні виклики, М. М. Басараб // Сучасна українська політика «Центр соціальних комунікацій», ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 28. – С. 146 – 156.

Особливості формування інституту держави крізь призму політичних процесів в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66). – С. 83–91.

Інститут держави у структурі політичної ідентичності українського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 116–126.

Трансформація інституту держави як чинник суспільного розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71) – С. 186 – 195.

Функціонування інституту держави в умовах глобалізації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 200 – 206.

Мандебура-Нога Олеся Святославівна,
старший науковий співробітник, кандидат історичних наук

Книги

Микола Сумцов і проблеми соціокультурної ідентичності. – К. : ІПіЕНД, 2011. – 274 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Визначення «знакова політична подія» в інформаційному полі України: спроба дискурс-аналізу // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 332 – 342.

Категорія «знакова подія» як маркер суспільних цінностей населення України (на матеріалах друкованих та електронних ЗМІ за перший квартал 2011 року) // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних цінностях. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 265 – 291.

Регіональний медіа-дискурс: знакові події суспільної сфери // Особа у контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 307 – 318.

Ізраїльська практика кооперативного будівництва // Стратегії і практика культурних перетворень: зарубіжний досвід. – Т. : Джура, 2015. – С. 110 – 115.

Розвиток громадянського суспільства і потенціалу місцевого самоврядування // Політика інтеграції українського суспільства в контексті викликів та загроз подій на Донбасі (національна доповідь) – К. : НАН України, 2015. – С. 263 – 281.

Статті

Народини: вірування, звичаї, обряди поліщуків (за експедиційними матеріалами) // Етнічна історія народів Європи : збірн. наук. праць. – К. : УНІСЕРВ, 2002. – Вип. 13 – С. 46 – 51.

Mykola Sumtsov's Research of Bread and Grain Symbolism in the Family Rituals of Ukrainians // Етнічна історія народів Європи : збірн. наук. праць. – К. : УНІСЕРВ, 2003. – Вип. 14. – С. 110 – 115.

Весільний обряд кримських татар у запису Я. Шерфетдінова // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Київ, 13 – 14 травня 2004 р. – К. : Світогляд, 2004. – С. 455–466.

Етнологія як інструмент провокації: у зв'язку із книгою С. Г. Суляка «Осколки Святой Руси» // Наукові записки ІПіЕНД. – К., 2005. – Вип. 27. – С. 118 – 124.

Микола Сумцов як дослідник весільного обряду українців // Десяті Сумцовські читання. Матеріали наукової конференції «Музей і сучасність». – Харків, 2005 – С. 4 – 6.

Національна наукова інтелігенція і мовне питання (на основі подій 1905 року) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 115 – 121.

Лист від подруги // У кольорах «помаранчевої революції». – К. : ТОВ УВПК «ЕксОб», 2007. – С. 209 – 217.

Часовикористання: особливості українських реалій / співавтор О. В. Полунін // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 227 – 246.

Визначення «знакова подія» в регіональному медіа-дискурсі: суспільні очікування та настрої // Наукові записки ІПіЕНД. – 2009. – Вип. 44. – С. 389 – 397.

Становлення української семіотики у працях Миколи Сумцова // Етнічна історія народів Європи : збірн. наук. праць. – К. : УНІСЕРВ, 2010. – Вип. 33. – С. 53 – 58.

Політична історія України: знакові події в дискурсі українських ЗМІ // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010 –№ 3 (47). – С. 340 – 366.

Family values in Ukraine: Condition and Public Morals. – Family as a value in terms of religion, tradition and modernity. – Rixos Tekirova-Antalya-Turkey, 2010. – С. 217 – 224.

Сім'я як цінність в площині суспільних цінностей українців // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54). – С. 99 – 111.

«Блок політичний», «Відставка», «Гноблення національне», «Громадянська непокора» // Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 67–68, 105, 148, 159–160.

Поза політикою: світ культури і духовності крізь призму знакових подій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. –№ 4 (60). – С. 81 – 98.

Трансформація політичної культури населення України під впливом змін в світ-системі при переході від одно- до багатополюсності // Адаптація України до переходу світ-системи від одно- до багатополюсності: аналітична доповідь. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 72 – 86.

Чорноморський флот Російської Федерації у безпековому дискурсі України // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – 600 с. – С. 426 – 443.

Язык как один из главных факторов сохранения самобытности политической нации и ее самоидентификации [на CD]. – Ашгабат, 2013.

Культура як складова сучасної політичної практики // Українська культура: еволюція кризової свідомості. – Тернопіль: Джура, 2013. – 337 с.

Конструювання концепту опозиції в українському медіа-просторі (на матеріалах електронних ЗМІ) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66). – С. 192 – 201.

Концепція суспільної відповідальності: економічний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6 (68). – С. 242 – 251.

Інститут політичної конкуренції в Україні: становлення та перші конкурентні вибори // Сучасна українська політика. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2013. – Вип. 28. – С. 189 – 200.

Мотивація політичної участі // Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 11 – 14.

Зміни в політичному житті в контексті підготовки до президентських виборів в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. –№ 3 (71). – С. 306 – 315.

Образ Росії в передвиборчих програмах політичних партій на виборах 2014 року // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 276 – 287.

Подольський Анатолій Юхимович,
провідний науковий співробітник, кандидат історичних наук

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Преподавание истории Холокоста в Украине и мировой опыт: методология, концепция, подходы // Євреї в Україні. – К. : ІПіЕНД, 1997. – С. 227 – 238.

Дослідження з історії Голокосту в сучасній українській історіографії: нові підходи // Катастрофа і опір українського єврейства. – К. : ІПіЕНД, 1999. – С. 26 – 38.

Катастрофа європейського єврейства: релігійний аспект // Катастрофа і опір українського єврейства. – К. : ІПіЕНД, 1999. – С. 278 – 286.

Формування моделей історичної пам'яті про Голокост в українському соціумі: проблеми та перспективи // Єврейська громадсько-політична думка XX – початку XXI сторіччя в Україні. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 345 – 362.

Сучасні вітчизняні та зарубіжні підходи до проблематики Голокосту на теренах України // Єврейська національна спільнота в контексті інтеграції українського суспільства. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 287 – 303.

Пам'ять про жертви Голокосту – як один з чинників єврейської ідентичності в Україні // Єврейська національна спільнота в контексті інтеграції українського суспільства. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 344 – 361.

Підручники, навчальні посібники

Тести з Всесвітньої історії для 10–11-х кл. / співавтор В. Сотніченко. – К. : Magistr-S, 1997. – 81 с.

Голокост євреїв в Україні // Україна у Другій світовій війні. Хрестоматія для студентів. – К., 1997. – С. 139–145.

Уроки минулого. Історія Голокосту в Україні: Навч. посібн. – К. : Сфера, 2007. – 100 с.

«Тільки тут я відчув себе людиною…». Історичні та методичні матеріали до документального фільму «З Галичини до Ааргау». – К. : Український центр вивчення історії Голокосту, 2015. – 92 с.

Вшанування пам'яті про Голокост в Україні: загальний контекст та сучасний стан // Історія Голокосту: освіта та пам'ять. Посібник для вчителя. – К. : Український центр вивчення історії Голокосту, 2012. – С. 55 – 69.

Брошури

Геноцид еврейского населения в Среднем Поднепровье во время нацистской оккупации 1941 – 1944. – М. : Препринт ОЕН, 1996. – 25 с.

Статті

Катастрофа європейського єврейства // Відродження. – 1993. – № 12. – С. 68 – 74.

Антисемітська політика російського царизму на Україні на початку XX століття // Справа Бейліса – погляд із сьогодення. – К. , 1994. – С. 53 – 59.

Справа Бейліса – погляд із сьогодення // Український історичний журнал. – 1994. – № 1. – С. 179 – 180.

«Опір повинен стати єдиною відповіддю ворогу…». До 51-ї річниці повстання у Варшавському гетто // Відродження. – 1994. – № 4. – С. 59 – 65.

Викладання Голокосту в школах України // Регіональна політика України. – К. : ІПіЕНД, 1995. – С. 101 – 103.

Євреї України // Етнічний довідник. – К. , 1996. – Т. 2. – С. 83–91.

Рада Європи і проблеми викладання історії: пошуки шляхів розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С. 19–24.

Євреї України в роки нацистської окупації: Спроба історіографічного нарису // Хроніка – 2000. Український культурологічний альманах. – К. , 1997. – С. 392 – 400.

Еврейская община Тульчина в период Катастрофы // Еврейская мысль сквозь века. – Д., 1997. – С. 48 – 54.

Сучасні спроби ревізіонізму Катастрофи: історіографія проблеми // Єврейська історія і культура в Україні. – К. : Інститут юдаїки, 1997. – С. 9 – 101.

Еврейская община Гайсина в период Катастрофы // Єврейська історія і культура в країнах Центральної та Східної Європи. – Т.1. – К. : Інститут юдаїки, 1998. – С. 118 – 124.

Етнополітологічні дослідження в контексті вивчення історії // Історія в школі. – 1998. – № 11. – С. 14 – 19.

Місце єврейської освіти в полікультурному просторі України // Етнічна історія народів Європи. – К. : Національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 1999. – С. 102 – 106.

Єврейські студії в Україні: розвиток, тенденції, перспективи // Український гуманітарний огляд. – К. : Критика, 1999. – Вип. 1. – С. 259– 269.

Створення та діяльність загонів єврейської самооборони на теренах України в 1917–1920 роках: за матеріалами Єврейської історико-археографічної комісії // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 8. – С. 99 – 102.

Єврейські громади Поділля під час нацистської окупації України (1941 – 1944) // Етноси України. Історико-культурологічний часопис. – К., 2000. – С. 81 – 87.

Директорія УНР і єврейський чинник: до постановки питання // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 137 – 146.

До проблеми формування міжетнічної толерантності в сучасній Україні (на прикладі дослідження та викладання історії Голокосту) // Друга світова війна і трагедія єврейського народу. – К., 2001. – С. 17 – 21.

Катастрофа українського єврейства: спроба історіографічного нарису // Еврейская мысль и цивилизация: сборник научных статей. – Д., 2003. – С. 86 – 98.

Проблеми викладання історії Голокосту в Україні // Regio. – Budapest, 2003. – С. 140 – 150 (Угорською мовою).

Жертвы ненависти. История Холокоста на территории СССР // Науково-педагогічний Бюлетень Українського центру вивчення історії Голокосту «Голокост і сучасність». – 2003. – № 7. – С. 4 – 5.

Анна Франк. Урок історії // Науково-педагогічний Бюлетень Українського центру вивчення історії Голокосту «Голокост і сучасність». – 2003. – № 8. – С. 6 – 7.

Проблеми вивчення колаборації в Україні та Латвії: спроба компаративного аналізу // Науково-педагогічний Бюлетень Українського центру вивчення історії Голокосту «Голокост і сучасність». – 2003. – № 11. – С. 10–11.

Преподавание истории Холокоста на постсоветском пространстве: проблемы и перспективы. – Ежегодник «Евреи Евразии». – К., 2004. – С. 29 – 37.

Problems of Collaboration and Rescuing Jews on Latvian and Ukrainian Territories Durin Nazi Occupation: An Attempt at Comparative Analysis. – The Holocaust Research in Latvia. Materials of an International Conference. – Riga, 2004.

Тема Голокосту в сучасній українській історіографії: проблеми наукових досліджень та інтерпретацій // Друга світова війна і доля народів України. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції – К., 2005. – С. 32 – 33.

Історія Голокосту як навчання гідності та демократії // Виховуємо громадянина і людину. Методичний посібник для викладачів історії. – Л., 2006. – С. 45 – 49.

Дослідження проблем антисемітської пропаганди в пресі окупаційного періоду в українській історіографії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 31. – С. 7 – 14.

Проблематика коллаборации на Украине в период Холокоста: анализ современных научных и общественных интерпретаций // Друга світова війна і доля народів України : Тези доповідей 2-ї Всеукраїнської наукової конференції. – К., 2006. – С. 17 – 19.

Проблема коллаборации на Украине в период Холокоста: некоторые аспекты исследования и историографии // Друга світова війна і доля народів України. Матеріали 2-ї Всеукраїнської наукової конференції – К., 2007. – С. 381 – 392.

Der widerwillige Blick zurück. Der Holocaust in der ukrainischen Erinnerung (Політика пам'яті про Голокост в сучасній Україні, німецькою мовою) // Osteuropa. – № 8. – 2008. – S. 445 – 454.

Актуальність та стан викладання історії Голокосту в сучасній Україні // Історія. Філософія. Релігія. – № 1. – 2008.

Историография истории Холокоста в Украине // Энциклопедия по истории Холокоста на территории СССР. – М. : Роспен, 2009. – С. 363 – 364.

Українське суспільство і пам'ять про Голокост // Голокост і сучасність. Студії в Україні і світі. – № 1 (5). – 2009. – С. 47 – 59.

Знехтуваний епізод історії. Передмова до першого українського видання книги О. Бартова «Стерті» // Бартов О. Стерті.

Зникаючі сліди євреїв Галичини в сучасній Україні; [пер. з англ. С. Коломійця]. – К., 2010. – С. 5 – 9.

Передмова до збірника науково-дослідних учнівських робіт «Історія і уроки Голокосту» // Історія і уроки Голокосту: збірн. наук.-дослід. учнів. робіт, 2006 – 2009 рр. – К. : Український центр вивчення історії Голокосту; Зовнішторгвидав України, 2010. – С. 4 – 10.

The Tragic Fate of Ukrainian Jewish Women under Nazi occupation // Sexual Violence Against Jewish Women During the Holocaust Edited by Dr. Sonja M. Hedgepeth and Dr. Rochelle G. Saidel. Brandeis University Press, 2010. – С. 94 – 108.

Міжнародний науковий семінар: «Пам'ять про історію Голокосту в сучасних суспільствах: досвід та виклики у європейському контексті» // Голокост і сучасність. Студії в Україні і світі. – Київ, 2010. – № 1 (7). – С. 215 – 219.

«Голокост», «Сіонізм», «Юдаїзм», «Ахад-га-Ам», «Теодор Герцль» // Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 151 – 152, С. 666 – 667, С. 792 – 793, С. 45, С. 140 – 141.

Collaboration in Ukraine during the Holocaust. Public discourse // Collaboration with the Nazis: Public discourse after the Holocaust. Edited by Roni Stauber. – London and New York : Routlege, 2011. – С. 44 – 53.

Пам'ять про історію ШОА в Україні. Виклики сучасності // Уроки Голокосту. – К., 2011 – № 2 (26). – С. 5 – 7.

Етнополітичні аспекти міжнаціональних взаємин на Південному Кавказі протягом XX століття: погляд з України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – № 4 (54). – С. 316–326.

Володимир Жаботинський та українські національні змагання першої чверті XX ст.: цінності міжетнічних відносин // Історія в сучасній школі : наук.-метод. журн. – 2012. – № 6. – С. 44 – 53.

Повернення до минулого. Замість вступу // Матеріали міжнародної конференції «Злочини тоталітарних режимів в Україні: Науковий та освітній погляд» (21 – 22 листопада 2009 р., Вінниця). – К. : НІОД, Український центр вивчення історії Голокосту, 2012. – С. 4 – 9.

Передмова до наукового видання «Бабин Яр: масові вбивства та пам'ять про нього» // Матеріали міжнародної конференції «Бабин Яр: масові вбивства та пам'ять про нього» (24 – 25 жовтня,

2011 р. ІПіЕНД). – К. : Український центр вивчення історії Голокосту, 2012. – С. 4 – 8.

Становлення сучасних наукових студій з проблематики злочинів тоталітарних режимів в Україні: спроби осмислення // Сучасна українська політика. – К. : Центр соціальних комунікацій, 2013. – № 28. – С. 251 – 262.

Collaboration in Ukraine during the Holocaust: Aspects of Historiography and Research // The Holocaust in Ukraine: New Sources and Perspectives Conference Presentations CENTER FOR ADVANCED HOLOCAUST STUDIES UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM, 2013. – С. 187 – 189.

Історія Голокосту в Україні: історія, свідчення, увічнення. Спроба осмислення сучасної історіографії питання // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013 – № 4 (66). – С. 310 – 321.

Стан сучасних європейських досліджень з проблематики злочинів тоталітаризму // Вступна стаття до методичного посібника Д. Л. Десятова «Методика вивчення історії геноцидів у шкільному курсі історії». – М. : Миколаївський інститут післядипломної педагогічної освіти, 2014. – С. 7 – 23.

Єврейські жінки України у період Голокосту і нацистської окупації (1941–1944 рр.): спроба дослідження трагічної долі // Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні : Гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства : зб. наук. статей – К. : ТОВ «Арт-книга», 2015. – С. 219 – 233.

Рецензії

Євреї Півдня України в 1920–1930 роки. Рецензія на монографію В. Орлянського // Грані. – 2001. – № 1. – С. 140 – 142.

Рецензія на збірник наукових статей: Холокост в Латгалии. Сборник научных статей. – Даугавпилс, 2003.

Рецензія на збірник документів і матеріалів: Сборник документов и материалов об уничтожении нацистами евреев Украины 1941–1944 составитель А. Круглов. – К., 2001.

Рецензія на навчальний підручник «На зустріч пам'яті» (до фільму С. Буковського «Назви своє ім'я» (на правах рукопису). – К., 2007.

Рецензія на книгу: Шелвис Ю. Собибор. Нацистский лагерь смерти // Ab Imperio. – 2008. – № 4. – С. 408 – 414.

Від забуття до катарсису (рецензія на монографію С. Мадієвського «Другие немцы» // Голокост і сучасність. Студії в Україні і світі. – 2008. – № 1 (3). – С. 140 – 142.

Рецензія на монографію: Полян П., Розенберг А. Битва под Аушвицем, или Отрицание отрицания // Ab Imperio. – 2009. – № 3. – С. 522 – 527.

Переслідування та вбивства ромів на теренах України у часи Другої світової війни: Збірн. документів, матеріалів та спогадів – К. : Український центр вивчення історії Голокосту, 2013.

Де починаються права людини: уроки історії і сучасні підходи (Мультимедійний навчально-методичний посібник для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів) – К. : ТОВ «Майстер книг», 2013.

Десятов Д. Л. Методика вивчення історії геноцидів у шкільному курсі історії. – М. : Миколаївський інститут післядипломної педагогічної освіти, 2014.

Туров Ігор Вікторович,
старший науковий співробітник, доктор історичних наук

Книги

Ранний хасидизм: История. Вероучение. Контакты со славянским окружением. – К. : Дух і Літера, 2003. – 254 с.

Ставлення мудреців Талмуду до неєвреїв: за палестинськими мідрашами. – Запоріжжя, 2005. – 124 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Вплив месіанської ідеї на сучасну суспільну та політичну думку євреїв України. Революція та традиція // Єврейська громадсько-політична думка XX – початку XXI сторіччя в Україні. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 66 – 93.

Хасидський цадик як новий тип суспільно-політичного лідера єврейської громади на сучасному етапі в Україні // Єврейська національна спільнота в контексті інтеграції українського суспільства. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 303 – 344.

Статті

Трактовка раввинистическими мидрашами проблем взаимоотношения с неевреями // Єврейська історія та культура в Україні. Матеріали конференції, Київ 21–22 серпня 1995 р. – К. : Інститут юдаїки, 1996. – С. 155 – 160.

К вопросу об иерархии у иудеохристиан // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – К. : ІПіЕНД, 1997. – С. 142 –150.

Учение мудрецов Талмуда о колдовстве и магии // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – К. : ІПіЕНД, 1997. – С. 150 – 164.

Про ставлення до неєврейської мудрості за мідрашами амораїв // Сходознавство. – К. : Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України, 1998. – Вип. 3. – С. 11 – 26.

Погляди мудреців на соціальний статус герів // Сходознавство. – К. : Інститут сходознавства ім. А. Кримського НАН України, 1998. – Вип. 2. – С. 26 – 38.

Особливості ставлення мудреців до неєвреїв у часи амораїв // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998 – Вип. 4. – С. 236 – 250.

Ставлення мудреців до місіонерської діяльності // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 4. – С. 251 – 262.

Взгляд мудрецов на положение геров в еврейском обществе палестины // Труды третьей молодежной конференции СНГ по иудаике. – М., 1999. – С. 17 – 26.

Взгляды мудрецов Палестины на пропаганду иудаизма // VI международная конференция по иудаике. – М., 1999. – С. 30 – 40.

Еволюція стану мудреців Палестини у I – V ст. н. е. // Вісник Міжнародного Соломонового Університету. – 2000. – № 3. – С. 25 – 44.

Іудаїзм та євреї в хазарському каганаті // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 210 – 216.

Евреи и христиане в восточной Речи Посполитой : Проблемы контактов // Східний світ. – К., 2001. – № 1–2. – С. 279 – 291.

Хасидизм и христианство в восточной части Речи Посполитой: о возможности контактов и взаимовлияний // Вестник Еврейского Университета. – М. : Московский государственный университет, Еврейский университет в Иерусалиме, 2001. – № 6. – С. 101 – 130.

Евреи и христиане в восточной части Речи Посполитой : Проблема контактов в контексте истории становления учения хасидов // Judaica Rossica. – М. : РГГУ, 2002. – Вып. 2. – С. 81 – 99.

Деякі гіпотези щодо становлення хасидського віровчення // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 17. – С. 194 – 226.

Ставлення хасидів до неєвреїв // Східний Світ. – К., 2003. – № 3. – С. 33 – 47.

Hasidism and Christianity of the Eastern Territory of the Polish-Lithuanian Commonwealth: Possible of Contacts and Mutual Influences // Kabbalah : Journal for the Study of Jewish Mystical Texts. – 2004. – № 10 – P. 55 – 73.

Коментар на статтю М. Лібіной «О хасидских источниках творчества Шагала» // Новый Век. – 2004. – № 2. – С. 218 – 219.

К вопросу об историософии амораев: концепция четырех царств // Между мифом и реальностью : Проблемы еврейской идентичности и цивилизации в истории современности. – М., 2005. – С. 21 – 52.

Іудаїзм в Україні // Енциклопедія історії України. – Т. 3. – К., 2006. – С. 646 – 650.

Р. Авраам Малах в контексте раннего хасидизма // Параллели. – М., 2006. – № 7. – С. 151 – 175.

Академическая иудаика в Киеве : 2002–2005 г. // Judaica Rossica. – М., 2006. – № 5. – С. 31 – 36.

К вопросу об учении хасидов о миссии праведника (проповеди р. Авраама Малаха) // Східний Світ. – 2007. – № 1. – С. 59 – 70.

Рабби Авраам Малах в контексте раннего хасидизма // Параллели: русско-еврейский историко-литературный и библиографический альманах. – М., 2007. – Вып. 8–9. – С. 19 – 36.

Внешний и внутренний мир как пространство служения Создателю в вероучении раннего хасидизма // XI Сходознавчі читання А. Кримського: Тези доповіді міжнародної наукової конференції. – К., 2007. – С. 58 – 59.

Внешний и внутренний мир как пространство служения Создателю в вероучении раннего хасидизма // Східний світ. – 2007. – № 2. – С. 117 – 122.

Историософия раннего хасидизма // Сходознавство. – 2007. – № 37. – С. 149 – 165.

Концепция изучения Торы в раннем хасидизме // Східний Світ. – 2008. – № 2. – С. 104–112.

Отношение хасидов к неевреям // Jews and Slavs. – Jerusalem–Kiev: The Hebrew University of Jerusalem. – Vol. 19. – 2008. – С. 42 – 64.

Учение р. Цви Элимелеха из Динова в контексте эволюции учения хасидов о заповедях // Проблемы еврейской истории. Материалы научных конференций Центра «Сэфэр» по иудаике 2007 года. – М., 2008. – Ч. 3. – С. 113–125.

Учение хасидов о мессианском избавлении // Сходознавство. – 2009. – № 45–46. – С. 89–113.

Роль разума в духовной практике раннего хасидизма // Східний Світ. – 2009. – № 1. – С. 109–122.

Роль покаяния в мистической практике раннего хасидизма // Східний Світ. – № 3. – 2009. – С. 103–111.

Молитвенная практика хасидов // Східний Світ. – 2010. – № 1. – С. 71–81.

Роль практики единения (ехуда) в вероучении хасидов // Сходознавство. – 2010. – № 49–50. – С. 215–229.

Роль силы воображения в духовной практике раннего хасидизма // Сходознавство. – 2010. – № 52. – С. 127–146.

К вопросу об учении хасидов о мессианском избавлении // XIV Сходознавчі читання А. Кримського: Тези доповіді міжнародної наукової конференції. – К., 2010. – С. 29–30.

Учение хасидов о мессианском избавлении // Научные труды по иудаике : Материалы XVII Международной ежегодной конференции по иудаике. – М., 2010. – Т. 1. – С. 141–164

Антисемітизм в Україні в XXI ст. : політичний ракурс динаміки змін // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – № 4 (54). – С. 307–317.

Веселье и радость в вероучении хасидов // Східний Світ. – 2011. – № 2. – С. 134–142.

Учение хасидов о богочеловеческом единстве // Сходознавство. – 2011. – № 53–54. – С. 196–215.

Влияние учения раннего хасидизма на еврейско-славянские отношения // Наукові записки Національного університету «Острозька Академія». – 2011. – Вип. 5. – С. 16–32.

Учение хасидов о богочеловеческом единстве // XV Сходознавчі читання А. Кримського: Тези доповіді міжнародної наукової конференції. – К., 2011. – С. 102–103.

Учение хасидов о роли душевних качеств (мидот) в богослужении // Сходознавство. – 2012. – № 55–56. – С. 196–208.

Учение хасидов о миссии цадика // Наукові записки Національного університету «Острозька Академія». – 2012. – № 6. – С. 285–301.

Месіанська концепція хасидизму: сучасність та історія // Сторінки історії: збірн. наук. праць. – 2012. – № 33. – С. 208–217.

Историософские аспекты проповедей лидера хасидов рабби Леви Ицхака из Бердичева // Сторінки історії: збірн. наук. праць. – 2012. – № 34. – С. 12–21.

Роль обыденного желания в духовной практике раннего хасидизма // Сходознавство. – 2012. – № 57–58. – С. 147–158.

Мистика и реалии мира сего в вероучении хасидов: История исследования // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». – 2012. – № 7. – С. 238–260.

Rabbi Abraham in the early Hasidic setting [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.washingtonobserver.net/rabbi-abraham-in-the-early-hasidic-setting-by-igor-turov. – February 21, 2015. – www.washingtonobser.

Роль учения о музыке и песнопениях в хасидской идеологии власти / Інститут сходознавства НАН України ім. А. Кримського. – К. : Східний світ, 2015. – № 1. – С. 106–124.

Антисемітизм в інформаційному просторі самопроголошених республік «ДНР» та «ЛНР»: вплив російського фактора // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – № 1 (72).

Идеология ритуала как инструмент сакрализации власти в хасидской общине // Наукові записки. Серія : Історичне релігієзнавство. – Острог, 2015. – Вип. 12. – С. 141– 170.

Чорний Олександр Олександрович,
науковий співробітник, кандидат філософських наук

Статті

Політологія і маркетинг: мезальянс чи фіктивний шлюб? // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К. : Український центр політичного менеджменту. – 2013. – № 28. – С. 313 – 322.

Маркетингова комунікаційна політика в політичних комунікаціях: конвергенція і розрив двох теорій і практик // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – № 4 (66). – С. 25 – 34.

Політичний маркетинг як соціальний і сцієнтичний міф // Ціннісний вимір політичної діяльності: політичні реалії та ілюзії в сучасному українському суспільстві: збірник наукових праць. – Х. : Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2014. – С. 26 – 29.

Соціально-політологічні аспекти подолання корупції в Україні // Ціннісний вимір політичної діяльності: західно-східний вектор сучасної української політики: збірник наукових праць – Х. : Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2014. – С. 31 – 33.

Незворотність покарання як чинник радикального зниження рівня корупції: соціально-політичний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 176 – 191.

Феномен страху як показник ефективності діяльності політичних інститутів // Ціннісний вимір політичної реальності: сепаратизм як фактор політичної нестабільності: збірник наукових праць – Х. : Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2015. – С. 37 – 40.

Шайгородський Юрій Жанович,
головний науковий співробітник, доктор політичних наук, професор

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Політичне управління в сучасному суспільстві / співавтор М. В. Туленков / Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – 218 с.

Політика соціального захисту / співавтор М. В. Туленков // Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – 184 с.

Економічна культура особистості: соціально-психологічний аспект / співавтори: В. В. Москаленко, О. О. Міщенко / Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2012. – 348 с.

Громадські ради в Україні як інструмент впливу громадянського суспільства на формування та реалізацію державної політики // Влада і суспільство: діалог через громадські ради / Державний інститут розвитку сім'ї та молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – К. : Паливода, 2011. – С. 4 – 37, 91 – 98.

Економічні ціннісні орієнтації як чинник становлення суб'єкта економічної соціалізації // Соціально-психологічні проблеми становлення суб'єкта економічної соціалізації / Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. – Кіровоград : Імекс–ЛТД, 2012. – С. 49 – 70.

Національні та регіональні аспекти інтеграції України: міфології та реальності // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 16 – 25.

Міфологізація дійсності як виклик раціональній політиці в Україні // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 395 – 403.

Міф у символічному просторі політики // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 452 – 469.

Формування загальнолюдських цінностей та толерантності у молодіжному середовищі // Молодь в умовах становлення незалежності України (1991–2011 роки): щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні / Державний інститут розвитку сім'ї та молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. – К., 2012. – С. 155 – 167.

Цінності як детермінанти суспільних трансформацій // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 62 – 74.

Політичні міфи сучасної України: позитиви і негативи // Суспільні цінності населення України в теоретичних і практичних вимірах. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 228 – 242.

Міф у символічному полі політики // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 514 – 533.

Вплив нової політичної моделі світобудови на геополітичний і геоекономічний статус України // Адаптація України до переходу світ-системи від одно- до багатополюсності. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 22 – 32.

Технології суспільної консолідації в умовах нової політичної реальності // Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 6–45, 174 – 186.

Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії. Висновки та рекомендації // Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 174 – 186.

Статті

Сучасні виміри політичної міфології // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – К. : ВІР УАН, 2011. – Вип. 43. – С. 483 – 487.

Концептуальні засади ефективності стилів керівництва // Ринок праці та зайнятості населення. – 2011. – № 1. – С. 61 – 62.

Аксіометрія державної молодіжної політики // Політичний менеджмент : наук. журнал. – 2011. – № 2. – С. 54 – 61.

Ціннісні аспекти формування молодіжної політики / співавтор Є. Бородін // Сучасна українська політика. – К. : Український центр політичного менеджменту, 2011. – Вип. 22. – С. 202 – 210.

Ключові чинники двофакторної теорії мотивації персоналу // Ринок праці та зайнятості населення. – 2011. – № 2. – С. 56 – 58.

Міф як інтегрована форма політичної свідомості // Наукові праці МАУП. – К., 2011. – Вип. 1 (28). – С. 5 – 8.

Амбівалентність політичних орієнтацій і проблеми суспільної інтеграції // Сучасна українська політика. – Вип. 25. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – С. 140 – 147.

Аномія як суспільний і особистісний феномен // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – № 4 (54). – С. 19 – 29.

Теорія соціального підкріплення // Ринок праці та зайнятості населення. – 2011. – № 3. – С. 57 – 59.

Динаміка економічних цінностей в умовах ринкових трансформацій // Політичний менеджмент : наук. журнал. – 2011. – № 6. – С. 145 – 157.

«Міф політичний», «Ревізіонізм», «Політичний менеджмент» // Політична енциклопедія [редкол.: Ю. Левенець (гол.) та ін.] / ІПіЕНД. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 457–458, 626, 595.

Цінності як детермінанти суспільного розвитку // Сучасна українська політика. – Вип. 26. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2012. – С. 219 – 228.

Об'єднавчий потенціал сучасного політичного міфу // Український соціум. – 2012. – № 2. – С. 135 – 146.

Глобалізація: неминучість концептуальних змін // Політичний менеджмент: наук. журнал – 2012. – № 3. – С. 64 – 75.

Просторово-часові пастки сучасної соціально-політичної міфології // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – № 2 (58). – С. 45–55.

Аксіологічний вимір української моделі модернізації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – № 4 (60). – С. 14 – 22.

Громадянське суспільство в Україні: чинники й особливості формування // Сучасна українська політика. – Вип. 28. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2013. – С. 323 – 334.

«Політична енциклопедія». Київ, 2012 // Політичний менеджмент: наук. журнал. – 2012. – № 1 – 2. – С. 262 – 263.

Фактори інституалізації політичної науки в Україні // Сучасна українська політика. – Спецвипуск. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2012. – С. 60 – 71.

Политическая реальность в символическом пространстве мифа // Этничность и власть: коллективная память и технологии конструирования идентичности / Материалы XII междунар. семра. – Севастополь: Издательство «Вебер», 2013. – С. 335 – 338.

Сучасна державна стратегія розвитку суспільства // Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні. Аналітична доповідь [за ред. О. М. Майбороди]. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 37 – 40.

Міфи європейської інтеграції // Баровська А. В. Міфи щодо європейської інтеграції в офіційному дискурсі ЄС / Матеріали засідання «круглого столу». – К. : НІСД, 2013. – С. 46–47, 63 – 64.

Ціннісний вимір сьогодення: ірраціональні складові // Соціальна психологія : наук. журнал. – 2013. – № 55. – С. 32–39.

Синдром політичної прокрастинації: причини і наслідки // Політичний менеджмент: наук. журнал. – 2013. – № 59. – С. 16 – 29.

Українська політична еліта: стереотипні практики і виклики сучасності // Сучасна українська політика. – Вип. 29. – К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2013. – С. 311 – 334.

Стратегія суспільного розвитку: світоглядні та інституційні чинники формування // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – № 6 (68). – С. 13 – 27.

«Кассірер Ернст», «Ортега-і-Гассет Хосе», «Пшеворський Адам», «Рассел Бертран», «Скокпол Теда» // Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник для студентів вищ. навч. закл. [за ред. Н. М. Хоми]. – Л. : Вид-во «Новий Світ–2000», 2014. – С. 280 – 281, 502 – 504, 545 – 546, 551 – 552, 592 – 593.

Аксіологія реформ і пастки спрощених підходів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – № 6 (74). – С. 144 – 163.

Феномен політичної прокрастинації як виклик стратегічному мисленню // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. – К. : Видавництво Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 2014. – Спецвипуск. – С. 85 – 91.

Громадянське суспільство у пошуках нових смислів і практик // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна № 1111, серія «Питання політології». – 2014. – Вип. 26. – С. 22 – 28.

«Агресивна поведінка», «Агресія», «Блок політичний (партій)», «Неофашизм», «Неприбуткова організація (в політиці)», «Організація політична», «Політичний міф», «Ринковий соціалізм» // Політологія: навчальний енциклопед. словн.-довідн. для студентів ВНЗ I–IV рівнів акред. [За ред. Н. М. Хоми]. – Л. : Вид-во «Новий Світ–2000», 2014. – С. 14 – 15, 15–16, 54, 433, 434 – 435, 447, 514 – 516, 581 – 582.

Роль громадянського суспільства у становленні нової політичної реальності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – № 3 (71). – С. 136–152.

Ґенеза поглядів на політику: ключові моменти зміни парадигм пізнання // Політикус: науковий журнал / Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського. – 2015. – Вип. 1. – С. 19 – 24.

Децентралізація: небезпека спрощених підходів // Регіональна політика: законодавче регулювання та практична реалізація: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. / МОН України, Київський Нац. ун-т будівн. і архіт-ри.– К. – Тернопіль : Астон, 2015. – С. 77 – 84.

Нова суспільно-політична реальність та перспективи розвитку політичної науки в Україні // Політикус: науковий журнал / Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського. – 2015. – Вип. 2. – С. 14 – 19.

Сучасні тенденції розвитку інформаційного суспільства в Україні // Evropský politický a právní diskurz. – 2015. – Vol. 2. – Issue 4. – P. 361–362.

Мотиваційно-смислові основи стратегії суспільного розвитку // Стратегічна панорама. – К. : Національний інститут стратегічних досліджень, 2015. – № 1. – С. 83 – 87.

Рецензії

Ігошина Ж. Б. Трансформація арабських країн у контексті процесів глобалізації / Ж. Б. Ігошина ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ін-т соц. наук. – О. : Фенікс, 2012. – 221 с.

Шедяков В. Е. Информационные воздействия в периоды избирательных кампаний Украины (1991–2012): стратегии, технологии, инновации / В. Е. Шедяков, Д. Д. Попов, Л. Ф. Гаврилова ; общ. ред. П. Д. Морозов. – К. : Преса України, 2012. – 152 с.

Остапенко М. А. Політичний плюралізм: нестабільність демократії та пошуки соціальної рівноваги / М. А. Остапенко ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 349 с.

Наукові записки НаУКМА. Том 160. Політичні науки / Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2014. – 72 с.

Романенко Ю. В. Візуалізації в медійно-комунікаційному просторі: соціо-системологічний підхід / Ю. В. Романенко, І. О. Святненко, А. А. Зінченко ; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка,

Ін-т міжнар. відносин. – К. : Видав.-поліграф. центр Ін-ту міжнар. відносин, 2014. – 487 с.

Українська еліта та її роль у державотворенні : навч. посіб. / В. А. Гошовська, М. І. Пірен, К. Ф. Задоя, Г. А. Кернес [за заг. ред. В. А. Гошовської]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т підвищ. кваліфікації керів. кадрів. – К. : НАДУ, 2011. – 136 с. [Рекомендовано МОН України].

Головатий М. Ф. Людина і політика : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. Ф. Головатий ; Міжрегіональна академія управління персоналом. – К. : ДП Видавничий дім «Персонал», 2012. – 352 с. [Рекомендовано МОН України].

Методичні рекомендації до курсу «Проблеми суспільної пам'яті і політики» для студентів спеціальності «Політологія» / укл. О. Я. Волянюк; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. – 38 с.

Громадянське суспільство в Україні: становлення та розвиток : навч. посіб. [кол. авт. : Кравченко С. О., Мартиненко В. Ф., Пантелейчук І. В. та ін.]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : УкрСІЧ, 2015. – 256 с.

Шаповал Юрій Іванович,
головний науковий співробітник, доктор історичних наук, професор

Книги

Україна 20–50-х років: сторінки ненаписаної історії. – К. : Наукова думка, 1993. – 350 с.

Людина і система. Штрихи до портрета тоталітарної доби в Україні. – К. : Інститут національних відносин і політології НАН України, 1994. – 270 с.

Справа «Спілки визволення України»: невідомі документи і факти / Ю. Шаповал, В. Пристайко. – К. : Інтел, 1995. – 448 с.

Михайло Грушевський і ГПУ-НКВД. Трагічне десятиліття: 1924–1934 / Ю. Шаповал, В. Пристайко. – К. : Україна, 1996. – 335 с.

ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи / Ю. Шаповал, В. Пристайко, В. Золотарьов. – К. : Абрис, 1997. – 608 с.

Михайло Грушевський: справа «УНЦ» і останні роки (1931–1934) / Ю. Шаповал, В. Пристайко. – К. : Критика, 1999. – 351 с.

ОУН і УПА на терені Польщі (1944–1947 рр.). – К. : Інститут історії України НАН України, 2000. – 228 с.

Україна ХХ століття: особи та події в контексті важкої історії. – К. : Генеза, 2001. – 560 с.

Невигадані історії. – К. : Світогляд, 2004. – 351 с.

Доля як історія. – К. : Генеза, 2006. – 448 с.

УПА: сторінки історії. – К. : Знання, 2007. – 92 с.

Держава. Ілюстрована енциклопедія України. – К. : Балтія-Друк, 2008. – 159 с.

Петро Шелест. – Х. : Фоліо, 2013. – 127 с.

Торкнутись історії. – К. – Дніпропетровськ: Парламентське видавництво, Ліра, Ткума, 2013. – 504 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Скорботна річниця // Пам'ятати заради життя. – К. : ІПіЕНД, 1993. – С. 9–16.

Етнополітичний розвиток України: досвід, проблеми, перспективи.– К. : ІПіЕНД, 1997. – С. 9 – 72.

Українські роки, 1894 – 1949 (Ukrainian years, 1894– 1949) // Nikita Khrushchev. Ed. by W. Taubman, S. Khrushchev, and A. Gleason. – New Haven – London: Yale University Press, 2000. – P. 8 – 43.

Комуністичний тоталітаризм та його образ у сучасних підручниках в Україні // Українська історична дидактика. Міжнародний діалог (фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії). – К. : Генеза, 2000. – С. 29 – 44.

Всеволод Балицький. Особа, час, оточення / співавтор В. Золотарьов. – К. : Стилос, 2002. – 468 с.

КП(б)У у міжвоєнний період / співавтор: В. А. Греченко // Політична історія України. ХХ століття. У 6 томах. – К. : Генеза, 2003. – Т. 3. – С. 83 – 144.

ҐПУ-НКВД як інструмент контрукраїнізації у 20–30-ті роки // Culture, Nation, and Identity. The Ukrainian-Russian Encounter (1600 – 1945). Ed. by Andreas Kappeler, Zenon E. Kohut, Frank E. Sysyn, and Mark von Hagen. – Edmonton – Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 2003. – P. 325 – 343.

Михайло Грушевський / Ю. Шаповал, І. Верба. – К. : Видавничий дім «Альтернативи», 2005. – 352 с.

«Автономізований СРСР», «Коренізований тоталітаризм», «Кінець сталінської доби», «Нереформована «стабільність» // Український вибір: політичні системи XX століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник). – К. : Парламентське видавництво, 2007. – С. 300 – 315, 315 – 331, 429 – 450, 450 – 480.

Останні роки сталінської тиранії (1945–1953) / співавтор О. О. Рафальський // Україна: політична історія. XX – початок XXI століття. У 6 томах. – К. : Парламентське видавництво, 2007. – С. 849 – 874.

Нереформована «стабільність» (1964 – 1985) // Україна: політична історія. XX – початок XXI століття. У 6 томах. – К. : Парламентське видавництво, 2007. – С. 899 – 916.

Історичні передумови і чинники виникнення мовного питання в Україні // Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 12 – 33.

Радянський Союз як різновид історії Росії // Російський імперіалізм / упорядник Тарас Гунчак. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – С. 290 – 309.

Die Behandlung der «ukrainischen Nationalisten» im Gebiet Kiev // Stalinismus in der sowjetischen Provinz 1937 – 1938. Die Massenaktion aufgrund des operativen Befehls # 00447. Herausgegeben von Rolf Binner, Bernd Bonwetsch, Marc Junge. – Berlin: Akademie Verlag GmbH, 2010, – S. 335 – 351.

Єжовщина в Україні (1936–1938) (La Iejovschina en Ukraine (1936 – 1938). Vingtième siècle. Revue d'Histoire, numéro 107, (juillet-septembre 2010): 39 – 54.

Як «націоналізувати» радянський період в історії України? // Occupation, Collaboration, Rasistance: History and Perception. Proceedings of an International Conference 27–28 October 2009 in Riga. – Riga: Latvijas Okupacijas muzeja biedriba (OMB), 2010. – P. 117 – 124.

Несправедливо обвинувачені. Стеження, зізнання та процеси в Радянській Україні (1924–1934 гг.). Приклад М. Грушевського і С. Єфремова / А. Блюм, Ю. Шаповал. – Париж: CNRS éditions, 2012. – 349 с. (Blum, Alain. Shapoval, Yuri. Faux coupables.

Surveillance, aveux et procès en Ukraine soviétigue (1924-1934). L'exemple de M.Grushevskij et S.Efremov. – Paris, CNRS éditions, 2012. – 349 p.

Голодомор: пролог репресій і терору в Україні (The Holodomor: A Prologue to Repressions and Terror in Soviet Ukraine) // After the Holodomor. The Enduring Impact of the Great Famine on Ukraine. Ed. By Andrea Graziosi, Lubomyr A. Hajda, and Halyna Hryn. – Cambridge, Massachusetts: Harvard Ukrainian Research Institute, 2013. – P. 99 – 121.

Історична пам'ять про Голодомор: втрата та віднайдення // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід [за загальною ред. Ю. І. Шаповала. Колектив авторів: Ю. Шаповал (керівник авт. колективу), Л. Нагорна, О. Бойко, А. Киридон та ін.]. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 54 – 73.

Польсько-українська робоча група – п'ятнадцять років діяльності, п'ять років з Янушем Куртикою (Polsko-ukraińska grupa robocza – piętnaście lat dyiałalności, w tym pięnć y Janusyem Kurtzką) // Janusz Kurtyka. Rzeczzpospolitej Historyk i Urzędnik [Pod redacją Waldemara Bukowskiego i Wojcecha Fracika]. – Kraków: ARCANA, 2014. – 122 s.

Підручники, навчальні посібники

Мороз перед «відлигою» // Історія України. Нове бачення. У 2 томах. [за ред. В. А. Смолія]. – К. : Україна, 1995. – Том 2. – С. 329 – 362.

Повоєнне десятиріччя // Історія України. Навч. посібн. [за ред. В. А. Смолія]. – К. : Альтернативи, 1997. – С. 326 – 337.

Повоєнне десятиріччя // Історія України. Навч. посібн. Видання 2-ге, доповнене й перероблене / за ред. В. А. Смолія. – К. : Альтернативи, 2000. – С. 353–364.

Повоєнне десятиріччя // Історія України. Навч. посібн. Видання 3-тє, доповнене й перероблене / за ред. В. А. Смолія. – К. : Альтернативи, 2002. – С. 353–364.

Новітня історія України (1914–1939). Підручник для 10-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / співавтор С. В. Кульчицький – К. : Генеза, 2003. – 304 с.

Новітня історія України (1939–2001). Підручник для 11-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / співавтор С. В. Кульчицький – К. : Генеза, 2005. – 318 с.

Брошури

М. С. Хрущов на Україні. – К. : Товариство «Знання», 1990. – 48 с.

Лазар Каганович. – К. : Товариство «Знання», 1994. – 40 с.

О. І. Кириченко: штрихи до політичного портрета Першого секретаря ЦК Компартії України в 1953 – 1957 рр. / співавтор Д. Табачник. – К. : Інститут історії України АН України, 1990. – 23 с.

Голодомор 1932–33 рр. – К. : Міжнародний Фонд «Україна 3000», 2003. – 48 с.

Чому необхідно переосмислювати минуле? / співавтор І. Гирич. – К. : Konrad Adenauer Stiftung, 2010. – 44 с.

Статті

Сталінізм і Україна // Український історичний журнал. – 1991. – № 2 – 12. – 1992. – № 1–12. – С. 45 – 51.

«Справа» академіка М. Є. Слабченка // Вісник Академії наук України. – 1993. – № 2. – С. 51 – 54.

Олександр Шумський: останні 13 років (Oleksander Shumsky: His Last Thirteen Years) // Journal of Ukrainian Studies (Canada, Toronto). – 1993. – Vol. 18. – Numbers 1–2. – P. 69 – 84.

В. А. Балицький. На шляху до правди про нього / Ю. І. Шаповал, В. А. Золотарьов // Український історичний журнал. – 1993. – № 4 – 6. – С. 50 – 63; № 7 – 8. – С. 53 – 69.

Україна як об'єкт сталінського політичного терору. 1920-ті – початок 50-х років // Другий Міжнародний конгрес україністів, Львів, 22 – 28 серпня 1993 р. Доповіді і повідомлення. Історія. Частина ІІ. – Львів, 1994. – С. 43 – 48.

«Всеми мерами стремиться к исчезновению этой партии…» // Віче. – 1994. – № 4. – С. 145 – 157.

«Я помилявся, взявши на себе провину…» До 90-річчя М. С. Волобуєва-Артемова // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 1994. – № 1. – С. 104 – 110.

Украинские страницы биографии Н. С. Хрущева // Н. С. Хрущев (1894 – 1971). Материалы научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения Н. С. Хрущева. 18 апреля 1994 года / Горбачев-Фонд. – М., 1994. – С. 153 – 162.

Цензура в Україні у сталінські часи // Вісник. Квартальник літератури, науки, мистецтва і суспільно-політичного життя (Нью-Йорк, США). – 1994. – № 3. – С. 171 – 182.

Ґенеральний писар. Павло Христюк // Українська ідея. Постаті на тлі революції. – К. : Товариство «Знання», 1994. – С. 93 – 112.

Повернення в історію. Сергій Єфремов / Ю. Шаповал, Ю. Левенець // Українська ідея. Постаті на тлі революції. – К. : Товариство «Знання», 1994. – С. 73 – 92.

Стенограма і протокол ІІІ конференції КП(б)У як джерело вивчення голоду 1931 – 1932 рр. і голодомору 1932 – 1933 рр. // Голодомор 1932 – 1933 рр. в Україні: причини і наслідки. – К. : Інститут історії України НАН України, 1995. – С. 149 – 156.

Павло Христюк, Микита Хрущов // Історія України в особах: XIX–XX ст. – К. : Україна, 1995. – С. 208 – 216, 242 – 249.

«Брежнєв Леонід», «Єжовщина», «Совєтознавство» // Енциклопедія українознавства. Словникова частина. Доповнення. – Paris-New York, 1995. – Т. 11. – С. 14, 26 – 27, 192 – 193.

Кар'єра ката / Ю. Шаповал, В. Золотарьов // Розбудова держави. – 1995. – № 1. – С. 27 – 36.

Фарс з трагічним фіналом. До 65-річчя процесу у справі «Спілки визволення України» / співавтор: В. Пристайко // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 1995. – № 1/2. – С. 190–198; 373–396.

М. С. Хрущов і Л. М. Каганович: співіснування і співпраця // М. С. Хрущов і Україна. Матеріали наукового семінару 14 квітня 1994 р., присвяченого 100-річчю від дня народження М. С. Хрущова. – К. : Інститут історії України НАН України, 1995. – С. 19 – 28.

Українсько-російські відносини в історико-політичному контексті: сучасні оцінки / співавтор Л. Нагорна // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве. Материалы «круглого стола». – К. : Інститут історії України НАН України, 1995. – С. 57 – 76.

ҐПУ-НКВД як інструмент антиукраїнізації в 20–30-ті роки // Український історик (США). – 1995. – № 1 – 4 (124 – 127). – С. 57 – 72.

«Винним себе не визнаю» (Невідомі сторінки з біографії Юліяна Бачинського) // Розбудова держави. – 1996. – № 1. – С. 52–57; № 2. – С. 53–55.

«Коливань у проведенні лінії партії не було» (Сторінки біографії К. М. Карлсона – заступника наркома внутрішніх справ УРСР) // Український історичний журнал. – 1996. – № 1. – С. 91 – 105.

Невідомі документи ГПУ-НКВД про життя і діяльність М. Грушевського у 1924–1934 роках // Український історик (США). – 1996. – № 1 – 4. – С. 325 – 349.

Михайло Грушевський у світлі невідомих документів ГПУ-НКВД / Ю. Шаповал, В. Пристайко // Архіви України. – 1996. – № 1 – 3. – С. 69 – 78.

Михайло Горбачов і Україна. Штрихи до портрета ініціатора «перебудови» // Перебудова: задум і результати в Україні (До 10-річчя проголошення курсу на реформи). Матеріали науково-теоретичного семінару. – К. : Інститут історії України НАН України, 1996. – С. 14 – 17.

Хрущев и Западная Украина // Свободная мысль (Москва, Россия). – 1996. – № 6. – С. 76 – 88.

Сторінки біографії М. С. Грушевського в світлі таємних документів ДПУ-НКВС /співавтор В. І. Пристайко // Український історичний журнал. – 1996. – № 5. – С. 83 – 89.

Невідомі документи про УАПЦ у зв'язку із справою «Спілки визволення України» //Людина і світ. – 1996. – № 11 – 12. – С. 13 – 17.

Забутий президент // Незалежність України: історичні витоки та перспективи. Матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 5-й річниці незалежності України. – К. , 1997. – С. 86 – 102.

Україна як об'єкт політичного терору (20-ті початок 50-х років) / співавтор В. І. Пристайко // Права людини в Україні. Щорічник. 1995. – К., 1997. – С. 42 – 48.

«Закрита доповідь» М. Хрущова на XX з'їзді КПРС: мотиви, обставини появи, наслідки // Початок десталінізації в Україні. До 40-річчя закритої доповіді М. Хрущова на XX з'їзді КПРС. Матеріали «круглого столу» в Інституті історії України НАН України. – К. : Інститут історії України НАН України, 1997. – С. 35 – 44.

Сергій Єфремов і його щоденники / І. Ф. Курас, Ю. А. Левенець, Ю. І. Шаповал // Єфремов С. О. Щоденники, 1923–1929. – К. : Рада, 1997. – С. 5 – 20.

Шлях на Соловки / співавтори: В. І. Пристайко, О. М. Пшенніков // Остання адреса. До 60-річчя соловецької трагедії. – З архівів ВУЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ. – 1997. – № 1/2. – С. 45 – 79.

Один із соловецької когорти. Справа священика УАПЦ Володимира Хуторянського на тлі сталінського терору // Людина і світ. – 1998. – № 1. – С. 13 – 19.

Трагічна доля Юліана Бачинського // Journal of Ukrainian Studies Journal of Ukrainian Studies (Canada, Toronto). – 1998. – Vol. 23, Number 1. – P. 25–39.

«Про український сепаратизм»: обіжник ГПУ 1926 року // Harvard Ukrainian Studies (Кембрідж, США). – 1994. –Vol. XYIII, Number 3/4, December. – P. 275–302 (журнал вийшов друком у 1998 році).

В очікуванні Нюрнбергу // Критика. Рецензії. Есеї. Огляди. – 1998. – Число 3. – С. 18 – 20.

Російський націоналізм і сталінське панування // Stalinismus vor dem Zweiten Weltkrieg. Neue Wege der Forschung. Herausgegeben von M. Hildermeier unter Mitarbeit E. Müller-Luckner. – München: R. Oldenburg Verlag, 1998. – S. 291 – 305.

«Ухил Миколи Скрипника»: механізм фабрикації // Микола Олексійович Скрипник. До 125-річчя з дня народження. – К. : Інститут історії України НАН України, 1998. – С. 38–63.

Нові документи про депортаційно-переселенські процеси // Депортації українців та поляків: кінець 1939 – початок 50-х років. До 50-річчя операції «Вісла». Упорядник Ю. Сливка. – Львів, 1998. – С. 41 – 43.

Дмитро Ісаєвич: повернення в історію // Україна. Культурна спадщина. Національна свідомість. Державність. Збірник наукових праць. Вип. 5. – Львів, 1998. – С. 671 – 688.

Микита Хрущов, Лазар Каганович і голод 1946–1947 років в Україні // Голод 1946–1947 років в Україні: причини і наслідки. Міжнародна наукова конференція, Київ, 27 травня 1997 р. Матеріали. – К. – Нью-Йорк: Видавництво М. Коця, 1998. – С. 25 – 28.

Нові підручники з історії та суспільствознавства в Україні: форма і зміст // Internationale Schulbuchforschung. Zeitschrift des Georg-Eckert-Instituts (Braunschweig). – 1998. – № 4. – S. 435 – 439.

Кирило Осьмак: життя і доля // Архівний збірник до 80-річчя Державного архіву Полтавської області. Матеріали наукової конференції. – Полтава: В-во «Полтава», 1998. – С. 147 – 174.

Шлях на Соловки / В. І. Пристайко, О. М. Пшенніков, Ю. І. Шаповал // Остання адреса. До 60-річчя соловецької трагедії. – З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 1998. – № 1/2. – С. 105 – 134.

Соловецька трагедія 1937 року у світлі нововіднайдених документів ГПУ-НКВД // Україна: ретроспектива і перспектива: збірн. наук. праць. – К. : Червона калина, 1999. – С. 83 – 106.

Власні переконання чи імпорт ззовні. Війна і мир з соціалістичним минулим у нових шкільних підручниках України // Auf den Kehrichthaufen der Geschichte? Der Umgang mit der sozialistischen Vergangenheit. I. de Keghel, R. Maier (Hrsg.). – Hannover: Hahn, 1999. – S. 151 – 160.

Більшовицька політична поліція в Україні: етапи становлення та дії щодо української інтеліґенції (20–30-ті роки) // Черкащина в новітній історії української нації та держави: збірник наукових праць. – К. : Стилос, 1999. – С. 91 – 125.

«Золотий вересень» 1939-го: як це робилося насправді // Людина і політика. – 1999. – № 6. – С. 25 – 31.

Державність України: історія і сучасність // Підвищення кваліфікації державних службовців: збірник наукових праць. – К. : Українська Академія державного управління при Президентові України, 1999. – С. 207 – 229.

Михайло Грушевський у Москві та його смерть (1931 – 1934). Нові документи і факти (Mykhajlo Hrushevsky in Moscow and his death (1931 – 1934). New documents and facts) // Journal of Ukrainian Studies (Canada, Toronto). – 1999. – Vol. 24. – №2 – S. 79 – 100.

Більшовицька політична поліція в Україні у міжвоєнний період. Невідомі документи і факти // Ukraine. Geographie-Ethnische Struktur-Geschichte-Sprache und Literatur-Kultur-Politik-Bildung-Wirtschaft-Recht. Hrsg. von P. Jordan, A. Kappeler, W. Lukan und J. Vogl. – Wien, 2000. – P. 318 – 338.

Про владу – компетентно // Людина і політика. – 2001. – № 1. – С. 148 – 150.

Комуністична цензура: штрихи до портрета // Бахмутський шлях (Луганськ). – 2001. – № 1 – 2. – С. 84 – 110.

Хрущов М. С. // Уряди України у XX ст. Науково-документальне видання. – К. : Україна, 2001. – С. 376 – 383.

Кальченко Н. Т. // Україна у XX ст. Науково-документальне видання. – К. : Україна, 2001. – С. 384 – 387.

М. С. Грушевський у дзеркалі справи-формуляра // Український історичний журнал. – 2001. – № 4. – С. 140 – 161.

Генеральный писарь // Кубань: проблемы культуры и информатизации (Краснодар). – 2001. – № 2. – С. 13 – 15.

«Аросєв О. Я.», «Ахматов Л. С.», «Балицький В. А.», «Биківня», «Брежнєв Л. І.», «Вінницька трагедія», «Волобуєв (Артемов) М. С.», «ВУЧК», «ВЧК», «ҐУЛАҐ», «Дем'янів Лаз», «Десталінізація», «Єжовщина», «Осьмак К. І.», «Охримович В. С.», «Радянська Україна», «Серов І. О.», «Український національний центр», «Федорчук В. В.» // Довідник з історії України [за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста]. 2-ге вид., доопр. і допов. – К. : Генеза, 2001. – С. 35, 43, 47, 62 – 63, 88 – 89, 116, 124 – 125, 136, 136 – 137, 189, 201, 205 – 206, 237 – 238, 544 – 545, 546, 638, 745, 970 – 971, 990 – 991.

Війна після війни // Літопис УПА. Нова серія. – Т. 3. – Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України, 1943 – 1959 рр. – К. –Торонто: Літопис УПА, 2001. – С. 9 – 40.

Механізм інформаційної діяльності ЧК-ГПУ-НКВД. На прикладі справи-формуляра Михайла Грушевського // Cahiers du Mond Russe (Paris). – 2001. – 42/2 – 3 – 4 Avril-decembre. – P. 207 – 230.

«Акулов Іван Олексійович», «Алексинський Г. О.», «Андропов Юрій Володимирович», «Антонюк Зиновій Павлович», «Аросєв Олександр Якович», «Ахматов Лев Соломонович» // Енциклопедія Сучасної України. – Т. 1. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – С. 327, 372, 503, 588, 660, 817.

Кирило Осьмак: життя і доля // Літопис УПА. – Т. 26. – Українська Головна Визвольна Рада. Документи, офіційні публікації, матеріяли. – Торонто–Львів: Видавництво «Літопис УПА», 2001. – С. 211 – 233.

Політичний терор в Україні у 30–50-ті роки. Стан і перспективи дослідження // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К. : ІПіЕНД, 2002. – С. 191 – 238.

Доля Мирона Матвієйка // До новітнього українського світогляду і стратегії. – К. : Економіка і право, 2002. – С. 113 – 126.

Пастка для «Лицаря». Обставини загибелі Олекси Гасина / Д. Ведєнєєв, Ю. Шаповал // Військово-історичний альманах. – 2002. – № 1. – С. 62 – 67.

Переддень і апогей великого терору // Політичний терор і тероризм в Україні. XIX–XX ст. Історичні нариси [В. А. Смолій (відповід. ред.) та ін.]. – К. : Наукова думка, 2002. – С. 400 – 495.

Україна повоєнна: соборна, та не самостійна // Соборність україни. На шляху до об'єднання та утвердження української державності. – К. : Бібліотека українця, 2002. – Книга 2. – С. 124 – 152.

ІІІ конференція КП(б)У: пролог трагедії голоду // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. Міжвідомчий збірник наукових праць, вип. 6. – К. : Інститут історії НАН України, 2002. – С. 350 – 360.

Роль переосмислення історії тоталітаризму у формуванні громадянського суспільства у сучасній Україні // Економіко-правові проблеми становлення в Україні громадянського суспільства. – Херсон: Харківський державний педагогічний університет, 2002. – С. 16 – 20.

Всеволод Балицький. Народний комісар (Wsewolod Balytsky. Volkskomissar) // Stalinscher Terror. 1934–41. Hrsg. Von W. Hedeler. Eine Forschungsbilanz. – Berlin: BasisDruck Verlag, 2002. – S. 85 – 108.

Війна відома і невідома // Воєнна історія. – 2002. – № 3-4. – С. 5 – 10.

В. В. Щербицький: особа політика серед обставин часу // Український історичний журнал. – 2003. – № 1. – С. 118 – 129..

Михайло Грушевський в Росії. Невідомі документи і факти (1931 – 1934 рр.) // Діалог. – 2003. – № 3. – С. 174 – 179.

Голод 1932–1933 років: Кремль і політичне керівництво України // Три голодомори в Україні в XXI ст.: погляд із сьогодення: Матеріали міжнар. наук. конференції. – К. : Українська Видавнича Спілка, 2003. – С. 17 – 56.

Діялектика державного пошанування // Критика. – 2003. – Число 5. – С. 9 – 10.

Всеволод Балицький, кат і жертва (Vsevolod Balickij, bourreau et victime) // Cahiers du monde Russe (Париж). – 2003. – № 44/2–3, Avril – septembre. – P. 369 – 401.

Волинська трагедія і польсько-українські взаємини 1943–1944 рр. у дзеркалі документів державного архіву Служби безпеки України // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2003. – № 1. – С. 194 – 208.

«Андропов Ю. В.», «Ахматов Л. С.», «Балицький В. А.», «Брежнєв Л. І.», «Буржуазно-націоналістичної антирадянської організації колишніх боротьбістів» справа 1937», «Волобуєв (Артемов) М. С.», «ВУЧК, Всеукраїнська надзвичайна комісія для боротьби з контрреволюцією, спекуляцією, саботажем та службовими злочинами», «ВЧК, Всеукраїнська надзвичайна комісія» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2003. – Т. 1. – С. 86 – 87, 154, 173 – 174, 374, 411, 614, 667 – 668, 669–670.

«Балицький В. А.», «Берія Л. П.», «Биківня» // Енциклопедія Сучасної України. – Т. 2. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – С. 163, 522, 593.

Сталін та його спадщина у контексті радянської політичної історії // Сучасність. – 2004. – № 1. – С. 53 – 67.

Единство и борьба двух НЕпротивоположностей. Владимир Щербицкий и Петр Шелест в политической истории Украины XX века // Діалог. Історія, політика, економіка. – 2004. – № 4. – С. 122 – 126.

Сучасна історіографія тоталітаризму в Україні: здобутки і проблеми // Генеза. – 2004. – № 1. – С. 112 – 121.

Всеволод Балицкий. Жизнь и судьба народного комиссара // В мире спецслужб. – 2004. – № 5. – С. 64 – 71.

Польсько-українські взаємини під час Другої світової війни: потенціал взаєморозуміння і баланс ненависті // Сучасність. – 2004. – № 7-8. – С. 104 – 116.

Загадка смерті Михайла Грушевського // Історія в школах. – 2004. – № 3. – С. 47–48; № 4. – С. 50 – 55.

Партійний «націоналіст». Петро Шелест у контексті політичної історії України XX століття // Історія в школах. – 2004. – № 2. – С. 44 – 49.

Європейський вибір України: досвід історії та сьогодення // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К. : Академперіодика, 2004. – С. 247 – 251.

Занурення у темряву: Михайло Грушевський у 1919–1934 рр. // Актуальні проблеми вітчизняної історії. Збірник наукових праць, присвячений пам'яті академіка НАН України Ю. Ю. Кондуфора. – В 2 т. – К. : Інститут історії України НАН України, 2004. – Т. 1. – С. 306 – 421.

Микита Хрущов і «кримське питання» // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. Матеріали Все-

української науково-практичної конференції. Київ, 13 – 14 травня 2004 р. – К. : Світогляд, 2004. – С. 273 – 280.

Західноукраїнські землі на початку 2-ї світової війни: невідомі документи і факти (1939 – 22 червня 1941 року) // Україна в Другій світовій війні: бачення через роки. – Запоріжжя: Просвіта, 2004. – С. 111 – 122.

«Горбачов Михайло Сергійович», «Глузман Семен Фішелевич», «ҐУЛАҐ», «Ґонгадзе Георгій Русланович» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2004. – Т. 2. – С. 159 – 160, 121, 247 – 248, 270.

«Блюхер Василь Костянтинович», «Болозович Авксентій Автономович», «Брежнєв Ленід Ілліч», «Брук Соломон Соломонович», «Будьонний Семен Михайлович», «Бухарін Микола Іванович» // Енциклопедія Сучасної України. – Т. 3. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. – С. 87, 233, 440 – 441, 490, 546, 665.

Справа «Спілки визволення України»: погляд із відстані 75 років // Український історичний журнал. – 2005. – № 3. – С. 132 – 143.

Інтернаціоналізм як русифікація, або Що і як обстоював Іван Дзюба 40 років тому // Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – С. 15 – 27.

Іван Курас: життя, справа, доля // І. Ф. Курас. Біобібліографія. – К. : Наукова думка, 2005. – С. 3 – 18.

Немає стратегії для України без стратегії для минулого (Niema strategii dla Ukrainy bez strategii dla przeszlosci) // Wiele twarzy Ukrainy. Rozmawiali i przypisami opatrzyli Iza Chruslinska i Piotr Tyma. – Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Sklodowkiej, 2005. – P. 119 – 134.

«Єжовщина» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 3. – С. 111.

Закритий судовий процес у справі «військово-фашистського заколоту» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 3. – С. 227.

Інститут історії партії при ЦК Компартії України – філіал Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 3. – С. 489 – 490.

ІПіЕНД НАН України // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 3. – С. 496 – 497.

«Весна» – політична справа // Енциклопедія Сучасної України. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Т. 4. – С. 314–315.

«Військово-фашистського заколоту 1937» справа // Енциклопедія Сучасної України. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Т. 4. – С. 531 – 532.

Вінницька трагедія 1937–38 // Енциклопедія Сучасної України. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Т. 4. – С. 564.

Емблематична доповідь Микити Хрущова // Генеза. Філософія. Історія. Політологія. – 2006. – № 1. – С. 45 – 51.

Володимир Винниченко: трансформація образу // Генеза. Філософія. Історія. Політологія. – 2006. – № 1. – С. 144 – 148.

Іван Курас: спроба неупередженої біографії // Наукові записки ІПіЕНД. – Курасівські читання. – 2006. – Вип. 30, кн. 1. Серія «Політологія і етнологія». – С. 11 – 18.

Винниченко без брому // Критика. – 2006. – Число 7-8. – С. 31 – 33.

Руйнівний «Усміх» // Український журнал (Прага, Чехія). – 2006. – № 9. – С. 14 – 19.

Україна в добу «великого терору»: етапи, особливості, наслідки // З архівів ВУЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ. – 2007. – № 1. – С. 76 – 100.

Подполье в Западной Украине // Отечественные записки (Москва). – 2007. – № 34(1). – С. 178 – 199.

Петро Шелест у контексті політичної історії України // Український історичний журнал. – 2008. – № 3. – С. 134 – 149.

«Був і залишається ідейним українським націоналістом». Повернення Кирила Осьмака // Воєнна історія. – 2008. – № 5. – С. 97 – 110.

Значення нововіднайдених документів ДПУ-НКВС для глибшого розуміння голоду 1932–1933 років // Розсекречена пам'ять. Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ҐПУ-НКВД. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 45 – 61.

Иван Дзюба: интернационализм или русификация? (К истории вопроса) // Украина и украинцы: образы, представления, стереотипы. Русские и украинцы во взаимном общении и восприятии. – М. : Институт славяноведения РАН, 2008. – С. 372 – 386.

Іноземні дипомати про голод в Україні та Києві // Національна книга пам'яті жертв голодомору 1932–1933 років в Україні: місто Київ. – К. : Фенікс, 2008. – С. 74 – 79.

Німецький дипломат про Голодомор // Пам'ять століть. – 2008. – № 5-6. – С. 214 – 215.

The Struggle of History: Recognizing the Holodomor // Holodomor: Reflections on the Great Famine of 1932–1933 in Soviet Ukraine. Edited by Lubomyr Y. Lucuk with the assistance of Lisa Grekul. The Kashtan Press, Kingston. – Ontario, Canada, 2008. – S. 79 – 86.

«Контрреволюційної боротьбистської організації» справа», «Контрреволюційної організації в сільському господарстві України» справа 1930», «Контрреволюційної троцькістської організації» справа 1935», «Контрреволюційної шкідницької організації в органах наркомзему і наркомрадгоспів» справа 1933», «Кравчук Леонід Макарович», «Крайній Лев Олександрович», «Кузнецов Анатолій Васильович», «Курас Іван Федорович» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2008. – Т. 5. – С. 106 – 107, 107, 107 – 108, 108, 276 – 277, 281, 449 – 450, 512 – 514.

«Дога Василь Михайлович», «Дукельський Семен Семенович» // Енциклопедія Сучасної України. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Т. 8. – С. 193, 522 – 523.

Фатальна амбівалентність // Критика. – 2009. – Число 12. – С. 21 – 27.

Життя і смерть Миколи Хвильового у світлі розсекречених документів ҐПУ // З архівів ВУЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ. – 2008. – № 1/2. – С. 311 – 348.

Україна в добу «великого терору»: етапи, особливості, наслідки // Україна в добу «Великого терору»: 1936–1938 роки. Авт.-упоряд. Ю. Шаповал [та ін.] – К. : Либідь, 2009. – С. 12 – 37.

Голод в Україні очима іноземних дипломатів // Актуальні проблеми дослідження Голодомору та політичних репресій 1930-х років в Україні. Збірник наукових статей за матеріалами «круглого столу» 29 травня 2009 року. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2009. – С. 6 – 15.

Іноземні дипломати про Голодомор в Україні / (Foreign Diplomats on the Holodomor in Ukraine) // Holodomor Studies (USA). – 2009. – № 1. – S. 41 – 54.

«Левенець Юрій Анатолійович», «Лук'яненко Левко Григорович», «Маленков Георгій Максиміліанович» // Енциклопедія Історії України. – К. : «Наукова думка», 2009. – Т. 6. – С. 78, 297 – 298, 470.

«Єжов Микола Іванович», «Єжовщина», «Євдокимов Юхим Георгійович», «Жемчужина Поліна Семенівна» // Енциклопедія Сучасної України. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Т. 9. – С. 377, 378, 312, 538.

Культура національної пам'яті: європейський та український досвід // Проблеми української політики: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 255 – 337.

Польські та інші іноземні дипломати про голод 1932–1933 років в Україні // Polska dyplomacja na Wschodzie w XX-początkach XXI wieku. Praca zbiorowa pod redakcją Henrika Strońskiego i Grzegorza Seroczyńskiego. Olsztyn-Charków: LITTERA, 2010. – P. 333 – 343.

Критичні зауваження до проекту доповіді НАН України «Україна: з вірою в себе» // Державно-правові та суспільно-політичні перетворення в Україні: проблеми і перспективи. – К. : ТОВ «Юридична думка», 2010. – С. 75 – 78.

Євреї в керівництві органів ҐПУ-НКВД-УСРР-УРСР у 1920–1930-х рр. / співавтор В. Золотарьов // З архівів ВУЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ. – 2010. – № 1. – С. 53 – 93.

Презес. Пам'яті Януша Куртики // З архівів ВУЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ. – 2010. – № 1. – С. 423 – 430.

Справа «Спілки визволення України»: прелюдія Голодомору? / (The Case of the «Union for the Liberation of Ukraine»: A Prelude to the Holodomor?) // Holodomor Studies. – 2010. – № 2. – (Summer-Autumn). – P. 153 – 182.

Поза Майданом. Підсумки політичного року // Критика. – 2010. – Число 11 – 12. – С. 3.

Пам'ять про Голодомор 1932–1933 років в Україні: нові архівні відкриття, нові дискусії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Травень-червень. – Вип. 3 (47). – С. 95 – 103.

«Молодої ґенерації українських націоналістів «справа», «Муссоліні Беніто», «Народної революційної соціалістичної партії» справа 1930», «Національної спілки німців в Україні» справа 1937», «Нікітченко Віталій Федорович», «Об'єднаного троцькістсько-націоналістичного блока (бойової організації) на Україні» справа 1936», «Охримович Василь Остапович» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2010. – Т. 7. – С. 42, 138, 196, 347, 400, 503 – 504, 708.

Каґебістська «одіссея» Івана Дзюби // Обрії особистості. Книга на пошану Івана Дзюби [упор. Оля Гнатюк, Леонід Фінберґ]. – К. : Дух і літера, 2011. – С. 19–39.

Шлях довжиною у 15 років // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – Вип. XII. – К. : Планета, 2011. – С. 622 – 648.

Бабин Яр: пам'ять про екстермінацію євреїв в Україні (Baby Yar: la mémoire de l'extermination des Juifs en Ukraine) // Commémorer les victimes en Europe. XVI – XXI Siècles. – Champ Vallon, 2011. – P. 289 – 303.

«Цар і раб хитрощів». Доля Миколи Хвильового у світлі документів НКВД («Car i niewolnik sprytu». Losy Mykoły Chwylowego w świetle dokumentów NKWD) // Przegląd Archiwalny Instytutu Pamięnci Narodowej. – 2011. – Tom 4. – P. 383 – 410.

Про визнання і знання // Критика. – 2011. – Число 1 – 2. – С. 17 – 20.

«Андропов Юрій Володимирович», «Брежнєв Леонід Ілліч», «Десталінізація», «Джилас Мілован», «Дзюба Іван Михайлович», «Єльцин Борис Миколайович», «Івашко Володимир Антонович», «ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України», «Каганович Лазар Мойсейович», «Кириченко Олексій Ілларіонович», «Коренізація», «Косіор Станіслав Вікентійович», «Кравчук Леонід Макарович», «Курас Іван Федорович», «Кучма Леонід Данилович», «Ленін Володимир Ілліч», «Осьмак Кирило Іванович», «Петлюра Симон Васильович», «Політична історія», «Серж Віктор», «Солженіцин Олександр Ісаєвич», «Справа Ґонґадзе», «Сталін Йосип Віссаріонович», «Хрущов Микита Сергійович», «Черненко Костянтин Устинович», «Шелест Петро Юхимович», «Щербицький Володимир Васильович» // Політична енциклопедія [Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін.] – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 29, 74 – 75, 207, 210 – 211, 212 – 213, 258 – 259, 272 – 273, 289, 307, 329, 365 – 367, 369, 371 – 372, 382 – 383, 385 – 387, 397 – 398, 527, 553-554, 577, 662, 671 – 672, 685 – 686, 686-688, 764 – 765, 776, 781 – 782, 791 – 792.

До 75-річчя доктора історичних наук, професора С. В. Кульчицького // Український історичний журнал. – 2012. – № 2. – С. 234 – 235.

Микола Хвильовий // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2012. – № 2. – С. 40 – 43.

Петро Шелест: киянин, москвич і – знову киянин // Київ і кияни у соціокультурному просторі XIX–XXI століть: національний та європейський контекст. – К. : Київський університет ім. Б. Грінченка, 2012. – С. 33 – 46.

Друга світова війна як предмет викладання, дослідження та суспільно-політичного інтересу // Сучасні дискусії про Другу світову війну: збірн. наук. статей та виступів українських і зарубіжних істориків. – Л. : ЗУКЦ, 2012. – С. 8 – 18.

Парадокси Миколи Скрипника // Гілея. Науковий вісник. – К. , 2012. – Вип. № 61. – С. 10 – 12.

Лекція, виголошена на врученні нагороди Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів. Львів, 17 серпня 2001 р. // Фундація Омеляна і Тетяни Антоновичів [упор. М. Романюк, Я. Сеник]. – Л. : Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника, 2012. – С. 118 – 124.

Політика національного примирення в Іспанії: що корисно для України // Національна та історична пам'ять: збірник наукових праць. Вип. 5. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2012. – С. 190 – 195.

Розуміння причин і наслідків голоду-геноциду в Україні в 1932–1933 роках: значення нововіднайдених архівних документів (Understanding the Causes and Consequences of the Famine-Genocide of 1932–1933 in Ukraine: The Significance of Newly Discovered Archival Documents) // The Holodomor Reader. A Sourcebook on the Famine of 1932 – 1933 in Ukraine. Compiled and edited by Bohdan Klid and Alexander J. Motyl. – Edmonton–Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 2012. – P. 35 – 39.

Євреї в керівних органах українського НКВД в світлі українських архівів (Żydzi w kierowniczych organach ukraińskiego NKWD w latach 1929 ż 1939 w świetle archiwów ukraińskich) // Przegląd Archiwalny Instytutu Pamięnci Narodowej. – Warszawa, 2012. – Tom 5. – P. 191 – 222.

Таємниці Олександра Шумського // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2013. – № 1-2. – С. 41 – 48.

Левенець Юрій Анатолійович // Український історичний журнал. – 2013. – № 6. – С. 229 – 232.

Голодомор і його зв'язок із репресіями в Україні у 1932 – 1934 роках // Голод в Україні у першій половині XX століття: причини

та наслідки (1921 – 1923, 1932 – 1933, 1946 – 1947): Матеріали Міжнародної наукової конференції. Київ, 20 – 21 листопада 2013 року. – К., 2013. – С. 153 – 161.

Україна в добу «Великого терору»: етапи, особливості, наслідки // Політичні репресії в Українській РСР 1937–1938 рр.: дослідницькі рефлексії та інтерпретації. До 75-річчя «Великого терору» в СРСР [упорядники: О. Г. Бажан, Р. Ю. Подкур]. – К. : Інститут історії України НАН України, 2013. – С. 128 – 164.

Бездомні діти в Україні: стан вивчення проблеми, досвід, дослідницькі перспективи (Bambini abbadonati in Ukraina: approccio allo studio del problema, esperienze, prospettive di ricerca) // Per la storia dell'infanzia abbandonata in Europa. Tra Est e Ovest: ricerche e confronti. A cura di Francesca Lomastro e Flores Reggiani. – Roma: Viella, 2013, – P. 37 – 44.

Ліквідація соловецьких в'язнів з України в період «Великого терору» (Likwidacja więźniów soloweckich z Ukrainy w okresie «Wielkiego Terroru») // Sowiecki system obozów i więzień. Przykłady wybranych państw. [Pod redakcją Jerzego Bednarka]. – Łodż: Instytut Pamięci Narodowej, Oddzial w Łodzi, 2013. – P. 231 – 258 (польською мовою).

Переселение польского и украинского населения в 1944 – 1947 гг. // Миграционные последствия Второй мировой войны: депортации в СССР и странах Восточной Европы: сборн. научн. статей [отв. ред. Н. Н. Аблажей, А. Блюм]. – Вып. 2. – Новосибирск: Наука, 2013, – С. 57– 79.

«Тимошенко Юлія Володимирівна», «Троцькістсько-зінов'євського об'єднаного центру» процес 1936», «Троцькістсько-терористичної організації в Україні» справа 1936», ««Трудової селянської партії» справа 1930-х років», «Христюк Павло Оникійович», «Хрущов Микита Сергійович», «Шелест Петро Юхимович», «Щербицький Володимир Васильович», «Ющенко Віктор Андрійович», «Янукович Віктор Федорович», «Яценюк Арсеній Петрович» // Енциклопедія Історії України. – К. : Наукова думка, 2013. – Т. 10. – С. 80, 163, 163 – 164, 168, 433 – 434, 440 – 441, 625 – 626, 685, 711 – 712, 749, 768.

Більше не таємно // Критика. – 2014. – Число 1 – 2. – С. 16 – 21.

Тарас Шевченко й радянська цензура / Ю. І. Шаповал, О. О. Федотова // Український історичний журнал. – 2014. – № 2. – С. 70 – 86.

Україна, пам'ять, Биківня // Биківня в системі політичних репресій УРСР у 1937 – 1941 роках: дослідницькі рефлексії та інтерпретації: збірн. наук. праць / [головний ред. Ю. І. Шаповал, відп. секретар Я. М. Антонюк]. – Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – С. 9 – 18.

Всеволод Балицький: доля спецслужби крізь долю її керівника // Радянські органи державної безпеки в Україні (1918–1991 рр.): історія, структура, функції. Матеріали круглого столу, 19 грудня 2013 р., м. Київ [упоряд. О. Г. Бажан, Р. Ю. Подкур]. – К. : Інститут історії України НАН України, 2014. – С. 378 – 422.

Александр Шумский: судьба наркома в империи «позитивного действия» // Советские нации и национальная политика в 1920 – 1950-е годы: Материалы VI международной научной конференции. Киев, 10 – 12 октября 2013 г. – М. : Политическая энциклопедия; Фонд «Президентский центр Б. Н. Елцина», 2014. – С. 54 – 64.

Некоторые проблемы адаптации депортированных в Украине в послевоенное время // Миграционные последствия Второй мировой войны: депортации в СССР и странах Восточной Европы: сборник научных статей. Вып. 3 / Новосибирский национальный исследовательский государственный университет [отв. ред. Н. Н. Аблажей, А. Блюм]. – Новосибирск: Наука, 2014. – С. 82 – 89.

Як українську інтеліґенцію «поставили на коліна» (Jak ukraińską inteligencję «powalono na kolana». O dwoch wydawnicnwach źródłowych z archiwów służb specjalnych) // Przegląd Archiwalny Instytutu Pamięnci Narodowej. – Warszawa, 2014. – Tom 7. – P. 463 – 472.

Фатальна амбівалентність: досьє ҐПУ на Миколу Хвильового (Fatal Ambivalence. The GPU Case Dossier on Mykola Khvyl1ovyi) // Harvard Ukrainian Studies. – 2011 – 2014. – Volumes 32–33. – Part 2. – P. 637 – 664.

Друга світова війна: український контекст // Філософська думка. – 2015. – № 4. – С. 6 – 71.

Рецензії

Симон Петлюра. Вибрані твори та документи (Київ: Довіра, 1994); Він з когорти вождів (Київ: Дніпро, 1994) // Journal of Ukrainian Studies (Canada, Toronto), 1996, Summer–Winter. – P. 292 – 295.

Юрій Бадзьо. Право жити. – К. : Український письменник, 1998 / Право жити на своїй землі // Дніпро. – 1998. – № 9–10. – С. 138 – 140.

Українські повстанці: хто вони? // Передмова до книжки Юрія Кульчицького «Шаблі з плугів». – Л. : Інститут українознавства ім. І. Кріп'якевича НАН України, 2000. – С. 5 – 8.

Петров Н. В., Скоркин К. В. Кто руководил НКВД, 1934 – 1941: справочник. – М. : Звенья, 1999 / Нове цінне дослідження // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2001. – № 2. – С. 535 – 540.

Шнеер А. Плен. – Иерусалим, 2003. – Т. 1 – 380 с.; Т. 2. – 391 с. // Український історичний журнал. – 2005. – № 2. – С. 210 – 214.

Лихолобова З. Г. Тоталітарний режим та політичні репресії в Україні у другій половині 1930-х років (переважно на матеріалах Донецького регіону). – Д. : Видавництво Донецького національного університету, 2006. – 279 с. // Український історичний журнал. – 2007. – № 2. – С. 220 – 222.

Українська інтеліґенція і влада. Зведення секретного відділу ДПУ УСРР 1927 – 1929 рр. [упорядник В. М. Даниленко]. – Київ: Темпора, 2012; Вирок Українській революції: «Справа ЦК УПСР». Науково-документальне видання [упорядники Тетяна Осташко, Сергій Кокін]. – Київ: Темпора, 2013 / Нові цінні видання ГДА СБ України // З архівів ВУЧК-ҐПУ-НКВД-КҐБ. – 2013. – № 1-2. – С. 401 – 417.

Науково-документальні видання,
публікації джерел, дослідницькі проекти

Микола Скрипник // Вибрані твори [один з упорядників, співавтор приміток]. – К. : Україна. – 1991. – 617 с.

Остання адреса // До 60-річчя соловецької трагедії / [Співавтор вступної статті, один з упорядників, спільно з П. Кулаковським і Г. Смирновим, член редколегії]. – Том. 1. – К. : Сфера, 1997. – 325 с.

Остання адреса // До 60-річчя соловецької трагедії [Співавтор вступної статті, відповідальний редактор, один з упорядників, спільно з П. Кулаковським, член редколегії]. – Том. 2. – К. : Сфера, 1998. – 286 с.

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках XX століття // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Польське підпілля, 1939 – 1941 рр. [член редакційної колегії, один з упорядників, разом з З. Гайовнічек, П. Кулаковським, М. Купецькою, Є. Тухольським, співавтор вступної статті]. – Том. 1. – Львів–Коломия–Стрий–Золочів–Варшава–Київ : Ритм, 1998. – 1038 с.

Остання адреса // До 60-річчя соловецької трагедії [співавтор вступної статті, відповідальний редактор, один з упорядників, спільно з П. Кулаковським, член редколегії]. – Том. 3. – К. : Сфера, 1999. – 394 с.

Українська історична дидактика // Міжнародний діалог (фахівці різних країн про сучасні українські підручники з історії) [відповідальний редактор разом з М. Телус, співавтор передмови, автор статті]. – К. : Генеза, 2000. – 368 с.

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках XX століття // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Переселення поляків та українців, 1944–1946 рр. [член редакційної колегії, один з упорядників, гол. наук. ред. разом з Є. Тухольським, співавтор вступної статті]. – Том 2. – Варшава–Київ: Ритм, 2000. – 1007 с.

Командири великого голоду. Поїздки В. Молотова і Л. Кагановича в Україну та на Північний Кавказ. 1932–1933 рр. [за ред. В. Васильєва, Ю. Шаповала]. – К. : Генеза, 2001. – 399 с.

Тисяча років української суспільно-політичної думки [передмова, упорядкування, примітки] – У 9 томах. – К. : Дніпро, 2001. – Т. 9. – 1989 – 2001. – 660 с.

Літопис УПА. Нова серія // Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України, 1943–1959 рр. [автор вступної статті, член редакційної ради]. – Т. 3. – К. – Торонто, 2001. – 680 с.

Бібліографія праць співробітників ІПіЕНД НАН України. 1991 – 2001 рр. [упорядники Ю. Шаповал, Н. Савченко]. – К. : ІПіЕНД, 2002. – 177 с.

Єврейські політичні партії і рухи в Україні в кінці XIX–XX століття. Документи і матеріали [за ред. Ю. Шаповала. Колектив

упорядників: Ю. Шаповал (керівник) та ін.]. – К. : ІПіЕНД, 2002. – 280 с.

Петро Шелест: «Справжній суд історії ще попереду…» // Спогади, щоденники, документи, матеріали [за ред. Ю. Шаповала. Колектив упорядників: Ю. Шаповал (керівник) та ін.]. – К. : Генеза, 2003. – 808 с.

Остання адреса // Розстріли соловецьких в'язнів з України у 1937 – 1938 роках. – 2-ге видання, доопрацьоване і доповнене. – Том. 1. – К. : Сфера, 2003. – 470 с.

Остання адреса // Розстріли соловецьких в'язнів з України у 1937–1938 роках / [співавтор вступної статті, відповідальний редактор, один з упорядників, член редколегії]. – 2-ге видання, доопрацьоване і доповнене. – Том. 2. – К. : Сфера, 2003. – 624 с.

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках XX століття // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Польське підпілля, 1939 – 1941. Від Волині до Покуття [член редакційної колегії, один з упорядників, головний науковий редактор разом з Є. Тухольським, співавтор вступної статті]. – Том 3. – Варшава–Київ: Інститут національної пам'яті, 2004. – У 2 частинах. – 1447 с.

Дмитро Соловей. Сказати правду. Три праці про голодомор 1932 – 1933 років [за редакцією Юрія Шаповала і Олександра Юренка]. – Київ–Полтава, 2005 [упорядкування текстів і документів, наукова редакція, передмова, примітки разом з О. Юренком, автор вступної статті].

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках XX століття // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Поляки і українці між двома тоталітарними системами, 1942–1945 [член редакційної колегії, один з упорядників, головний науковий редактор разом з Ґжеґожем Мотикою, співавтор вступної статті]. – Том 4. – Варшава–Київ: Інститут національної пам'яті, 2005. – У 2 частинах. – 1512 с.

The Famine-Genocide of 1932–1933 in Ukraine. Edited by Yuri Shapoval. – Kyiv–Kingston: Kashtan Press, 2005. – 336 p.

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках XX століття. // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Акція «Вісла» 1947 [член редакційної колегії, один з упорядників, співавтор вступної статті разом з Ґжеґожем Мотикою]. – Т. 5. – Варшава–Київ: Інститут національної пам'яті, 2006. – 832 с.

Борис Шульженко. Особистість і час: документи, спогади, матеріали [за заг.ред. Ю. І. Шаповала]. – К. : Вид. дім «АДЕФ-Україна», 2006. – 440 с.

Политическое руководство Украины. 1938–1989 [сост. В. Ю. Васильев, Р. Ю. Подкур, Х. Куромия, Ю. И. Шаповал, А. Вайнер]. – М. : «Российская политическая энциклопедия», 2006. – 544 с.

Україна: політична історія. ХХ – початок ХХІ століття [заст. гол. редколегії, автор розділу ІІ у частині 2-й; розділів І і ІІІ у частині 5-й]. – К. : Парламентське видавництво, 2007. – 1028 с.

Розсекречена пам'ять // Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ҐПУ-НКВД [упорядкування текстів і документів, наукова редакція, примітки, автор статті]. – К. : Стилос, 2007. – 604 с.

Листи з Харкова // Голод в Україні та на Північному Кавказі в повідомленнях італійських дипломатів, 1932–1933 роки. – Х. : Фоліо, 2007. – 255 с.

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках ХХ століття // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Операція «Сейм» 1944–1946 [член редакційної колегії, один з упорядників, співавтор вступної статті]. – Том 6. – Варшава–Київ: Інститут національної пам'яті, 2007. – 1353 с.

Розсекречена пам'ять // Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ҐПУ-НКВД. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 604 с.

Польща та Україна у тридцятих-сорокових роках ХХ століття. // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Голодомор в Україні, 1932–1933 [член ред. колегії, один з упорядників, співавтор вступної статті]. – Том 7. – Варшава–Київ: Інститут національної пам'яті, 2008. – 1205 с.

Національна книга пам'яті жертв голодомору 1932 – 1933 років в Україні: місто Київ. – К. : Фенікс, 2008. – 584 с.

Holodomor des annés 1932–1933 en Ukraine: une tragédie inconnue. Recherche et rédaction scientifique: Iouriy Chapoval [французькою мовою; упорядник, науковий редактор, автор вступної статті]. – Kyiv: Editions parlamentaires d'Ukraine, 2008. – 188 p.

«Ми б'ємо в Великий дзвін…» // Голодомор 1932–1933 рр. Очима української діаспори: документи з фондів ЦДАВО України [член редакційної колегії, автор вступної статті]. – К. : Горобець, 2008. – 224 с.

Україна в добу «Великого терору»: 1936–1938 роки [авт.-упоряд. Ю. Шаповал та ін.], [упорядник, редактор, автор статті]. – К. : Либідь, 2009

Полювання на «Вальдшнепа» // Розсекречений Микола Хвильовий: Науково-документальне видання [упорядник Ю. Шаповал]. – К. : Темпора, 2009. – 296 с.

З трудів і днів Максима Рильського [упорядники С. А. Гальченко, В. Л. Колесник, М. Г. Рильський, Ю. І. Шаповал]. – К. : А.С.К., 2009. – 656 с.

Польща та Україна у тридцятих–сорокових роках XX століття // Невідомі документи з архівів спеціальних служб: Великий терор: польська операція, 1937–1938. – Т. 8. – У 2 частинах [член редакційної колегії, один з упорядників, співавтор вступної статті]. – Варшава–Київ: Інститут національної пам'яті, 2010. – 1983 с.

Політична енциклопедія [редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін.]. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – 808 с.

Петро Шелест: «Справжній суд історії ще попереду» // Спогади. Щоденники. Документи. Матеріали [загальна редакція та вступ Ю. Шаповала]. – К. : АДЕФ-Україна, 2011. – 1118 с.

Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід [за загальною ред. Ю. І. Шаповала. Колектив авторів: Ю. Шаповал (керівник авт. колективу), Л. Нагорна, О. Бойко, А. Киридон та ін.]. – К. : ІПіЕНД, 2013. – 600 с.

Poland and Ukraine in the 1930s and 1940s. Documents from the Archives of the Secret services [Член редакційної колегії, один з упорядників, співавтор вступної статті]. – Warsaw–Kiev: Instytut Pamięnci Narodowej, 2013.

Биківня в системі політичних репресій УРСР у 1937–1941 роках: дослідницькі рефлексії та інтерпретації // Збірн. наук. праць [головний ред. Ю. І. Шаповал, відп. секретар Я. М. Антонюк]. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014.

Шевченко Олексій Костянтинович,
провідний науковий співробітник, доктор філософський наук

Книги

Непристойные наслаждения. Опыты радикальной мысли. – Киев: Альфа-Реклама, 2010. – 410 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Українсько-російські культурні зв'язки: міфологеми і реалії сьогодення // Культурно-цивілізаційний простір Європи і Україна: особливості становлення та сучасні тенденції розвитку.– К. : Університет «Україна», 2010. – С. 179 – 193.

Криза класичної гуманістичної моделі в сучасних системах вищої освіти // Вища школа як соціальний інститут і механізм соціалізації молоді [за редакцією М.І. Михальченка]. – К. : Педагогічна думка, 2012. – С. 114 – 129.

Трансформація суспільних цінностей в постсоціалістичну епоху // Суспільні цінності населення України в теоретичному та практичних вимірах. – К. : ІПіЕНД, 2013. – С. 75 – 165.

Статті

«Нові ліві», «Нові праві», «Свобода», «Сковорода Г.», «Соціал-демократія» // Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 359, 364, 589, 610, 658.

Сучасний неоавторитаризм в контексті взаємодії влади і капіталу // Сучасна українська політика. – 2011. – № 23. – С. 376 – 384.

Гностические аспекты в философском проекте М. Мамардашвили // Мамардашвили и время. – Пермь, Изд-во «Фармацевтическая академия», 2011. – С. 54 – 63.

«Гламуризація» влади як симптом її ціннісної деградації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54) – С. 127 – 137.

Українська «модернізація»: крах проекту просвітництва або «в сутінках цинічного Розуму» // Наукові записки ІПіЕНД.– 2011. – Вип. 6 (56) – С. 59 – 68.

«Кінічна свідомість» в сучасній Україні як форма відновлення втрачених суспільних цінностей // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55) – С. 116 – 127.

Симулятивні ціннісні утворення в пострадянських державах як показник глобальної ціннісної кризи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 5 (49). – С. 73 – 82.

Основні концептуальні метафори визначення політичного режиму в Україні // Наукові записки ІПіЕНД, – 2012. – Вип. 6 (62) – С. 203 – 213.

«Суверенність» та трансгресія в українському контексті // Філософська і соціологічна думка. – 2013. – № 1 – С. 72 – 81.

Основні сценарії взаємин між державою та суспільством // Наукові записки ІПіЕНД, – 2013. – Вип. 6 (68) – С. 48 – 59.

Сучасна українська політична система: криза легітимації // Сучасна українська політика. – К., 2013 – Вип. 28. – С. 344 – 354.

«Смерть політики» та її прояви в інституційному аспекті сучасних пострадянських країн // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66) – С. 126 – 138.

Фундаменталістські аспекти російського проекту та місце в ньому України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71) – С. 60 – 69.

Особливість пропагандистського дискурсу РФ в період переходу до неототалітарних політичних практик // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 248 – 258.

Особливості політичної «новомови» сучасної української влади // Філософська і соціологічна думка, 2015. – № 1,– С. 39 – 48.

Слова-фантоми у пропагандистському дискурсі української влади // Філософська і соціологічна думка. – 2016. – № 1 – С. 58 – 64.

ВІДДІЛ ЕТНОПОЛІТОЛОГІЇ

Книги

Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – 431 с.

Особа в контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної / Упорядники: Юрій Шаповал, Олесь Лісничук, Світлана Набок. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 464 с.

Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / Ю.Шаповал, Л.Нагорна, О.Бойко та ін. – Київ: ІПіЕНД, 2013. – 600 с.

Войналович Віктор Анатолійович,
завідувач відділу, доктор політичних наук, головний науковий співробітник, професор

Книги

Партійно-державна політика щодо релігії та релігійних інституцій в Україні 1940 – 1960-х років: політологічний дискурс. – К.: Світогляд, 2005. – 741 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Увічнена історія України / співавтор П. Тронько. – К.: Наукова думка, 1992. – 273 с.

Етноконфесійні аспекти національної політики (Розділ V, §3) / М.І. Панчук – кер. авт. кол., В.А. Войналович, В.О. Котигоренко, О.О. Рафальський // Національні меншини України у XX ст.: політико-правовий аспект. – К.: ІПіЕНД, 2000. – 356 с. (С. 244–274).

Етнорелігійні процеси: тенденції розвитку (Розділ VI, §4) / М.І. Панчук – кер. авт. кол., В.А. Войналович, В.О. Котигоренко, О.О. Рафальський // Національні меншини України у XX ст.: політико-правовий аспект. – К.: ІПіЕНД, 2000. – 356 с. (С. 329–341).

Держава і церква на Полтавщині за радянської доби / співавтори: О.О. Нестуля, В.О. Пащенко. – Полтава: Редакційна колегія «Реабілітовані історією», 2002. – 252 с. (С. 85–252).

Етноконфесійні відносини в Криму: загальне і особливе (Розділ VI, §5) // Крим в етнополітичному вимірі / М.І. Панчук – кер. авт. кол., В.А. Войналович, В.О. Котигоренко, О.О. Рафальський. – К.: ІПіЕНД, 2005. – 533 с. (С. 497–529).

Особливості етноконфесійних процесів (Розділ VII, §3) / М.І. Панчук – кер. авт. кол., В.А.Войналович, В.О.Котигоренко, Н.І. Кочан // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2008. – 682 с. (С. 419–480).

Специфіка етнокультурних та етноконфесійних процесів (Розділ VIII, §3) / М.І. Панчук – кер. авт. кол., В.А. Войналович, В.О. Котигоренко, Н.І. Кочан // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2008. – 682 с. (С. 620–633).

Геополітичні аспекти функціонування релігійного комплексу України / співавтор М. Панчук // Сучасна українська політика: Аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД, 2009. – С. 242–255.

Релігія і політика в Україні за радянської доби: політологічний концепт // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / НАН України, ІПіЕНД. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 624 с. (С. 320–328.).

Релігійний комплекс сучасної України: стан, динаміка, регіональна специфіка / співавтор М. Панчук // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді ІПіЕНД. – К., 2010. – С. 341–365, 400–402.

Інституалізація релігійного простору: стан, тенденції, перспективи (Розділ V, §3) / М.І. Панчук – кер. авт. кол., В.А. Войналович, В.О. Котигоренко, Н.І. Кочан // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К.: ІПіЕНД, 2011. – 396 с. (С. 318–336).

Релігія і політика: теоретичні засади дослідження (Розділ IV, §1) / В.А. Войналович – кер. авт. кол., В. Єленський, Н.І. Кочан, Н. Рубльова // Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 272 с. (С. 199–263).

Радянська політична модель державно-церковних відносин: наслідки для України (Розділ IV, §2) / В.А. Войналович – кер. авт. кол., В. Єленський, Н.І. Кочан, Н. Рубльова // Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 272 с. (С. 199–263).

Релігійний чинник етнополітичних процесів на Донбасі: історія і сучасність / співавтор Н.Кочан. – К.: ІПіЕНД, 2014. – 304 с.

Брошури

Релігія і політика в сучасній Україні: робоча і навчальні програми. – К.: Інститут політичних наук НАН України. – 2007. – 36 с.

Статті

Держава і Церква в Україні: проблеми гармонізації взаємин // Всеукраїнська науково-практична конференція «Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації», Київ, 6–7 лютого 1997 р. – Київ, 1997. – С. 135–138.

Етноконфесійні процеси в Україні: сучасний стан і перспективи // Історія релігій в Україні. Тези повідомлень VII Міжнародного круглого столу (Львів, 12–14 травня 1997 року). – Львів, 1997. – С. 36–38.

Українська Греко-Католицька церква: з історії боротьби за легалізацію діяльності (друга половина 40-х – кінець 80-х рр. XX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 79–87.

Держава і реформатська церква в Україні в 40–80-х роках XX ст.: проблеми взаємовідносин // VIII Всеукраїнська наукова конференція «Історичне краєзнавство і культура» (наукові доповіді та повідомлення). Частина ІІ. – Київ – Харків: Рідний край 1997. – С. 187–190.

Політико-правові засади національно-релігійної політики в Україні кінця 50-х – першої половини 60-х років // Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник статей). Випуск 2. – Київ: Рідний край, 1997. – С. 193–217.

Наступ на етноконфесійні осередки як один із засобів здійснення національної політики в Україні (друга пол. 40–50-ті роки XX ст.) // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 1997. – №1/2. – С. 207–226.

Етнонаціональні чинники в релігійному житті України: 50–80-ті рр. // Всеукраїнська науково-практична конференція «Християнство і культура: історія, традиція, сучасність». – Полтава, 20–22 листопада 1997 р. – Полтава, 1998. – С. 27–31.

Юдейські громади України на тлі радянської національно-церковної політики 40–80-х років XX століття // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 4. – С. 18–29.

Антирелігійна кампанія 50–60-х років XX ст. в Україні: проблеми втрат духовної і матеріальної культури // Історія релігій в Україні. Тези повідомлень Міжнародного VIII круглого столу (Львів, травень 1998 року). – Київ – Львів, 1998. – С. 46–47.

Держава і церква на Полтавщині (друга пол. 50-х – перша пол. 60-х років XX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 9. – С. 189–199.

Римо-католицькі громади в Україні у вимірах державної релігійної політики (друга пол. 40-х – 50-ті роки XX ст.) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник статей). Випуск 7. – К.: Рідний край, 1999. – С. 151–158.

Етноконфесійні аспекти історії німців в Україні // Діалог: історія, політика, економіка. Україна – Німеччина. – 2000. – №1. – С. 134–138.

Українська Греко-Католицька Церква і радянська держава: передумови Львівського псевдособору 1946 року // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 208–231.

Репресивно-каральні заходи радянської влади як засіб утвердження політики державного атеїзму в Україні в 20–30-х роках // Реабілітовані історією. Масові репресії на Миколаївщині в 1920–50-і роки. Збірник. – Київ – Миколаїв: Редакційна колегій «Реабілітовані історією», 2000. – С. 38–51.

Релігійні традиції німецького населення України: історичний досвід та проблеми відродження // Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник статей). Випуск 10. – К.: Рідний край, 2000. – С. 521–537.

Українська Греко-Католицька Церква в умовах антирелігійної кампанії кінця 50-х – поч. 60-х років XX ст. // Історія релігій в Україні. Праці XI-ї Міжнародної наукової конференції (Львів, 16–19 травня 2001 року). Книга І. – Львів: Логос, 2001. – С. 145–151.

Загальні тенденції розвитку релігійної мережі в Україні на сучасному етапі // Українське державотворення: уроки, проблеми, перспективи. Матеріали науково-практичної конференції. – Львів: ЛФ УАДУ, 2001. – Ч. 2. – С. 179–185.

Українська Греко-Католицька церква в останні роки сталінського режиму // Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник статей). Випуск 19. – Київ – Донецьк: Рідний край, 2001. – С. 341–351.

Громада євангельських християн-баптистів Полтавщини у боротьбі за релігійні права і свободи (60–80-ті рр. XX ст.) // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. Серія «Гуманітарні науки» (випуск 1-й). – 2001. – №2. – С. 46–51.

Етноконфесійні процеси в сучасній Україні: новітня історіографія // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? Збірник. – Київ: ІПіЕНД, 2002. – С. 253–262.

Регіональні аспекти етноконфесійних процесів в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 19. – С. 170–191.

Тоталітарний режим і етноконфесійні об'єднання в Україні (друга половина 40-х – перша половина 60-х років XX століття) // Етнічна історія народів Європи. Збірник наукових праць. – Вип. 13. – 2002. – С. 18–21.

Реформатська церква на Закарпатті у пошуках шляхів самозбереження (друга половина 40-х – 60-ті роки XX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 306–316.

Обмежувальні заходи влади щодо римо-католицького духовенства в Україні: причини, механізм, наслідки (друга половина 40-х – 50-ті роки XX ст.) // Науковий вісник Полтавського університету споживчої кооперації України. Серія «Гуманітарні науки». – 2002. – №2 (6). – С. 64–71.

Доля римо-католицького культу в Україні в умовах політики державного атеїзму (кінець 50-х – перша половина 60-х років XX ст.) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник статей). Випуск 20–21. – К., 2002. – С. 405–425.

Адміністративний устрій та управлінська діяльність РПЦ як об'єкт державної політики: досвід перших повоєнних років // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 22. – С. 144–163.

Ethnic and Creed Demelopment Processes in Modern Ukraine: Tendencies and Perspectives / V.Voinalovisch // Ethnic history of European natione. – Kiev, 2003. – №14. – P. 81–84.

Духовні навчальні заклади України (друга пол. 40-х – перша половина 60-х рр. XX ст.) Ч.1. Духовна освіта в період лібералізації державно-церковних взаємин // Український історичний журнал. – К., 2003. – №2. – С. 24–38.

Духовні навчальні заклади України (друга пол. 40-х – перша половина 60-х рр. XX ст.) Ч.2. Православні семінарії в період десталінізації // Український історичний журнал. – 2003. – №4. – С. 61–74.

Держава і православні ієрархи в Україні: характер взаємин перших повоєнних років // Історія релігій в Україні. Праці XIII-ї Міжнародної наукової конференції (Львів, 20–22 травня 2003 року). Кн. І. – Львів: Логос, 2003. – С. 129–136.

Етноконфесійні процеси у Криму XX століття: історіографія проблеми // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 216–234.

Держава і Церква в Україні в умовах трансформації радянського тоталітаризму (середина 50-х років XX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 328–338.

Науково-практична конференція «Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство» / співавтор М. Панчук // Історичний журнал. – 2004. – №9. – С. 87–91.

Сталінська модель державно-церковних взаємин перших повоєнних років: український досвід // Історія України. Маловідомі імена, події, факти (Збірник наукових статей). – К., 2004. – Вип. 25. – С. 237–253.

Релігійна регіоналізація України: цивілізаційний контекст // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К., 2004. – С. 303–312.

Римо-католицькі громади України в контекстах взаємин СРСР і Ватикану перших повоєнних років (1944–1946 рр.) // Сторінки воєнної історії: Збірник наукових праць. НАН України. Ін-т історії України – К., 2004. – Вип. 8. – Ч. 2. – С. 171–183.

Православні монастирі України як об'єкт державної релігійної політики (др. пол. 40 – кінець 50-х років XX ст.) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. Збірник наукових праць. – К., 2004. – Вип. 28. – С. 409–430.

Партійно-державна політика щодо релігії, церкви та віруючих в Україні у 40–60-х роках ХХ ст. як об'єкт наукового аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 165–185.

Дослідження радянської партійно-державної політики в галузі релігії та церкви в Україні (40–60-ті роки ХХ ст.): аналіз джерельної бази // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 30, кн. 2. – С. 372–389.

Пізньопротестантські спільноти України в структурі радянської політичної моделі державно-церковних відносин // Наукові праці: Науково-методичний журнал. – Т. 47. – Вип. 34. – Політичні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2006. – С. 193–196.

Централізація управління пізньопротестантськими спільнотами як політична технологія радянського режиму: український досвід 1940 – 1960-х років // Історія України. Маловідомі імена, події, факти / Збірник статей. – К.: Рідний край, 2006. – Вип. 33.

Державна політика щодо релігії та релігійних інституцій в Україні у 1940 – 1960-х рр.: теорія та методологія дослідження // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Київ – Миколаїв: вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2006. – Вип. 8. – С. 252–261.

Радянська партійно-державна релігійна політика: еволюційний контекст // Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку / Збірник. – К.: ІПіЕНД, 2006. – С. 469–479.

Патерни розвитку інститутів державного управління й політичного контролю у сфері релігії (кінець 50-х – перша половина 60-х років ХХ ст.) // Вісник Прикарпатського університету. Серія: політологія. – 2007. – Вип. 2-3. – С. 156–162.

Інститут державного управління і політичного контролю в сфері релігії: досвід становлення (середина 40-х років ХХ ст.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету: Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2007. – Т. 17. – С. 115–129.

Партійно-державна політика щодо релігії та релігійних інституцій в Україні за радянської доби: політологічний концепт // Держава і церква в Україні за радянської доби / Збірник наукових

статей за матеріалами ІІ Всеукраїнської наукової конференції (18–19 жовтня 2007 р.). – Полтава: АСМІ, 2008. – С. 6–15.

Особливості функціонування радянських органів державного управління і контролю в сфері релігії (40 – 50-ті роки ХХ ст.) // Вісник Чернівецького національного університету. Серія: Філософія. – 2008. – Вип. 414–415. – С. 197–202.

Етноконфесійна політика угорського уряду на Закарпатті (1939–1944 рр.) // Історичний журнал. – 2009. – №1. – С. 65–71.

Переплетення регіональних, міжнаціональних, конфесійних та соціальних проблем / співавтор Н.Кочан // Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави. Національна доповідь. – К.: НВЦ НБУВ, 2009. – С. 519–527.

Релігія і церква на Полтавщині // Енциклопедія «Полтавіка». – Т. 12. – Полтава, 2010.

Регіональні особливості інституціоналізації релігійного простору України / співавтор Н.Кочан // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 2(46). – С. 76–100.

Політична енциклопедія / Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2012. – 808 с. (автор 10 статей).

Радянська політична модель державно-церковних відносин: наслідки для України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Спеціальний випуск. – С. 21–38.

Пізньопротестантські спільноти України в умовах трансформації політико-ідеологічної парадигми радянської моделі державно-церковних відносин // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2(64). – С. 440–472.

Консенсусно-компромісні відносини з суспільством у практиці сучасної Української держави: тенденції, проблеми, шляхи гармонізації / співавтор С.В. Білошицький // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6(68). – С. 27–48.

Етноконфесійні об’єднання в політико-ідеологічному конструкті радянської тоталітарної системи 1920-х – 1930-х рр.: наслідки для Донбасу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4–5(72-73). – С. 216–245.

Історичні передумови формування соціокультурного профілю українського Донбасу // Гілея: науковий вісник. – 2016. – №107(4). – С. 397–405.

БІЛОШИЦЬКИЙ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ,

доктор політичних наук, доцент,
провідний науковий співробітник

(працював в Інституті у 2013 – 2015 роках)

Книги

Ліберальна демократія в XXI столітті: ресурси, виклики, перспективи. Монографія. – Хмельницьк, 2012. – 944 с.

Статті

Демографічна криза західної цивілізації та її наслідки для поширення ліберальної демократії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 504–520.

Консенсусно-компромісні відносини із суспільством у практиці сучасної української держави: тенденції, проблеми, шляхи / співавтор В. А. Войналович // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6 (68). – С. 27–48.

Ліберальна демократія в сучасній Україні: проблеми ствердження, ймовірні виклики, перспективи функціонування // День Соборності України: історико-політологічні дискусії: зб. наук. пр. / гол. ред. Л. Г. Білий. – Хмельницький: Вид-во ХІ МАУП, 2014. – Вип. 1. – С. 8–13.

Проблеми і зміст консенсусно-компромісної моделі відносин з державою очима українського суспільства // Постать Тараса Шевченка в сучасному культурному і геополітичному просторі: зб. наук. пр. Хмельницького ін-ту МАУП. – Хмельницький: Вид-во ХІ МАУП, 2014. – Вип. 1. – С. 12–16.

Західна демократія і російська патріархальність: релігійні коріння, політичні традиції, соціокультурні наслідки // Історія, культура та освіта: християнський вимір: зб. наук. пр. Хмельницького ін-ту МАУП. – Хмельницький: Вид-во ХІ МАУП, 2014. – Вип. 3. – С. 36–46.

Ісламський виклик європейській демократичній традиції в XXI столітті: причини, динаміка, перспективи // Науковий діалог «Схід – Захід»: матер. ІІІ всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, (Кам'янець-Подільський, 7 черв. 2014 р.). – у 4-х ч. – Дніпропетровськ: Вид-во «Інновація», 2014. – Ч. 1. – С. 6–9.

Негативна та позитивна концепції прав людини: методологічні відмінності, соціальні аспекти, політичні наслідки // Актуальні питання державотворення та захисту прав людини в Україні: зб. наук. пр. [за матер. засідання круглого столу, (Хмельницький, 13 груд. 2013 р.)]. – Хмельницький: Вид-во ХІ МАУП, 2014. – Вип. 2. – С. 26–32.

Ісламські мігранти в ЄС: соціокультурне позиціонування та політичні наслідки // Етнополітичні трансформації України в контексті інтеграційних процесів Центрально-Східної Європи: зб. мат. Міжнар. наук.-практ. конф. (Івано-Франківськ, 22–23 травня. 2014 р.)]. – Івано-Франківськ, 2014. – С. 253–261.

Громадсько-політичний пакт як інструмент формалізації загальнонаціональної ідеї українського суспільства // Формування патріотизму та збереження національної ідентичності особистості в умовах полікультурного середовища сучасної України: зб. наук. пр. [ред. кол.: О.Ф.Попик (гол.) та ін.]. – Хмельницький: ПП Мельник, 2014. – С. 16–21.

Демографічні та міграційні процеси як фактори соціокультурної трансформації сучасних західних суспільств // Сучасна політична нація: духовно-моральні, культурно-етичні та соціально-економічні засади розвитку: мат. XIV наук.-практ. конф. – К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2014. – С. 65–67.

Роль освітнього середовища у підвищенні рівня адаптації дітей мігрантів та вимушених переселенців // Післядипломна педагогічна освіта та методична служба на Хмельниччині: історія поступу (до 75-річчя Хмельницького ОІППО): зб. наук. пр. [ред. кол.: В.Є. Берека (гол.) та ін.]. – Хмельницький: ПП Мельник, 2014. – С. 60–63.

Консенсусно-компромісна модель стратегії розвитку України: зміст, завдання, механізми // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 192–202.

Кризові явища в системі захисту «прайвесі» у практиці сучасних західних суспільств // Актуальні проблеми юридичної науки 2014: мат. XIV наук.-практ. конф. – К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2014. – С. 65–67.

Міграційні процеси у провідних країнах ЄС: соціокультурні трансформації та політичні наслідки // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4-5 (72-73). – С. 192–202.

Сучасна міжнародна міграція як політична проблема та об’єкт політичної науки // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 142–158.

БУШАНСЬКИЙ ВАЛЕНТИН ВІКТОРОВИЧ,
доктор політичних наук, головний науковий співробітник

Книги

Естетика політичної влади: монографія. – К.: Парапан, 2009. – 360 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Історична пам'ять: поняття і феноменологія // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / [Ю. Шаповал, Л. Нагорна, О. Бойко т ін.; за заг. ред. Ю. Шаповала]. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 93–113.

Статті

Від демократії до авторитаризму. Аналіз президентства Віктора Ющенка / співавтор М. Михальченко // Політичний менеджмент. – 2010. – № 1 (40). – С. 3–18.

Федералізація: європейський досвід й Україна // Віче. – 2010. – № 3. – С. 14–15.

Терор і влада // Віче. – 2010. – № 11. – С. 56–59.

Цінності – рефлексія – влада // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 148–159.

Нігілізм і цінності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 5 (49) – С. 41–50.

Постмодерн, кітч, нарцисизм // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54). – С. 137–148.

Етико-політичне вчення В'ячеслава Липинського // Studia Politologika Ukraina-Polona. – Випуск 1. – Житомир – Київ – Краків: Вид-во Євенка О., 2011. – С. 175–180.

Маніпуляція свідомістю: від фрустрації до нової ідентичності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 74–86.

Мовні суперечності в Україні: від раннього модерну до сьогодення // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 6 (56) – С. 433–444.

Невизначеність і об'єктивність у мовній політиці // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58) – С. 97–108.

Становлення масової культури: шлях до кітчу й андеграунду // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 4 (60). – С. 122–134.

Архаїчні прояви в українській політичній свідомості // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5 (61). – С. 140–152.

Історична свідомість і поняття «цивілізація» // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 29–41.

У пошуках української цивілізації // Політичний менеджмент. – 2013. – № 1-2 (57-58). – С. 241–244.

Уявлений Севастополь: естетика російського соліпсизму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4–5 (72–73). – С. 340–361.

Нові геополітичні протистояння та їх наслідки для України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 83–104.

Структура російської імперської ідеології // Politikus. – 2015. – № 1. – С. 25–35.

Рефлексивна структура ідентичності // Politikus. – 2015. – №2. – С. 37–45.

Російська імперська ідеологія: політика міфотворчості // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 296–306.

КИРЮШКО МИКОЛА ІВАНОВИЧ,

кандидат філософських наук,
провідний науковий співробітник

(працював в інституті у 1994 – 2014 рр.)

Книги у співавторстві

Національне відродження і релігія / співавтори: М.Ф.Рибачук, О.І.Уткін. – К.: Асоціація «Україно», 1995, – 208 с.

Етнокультурний контекст розвитку релігієзнавства / співавтор М.Ф.Рибачук // Національна культура в сучасній Україні [голова ред. колегії І.Ф.Курас]. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – С. 87–101.

Релігія і політика в сучасній Україні / співавтори: І.Ф.Курас, М.Ф.Рибачук, П.І.Фещенко. – К.: ІПіЕНД, 2000. – 269 с.

Іслам в Криму: релігійно-національна самоідентифікація кримськотатарського народу / співавтор О.Є.Бойцова. – К.: Світогляд, 2005. – 300 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Етнозберігаюча роль релігії у житті національних спільнот та їх державотворчий потенціал // Релігійний чинник у процесах

націє- та державотворення: досвід сучасної України / ред. кол. Ю. Левенець (голова), М. Панчук, В. Войналович, Н. Кочан. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 104–132, 174–198.

Брошури

Мусульмане в украинском обществе: социологическое исследование. – К.: Ансар Фаундейшн, 2005. – 46 с.

Статті

Релігія в духовному житті українського народу. – К.: Наукова думка, 1994. – С. 121–144, 162–197.

Релігієзнавство. – К.: Освіта, 1997. – С. 61–92, 145–167, 181–194, 213–220.

Іслам на українських землях // Історія релігії в Україні. – К.: Знання, 1999. – С. 456–478.

Поліконфесійність українців і національна культура // Другий міжнародний конгрес україністів. Філософія. Доповіді і повідомлення. – Львів, 1994. – С. 174–180.

Особливості культурологічних орієнтацій українського православ'я / співавтор М. Рибачук // Православ'я і культура: історія та сучасність. – Полтава: Полтавський педагогічний університет, 1994. – С. 85–90.

Церква як етноформуючий фактор української культури / співавтор М. Бойко // Вісник науково-дослідницького інституту «Проблеми людини». – 1994. – Вип. І. – С. 132–150.

Роль ісламу в історичних взаєминах кримських татар та українців // Кримські татари: історія і сучасність. – К.: ІПіЕНД, 1995. – С. 207–210.

Іслам в Україні: геополітичний контекст // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи. – К.: ІПіЕНД, 1995. – С. 350–353.

Іов Почаївський як виразник чистоти православ'я на теренах України / співавтор М. Рибачук // Почаївський монастир в контексті української культури. – Тернопіль, 1995. – С. 78–80.

Принципи вивчення історії ісламу в Україні. – Львів: Музей історії релігії, 1995. – Частина ІІ. – С. 276–278.

Іслам у контексті взаємовідносин України з мусульманськими країнами // ООН і майбутні покоління. – К.: Логос, 1996. – С. 38–42.

Духовенство // Політологічний енциклопедичний словник. – К.: Генеза, 1997. – С. 113.

Трагедія мусульман у комуністичній тоталітарній державі // Історія релігії в Україні. – Львів: Музей історії релігії, 1997. – Ч. 4. – С. 278–285.

Етнозберігаюча роль ісламу в житті тюркомовних народів України // Етнос і релігія: теорія і контекст сьогодення. – К.: Світ знань, 1998. – С. 9–24.

На перехресті політики і релігії / співавтори: М. Рибачук, С. Смирнов // Віче. – 1998. – №9. – С. 84–99.

Чи потрібні християнські партії християнській Україні? / співавтор М. Рибачук // Людина і світ. – 1998. – №7. – С. 28–37.

Християнська Церква в контексті політичної історії українського народу // Християнство і духовність. – К.: Знання, 1998. – С. 153–156.

Розмаїття релігій – розмаїття культур: реалії українського буття (частина перша) / співавтор М. Рибачук // Учитель. – 1998. – №11–12. – С. 2–7.

Християнство і політичні долі України // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 5. – С. 124–234.

Розмаїття релігій – розмаїття культур: реалії українського буття (частина друга) / співавтор М. Рибачук // Учитель. – 1999. – №1–2. – С. 16–21.

Іслам у контексті політичної історії Криму // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 120–129.

Прояви політизації церковно-конфесійного життя в Україні / співавтор М. Рибачук // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 130–143.

Етнозберігаюча роль ісламу в житті тюркомовних народів в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 8. – С. 138–148.

Використання виховного потенціалу релігії – складова пенітенціарної ідеї (виступ М.І.Кирюшка) // Матеріали християнської міжконфесійної зустрічі «Будьте ж милосердні, як і Отець ваш милосердний (Лук. 6: 36)». – К.: Логос, 1998. – С. 31–35.

Римо-католицизм і проблема європейського вибору України // Християнство: контекст світової історії та культури. – К.: Світ знань, 2000. – С. 222–225.

Католицизм у контексті релігійної історії України // Історія релігій в Україні. Ч.5, кн. 1. – Львів: Музей історії релігії, 1999 – С. 158–162.

Українські римо-католики і проблема європейського вибору України // Історія релігій в Україні. Праці X Міжнародної наукової конференції. – Частина 6, книга 1. – Львів: Музей історії релігії, 2000. – С. 208–212.

Соціальна доктрина Католицької Церкви про проблему миру // Християнство і проблеми сучасності. – К.: Світ знань, 2000 – С. 86–92.

Мусульмани в незалежній Україні // Людина і світ. – 2000. – №5. – С. 7–12.

Геополітичні проблеми сучасної Європи в контексті соціальної доктрини Римсько-католицької Церкви // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 262–271.

Свята Земля – місце співіснування трьох великих релігій // Релігійна панорама. – 2000. – №4. – С. 48–50.

Мусульманські святині міста трьох релігій // Людина і світ. – 2000. – №11–12. – С. 50–54.

Іслам у житті кримських татар // Людина і світ. – 2001. – №1. – С. 26–30.

Інтенція до іманентної істини – шлях св. Августина // Віра і розум – двоє крил людського духу. До візиту в Україну Папи Римського Івана Павла II. – К.: Світ знань, 2001. – С. 134–141.

Поліконфесійна Україна між Сходом і Заходом: православ'я і католицтво як орієнтири цивілізаційного вибору // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 211–224.

Ісламська освіта і преса – свідчення релігійної свободи для мусульман в Україні // Релігійна свобода: мас-медіа, школа і Церква як суспільні фактори утвердження. – К: Світ знань, 2001. – С. 75–84.

Мусульмани в християнському середовищі сучасної України // Екуменізм і проблеми міжконфесійних відносин в Україні. – К.: Світ знань, 2001. – С. 235–242.

Громадянське, суспільно-політичне та релігійне життя волзьких татар в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 67–81.

Релігійний аспект проблеми регіоналізму в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 240–249.

Церква і проблеми формування громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 152–163.

Столиця України Київ – перехрестя світових реалій // Історія релігій в Україні. – Частина 6, книга 1. – Львів: Музей історії релігії, 2001. – С. 78–89.

Релігійна свобода в освіті та пресі мусульман України // Актуальні проблеми державно-церковних відносин в Україні. – К.: Світ знань, 2002. – С. 114–119.

Мусульмани незалежної України і сучасне українське ісламознавство // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 264–282.

Общественная и религиозная жизнь волжских татар в Украине // Дуслык. – 2002. – №4. – С. 19–25; №5. – С. 16–18.

Питання вивчення ісламу в сучасній українській суспільствознавчій літературі // Історія релігій в Україні. – Книга ІІ. – Львів: Логос, 2002. – С. 27–34.

Мусульмани у незалежній Україні: політологічний дискурс // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 289–303.

Іслам у системі чинників національної інтеграції кримськотатарського народу // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 284–317.

Історіографія сучасного українського ісламознавства і становлення мусульманської спільноти в незалежній Україні // Культура народов Причерноморья. – 2002. – №2(28). – С. 148–165.

Демократія і релігійна свобода (мусульмани в християнському середовищі сучасної України) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 282–293.

Історіографія сучасного українського ісламознавства в становленні мусульманської спільноти в незалежній Україні // Культура народов Причерноморья. – 2002. – №28.

Папа Римський Йоан Павло ІІ і формування сучасного ставлення Католицької церкви до єврейського народу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 17. – С. 96–109.

Принципи організації громадянського суспільства і соціальна доктрина Ватикану // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 20. – С. 97–107.

Християнське бачення дихотомії «влада і опозиція» // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – Вип. ІІІ. – 2002. – С. 160–172.

«Священні лики» – поза конкуренцією // Книжник-Review. – 2002. – №3. – С. 11.

Дослідження духовних основ цивілізацій // Вітчизна. – 2002. – №1–2. – С. 145–148.

Християни і мусульмани: від протистояння до діалогу // Соціум. – 2003. – №13. – С. 2.

Церква як релігійний і політичний інститут // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 22. – С. 133–143.

Проблема реформування політичної системи у світлі соціального вчення християнської Церкви // Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. – Вип. 4. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2003. – С. 128–135.

Індивідуальна релігійність як засіб моральної регуляції політичної поведінки особи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 314–324.

Взаємодія політики і релігії: теоретичні аспекти досліджень // Політологічний вісник. – Вип. 13. – К.: Товариство «Знання», 2003. – С. 142–151.

Мусульманська спільнота в сучасній Україні // Сьомі сходознавчі читання А. Кримського. Тези доповідей міжнародної наукової конференції. Київ, 4–5 червня 2003 р. – К., 2003. – С. 189–191.

Первый шаг к достижению единства мусульман Украины // Дуслык. – 2003. – №2. – С. 28–32.

Мусульманські культурно-просвітницькі і благодійницькі організації в незалежній Україні // Історія релігій в Україні. Праці XIII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 20–22 травня 2003 р. – Книга ІІ. – Львів: Логос, 2003. – С. 40–43.

Мусульмани в українському суспільстві: соціальні орієнтації і політичні погляди // Людина і світ. – 2003. – №11. – С. 2–7.

Мусульмани у незалежній Україні // Історія релігії в Україні. – Т. 10. – Київ–Дрогобич: Коло, 2003. – С. 229–245.

Мусульмани в українському суспільстві: соціальні орієнтації та політичні погляди // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 339–352.

ІІІ з'їзд Партії мусульман України // Релігійна панорама. – 2004. – №2. – С. 22–23.

Питання подальшого забезпечення релігійної свободи мусульман в Україні // Релігійна свобода. Науковий щорічник. – К., 2004. – №8. – С. 107–112.

Вивчення ісламу в Україні: аналітично-бібліографічний огляд // Україна: події, факти, коментарі. – 2004. – №6. – С. 65–74.

Конфликты: кто стоит за этим? // Арраид. – 2004. – №11. – С. 5.

Стратегії співробітництва між українськими та ісламськими банками та іншими суб'єктами економіки // Релігійна панорама. – 2004. – №10. – С. 70–71.

Вивчення ісламу в Україні. Аналітично-бібліографічний огляд // Вісник Книжкової палати. – 2004. – №9 (98). – С. 11–13.

Мусульмане Украины: вопросы обеспечения свободы вероисповедания // Центральная Азия и Кавказ / Швеция, Стокгольм, Центр социально-политических исследований. – 2004. – №6 (36). – С. 73–78.

Поиск взаимопонимания // Арраид. – 2004. – №12. – С. 4–5.

Іслам на українських землях // Українське релігієзнавство. – 2004. – №3–4. – С. 111–128.

Мусульмани в українському суспільстві: соціальні виміри // Українське релігієзнавство. – 2004. – №3–4. – С. 129–141.

Kirjushko N. Muslims in Ukraine: is there freedom of faith // Central Asia and the Caucasus. Journal of Social and Political Studies. – Sweden. – 2004. – №6 (30). – P. 62–66.

Терціарії в Україні / співавтор І. Єрмак // Людина і світ. – 2004. – №2. – С. 36–40.

Терціарії в Україні // Історія релігій в Україні. Науковий щорічник. – 2004. – Книга 1. – Львів: Логос, 2004. – С. 283–288.

Роль організацій мирян у становленні громадянського суспільства в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 25. – С. 389–401.

Мусульмане и христиане: анализ воззрений и поиск взаимопонимания // Арраид. – 2004. – №1. – С. 8–9.

Діалог мусульман і християн у контексті глобальних цивілізаційних процесів // Людина. Світ. Культура. Актуальні проблеми філософських, політологічних і релігієзнавчих досліджень. – К.:

Київський національний університет ім. Т.Шевченка, 2004. – С. 893–895.

Мусульмансько-християнський діалог – потреба часу і фактор соціальної стабілізації // Актуальні питання соціально значущої діяльності церков і релігійних організацій в Україні. – К., 2004. – С. 186–195.

Невідкладність мусульмансько-християнського діалогу // Людина і світ. – 2004. – №5. – С. 7–14.

Діалог мусульман і християн – вимога часу і запорука стабільності в АРК // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. – К.: Світогляд, 2004. – С. 128–138.

Мусульмане и христиане: от противостояния к диалогу // Дуслык. – 2004. – №2. – С. 30–37.

Публічний мусульмансько-християнський діалог «Міцна родина – запорука майбутнього» // Релігійна панорама. – 2004. – №10. – С. 72–73.

Актуальні питання міжконфесійних взаємовідносин в Україні // Релігійна панорама. – 2005. – №12. – С. 62–63.

Закликав простувати стежиною діалогу // Парафіяльна газета. – 2005. – №8. – С. 9.

Папа Римский и исламский мир // Арраид. – 2005. – №5. – С. 5.

Украинский центр исламоведения действует // Арраид. – 2005. – №2. – С. 4.

Папа Римський Іоанн Павло ІІ та ісламський світ // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 27. – С. 287–297.

Проблема першооснов буття та її висвітлення у навчальних закладах // Релігійна панорама. – 2005. – №12. – С. 61–62.

Академік І.Ф. Курас і проблеми становлення українського ісламознавства // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання– 2005. – 2006. – Вип. 30, кн. 1. – С. 43–55.

Новые диссертации по исламу // Арраид. – 2006. – №1. – С. 8.

Стан і перспективи християнського лібералізму в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 137–153.

Роль Ю.М. Кочубея у створенні та діяльності Всеукраїнської громадської організації «Український центр ісламознавства» // Східний світ. – 2007. – №2. – С. 31.

Основні принципи соціально-політичного вчення ісламу в контексті відновлення політичного життя мусульман в Україні // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2007. – Вип. 10. – С. 379–388.

Партія «Хізб ат-Тахрір»: поява в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 547–558.

Політизація ісламу в сучасній Україні // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2009. – Вип. 2. – С. 265–278.

Волзькі татари в Україні: пошук національної та релігійної ідентичності // Науковий вісник Одеського національного університету імені І. Мечнікова / Серія «Політологія. Соціологія». – Вип. 18. – 2009. – С. 373–382.

Партія «Хізб ат-Тахрір» – нове регіональне релігійно-політичне явище в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2009. – Вип. 44. – С. 371–379.

Етнополітологічний аспект дисоціації мусульманського середовища в Україні // Державно-конфесійні відносини в Україні: вітчизняний та європейський досвід. – К.: Світ знань. – 2009.

Термінологічний дискурс дослідження політичного ісламу // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї / Український центр політичного менеджменту. – 2009. − Вип. 18. – С. 136–149.

Оптимізація релігійної політики держави щодо ісламу та мусульман: загальні принципи // Держава і право. – Київ, 2010. − №47. – С. 689–695.

Політичний іслам − маркер кризового суспільства // Іслам в його проблемах і трансформаціях / за ред. А.М. Колодного. – К., 2010. – С. 43–51.

Політологічний аналіз феномену атеїзму // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї / Український центр політичного менеджменту. – 2010. – Вип. 20. – С. 102–114.

Іслам у поліконфесійній Україні. Передмова // Іслам і сучасний світ / Роботи учасників другого та третього всеукраїнських ім. Агатангела Кримського конкурсів ісламознавчих

досліджень молодих учених. – К.: Ансар Фаундейшн, 2009. – 320 с.

Політичний іслам у сучасній Україні: паростки нового чи віртуальна реальність? // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К., 2010. – С. 380–414.

Поліваріативність розвитку культури як суспільна цінність в Україні XXI ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 5 (49) – С. 309–320.

Релігійно-політичні дослідження ісламу. Термінологічний дискурс // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47) – С. 69–84.

Ірраціоналістичні основи ідеології релігійно-політичних органів виконавчої влади в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55) – С. 87–102.

Актуальність модернізації політики держави щодо релігії та релігійних організацій в Україні (на прикладі ісламських інститутів) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 1 (57). – С. 209–221.

Етноконфесійні спільноти України у системі факторів відтворення історичної пам'яті (теоретико-методологічні аспекти дослідження) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 308–320.

Іван Огієнко − культуролог Українського Православ'я // Іван Огієнко (митрополит Іларіон) − патріот, вчений, богослов. Ювілейний науковий збірник / за ред. А.Колодного. – К.: Просвіта, Українська Академія геральдики, товарного знаку, 2012. – С. 48–55.

Термінологічний аспект дослідження політичного ісламу // Особа в контексті часу / Упорядники: Юрій Шаповал, Олесь Лісничук, Світлана Набок. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 429–444.

Концептуальні основи формування державної політики щодо ісламських громад в Україні // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці: аналітична доповідь / за ред. О.М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 323–338.

Ідея Халіфату в історичній пам'яті мусульманських народів у сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 97–116.

КЛИНЧЕНКО ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА,

кандидат історичних наук,
провідний науковий співробітник

(працювала в інституті у 1996 – 2006 рр.)

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Розвиток освіти національних меншин в Україні / співавтори: В. Євтух, Л. Аза, Т. Рудницька, М. Нельга та ін. // Міжетнічні відносини в Україні: порівняльний аналіз / Колективна українсько-словацька монографія. – Київ – Кошице: Інтел, 1997.

Месхетинські турки в Україні. – УВКБ ООН. – Київ, 1999. – 110 с.

Статті

Міжетнічна толерантність у соціологічному вимірі // Толерантність як культурна універсалія. – Харків, 1996.

Статті в енциклопедичному довіднику «Етнічні меншини: Етнічний довідник». – К., 1996.

Українська пісня в Башкортостані // Українська діаспора. – К., 1996. – Вип. 9.

Двомовність: реальність культури і реалізм політики // Етнополітологія: проблеми теорії та методології: збірка статей. – К., 1997.

До проблеми толерантності в сучасному українському суспільстві // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: збірка тез доповідей. – К., 1997. – С. 105–106.

Освіта і школа в Україні: етнокультурний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 76–83.

Повернення на Батьківщину // Вісник Інституту досліджень діаспори. – Ч. 3(5).

Багатокультурність: громадянський та освітянський аспекти // Полікультурна освіта в Україні: збірник. Міжнародний Фонд «Відродження». – К., 1999. – С.1–6.

Полікультурна освіта в Україні // Відкритий світ: міжнародний Фонд «Відродження». – №3 (6). – С. 12.

Мовне питання як предмет політичної боротьби і громадського дискурсу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 155–165.

Мовні права національних меншин у загальнонаціональному контексті // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 195–200.

Нова парадигма освіти для українського багатомовного суспільства // Мова і культура. Вип. 3. Том 5. – К.: Видав. Дім Дмитра Бурало. – 2001. – С. 99–104.

Культурний плюралізм // Зміни у свідомості українського суспільства на зламі тисячоліть / Держдепартамент США, 2001.

Освіта для демократії // Постметодика. – 2001. – №2.

Єврейсько-український та іудео-християнський діалог // Екуменізм і проблеми міжконфесійних відносин в сучасній Україні. – К.: Генеза, 2001.

Бабин Яр у контексті формування громадянського суспільства в Україні // Бабин Яр: право на пам'ять. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2001.

Україна між Сходом і Заходом // Проблеми міграції. – К.: Критика, 2001. – Т. 6. – Ч. 4.

Демократизація освіти в Україні на засадах полікультурності // Розвиток демократії в Україні. – К., 2001. – С. 171–180.

Мовно-культурна політика в Україні доби посткомунізму і посмодерну // Україна в сучасному світі. – К.: Інститут Кеннана, 2002. – С. 30–35.

Мовно-культурний розвиток в Україні: аспекти взаємодії і перспективи розвитку української та російської мов // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 215–238.

Статті в енциклопедичному довіднику: «Алмати», «Акмола», «Алтайський край» // Енциклопедія сучасної України. – Т. 1. – К., 2002. – 823 с.

Бабин Яр у контексті формування громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 17. – С. 110–124.

Україна між Сходом і Заходом: нелегальна міграція // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 231–240.

Права людини в школах України // Розвиток громадянської освіти в Україні. – К.: Стилос, 2002.

КРИВИЦЬКА ОЛЕНА ВІТАЛІЇВНА,
кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

Книги

Демаркаційні лінії в етнополітичному просторі України: монографія. – К.: ІПіЕНД, 2015. – 353 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Міжетнічні стосунки і національна безпека // Етнополітичний розвиток України: досвід, проблеми, перспективи. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 83–120.

Етноконфліктний потенціал України // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 97–129.

Демаркаційні лінії в етнополітичному просторі // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 264–331.

Статті

Democratization, education, science and culture at the context of postcommunism democratization in Ukraine // Демократия, права человека и меньшинств в посткоммунистических обществах: аспекты образования и культуры. Материалы международного семинара Совета Европы 20–23 октября 1994 г. в Таллинне. – Таллин, 1994. – С. 45–50.

Повернення культурних цінностей: чинник відродження культури України // Розбудова держави. – 1994. – № 5. – С. 40–46.

Українська інтелігенція у відродженні шкільництва // Вісник Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. – 1994. – Випуск 22. – С. 132–137.

Просвітницька діяльність викладачів і випускників історичного факультету Київського університету (1917–1918 р.р.) // Збірник наукових праць до 150-річчя історичного факультету Київського університету ім. Т.Г. Шевченка. – К.: Вид-во КДУ ім. Т. Г. Шевченка, 1994. – С. 74–78.

Дерусифікація як головна ланка діяльності української інтелігенції щодо впровадження рідної мови // Державна ідеологія в сучасній Україні. – К.: Просвіта, 1995. – С. 63–68.

Просвітництво інтелігенції – чинник відродження культури України // Мова державна – мова офіційна. – К.: Просвіта, 1995. – С. 43–47.

Етнонаціональні відмінності регіонів як реальна підстава виникнення конфліктів в Україні // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи. – К., 1995. – С. 243–246.

Інтелектуальна еліта – головний суб'єкт української революції // Національна еліта та інтелектуальний потенціал нації. – Львів, 1996. – С. 17–22.

Українська інтелігенція у політичних партіях // Політологічні читання. – 1996. – № 4. – С. 21–26.

Українська інтелігенція – головний суб'єкт національної революції // Міжнародний конгрес україністів 8–21 серпня 1996 р., м. Харків. – Харків, 1996. – С. 46–52.

Конфліктогенні фактори в посттоталітарній Україні // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації. – К., 1997. – С. 65–70.

Чи видно зі львівського замку… // Віче. – 1997. – № 2. – С. 33–43.

Етнонаціоналізм, дезінтеграція та шляхи національного примирення // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 57–64.

Політичний досвід української еліти // Українська Центральна Рада і державотворчий процес. – В 2-х кн. – К.: ІПіЕНД, 1997. – Кн. 1. – С. 334–340.

Повернення національних цінностей: досвід попередників // Історичне краєзнавство і культура. – Харків: ХДУ, 1997. – С. 50–60.

До проблеми дослідження етнічних конфліктів // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 6. – С. 43–47.

Нав'язана етнічність – складова політичної культури пострадянських держав // Політична культура демократичного суспільства. – К.: ІПіЕНД, 1998. – С. 66–69.

Чи можливо запобігти конфліктам? // Віче. – 1998. – №12. – С. 45–54.

Сутність етноконфліктів: сучасні вітчизняні та зарубіжні підходи // Етнополітичні конфлікти у посттоталітарному просторі. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 78–79.

Меншина – це не ознака меншовартості // Віче. – 1999. – №7. – С. 121–130.

Кримська проблема у контексті міжетнічних і державно-правових відносин // Исторический опыт межнационального и межконфессионального согласия в Крыму. – Симферополь, 1999. – С. 92–95.

Поліетнічне суспільство: єдність загальногромадянських і етнічних прав // Матеріали Міжнародного конгресу україністів 26–29 серпня 1999 р., м. Одеса. – Одеса, 1999. – С. 96–102.

Інтелектуальна еліта у державотворчому процесі // Учитель. – 1999. – № 7–8. – С. 8–17.

Етнічність як конфліктогенний фактор суспільного життя // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 166–176.

Конфліктогенні фактори в посттоталітарній Україні та міжнародний досвід // Учитель. – 2000. – №4–6. – С. 60–65.

Українська інтелігенція – головний суб'єкт національної революції // Учитель. – 2000 – № 1–3. – С. 58–61.

Вектори етноконфліктного потенціалу України // Нова політика. – 2001. – № 1. – С. 56–59.

«Етнічний антагонізм» лікується толерантністю // Віче. – 2001. – № 8. – С. 43–64.

Етноконфліктний потенціал полікультурного суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 51–67.

«Повернення до етнічності» – фактор міжнаціональної напруги в Україні // Народознавчі зошити. – 2001. – №3. – С. 27–39.

Антагонізм чи толерантність… // Людина і політика. – 2002. – №1 – С. 17–33.

Міжетнічна толерантність. Як скоротити «Соціальну відстань» // Віче. – 2002. – № 9. – С. 36–40.

Розв'язання етнополітичних конфліктів: практика СНД // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 7–11.

Етнічний ренесанс: Модернізація етнічності або сепаратизм? // Культурный обмен и формирование толерантности в многоэтническом гражданском обществе. – Севастополь: Вебер, 2003. – С. 65–71.

Конфліктність формування пострадянської етнічної ідентифікації // Політичний менеджмент. – 2003. – №3. – С. 43–56.

Деякі конфліктогенні аспекти інтеграції кримських татар в українське суспільство // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. – К.: ІПіЕНД, 2004. – С. 58–65.

Полікультурний мегатренд України // Політичний менеджмент. – 2004. – № 4. – С. 77–87.

Етносоціальний вимір адаптації кримських татар в українське суспільство // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. – К.: ІПіЕНД, 2004. – С. 218–225.

Етнічний плюралізм як фактор розвитку поліетнічної держави // Идентичность и толерантность в многоэтническом гражданском обществе. – Симферополь, 2004. – С. 115–127.

Пострадянська етнізація: конфліктність формування й розвитку // Етнополітологія в Україні: здобутки, проблеми, перспективи. – К.: ІПіЕНД, 2004. – С. 128–142.

Конфліктний вимір етнонаціонального розвитку України // Політичний менеджмент. – 2005. – №2. – С. 38–46.

Конфліктний вимір етнонаціонального розвитку України // Політичний менеджмент. – 2005. – №3. – С. 42–62.

Фрагментарність етнічної ідентифікації як фактор конфліктної взаємодії в українському суспільстві // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 27. – С. 63–75.

Етнічний плюралізм як фактор інтегративного типу міжнаціональних відносин // Проблемы управления многоэтническими сообществами. – Симферополь, 2005. – С. 80–85.

Етнокультурні відмінності як чинник дезінтеграції в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 34. – С. 111–119.

Демаркаційні лінії України: Міфи чи реальність // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 83–97.

Регіональні особливості ціннісно-ідеологічної ідентифікації українського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 58–71.

Конфліктна специфіка етнічної ідентифікації в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 41. – С. 125–131.

Етнополітичні маркери міжрегіонального дистанціювання в Україні // Світогляд. – 2009. – №3. – С. 20–23.

Регіональні ідентичності: виклики та перспективи на фоні сучасних суспільно-політичних реалій // Наукові записки ІПіНД / Курасівські читання. – К.: ІПіЕНД, 2009. – Вип. 44. – С. 178–190.

Деякі аспекти етнополітичного дистанціювання українського суспільства // Сучасна українська політика. – 2009. – Вип. 18. – С. 160–177.

Дезінтегративний потенціал регіональних ідентичностей України // Этничность и власть: региональные, национальные и глобальные проекты. – Симферополь: ТНУ им. В. И. Вернадского, 2008. – С. 82–87.

Політичний вимір регіональної ідентичності в Україні // Этничность и власть: новая геополитическая карта Европы. – Севастополь: Вебер, 2010. – С. 150–156.

Дезінтегративна складова етнічної маркетизації України // Політичний менеджмент. – 2010. – №2. – С. 80–98.

Ціннісно-ідеологічні орієнтації українського суспільства: відмінності та перспективи єднання // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 5 (49). – С. 212–219.

Проблема нетерпимості в українському суспільстві: стан та перспективи подолання // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 6–14.

Ідентифікація громадян України: виклики за сучасних політичних реалій // Этничность и власть: национальное и региональное измерение новой архитектуры в Европе. – Севастополь: Вебер, 2010. – С. 218–225.

Геополітична дилема України як визначальний фактор її історичного майбутнього // Політичний менеджмент. – 2011. – №5. – С. 133–144.

Етнофобія в Україні: виклики, небезпеки, напрями подолання // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 216–232.

Національна безпека України: нові виклики та імперативи за нових геополітичних умов // Этничность и власть: международные конфликты, терроризм и новые угрозы глобальной безопасности. – Севастополь: Вебер, 2012. – С. 161–174.

Небезпеки системних змін полікультурного мегатренду України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 293–307.

Історична пам'ять у контексті створення національного міфу // Сучасна українська політика. – 2012. – №27. – С. 104–113.

Дихотомія «Схід–Захід» як чинник суспільно-політичної трансформації України // Особа у контексті часу. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 278–298.

Міграційні процеси в Україні: конфлікт ідентифікації та ризики «відторгнення» // Політичний менеджмент. – 2013. – №1–2. – С. 79–89.

Історична пам'ять як маркер полярності ціннісних орієнтацій українського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 69–83.

Актуалізація історичного минулого: ризиковий контекст за умов поляризації суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 150–165.

Ризиковий контекст українських ідентифікаційних практик // Этничность и власть: управление рисками и безопасность в условиях этнополитических конфликтов и кризисных ситуаций. – Севастополь: Вебер, 2013. – С. 142–153.

Українські ідентифікаційні практики у контексті формування спільної національної ідентичності // Этничность и власть: коллективная память и технологии конструирования идентичности. – Севастополь: Вебер, 2013. – С. 181–185.

«Ми»/«Вони» кордони простору спільної ідентичності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4–5 (72–73). – С. 171–184.

«Зіткнення ідентичностей» як виклик суспільній трансформації // Стратегічний курс України: політологічний дискурс: матеріали п'ятого Конгресу політологів України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 244–253.

Ціннісні розмежування у контексті внутрішньополітичної кризи в Україні в 2013–2014 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 32–44.

Дискурс пограниччя в соціокультурних дослідженнях: теоретико-методологічні аспекти // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 173–198.

КУЛИК ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ,
доктор політичних наук, головний науковий співробітник

Книги

Український націоналізм у незалежній Україні. – Київ: Центр досліджень національної безпеки при Національному університеті «Києво-Могилянська академія», 1999. – 64 с.

Revisiting a Success Story: Implementation of the Recommendations of the OSCE High Commissioner on National Minorities to Ukraine, 1994–2001. – Hamburg: Centre for the OSCE Research, University of Hamburg, 2002. – 145 p.

Дискурс українських медій: ідентичності, ідеології, владні стосунки. – Київ: Критика, 2010. – 656 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Зовнішнє втручання у внутрішні етнополітичні конфлікти: участь Верховного комісара ОБСЄ з питань національних меншин у розв'язанні кримської та кримськотатарської проблем // Національна інтеґрація в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років / ред. І.Ф. Курас, О.М. Майборода. – Київ: ІПіЕНД, 2002.

Persons in Germany and Austria after World War II // European Encounters: Migrants, Migration and European Society since 1945 / Eds. R. Ohliger, K.Schönwälder, T.Triadophilopupos. – Aldershot: Ashgate, 2003. – P. 213–237.

Normalisation of ambiguity: Policies and discourses on language issues in post-Soviet Ukraine // History, Language and Society in the Borderlands of Europe. Ukraine and Belarus in Focus / Ed. B. Törnquist-Plewa. – Malmö: Sekel Bokförlag, 2006. – P. 117–140.

Мовна політика України після Помаранчевої революції // Україна в пошуках себе: Національна ідея та проблеми розвитку / ред. О. Судакова. – Київ: Києво-Могилянська академія, 2007. – С. 270–285.

Мовна політика та суспільні настанови щодо неї після Помаранчевої революції // Мовна політика та мовна ситуація в Україні: Аналіз і рекомендації / ред. Ю. Бестерс-Дільґер. – Київ:

Києво-Могилянська академія, 2008). – С. 11–54 (2-ге вид.: 2010). [*Опубліковано також англійською*: Language Policies and Language Attitudes in Post-Orange Ukraine // Language Policy and Language Situation in Ukraine: Analysis and Recommendations / Ed. J.Besters-Dilger. – Frankfurt am Main: Peter Lang, 2009. – P. 15–55].

Закордонний досвід розв'язання мовних проблем та можливість його застосування в Україні // Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом / ред. О.М. Майборода та ін. – Київ: ІПіЕНД, 2008. – С. 299–334.

Nationalism in Ukraine, 1986–1996 // Nationalism in Late and Post-Communist Europe. Vol. 2. Nationalism in the Nation States / Ed. E. Jahn. – Baden-Baden: Nomos, 2009. – P. 99–122. [*Опубліковано також німецькою*: Nationalismen in der Ukraine, 1986–1996 // Nationalismus im spät- und postkommunistischen Europa. Bd. 2. Nationalismus in den Nationalstaaten / Hg. E. Jahn. – Baden-Baden: Nomos, 2009. – S. 99–124].

Роль українських мас-медій у творенні національного історичного наративу // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу / ред. Ю. Шаповал. – Київ, 2010. – С. 170–186.

Orthographe et identité: le rôle des médias dans l'échec de la réforme orthographique de l'ukrainien de 2001 // Cacophonies d'empire : Le gouvernement des langages dans l'Empire russe et l'Union soviétique / Eds. J. Cadiot, D. Arel, L. Zakharova. – Paris, 2010. – P. 257–277.

The language issue in the Ukrainian national-democratic discourse // Nationale Demokratie in der Ukraine / Ed. J. Maćków. – München: Hans Seidel Stiftung, 2011. – P. 15–22.

По той бік любові: уявлення громадян про корпус і статус української мови // Обрії особистості: книга на пошану Івана Дзюби / упор. О. Гнатюк, Л. Фінберг. – Київ, 2011. – С. 373–388.

12. War of memories in the Ukrainian media: Diversity of identities, political confrontation, and production technologies // Memory, Conflict and New Media: Web Wars in Post-Socialist States / Eds. E. Rutten, J. Fedor, V. Zvereva. – London, 2013. – P. 63–81.

Громадська думка й історична пам'ять у сучасній Україні // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / ред. Ю. Шаповал. – Київ, 2013. – С. 447–465.

What is Russian in Ukraine? Popular beliefs regarding the social roles of the language // The Russian Language Outside the Nation / Ed. L. Ryazanova-Clarke. – Edinburgh, 2014. – P. 117–140.

Narodowościowe przeciwko radzieckiemu: pamięć historyczna na niepodległej Ukraine // Dialog kultur pamięci w regionie ULB / Red. A. Nikžentaitis, M. Kopczyński. – Warszawa, 2014. – S. 163–178.

Soviet nationalities policies and the discrepancy between ethnocultural identification and language practice in Ukraine // The Historical Legacies of Communism in Russia and Eastern Europe / Eds. M. Beissinger, S. Kotkin. – New York: Cambridge University Press, 2014. – P. 202–221.

Negotiating memory in online social networks: Ukrainian and Ukrainian-Russian discussions of Soviet rule and anti-Soviet resistance // Disputed Memory: Emotions and Memory Politics in Central, Eastern and South-Eastern Europe / Eds. T. Sindbaek Andersen, B. Törnquist-Plewa. – Berlin: De Gruyter, 2016.

Статті

Письменницьке відродження: українська державна ідея в дискурсі «опозиції всередині режиму» перших років перебудови // Сучасність. – 1998. – Ч. 1. – С. 54–79.

Особа та нація в Декларації принципів УГС і першій програмі Народного Руху України // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 6. – С. 93–104.

Правописне божевілля // Критика. – 2001. – Ч. 5. – С. 6–13.

Politics of ethnicity in post-Soviet Ukraine: Beyond Brubaker // Journal of Ukrainian Studies. – 2001. – Vol. 27. – No. 1-2. – P. 197–221.

Україна, яку нам обирають // Критика. – 2002. – Ч. 5. – С. 4–11.

«Творення здорового глузду» в сучасному українському дискурсі з мовно-етнічних проблем // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 218–241.

Перепис досягнень націотворення // Критика. – 2003. – Ч. 1–2. – С. 6–10.

Мова про мову: нормалізація амбівалентности. І. Крайні та «центр» // Критика. – Ч. 5. – 2004. – С. 19–24; ІІ. Нормальні новини // Критика. – 2004. – Ч. 6. – С. 4–11.

Роль мас-медій у підтриманні комплексу влади/знання: дискурс щодо Всеукраїнського перепису населення 2001 року та його результатів // Наукові записки ІПіЕНД. – Вип. 27. – 2005. – С. 139–171.

Constructing common sense: language and ethnicity in Ukrainian public discourse // Ethnic and Racial Studies. – 2006. – Vol. 29. – No. 2. – P. 281–314.

Регіональна хартія мовного компромісу // Критика. – 2006. – Ч. 6. – С. 2–3.

Языковые идеологии в украинском политическом и интеллектуальном дискурсах // Отечественные записки. – 2007. – № 1. – С. 296–316.

The demography of language practices and attitudes in Ukraine// Harvard Ukrainian Studies. – 2007. – Vol. 29. – No. 1-4. – P. 295–326.

Мовні ідеології в українському медійному дискурсі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 321–338.

Внесок медійного дискурсу в підтримування status quo // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 143–153.

«Порядок денний» новинного дискурсу українських медій // Гілея: науковий вісник. – 2009. – Вип. 26. – С. 369–378.

Творення суспільної нормальності в медійному дискурсі: концептуалізація та українська специфіка // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2009. – № 2.– С. 185–201.

Вплив мас-медій на аудиторію: еволюція наукових уявлень // Політичний менеджмент. – 2009. – № 5 (38). – С. 120–130.

Методи аналізу медійного дискурсу // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – 2009. – Вип. 18. – С. 104–109.

Роль медійного дискурсу в творенні національної ідентичності // Україна модерна. – 2009. – Ч. 4 (15). – С. 155–174.

Тематична і жанрова структура українського газетного дискурсу // Політичний менеджмент. – 2009. – № 6 (39). – С. 94–106.

Політика української влади щодо мас-медій та її вплив на медійний дискурс // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 1 (45). – С. 288–302.

Означувальні рамки в новинних текстах українських медій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 326–340.

Ideologies of language use in post-Soviet Ukrainian media // International Journal of the Sociology of Language. – 2010. – No. 201. – P. 79–104.

Жанрово-тематична структура українського телевізійного дискурсу // Політичний менеджмент. – 2010. – Ч. 1. – С. 105–114.

Орфография, язык, идентичность // Неприкосновенный запас. – 2010. – № 3. – С. 213–232.

Gerspaltene Zungen: Sprache und Sprachenpolitik in der Ukraine // Osteuropa. – 2010. – Jg. 60. – Nr. 2-4. – S. 391–402.

Родной язык и язык общения: на что должна ориентироваться языковая политика // Вестник общественного мнения. – 2010. – № 3. – С. 75–86.

The media, history and identity: competing narratives of the past in the Ukrainian popular press // National Identities. – 2011. – Vol. 13. – No. 3. – P. 287–303.

Погляди громадян України на суть і способи розв'язання мовної проблеми // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 5–30.

Language identity, linguistic diversity, and political cleavages: evidence from Ukraine // Nations and Nationalism. – 2011. – Vol. 17. – No. 3. – P. 627–648.

Beliefs about language status and corpus in focus group discussions on the Ukrainian language policy // International Journal of the Sociology of Language. – 2011. – No. 212. – P. 69–89.

Quiet de-escalation: van der Stoel in Ukraine // Security and Human Rights. – 2011. – Vol. 22. – No. 3. – P. 271–278.

Світова мережа й національна ідентичність // Критика. – 2011. – Ч. 11–12. – С. 28–31.

Языковые практики и представления граждан Украины: социально-демографический аспект // Вестник общественного мнения. – 2011. – № 3. – С. 82–92.

Політична енциклопедія. – Київ, 2012 (6 статей).

Структура та динаміка громадської думки щодо статусу російської мови в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 27–44.

Мус і примус українського вибору // Критика. – 2012. – Ч. 4. – С. 12–15.

Language Policy in Ukraine: What People Want the State to Do // East European Politics and Societies. – 2013. – Vol. 27. – No. 2. – P. 279–306.

Language policy in the Ukrainian media: authorities, producers, consumers // Europe-Asia Studies. – 2013. – Vol. 65. – No. 7. – P. 1417–1443.

Вплив віку на мовні практики й уявлення громадян України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 242–254.

Combining identity and integration: comparative analysis of schools for two minority groups in Ukraine // Compare: A Journal of Comparative and International Education. – 2013. – Vol. 43. – No. 5. – P. 622–645.

Language and identity in post-Soviet Ukraine: Transformation of an unbroken bond // Australian and New Zealand Journal of European Studies. – 2013. – Vol. 5. – No. 2. – P. 14–23.

The media at the time of unrest: a report of a Maidan participant // Russian Journal of Communication. – 2014. – Vol. 6. – No. 2. – P. 181–185.

Einheit und Identität: Sprachenpolitik nach dem Majdan // Osteuropa. – 2014. – Jg. 64. – Nr. 5-6. – S. 227–238.

Роль української мови в національній ідентичності громадян пострадянської України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4–5(72–73). – С. 156–171.

Ukrainian nationalism since the outbreak of Euromaidan // Ab Imperio. – 2014. – No. 3. – P. 94–122.

Еволюція мовних уявлень і настанов українських громадян за останнє десятиліття // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 159–173.

The age factor in language practices and attitudes: continuity and change in Ukraine's bilingualism // Nationalities Papers. – 2015. – Vol. 43. – No.2. – P. 283–301.

Рецензії

П'ятирічка (без) міфів // Критика. – 1999. – Ч. 11. – С. 9–17.

Тягар спрощень // Український гуманітарний огляд. – 2000. – Ч. 3. – С. 162–176.

Троянский конь «своей мудрости» // Российско-украинский бюллетень. – 2000. – № 5. – С. 110–113.

[Без назви; рецензія книжки:] Andrew Wilson. *The Ukrainians: Unexpected Nation* (New Haven, 2000) // Harvard Ukrainian Studies. – 1999 (фактично 2001). – Vol. XXIII. – No. 3–4.

Перечитування історика // Український гуманітарний огляд. – 2001. – Ч. 5. – С. 86–107.

[Без назви; рецензія книжки:] Paul D'Anieri. Understanding Ukrainian Politics (Armonk, London, 2007) // Harvard Ukrainian Studies. – 2007. – Vol. 29. – No. 1-4. – P. 521–523.

[Без назви; рецензія книжки:] Michael Moser. Language Policy and the Discourse on Languages in Ukraine under President Viktor Yanukovych (Stuttgart, 2012) // Ab Imperio. – 2013. – No. 3. – P. 485–489.

[Без назви; рецензія книжки:] Matthew D. Pauly, Breaking the Tongue: Language, Education, and Power in Soviet Ukraine, 1923–1934 // European Education. – 2016. – Vol. 48. – No. 1. – P. 84–86.

ЛІСНИЧУК ОЛЕСЬ ВОЛОДИМИРОВИЧ,
кандидат політичних наук,
науковий співробітник

Книги у співавторстві

Чи є політико-економічні групи перешкодою для політичного розвитку України? / співавтор О. Сушко; Фонд ім. Фрідріха Еберта. – Київ: Заповіт, 2005. – 76 с.

Соціальний вимір і оцінка ролі ЗМІ та неурядових і громадських організацій країн північноатлантичної спільноти у формуванні позитивного іміджу НАТО: досвід для України: інформаційно-аналітичний огляд / співавтор О.Сушко. Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції України; за заг. ред. В.П.Горбуліна. Наук. кер. О.В. Сушко. – Київ: ГО «Розмай», 2006. – 95 с.: іл. – (Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України; Вип.38).

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Виборча кампанія і політична еволюція України / співавтор О. Сушко // Президентські вибори та Помаранчева революція: вплив

на трансформаційні процеси в Україні / Фонд ім. Фрідріха Еберта. За ред. Г. Курта та ін. – К.: Заповіт, 2005. – 148 с. (С. 85–105).

Політичні аспекти євроатлантичної інтеграції України. Новітні тенденції // Молодь за Україну в об'єднаній Європі та НАТО. – К., 2007. – С. 24–35.

Демократія в політичному дискурсі посмайданного періоду // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – 430 с. (С. 34–44).

Український парламентаризм: неформальний вимір формальних функцій // Інституційні зміни політичної системи сучасної України: оцінка стану та напрями оптимізації: аналіт. доп. / [за ред. Г. І. Зеленько]; НАН України, ІПіЕНД. – Київ: ІПіЕНД, 2014. – 161 с. (С. 25–56).

Статті

Interest Groups in Ukraine's Political System and Their Role in Realization of the European Option // Monitoring Foreign and Security Policy of Ukraine. – Center for Peace, Conversion and Foreign Policy of Ukraine 2000. – July, August. September. – P. 80–82.

Peculiarities of Lobbing External Economic Interests in the Metal Mining Complex of Ukraine // Monitoring Foreign and Security Policy of Ukraine. – Center for Peace, Conversion and Foreign Policy of Ukraine. – 2000. – July, August, September. – P. 98–101.

Political Crisis as Factor of Russian Capital Expansion into Ukraine // Monitoring Foreign and Security Policy of Ukraine. – Center for Peace, Conversion and Foreign Policy of Ukraine. – 2001. – January, February, March. – P. 56–59.

Privatization Processes in the Fuel and Energy Complex of Ukraine: the Political End // Monitoring Foreign and Security Policy of Ukraine. – Center for Peace, Conversion and Foreign Policy of Ukraine. – 2001. – January, February, March. – P. 43–49.

Політичні партії і зовнішня політика України: диспозиції і тенденції перед черговими парламентськими виборами // Моніторинг зовнішньої та безпекової політики України. – 2001. – Квітень. Травень. Червень. – С. 49–53.

Демпінг в українських стратегіях боротьби за зовнішні ринки: політичні аспекти // Український монітор. Зовнішня та безпекова політика України. – 2001. – Липень. Серпень. Вересень. – С. 69–72.

Зовнішньополітичні інтереси та ресурси українських партійних еліт / співавтор О. Сушко // Український монітор. Зовнішня та безпекова політика України. – 2001. – Липень. Серпень. Вересень. – С. 77–80.

Українські партії і зовнішня політика України: спокуси і потенції напередодні виборів / співавтор О. Сушко // Дзеркало тижня. – 2001. – 18 серпня.

Сприяння реалізації ефективної політики кордонів України. Аналітичне видання / співавтори: О. Сушко, Н. Пархоменко. – К., 2001. – 76 с.

Національні інтереси України: пошук концепції // Нова безпека. – 2001. – №1. – С. 33–39.

Уроки французької президентської кампанії // Нова політика. – 2002. – №2. – С. 5–9.

До проблем стабілізації політичного процесу в сегментованому українському соціумі // Національна інтеграція у полікультурному суспільстві. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 87–97.

Демократичні трансформації в процесі підготовки до членства в НАТО. Досвід країн-кандидатів: Аналітична доповідь / Сушко О., Лісничук О., Пархоменко Н. – К.: Центр миру конверсії та зовнішньої політики України, 2002. – 56 с.

ЄвроАзеЕС як засіб консервації статусу аутсайдера? / співавтор О. Сушко // Національна безпека і оборона. – 2002. – №12 – С. 48–50.

Українські фінансово-промислові групи в політико-економічних процесах / співавтор О. Сушко // Економічний часопис XXI. – 2003. – №6. – С. 33–37.

Кордони України як політичний феномен // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 89–98.

Децентралізація ідея завтрашнього дня? / співавтор О. Сушко // Україна: плоди дванадцяти бурхливих років: зб. статей. – К.: Заповіт, 2004. – С. 57–91.

«Ліберальна імперія»: оксюморон чи ідеологія російського неоколоніалізму // Євроатлантика. – 2004. – №1. – С. 35–37.

Білоруські індикатори українських амбіцій // Євроатлантика. – 2006. – №2. – С. 42–44.

Контреволюція.ru // Критика. – 2007. – №9. – С. 5–7.

Росія і Україна – дві альтернативні моделі новітніх пострадянських трансформацій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 339–347.

«Територіальна цілісність» у дискурсі національних інтересів України // Наукові записки ІПіЕНД. – Курасівські читання. – 2009. – Вип. 44 підсерія. – С. 65–72.

Дискурс національних інтересів України як об'єкт політичного дослідження // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 340–349.

Тема зради в дискурсі національних інтересів України: ґенеза та ефект // Збірник наукових праць «Політологічні студії». – 2010. – Вип. 1. – С. 168–175.

Проблема ідентифікації суб'єкта національних інтересів України: дискусійна інтерпретація // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 30–40.

Нація та національні інтереси в правих політичних дискурсах сучасної України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 175–187.

Національні інтереси та історична пам`ять: особливості дискурсійних інтерпретацій // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 58–68.

Дискутивні форми визначення загальнонаціональних інтересів // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці: аналітична доповідь / за ред. О.М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 244–263.

Громадянські організації України: новітні тенденції розвитку та вплив на дискурс національних інтересів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6 (68). – С. 220–233.

Мілітарні символи в дискурсі національних інтересів України // Особа в контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 298–307.

Неформальні аспекти інституційних трансформацій українського парламентаризму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014 – Вип. 6 (74). – С. 164–176.

Російський неототалітаризм: наслідки для України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 70–81.

Популізм в Україні: теоретичні засади і проблеми вивчення феномену // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 63–73.

ЛОБОДА ТЕТЯНА МИХАЙЛІВНА,
кандидат історичних наук, науковий співробітник

(працювала в інституті 2007 – 2015 рр.)

Книги

Василь Кравченко. Громадська, наукова та просвітницька діяльність. – К.: ІПіЕНД, 2008. – 238 с.

Статті

Сучасна вітчизняна історіографія про феномен політичного лідерства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 172–182.

Видатні постаті України. Біографічний довідник. 2-ге вид., доповнене. – К.: МАУП; Книжкова палата України, 2007. (3 статті).

В. Кравченко та розвиток народознавчих студій у Волинському історико-археологічному музеї (1900–1929 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 325–344.

«Кравченко В.Г.» // Енциклопедія історії України (Т. 5). – К.: Інститут історії України НАН України, 2008. – 568 с.

Організація масового народознавчого руху в Україні в добу коренізації (на прикладі діяльності В. Кравченка) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 129–142.

Тема лідерства в історичних дослідженнях: теоретичні розробки проблеми та їх застосування у сучасній вітчизняній історіографії // Особа в контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 169–184.

Музейний рух на Волині в умовах політики коренізації: актуалізація історичної пам'яті та етнокультурної ідентичності національних меншин // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 128–146.

Роль ВУАН в актуалізації культурної ідентичності національних меншин Правобережжя у міжвоєнний період (на прикладі роботи Волинського науково-дослідного музею) // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. – К., 2013. – Вип. 22. – С. 275–289.

Етнополітика як інструмент формування української національної ідентичності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. – 4 (78) – С. 198–217.

НАБОК СВІТЛАНА ВАЛЕРІЇВНА,
кандидат історичних наук, молодший науковий співробітник

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – 431 с.

Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / Ю. Шаповал, Л. Нагорна, О. Бойко та ін. – Київ: ІПіЕНД, 2013. – 600 с.

Брошури

Позиційний документ щодо порядку денного головування України в ОБСЄ у 2013 р. – К., 2012. – 32 с. (у співавторстві).

Статті

Кадровий потенціал української академічної науки: розподіл за галузями знання. 1920-ті роки // Наукові записки з української історії. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – Вип. 21. – С. 200–207.

Історія УАН/ВУАН: здобутки і перспективи досліджень // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40 – С. 375–385.

Українська Академія наук як чинник формування національного наукового простору // Український історичний журнал. – 2008. – №6 (483). – С. 38–46.

Ярослав Стешенко: життєвий шлях та науковий доробок // Історичний журнал. – 2008. – №2 (38). – С. 95–103.

Історична пам'ять та виховання толерантності у системі шкільної освіти // Розвиток освіти в умовах поліетнічного регіону – матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Ялта: Кримський гуманітарний університет, 2009. – Вип. 5. – Ч.2. – С. 57–59.

Національні історії та історична пам'ять: Погляди з Росії, України та Франції // Критика, 2009. – Листопад–грудень.

Досягнення та перспективи розвитку вітчизняної біографістики. На матеріалах історії УАН/ВУАН // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 155–162.

Держава і політика пам'яті: досвід чотирьох Президентів України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 393–421.

Питання гендерної рівності в науковій політиці й академічній практиці: історія та сучасність // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 261–272.

Родинний портрет в інтер'єрі епохи: Холодні // Київ і кияни у соціокультурному просторі XIX – XXI століть: національний та європейський контекст. – К., 2012. – С. 103–106.

Жінки в науці: історія і сучасність // Особа у контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 159–168.

Історія в перших особах: знадоби до дослідження державної політики пам'яті // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 116–127.

ІІ Світова війна: сенси, символи, контексти // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4-5 (72-73). – С. 245–260.

Борці за незалежність України: визнання символічне? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 118–128.

НАГОРНА ЛАРИСА ПАНАСІВНА,
доктор історичних наук,
головний науковий співробітник
(працювала в інституті у 1992 – 2014 роках)

Книги

Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні реалії. – К.: Стилос, 1998. – 278 с.

Національна ідентичність в Україні. – К.: ІПіЕНД, 2002. – 272 с.

Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. – К.: Світогляд, 2005. – 315 с.

Регіональна ідентичність: український контекст. – К.: ІПіЕНД, 2008. – 405 с.

Соціокультурна ідентичність: пастки ціннісних розмежувань. – К.: ІПіЕНД, 2011. – 272 с.

Історична пам'ять: теорії, дискурси, рефлексії. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 328 с.

Історична культура: концепт, інформаційний ресурс, рефлексивний потенціал. – К.: ІПіЕНД, 2014. – 382 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Самоутвердження України: політичні ідеали, втрачені ілюзії / співавтор В. Крижанівський // Українська ідея. Історичний нарис. – К.: Наукова думка, 1995. – С. 33–62.

Мовна політика і національна самосвідомість: уроки минулого і сьогодення / співавтор Я. Верменич // Національна культура в сучасній Україні. – К.: Україно, 1995. – С. 261–270.

Посткомуністична Україна: ретроспектива, парадигми, прогнози // Етнополітичний розвиток України: досвід, проблеми, перспективи. – К., 1997. – С. 20–66.

Україна між двома революціями (Розділ V.). Назрівання політичної кризи (Розділ VI.) // Політична історія України. XX ст.: У 6 т. / Редкол.: І.Ф. Курас (голова) та ін. – К.: Генеза, 2002 – 2003. – Т.1.: На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.) / Ю.А. Левенець (кер.), Л.П. Нагорна, М.С. Кармазіна. – 2002. – С. 269–401.

Україна між двома революціями (Розділ V) // Україна: політична історія XX – початок XXI століття / Редрада В.М. Литвин (голова) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 155–222.

Регіональна ідентичність як фактор впливу на вітчизняний політичний процес // Наука. Влада. Політика / ІПіЕНД; редкол.: М.І. Михальченко (голова) та ін. – К.: Знання України, 2008. – С. 183–206.

Мовний контекст політичної культури і шляхи збалансування комунікативних і символічних функцій мови // Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом. – К., 2008. – С. 367–387.

Право і мораль у сфері вітчизняної етнополітики: виклики, ризики, наукові орієнтири // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / НАН України, ІПіЕНД. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – С. 427–447.

Культура національної пам'яті: європейський та український досвід (Розділ 1) // Проблеми української політики: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К., 2010. – С. 262–280.

Етнополітичний ландшафт України (Розділ 1, §§1.1, 1.2) // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 7–34.

Етика міжнаціональних відносин і політична культура (Розділ 2, §§2.1, 2.2, 2.3) // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 106–148.

Політика пам'яті та її орієнтаційна місія // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 131–166, 248–250.

Культура історичної пам'яті (Розділ 1, §1) // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / За заг. ред. Ю. Шаповала. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 9–34.

Політика пам'яті та її орієнтаційна місія (Розділ 2, §2.1) // Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / за заг. ред. Ю.Шаповала. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 114–141.

Політична культура українського народу // Історія української культури. У 5 томах. – К.: Наукова думка, 2013. – Т. 5. – Кн. 4. – С. 7–36.

Підручники

Основи етнодержавознавства. Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих закладів освіти. – К.: Либідь. – С. 441–469.

Статті

Позиція України у новоствореній союзній державі: 20-ті роки крізь призму 90-х // Український історичний журнал. – 1993. – №1. – С. 3–15.

Богдан Хмельницький // Віче. – 1993. – №12. – С. 121–135.

До оцінки процесів українського державотворення початку 20-х рр. // Українська державність: історія і сучасність. – К., 1993. – С. 255–256.

Сучасні етнічні процеси в контексті конфліктології / співавтор В.Савельєв // Український історичний журнал. – 1993. – №9. – С. 3–12.

Політик, воїн, державотворець // Українська ідея. Перші речники. – К., 1994. – С. 25–46.

Прем'єр Української Народної Республіки (Ісаак Мазепа) // Українська ідея. Постаті на тлі революції. – К.: Знання, 1994. – С. 235–255.

Соборність в ідеалі і на практиці: уроки першої третини століття // Проблеми соборності України в ХХ столітті. – К., 1994 – С. 119–126.

Радянська національна політика // Політологічні читання. – 1995. – №1. – С. 160–170.

Парадокси геополітики і пастки етноетики: українсько-російський контекст // Віче. – 1995. – №9. – С. 33–43.

Уроки розпаду СРСР і регіональна політика України // Регіональна політика України: концептуальні засади. – К., 1995. – С. 49–52.

Украинско-российские отношения в историко-политическом контексте: современные оценки / соавтор Ю. Шаповал // Украина и Россия в новом геополитическом пространстве. Материалы «круглого стола». – К., 1995. – С. 57–75.

Рудницький Степан Львович / співавтор Ю. Римаренко // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 880–881.

«Термідор» по-горбачовськи: крах ілюзій // Перебудова: задум і результати в Україні. – К., 1996. – С. 6–14.

Радянська національна політика // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 785–787.

Мазепа Ісаак Прохорович // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 859.

Радянська національна політика // Абетка етнополітолога. Т. ІІ. – К., 1996. – С. 163–173.

Політична культура в Україні у контексті національної безпеки // Політологія, етнологія, соціологія. Доповіді та повідомлення ІІІ Міжнародного конгресу україністів. – Х., 1996. – С. 264–268.

Політична культура і національна безпека // Історико-філософські проблеми формування громадянського суспільства в Україні. – К., 1996. – С. 3–5.

Політична культура і інтелектуальний потенціал суспільства // Національна еліта та інтелектуальний потенціал суспільства. – Львів, 1996. – С. 190–191.

Рудницький Степан Львович / співавтори: Ю. Римаренко, А. Філонов // Світова та вітчизняна етнодержавницька думка (У персоналіях). – К. – Донецьк, 1997. – С. 217–220.

Мазепа Ісаак Прохорович // Світова та етнодержавницька думка (У персоналіях). – К. – Донецьк, 1997. – С. 154–155.

Десталінізація на рівні суспільної свідомості: парадокси «повернення» // Початок десталінізації в Україні. – К., 1997. – С. 74–82.

Політична культура громадян України в історичному контексті // Незалежність України: історичні витоки та перспективи. – К., 1997. – С. 155–164.

Політична культура в Україні: інерція провінційності // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації. – К., 1997. – С. 8–11.

Національна ідентичність: український феномен в історичній ретроспективі // Розбудова держави. – 1997. – №7–8. – С. 47–55.

Архетип екстернальності як відображення кризи ціннісних орієнтацій // Політична культура демократичного суспільства: стан і перспективи в Україні. – К., 1998. – С. 105–108.

Категорія національна ідентичність у сучасній етнополітології // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 3–11.

«Акт злуки» і проблеми консолідації української нації // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми. – К., 1999. – С. 254–263.

Еліта і контреліта в Україні: феномен Миколи Скрипника // Скрипник Микола Олексійович. До 125-річчя з дня народження – К., 1998 – С. 63–94.

Чи стане 2000 рік роком Культури миру // Віче. – 1999. – №6. – С. 80–90.

Вчений і поет (Павло Чубинський) / співавтор Я. Верменич // Українська ідея та її творці (друга половина ІХ – початок ХХ століття). – К., 1999. – С. 42–63.

Криза національної самоідентифікації як чинник конфліктогенності // Етнополітичні конфлікти у посттоталітарному просторі. – К., 1999. – С. 67–69.

Українська етнополітологія: становлення, теоретико-методологічні засади / співавтори: В. Котигоренко, О. Майборода, Л. Шкляр) // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? Збірник. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 13–84.

Проблема двокультурної ідентичності українців у контексті політичної антропології // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С.61–72.

Українська етнонація: криза ідентичності // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991 – 2000 років. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 45–61.

Наднаціональні ідеологеми у більшовицькій риториці: спроба дискурс-аналізу // Історичний журнал. – 2003. – № 3. – С. 11–20.

Феномен криптоетнічності у контексті вітчизняного політичного досвіду // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 192–203.

Орієнтаційна сфера політичної системи України: регіональний вимір // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 26. – С. 295–307.

Політичний дискурс як об’єкт наукового аналізу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 27. – С. 125–138.

Національний ідеал і майбутнє України у дзеркалі регіональних ЗМІ // Регіональні версії української національної ідеї: спільне і відмінне: збірник статей. – К.: Світогляд, 2005. – С. 150–180.

Політична мова. Зміст і структура поняття // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Вип. 7. – Київ–Миколаїв: В-во МДГУ ім. П. Могили, 2005. – С. 221–235.

Соціокультурні та політичні параметри регіональних ідентифікацій в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 198–207.

Політична лінгвістика: стан і статус // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання – 2005. – 2006. – Кн. 2 – Вип. 30. – С. 160–168.

Екологія політики: метафорична модель чи операційне поняття? // Політичний менеджмент. – 2006. – №1. – С. 3–17.

Конструювання ідентичностей у політичних проектах українських регіональних еліт // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй: збірник. Т.1. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – С. 83–90.

Федеративна ідея в Україні: традиції, сучасне бачення, перспективи // Історичний журнал. – 2006. – №5. – С. 3–11.

Проблеми регіональної ідентичності в українському політичному просторі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33. – С. 51–64.

«Війни ідентичностей»: сценарії і ризики // Політичний менеджмент. –2007. – №2. – С. 47–54.

Феномен регіоналізму і національна ідентичність в Україні: історичні витоки // Регіональна історія України. – Вип. 1. – К.: Інститут історії України НАН України, 2007. – С. 107–122.

Територіальність як чинник еволюції та фундамент ідентичності // Історичний журнал. – 2007. – №4. – С. 3–11.

Феномен регіональної ідентичності: методологічний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 28–43.

Образ «двох Україн» у дзеркалі метафоричного моделювання // Історичний журнал. – 2008. – № 1. – С. 3–13.

Теорія регіоналізму: сучасне бачення // Регіональна історія України. – Вип. 2. – К.: Інститут історії України НАН України, 2008. – С. 40–49.

Антиколоніальний дискурс в Україні: пастки метафоричної експансії // Історичний журнал. – 2009. – № 2. – С. 3–13.

Символічний простір інформаційного суспільства: зорові аберації віртуальності // Політичний менеджмент. – 2009. – №2. – С. 3–12.

Центр як категорія історичної регіоналістики // Регіональна історія України. – Вип. 3. – К.: Інститут історії України НАН України, 2009. – С. 67–84.

Політична культура і культура політики: етичні аспекти // Політичний менеджмент. – 2009. – № 6. – С. 14–24.

Сучасна політична ідентичність населення України: джерела, прояви, тенденції (національний і регіональний вимір) // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді ІПіЕНД. – К., 2009. – С. 153–203.

Українська національна ідея і проблеми національної ідентичності, соціокультурної консолідації суспільства (§ 5, 8) // Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь. – К., 2009. – С. 449–461.

Реінкарнація імперії у наукових дискурсах: криза територіальних типологізацій чи геополітичний синдром? // Регіональна історія України. – Вип. 4. – К.: Інститут історії України НАН України, 2010. – С. 97–113.

Історичний процес та історична пам'ять: влада стереотипів // Історичний журнал. – 2010. – № 1–3. – С. 3–13.

Моральність у політиці як проблема дієздатності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47) – С. 171–185.

Соціокультурна ідентичність: проблема тезаурусу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55) – С. 56–74.

Історична свідомість у регіональному вимірі // Регіональна історія України. – Вип. 5. – К.: Інститут історії України НАН України, 2011. – С. 67–74.

Фарватери й підводні рифи мультикультуралізму // Політичний менеджмент. – 2011. – № 3. – С. 18–34.

Історія й колективна пам'ять // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58) – С. 6–27.

Територіальні ідентичності в системі трансдисциплінарних регіональних досліджень // Регіональна історія України. – Вип. 6. – К.: Інститут історії України НАН України, 2012. – С. 35–52.

Історичні знання в системі громадянської освіти // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64) – С. 5–28.

Образ міста: регіональні аспекти вітчизняної візуалізації // Регіональна історія України. – Вип. 7. – К.: Інститут історії України НАН України, 2013. – С. 127–146.

Від революційної екзальтації до соціальної деструкції: криза традиційних параметрів соціально-конфліктологічної діагностики // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4-5 (72-73) – С. 51–64.

Поняття «місце пам'яті» в системі memorystudies// Регіональна історія України. – Вип. 8. – К.: Інститут історії України НАН України, 2014. – С. 55–74.

Поняття й метафори у територіальному аналізі: проблеми адекватності тлумачень // Регіональна історія України. – Вип. 9. – К.: Інститут історії України НАН України, 2015. – С. 53–68.

НЕЛЬГА ОЛЕКСАНДР В'ЯЧЕСЛАВОВИЧ,

доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник

(працював в інституті у 1998–2000 рр.)

Статті

Загальні проблеми здійснення передвиборної агітації / співавтори: В. Котигоренко, З. Шарікова // Парламент України: вибори – 98. Інформаційно-аналітичне видання. Ч.1. / Центральна виборча комісія. – К., 1998. – С. 487–493.

Передвиборна агітація в одномандатних виборчих округах / співавтори: В. Котигоренко, З. Шарікова, Т. Забора // Парламент України: вибори – 98. Інформаційно-аналітичне видання. Ч.2. / Центральна виборча комісія. – К., 1998. – С. 331–344.

Засоби масової інформації та їх роль у виборчому процесі / співавтор І. Мащенко // Парламент України: вибори – 98. Інформаційно-аналітичне видання. Ч.2 / Центральна виборча комісія. – К., 1998. – С. 697–708.

Особливості передвиборної агітації в умовах змішаної системи виборів // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Україна. Вибори – 98: Досвід. Проблеми. Перспективи». – К., 1999. – С. 128–134.

Новий парламент України у контексті професіоналізму (Постановка проблеми) // Віче. – №4. – С. 50–68.

Передвиборна агітація // Інформаційно-аналітичне видання «Вибори Президента України 1999» / Центральна виборча комісія – К., 2000. – С. 231–243.

Особливості ведення передвиборної агітації під час президентських виборів 1999 року в Україні // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Вибори Президента України – 99: проблеми теорії і практики». – К., 2000. – 284 с.

Актуальні проблеми правового регулювання участі ЗМІ у виборчому процесі // Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції «Роль і місце ЗМІ у виборчому процесі». – К., 2000. – 153 с.

Вибори як індикатор і чинник національної інтеграції // Нова політика. – 1999. – №6.

Вибори як фактор національної інтеграції // Черкащина в новітній історії української нації та держави. – К., 1999.

Вибори в Україні як чинник національної інтеграції // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 124–138.

ПОЛІЩУК ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ,
доктор історичних наук, провідний науковий співробітник

Книги

Столипінська аграрна реформа на Волині. – К.: ІПіЕНД, 1999. – 115 с.

Національні меншини Правобережжя України у контексті етнічної політики Російської імперії (кінець XVIII – початок XX століття). – К.: ІПіЕНД, 2012. – 492.

Книги у співавторстві

Житомирщина шляхами історії. Краєзнавчі розвідки / співавтор О.М. Іващенко. – Житомир: Полісся, 1997. – 145 с.

Євреї Волині (кінець XVIII – початок XX ст.) / співавтор О.М. Іващенко. – Житомир: Волинь, 1998. – 191 с.

Німці Волині в кінці XVIII – на початку XX століття: політико-правовий аспект / співавтор О. Г. Суліменко. – Житомир: Волинь, 2004. – 165 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Житомирщина. Історичний нарис / А. Б. Войтенко, О. М. Іващенко, О. С. Кузьмін та ін. – Житомир: Полісся, 2003. – 272 с.

Крим в етнополітичному вимірі / М. Панчук (керівник), Г. Бекірова, В. Ганкевич та ін. – Київ: Світогляд, 2005. – 533 с.

Підручники

Історія України в опорних таблицях. Навчальний посібник для середніх шкіл / співавтор О. М. Іващенко. – К.: Генеза, 1998. – 304 с.

Історія України в опорних таблицях. Навчальний посібник для загальноосвітніх навчальних закладів / співавтор О. М. Іващенко. – 2-ге вид. – Київ: Генеза, 2002. – 304 с.

Українська та світова культура. Ч. ІІ. Історія української культури: Навчальний посібник / М. І. Лавринович, Ф. А. Петляк, Г. А. Гайдукевич та ін. – Житомир: Міністерство оборони України. ЖВІРЕ, 2002. – 208 с.

Статті

Освітній рівень населення Волинської губернії за переписом 1897 р. // Діяльність бібліотек по збереженню культурної спадщини і відродження духовності народу. Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції (23–25 травня 1996 р.). – Житомир: ВКФ «Поліграфіка», 1996. – С. 113–114.

Система освіти єврейської молоді в Волинській губернії (XIX – початок XX ст.) // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 67–77.

Національна політика російського царизму на Правобережній Україні (кінець XVIII – початок XX ст.) // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 84–89.

Євреї Волинської губернії в освіті й культурі (друга половина XIX – початок XX ст.) / співавтор О. М. Іващенко // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – Київ: ІПіЕНД, 1997. – С. 20–29.

Перепис 1897 року на Волині // Наукові записки з історії України: збірник статей. – К., 1998. – Вип. 7. – С. 18–32.

Етнічний склад населення Волині та вплив на нього політики російського царизму (кінець XVIII – середина XIX ст.) // Волинь у новітній історії української державності: збірник наукових праць Луцького державного університету. – Луцьк: Волинь, 1999. – С. 37–51.

Єврейські землеробські колонії в Україні у XIX – на початку XX століття (на матеріалах Волині) // Україна вчора, сьогодні, завтра: збірник наукових праць. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 78–92.

Еміграція галицьких селян на Волинь (друга половина XIX – початок XX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 8. – С.189–196.

Особливості розселення населення Волині в кінці XVIII – на початку XX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 1999. – Т. 3 (5). – С. 96–110.

Ліквідація уніатської церкви на Волині (кінець XVIII – перша половина XIX ст.) // Історія релігій в Україні. Матеріали IX-ї міжнародної конференції. Кн. II. – Львів: Логос, 1999. – С. 67–69.

Етнічний склад населення Волині у другій половині XIX – на початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 80–90.

Російські старовіри на Волині (кінець XVIII початок XX ст.) // Історія релігій в Україні. Праці X-ї міжнародної конференції. Кн. I. – Львів: Логос, 2000. – С. 305–310.

Етнорелігійні громади менонітів Правобережної України (кінець XVIII – друга половина XIX ст.) // Історія релігій в Україні. Праці XI-ї міжнародної конференції. Кн. I. – Львів: Логос 2001. – С. 353–359.

Політика російського самодержавства щодо українського населення Волині (кінець XVIII – початок XX ст.) // Українське державотворення: уроки, проблеми, перспективи. Матеріали науково-практичної конференції. – Львів: ЛФ УАДУ, 2001. – С. 36–41.

Еміграційні процеси в середовищі волинського селянства (друга половина XIX – початок XX ст.) // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2001. – Вип. 56. – С. 26–30.

Етносоціальна структура населення Волині за переписом 1897 року // Сіверянський літопис. – 2002. – № 1. – С. 46–50.

Українсько-польські та українсько-російські відносини в творчості В. Липинського // В'ячеслав Липинський в історії України (до 120-річчя з дня народження): Науковий збірник. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 147–154.

З історії Житомирського рабинського училища // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 17 (сер. «Політологія і етнологія»). – С. 182–193.

Національні меншини Волині у XIX – на початку XX ст. (історіографія проблеми) // Вісник Київського національного уні-

верситету ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2002. – Випуск 63-64. – С. 82–84.

Хасидизм на Волині (кінець XVIII – початок XX ст.) // Історія релігій в Україні. Праці XII-ї міжнародної конференції. Кн. II. – Львів: Логос, 2002. – С. 49–55.

Переселення німців на Правобережну Україну в кінці XVIII – на початку XX ст.: політико-правовий аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003.– Вип. 22. – С. 122–132.

Німецьке землеволодіння на Правобережній Україні в кінці XVIII – на початку XX ст. (політико-правовий аспект) // Історичний журнал. – 2003. – № 2. – С. 36–42.

Політико-правове становище поляків Правобережної України в кінці XVIII – на початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 113–124.

Переселення чехів на Правобережну Україну у другій половині XIX – на початку XX ст.: політико-правовий аспект // Українознавчі студії. Прикарпатський національний університет. – 2002 – 2003. – № 4–5. – С. 225–232.

Російські старовіри в Україні // Діалог. – 2003. – № 3. – С. 130–134.

Релігійне життя на Правобережній Україні в кінці XVIII – на початку XX століття: етнополітичний аспект // Історія релігій в Україні. Праці XIII-ї міжнародної конференції. Кн. I. – Львів: Логос, 2003. – С. 454–461.

Фонди державного архіву Житомирської області як джерело вивчення національної політики Росії на Волині в кінці XVIII – на початку XX століття // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Історія. – 2005. – Вип. 77–79. – С. 130–133.

Шляхта Правобережної України як об'єкт політики російського царизму (кінець XVIII – середина XIX століття) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 30–42.

Російська православна церква як інструмент колонізаторської політики царизму на Правобережній Україні (кінець XVIII – середина XIX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 30, кн.2. – С. 444–453.

Місце та роль національних меншин у формуванні цивілізаційного простору України в кінці XVIII – на початку XX ст. (на

матеріалах Правобережної України) // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй: збірник наукових праць. – Т. 1. – К.: ІПіЕНД, 2006. – С. 275–282.

Приєднання Правобережної України до Російської імперії та доля польського населення (кінець XVIII – початок XIX ст.) // Ucrainica Polonica. – Т 3. – Київ – Житомир: Київський національний лінгвістичний університет, 2006. – С. 12–19.

Політико-правове регулювання національних відносин в незалежній Україні (90-ті рр.) // Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення та проблеми розвитку: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2006. – С. 342–350.

Волинське село у другій половині XIX – на початку XX ст. (етносоціальний аналіз) // Гілея: науковий вісник. — К., 2007. – Вип. 7. – С. 214–226.

Боротьба царизму проти польського шкільництва у Правобережній Україні та заміна його на російську систему освіти (кінець XVIII – перша половина XIX століття) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 33.– С. 6–21.

Фонди Центрального державного історичного архіву України в м. Києві як джерело вивчення національної політики російського царизму на Правобережній Україні (кінець XVIII – початок XX століття) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 34. – С. 406–417.

Старовіри Правобережної України як об'єкт політики російського царизму (кінець XVIII – початок XX століття) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 36. – С. 396–404.

Національні меншини Правобережної України в політико-правовому полі Російської імперії в кінці XVIII – на початку XX століття: аналіз джерельної бази // Гілея: науковий вісник. – К., 2008. – Вип. 17.– С. 116–131.

Політика російського царизму щодо польської освіти в Правобережній Україні (друга половина XIX – початок XX століття) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 37. – С. 152–165.

Етноконфесійна політика російського царизму в Правобережній Україні (кінець XVIII – початок XX століття) // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя: Просвіта, 2008. – Вип. XXIV. – С. 71–76.

Освіта німецьких колоністів Правобережної України в кінці XVIII – на початку XX століття // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 298–314.

Національні меншини Правобережної України та політика російського царизму щодо них у працях дореволюційних дослідників // Гілея: науковий вісник. – Вип. 28. – К., 2009. – С. 132–146.

Політика російського царизму щодо релігійного життя єврейських громад Правобережної України (кінець XVIII – початок XX століття) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3(47). – С. 104–120.

Русифікаторська політика російського царизму в сфері освіти в кінці XVIII – середині XIX ст. (на прикладі єврейських громад Правобережної України) // Гілея: науковий вісник. – К., 2010. – Вип. 30. – С. 77–89.

Боротьба російського царизму з «паразитичною» торгівлею євреїв на Правобережній Україні в кінці XVIII – XIX ст. (політико-правовий аспект) // Гілея: науковий вісник. – К., 2011. – Вип. 44 (2). – С. 35–49.

Іноземна трудова імміграція у Правобережну Україну наприкінці XVIII – на початку XX століття: політико-правовий аспект // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5(55). – С. 358–381.

Діяльність царизму щодо утвердження на Правобережній Україні російської православної церкви // Сучасна українська політика. – 2011. – Вип. 23. – С. 276–290.

Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 84–85, 100–101, 242, 509, 690 – 691, 793.

Інституційні засади етнічної політики Російської імперії на Правобережжі України // Особа в контексті часу / упорядн. Ю. Шаповал. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 381–402.

Зовнішні та внутрішні чинники етнічної політики Російської імперії на Правобережжі України наприкінці XVIII – на початку XX століття // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2(58). – С. 393–407.

Теоретичні виміри етнічної і національної ідентичності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2(64). – С. 197–213.

Українська і російська історіографія XVIII – середини XIX століть про витоки етнокультурної ідентичності українців // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4-5 (72-73). – С. 197–215.

Етносоціальні трансформації на Правобережжі України наприкінці XVIII – на початку XX століття // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 116–134.

Хто такі українці? Українсько-російські підходи і наукові дискусії (XVIII – XIX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 216–230.

Мовна політика російської влади в Україні (кінець XVIII – середина XIX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 218–240.

РИБАЧУК МИКОЛА ФИЛИМОНОВИЧ,
доктор філософських наук, головний науковий співробітник, професор

(працював в інституті у 1992 – 1999 рр.)

Книги

Українська церква: історія, сучасність, персоналії. – К.: Український центр духовної культури, 2001. – 288 с.

Книги у співавторстві

Історія і теорія релігії і вільнодумства / співавтори: І.К. Дулуман, М.М. Закович та ін. – К.: Либідь, 1993.

Національне відродження і релігія: монографія / співавтори: М.І. Кирюшко, О.І. Уткін. – К.: Асоціація «Україно», – 1995. – 208 с.

Релігія і політика в сучасній Україні: («Кесареве – кесарю, а Боже – Богу») / співавтори: І.Ф. Курас, М.І. Кирюшко, П.І. Фещенко. – К.: ІПіЕНД, 2000. – 272 с.

Підручники

Релігієзнавство. Навчальний посібник / співавтори М.І. Кирюшко, Л.Б. Пилявець. – К.: Освіта, 1997. – 240 с.

Релігієзнавство. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / співавтори: Є. Дулуман, М. Закович та ін. – К.: Вища школа, 2000. – 349 с.

Статті

Релігія і атеїзм: соціально-культурні цінності / співавтори: Ю.І. Терещенко, В.Г. Гуцу // Педагогіка і психологія (Щомісячний науково-методичний журнал). – Кишинів, 1991. – №8 (рум. мовою).

Автокефалія православної церкви в Україні / співавтор Л.Б. Пилявець // Рідна школа. – 1992. – №5-10.

Українська автокефальна православна церква / співавтор Л.Б. Пилявець // Рідна школа. – 1992. – №5, 6, 7, 8.

Релігійно-національне відродження: поняття і процес // Релігійна традиція в духовному відродженні України. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції. – Полтава, 1992.

Політичне життя і церква в сучасній Україні // Політика і влада. Тези доповідей і повідомлень науково-практичної конференції 20 – 21 квітня 1993 р. Частина ІІІ. – Запоріжжя: Запорізький університет, 1993.

Проблеми державотворення й українське православ'я // Історія релігій в Україні. Тези доповідей і повідомлень. – Львів, 1993.

Першоієрарх нової української церкви митрополит Василь Липківський / співавтор В.О. Пащенко // Український історичний журнал. – 1993. – №2, 3. – С. 48–58.

Етнонаціональний розвиток України. Терміни, визначення, персоналії. – К., 1993. – 800 с. (автор 14 статей).

Сучасні православні концепції української державності // Церква і національне відродження. – К., 1993.

Держава і церква // Державність. – 1994. – №1. – С. 19–30.

Українська православна церква і національна державність у ХХ ст. // Тези доповідей Другого Міжнародного Конгресу україністів. Філософія. – Львів, 1994.

Не єдина національна церква, а єдина національна ідея // Віче. – 1994. – №4. – С. 135–145.

Культурологічні орієнтації українського православ'я / співавтор М.І.Кирюшко // Православ'я і культура. Тези Всеукраїнської наукової конференції. – Полтава, 1994.

Через діалог – до храму злагоди // Віче. – 1995 – №6. – С. 145–153.

Іслам в контексті національного відродження кримськотатарського народу // Кримські татари: історія і сучасність (до 50-річчя депортації кримськотатарського народу). Матеріали міжнародної конференції 13 – 14 травня 1994 р. – К.: ІПіЕНД, 1995. – С. 159–163.

Іов Почаївський як виразник чистоти православ'я на теренах України / співавтор М.І. Кирюшко // Почаївський монастир в контексті історії та духовності українського народу (тези наукової конференції). – К., 1995.

Україна і Росія: спектр міжконфесійних відносин // Украина в геополитическом пространстве. – К., 1995.

Релігія і політика: механізм взаємодії // Релігія і церква в контексті реалій сьогодення. – К., 1995.

Відкрита і закрита моделі як орієнтири розвитку української культури / співавтор М.І. Кирюшко // Міжкультурні комунікації і проблеми духовності. Тези міжнародної наукової конференції. – Севастополь, 1995.

Етнокультурний контекст розвитку релігієзнавства / співавтор М.І. Кирюшко // Національна культура в сучасній Україні. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – С. 87–101.

«Свої» і «Чужі» у храмі. Релігійний фактор міжетнічних відносин в Україні // Віче. – 1996. – №2. – С. 136–146.

Релігійні організації в процесі державотворення в Україні // ООН і майбутні покоління. Матеріали міжнародного симпозіуму // Логос, 1996. – 192 с.

Ідея української державності в діяльності Петра Могили / співавтор О.В. Рублюк // Історія релігій в Україні. VI вип. міжнародного «круглого столу» (Львів 3 – 8 травня 1995 р.). – Львів, 1996.

Функціональний аналіз структури релігій // Феномен релігії: тезовий виклад доповідей Всеукраїнського колоквіуму 20–21 червня 1996 р. / Інститут філософії НАН України. – К., 1996.

Національно-релігійне життя // Релігієзнавчий словник. – К.: Четверта хвиля, 1996.

Мала енциклопедія державознавства. – К.: Генеза, 1996. – 942 с. (автор 3 статей).

Національне відродження і релігія // Книжковий кур'єр. – 1996. – №4.

Религиозный гуманизм как фактор этноконфесионального согласия // Лицом к лицу. Материалы международного симпозиума. – М., 1996.

Церква. Особа. Держава. – Львів, 1997.

Релігія і політика: проблеми взаємодії // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. №1. – С. 87–95.

Полюсні стани політичної позиції / співавтор П. Фещенко // Нова політика. – 1997. – №5. – С.24–29.

Релігія і права людини в Україні // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації. Всеукраїнська науково-практична конференція 6–7 лютого, 1997 р. – К., 1997.

Світогляд і політичне самовизначення особи // Віче. – 1997. – №8. – С. 98–109.

Характер и специфика межконфесиональных отношений // Социальные процессы и проблемы духовности: сб. научных трудов. – Киев – Севастополь, 1998.

Колізії християнського відродження в Україні // Віче. – 1998. – №3. – С. 142–158.

Гуманістичні цінності в контексті демократії // Учитель. – 1998. – №7–9.

Розмаїття релігій – розмаїття культур: реалії українського буття / співавтор М. Кирюшко // Учитель. – 1998. – №11–12. – С. 2–7; 1999. – №1–2. – С. 16–21; №3–4.

Модель християнського відродження // Християнство і духовність. Збірник матеріалів Другої міжнародної наукової конференції циклу наукових конференцій «Християнство: історія і сучасність». – К.: Т-во «Знання», 1998. – С. 159–165.

Мистецтво як політичний і етноконфесійний фактор / співавтор С. Овчаренко // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. №5. – С. 142–149.

Чи потрібні християнські партії християнській Україні? / співавтор М. Кирюшко // Людина і світ. – 1998. – №7.

На перехресті політики і релігії / співавтори: М. Кирюшко, С. Смирнов // Віче. – 1998. – №9. – С. 84–100.

Християнство у кризовому суспільстві // Християнство і культура: історія, традиції, сучасність. – Полтава, 1998.

Прояви політизації церковно-конфесійного життя в Україні / співавтор М. Кирюшко // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 130–144.

На зламі епох, або РПЦ в постхрущовський період / співавтор В. Пащенко // Учитель. – 1999 – №7–8. – С. 2–7, №9–10. – С. 2–9.

Політична система України: особливості становлення, тенденції розвитку // Народна Армія. Центральний орган МО України. – 1999. – 2 березня.

Про взаємодію виборчих комісій з представниками політичних партій і громадських організацій // Зб. матеріалів з питань організації та проведення виборів Президента України. 31 жовтня 1999. – Випуск 5. – К., 1999.

Християнство в сучасній Україні: політологічний аспект // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 1999.

Державно-церковні відносини у повоєнні роки / співавтор В. Пащенко // Розбудова держав. – 1999. – №1/6.

Соціальні погляди українського православ'я // Історія релігій в Україні. Матеріали міжнародного «круглого столу». – Львів, 1999.

Християнство у кризовому суспільстві // Учитель. – 2000. – №4–6.

Геополітичний контекст релігійно-політичних процесів в сучасній Україні / ред. кол.: А.М. Колодний, П.Л. Яроцький (гол. ред.) та ін. // Християнство: контекст світової історії та культури: науковий збірник. – К., 2000.

Моделі державно-церковних відносин // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 86–92.

Політологічний аналіз виборів Президента України-99 // Вибори Президента України-99: проблеми теорії і практика: збірник матер. міжнарод. науково-практичної конфер. (доповіді, виступи, рекомендації). – К., 2000.

Політологічний аналіз президентських виборів 1999: політичні партії, електоральна активність населення // Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Вибори Президента України-99: проблеми теорії і практики, 16–17 березня 2000 р.» – К., 2000.

Вибори та інформаційний простір України: правовий і організаційний контекст // Роль і місце засобів масової інформації у виборчому процесі: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (доповіді, виступи, рекомендації). – К., 2000.

Політико-правові аспекти державно-церковних відносин у сучасній Україні // Право України. – 2000. – №12.

Політико-правові аспекти державно-церковних відносин. Історія релігій в Україні. Праці X міжнародної наукової конференції 16–19 травня 2000 р. – Львів. – Книга II. – Львів, 2000.

Деякі питання вдосконалення політико-правових засад державно-церковних відносин в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 202–210.

Політичні партії в Україні: участь у виборчих кампаніях 1998 – 2000 років // Парламентаризм в Україні: теорія та практика. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-й річниці з дня проголошення незалежності України та 5-ї річниці з дня прийняття Конституції України. 26 червня 2001 р. – К.: Верховна Рада України. Інститут законодавства, 2000.

Як обирати народних депутатів? // Віче. – 2001. – №6. – С. 152–154.

Раціоналістичність неотомістської філософії і релігійна віра // Віра і розум – двоє крил людського духу // Збірник матеріалів наукового колоквіуму по енцикліці Папи Римського Івана Павла II «Віра і розум» – К.: Світ знань, 2001.

Право і політичні партії. Демократична Україна / співавтори Л.Є. Шкляр, О.Л. Довгош // 2001, 3 серпня Центральна виборча комісія. – Київ, 2001.

Політичні партії в Україні та виборчий процес // Вибори і референдуми в Україні: проблеми, теорії / Центральна виборча комісія. – Київ, 2001.

Політичні партії в Україні: правова регламентація // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 189–197.

Українська нація. Етнопсихологічні та релігійні чинники розвитку // Віче. – 2001. – №9. – С. 104–120.

РИМАРЕНКО СЕРГІЙ ЮРІЙОВИЧ,
доктор політичних наук, головний науковий співробітник

Книги

Самовизначення особи, нації, держави. – К.: Видавничий дім «Юридична книга», 1999. – 542 с.

Права нації та права людини: між Сциллою та Харибдою. – К.: Світогляд, 2005. – 98 с.

Індивідуальні і колективні права: етнополітичний контекст. – К.: Світогляд, 2013. – 246 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Зарубіжні концепції етнополітики // Етнополітичний розвиток в Україні: досвід, проблеми, перспективи / ред. Ю. Шаповал. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 154–192.

Нація і держава. Теоретико-методологічний та концептуальний аналіз / співавтори І. Курас, Л. Нагорна, М. Шульга та ін. – Т. І. / Ред. Ю. Римаренко. – Київ – Донецьк: Ін-т держави і права НАН України, 1998. – 397 с.

Нація і держава. Теоретико-методологічний та концептуальний аналіз / співавтори І. Курас, Л. Нагорна, М. Шульга та ін. – Т. ІІ / ред. Ю. Римаренко. – Київ – Донецьк.: Ін-т держави і права НАН України, 1998. – 282 с.

Національна держава: національний та наднаціональний вимір / співавтори: В. Ігнатов, Ю. Римаренко, Л. Шкляр та ін. – Київ – Донецьк: Ін-т держави і права НАН України, 1998. – 225 с.

Національно-державне будівництво. Концептуальні підходи, сучасна наукова література / співавтори: І. Курас, Ю. Шемшученко, Л. Шкляр та ін. – К.: Довіра, 1999. – 559 с.

Separatism in Post-Communist Countries// Nationalism, Identity and Minority Rights / Eds. J.Squires, A.May – Bristol: Bristol University Press, 1999. – P. 112–123.

Етнодержавознавство. Теоретико-методологічні засади / співавтор Л. Шкляр. – К.: Вид-во Інституту держави і права НАН України, 2001. – 264 с.

Етнос, нація, держава. Україна у контексті світового етнодержавницького досвіду. – К.: Вид-во Інституту держави і права НАН України, 2000. – С. 403–423, 436–442, 443–496, 497–503.

Проблеми ідентичності в сучасному уявленні про громадянське суспільство // Кроки до громадянського суспільства / ред. В. Рубцов. – К., 2004. – С. 121–132.

Механізми політичної стабілізації мовних груп: антрепренери, гасла, заходи / співавтор О.В. Заремба // Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом / ред. О. Майборода. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 235–258.

Роль зовнішніх чинників у політизації мовних проблем / співавтор О.В. Заремба // Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 258–281.

Схід і Захід України: боротьба ідентичностей // Ідентичність і пам'ять в пострадянській Україні / ред. М. Антонович. – К.: Програма ім. Фулбрайта, 2008. – С. 65–82.

Соціокультурні подібності і розбіжності регіонів України // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу / Ред. Ю. Шаповал. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 238–264.

Similarities and Differences between Russian and Ukrainian Political Models // Russian – Ukrainian Relations: A Pragmatic Approach beyond the Common Stereotypes. – Rome: University Tor Vergata, 2010. – P. 64–83.

Наукові проекти модернізації країни: соціальний та гуманітарний аспекти // Інноваційна перспектива у стратегії національної консолідації в Україні. Аналітична доповідь / за ред. О. Майбороди. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 136–153.

Моделювання міжетнічних відносин. Ризики та можливості // Політичні технології регулювання міжетнічної та міжконфесійної взаємодії у новітніх українських реаліях / за ред. С. Римаренка. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 105–123.

Państwo narodowe czy państwo obywatelskie na Ukrainie// Społeczeństwo i kultura Ukrainy. Ćwierćwiecze transformacji 1991 – 2016. – Poznań, 2016.

Підручники

Федералізм: право, політика, державотворення // Основи етнодержавознавства. Підручник для вузів. – К.: Либідь, 1997. – С. 291–327.

Наукова література російською та українською мовами з міграційної та етнічної проблематики // Я. Кондратьєв, Ю. Римаренко, В. Олефір. – Основи міграцієзнавства. – К., 2000. – С. 123–133.

Етнодержавознавство. Навчальний посібник. – К.: Вид-во Європейського університету, 2006. – 71 с.

Методичні рекомендації з курсу «Політологія». – К.: Вид-во Європейського університету, 2010. – С. 69.

Статті

Міжнаціональні конфлікти в Україні // Відродження. – 1993. – №8. – С. 27–29.

Етнонаціональний розвиток України: терміни, визначення, поняття / ред. Ю. Римаренко, І. Курас – К.: Ін-т держави і права НАН України, 1993. – 514 с. (5 статей).

Федеративна держава? Чи можливо запозичити світовий досвід? // Політика і час. – 1994. – №8. – С. 23–31.

Чи можливо в Україні уникнути міжнаціональних конфліктів // Справа Бейліса. Погляд з сьогодення / ред. І. Курас. – К.: Богема, 1994. – С. 95–99.

Абетка етнополітолога / співавтори: О. Картунов, Л. Нагорна, М. Шульга. – Кн. І. – К.: Школяр, 1996. – 239 с.

Абетка етнополітолога / співавтори: О. Картунов, Л. Нагорна, М. Шульга. – Кн. ІІ. – К.: Школяр, 1996. – 236 с.

Мала енциклопедія етнодержавознавства / ред. Ю. Римаренко. – К.: Генеза, 1996. – 942 с. (39 статей).

Єдність чи розбрат? // Відродження. – 1997. – № 2. – С. 15–18.

Політологічний словник / Ред. Ю. Шемшученко, В. Бабкін. – К.: Генеза, 1997. – 395 с. (5 статей).

Націоналізм як суспільний феномен: Енциклопедичний словник / ред. Ю. Римаренко. – Донецьк, 1997 (24 статті).

Україна: етнонаціональна палітра суспільного розвитку. Словник-довідник / ред. Ю. Римаренко. – К.: Вид-во УАДУ, 1997. – 272 с. (24 статті).

Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри: (понятійний апарат, концептуальні підходи, теорія та практика): Енциклопедія / ред. Ю. Римаренко. – К.: Довіра, 1998. – 912 с. (75 статей).

Самовизначення чи демократія? // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 1999. – №3. – С. 21–29.

Самовизначення, автономія чи сепаратизм? // Етнополітичні конфлікти в пострадянському суспільстві. – К.: Вид-во Українсько-фінського інституту менеджменту та бізнесу, 1999. – С. 166–179.

Який суверенітет потрібен Україні? // Соціальні проблеми та соціальні трансформації в сучасній Україні / ред. С. Рябов. – К.: Видавничий дім КМ Academia, 2000. – С. 12–25.

Нація – держава чи держава – нація? // Держава і право. – 2000 – №6. – С. 56–67.

Самовизначення і демократія // Зміни у свідомості українського суспільства на зламі тисячоліть / редкол.: С.Рябов та ін. – К.: Айрекс, 2001. – С. 17–29.

Енциклопедія етнокультурознавства. Понятійно-термінологічний інструментарій, концептуальні підходи / ред. Ю. Римаренко. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Держ. акад. керівних кадрів культури і мистецтва, 2001 (29 статей).

Найвище з прав – право людиною зватися // Віче. – 2002. – №4. – С. 31–39.

Українська політична нація // Україна в сучасному світі / ред. С. Римаренко. – К.: Стилос, 2002. – С. 40–51.

Особа і державність // Держава і право: зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. – Вип. 15. – С. 547–556.

Суверенітет як основа національного і політичного самовизначення // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років / ред. І. Курас, О. Майборода. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 56–69.

Моделювання державної етнополітики // Розвиток України в регіональній перспективі. Політичні, економічні, соціальні

проблеми регіоналізації / ред. О. Гарань. – К.: Стилос, 2002. – С. 20–31.

Етнонаціональний фактор територіальних трансформацій в Україні // Україна: проблеми ідентичності: людина, економіка, суспільство / ред. С. Римаренко. – К.: Стилос, 2003. – С. 16–30.

Етнонаціональне самовизначення особи // Віче. – 2002. – №3. – С. 51–55.

Права національних меншин // Конституювання ідентичності. – К.: Стилос, 2003. – С. 66–73.

Права кримськотатарського народу: законодавче забезпечення // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство / ред. І. Курас. – К.: Світогляд, 2004. – С. 346–350.

Етнодержавотворчий процес в Україні // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – 2004. – №4. – С. 68–76.

Україна багатоетнічна // Діалог. – 2004. – №11. – С. 66–75.

Multiethnic Ukraine: Myth and Reality// Kennan Institute Newsletter. – 2004. – № 10.

Прагнути взаєморозуміння, стабільності відносин // Агора. – 2005. – №1. – С. 61–72.

Representation of Immigrant and Ethnic Experience in Immigrant Letters // III International Congress in Humanities Papers. – Honolulu, 2005. – P. 599–612.

Sources of Ethnic Tensions and Conflicts in Post-Communist Countries // Kennan Institute Newsletter. – 2005. – № 2.

Міжнародна поліцейська енциклопедія: у 10 т. – К.: Видавничий дім Ін Юре, 2005 (19 статей).

Федералізм, регіоналізм, децентралізація // Агора. – 2006. – №4. – С. 86–97.

Регіон, регіоналізм, регіоналізація // Наукові записки ІПіЕНД / Курасівські читання. – 2006. – Вип. 30. – Кн. 1. – С. 344–353.

Федералізм і децентралізація // Гілея: науковий вісник. – 2006. – №5. – С. 134–141.

Асиметричний федералізм // Державноправові аспекти внутрішньої політики України. – К, 2006. – С. 29–41.

Differences and Similarities between the East and West of Ukraine // Quo Vadis Ukraine? – Vilnius.: European Integration Studies Center, 2007. – P. 18–23.

Уроки «помаранчевої революції» // Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни та світу / ред. В. Рубцов. – К, 2007. – С. 44–56.

Unrealized Potential of Federalism // CEU Newsletter. – 2007. – №12.

Індивідуальні і колективні права: компаративний аналіз // Університетські наукові записки: Часопис Хмельницького університету управління та права. – 2007. – № 2. – С. 35–46.

Моделювання державної етнополітики // Толерантність в багатоетнічних суспільствах / ред. Т. Сенюшкіна. – Сімферополь, 2008. – С.20–33.

Релігійний фактор і ідентичності сучасної України // Релігія і громадянське суспільство в сучасній Україні. – Сімферополь, 2008. – С. 61–72.

Регіоналізм та регіоналізація. Питання типології // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40.– С. 44–59.

Внутрішні загрози національній безпеці України // Актуальні проблеми національної безпеки України. – К.: НАНУ, 2008. – С. 77–86.

Сценарії етнополітичної ситуації в Україні // Новітні підходи до державотворення в Україні. – К.: НУВС, 2009. – С. 17–26.

Забезпечення єдності? // Вісник НТТУ КПІ. Політологія. Соціологія. Право. – 2009. – С. 40–52.

Індивідуальні та колективні права. Дилема пріоритетів // Історичний журнал. – 2009. – №1. – С. 77–89.

Соціально-політичні розбіжності регіонів України // Публічне управління: теорія та практика. – 2010. – №3–4. – С. 375–386.

Соціально-політичні розбіжності регіонів України // Сучасна регіональна політика України: формування, реалізація та розвиток публічної служби. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2010. – С. 71–83.

Політика Євросоюзу щодо країн Східного партнерства // Етнічність і влада. – Севастополь, 2011. – С. 5–17.

Ліберальна ідея і ліберальні практики // Держава і право. – 2011. – №52. – С. 287–295.

Етнополітичний простір України: виклики часу // Агора. – 2012. – №11. – С. 53–62.

Етнополітичний простір України: виклики часу // Особа в контексті часу. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 369–381.

Суб'єктність національних меншин // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2(58). – С. 284–293.

86-та Генеральна асамблея міжнародного союзу академій наук // Вісник НАНУ. – 2012. – №3. – С. 84–88.

Самоорганізація етнічних груп в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2(64). – С. 232–242.

Арбітражна функція держави // Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні: Аналітична доповідь / Ред. О. Майборода. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 34–37.

Міжнародні стандарти захисту прав національних меншин // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 129–142.

Регіоналізація в українському та європейському контекстах // Гілея: науковий вісник. – 2015. – Вип.103. – С. 315–319.

Символічні змісти регіональної політики України // Ситуаційні чинники особистісного та суспільного розвитку. – К.: ІСПП НАПНУ, 2015. – С. 9–18.

Феномен регіоналізації. Концептуалізація та типологія // Регіональна політика: законодавче регулювання та практична реалізація. – К.: КНУБ, 2015. – С. 59–68.

Рецензії

Рецензензія на монографію Семигіної Т.В. Політичні аспекти охорони здоров'я: на перетині глобального і локального. – К.: Видво «Києво-Могилянська академія», 2013. – 384 с. // Гілея: науковий вісник. – 2013. – Вип. 70. – С. 677–678.

Потенціал акторності Європейського Союзу в сучасній системі міжнародних відносин // Гілея: науковий вісник. – 2014 – №84. – С. 547–548.

Трансформаційна сутність лібералізму. Рецензія на монографію Куц Г.М. Ліберальні трансформації політичного простору. – Х.: Апостроф, 2011. – 300 с. // Держава і право. – 2011. – Вип. 52. – С. 741–742.

РУБЛЬОВА НАТАЛІЯ СТЕПАНІВНА,
кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник
(працювала в інституті у 1997 – 2014 рр.)

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Римо-католицька церква в Україні: [підрозділ 5.3 у колективній монографії] // Етнополітична культура в Україні: реалії та виклики часу. – К.: ІПіЕНД, 2010. – С. 415–430.

Суспільно-політичні та соціокультурні вияви розвитку етноконфесійних спільнот [підрозділ 3.2 у колективній монографії] // Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України / В. Войналович, В. Єленський, М. Кирюшко, Н. Кочан, Н. Рубльова. – К.: ІПіЕНД, 2012. – С. 132–174.

Публікації в збірниках наукових праць

Римсько-католицька церква в Україні, 1914–1920-ті роки: статус, структура, ієрархія, клір // Держави, суспільства, культури. Схід і Захід: Збірник на пошану Ярослава Пеленського. – Нью-Йорк: Вид-во Росс, 2004. – С. 989–1011.

Автодафе житомирського ксьондза: [о. Андрія Федуковича] // Війни і мир, або «Українці – поляки: брати/вороги, сусіди…» / за ред. Л. Івшиної. – К.: Вид-во АТЗТ «Українська прес-група», 2004. – С. 427–441.

Aeutodafe żytomierskiego księdza: [o. Andrzeja Fedukowicza] // Wojny a Pokój: «Ukraincy i Polacy: bracia/wrogowie, sąsiedzi…» / Pod red. Łarysy Iwszynej. – K.: Wyd-wo SAZ «Ukrainska Grupa Prasowa», 2004. – S. 367–379.

Die Deutschen in der sowjetischen Ukraine 1933–1939 // Die «Volksdeutschen» in Polen, Frankreich, Ungarn und der Tschechoslowakei: Mythos und Realität / Hg. von J. Kochanowski und M. Sach; Deutschen Historischen Instituts Warschau. – Osnabrück, 2006. – S. 135–145.

In vorderster Reihe: Die römisch-katholische Geistlichkeit während des Kampfes um die Ukraine // Loyalität, Legitimität,

Legalität: Zerfalls-, Separations- und Souveränisierungsprozesse in Ostmittel- und Osteuropa 1914–1921 / Hrs. von A. Eisfeld und K. Maier. – Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2014. – S. 117–128.

Уманська Полонія в суспільно-політичних трансформаціях кінця XIX ст. – 30-х років XX ст. // Super omnia veritas: Księga dedykowana Księdzu Profesorowi Tadeuszowi Śliwie w 90. rocznicę urodzin i 50-lecie pracy naukowej / Red. ks. Józef Wołczański. – Lwów – Kraków: Wyd-wo Bł. Jakuba Strzemię Archidiecezji Lwowskiej ob. łac., 2015. – C. 581–593.

Збірники документів

Polacy na Ukrainie: Zbiór dokumentów. Cz. 1: Lata 1917–1939 / Pod red. S. Stępnia. – Przemyśl: Południowo-Wschodni Instytut Naukowy, 1999. – T. 2. – 248 s. (Упорядник, член редколегії).

Polacy na Ukrainie: Zbiór dokumentów. Cz. 1: Lata 1917–1939 / Pod red. S. Stępnia. – Przemyśl: Południowo-Wschodni Instytut Naukowy, 2002. – T. 3. – 220 s. (Упорядник, член редколегії).

Влада і Костьол в радянській Україні, 1919–1937 рр.: Римо-католицька церква під репресивним тиском тоталітаризму: Збірник документів і матеріалів // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2003. – № 2 (21). – Спецвипуск. – 508 с. (Упорядник, автор передмови і коментарів).

Ліквідація УГКЦ (1939–1946). Документи радянських органів державної безпеки. – Т. 1–2. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т історії України НАНУ, Держархів СБУ. – К., 2006. (Чл. редакційної ради).

Україна і Польща 1920–1939 рр.: З історії дипломатичних відносин УССР з Другою Річчю Посполитою: Документи і матеріали / НАН України. Інститут історії України; упорядкування, коментарі, вступна стаття: Н. С. Рубльова, О. С. Рубльов. – К.: Дух і Літера, 2012. – 624 с.

Статті

Вплив доби революційних перетворень на життя Римсько-католицької церкви в Україні 1917–1921 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 6. – С. 144–152.

Невідома ділянка «антирелігійного фронту»: Боротьба владних структур УСРР проти Римсько-католицької церкви, 1920-ті роки // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 1998. – № 1/2 (6/7). – С. 228–243.

Ватикан і Україна: спроби поширення й збереження римсько-католицької ієрархії (1917–1939 рр.) // Християнство і духовність: Збірник матеріалів Другої міжнародної наукової конференції циклу наукових конференцій «Християнство: історія і сучасність». – К., 1998. – С. 136–139.

Більшовики творили «нове місто» …: [документи 1926–1934 рр. про використання будівель Михайлівського Золотоверхого монастиря для утилітарних потреб] // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 182–184.

РКЦ і світська влада в Україні – боротьба за вплив у сфері шкільної освіти (перша третина XX ст.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: збірник статей / НАН України. Інститут історії України; Головна редколегія «Реабілітовані історією». – К., 1999. – Вип. 8. – С. 402–407.

Антикостьольна кампанія в УСРР: причини, інструментарій, перебіг (кінець 20-х – 30-ті рр.) // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 1999. – № 1/2 (10/11). – С. 388–404.

Іноземні дипломатичні представництва і Римсько-католицька церква в Україні (1920 – 1930 рр.) / співавтор О. П. Данильченко // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 1999. – Вип. 2. – С. 143–150.

Римо-католицька церква в Україні: сучасність на тлі історії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 232–241.

Наследие тоталитарного прошлого и его влияние на государственно-церковные и межконфессиональные отношения в независимой Украине // Impactul trecutului totalitar asupra noilor de mocratii din Europa Centrala şi de Est: Simpozion international, Chişinău 1-2 iulie 1999. – Chişinru: Editura ARC, 2000. – P. 171–180.

Особенности существования немецкой католической общности в УССР, 1920 – 1930-е годы // Немцы России и СССР: 1900–1941 гг.: Материалы Международной научной конференции, Москва, 17–19 сентября 1999 г. – М.: Готика, 2000. – С. 431–435.

Національний чинник у взаєминах світської влади і Римо-католицької церкви в Україні (перша третина XX ст.) // Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць / Київський національний університет ім. Т. Шевченка; ІПіЕНД; Посольство Фінляндської Республіки в Україні. – К., 2000. – Вип. 5. – С. 107–109.

Ліквідація в Україні ієрархії Римо-католицької церкви (кінець 1917 – 1937 рр.) // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2000. – № 2/4 (13/15). – С. 311–330.

Римо-католики сучасної України: до проблеми національної ідентичності // Десять років незалежності України: минуле та сучасне державотворення: тези наукових доповідей / за ред. О. П. Реєнта, Ю. І. Терещенка та ін. – К., 2001. – С. 28–29.

Świadectwo wiary. Protokoły śledztwa i Akt zgonu Sługi Bożego bp. Hryhorija Chomyszyna – ordynariusza stanisławowskiego // Polska – Ukraina. 1000 lat sąsiedztwa / Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu; pod red. Stanisława Stępnia. – Przemyśl, 2001. – T. 5: Miejsce i rola Kościoła greckokatolickiego w Kościele powszechnym. – S. 123–127.

Документи ЦДАВО України про творче відрядження письменниці О. Ф. Свекли на село для написання сценарію фільму про перемогу колгоспного ладу (21 травня 1933 р. – 3 березня 1934 р.) // Наукові записки: Збірник праць молодих вчених та аспірантів / НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського; редкол.: П. Сохань (відп. ред.) та ін. – 2001. – Т. 7. – С. 580–609.

До проблеми національної ідентичності католиків сучасної України // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991–2000 років: збірник наукових праць / НАН України, ІПіЕНД; редкол.: І. Ф. Курас (голова, відп. ред.), О. М. Майборода (відп. ред.) та ін. – К., 2002. – С. 331–345.

Последний патер Тираспольской диецезии: Михаэль Келер (1897–1983) // Немецкое население в постсталинском СССР, странах СНГ и Балтии (1956–2002). – М.: Готика, 2003. – С. 318–325.

Конфесійний чинник сучасного русинського націоналізму в українському Закарпатті / співавтор О. М. Майборода // Історичний журнал. – 2003. – № 4–5. – С. 3–12.

Наступ на Лавру // Пам'ятки України: історія та культура. – 2003. – № 1-2 (138–139). – Додаток: Архів. – С. III–XVIII. – С. 159.

Українська революція і Костьол // Історіографічні дослідження в Україні: збірник наукових праць. – К.: Інститут історії України НАН України, 2003. – Вип. 13: У 2-х ч.: Україна – Польща: історія і сучасність: збірник наукових праць і спогадів пам'яті П. М. Калениченка (1923–1983). – Ч. 1. – С. 188–215.

Енциклопедія історії України. – Т. 1 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2003. (автор 4 статей).

Енциклопедія історії України. – Т. 2 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2004 (автор 4 статей).

Німці-католики в політичних, національних і релігійних процесах Криму XX ст. // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, Київ, 13–14 травня 2004 р. – К.: Світогляд, 2004.

Le facteur religieux dans le nationalisme ruthène / співавтор О. М. Майборода // Revue d'études comparatives Est-Ouest / Centre national de la recherche scientifique (Paris). – Vol. 35, n 4, décembre 2004: Religions, identités et territoires. – P. 75–92.

Represje władz Ukrainy radzieckiej wobec duchowieństwa rzymskokatolickiego w okresie międzywojennym: Nowe dokumenty // Przegląd Wschodni / Warszawa: Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. – 2004. – T. IX. – Z. 2 (34). – S. 431–451.

Der letzte Pater der Diozese Tiraspol: Michael Kohler (1897–1983). – Band 4. – Ausgabe 2004/2005. – Nurnberg-München-Grobürgwedel.

Енциклопедія історії України. – Т. 3 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2005 (автор 3 статей).

Репресії проти «церковників» і «сектантів» в УРСР, 1917–1939 рр. // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2007. – № 1 (28). – С. 205–219.

Енциклопедія історії України. – Т. 4 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2007 (автор 6 статей).

Енциклопедія історії України. – Т. 5 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2008 (автор 5 статей).

Енциклопедія історії України. – Т. 6 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2009 (автор 4 статей).

Енциклопедія історії України. – Т. 7 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2010 (автор 2 статей).

Енциклопедія історії України. – Т. 8 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2011 (автор 1 статті).

Католицьке духовенство Півдня України в умовах радянської дійсності 1920–1930-х рр.: статус, імідж, спосіб життя // Науковий вісник Миколаївського національного ун-ту ім. В. О. Сухомлинського: збірник наукових праць. – Миколаїв: МНУ, 2011. – Вип. 3.30: Історичні науки. – С. 302–318.

Ксьондз Франциск Андрушевич (1880–1938) // Роки надії: 100-річчя храму Воздвиження Святого Хреста у Фастові (1911–2011). – Фастів: ФОП Романюк М. Г., 2011. – С. 23–34.

Римо-католицька церква в українській провінції 1920–1930-х рр.: Фастівщина // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2012. – № 1 (38). – С. 258–332.

«Іоанн Павло II», «Католицизм» // Політична енциклопедія / НАН України. ІПіЕНД / редкол.: Ю. Левенець (голова) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 300–302, 321–322.

Енциклопедія історії України. – Т. 10 / Ін-т історії України НАН України. – К.: Наукова думка, 2013 (автор 3 статей).

Іноземні дипломатичні представництва в умовах «Великого терору» в Україні // Політичні репресії в Українській РСР 1937–1938 рр.: дослідницькі рефлексії та інтерпретації: До 75-річчя «Великого терору» в СРСР: Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, Київ, 15 березня 2012 р. – К.: Інститут історії України НАН України, 2013. – С. 393–407.

Проблеми римо-католицької спільноти Фастова за часів комунізму // Католицька церква в історії Фастова: Матеріали наукової конференції з нагоди ювілею 100-річчя костелу Воздвиження Святого Хреста, Фастів, 17–18 вересня 2011 р. – Фастів: ФОП Романюк М. Г., 2013. – С. 194–247.

РЯБЧУК МИКОЛА ЮРІЙОВИЧ,
кандидат політичних наук, старший науковий співробітник

Книги

Gleichschaltung. Authoritarian Consolidation in Ukraine, 2010–2012 [«Gleichschaltung». Авторитарна консолідація в Україні, 2010–2012; англ. мовою]. – К.: K.I.S., 2012. – 192 с.

Ukraina. Syndrom postkolonialny [Україна. Постколоніальний синдром; польською мовою]. – Wroclaw: Kolegium Europy Wschodniej, 2015. – 260 с.

A két Ukrajna [Дві України; угорською мовою]. – Budapest: Örökség Kultúrpolitikai Intézet, 2016. – 292 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Русский Робинзон и украинский Пятница: особенности «асимметричных» отношений // Эткинд А., Уффельманн Д., Кукулин И. (ред). Внутренняя колонизация России. – М.: Новое литературное обозрение, 2012. – С. 447–477.

Ukraińska kultura po komunizmie: między postkolonialnym wyzwoleniem a neokolonialnym zniewoleniem // Pawel Laufer (red.). Raport o stanie kultury i NGO w Ukrainie. – Lublin: Kultura Enter, 2012. – S. 12–24.

The «New Eastern Europe» and East Slavonic «Ummah»: Uneasy Emancipation // Jan Malicki (ed.). Russia: of the Tsars, of the Bolsheviks, of the new times. – Warsaw: Centre for East European Studies, 2012. – P. 151–162.

Wschodniosłowiańska «umma» a problem emancypacji: o «słabej» tożsamości Ukraińców i Białorusinów // Ryszard Radzik (ed.). Tożsamości zbiorowe Białorusinów. – Lublin: Uniwersytet im.Marii Curie-Sklodowskiej, 2012. – S. 353–383.

Герої і лиходії. Розщепленість національної пам'яті та проблема символічної легітимізації держави // Ю. Шаповал (ред.). Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід. – К.: ІПіЕНД, 2013. – С. 217–230.

Chérir l'ambivalence – le discours de l'Etat et de la politique en Ukraine [Плекання амбівалентності – дискурс держави і політики в

Україні; франц. мовою] // Brigitte Gautier (ed.). L'Europe centrale et orientale depuis 1989. Changer le monde avec des mots. – Paris: L'Harmattan, 2013. – P. 113–133.

Wschodniosłowiańska umma a problem emancypacji: o «słabej» tożsamości Ukraińców i Białorusinów // Tomasz Zarycki (ed.). Polska Wschodnia i Orientalizm. – Warszawa: Wydawnictwo naukowe Scholar, 2013. – S. 353–383.

«Eurazja» jako eufemizm. «Nowa Europa Wschodnia» i dyskurs wykluczenia // Hanna Hosk i Dorota Kolodziejczyk (eds.). Historie, spoleczenstwa, przestrzenie dialogu. Studia post-niezaleznosciowe w perspektywie porownawczej. – Kraków: Universitas, 2014. – S. 167–180.

Od WCzK do SBU: ciągłość i modyfikacja «antynacjonalistycznych» dyskursów i polityki // M. Semczyszyn i J.Syrnyk (red.). Między ideologią a socjotechniką. Kwestia mniejszości narodowych w działalności władz komunistycznych – doświadczenie polskie i środkowoeuropejskie. – Warszawa-Szczecin-Wrocław: IPN, 2014. – S. 507–522.

Maidan 2.0.: Sich wandelnde Werte und stabile Identitäten [Мінливі цінності і стійкі ідентичності; нім. мовою] // Simon Geissbühler (Hg.). Kiew – Revolution 3.0. Der Euromaidan 2013/14 und die Zukunftsperspektiven der Ukraine. – Stuttgart: ibidem Verlag, 2014. – S. 33–48.

The Unfinished Business of the 1989 East European Revolutions: From Survival to Self-Expression // Kaciaryna Kolb (ed.). Belarus on the Forefront of Eurasia: Between Moscow and Kyiv. – Warsaw: Lazarski University, 2014. – P. 10–19.

Ukraine's Third Attempt (with Andrej Lushnycky) // Viktor Stepanenko & Yaroslav Pylynskyi (eds.). Ukraine after the Euromaidan. Challenges and Hopes. – Bern: Peter Lang 2015. – P. 47–58.

Polityka językowa na Ukrainie: minione debaty i przyszłe rozwiązania // Boguslaw Bakula et al. (eds.). Dyskurs postcolonialny we wspolczesnej literaturze i kulturze Europy Srodkowo-Wschodniej. – Poznań: Porownania, 2015. – S. 301–323.

Reinventing Galicia: From Imperial Imagination to Post-imperial Mythmaking // Alina Molisak and Jagoda Wierzejska (eds.). Galician Polyphony. Places and Voices. – Warsaw: Elipsa, 2015. – S. 345–360.

How to Make a «Nowhere Nation» into a National Brand? // Katarzyna Skorzynska (ed.). National Image and Identity. – Warsaw: Polish Institute of Diplomacy, 2015. – S. 71–76.

«Wspaniały naród slowianski». Rosyjskie stereotypy Ukrainców: od imperialnej wyobrazni do postimperialnej rzeczywistosci // Robert Kusek et al. (red.). Narody i stereotypy 25 lat później Nowe granice nowe horyzonty. – Kraków: Międzynarodowe Centrum Kultury, 2015. – S. 220–245.

Polityka językowa na Ukrainie: minione debaty i przyszłe rozwiązania // Boguslaw Bakula et al. (eds.). Dyskurs postcolonialny we wspolczesnej literaturze i kulturze Europy Srodkowo-Wschodniej. – Poznan: Porownania, 2015. – S. 301–323.

Ukrainian Culture after Communism: Between Post-Colonial Liberation and Neo-Colonial Subjugation // Dobrota Pucherova and Robert Gafrik (eds.). Postcolonial East-Central Europe: Essays on Literature and Culture. – Amsterdam: Rodopi, 2015. – P. 337–355.

Статті

Усходнеславянская «умма» і праблема эмансіпацыі. Да пытання пра «слабую» ідентычнасць украінцаў і беларусаў // Беларускі гістарычны агляд [Менск]. – 2012. – №1-2. – С. 239–283.

Аксіологічний аспект національної ідентичності // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 4 (60). – С. 168–180.

Про «слабку» національну ідентичність білорусів: спроба проблематизації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5 (61) – С. 265–281.

Химерне пограниччя [рец. на кн.: Tatiana Zhurzhenko. Borderlands into Bordered Lands. Geopolitics of Identity in Post-Soviet Ukraine. Stuttgart: ibidem Verlag, 2010. 321 p.] // Критика. – 2012. – №3. – С. 2–4.

Ukraine's 'muddling through': National identity and postcommunist transition [Українська «аби якість»: національна ідентичність і посткомуністична трансформація; англ. мовою] // Communist and Post-Communist Studies. – 2012. – №3–4. – С. 439–446.

Ambiguous Borderland // Harriman Review. – 2012. – №1. – С. 12–16.

Prekäre Autokratie. Stillstand und Wandel in der Ukraine [М'який авторитаризм. Застій і зміни в Україні; нім. мовою] // Osteuropa. – 2012. – №9. – С. 37–51.

Nyugati «Eurazsianizmus» es az «Uj Kelet-Europa»: a kirekesztes diskurzusa [Західне «євразійство» і «нова Східна Європа»: дискурс

виключення; угорською мовою] // Szepirodalmi Figyelo. – 2012. – №4. – С. 59–70.

Дві Білорусі [рец. на кн. Nelly Bekus, Struggle over Identity. The Official and the Alternative «Belarusianness». Budapest & New York: CEU Press, 2010] // Критика. – №11-12. – 2012. – С. 4–8.

Яка мовна політика нам потрібна? // Ю. Шаповал, О. Лісничук, С. Набок (ред.). Особа у контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – Київ: ІПіЕНД, 2013. – С. 402–419.

Відміни колоніалізму. Про застосовність методології постколоніальних студій до вивчення посткомуністичних трансформацій у Східній Європі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 41–58.

Специфічна сила «слабкої держави»: інституалізація авторитаризму у пострадянській Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (66). – С. 105–125.

Інтелектуальне співтовариство у взаєминах з державою: форми діалогу та їх результати // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – №6. – С. 67–79.

Квазіменшинна/квазідіаспорна модель функціонування української культури в Україні: постколоніальна амбівалентність // Схід – Захід [Харків]. – 2013. – №16-17. – С. 61–73.

Why Do We Speak Like That: Ambiguous Discourses of an Ambivalent Transformation // Demokratizatsiya. – 2013. – №2. – P. 271–278.

Разновидности колониализма: о возможностях применения постколониальной методологии к изучению посткоммунистической Восточной Европы // Политическая концептология: журнал метадисциплинарных исследований [Ростов-на-Дону]. – 2013. – №3. – С. 116–125.

Colonialism in another way. On the applicability of postcolonial methodology for the study of postcommunist Europe // Porownania [Poznan]. – 2013. – Vol. 13. – P. 47–59.

Довкола «корану» [рец. на кн.: Serhii Plokhy, The Cossack Myth: History and Nationhood in the Age of Empires. Cambridge University Press, 2012] // Критика. – 2013. – №1-2. – С. 24–26.

Перевідкриття Малоросії [рец. на кн.: Zenon Kohut, Making Ukraine: Studies on Political Culture, Historical Narrative, and Identity.

Toronto & Edmonton: CIUS, 2011] // Критика. – 2013. – №7–8. – P. 20–24.

Whose Crisis? Russian Intelligentsia and the Ukrainian Question – Coming to Terms // Porownania. – 2014. – Vol. 15. – P. 199–208.

After the Crash // New Estern Europe. – No. 1. – 2014. – С. 52–56.

Страсті за федералізацією // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 2 (70). – С. 217–230.

Ліберальний націоналізм: contradictio in adiecto? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4–5 (72–73). – С. 94–112.

Ukraine's Third Attempt // Harriman Magazine. – 2014. – Vol. 2. – No. 1. – С. 26–31.

Alle Wege führen nach Westen [«Всі дороги ведуть на Захід»; нім. мовою] // Internationale Politik [Berlin]. – 2014. – №2. – S. 72–75.

Dezentralisierung und Subsidiarität. Wider die Föderalisierung à la russe [Децентралізація і субсидіарність – проти федералізації à la russe; нім. мовою] // Osteuropa. – No. 5-6. – 2014. – S. 217–226.

Der dritte Versuch der Ukraine (mit Andrej Lushnycky) [Третя спроба України; нім. мовою] // Religion und Gesellschaft in Ost und West. – Vol. 42. – No. 5-6. – 2014. – S. 29–31.

Hat der Maidan das Land gespalten? [Чи справді Майдан поділив країну? нім. мовою] // Transit [Wien]. – 2014. – No. 45. – S. 47–54.

Sterben für Europa // Internationale Politik (special edition). – May – June 2014. – S. 32–39.

On the «Wrong» and «Right» Ukrainians // Aspen Review [Praha]. – 2014. – No. 3. – P. 58–62.

Kolonializm inaczej. O przydatności metodologii postkolonialnej do badań nad Europą postkomunistyczną // Nowy Prometeusz. – No. 6. – 2014. – P. 59–73.

Wymyslic Galicje od nowa // Herito. – Vol. 4. – No. 16. – P. 160–175.

Російський вимір української кризи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 115–129.

Від навздогінної революції до навздогінної модернізації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 32–41.

«Two Ukraines» Reconsidered: The End of Ukrainian Ambivalence? // Studies in Ethnicity and Nationalism. – Vol. 15. – No. 1. – 2015. – P. 138–156.

Emancipation from the East Slavoniv Ummah // New Eastern Europe. – 2015. – No. 2. – P. 14–20.

Дві України: кінець амбівалентности? // Критика. – 2015. – №1-2. – С. 2–12.

Przełom roku 2014: od «dwóch Ukrain» do jednego narodu obywatelskiego? // Kultura i Społeczeństwo 2015. – №2. – S. 3–26.

Картографування Майдану [рец. на: David R. Marples, Frederick V. Mills (eds.), Ukraine's Euromaidan. Analyses of a Civil Revolution. Stuttgart: ibidem-Verlag, 2015. – 292 p.] // Критика. – 2015. – №5–6. – С. 20–22.

Російський стереотип українця: від імперської уяви до постімперської реальности // Критика. – 2015. – №9–10. – С. 2–11.

Ukrainians as Russia's negative 'Other': History comes full circle // Communist and Post-Communist Studies. – 2016. – Vol. 49. – No. 1.

СТАРОВОЙТОВА НАТАЛІЯ ОЛЕКСІЇВНА,

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник

(працювала в інституті у 1993 – 2001 рр.)

Статті

Українсько-польські зв'язки у галузі музичної культури // Тези доповіді на науково-практичній конференції «Українсько-польські відносини в Галичині у XX ст.». – Івано-Франківськ, 1996.

Проблеми та перспективи розвитку української культури в Криму // Тези доповіді на регіональній науково-практичній конференції «Сучасна етнокультурна та етнополітична ситуація на Півдні України і актуальні проблеми державного управління». – Одеса, 1996.

Диалог украинской и российской культур: исторический опыт и современное развитие // Тези доповіді на міжнародній науково-практичній конференції «Россия и Украина на пороге XXI века. Пути сочетания национальных интересов и братского взаимодействия». – Воронеж, 1996.

Національно-культурне творення та проблема «масової культури» // Політологія. Етнологія. Матеріали та повідомлення 3-го Міжнародного конгресу україністів. – Харків, 1996.

Художня інтелігенція і міжнаціональні відносини в сучасній Україні // Тези доповіді на міжнародній науково-практичній конференції «Етнополітичні та етнокультурні проблеми України». – К., 1996.

Художній процес у контексті державотворення та демократії // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 92–94.

Єврейська тематика у творчості східноєвропейських композиторів // Євреї в Україні: історія, культура, традиції. – К.: ІПіЕНД, 1997. – С. 134–142.

Гармонізація як потреба сучасного етнокультурного процесу // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 122–127.

Масова культура в системі міжетнічних культурних взаємин // Розбудова держави. – 1998. – №3–4.

Єврейська тематика в західноєвропейському музичному романтизмі XIX століття // Наукові записки ІПіЕНД. – 1998. – Вип. 4. – С. 143–151.

Масова культура в контексті сучасного етнополітичного розвитку України // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 6. – С. 84–92.

ШКЛЯР ЛЕОНІД ЄВДОКИМОВИЧ,
доктор політичних наук, професор
(працював в інституті у 1997 – 2011 рр.)

Підручники

Етнодержавознавство. Теоретико-методологічні засади / співавтори: Ю. Римаренко, С. Римаренко. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. – 264 с.

Книги у співавторстві

Федералізм: право, політика, державотворення / співавтори: І. Курас, О. Картунов, О. Мураховська, Ю. Римаренко // Основи етнодержавознавства. – К.: Генеза, 1997. – С. 291–327.

Розділи у колективних монографіях

Життя етносу: соціокультурні нариси. – К., 1997. – С. 55–70, 169–184.

Феномен нації. – К.: Тов-во «Знання», КОО, 1998. – С. 214–243.

Національно-державне будівництво: Концептуальні підходи, сучасна наукова література / співавтори: І.Ф. Курас, Ю.С. Шемшученко, Ю.І. Римаренко та ін. – К.: Довіра, 1999. – 559 с.

Статті

Абетка етнополітолога. – Т.1. – К., 1996. – С.74–75, 93–94, 103–110, 153, 159, 202 – 204 (автор 6 статей).

Абетка етнополітолога. – Т. 2. – К., 1996. – С. 206.

Етногенез // Мала енциклопедія етнодержавознавства / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України / редкол.: Ю. Римаренко (відп. ред.) та ін. – К.: Довіра, Генеза, 1996. – С. 60–61, 141, 451–452, 510, 520, 524–525, 540, 544, 564, 567, 608–609, 642, 650, 682, 685–686, 692–693, 694, 762–763, 817, 838 (автор 20 статей).

Від колонії до незалежної держави: початок шляху / співавтор С. Грабовський // Розбудова держави. – 1996. – №1. – С. 7–12; №2 – С. 9–13; №3 – С. 19–24.

Етнополітика: структурні елементи та механізми реалізації // Генеза. – 1997. – №1 (5). – С. 225–233.

Національна ідея в поліетнічному соціумі // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: збірник статей. – К., 1997. – С. 30–37.

Порівняльний аналіз правових статусів етнічних меншин і корінних народів у міжнародному та національному законодавстві // Кримські татари: «національна меншина» чи «корінний народ»? Матеріали «круглого столу». – К., 1999. – С. 54–65.

Етноконфліктний потенціал в Україні: особливості, характер, типи // Етнополітичні конфлікти у посттоталітарному просторі / авт. кол. за ред. Ю. Римаренка, І. Тимошенка, Є. Степанова. – К.: Вид-во Укр.-фін. ін-ту менеджменту і бізнесу, 1999. – С. 97–100.

Етнічна стратифікація // Енциклопедія етнокультурознавства. Понятійно-термінологічний інструментарій, концептуальні підходи. Особа, нація, культура / За ред. Ю.І. Римаренка. – Ч. 1. Кн. перша «А – Є». – К.: Держ. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв, 2000. – С. 200–203, 289–292, 296–297 (автор 3 статей).

Моделі соборності: історичний досвід і сучасні умови // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми. (До 80-річчя Акту злуки 22 січня 1919 року). – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 388–396.

Етнос. Нація. Держава. Переднє слово // Етнос. Нація. Держава. Україна у контексті світового етнонаціонального досвіду: монографія; за заг. ред. Ю. І. Римаренка. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. – С. 3–19, 172–235, 343–416 (автор 12 статей).

Інтеграційний потенціал національної ідеї в поліетнічному просторі України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 56–72.

Політична система України: етапи формування, стан та перспективи розвитку // Концептуальні засади реформування політичної системи України. Стан і перспективи розвитку політичних наук. Матеріали «круглого столу». Київ, 13 квітня 2001 р. / за заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2001. – С. 49–55.

Еволюція виборчих систем в Україні: досвід, проблеми та перспективи розвитку // Вибори та референдуми в Україні. Проблеми теорії і практики: збірник / редкол. М.М. Рябець (голова), та ін. – К.: Центральна виборча комісія, 2001. – С. 29–44.

Політична реформа в Україні: концептуальний аналіз // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21.– С. 6–18.

Зовнішньополітичний вимір вітчизняної етнополітики // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2004. – Вип. IV. – С. 145–159.

Вибір координат. Проблема наступництва // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2005. – Вип. V. – С. 41–64.

Поняття «національна меншина» в сучасному міжнародному праві // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 27. – С. 6–18.

Вітчизняна етнополітика: уроки та перспективи // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2006. – Вип. VII. – С. 69–102.

Регіонально-цивілізаційні проблеми становлення української нації // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2008. – Вип. IX. – С. 444–460.

Парламент як інститут політичної системи // Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності / гол. редактор. В.М. Литвин. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 793–821.

Форми політичного правління та їх вплив на систему виконавчої влади // Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності / гол. редактор В.М. Литвин. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 821–837.

Криза євроінтеграційного проекту // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2009. – Вип. X. – С. 727–738.

Сучасні пріоритети зовнішньої політики України // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2011. – Вип. XII. – С. 610–621.

Політична енциклопедія / редкол. Ю.А. Левенець (голова). – К.: Парламентське вид-во. – 2011. – С. 246–247, 445–446, 562, 651 (автор 4 статей).

ЯКОВЛЄВ ОЛЕКСАНДР ВІКТОРОВИЧ,

молодший науковий співробітник

(працював в інституті у 2011 – 2015 рр.)

Статті

Ціннісні характеристики індивіда як об'єкт маніпулятивного впливу в політиці // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 4 (54) – С. 48–55.

Етнополітичний дискурс засобів масової комунікації сучасної України: теоретичні контури дослідження // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 353–362.

Суб'єкти маніпулятивного впливу в політиці: сутність та класифікація // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 4 (72). – С. 113–121.

Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2012 (автор 7 статей).

ВІДДІЛ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ІСТОРІЇ

Книги

Українська революція і державність (1917–1920 рр.). – К.: Парламентське видавництво, 1998. – 248 с.

Події і особистості революційної доби: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2003. – 267 с.

Громадянсько-політична діяльність Володимира Винниченка (до 125-річчя від дня народження): збірник статей. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2006. – 280 с.

Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття: збірник. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – 581 с.

Український вибір: політичні системи XX століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник). – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 574 с.

Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття / Міжнародна науково-теоретична конференція 20–21 листопада 2007 р. та наукові дослідження. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 571 с.

Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / редкол. Б. Є. Патон (голова), В. М. Геєць (заст. голови), Ю. А. Левенець (заст. голови), В. Ф. Солдатенко (секретар) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 632 с.

Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій / В. Ф. Солдатенко (кер.) та ін.; НАН України; Ін-т. політ. і етнонац. досліджень. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 536 с.

Партії, державний апарат і влада в Україні: проблеми сьогодення в історичному дискурсі XX – початку XXI ст. // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – 410 с.

Держава, влада та громадянське суспільство у документах політичних партій України (кінець 1980-х – перша половина

2011 рр.) / керівник проекту – М. С. Кармазіна; довідковий матеріал – М. С. Кармазіна, Т. А. Бевз; упорядники – Т. А. Бевз (координатор проекту), Д. В. Вєдєнєєв, П. П. Гай-Нижник, О. М. Любовець, С. В. Полтавець, В. Д. Яремчук – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 808 с.

Партійна система сучасної України. Еволюція, тенденції та перспективи розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 24–25 листопада 2011 р. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 588 с.

Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.) / Енциклопедичний довідник: за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 588 с.

Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 р.: колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 400 с.

Парламентські вибори 2012 року в Україні. Наукові дослідження. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 364 с.

Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 96 с.

Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві: колективна монографія – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 296 с.

Суперечності ідентичностей в Україні та шляхи їх регулювання в контекстах політики громадянської консолідації української нації: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 169 с.

Донбас у системі інформаційної безпеки держави: регіональні особливості, зовнішні виклики, інструменти боротьби з антиукраїнською пропагандою: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 196 с.

Політичні ідентичності в сучасній Україні: колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2016. – 288 с.

КАРМАЗІНА МАРІЯ СТЕПАНІВНА,
завідувачка відділу,
доктор політичних наук, професор

Монографії, збірки статей

Ідея державності в українській політичній думці. Кінець XIX – початок XX століття. – К., 1998. – 351 с.

Леся Українка. – К.: Альтернативи, 2003. – 416 с. (Серія «Особистість і доба»).

Президентство: український варіант. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – 365 с.

Між історією і політикою. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 560 с.

Розділи в колективних монографіях

Наддніпрянська Україна в умовах системної загальноросійської кризи // Політична історія України. XX століття: У 6 т. / редкол.: І. Ф. Курас (голова) та ін. Т. 1: На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.) / Ю. А. Левенець (кер.), Л. П. Нагорна, М. С. Кармазіна. – К.: Генеза, 2002. – С. 93–144.

Революція 1905–1907 рр. в Україні: парадокси стрімкої політизації // Політична історія України. XX століття: У 6 т. / редкол.: І. Ф. Курас (голова) та ін. Т. 1: На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.) / Ю. А. Левенець (кер.), Л. П. Нагорна, М. С. Кармазіна. – К.: Генеза, 2002. – С. 145–218.

Західна Україна на шляхах політичної ідентифікації // Політична історія України. XX століття: У 6 т. / редкол.: І. Ф. Курас (голова) та ін. Т. 1: На зламі століть (кінець XIX ст. – 1917 р.) / Ю. А. Левенець (кер.), Л. П. Нагорна, М. С. Кармазіна. – К.: Генеза, 2002. – С. 219–268.

«Артхашастра»; «Відновлення української держави в програмах українських політичних партій кінця XIX – початку XX ст.»; «Відродження української політичної думки»; «Малоросійство»; «Маркетинг політичний»; «Менеджмент політичний»; «Масонство в Україні»; «Нагорна Лариса Панасівна»; «Народний суверенітет»; «Однопалатна парламентська система»; «Панчук Май Іванович»;

«Рекламування політичне»; «Солдатенко Валерій Федорович»; «Храмов Василь Олегович» // Політологічний словник. – К.: МАУП, 2005. – С.44–45, 101–103; 106–109; 453–454; 457; 463–465; 466; 504; 507–508; 541–542; 562; 636; 673–674; 747–748.

Політичні системи як об'єкт наукового дослідження через призму українського інтересу та української історії XX століття // Український вибір: політичні системи XX століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник). – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 7–44.

Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій: спільне й особливе // Український вибір: політичні системи XX століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник). – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 45–68.

Україна: політична історія. XX – початок XXI ст. / редрада: В. М. Литвин (голова) та ін. Редкол.: В. А. Смолій, Ю. А. Левенець (співголова) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 51–154.

Інститут президентства // Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності. – К.: Ніка-Центр, 2008. – С. 759–792.

Українська незалежність у трансформаційних лабіринтах // Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій / В. Ф. Солдатенко (кер.) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – С. 476–524.

Інститут президентства: між авторитаризмом і демократією // Сучасна українська політика. Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – С. 29–38.

Еволюція форми правління в Україні в контексті політики // Світоглядно-теоретичний вимір сучасної української політики. – К: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – С. 49–103.

Верховна Рада України III скликання (1998–2002 рр.) // Історія українського парламентаризму. Від парламентських форм організації політичного життя до сьогодення. – К.: Дніпро, 2010. – С. 524–534.

Фінансово-економічна криза в Україні: спроби подолання в умовах політичного протистояння // Проблеми української політики:

аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса. – 2010. – С. 39–50.

«Адамс Д.»; «Альтюссер Л. П.»; «Артхашастра»; «Бандитизм політичний»; «Вайль С».; «Вашингтон Д.»; «Вольтер»; «Гамільтон А.»; «Джеймісон Ф.»; «Дідро Д.»; «Загальна декларація прав людини»; «Зіньківський Т.»; «Кирило-Мефодіївське товариство»; «Кондорсе М.»; «Костомаров М.»; «Криза політична»; «Мор Т.»; «Нозік Р.»; «Пейн Т.» // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 13, 26, 41, 51, 82, 86, 120, 127, 169, 208, 222, 263, 328, 350, 370, 373, 465, 506, 547.

[Вступне слово. Довідковий матеріал] // Держава, влада та громадянське суспільство в документах політичних партій України (кінець 1980-х – перша половина 2011 р.). – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 808 с.

Національний суверенітет України в умовах глобалізації: Національна доповідь (у співавторстві). – К.: Парламентське видавництво, 2011 – 112 с.

Українська багатопартійність: становлення і розвиток; Аграрна партія України; Блок НДП; Блок партії пенсіонерів України; Виборчий блок Людмили Супрун – Український регіональний актив (УРА); Виборчий блок політичних партій «ЗУБР» (За Україну, Білорусію, Росію); Виборчий блок політичних партій «Команда Озимого Покоління»; Всеукраїнська партія міжнаціонального порозуміння «Новий Світ»; Всеукраїнська Партія Пенсіонерів; Всеукраїнська партія Центру «Громадянська злагода»; Всеукраїнське Об'єднання Християн; Всеукраїнське політичне об'єднання «Єдина Родина»; Демократична партія України; Єдиний Центр; Жіноча народна партія (об'єднана); Зелена екологічна партія України; Зелена екологічна партія України «Райдуга»; Зелена партія України; Зелена партія України – ХХІ; «КМКС» Партія угорців України; Колгоспна партія України; Комуністична партія України; Ліберально-демократична партія України; Народна партія України; Партія «Громадська сила»; Партія захисту інтересів селян України; Партія національного врятування України; Партія «Наш Дім Україна»; Партія Пенсіонерів України; Партія прав людини; Партія «Прагматичний вибір»; Партія Радикального

Прориву; ПАРТІЯ «РУСЬ»; Партія Свідомості Третього Тисячоліття; Партія Свободи»; Партія селян; Партія слов'янської єдності України; Партія труда; Патріотична партія України; Політична партія «Аграрно-Промисловий Союз»; Політична партія «Ведуча сила»; Політична партія Всеукраїнське об'єднання «Громада»; Політична партія «Європейська партія України»; Політична партія «Єдина Країна»; Політична партія «За красиву Україну»; Політична партія «За справедливість та добробут»; Політична партія «Захист місцевих інтересів народу»; Політична партія «ЗУБР»; Політична партія «Кияни передусім!»; Політична партія «Нова демократія»; ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «НОВЕ ЖИТТЯ»; Політична партія «Нові обличчя»; Політична партія «Партія нового покоління України»; Політична партія «Партія ПРАВА»; Політична партія «Партія Правозахисту»; Політична партія «Партія сильної влади»; Політична партія «Партія української молоді»; Політична партія «Права воля України»; Політична партія «ПРАВО І СПРАВЕДЛИВІСТЬ»; Політична партія «Пробудження»; Політична Партія «РЕНЕСАНС»; Політична партія «Сильна Україна»; Радикальна Партія Олега Ляшка; Республіканська Партія України; Робітнича Партія України (марксистсько-ленінська); Селянський Блок «Аграрна Україна»; Соціал-демократична партія молоді; Соціал-демократична партія України; Українська Народна Партія; Українська Народна партія «Собор»; Українська партія захисту прав споживачів; Українська партія «Зелена планета»; Українська партія зелених; Українська партія Справедливості – Союз ветеранів, інвалідів, чорнобильців, афганців (УПС – СВІЧА); Українська політична партія «Християнський рух»; Українська республіканська партія; Християнсько-Ліберальна партія України // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 4–60, 89, 108, 109, 122, 140,141, 154, 158, 160, 170, 174, 187, 194, 200, 202, 203, 204, 216, 219, 221, 252, 271, 303, 315, 332, 336, 342, 345, 349, 359, 362, 363, 365, 372, 383, 386, 397, 399, 400, 401, 404, 405, 408, 425, 427, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 442, 452, 454, 462, 463, 469, 475, 486, 489, 512, 515, 526, 528, 530, 532, 548.

Взаємовідносини влади, суспільства та особистості: проблеми та тенденції на шляху модернізації // Політичні проблеми сучасної України: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 251–352.

Етапи розвитку багатопартійності в Україні (кінець 1988–2011 рр.) // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 75–106.

Суспільна солідарність в Україні: проблеми і політичні засоби їх вирішення: аналітична доповідь (у співавторстві) / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – 64 с.

Кілька зауважень про особливості передвиборчого часу // Політичні партії України у парламентських виборах 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 5– 40.

ПАРТІЯ РЕГІОНІВ: технології управління процесом виборів// Політичні партії України у парламентських виборах 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 42–85.

Підсумки виборів (у цифрах і фактах) // Політичні партії України у парламентських виборах 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 339–369.

Особливості висвітлення виборчої кампанії 2012 р. європейськими виданнями (у співавторстві) // Політичні партії України у парламентських виборах 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 372–390.

Питання науково-технічної модернізації країни у програмах політичних партій // Інноваційна перспектив у стратегії національної консолідації: аналітична доповідь / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 153–172.

Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні: аналітична доповідь (у співавторстві) / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 64 с.

Оцінка вітчизняного законодавства, яке стосується громадських організацій // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці: аналітична доповідь / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 156–176.

Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність (у співавторстві) / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 184 с.

Fake-утворення і mock-об'єкти у контексті виборів до Верховної Ради України 2012 р. // Парламентські вибори 2012 року в Україні: наукові дослідження. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 39–47.

Політичні партії у процесі формування ринку громадянських ідентичностей // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 71–89.

Громадянська ідентичність в Україні в контексті зовнішньополітичних впливів // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 258–288.

Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві: аналітична доповідь (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 96 с.

Суперечності ідентичностей у сучасній Україні: підстави, прояви, ризики // Суперечності ідентичностей в Україні та шляхи їх регулювання в контекстах політики громадянської консолідації нації: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 7–32.

Інформаційний простір Донеччини: регіональні особливості // Донбас у системі інформаційної безпеки держави: регіональні особливості, зовнішні виклики, інструменти боротьби з антиукраїнською пропагандою: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – С. 35–63.

Вступ: актуальність, понятійно-категоріальний апарат, об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження; Теоретико-методологічні

засади дослідження та стан аналізу проблеми у вітчизняній літературі; Обґрунтування алгоритму дослідження політичних ідентичностей в міській громаді та вибору випадків (міських громад); Джерела дослідження; Результати аналізу процесу формування політичних ідентичностей у міських громадах: місто Донецьк; Післямова // Політичні ідентичності в сучасній Україні / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 4–80, 284–286.

Статті

Невідворотність демократії: кращі місця вже забронювані? // Віче. – 2003. – № 7. – С. 44–48.

Глобалізація: місця і ролі суб'єктів та об'єктів процесу // Людина і політика. – 2003. – № 4. – С. 72–82.

Референдуми в Україні: законодавче регулювання та практика проведення // Гуманітарні науки і сучасність: збірник наукових праць КНТЕУ. – 2003. – С. 151–59.

Інститут президентства: за і проти (у світлі цивілізаційного досвіду) // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К., 2004. – С. 112–121.

Інститут президентства: походження та сутність феномена // Політичний менеджмент. – 2004. – № 3. – С. 36–50.

Інститут президентства в Україні: стан та перспективи досліджень // Політичний менеджмент. – 2004. – № 5. – С. 122–136.

Політичні інститути: питання методології досліджень // Історичний журнал. – 2004. – № 12. – С. 3–8.

Конфліктогенність президенціалізму в Україні: об'єктивно-суб'єктивна зумовленість (1996–1996 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 26. – С. 308–329.

Деякі особливості президентства на пострадянському просторі (1991–2004 рр.) // Політичний менеджмент. – 2005. – № 3. – С. 28–41.

Напівпрезидентська форма правління: складнощі ідентифікації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 28. – С. 348–358.

«Первісний гріх» президентів (Грані політичної корупції в Україні. 1991–2004 рр.) // Наукові записки НаУКМА. – 2005. – Т. 45. – С. 43–50.

Демократи, соціалісти й «третя сила» в боротьбі за владу в Україні (1991–1994 рр.) // Політичний менеджмент. – 2005. – № 6. – С. 49–57.

Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях / співавтор О. Могилець // Політичний менеджмент. – 2006. – № 5. – С. 3–17.

Партійний вимір російського націоналізму в Україні // Історичний журнал. – 2006. – № 6. – С. 3–11.

Уклін учителю // Історичний журнал. – 2006. – № 5. – С. 114–117.

«Інститут» та «інституція»: проблема розрізнення понять // Політичний менеджмент. – 2006. – № 4. – С. 10–19.

Політична наука в Україні: дисертаційний аспект // Політичний менеджмент. – 2008. – № 3. – С. 17–28.

Кланова конкуренція у «післяпомаранчевий» період // Політичний менеджмент. – 2008. – № 4. – С. 33–47.

Еволюція структури президентського Секретаріату // Політичний менеджмент. – 2009. – № 3. – С. 60–68.

Прийняття політичних рішень: огляд методологічних підходів та моделей процесу // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2009. – Вип. 17. – С. 30–41.

Предмет політичної науки: підходи вітчизняних та зарубіжних дослідників // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет, Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – 2009. – № 22. – С. 111–120.

Політична наука: предмет, структура, методологія // Політичний менеджмент. – 2010. – №. 1. – С. 19–33.

Політичні поняття і категорії: відтінки, іпостасі, метаморфози logos'у // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2010. – Вип. 19. – С. 9–17.

Пріоритети й орієнтири Віктора Ющенка: аналіз президентських документів (2005 – поч. 2010 рр.) // Політичний менеджмент. – 2010. – № 4. – С. 53–64; № 5. – С. 50–67.

Партогенез: труднощі осмислення // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 4–20.

Українська багатопартійність: становлення і розвиток // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 3 (59). – С. 4–86.

Інформаційна прозорість влади: українська ситуація // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 4 (60). – С. 111–121.

Непрозорість української державної влади: причини і наслідки // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 6 (62). – С. 153–166.

Ідентичності у сучасному науковому дискурсі // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 4–28.

Питання науково-технічної модернізації країни у програмах політичних партій // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 254–275.

Суверенітет: еволюція витлумачення поняття та розвитку явища // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 164–189.

Політико-історична ідентичність Донецька: особливості зародження та формування міста та його людського ресурсу (у період до кінця 1980-х років) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 3–8.

Українські політичні партії: 2013 рік // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 127– 84.

Громадянські ідентичності в Україні у контексті зовнішньополітичних впливів // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 4 (71). – С. 21–51.

Алгоритм дослідження політичних ідентичностей в сучасній Україні (на прикладі ідентичностей міста/міської громади як політичного співтовариства) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 3 (77). – С. 4–77.

Суперечності ідентичностей у сучасній Україні: підстави, прояви, ризики // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 3 (77). – С. 144–170.

Інформаційний простір Донеччини: регіональні особливості // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 3 (77). – С. 171–198.

БЕВЗ ТЕТЯНА АНАТОЛІЇВНА,
доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник

Монографії

Між романтизмом і реалізмом (сторінки історії УПСР). – К.: ІПіЕНД НАН України, 1999. – 272 с.

Н. Я. Григоріїв – політик і вчений. – К.: ІММБ, 2003. – 284 с.

Українська державність: ідеологія, політика, практика (Система народоправства у теоретичних концепціях Н. Григорієва). – К.: ІПіЕНД НАН України, 2004. – 248 с.

Партія національних інтересів і соціальних перспектив (Політична історія УПСР). – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – 587 с.

Феномен «революція» у дискурсах мислителів, політиків, науковців. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 182 с.

Розділи в колективних монографіях

Українська революція і державність (1917–1920 рр.) (у співавторстві). – К.: Парламентське видавництво, 1998. – 248 с.

Історичні підстави української ідеї (еволюція феномена в контексті пошуків етнополітичних моделей) (у співавторстві) // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К.: ІПіЕНД НАН України, 2002. – С. 112–151.

Українська Народна Республіка та Українська Радянська Республіка – втілення суспільно-політичних альтернатив кінця 1917 р. // Український вибір: політичні системи ХХ століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник). – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 132–156.

Самостійницька модель державності: перший досвід утвердження ідеї // Український вибір: політичні системи ХХ століття і пошук власної моделі суспільного розвитку. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – С. 156–177.

Повалення самодержавства й досвід національного відродження на шляху республікансько-демократичних перетворень в Україні (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Суспільно-політичні

трансформації в Україні: від задумів до реалій/ В. Ф. Солдатенко (кер.) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – С. 116–187.

Пірамідальна будова суспільства у теоретичному вимірі О. Строніна // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / редкол. Б. Є. Патон (голова), В. М. Геєць (заст. голови), Ю. А. Левенець (заст. голови), В. Ф. Солдатенко (секретар) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – С. 396–411.

Діяльність Верховної Ради IV скликання (2002–2006 рр.) // Історія українського парламентаризму. Від парламентських форм організації політичного життя до сьогодення. – К.: Дніпро, 2010. – С. 535–551.

Діяльність Верховної Ради V скликання (2006–2007 рр.) // Історія українського парламентаризму. Від парламентських форм організації політичного життя до сьогодення. – К.: Дніпро, 2010. – С. 552–566.

Партії, державний апарат і влада в Україні: проблеми сьогодення в історичному дискурсі XX – початку XXI ст. // Проблеми української політики: аналітичні доповіді. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – С. 169–194.

Національний суверенітет України в умовах глобалізації. Національна доповідь / у співавторстві. – К.: Парламентське видавництво, 2011. – 112 с.

Наука и научная мысль как важнейшая сила преобразования и эволюции планеты. (Мысли В. Вернадского о науке и научной мысли) // Образ человека будущего: Кого и Как воспитывать в подрастающих поколениях. – К.: Кондор, 2011. – Т. 1. – С. 294–306.

Блок Бориса Олійника та Михайла Сироти; Виборчий блок партій «Вперед, Україно!»; Виборчий блок політичних партій «Демократична партія України – партія «Демократичний Союз»; Виборчий блок політичних партій «ЗА СОЮЗ»; Всеукраїнська партія «Нова Сила»; Всеукраїнська партія трудящих; «Всеукраїнська Політична партія – Екологія та Соціальний захист»; Всеукраїнська Чорнобильська народна партія «За добробут та соціальний захист народу»; Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»; Екологічна партія України; «Жінки за майбутнє» Всеукраїнське політичне об'єднання; НАРОДНА ЕКОЛОГІЧНА ПАРТІЯ; Народний Рух України за єдність; Об'єднана соціал-демократична партія України; Партія «ВІДРОДЖЕННЯ»; Партія «Віче»; Партія демократичного відродження України; Партія

економічного відродження; Партія «Єдина Україна»; Партія «Жінки України»; Партія захисників Вітчизни; Партія Зелених України; Партія «Міжрегіональний блок реформ»; Партія «Народна влада»; Партія регіонів; «Партія «РОДИНА»; Партія «Сам за себе»; Партія «СЕЛЯНСЬКИЙ БЛОК АГРАРНА УКРАЇНА»; Партія Слов'янського Відродження; Партія «Союз»; Партія «Український Національний Конгрес»; Партія Християнсько-Демократичний Союз»; Політична партія «Блокова партія»; Політична партія «Велика Україна»; Політична партія «Відродження та розвиток»; Політична партія «Вітчизна»; Політична партія «ВЛАСНА СИЛА»; Політична партія «Всеукраїнська партія «Дітей війни»; Політична Партія «Всеукраїнський патріотичний союз»; Політична партія «Громадянська позиція»; Політична партія «Демократичний альянс»; Політична партія «Духовна Україна»; Політична партія «Європейська платформа»; Політична партія «Красива Україна»; Політична партія «Ліберально-гуманістична партія «Товариш»; Політична партія «Мерітократична партія України»; Політична партія «Міст»; Політична партія «Молодь до ВЛАДИ»; Політична партія «Народна ініціатива»; Політична партія «Народна Самооборона»; Політична партія «Народний парламент»; Політична партія «Народно-трудовий союз України»; Політична партія «Наша Україна»; Політична партія «Наш час»; Політична партія «Організація Українських Націоналістів»; Політична партія «Партія Народний Захист»; Політична партія «Партія українського народу»; Політична партія «Політичне об'єднання «Пряма дія»; Політична партія «Робітнича партія України»; Політична партія «Сила і Честь»; Політична партія «Совість України»; Політична партія «Соціал-Патріотична Асамблея Слов'ян»; Республіканська Християнська партія; Соціал-демократична партія України; Соціалістична партія України; Трудовий конгрес України; Українська Консервативна партія; Українська Консервативна Республіканська партія; Українська міжпартійна асамблея; Українська народно-демократична партія; Українська національна асамблея; Українська Національна Консервативна партія; Українська національна партія; Українська партія «Єдність»; Українська республіканська партія «Собор»; Українська селянська демократична партія; Українська соціал-демократична партія; Українська християнсько-демократична партія; Український Народний Блок

Костенка і Плюща; Християнсько-демократична партія України // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – С. 97, 124, 137, 140, 157, 159, 161, 162, 163, 193, 199, 266, 281, 191, 296, 301, 308, 311, 312, 313, 315, 316, 324, 327, 349, 362, 364, 365, 371, 374, 383, 384, 385, 391, 392, 394, 396, 398, 410, 412, 414, 417, 418, 419, 422, 423, 425, 427, 435, 439, 441, 442, 443, 445, 446, 448, 449, 450, 451, 453, 454, 457, 458, 459, 460, 461, 464, 482, 486, 491, 506, 508, 515, 516, 517, 518, 521, 525, 534, 537, 539, 540, 543, 547.

Влада, суспільство, громадянин: проблеми взаємодії в сучасній Україні. Аналітична доповідь (у співавторстві) / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 64 с.

Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» як базова партія для електоральної діяльності опозиції // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 р.: колективна монографія ; за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 85–125.

Партія Наталії Королевської «Україна – Вперед!»: нереалізована мрія // Політичні партії України у парламентській виборчій капанії 2012 р.: колективна монографія ; за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 325–338.

Державний суверенітет України: виклики і загрози // Політико-ідеологічний процес в українському суспільстві в умовах модернізації: порівняльний аналіз. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 70–87.

Держава і суспільство в Україні: історія і сучасність (у співавторстві) / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – 184 с.

Альтернативні правлячі опозиційні погляди на проблему розвитку громадянського суспільства та його взаємовідносини з владою // Держава і громадянське суспільство в Україні: пошук концепції співпраці: аналітична доповідь / за ред. О. М. Майбороди. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 89–105.

Передмова. Післямова // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 4–15; 287–290.

Позиція держави у становленні громадянської ідентичності в Україні // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 16–44.

Громадяни як маркер репрезентації громадянської ідентичності // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 45–70.

Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві: аналітична доповідь (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 96 с.

Донбас через призму державної політики інформаційної безпеки: недоліки законодавчо-правової бази // Донбас у системі інформаційної безпеки держави: регіональні особливості, зовнішні виклики, інструменти боротьби з антиукраїнською пропагандою / Аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 7–34.

Політика держави у сфері ідентичностей: аналіз правового забезпечення запобігання конфліктності й функціонування механізмів консолідації нації // Суперечності ідентичностей в Україні та шляхи їх регулювання в контекстах політики громадянської консолідації української нації: аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 33–61.

Національна ідея у визначенні сутності та змісту українознавства // Українознавство: концептуальні та теоретико-методологічні основи розвитку / П. П. Гай-Нижник – кер. авт. кол., Т. А. Бевз, О. Є. Гомотюк та ін. – К., 2015. – С. 233–249.

Результати аналізу процесу формування політичних ідентичностей у міських громадах: місто Одеса // Політичні ідентичності в сучасній Україні: колективна монографія ; за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2016. – С. 112–160.

Підручники

Українознавчі дослідження у добу сталінського тоталітаризму (1933 – початок 50-х років XX ст.) // Історія українознавства: навчальний посібник. – К.: Альма-Матер, 2011. – С. 287–318.

Статті

Українська Центральна Рада і Тимчасовий уряд (березень–травень 1917 р.) // Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Історія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 1995. – Вип. 33. – С. 88–95.

Українська громада Петрограда в березні 1917 р. // Історико-філологічний вісник Українського Інституту. – М., 1997. – Т. 1. – С. 31–37.

Центральна Рада – чинник української національної державності // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 1997. – Вип. 2. – С. 22–28.

Центральна Рада і Українські Установчі Збори // Центральна Рада і український державотворчий процес (до 80-річчя створення Центральної Ради). – К.: Інститут історії України, 1997. – С. 59–69.

Українська партія соціалістів-революціонерів у період Гетьманату // Гетьман Павло Скоропадський та Українська Держава 1918 року. Науковий збірник, присвячений 125-річчю від дня народження Гетьмана Павла Скоропадського та 80-річчя проголошення Української Держави 1918 року. – К., 1998. – С. 103–105.

Центральна Рада і Українські Установчі Збори // Історія в школах України. – 1998. – № 2. – С. 8–12.

Ідея соборності в програмних документах політичних партій // Українська соборність: Ідея, досвід, проблеми (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 року). – К.: ІПіЕНД НАН України. – 1999. – С. 94–105.

З історії політичної думки часів української революції (на основі програмових документів УПСР) // Наукові записки. Національний університет «Києво-Могилянська Академія». Спеціальний випуск. У двох частинах. Том 9. – К.: Видавничий дім «КМ Academia», 1999. – Ч. 1. – С. 181–185.

Лідер українських соціал-демократів (Микола Порш) (у співавторстві) // Українська ідея та її творці (друга половина XIX – початок XX століття). – К., 1999. – С. 177–197.

Форми державного управління в теоретичних концепціях українських есерів // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: збірник наукових праць. – К., 1999. – С. 152–159.

Українська партія соціалістів-революціонерів: історичний нарис // Україна на порозі XXI століття: актуальні питання історії: збірник наукових праць. – К.: Стилос, 1999. – С. 156–167.

Проблеми війни й миру в Україні в умовах суспільних потрясінь // Україна: ретроспектива та перспектива: збірник наукових праць. – К., 1999. – С. 74–82.

Національне питання в діяльності Української партії соціалістів-революціонерів // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 1999. – Вип. 8. – С. 37–45.

Лицар революції (Микола Миколайович Ковалевський) // Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства. – К.: Стилос, 1999. – С. 145–156.

Українська революція в концепції УПСР // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 1999. – Вип. 9. – С. 79–82.

Суспільні рухи в Україні в 1917–1920 роках в оцінці Н. Я. Григорієва // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 1999. – Вип. 7. – С. 22–36.

УПСР: передмови створення і основні програмові засади // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 1999. – Вип. 7. – С. 160–178.

Діячі Поділля в період української революції // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: Історичні науки. – Кам'янець-Подільський державний університет, 1999. – Т. 3 (5). – С. 233–242.

Держава в теоретичних концепціях Н. Я. Григорієва // Нова політика. – 1999. – № 3. – С. 48–52.

До питання про націю // Україна: вчора, сьогодні, завтра: збірник наукових праць. – К., 1999. – С. 151–161.

До питання про національну ідею // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 2000. – Вип. 10. – С. 11–20.

До питання про формування нації (за творчим спадком Н. Я. Григорієва) // Етнічна історія народів Європи. Історико-етнологічні дослідження і національна ідея. – К., 2001. – С. 34–39.

До питання формування української нації на зламі XIX–XX століть // Схід і Захід України: проблеми єднання. – Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 2001. – Вип. 13. – С. 20–31.

Політичні ідеї і концепції Української партії соціалістів-революціонерів (за кордоном) // Гуманітарний журнал. – 2001. – Літо–Осінь. – С. 55–61.

Етапи становлення української державності // Військо України. – 2001. – № 1–2. – С. 33–35; № 3–4. – С. 32–35.

Формування системи народоправства в період діяльності Української Центральної Ради // Українська Центральна Рада:

поступ націєтворення та державобудівництва. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2002. – С. 260–272.

Теорія еліт В. Липинського // В. Липинський в історії України: до 120-річчя з дня народження). – К., 2002. – С. 12–21.

М. Грушевський та Українська партія соціалістів-революціонерів // Михайло Грушевський – науковець і політик у контексті сучасності. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2002. – С. 208–216.

Політична система суспільства: теоретичні і практичні аспекти на прикладі України // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 2002. – Вип. 18. – С. 5–18.

Феномен української еміграції кінця XIX – початку XX ст. (за матеріалами Ю. Бачинського) // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 2002. – Вип. 18. – С. 62–70.

Політик і вчений (До 120-річчя з дня народження Н. Я. Григорієва) // Український історичний журнал. – 2003. – № 2. – С. 74–88.

Пошук шляхів вирішення українського питання Українською партією соціалістів-революціонерів у еміграції // Україна. Вчора, сьогодні, завтра: збірник наукових праць. – Запоріжжя, 2003. – С. 209–218.

Соціологічна концепція виникнення держави Никифора Григорієва // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2003. – № 3. – С. 183–194.

Народовладдя як система українського державотворення (за творчим спадком Н. Я. Григорієва) // Події і особистості революційної доби: збірник. – К.: ІПіЕНД НАН України. – 2003. – С. 164–204.

Перша річниця діяльності Центральної Ради в оцінках її лідерів // Україна: від самостійності до соборності (22 січня 1918–22 січня 1919 років) – К.: ІПіЕНД НАН України. – 2004. – С. 84–93.

Проблема українсько-польських стосунків у працях І. Лисяка-Рудницького (у співавторстві) // Гілея: науковий вісник. – 2005. – № 3 (липень–вересень). – С. 204–213.

Політик-творець (Микита Шаповал в оцінці Никифора Григорієва) // Гілея: науковий вісник. – 2005. – № 5. – С. 204–213.

Початки військових формувань в Україні як спроба створення власної армії (березень-квітень 1917 р.) // Наукові записки ІПіЕНД НАН України. – 2005. – Вип. 28. – С. 75–86.

Українська національна вдача (ментальність) у контексті досліджень українознавства // Збірник наукових праць Науково-

дослідного інституту українознавства. – К.: Поліграфічний центр «Фоліант», 2006. – Т. XI. – С. 449–463.

Орієнтир історика – «це приклад особистостей, життя і діяльність яких випало досліджувати» (до 60-річчя від дня народження Валерія Солдатенка) // Українознавство. Науковий, громадсько-політичний, культурно-мистецький, релігійно-філософський педагогічний журнал. – 2006. – № 2. – С. 68–70.

Концепт національної еліти у дискурсі сучасного політичного процесу // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – Т. 2. – С. 23–39.

Еволюція світогляду В. Винниченка та створення концепцій «конкордизму» та «колектократії» // Громадсько-політична діяльність Володимира Винниченка (до 125-річчя від дня народження): збірник статей. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2006. – С. 245–267.

Політична і етнополітична культура як об'єкт досліджень // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2006. – Вип. 30. – Кн. 1. – С. 77–87.

Політична думка в листівках 1917 р. // Історичний журнал. – 2006. – № 5. – С. 113–117.

Українська еміграція у контексті українізації // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2006. – Вип. 29. – С. 47–59.

Трансформація владної вертикалі у добу Центральної Ради // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2006. – Вип. 32. – С. 52–88.

Формування національної свідомості українця (на прикладі становлення світогляду Н. Григорієва) // Українознавство. – 2007. – № 4. – С. 122–130.

«Політики» і «політикани» у структурі владних відносин // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2007. – Вип. 36. – С. 285–295.

Сучасна українська діаспора: проблеми і перспективи // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2007. – Вип. 34. – С. 47–59.

Мистецтво бути політиком у дискурсі політичної думки // Сучасна українська політика. Політики й політологи про неї. – К., 2007. – Вип. 10. – С. 168–178.

Олександр Стронін та його роль у становленні політичної науки в Україні // Український історичний журнал. – 2007. – № 5. – С. 96–109.

Українська революція крізь призму Чотирьох Універсалів // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2007. – Т. XV. – С. 275–285.

Сергій Єфремов і ідея створення української політичної партії // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2007. – Т. XVI. – С. 190–200.

Політика як наука в рецепції Олександра Строніна // Політичний менеджмент. – 2007. – № 5. – С. 170–180.

Проблеми й особливості формування української політичної еліти в добу Центральної Ради // Історичний журнал. – 2007. – № 6. – С. 86–99.

Створення центрального виконавчого органу України в 1917–1918 рр. // Україна в революційних подіях перших десятиліть XX століття. Матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції. 20–21 листопада 2007 р. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2007. – С. 127–142.

Концепт національного виховання у науковому доробку Н. Григорієва // Українознавство. – 2007. – № 1. – С. 68–73.

Склад і національні особливості держави в рецепції Н. Григорієва // Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку. – К: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – С. 527–538.

Україна в революційних процесах перших десятиліть XX ст. // Українознавство. – 2008. – № 1. – С. 110–113.

Політика й політична культура у дискурсі наукової спадщини В. Липинського // В'ячеслав Липинський в історії, теорії і практиці українського державотворення. – Луцьк: Вежа, 2008. – С. 41–51.

Традиции народнического движения и его влияния на формирование неонароднических политических партий // Украина и украинцы: образы, представления, стереотипы. Русские и украинцы во взаимном общении и восприятии. – М., 2008. – С. 95–107.

Соціально-економічні трансформації у добу Центральної Ради // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2008. – Вип. 39. – С. 91–108.

Націонал-комунізм як дилема національного відродження // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2008. – Вип. 40. – С. 314–324.

Пошук моделі національно-державного будівництва у добу Директорії // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. Тематичний випуск XXIV. Соціальні та національні чинники революцій і реформ в Україні: проблеми взаємовпливів (до 90-річчя УНР). – Запоріжжя: «Просвіта», 2008. – С. 131–141.

Соборність як складовий елемент української національної ідеї // Україна: від самобутності до соборності. – К., 2008. – С. 5–10.

«Українське питання» та спроба його розв'язання на початку XX ст. Українською партією соціалістів-революціонерів // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2008. – Т. XXII. – С. 320–337.

«Соборність» і «регіоналізм» у контексті суспільно-політичної думки // Регіональні проблеми української історії. – Умань, 2008. – Вип. 1.– С. 5–17.

Український вимір політичної історії (До виходу наукового видання «Україна: Політична історія. XX – початок XXI століття» // Українознавство. – К.: Парламентське видавництво, 2008. – № 1. – С. 307–311.

Феномен «української революції» в суспільно-політичній думці (спроба історико-політологічного аналізу) // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. Міжнародна науково-теоретична конференція 20–21 листопада 2007 р. та наукові дослідження. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2008. – С. 65–130.

Українська партія соціалістів-революціонерів в Центральній Раді та Генеральному Секретаріаті: між конструктивністю і опозиційністю // Український історичний журнал. – 2009. – № 2. – С. 106–122.

Традиції народництва в Україні та їх роль у створенні Української партії соціалістів-революціонерів // Історичний журнал. – 2009. – № 4. – С. 3–14.

Діяльність закордонної делегації Української партії соціалістів-революціонерів // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – 2009. – Т. XXIII. – С. 368–386.

Українські есери в пошуках компромісу між різними політичними силами в добу Директорії // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – Вип. 43. – С. 162–189.

До історії взаємин Великого Учителя та Великого Учня (До історії стосунків О. Строніна та М. Драгоманова) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – 2009. – Т. XXIV. – С. 261–277.

Штрихи до формування світогляду В. Вернадського й аналіз «українського питання» в його житті і діяльності // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – 2009. – Т. XXV. – С. 135–151.

Політичні партії як основа політичного простору демократичного суспільства // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2009. – Вип. 44. – С. 116–126.

Розвиток ідей громадянськості та практика їх реалізації в XIX ст. // Українознавство XXI ст.: виміри розвитку. – К.: УАІД Рада, 2009. – С. 276–285.

Трансформація виборчої системи в умовах української політичної дійсності // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 50. – С. 6–17.

Феномен С. Петлюри та «петлюрівщини» у дискурсі Н. Григорієва // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Умань, 2010. – Вип. 3.– С. 31–43.

Політична структуризація та діяльність парламентських фракцій у Верховній Раді України четвертого скликання // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 48. – С. 168–190.

Ідеї соціалізму і громадянського суспільства як ключові елементи теорії праці С. Подолинського (До 160-річчя від дня народження) // Українознавство. – 2010. – № 4. – С. 100–108; 2011. – № 1. – С. 60–64.

Наука і «науковий світогляд» у дискурсі світобачення Володимира Вернадського // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – 2010. – Вип. 8. – С. 95–107.

Інструкція Тимчасового уряду як каталізатор боротьби за соборність етнічних українських земель // Історичний журнал. – 2010. – № 1–3. – С. 14–26.

Ідеї лібералізму в суспільно-політичному дискурсі В. Вернадського // Політичний менеджмент. – 2011. – № 1. – С. 160–167.

Утвердження ідеї соборності в документах Центральної Ради // Соціологія, політологія, історія: зб. наук. праць. – К.: Вид-во нац. авіа. ун-ту «НАУ–друк», 2011. – Вип. 1–2. – С. 49–56.

Філософський світ ідей академіка Володимира Вернадського // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – К.: КУТЕП, 2011. – Вип. 9. – С. 5–21.

Ідея «громадянського суспільства» в українській суспільно-політичній думці // Религия и гражданское общество: геополитическое измерение глобализации культурного пространства. Материалы IX международного семинара. – Севастополь: Вебер, 2011. – С. 41–49.

Конституційна реформа як складова трансформації політичної системи України // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К.: Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2011. – Вип. 23. – С. 34–43.

Інституціоналізація політичних партій як процес // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 53. – С. 31–44.

Політичний процес в Україні: традиції і інновації політичної модернізації // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 56. – С. 25–39.

Інтелігенція та народ: взаємодія чи протистояння? (у дискурсі світобачення В. Вернадського) // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – К.: КУТЕП, 2011. – Вип. 11. – С. 8–20.

Еволюція ідей національної державності у програмних документах Української партії соціалістів-революціонерів // Збірник наукових праць Національного наукового-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії. – К., 2011. – Том XXVII. – С. 289–301.

Ліберальні ідеї в світогляді та працях Володимира Вернадського // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – К.: ВІР УАН, 2011. – С. 26–39.

Ідеї конституціоналізму у науковій спадщині М. С. Грушевського // Український парламентаризм: проблеми історії та

сучасної політичної практики (до 145-річчя від дня народження Михайла Грушевського. – К.: Український інститут національної пам'яті, 2012. – С. 152–161.

«Інтелігенція» і «революція» крізь призму «Віх» // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – К.: КУТЕП, 2012. – Вип. 12. – С. 8–30.

Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» на старті парламентської виборчої кампанії 2012 р. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 3 (59). – С. 119–156.

Консервативні партії сучасної України: традиція чи модернізація // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 85–96.

Еволюція та особливості феномену назв сучасних політичних партій // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – С. 163–185.

Історичні і соціокультурні засади політичної ідентичності міста Одеси // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65).– С. 190–212.

Суверенітет як невід'ємна ознака держави у документах і практиці українського державотворення // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 53–85.

Процес формування партії «нового типу»: боротьба за впізнаваність і електорат // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 1 (63). – С. 130–145.

Філософія любові Володимира Вернадського (... Любов, що рухає сонце і світила...). До 150-річчя від дня народження // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – К.: КУТЕП, 2013. – Вип. 15. – С. 8–20.

Науковий світогляд – методологічна основа творчості Володимира Вернадського. До 150-річчя від дня народження // Світогляд. – 2013. – № 1. – С. 20–30.

Особливості формування громадянської ідентичності в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 236–246.

Прояви європейської ідентичності в місті Одесі // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 184–220.

Феномен «Майдану» як маркер формування політичної ідентифікації міської громади Одеси // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 29–49.

Приютинське братство як форма людської самореалізації і феномен інтелектуальної культури (До 150-річчя від дня народження В. І. Вернадського) // Університетська кафедра. – 2014. – № 3. – С. 147–164.

Політика, влада, демократія як складові громадянської позиції Володимира Вернадського // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – К.: КУТЕП, 2014. – Вип. 17. – С. 109–125.

Особливості формування громадянської ідентичності в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 3 (71). – С. 236–246.

Культурна ідентичність інституціоналізована політичними засобами // Актуальні питання музейної та пам'яткоохоронної діяльності: зб. наук. праць КНУКіМ. – К.: Логос, 2014. – С. 87–99.

Взаємодія опозиції, громадянського суспільства і влади у політичному полі України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 4–5 (72–73). – С. 4–21.

Символічна репрезентація громадянської ідентичності в умовах перехідного суспільства // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 3–19.

Українці і росіяни під прицілом російської пропаганди // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 1 (75) – С. 150–163.

Суперечності ідентичностей в Донбаському регіоні // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 3 (77). – С. 120–143.

Політика держави у сфері ідентичностей: функціонування механізмів консолідації нації // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 5–6 (79–80). – С. 281–299.

ГАЙ-НИЖНИК ПАВЛО ПАВЛОВИЧ,

доктор історичних наук,
старший науковий співробітник

(працював в інституті у 2008–2012 рр.)

Монографія

УНР та ЗУНР: становлення органів влади і національне державотворення (1917–1920 рр.). – К.: ЩеК, 2010. – 304 с.

Розділи в колективних монографіях

Організація управління УНР доби Центральної Ради (1917 р. – початок 1918 р.) (у співавторстві) // Нариси історії державної служби в Україні. – К.: Ніка-Центр, 2008. – С. 167–182.

Державотворчий процес в УНР доби Директорії (кінець 1918–1920 рр.) (у співавторстві) // Нариси історії державної служби в Україні. – К.: Ніка-Центр, 2008. – С. 199–220.

Державотворчий процес в Західноукраїнській Народній Республіці (у співавторстві) // Нариси історії державної служби в Україні. – К.: Ніка-Центр, 2008. – С. 221–235.

Організація управління в УНР доби Центральної Ради (у співавторстві) // Історія державної служби в Україні. – Т. 1. – К.: Ніка-Центр, 2009. – С. 409–448.

Державотворчий процес в УНР доби Директорії (у співавторстві) // Історія державної служби в Україні. – Т. 1. – К.: Ніка-Центр, 2009. – С. 475–507.

Державотворчий процес у Західноукраїнській Народній Республіці (у співавторстві) // Історія державної служби в Україні. – Т. 1. – К.: Ніка-Центр, 2009. – С. 509–543.

Переворот П. Скоропадського: причини і рушійні сили // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / редкол. Б. Є. Патон (голова), В. М. Геєць (заст. голови), Ю. А. Левенець (заст. голови), В. Ф. Солдатенко (секретар) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – С. 213–233.

Всеукраїнське об'єднання «Свобода» на старті парламентських виборів 2012 р. (у співавторстві) // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 224–235.

Брошури

Науково-документальна збірка до 90-річчя запровадження державної служби в Україні (у співавторстві). – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2008. – 124 с.

Банківська система України: виміри глобальної фінансової кризи. Експертно-аналітична доповідь (у співавторстві). – К.: Дорадо-друк, 2009. – 64 с.

Економічна безпека банківської системи в контексті нового курсу реформ в Україні в 2010–2015 років (у співавторстві) // Експертно-аналітична доповідь. – К.: Дорадо-друк, 2010. – 64 с.

Статті

Зовнішня фінансова політика Директорії та уряду УНР: київський період (14 грудня 1918 р. – 5 лютого 1919 р.) // Україна дипломатична – 2008. Науковий щорічник. – К., 2008. – Вип. IX. – С. 171–196.

На шляху до Української державності в Закарпатті (реконструкція визвольних змагань у XIX – початку XX ст.) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К.: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2008. – Т. XXII. – С. 300–319.

Головна Квартира Ясновельможного Гетьмана всієї України (Штаб Гетьмана та Особи біля Гетьмана) // Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контроверсії. – К.: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – С. 85–104.

Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення і крах ідеалу Соборної України // Регіональні проблеми української історії. – Умань, 2008. – Вип. 1. – С. 44–58.

Народне міністерство фінансів УНР: проблеми становлення (січень – квітень 1918 р.) // Український історичний журнал. – 2008. – № 1. – С. 59–74.

Фінансові аспекти Берестейського договору 1918 р. для УНР // Формування та діяльність українських національних урядів періоду Української революції 1917–1921 рр. – Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2008. – С. 200–213.

Ігор Кістяківський – державний секретар і міністр внутрішніх справ Української Держави: нариси до політичного портрета //

Науково-документальна збірка до 90-річчя запровадження державної служби в Україні. – К.: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2008. – С. 71–82.

Остання з Гетьманського Роду – Олена Отт-Скоропадська // Література та культура Полісся. – Ніжин: Вид-во НДПУ ім. М. Гоголя, 2009. – Вип. 49. – С. 92–106.

Становлення вищих державних органів влади в Українській Народній Республіці (1917–1918 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2009. – Вип. 43. – С. 82–99.

Ставлення польського революційного руху в Наддніпрянській Україні до питання самостійності УНР (1917–1918 рр.) (у співавторстві) // Шляхи становлення незалежності Польщі і України: минуле, сучасне, майбутнє. Матеріали V Міжнар. наук. конф., 15–16 листопада 2008 року / уклад. І. В. Баладинська ; Польське наукове товариство у Житомирі, Житомирський держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир : [б.в.], 2009. – С. 50–68.

Формування органів державної влади та управління ЗУНР (1918–1920 рр.) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К.: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2009. – Вип. XXIII. – С. 326–348.

Формування центральних та місцевих органів виконавчої влади в Україні за доби Центральної Ради (1917–1918 рр.) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К.: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2009. – Вип. XXIV. – С. 229–270.

Налагодження державної служби в добу Української революції // Державна служба України в історичному контексті: проблеми становлення та розвитку / Головне управління державної служби України. – К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2009. – С. 37–90.

Податкова політика Центральної Ради та уряду УНР (січень – квітень 1918 р.) // Історія торгівлі, податків та мита. – Дніпропетровськ: АМСУ, 2009. – Вип. 2. – С. 260–280.

Справа Deutsche Luft Reederei (або коли і на яких умовах урядові УНР переправлялися гроші з Німеччини) // Україна дипломатична. – К., 2009. – Вип. X. – С. 441–457.

Matter of «Deutsche Luft Reederei» // Ukraina dyplomatychna (Diplomatic Ukraine). – K., 2009. – Is. X. – P. 424–438.

Слов'янські землі Центральної і Південної Європи в дипломатії Наполеона Бонапарта (1805–1811 рр.) (у співавторстві) // Культурологічний альманах. – К.: ІМВ НАУ, 2009. – Вип. 5. – С. 222–235.

Взаємини Директорії та уряду УНР в період від їхнього прибуття до Кам'янця-Подільського і до остаточного виходу на чужину (березень 1919 – листопад 1920 рр.) // Кам'янець-Подільський – остання столиця Української Народної Республіки. – Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2009. – С. 162–183.

Акт Злуки УНР і ЗУНР: втілення і крах ідеалу Соборної України // Соборність (Ізраїль). – 2009. – № 1. – С. 63–81.

«Супруніада»: уряд Директорії проти Фінансової агентури УНР в Німеччині (1919–1921 рр.) // Київська старовина. – 2010. – № 1. – С. 46–70.

Кам'янець-Подільський: подорож в історію України й Центрально-Східної Європи // Пам'ять століть. – 2010. – № 3. – С. 186–197.

Ігор Кістяківський: особистість, політик, державний діяч України // Гілея: науковий вісник. – 2010. – Вип. 38. – С. 38–53.

Зародження урядової та державної служби в Україні за Центральної Ради // Становлення і розвиток української державності. – К.: ДП Видавничий дім «Персонал», 2010. – Вип. 4. – С. 30–43.

Повалення УНР і переворот П. Скоропадського у 1918 р.: причини і рушійні сили (внутрішні та зовнішні чинники) // Україна дипломатична. – К., 2010. – Вип. XI. – С. 421–461.

Українська валюта з Німеччини для уряду Директорії УНР (до питання про діяльність Фінансової агентури УНР в Берліні, «Супруніада» та встановлення дати загибелі Д. Вітовського) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – № 4 (48). – С. 325–348.

Особисті ад'ютанти й секретарі П. Скоропадського (до історії функціонування Головної квартири гетьмана України) // Український історичний журнал. – 2010. – № 6. – С. 106–126.

Начальники особистого Штабу гетьмана П. Скоропадського // Військово-історичний альманах. – 2010. – № 21 (2). – С. 45–56.

Український консерватизм і Гетьманський рух у XX ст.: нариси історії становлення та розвитку // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 43 (№ 1). – С. 15–38.

Солідаризм як соціально-політична концепція: нарис історії розвитку в Європі та Україні // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 44 (№ 2). – С. 5–24.

Власна Його світлості пана гетьмана всієї України канцелярія (29 квітня – 14 грудня 1918 р.) // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Спецвипуск. – Ч. 1. – С. 67–75; Ч. 2. – 54–62.

Повалення Гетьманату П. Скоропадського: підготовка та здійснення (1918 р.) // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Ч. 1. – С. 18–29; Ч. 2. – 88–99; Ч. 3. – 5–15.

Державний переворот 29 квітня 1918 р.: причини та перебіг захоплення влади П. Скоропадським // Український історичний журнал. – 2011. – № 4. – С. 132–164.

Ідеологія сучасних українських консервативних політичних партій (з огляду на програмові засади УНКП та УКП) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 94–115.

Карпатская Украина в 1939 г. как одна из «разменных монет» Мюнхенского договора // Западная Белоруссия и Западная Украина в 1939–1941 гг.: люди, события, документы. – СПб.: АЛЕТЕЙЯ, 2011. – С. 25–42.

Олександр Палтов – заступник міністра закордонних справ Української Держави (1918 р.) // Україна дипломатична. – К., 2011. – Вип. XII. – С. 869–881.

Власний Штаб гетьмана П. Скоропадського: структура, штати, завдання (1918 р.) // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Ч. 1. – С. 73–80; Ч. 2. – С. 91–101; Ч. 3 – С. 65–71.

Конституційний процес в Україні за Центральної Ради: від автономії до державності (червень 1917 – січень 1918 рр.) // Київська старовина. – 2011. – № 6 (402).– С. 42–60.

Створення Демократичної партії України та її позиція щодо путчу ГКЧП (1990–1991 рр.) // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 539–551.

Всеукраїнське об'єднання «Свобода» на старті парламентських виборів 2012 р. (грудень 2011 р. – лютий 2012 р.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 3 (59). – С. 157–196.

«Фронт Змін» А. Яценюка на старті парламентських виборів 2012 р. (грудень 2011 р. – лютий 2012 р.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 121–152.

Особиста охорона Гетьмана Павла Скоропадського (1918 р.) // Київська старовина. – 2012. – № 1 (403). – С. 73–86.

Блок Безпартійних «Сонце»; Блок Лазаренка; Блок «Лівих та лівоцентристських сил»; Блок Юлії Тимошенко; Виборчий блок політичних партій «КУЧМА» (Конституція – Україна – Честь – Мир – Антифашизм); Всеукраїнська козацька партія; Всеукраїнська партія духовності і патріотизму; Всеукраїнська партія Народної Довіри; Громадянська партія «ПОРА»; Громадянський блок ПОРА–ПРП; Комуністична партія робітників і селян; Комуністична партія України (оновлена); Народна Партія; Народний Рух України; Народно-Демократична партія патріотів України; Партія відродження села; Партія вільних демократів; Партія державного нейтралітету України; Партія «За Права Людини»; Партія «Київська Русь»; Партія «Національно-демократичне об'єднання «Україна»; Партія національно-економічного розвитку України; Партія «Реформи і порядок»; Партія «РОДИНА»; Партія «Солідарність»; Партія «Солідарність жінок України»; Партія «Соціалістична Україна»; Політична партія «Громадський контроль»; Політична партія «Громадянська позиція»; Політична партія «Закон і Порядок»; Політична партія «За Україну!»; Політична партія «Інформаційна Україна»; Політична Партія «КОЗАЦЬКА СЛАВА»; Політична партія «Народна воля»; Політична партія «Народна Самооборона»; Політична партія «Партія Народний порядок»; Політична партія «Праведність»; Політична партія «Союз Лівих Сил»; Українська морська партія; Українська соціал-демократична партія // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 97, 99, 101, 113, 142, 150, 151, 155, 182, 184, 220, 239, 267, 274, 286, 297, 299, 309, 314, 320, 333, 334, 353, 358, 367, 368, 370, 391, 399, 401, 407, 409, 418, 419, 436, 446, 450, 455, 511, 539.

Українсько-більшовицька дипломатична війна в Німеччині за українську спадщину // Нетреба Ю. Б. Протистояння дипломатичних представництв УСРР та УНР в Німеччині (1921–1922). – К.: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, 2012. – С. 7–22.

Інститут місцевих комісарів та комендантів за Центральної Ради (1917–1918 рр.) // Наукові записки. Серія педагогічні та історичні науки. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. IV (104). – С. 244–256.

Інститут державних повітових комісарів, повітових національних рад та жандармерії у ЗУНР // Становлення і розвиток української державності. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Державне управління та місцеве самоврядування в Україні в контексті європейської інтеграції», м. Київ, МАУП. – К.: ДП Видавничий дім «Персонал», 2012. – Вип. 7. – С. 17–31.

ГОШУЛЯК ІВАН ЛЕОНІДОВИЧ,

кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник

(працював в інституті у 1992–2004 рр.)

Монографія

Тернистий шлях до соборності (від ідеї до Акту Злуки). – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 467 с.

Розділи у колективних монографіях

Національні відносини в Україні у XX ст. Збірник документів і матеріалів. – К.: Наукова думка, 1994. – 560 с.

Українська революція і державність (1917–1920 рр.) (у співавторстві). – К.: Парламентське видавництво, 1998. – 245 с.

Боротьба за соборність України в період Української революції 1917–1920 рр. (у співавторстві) // Соборність України. Від зародження ідеї до першої спроби реалізації. – Кн. 1. – К.: Вид-во «Бібліотека українця», 2000. – С. 70–133.

Статті

Деякі проблеми соборності українських земель в 1917–1920 рр. // Проблеми соборності України в XX столітті. – К.: ІПіЕНД НАН України, 1994. – С. 42–51.

Ідеолог українського комунізму (Василь Шахрай) // Українська ідея. Постаті на тлі революції. – К.: Т-во «Знання України», 1994. – С. 190–221.

Про причини поразки Центральної Ради // Український історичний журнал. – 1994. – № 1. – С. 31–44.

Речник самостійної України // Київська старовина. – 1996. – № 2–3. – С. 83–89.

Ровесник національного відродження. Біля колиски дипломатії України: доба Центральної Ради (у співавторстві) // Політика і час. – 1997. – № 2. – С. 48–55.

Проблема соборності українських земель в добу Центральної Ради // Український історичний журнал. – 1997. – № 3. – С. 26–40.

П'ять уроків В'ячеслава Липинського // Віче. – 1997. – № 9. – С. 141–152.

Революція і українська державність 1917–1920 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С. 14–21.

Проблема соборності України: ідейні засади, спроби реалізації // Пам'ять століть. – 1997. – № 5. – С. 2–8.

Проблема соборності України в контексті національного державотворення 1917–1920 рр. // Незалежність України: історичні витоки та перспективи. – К.: Ін-т історії України, 1997. – С 53–62.

До проблеми соборності українських земель у добу Центральної Ради // Центральна Рада і український державотворчий процес. – К.: Ін-т історії України, 1997. – Ч. І. – С. 196–203.

Незламний борець за суверенну Україну // Пам'ять століть. – 1998. – № 1. – С. 108–118.

Велика подія в історії України (до 80-річчя Універсалу Соборності) // Пам'ять століть. – 1999. – № 1. – С. 2–18.

Видатний український самостійник і соборник (Юліан Бачинський) // Українська ідея та її творці (друга половина XIX – початок XX ст.);. – К.: Редакція видань іст.-культ. спадщини України, 1999. – С. 63–83.

Проблема соборності України у висвітленні періодичної преси початку 1919 року // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 7. – С. 37–49.

До проблеми кордонів України доби Гетьманату П. Скоропадського // Збірник Харківського історико-філологічного товариства. – Харків: ХДПУ, 1999. – Т. 8. – С. 13–22.

Універсал Соборності та його історичне значення // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 р.). – К.: ІПіЕНД. – 1999. – С. 22–42.

The Universal of Union and ist Historic Significance // The Ukrainion review. – A Quarterly Journal of Ukrainian Studies. – London-Sping'99 vol. 46 no 1. – P. 60–74.

Протестно-об'єднавчий рух в Україні з приводу «анексії» Тимчасовим урядом її земель // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 84–100.

Українська революція 1917–1920 рр.: досвід та уроки національного державотворення // Визвольний шлях. – Лондон, 2001. – Кн. 6. – С. 53–64.

Діяльність Михайла Грушевського наприкінці 1918 – початку 1919 рр. // Пам'ять століть. – 2001. – № 5. – С. 3–12.

Історичне значення Української революції та причини її поразки // Пам'ять століть. – 2002. – № 3. – С. 18–33.

До питання про формування території УНР доби Центральної Ради // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 92–102.

Українська революція: здобутки і проблеми дослідження / співавтор Ю. А. Левенець // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? – К.: ІПіЕНД. – 2002. – С. 169–190.

Ідея соборності України в творчій спадщині В. Липинського // В'ячеслав Липинський в історії України (до 120-річчя з дня народження). – К.: ДП «Експрес-Поліграф», 2002. – С. 63–72.

Ідея соборності українських земель у творчості М. Грушевського // Михайло Грушевський – науковець і політик в контексті сучасності. – К., 2002. – С. 230–237.

Проголошення Української Народної Республіки і розширення територіальних меж автономії. Події і особистості революційної доби // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 51–72.

Бессарабська проблема у політиці Української Центральної Ради // Україна - Румунія - Молдова: історичні, політичні та культурні аспекти взаємин. – К., 2003. – С. 77–83.

Питання соборності українських земель на Брест-Литовській мирній конференції // Український історичний журнал. – 2004. – № 2. – С. 15–31.

Територіальне питання на українсько-російських мирних переговорах 1918 р. // Історичний журнал. – 2004. – № 3. – С. 13–27.

Зародження й розвиток ідеї соборності в українській суспільно-політичній думці дореволюційного періоду // Історичний журнал. – 2004. – № 6–7. – С. 71–82.

Михайло Грушевський: «Єднатися, концентруватися, а не ділитися» // Віче. – 2004. – № 8. – С. 43–47.

Урочисте проголошення і затвердження актів соборності // Україна: від самостійності до соборності (22 січня 1918 – 22 січня 1919 р.) – К., ІПіЕНД, 2004. – С. 28–48.

Українські етнічні землі напередодні революції 1917–1920 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 26. – С. 133–152.

Перше посольство України до Сполучених Штатів Америки. – К.: Україна дипломатична, 2004. – Вип. 4. – С. 565–571.

Украина в политике РКП(б) в конце 1919 года // Діалог. – 2004. – С. 161–164.

ЗОРИЧ ОКСАНА ОСТАПІВНА,
кандидат політичних наук, старший науковий співробітник

Розділи у колективних монографіях

Громадянська ідентичність у фокусі громадських організацій // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 89–116.

Громадські організації й політичні партії як інструменти нівелювання ідентифікаційних суперечностей української нації // Суперечності ідентичностей в Україні та шляхи їх регулювання в

контекстах політики громадянської консолідації української нації. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 130–152.

Громадський досвід протидії антиукраїнській інформаційній війні // Донбас у системі інформаційної безпеки держави: регіональні особливості, зовнішні виклики, інструменти боротьби з антиукраїнською пропагандою. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 107–122.

Статті

Міська ідентичність крізь призму політики пам'яті (на прикладі міста Полтава) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 6 (68). – С. 177–187.

Феномен ідентичності: конфлікт інтерпретацій // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 4–13.

Концепт гри як теоретичний засіб аналізу політики // Гілея: науковий вісник: збірник наукових праць. – К.: ВІР УАН, 2013. – Вип. 73 (№ 6). – С. 336–338.

Динаміка електоральних преференцій міської громади Полтави у 1994–2002 роках // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 91–106.

Результати аналізу процесу формування політичних ідентичностей у міській громаді міста Полтава // Політичні ідентичності в сучасній Україні. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – С. 161–192.

Трансформації політичних ідентичностей полтавчан під час президентських виборчих кампаній 1991–2014 рр. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 3 (77). – С. 78–89.

Громадський досвід протидії антиукраїнській інформаційній війні // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – № 3 (77).– С. 237–247.

Громадські організації та політичні партії як генератори провідних ідентифікаційних суперечностей української нації // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 5–6 (79–80). – С.325–339.

ЗУЙКОВСЬКА АЛІНА АЛЬБЕРТІВНА,

кандидат політичних наук,
науковий співробітник

(працювала в інституті у 2011–2015 рр.)

Розділи у колективних монографіях

Всеукраїнське об'єднання «Свобода»: шлях здобуття довіри виборців (у співавторстві) // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 223–263.

Соціалістична партія України: очікуваний результат внутрішньопартійної кризи // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 264–297.

«Об'єднання ліві і селяни»: нездійсненний проект // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 298–313.

Особливості висвітлення виборчої кампанії 2012 р. європейськими виданнями (у співавторстві) // Політичні партії України у парламентських виборах 2012 року / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 372–390.

Статті:

Ціннісні засади суспільної солідарності у риториці президентів України // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переслав-Хмельницький, 2013. – Вип. 28. – Том ІІ. – С. 532–540.

Парламентські вибори 2012 р. в Україні у дзеркалі західних ЗМІ // Парламентські вибори 2012 року в Україні. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 340–352.

Дескриптивність і каузальність поняття політичної культури // Магістеріум НаУКМА. Політичні студії. – 2012. – Вип. 46. – С. 19–22.

Політична культура і пріоритети громадянської освіти в Україні // Наукові записки НаУКМА. Політичні науки. – 2012. – Т. 134. – С. 27–30.

Політичні цінності і практики сучасного українського суспільства // Вісник «Питання політології» ХНУ ім. В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології». – 2012. – № 21. – С. 118–128.

Блок «Всеукраїнська громада»; Блок «Християнський блок»; Виборчий блок «Влада народу»; Виборчий блок «Держава – Трудовий Союз»; Виборчий блок «Євген Марчук – «Єдність»; Виборчий блок політичних партій «Народний Рух України»; Партія промисловців і підприємців України; Партія «Руський блок»; Політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Центр»; Соціал-демократична партія України (об'єднана) // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / За ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 98, 111, 119, 120, 121, 142, 346, 360, 389, 490.

Структурні виміри партійної участі // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 372–381.

Конвертація партійного капіталу перед виборами: досвід політичної партії «Сильна Україна» // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 3 (59). – С. 109–120.

Ідеологічні засади розвитку політичних партій у сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 84–94.

Формування політичної ідентичності у луганській громаді 1990–2012 рр.: фактори електоральної культури та сегментації місцевих рад // Наукові Записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 70–91.

Соціальні мережі як середовище політичної комунікації між громадянами // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 272–281.

«Никогда мы не будем братьями»: феномен політичних віршів у контексті українсько-російської інформаційної війни / співавтор В. Д. Яремчук // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 163–178.

КРИВОШЕЯ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ,
доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник

(працював в інституті у 1995–2010 рр.)

Монографії

Українська козацька старшина. Ч. 1. Урядники гетьманської адміністрації. Реєстр. – К.: ІПіЕНД, 1997. – 102 с.

Національна еліта Гетьманщини (Персональний склад і генеалогія. 1648–1782 рр.). – К.: ІПіЕНД, 1998. – Ч. І. – 269 с.

Національна еліта Гетьманщини (Персональний склад і генеалогія. 1648–1782 рр.). – К.: ІПіЕНД, 1998. – Ч. ІІ. – 344 с.

Українська козацька старшина. Ч 2. Синодики як джерело до козацько-старшинської генеалогії. – К.: ІПіЕНД, 1998. – 83 с.

Національна еліта, Уманщина, козацтво (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД, 1998. – 79 с.

Уманщина в етнополітичній історії України (кінець XVII – перша третина XIX ст.) (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД, 1998. – 81 с.

Шляхетсько-козацькі ради та їх доля (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД, 1999. – 83 с.

Нариси історії Чернігівщини періоду козацтва. І. Борзна. ІІ. Волинка (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД. – 1999. – 126 с.

Нариси історії Чернігівщини періоду козацтва. Любеч (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД, 1999. – 109 с.

Сосниця козацька (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД. 1999. – 67 с.

Українська шляхта напередодні визвольної війни середини XVII століття: історико-географічні та історико-генеалогічні матеріали (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД, 2000. − 139 с.

Соборність України. Від зародження ідеї до першої спроби реалізації (у співавторстві). – К.: Бібліотека українця, 2000. – Кн. 1. – 266 с.

Персональний склад старшини правобережних полків (1648–1678 рр.) (у співавторстві). − К.: ІПіЕНД; Музей гетьманства, 2000. – 95 с.

Нариси історії Київщини періоду козацтва. Бориспіль (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД, 2001. – 104 с.

Нариси історії Київщини періоду козацтва. Березань (у співавторстві). – К.: ІПіЕНД., 2001. – 94 с.

Нарис історії Уманщини (з найдавніших часів до 60-х рр. ХХ ст.) (у співавторстві). – К.: Видавництво Київського університету, 2001. – 266 с.

Нариси історії Київщини періоду козацтва. Біла Церква. − К.: ІПіЕНД, 2001. − 100 с.

Генеалогія українського козацтва: нариси історії козацьких полків. − К.: Стилос, 2002. − 396 с.

Нариси історії Київщини періоду козацтва. Яготин: монографія. − К.: Стилос, 2002. − 100 с.

Генеалогія українського козацтва : Білоцерківський полк. − К.: Стилос, 2002. − 184 с.

Генеалогія українського козацтва: Переяславський полк. − К.: Стилос, 2004. − 418 с.

Вінниччина козацька: Історія Вінницького козацького полку (у співавторстві). − К.: Стилос, 2004. − 204 с.

Генеалогія українського козацтва: Нариси історії українських козаків. 2-ге вид., доп. − К.: Стилос, 2004. − 391 с.

Київщина козацька: люди і долі (у співавторстві). − К.: Стилос, 2004. − 184 с.

Українська козацька старшина. 2-ге вид., доп., уточ. і випр. Ч. 1 : Урядники гетьманської адміністрації. − К.: Стилос, 2005 − 259 с.

Канівський полк. − К.: Стилос, 2006. − 220 с.

Козацька еліта Гетьманщини: монографія. − К.: ІПіЕНД, 2008. − 452 с.

Статті

Козацька старшина Переяславського полку (у співавторстві) // Гуманітарні науки: проблеми, пошуки, перспективи: збірник наукових праць. – Умань: УДПІ, 1994. – Випуск ІІІ. – Ч. І. – С. 92–98.

Старшина Полтавського полку (у співавторстві) // Гуманітарні науки: проблеми, пошуки, перспективи: збірник наукових праць. – Умань: УДПІ, 1994. – Випуск ІІІ. – Ч. І. – С. 100–109.

Деякі питання генеалогії козацько-старшинських родин Чернігівського полку // Сіверянський літопис. – 1997. – № 11; 1998 – № 1–2. – С. 32–46.

Еліта нації і еліта суспільства (або деякі питання української генеалогії) // Розбудова держави. – 1997. – № 1–2. – С. 98–105.

Етнічний склад української козацької старшини // Сіверянський літопис. – 1997. – № 4. – С. 54–62.

Палії, Самусі, комонники (у співавторстві) // Сіверянський літопис. – 1998. – № 4. – С. 11–16.

Національна еліта та її роль у становленні української державності // Черкащина в новітній історії української нації та держави: збірник наукових праць / за ред. О. М. Майбороди, В. В. Масненка. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 41–63.

Чернігівські родоводи (матеріали до історії козацької старшини) // Україна на порозі XXI століття: актуальні питання історії: збірник наукових праць / ІПіЕНД, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Чернігівський педагогічний університет ім. Т. Г. Шевченка / редколегія: О. Б. Коваленко (голова) та ін. – К.: Стилос, 1999. – С. 42–55.

Українська національна еліта (регіональні аспекти формування) // Наукові записки ІПіЕНД. – Полтава: АСМІ, 1999. – С. 283–295.

Козацька еліта Гетьманської держави (деякі питання методології) // Україна: ретроспектива і перспектива / редколегія: В. Цибульський та ін. – ІПіЕНД, 1999. – С. 3–19.

Вінниччина козацька (персональний склад старшини) // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: збірник наукових праць / редколегія: П. С. Григорчук та ін. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 113–126.

Роль національної еліти в державотворчих процесах XVII–XX ст. // Кіровоградщина на зламі тисячоліть: стан, проблеми, перспективи / редколегія: І. Ф. Курас та ін. – Кіровоград – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 229–252.

Джерела формування української козацької старшини (перша половина XVII ст.) // Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила

сучасного суспільства / редколегія: І. Ф. Курас та ін. – К.: Стилос, 1999. – С. 33–67.

Хмельницькі // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 1999. – Вип. 7. – С. 269–280.

Персональний склад старшини правобережних полків (1648–1676) // Волинь у новітній історії української державності: збірник наукових праць. – Луцьк: Волинь, 1999. – С. 12–34.

Старшина Канівського полку (матеріали до історії та генеалогії) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 1999. – Т. 3. – С. 41–46.

До питання родоводу Хмельницьких // Сіверянський літопис. – 1999. – № 4. – С. 36–42.

Соборність України: становлення ідейних засад (середина XVII – початок XX ст.) // Українська соборність: Ідея, досвід, проблеми (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 р.). – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 50–60.

Уманське козацтво: історичні дрібниці // Україна вчора, сьогодні, завтра: збірник наукових праць / Редколегія: В. Вашкевич та ін. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 48–62.

Українська революція в родоводах її провідників // Події і особистості революційної доби: збірник. − К., 2003. − С. 251–267.

Історичні джерела персонального складу української козацької старшини гетьманщини // Гілея: науковий вісник. – 2005. – № 1. – С. 215–236.

Українська козацька старшина (огляд літератури) (у співавторстві) // Гілея: науковий вісник. – 2005. – № 2 − С. 193–230.

Персональний склад української козацької старшини: стан та перспективи дослідження // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України.. – 2006. – Вип. 28. – С. 6–44.

Українська козацька держава: до питання цивілізаційних характеристик // Козацька скарбниця. Гетьманські читання. – К.: Музей гетьманства, 2006. – Вип. 3. – С. 31–48.

Актуальні питання цивілізаційної характеристики Гетьманщини // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2006. – Вип. 32. – С. 8–25.

Українська козацька старшина (огляд джерельної бази) / Гілея: науковий вісник. – 2007. – № 7. – С. 260–278.

Родоводи козацької старшин (доба козацько-гетьманської держави) // Гілея: науковий вісник. – 2007. – № 8. – С. 263–274.

Українська козацька старшина: стан та перспективи дослідження (у співавторстві) // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2007. – Вип. XII. – С. 337–345.

Козацько-гетьманська держава (до характеристики біосоціальної підсистеми) (у співавторстві) // Науковий вісник Одеського державного економічного університету. – Одеса, 2007. – № 16 (53). – С. 198–208.

Нащадки козацько-старшинських родин у білому русі // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2007. – С. 448–468.

Козацька старшина Гетьманщини: сучасний стан дослідження // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2007. – Т. XVI. – С. 346–359.

Нащадки козацько-старшинських родин на фронтах революції та громадянської війни 1917–1920 років // Гілея: науковий вісник. – 2007. – Вип. 9. – С. 208–217.

Старшина армії Богдана Хмельницького II. Правобережжя // Козацька скарбниця. Гетьманські читання. – К.: Музей гетьманства, 2007. – Вип. 4. – С. 16–56.

До історії політичної думки XVI–XVII ст. // Гілея: науковий вісник. – 2008. – Випуск 11. – С. 136–153.

До тенденцій розвитку української політичної думки в XVII–XVIII ст. // Гілея: науковий вісник. – 2008. – Вип. 12. − С. 98–112.

Козацька старшина Правобережжя (1665 – кінець XVII ст.) // Гілея: науковий вісник. – 2008. – Вип. 13. – С. 4–20.

Неурядова старшина (у співавторстві) // Гілея: науковий вісник. – 2008. – Вип. 15. – С. 100–119.

Вузлові протиріччя як передумови національної революції середини XVII ст. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Тематичний випуск XXIV. Національні і соціальні чинники революцій і реформ в

Україні: проблеми взаємовпливів (до 90-річчя УНР). – Запоріжжя: «Просвіта», 2008. – С. 9–23.

Козацько-гетьманська держава // Регіональні проблеми української історії: зб. наук. праць. – Умань, 2008 – Вип. 1. – С. 129–152.

Шляхта як союзник козацтва на початковому етапі національної революції середини XVII століття // Козацька скарбниця. Гетьманські читання. – К.: Музей гетьманства, 2009. – Вип. 5. – С. 7–49.

«Білі плями» історії козацької старшини Гетьманщини // Покликання: збірник праць на пошану професора Юрія Мицика. – К.: Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, 2009. – С. 144–171.

Козацька старшина Гетьманщини: досягнення сучасної історіографії та історіографічні завдання // Регіональні проблеми української історії. − Умань: ПП Жовтий, 2009. – Вип. 2. – С. 79–101.

Українська козацька старшина Київського полку (у співавторстві) // Гілея: науковий вісник. – 2009. – Вип. 20. – С. 143–155.

До причин Національно-визвольної війни середини XVII ст. // Гілея: науковий вісник. – 2009. – Вип. 23. – С. 4–13.

Козацька старшина Гетьманщини. Уманський полк // Гілея: науковий вісник. – 2010. − № 34. − С. 5–18.

Козацька старшина Гетьманщини. Чигиринський полк // Гілея: науковий вісник. – 2010. – № 35. − С. 5–26.

Українська козацька старшина: Лохвицька сотня // Гілея: науковий вісник. – 2010. − № 37. − С. 5–16.

Козацька старшина Канівського полку доби Національної революції середини XVII ст. // Гілея: науковий вісник. – 2010. − № 39. − С. 5–17.

ЛЮБОВЕЦЬ ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА,

доктор історичних наук,
провідний науковий співробітник

(працювала в інституті у 2000–2011 рр.)

Монографії

Українські партії й політичні альтернативи 1917–1920 років. – К.: Основа, 2005. – 311 с.

Політична опора гетьманату П. Скоропадського. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2009. – 132 с.

Українські політичні партії революційної доби 1917–1920 рр.: Нариси історії та документи. – К.: Парламентське вид-во, 2012. – 612 с.

Розділи у колективних монографіях

Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді. – К.: Український ін-т соціальних досліджень, 2000. – 111 с.

Український вибір: політичні системи ХХ століття і пошук власної моделі суспільного розвитку / В. Ф. Солдатенко (керівник). – К.: Парламентське видавництвово, 2007. – 576 с.

Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій / В. Ф. Солдатенко (кер.) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – 536 с.

Історія українського парламентаризму. Від парламентських форм організації політичного життя до сьогодення. – К.: Думка, 2010. – С. 500–523.

Революційні альтернативи 1917 року й Україна. – К.: Наукова думка, 2010. – 320 с.

Народна Партія; Партія інтелігенції України; Партія солідарності України; Політична партія «Справедлива країна»; Політична партія «Справедлива Україна» // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.) // Енциклопедичний довідник. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 267, 319, 369, 446, 447.

Брошури

Нарис історії Української демократично-хліборобської партії (1917–1920 рр.). – К.: ІПіЕНД НАН України, 2002. – 68 с.

Аналіз державної політики України у сфері дотримання прав дітей національних меншин та формування міжкультурного діалогу (у співавторстві). – К., 2009. – 64 с.

Статті

Організаційне оформлення Української демократично-хліборобської партії та її програмові засади // Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Серія «Історія, економіка, філософія». – К.: КДЛУ, 2000. – Вип. 4. – С. 191–195.

Український націонал-комунізм як ідейно-політична течія // Комуніст України. – 2000. – № 1. – С. 64–67.

Боротьбисти і більшовики: співпраця та противоборство // Історія України. – 2000. – № 40. – Жовтень. – С. 6–7.

Актуальні проблеми історії розвитку туризму на українських землях // Філософія і культурологія туризму. – К.: КУТЕП, 2001. – С. 90–99.

Українська трудова партія: політична програма та тактика в національно-демократичній революції 1917–1920 рр. // Міжнародний науковий конгрес «Українська історична наука на порозі XXI ст.». – Чернівці: Рута, 2001. – Т. 4. – С. 117–123.

Вплив поглядів В. Липинського на формування програмних засад Української демократично-хліборобської партії // В'ячеслав Липинський в історії України. – К., 2002. – С. 80–88.

Становлення та розвиток багатопартійності в Україні в період Центральної Ради // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 95–99.

Погляди М. Грушевського щодо державного та політичного устрою України // Михайло Грушевський – науковець і політик у контексті сучасності. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2002. – С. 138–143.

Провідні українські політичні партії в Центральній Раді та їх регіональний вплив // Українська Центральна Рада: поступ націєтворення та державобудівництва. – К.: Українська Видавнича спілка, 2002. – С. 238–247.

Позиція українських політичних партій щодо Буковини та Бессарабії в контексті ідеї соборності українських земель (1917–1920 рр.) // Україна – Румунія – Молдова: Історичні, політичні та культурні аспекти взаємин. – Чернівці, 2002. – С. 189–199.

Від автономії до незалежності (Еволюція національних програм українських політичних партій доби визвольних змагань 1917–1920 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 176–190.

Тенденції розвитку багатопартійності в Українській Гетьманській Державі // Події і особистості революційної доби: збірник. – К.: ІПіЕНД. – 2003. – С. 109–148.

Політична програма та історія діяльності Української трудової партії (1917–1918 рр.) // Україна: вчора, сьогодні, завтра. – Запоріжжя, 2003. – С. 187–196.

Проблема української державності в програмах і діяльності українських політичних партій (березень – листопад 1917 р.) // Український історичний журнал. – 2003. – № 4. – С. 22–29.

Проблема формування гетьманського уряду і українські політичні партії // Питання історії України. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – Т. 6. – С. 133–138.

Оформлення українських консервативних партій та їх діяльність в період Гетьманату П. Скоропадського // Над Дніпром і Віслою. Україна і Польща в європейському вимірі – минуле і сучасність. – Київ–Торен, 2003–2004. – № 2–3. – С. 119–127.

Еволюція національних програм українських політичних партій (22 січня 1918 – 22 січня 1919 рр.) // Україна: від самостійності до соборності (22 січня 1918 – 22 січня 1919 років). – К.: ІПіЕНД. – 2004. – С. 169–183.

Наукова конференція «Соборність в українському державотворенні (До 85-річчя Акту Злуки УНР і ЗУНР)» // Історичний журнал. – 2004. – № 1–2. – С. 128–132.

Міжпартійна та внутріпартійна боротьба щодо вибору форми організації державної влади напередодні Трудового Конгресу (грудень 1918 – січень 1919 рр.) // Науковий вісник. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2005. – № 5 (17). – С. 109–120.

Бойова діяльність боротьбистів у 1918–1920 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 28. – С. 106–119.

Всеукраїнська наукова конференція «Громадсько-політична діяльність Володимира Винниченка (до 125-річчя до дня народження)» // Історичний журнал. – 2005. – № 4. – С. 124–127.

Українські політичні партії в 1917 році: чисельність, соціальний склад, регіональний вплив // Історичний журнал. – 2005. – № 6. – С. 63–73.

Аграрна програма Української демократично-хліборобської партії // Український селянин: зб. наук. праць. – Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2005. – Вип. 9. – С. 172–175.

Організаційне оформлення Союзу земельних власників на терені України в 1917 році // Український селянин: зб. наук. праць. – Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2006. – Вип. 10. – С. 285–287.

Пошук шляхів державного будівництва: міжпартійна боротьба на Трудовому Конгресі України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 32. – С. 202–212.

Українська багатопартійність 1917–1920 рр. // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття: збірник. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – С. 120–135.

Державні моделі військово-диктаторських режимів А. Денікіна та П. Врангеля в Україні // Історичний журнал. – 2007. – № 6. – С. 3–12.

Політичні альтернативи 1917–1920 рр. та українські партії // Історичний журнал. – 2007. – № 2. – С. 3–12.

Перша коаліція Тимчасового уряду – перший досвід об'єднання «всіх живих сил» революції // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 43. – С. 150–159.

Націонал-комунізм як політична альтернатива революційної доби 1917–1920 рр. // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 439–514.

Українська соціал-демократична робітнича партія (незалежних-лівих) як епізод партійної історії революційної доби 1917–1920 років // Гілея: науковий вісник. – 2008. – Вип. 13. – С. 132–141.

Всеукраїнський союз земельних власників у політичній системі гетьманату П. Скоропадського // Український історичний журнал. – 2008. – № 4. – С. 60–72.

Аграрна програма урядових партій гетьманату П. Скоропадського // Український селянин: зб. наук. праць. – Черкаси, 2008. – Вип. 11. – С. 15–19.

Ідея парламентаризму в теорії та практиці Директорії УНР // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя: Просвіта, 2008. – С. 148–154.

Українські партії і вибір перспектив суспільно-політичного розвитку України напередодні гетьманського перевороту // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2008. – Вип. 39. – С. 150–159.

Організаційне оформлення Протофісу як репрезентанта інтересів промислових і фінансових кіл України (1917−1918 рр.) // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Умань: Уманський пед. університет, 2008. – Вип. 1. – С. 35–43.

Програмні засади та діяльність Протофісу як репрезентанта інтересів промислових і фінансових кіл України (1917–1918 рр.) // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – С. 241–253.

Проблема соборності українських земель у програмах і діяльності українських політичних партій (1917–1920 рр.) // Історичний журнал. – 2009. – № 3. – С. 3–13.

Політичні засади діяльності партії народної свободи в Україні після повалення самодержавства (лютий–липень 1917 р.) // Гуржіївські історичні читання: збірник наукових праць. – Черкаси, 2009. – С. 350–354.

Вплив «правої» опозиції на урядовий курс Директорії УНР // Кам'янець-Подільський – остання столиця Української Народної Республіки. – Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2009. – С. 193–204.

Ідея соборності як програмний принцип українських політичних партій (1917–1920 рр.) // Соборність як чинник українського державотворення (до 90-річчя Акту злуки). – К., 2009. – С. 105–122.

З історії розвитку туризму на українських землях // Наукові записки КУТЕП. Серія: філософські науки. – 2009. – Вип. 6. – С. 132–143.

Вплив «правої» опозиції на урядовий курс Директорії УНР // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Умань: ПП Жовтий, 2009. – Вип. 2. – С. 24–33.

Обгрунтування загальноросійськими політичними партіями курсу ліберально-демократичних реформ навесні 1917 р. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2009. – Вип. 43. – С. 142–156.

Партії, державний апарат і влада в Україні: актуальні проблеми сьогодення в історичному дискурсі досвіду XX – початку XXI століть (у співавторстві) // Проблеми української політики. Аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2010. – С. 136–199.

Співець революції (Василь Еллан-Блакитний) // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Вип. 3. – Умань, 2010. – С. 53–62.

Українська партія лівих соціалістів-революціонерів (УПЛСР) // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Спецвипуск. – С. 47–57.

Суспільно-політичні альтернативи революційної доби (у співавторстві) // Вісник Національної академії наук. – 2011. – № 8. – С. 54–62.

Внутрішні та зовнішні чинники проголошення Центральною Радою незалежності України // Крути: проблеми державотворення – від доби Української революції 1917–1921 років до сьогодення. – Чернігів, Ніжин, 2011. – С. 19–31.

Політичні партії у парламентських фракціях і групах Верховної Ради України Другого скликання (1994–1998 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 148–161.

Рецензії

Націонал-комунізм в Україні: спроба аналізу феномена (Солдатенко В. Ф. У пошуках соціальної й національної гармонії (ескізи до історії українського комунізму). – К.: Світогляд, 2006. – 479 с. // Історичний журнал. – 2007. – № 4.

Висоцький О. Ю. Українські національні партії початку XX століття: соціалістичний сегмент (УСДРП та УПСР у компаративістському вивченні): монографія. – Дніпропетровськ: ДДФЕІ, 2001. – 160 с. // Український історичний журнал. – 2005. – № 2.

ПОЛТАВЕЦЬ СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,
кандидат політичних наук, науковий співробітник

(працював в інституті у 2006–2012 рр.)

Монографія

Українська політична думка середини XVII століття / за ред. В. В. Кривошеї. – К.: Світогляд, 2009. –170 с.

Статті

Вільне козацтво в Українській національній революції // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2007. – С 319–328.

Трансформація владних повноважень та її вплив на українське суспільство на початку української національної революції середини XVII століття // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2007. – Вип. 36. – С. 376–385.

Адам Кисіль на тлі української національної революції XVII століття // Регіональні проблеми української історії. – 2008. – Вип. 1. – С. 152–159.

До питання про еволюцію політичних поглядів та ідеї в Україні в переддень Хмельниччини // Гілея: науковий вісник. – 2008. – Вип.11. – С. 196–207.

Конфліктний потенціал політичних ідей в Українській національній революції середини XVII століття // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2009. – Вип. 43. – С. 7–17.

Українська ментальність: тенденції розвитку XVII – початку XX століття // Регіональні проблеми української історії. – 2009. – Вип. 2. – С. 64–71.

Політична концепція А. Киселя як ствердження ягелонського легітимізму на українських землях в середині XVII століття // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 4 (48). – С. 227–236.

Біографія І. Полтавця-Остряниці: шлях від козака до гетьмана // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 318–325.

Українська духовна еліта середини XVII – початку XX століть в пошуках альтернативи суспільного розвитку // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – 2010. – Вип. 3. – С. 85–89.

Геополітична складова у програмах «козацьких» партій України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – № 3 (53). – С. 128–137.

Блок ЮРІЯ КАРМАЗІНА; Народна партія вкладників та соціального захисту; Політична партія «ЗАХИСТ»; Політична партія «Зелені»; Політична партія «Партія місцевого самоврядування; Політична партія «Рідне місто»; Політична партія «РУСИЧИ»; Політична партія «Селянська Україна»; Політична партія «Твоя Україна» // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). / Енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 114, 270, 404, 432, 438, 439, 441, 448.

Форма державного правління на початковому етапі Української національної революції середини XVII ст. (ще раз про спосіб організації влади за гетьманування Б. Хмельницького) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – № 3 (59) – С. 370–378.

Сприйняття суспільством феномену «влади» напередодні Української національної революції середини XVII століття // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – № 2 (58) – С. 432–448.

Особливості влади гетьманів та опозиційні настрої серед козацтва напередодні Національної революції середини XVII століття // Гілея: науковий вісник. – 2012. – Вип. 66 (11). – С. 70–75.

Прояви опозиційності до гетьманської влади у козацьких літописах та свідченнях зарубіжних очевидців // Гілея: науковий вісник. – 2012. – Вип. 65 (10). – С. 48–53.

Історичні джерела про владу та опозицію в козацькому середовищі // Гілея: науковий вісник. – 2012. – Вип. 64 (9). – С. 500–506.

Українсько-московські відносини середини XVII століття у світлі інших міждержавних угод // Гілея: науковий вісник. – 2012. – Вип. 62 (7). – С. 569–574.

Політична складова полемічних суперечок у середовищі вітчизняної духовної еліти середини XVII – початку XX ст. // Політологічний вісник. – 2012. – № 60. – С. 252–259.

Боротьба гетьмана П. Дорошенка з опозицією у висвітленні «Історії Русів» та козацьких літописах // Політичний менеджмент. – 2012. – № 4–5 (55–56). – С. 307–313.

Забезпечення майнових прав церкви за гетьманування Б. Хмельницького // Державно-конфесійні відносини в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку». – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – С. 298–306.

Зовнішньополітичні пріоритети політичних партій (на прикладі програм ПАРТІЇ РЕГІОНІВ та політичної партії «Наша Україна» // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 573–580.

РИБІЙ ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА,
кандидат політичних наук, молодший науковий співробітник
(працювала в інституті у 2011–2013 рр.)

Розділи у колективних монографіях

Політична партія «УДАР» (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка: стратегія успіху // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року: колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 195–222.

Народна Партія: скромні успіхи // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року : колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 314–324.

Характеристика публікацій щодо політичних партій та парламентських виборів в Україні у пресі США та Канади // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року : колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України,2013. – С. 391–399.

Статті

Специфіка підходів до вивчення політичних інститутів та їхньої динаміки у суспільних науках // Вибори і демократія. – 2011. – № 1 (27). – С. 46–51.

Партійна картелізація: новий рівень взаємовідносин партій, держави та суспільства // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 45–47.

Критерії та інші орієнтири для аналізу рівня інституціоналізації партійної системи та політичних партій в Україні // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 3 (59). – С. 98–109.

Трансформації політичних інститутів в Україні: проблеми, результати та потреби // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна, серія «Питання політології». – Харків, 2012. – № 1007. – С. 83–88.

Громадянська партія «ПОРА»; Громадянський блок ПОРА–ПРП; Інтернет партія України; Комуністична партія робітників і селян; Молодіжна партія України; Партія інтелігенції України; Політична партія «Інтернет партія України»; Політична партія малого і середнього бізнесу України; Політична партія «Молода Україна»; Соціально-Християнська Партія // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980-х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 182, 184, 207, 220, 262, 319, 406, 413, 415, 497.

Особливості та перспективи використання сучасними українськими партіями засобів комунікації з виборцями: на прикладі партійної преси та інтернет-сайтів // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С. 360–371.

РОТАР НАТАЛІЯ ЮРІЇВНА,
доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник

Розділи в колективних монографіях

Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. – 552 с.

Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 296 с.

Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 96 с.

Результати аналізу процесу формування політичних ідентичностей у міських громадах: місто Чернівці // Політичні ідентичності в сучасній Україні : колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2016. – С. 193–241.

Навчальні посібники

Формування у молоді гендерно-відповідальної поведінки (на прикладі українських ВНЗ). – Суми: Видавництво РА «Хорошие люди», 2013. – 310 с.

Статті

Роль офіційного євроінтеграційного дискурсу в оновленні політичних ідентичностей громадян України: регіональний вимір // Політологічні та соціологічні студії. Т. XII. Політичні виміри процесів європейської інтеграції. – Чернівці: Букрек, 2013. – С. 430–448.

Маркери ідентифікації у передвиборчому дискурсі парламентських партій України // Парламентські вибори 2012 року в Україні. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 107–132.

Чернівецька ідентифікаційна матриця початку 1990-х рр.: громадянський та макрополітичний вимір // Панорама політологічних студій: науковий вісник Рівненського гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2013. – Вип. 11. – С. 235–246.

Еволюція стратегії відносин Росії та Європейського Союзу // Регіоналізм та інтеграція. Науковий щорічник. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013. – Вип. 1. – С. 38–50.

Еволюція комунікативного конструкту «регіон» у дискурсі політичної еліти України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 213–229.

Моделювання політичного майбутнього в електоральному дискурсі України // Сучасна українська політика. Спецвипуск: Політична наука в Україні: стан та перспективи розвитку. – К.: Центр соціальних комунікацій, 2013. – С. 151–162.

Роль нових політичних свят у формуванні політичних ідентичностей: буковинський вимір // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 85–109.

Категорія толерантність в системі інструментарію сучасної політичної науки // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – Чернівці: Рута, 2013. – Т. 25–26. – С. 117–121.

Основні етапи розвитку партійних систем України, Румунії та Республіки Молдова: компаративний аналіз // Гілея: науковий вісник. – 2013. – Вип. 72 (5). – С. 887–894.

Партійна самоідентифікація чернівецької громади на парламентських виборах 2002–2014 рр. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 3 (77). – С. 90–120.

Дискурс Донбасу в медіа-просторі політичної еліти Російської Федерації // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 3 (77). – С. 198–220.

Ідентифікаційний розрив з минулим у Чернівецькій громаді: виборчі кампанії, опитування та референдуми 1989–1991 рр. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 50–70.

Конструювання смислів громадянської ідентичності в друкованих ЗМІ України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 242–271.

Соціокультурний вимір структури політичних ідентичностей Чернівецької громади // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2014. – Т. 27–28. – С. 99–106.

Особливості формування нових політичних ідентичностей у Чернівецькій громаді // Науковий вісник Чернівецького університету: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Чернівецький університет, 2014. – Вип. 702–703. – С. 185–193.

Символічна репрезентація політичних ідентичностей чернівецької громади // Науковий вісник Чернівецького університету: Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Чернівці: Чернівецький університет, 2014. – Вип. 684–685. – С. 192–198.

Особливості та механізми політизації етнонаціональних ідентичностей Чернівецької громади // Влада та управління. – Чернівці: Букрек, 2014. – С. 151–174.

Uczestnictwo polityczne obywateli Ukrainy: wymiar wyborczy, protestacyjny i dyskursywny // Politeja. – Krakow. – 2015. – № 2 (34/1). – С. 107–143.

Електоральна / партійна ідентифікація чернівецької громади на парламентських виборах 2002–2014 рр. у вимірі одномандатного виборчого округу // Панорама політологічних студій: Науковий вісник Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2015. – Вип. 137. – С. 104–115.

Вибори до місцевих органів влади у чернівецькій громаді: конкуренція ідентичностей періоду прориву демократії // Історико-політичні проблеми сучасного світу: збірник наукових статей. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. – Вип. 29–31. – С. 172–180.

Особливості формування європейських ідентичностей в чернівецькій громаді // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. – Вип. 31–32. – С. 199–203.

Мас-медійне маніпулювання та політична міфологізація Донбасу в інформаційному просторі Російської Федерації // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 5–6 (79–80). – С.99–117.

СОЛДАТЕНКО ВАЛЕРІЙ ФЕДОРОВИЧ,

головний науковий співробітник,
член-кореспондент НАН України,
доктор історичних наук, професор

Монографії

Українська революція: концепція та історіографія: монографія. – К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга пам'яті України». – Вид. центр «Просвіта», 1997. – 416 с.

Українська революція: концепція та історіографія (1918–1920 рр.): монографія. – К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга пам'яті України». –Вид. центр «Просвіта», 1999. – 508 с.

Українська революція. Історичний нарис: монографія. – К.: Либідь, 1999. – 976 с.

Соборництво і регіоналізм в українському державотворенні: монографія / співавтор І. Ф. Курас. – К.: ІПіЕНД, 2001. – 248 с.

Військовий чинник у боротьбі за політичну владу в Україні в 1917–1918 рр. / співавтор Л.Г. Хало. – К.: П.П. Позднишев, 2002. – 398 с.

Незламний. Життя і смерть Миколи Скрипника: монографія. – К.: Книга пам'яті України, 2002. – 347 с.

Політична історія України XX ст. – Т.2. Революції в Україні: політично-державні моделі та реалії / співавтор В. Ф. Верстюк. – К.: Генеза, 2003. – 488 с.

Початок звитяжного шляху. – К.: Оріяни, 2003. – 99 с.

Галицька армія у Наддніпрянській Україні: монографія / співавтор Б. П. Савчук. – К.: Світогляд, 2004. – 213 с.

Георгій П'ятаков: миттєвості неспокійної долі: монографія. – К.: Світогляд, 2004. – 331 с.

Володимир Винниченко (На перехресті соціальних і національних прагнень): монографія. – К.: Світогляд, 2005. – 324 с.

Володимир Винниченко: монографія / співавтор С. В. Кульчицький. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2005. – 374 с.

Три Голгофи (Політична доля Володимира Винниченка): монографія. – К.: Світогляд, 2005. – 348 с.

У пошуках соціальної й національної гармонії (ескізи до історії українського комунізму): монографія. – К.: Світогляд, 2006. – 479 с.

Винниченко і Петлюра: політичні портрети революційної доби. – К.: Світогляд, 2007. – 620 с.

Україна в революційну добу. Історичні есе-хроніки: монографія. У 4-х т. Т. І. Рік 1917. – Харків: Прапор, 2008. – 560 с.

Українське питання в роки Першої світової війни: монографія / співавтор Головченко В. І. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 448 с.

Україна в революційну добу. Історичні есе-хроніки: монографія. У 4-х т. Т. ІІ. Рік 1918. – Київ: Світогляд, 2009. – 411 с.

Україна в революційну добу: Історичні есе-хроніки: монографія. У 4-х т. Т. ІІІ. Рік 1919. – Київ: Світогляд, 2010. – 453 с.

Україна в революційну добу: Історичні есе-хроніки: монографія. У 4-х т. Т. IV. Рік 1920. – Київ: Світогляд, 2010. – 442 с.

Революційні альтернативи 1917 року й Україна: монографія / співавтор О. М. Любовець. – Київ: Наукова думка, 2010. – 320 с.

Революційна доба в Україні (1917–1920): логіка пізнання, історичні епізоди, ключові постаті: монографія. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – 568 с.

Проект «Україна». 1917–1920 рр. Постаті: монографія. – Харків: Фоліо, 2011. – 511 с.

У вирі революцій і громадянської війни. – К.: Парламентське вид-во, 2012. – 272 с.

Революційна доба в Україні (1917–1920 роки): логіка пізнання, історичні постаті, ключові епізоди. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2012. – 522 с.

Гражданская война в Украине (1917–1920 гг.). – М.: Новый Хронограф, 2012. – 672 с.

Україна: 1917 рік. Науково-популярне видання. – К.: Вид-во ТОВ «Кріон», 2012. – 212 с.

Національна пам'ять (ресурси та наголоси). – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. – 304 с.

Розділи в колективних монографіях

Слово до читача; Передвісники української ідеї / співавтор Ю. В. Сиволоб // Українська ідея. Перші речники. – К.: Знання, 1994. – С. 3–4, 5–25.

Слово до читача; Путь на Голгофу (Володимир Винниченко) // Українська ідея. Постаті на тлі революції. – К.: Знання, 1994. – С. 3–4, 32–73.

Українська ідея. Перші речники // авт. колектив: В. Ф. Солдатенко (керівн.), В.О. Замлинський, О.Л. Копиленко та ін. – К.: Знання, 1994. – 182 с.

Українська ідея. Постаті на тлі революції // авт. колектив: В. Ф. Солдатенко (керівн.), І.Л. Гошуляк, В.П. Крижанівський та ін. – К.: Знання, 1994. – 255 с.

Українська ідея. Історичний нарис: монографія // авт. колектив: В.Ф. Солдатенко (керівн.), В. П. Крижанівський, Ю. А. Левенець, Л.П. Нагорна та ін. – К.: Наукова думка, 1995. – 132 с.

Світова та вітчизняна етнодержавницька думка // авт. колектив: О.М. Мироненко, Ю.І. Римаренко, В.Ф. Солдатенко та ін. – Київ – Донецьк, 1997. – 320 с.

Українська державність в добу Центральної Ради; Концепція радянської державності та її більшовицька адаптація щодо України наприкінці 1917 – на початку 1918 рр. // Українська революція і державність (1917–1920 рр.): монографія / авт. колектив: Т.А. Бевз, О.В. Вєдєнєєв, І.Л. Гошуляк, В.Ф. Солдатенко та ін. – К.: Парламентське вид-во, 1998. – С. 9–80.

Українська революція і державність (1917–1920 рр.): монографія // авт. колектив: В.Ф. Солдатенко, Т.А. Бевз, І.Л. Гошуляк та ін. – К.: Парламентське вид-во, 1998. – 247 с.

Державність України: історія і сучасність // Підвищення кваліфікації державних службовців / авт. колектив: Т.М. Мандебура, В.Ф. Солдатенко, Ю.І. Шаповал. – К., 1999. – С. 152–230.

Соборність України. Від зародження ідеї до першої спроби реалізації: монографія // авт. колектив: В.Ф. Солдатенко, І.Л. Гошуляк, І.І. Дробот та ін. – К.: Бібліотека українця, 2000. – 148 с.

Уряди України у XX ст.: монографія // авт. колектив: В.Ф. Верстюк, С.В. Кульчицький, В.М. Литвин, В.Ф. Солдатенко та ін. – К.: Наукова думка, 2001. – 608 с.

Українська революція і державність (1917–1920 рр.). Науково-бібліографічне видання / автори-укладачі: Л.В. Бєляєва, А.Л. Панова, В.Ф. Солдатенко та ін. – К.: НБУВ, 2001. – 808 с.

Новітні видання і дослідження з історії Української революції 1917–1920 рр. // Актуальні проблеми вітчизняної історії ХХ ст. – Т. 1. – К.: Інститут історії України НАН України, 2004. – С. 237–305.

Про старшого товариша // Актуальні проблеми вітчизняної історії ХХ ст. – Т. 2. – К.: Інститут історії України НАН України, 2004. – С. 351–354.

Оцінка російського періоду української історії та революційної доби (1917–1920 рр.) в регіональній пресі // Регіональні версії української національної ідеї: спільне і відмінне: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2006. – С. 35–48.

Український вибір: політичні системи ХХ століття і пошук власної моделі суспільного розвитку: монографія / авт. колектив: В. Ф. Солдатенко (керівн.), Т. А. Бевз, О. Д. Бойко та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 575 с.

Україна – політична історія. ХХ – початок ХХІ ст.: монографія / авт. колектив: В. Баран, О. Бойко, В. Верстюк, В. Солдатенко та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – 1012 с.

Організація управління УНР доби Центральної Ради (1917 р. – початок 1918 р.); Державотворчий процес в УНР доби Директорії (кінець 1918 р. – 1920 рр.); Державотворчий процес в Західно-Українській Народній Республіці / співавтор П. П. Гай-Нижник // Нариси історії державної служби в Україні. – Київ: Ніка-Центр, 2008. – С. 167–182; 199–235.

Вступ. Розділ IV. Гетьманська альтернатива: шлях до конструктивної суспільної трансформації чи консервативної безвиході? Післямова // Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій: монографія. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – С. 5–8; 188–227; 525–535.

Організація управління в УНР доби Центральної Ради; Державотворчий процес в УНР доби Директорії; Державотворчий процес у Західноукраїнській Народній Республіці / співавтор П. П. Гай-Нижник // Історія державної служби в Україні.

У п'яти томах. – Т. 1. – Київ: Ніка-Центр, 2009. – С. 409–448; 475–542.

Демократизація суспільного життя після повалення царизму: історична роль рад // Українознавство в побудові громадянського суспільства в Україні. Українознавство XXI ст.: виміри розвитку. Українознавство 2007 – 2009. – Київ: УАІД «Рада», 2010. – С. 285– 294.

Партії, державний апарат і влада в Україні: актуальні питання сьогодення в історичному дискурсі досвіду XX – початку XXI століть / співавтори Т. А. Бевз, В. В. Кривошея, О. М. Любовець // Проблеми української політики: аналітичні доповіді Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. – Київ, 2010. – С. 136–199.

Предисловие. Составление / соавтор В. Ф. Харченко // В. И. Ленин об украинском вопросе. – Киев: Издательский дом «ПДЕФ – Украина», 2010. –296 с.

Україна в контексті світових тенденцій зламу століть / співавтор В. І. Головченко // Нариси історії Української революції 1917–1921 років. У двох книгах. Книга 1. – К.: Наукова думка, 2011 – С. 13–86.

Украина в 1917–1920 гг. // Очерки истории Украины. Изд. 2-е исправленное и дополненное. – К.: Издательский дом «Русское слово», 2011. – С. 312–347.

Проблема соборности украинских земель накануне и в годы Великой Отечественной войны // Народная война. К 70-летию начала Великой Отечественной войны 1941–1943 гг. – М.: Гриф и К., 2011. – С. 350–359.

Міжнародний контекст українського питання напередодні і в роки Першої світової війни / співавтор В. І. Головченко // Україна в Європі: контекст міжнародних відносин. – К.: Фенікс, 2011. – С. 214–233.

Українська революція й пошук зовнішньополітичних орієнтацій УНР // Україна в Європі: контекст міжнародних відносин. – К.: Фенікс, 2011. – С. 234–250.

Українсько-польські стосунки: історія, пам'ять, пошук відповідей на нелегкі питання // Відображення Волинської

трагедії в історичній пам'яті польського й українського народів: монографія / редкол.: В.Ф. Солдатенко (голова) та ін.; авторський колектив: Я.М. Антонюк, Д.В. Вєдєнєєв та ін. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети». – С. 1–44.

До з'ясування причин Волинської трагедії 1943–1944 рр.: сучасний український історіографічний дискурс // Відображення Волинської трагедії в історичній пам'яті польського й українського народів: монографія / редкол.: В.Ф. Солдатенко (голова) та ін. / співавтор Я.М.Антонюк – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети». – С. 115–130.

Храми і монастирі України у вирі руйнувань ХХ століття // Каталог зруйнованих храмів і монастирів України: каталог / редкол.: В.Ф. Солдатенко (голова) та ін.; упорядники: В. В. Кривошея (керівник), Я. М. Антонюк, О. М. Березовський, Л. І. Буряк, Л. А. Ведмідь. та ін. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 3–34.

Храми і монастирі України у вирі руйнувань ХХ століття // Зруйновані храми і монастирі України. Анотований покажчик обласного та регіонального рівня / редкол.: В. Ф. Солдатенко (голова), Ю. П. Богуцький, Л. І. Буряк та ін. – К., Мистецтво, 2013. – С. 6–26.

Історик і правда: чи завжди науковими є дискусії про тридцять третій рік в Україні // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2013. – Вип. 79 (№12). – С. 4–11.

«Українська тема» в політиці держав австро-німецького блоку й Антанти // Велика війна 1914–1918 рр. і Україна. У 2-х кн. – Кн. 1. Історичні нариси: колективна монографія. – К.: ТОВ «Видавництво «Кліо»», 2014. – Авторський розділ. – С. 80–109.

Підручники, навчальні посібники

Історія України: навчальний посібник / авт. кол.: В.Ф. Верстюк, С.В. Кульчицький, В.М. Литвин, В.Ф. Солдатенко та ін. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 1997. – 418 с.

Історія України. Нове бачення: навч. посібник / авт. колектив: В. Ф. Верстюк, С. В. Кульчицький, В. М. Литвин, В. Ф. Солдатенко та ін. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2000. – 424 с.

Історія України. Навчально-методичний посібник для студентів заочної форми навчання: брошура / співавтор О. М. Любовець. – К.: КІТЕП, 2001. – 48 с.

Історія України: навчальний посібник. Вид. 3-тє, доповнене й перероблене / авт. колектив: В.Ф. Верстюк, О.В. Гарань, В.Ф. Солдатенко та ін. – К.: Видавничий дім «Альтернативи», 2002. – 424 с.

Історія України: навчально-методичний посібник / співавтор О. М. Любовець. – К.: КУТЕП, 2003. – 116 с.

Украина в 1917–1920 гг. // Очерки истории Украины. – Киев: «Киевская Русь», 2010. – С. 312–347.

Дипломатична історія України (XIX – перша чверть XX століття): навчальний посібник / співавтор В. Головченко, В. Матвієнко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. – 527 с.

Історія українознавства: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2011. – 510 с. (у співав., авторський текст – С. 231–286).

Брошури

Зовнішня політика України. Методичні рекомендації, плани практичних, контрольних занять: брошура / співавтор І.А. Овсій. – К.: Міністерство оборони України, 1997. – 36 с.

Зовнішня політика України. Методичні рекомендації до контрольних занять та узагальнюючого комплексного кваліфікаційного завдання: брошура. – К.: Міністерство оборони України, 2000. – 32 с.

Історія України (Дипломатична історія України). Навч. програма: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – К.: ІМВ Київськ. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2006. –18 с.

Методичні поради до вивчення курсу «Історія України» (Дипломатична історія України): брошура / співавтор В.М. Матвієнко. – К.: ІМВ Київськ. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2006. – 38 с.

Історія України (Дипломатична історія України). Робоча навчальна програма: брошура / співавтор В.М. Матвієнко. – К.: ІМВ Київськ. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2006. – 28 с.

Історія України (Дипломатична історія України). Навчальна програма: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – К.: ІМВ Київськ. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2007. – 18 с.

Історія України (Дипломатична історія України). Робоча навчальна програма: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – К.: ІМВ Київськ. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2007. – 31 с.

Методичні рекомендації до вивчення курсу «Історія України (Дипломатична історія України)»: брошура / співавтор В.М. Матвієнко. – К.: ІМВ Київськ. ун-ту ім. Т. Шевченка, 2007. – 36 с.

Історія України (Дипломатична історія України). Робоча навчальна програма: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – Київ: ВПЦ ІМВ, 2008.

Історія України (Дипломатична історія України). Навчальна програма: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – Київ: ВПЦ ІМВ, 2008.

Історія України (Дипломатична історія України). Робоча навчальна програма для студентів ІМВ: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – Київ: ВПЦ ІМВ, 2009.

Історія України (Дипломатична історія України). Навчальна програма для студентів ІМВ: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – Київ: ВПЦ ІМВ, 2009.

Історія України (Дипломатична історія України). Навчальна програма дисципліни для студентів І курсу ІМВ: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – Київ, 2010.

Історія України (Дипломатична історія України). Робоча навчальна програма дисципліни для студентів І курсу ІМВ: брошура / співавтор В. М. Матвієнко. – Київ, 2010.

Статті у науковій періодиці,
енциклопедичних виданнях, словниках-довідниках

Четвертий Універсал // Політика і час. – 1992. – № 1. – С. 67–76.

Становлення української державності і проблема збройних сил (березень 1917 – квітень 1918 рр.) // Український історичний журнал. – 1992. – № 5. – С. 38–51.

Центральна Рада та українізація армії // Український істричний журнал. – 1992. – № 6. – С. 26–39.

Запровадження автономії Україні і збройні сили республіки // Український історичний журнал. – 1992. – № 7–8. – С. 24–38.

Збройні сили в Україні (грудень 1917 р. – квітень 1918 р.) // Український історичний журнал. – 1992. – № 12. – С. 42–58.

Проблема власних збройних сил у процесі визвольної боротьби за українську державність у 1917–1918 рр. // Українська демокра-

тична революція 1917–1918 років: матеріали науково-теоретичної конференції. – К., 1992. – С. 26–29.

Проблема збройних сил у процесі боротьби за українську державність // До нової України шляхом реформ: матеріали конференції. – К., 1992. – С. 114–118.

Єврейське представництво в Центральній Раді // Єврейське населення Півдня України: Історія та сучасність: тези до наукової конференції. – Запоріжжя, 1992. – С. 54–56.

«...І дати всеросійським справам спокій» // Віче. – 1993. – № 8. – С. 125–135.

Витоки і передвісники української ідеї / співавтор Ю.В. Сиволоб // Віче. – 1993. – № 11. – С. 29–45.

Перший в історії з'їзд вільних народів Росії // Національні відносини на Півдні України: збірник, Ч. ІІІ. – Запоріжжя, 1993. – С. 164–169.

Виступ полуботківців у 1917 р. (спроба хронікально-документальної реконструкції події) / співавтор І.В. Солдатенко // Український історичний журнал. – 1993. – № 7–8. – С. 17–29; № 9. – С. 28–39; №10. – С. 3–20.

Орієнтири українського державотворення в процесі розвитку суспільно-політичних процесів революційної доби (березень 1917 – січень 1918 рр.) // Другий міжнародний конгрес україністів. – К.: Міжнародна асоціація україністів НАН України, 1993. – С. 3–7.

Скрипник Микола Олексійович // Етнонаціональний розвиток України. Терміни, визначення, персоналії. – К.: ІПіЕНД; ІДП ім. В.М. Корецького НАН України, 1993. – С. 100–101.

Соціально-політичні альтернативи революційної доби і проблема української державності // Українська державність: історія і сучасність: матеріали наукової конференції. Січень 1993. – К.: ІПіЕНД, 1993. – С. 25–33.

Донецко-Криворожская Республика – взгляд из сегодняшнего дня // Донбасс и Приазовье: сборник. – Мариуполь, 1993. – С. 35–41.

Становлення української державності і проблема Збройних Сил (березень 1917 р.– квітень 1918 р.) // «Куди йдемо?»:

матеріали науково-практичної конференції. Грудень 1992 р. – К., 1993. – С. 107–109.

Дискусії навколо кордонів України напередодні і в ході Берестейської мирної конференції // Проблеми соборності України в XX столітті: збірник. – К.: ІПіЕНД, 1994. – С. 62–69.

Україна і Росія в конфліктах: історичні паралелі і уроки // Державність. – 1994. – № 1. – С. 88–89.

Передумови і зародження української національної ідеї / співавтор Ю. В. Сиволоб // Український історичний журнал. – 1994. – № 2–3. – С. 14–28.

Соціально-політичні альтернативи революційної доби і проблема української державності // Вісник Академії наук України. – 1994. – № 7–8. – С. 48–53.

Еволюція суспільно-політичних поглядів В. Винниченка в період української революції // Український історичний журнал. – 1994. – № 6. – С. 15–25.

Українська революція: проблеми вивчення концепції та оцінки історіографії // «Історична наука на порозі XX століття»: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (м. Харків 15–17 листопада 1995 р.). – Харків, 1995. – С. 256–262.

Один проти всіх (Михайло Драгоманов) / співавтор Ю. А. Левенець // Віче. – 1995. – № 7. – С. 127–141.

Донецько-Криворізька Республіка: історія і уроки // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи. – К.: ІПіЕНД, 1995. – С. 152–157.

Проблема національних збройних сил: уроки історії (1917) // Вісник Академії наук України. – 1995. – № 7/8. – С. 73–82.

Національне питання у житті й творчості Миколи Скрипника / співавтор Д. Мейс // Український історичний журнал. – 1996. – № 2. – С. 74–86; № 3. – С. 130–143.

Внесок М.Грушевського у концепцію української революції // Український історичний журнал. – 1996. – № 5. – С. 3–27.

Інтелектуальний потенціал лідерів української революції // Національна еліта та інтелектуальний потенціал України: збірник. – Львів, 1996. – С. 189–190.

«Нова рада»; «Робітнича газета» // Политические партии России. Конец XIX – первая треть XX века. Энциклопедия. – Москва.: РОСПЭН, 1996. – С. 398–399; 509–510.

Витоки української ідеї з погляду принципу історизму // Україна – Греція (досвід зв'язків та перспективи співробітництва): матеріали міжнародної науково-практичної конференції 24–26 травня 1996 р. – Маріуполь, 1996. – С. 45–47.

Історичний доробок лідерів української революції і сучасні оцінки державотворчого досвіду 1917–1920 рр. // Матеріали Всеукраїнської науково-освітньої конференції «Історіографічна спадщина науки історії України (погляд з кінця XX століття)». – Глухів, 1996. – С. 28–30.

Скрипник Микола Олексійович // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 884.

Центральна Рада як чинник української революції // Центральна Рада на тлі української революції. Науково-теоретичні читання в Інституті історії НАН України. – К., 1996. – С. 18–26.

Українська революція: аналіз концепції та історіографія // Грані. – 1996. – № 1 (серпень), № 2 (жовтень).

Грушевський та українська революція // Історія України. – 1996. – №2–3.

Українська революція доби Центральної Ради: аналіз досвіду періодизації // Український історичний журнал. – 1997. – № 3. – С. 3–25.

Проблема класово- і національно-політичних сил у концепції української революції // Український історичний журнал. – 1997. – № 5. – С. 3–16; № 6. – С. 3–13.

Українська революція як суспільний феномен: пошук методологічних засад дослідження // Центральна Рада і український державотворчий процес: матеріали наукової конференції 20 березня 1997 р. Ч. 1 . – К., 1997. – С. 20–29.

Історіографічний доробок лідерів української революції в сучасних оцінках державотворчого досвіду 1917–1920 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С. 3–5.

Ідейно-теоретичні засади боротьби Центральної Ради за відродження державності України / співавтор Т. А. Бевз // Історія України. – 1997. – № 8–10.

Основні етапи і суперечності процесу запровадження автономії України / співавтор Т.А. Бевз // Історія України. – 1997. – № 14–16.

Автономізм – самостійництво – залежність від окупантів: еволюція поглядів і державницького статусу України за доби Центральної Ради / співавтор Т. А. Бевз // Історія України. – 1997. – № 20–21.

Утворення Української Народної Республіки і вибір перспективи суспільно-політичного розвитку // Історія України. – 1997. – № 46–47.

Микола Порш – лідер українських соціал-демократів / співавтор Т.А. Бевз // Історія України. – 1997. – № 44; 1998. – № 4.

Революційна українська партія / співавтор В. В. Кривошея // Вісник. – 1998. – № 1. – С. 128–140.

Де справжнє коріння сучасної української державності (Спроба оцінки деяких тенденцій вивчення процесу державотворення в добу революції 1917–1920 рр.) // 350-річчя Української держави Богдана Хмельницького: матеріали міжнародної наукової конференції 15–16 грудня 1998 р. – К.: Знання, 1998. – С. 17–24.

М. Скрипник у 1918 р. (125-річчя від дня народження М. Скрипника) // Матеріали «круглого столу» в Інституті історії України. – К., 1998. – С. 15–38.

Симон Петлюра / співавтор В.М. Волковинський // Історія України. – 1998. – № 2–3.

Ісаак Прохорович Мазепа // Історія України. – 1998. – № 22.

Талант ученого, організатора науки // Пам'ять століть. – 1999. – № 5. – С.65–67.

«Вінницькі щаблі» державного проводу УНР // Україна: минуле, сьогодення, майбутнє: збірник. – К., 1999. – С. 3–15.

Українська революція: новітній стан історіографічної розробки проблеми та актуальні завдання дослідження / співавтор І.Ф. Курас // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 7. – С. 4–21.

Українська революція і етнонаціональні відносини: проблеми дослідження // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 8. – С. 3–20.

Українська Народна Республіка: вибір перспективи // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 9. – С. 3–8.

Революції та історичний поступ України (українською, російською та англійською мовами) // Політична думка. – 1999. – № 1–2. – С. 154–167.

Стан історіографічної розробки та актуальні проблеми дослідження історії Української революції // Український історичний журнал. – 1999. – №1. – С. 68–84; № 2. – С. 27–47.

Соборницький процес 1918–1919 рр. в працях перших істориків Української революції // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми: збірник. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 129–143.

Революції в історичній долі України // Віче. – 1999. – № 4. – С. 117–130.

Українська революція: феномен і дослідники (інтерв'ю) // Пам'ять століть. – 1999. – № 3. – С. 157–160.

Концепція Української революції: соціальний аспект // Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства: збірник наукових праць – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 128–136.

У пошуках коріння сучасної української державності // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: збірник наукових праць. У 2-х ч. Ч. 1. – К.: Інститут українознавства, 1999. – С. 26–32.

Замість передмови. Лідер українських соціал-демократів (Микола Порш) / співавтор Т.А. Бевз // Українська ідея та її творці: збірник. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 177–197.

Стан історіографічної розробки та актуальні проблеми дослідження історії Української революції // Український історичний журнал. – 1999. – №1. – С. 68–85.

Де справжнє коріння сучасної української державності? (Спроба оцінки деяких тенденцій вивчення процесу державотворення в добу революції 1917–1920 рр. // Україна: ретроспективи і перспективи: збірник наукових праць. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 62–67.

Роль революцій в історичному поступі України. Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного ун-ту. Історичні науки. – Т. 3(5). – Кам'янець-Подільський, 1999. – С. 225–232.

Соборницький процес 1918–1919 рр.: від ідеї до практики // Волинь у новітній історії української державності: збірник

наукових праць. – Луцьк.: Волинська обласна друкарня, 1999. – С. 79–92.

Українська Народна Республіка: вибір перспективи // Історіографічні дослідження в Україні: науковий збірник. – К.: Інститут історії України НАНУ, 1999. – № 9. – С. 3–8.

Українська революція: причини поразки, уроки та історичне значення // Україна: вчора, сьогодні, завтра. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 118–135.

Роль революцій в історичному поступі України // Четвертий міжнародний конгрес україністів. – Ч. ІІ. – Одеса – Київ – Львів, 1999. – С. 223–230.

Українська ідея та її творці (друга половина XIX – початок XX століття): збірник / авт. колектив: В.Ф. Солдатенко (керівн.), Т.А. Бевз, І.Л. Гошуляк та ін. – К., 1999. – 224 с.

Роль революцій у долі України // Історія України. – 1999. – № 16–17.

Вивчення процесу українського державотворення доби революції (1917–1920 рр.) // Історія України. – 1999. – № 19.

Українська революція як суспільний феномен // Історія України. – 1999. – №39.

Українська революція 1917 р.: основні параметри суспільного феномена й актуальні завдання дослідження // Наукові записки національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Історичні науки. – К., 2000. – С. 156–161.

«Німецький фактор» в Українській революції (українською і німецькою мовами) // Діалог. – 2000. – № 1. – С. 108–111.

Ілюзії й практика національного нігілізму: погляд із сьогодення на Донецько-Криворізьку Республіку / співавтор І. Ф. Курас // Пам'ять століть. – 2000. – №6. – С. 60–77.

Георгій Пятаков: портрет без ретуші // Комуніст України. – 2000. – №4 – С. 82–92.

Періодизація історії Української революції // Історія України. – 2000. – №2–3.

Дрейф Кубані від національної праматері (1917–1920) // Історія України. – 2000. – №18.

Погляд із сьогодення на Донецько-Криворізьку республіку // Історія України. – 2000. – № 29–32.

Лютнева революція 1917 в Росії // Юридична енциклопедія. – Т. 3 – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2001. – С. 539.

До питання про пошуки воєнно-політичної платформи захисту УНР / співавтор О.Д. Левченко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 101–115.

Співвідношення військових сил прибічників УНР та їх суперників на кінець 1917 – початок 1918 р. / співавтор Л.Г. Хало // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 120–129.

Концепція української революції: соціальний аспект // Соціокультурні чинники розвитку інтелектуального потенціалу українського суспільства і молодь: наукові праці та матеріали конференції. – Вип. І. – К.: Знання, 2001. – С. 263–270.

«Німецький фактор» в Українській революції / співавтор Д.В. Веденєєв // Історія України. – 2001. – № 2.

Дійові особи конфлікту // Історія України. – 2001. – № 9.

Українські масони в добу революції / співавтор Д. В. Веденєєв // Історія України. – 2001. – № 15.

Співвідношення військових сил прибічників УНР та їх суперників на кінець 1917 – початок 1918 рр. / співавтор Л.Г. Хало // Історія України. – 2001. – №27–28.

Українська революція і пошук зовнішньополітичних орієнтацій УНР // Історія України. – 2001. – № 45.

Перша дипломатична акція УНР – Берестейська угода // Історія України. – 2001. – № 47.

Українські масони в добу революції / співавтор Д.В. Веденєєв // Діалог. – 2002. – № 2. – С. 98–102.

Нарком Микола Скрипник // Український історичний журнал. – 2002. – №1. – С. 79–95; № 2. – С. 51–68.

Українізація – життєвий апогей Миколи Скрипника // Пам'ять століть. – 2002. – № 2. – С. 8–36.

Історичні підстави української ідеї (еволюція феномена в контексті пошуків етнополітичних моделей / співавтори І.Ф. Курас, Т.А. Бевз // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 112–151.

Соборність України: підсумки дослідження проблеми / співавтор В.І. Кучер // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 152–168.

Українська революція й пошук зовнішньополітичних орієнтацій УНР // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 81–91.

Союз Української галицької армії з більшовиками у січні-квітні 1920 р. / співавтор Б.І. Савчук // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 149–162.

Проблеми автономії й федерації в політиці Центральної Ради // Українська Центральна Рада: поступ націєтворення та державобудівництва. – К.: Українська видавнича спілка, 2002. – С. 18–26.

Сторінка з дипломатичної біографії В. Липинського // В'ячеслав Липинський в історії України (до 120-річчя з дня народження). – К.: ІПіЕНД, 2002. – С. 175–184.

В'ячеслав Прокопович – вчений і політичний діяч // Історичний календар. – 2002. – С. 274–277.

«Остапенко С.С.» // Юридична енциклопедія. Т. 4. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2002. – С. 367–368.

Роль революций в исторических судьбах Украины // Россия в XX веке. В двух томах. – Т.1. – Москва.: Наука, 2002. – С. 96–102.

Перша дипломатична акція УНР – Берестейська угода // Україна дипломатична: науковий щорічник. – К., 2002. – № 2. – С. 248–263.

Внесок М. Грушевського у розробку концепції національно-демократичної революції // Михайло Грушевський – науковець і політик у контексті сучасності: збірник. – К., 2002. – С. 202–207.

Феномен Української національно-демократичної революції 1917–1920 рр. // Діалог. – 2002. – № 3. – С. 152–155.

Сторінка емігрантської долі Володимира Винниченка // Микола Плав'юк. Україна – життя моє. Т. 3. – К.: Фундація ім. Ольжича, 2002. – С. 986–999.

Незламний (Микола Скрипник) // Історія України. – 2002. – № 25–27. – 352 с.

Третій з'їзд Комуністичної партії (більшовиків) України. 1–6 березня 1919 р.: протоколи / автори-укладачі: І.Л. Гошуляк, В.С. Лозицький, В. Ф. Солдатенко та ін. – К.: Парламентське вид-во, 2002. – 229 с.

Зовнішньополітичний курс гетьманської держави П. Скоропадського // Історія України. – 2002. – № 5.

Українська революція і пошук зовнішньополітичних орієнтацій УНР // Україна дипломатична: науковий щорічник. – К., 2003. – № 3. – С. 369–379.

До конфлікту Раднаркому Росії з Центральною Радою (особистісний зріз) // Події і особистості революційної доби: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2003. – С. 75–108.

Епізод політичної біографії В. Винниченка: спроба повернення в Україну // Події і особистості революційної доби: збірник. – К.: ІПіЕНД, 2003. – С. 205–250.

Володимир Винниченко – лідер УСДРП, лідер національно-державного відродження // Вісник. Філософія. Політологія. – Вип. 48. – К.: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2003. – С. 5–16.

Зовнішньополітичний курс гетьманської держави П. Скоропадського // Проблеми вивчення історії Української революції. 1917–1921 рр.: збірник. – К.: Інститут історії України НАН України, 2003. – С. 116–134.

Бороться на все фронты героично, но неразумно / соавтор А.Д. Левченко // Исторический архив (Москва). – 2003. – № 3. – С. 155–161.

Співвідношення зовнішньо- і внутрішньополітичних детермінант розвитку української державності в 1918 році // Україна вчора, сьогодні, завтра: збірник. – Запоріжжя: Запорізьке наукове товариство ім. Я. Новицького, 2003. – С. 197–208.

Пам'яті вчителя / співавтори Л. П. Нагорна, М. І. Панчук // Трибуна. – 2003. – № 1–2. – С. 12–13.

Народження партії // Комуніст України. – 2003. – № 2. – С. 50–62.

Епізод політичної біографії В. Винниченка // Історичний журнал. – 2003. – № 1. – С. 14–23; № 2. – С. 14–21; № 3. – С. 21–30.

Більшовизація Рад // Енциклопедія історії України. – Т. І. – К.: Наукова думка, 2003. – С. 293–294.

«Прокопович В.К.»; «Раковський Х.Г.»; «Скрипник М.С.» // Юридична енциклопедія. – Т. 5. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2003. –С. 157–158; С. 234–235; С. 508–509.

Сочетание социалистической и национальной идеи в деятельности коммунистов Украины: опыт современного анализа // Мыслить и действовать по-большевистски: материалы международной конференции, посвященной 100-летию II съезда РСДРП и образования партии большевиков. 23 августа 2003 года. – Москва: ИТРК, 2003. – С. 28–37.

ІІІ Універсал Центральної Ради і плани федеративного переустрою Росії // Український історичний журнал. – 2003. – № 4. – С. 3–45.

До історії українсько-російських взаємин 1917 – на початку 1918 рр. // Пам'ять століть. – 2003. – № 6. – С. 52–80.

Винниченків твір «Відродження нації»: мотивація, історія створення та загальна оцінка // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 26. – С. 34–50.

Московські щаблі долі Г. Пятакова // Україна соборна: збірник наукових статей. Вип. 1. – К.: Інститут історії України НАН України, 2004. – С. 177–216.

Зовнішньополітичний курс гетьманської держави П. Скоропадського // Україна дипломатична: науковий щорічник. – К., 2004. – № 4. – С. 336–355.

Историческое наследие Переяслава и поиск путей разрешения украинско-российских противоречий в XX веке // Історичний журнал. – 2004. – № 3. – С. 73–82.

«Центральна постать тодішнього політичного життя». До 125-річчя з дня народження Є. Бош // Комуніст України. – 2004. – № 3. – С. 78–84.

«Українська революція»; «Шульгин В.В.» // Юридична енциклопедія. – Т. 6. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 677; 720.

«Українська революція» // Політологічний енциклопедичний словник. 2-ге вид. доповнене і перероблене – К.: Генеза, 2004. – С. 677.

Нова книга про С. Петлюру // Український історичний журнал. – 2004. – №6. – С. 135–146.

Співвідношення зовнішньо- і внутрішньополітичних детермінант розвитку української державності в 1918 р. // Україна від

самостійності до соборності (22 січня 1918 – 22 січня 1919 рр.): збірник. – К.: ІПіЕНД, 2004. – С. 14–27.

«Автономістсько-федералістський курс Центральної Ради»; «Акт злуки УНР і ЗУНР 1919 (Акт соборності України 22 січня 1919)»; «Брестський мирний договір між РРФСР і Центральними державами 1918»; «Брестський мирний договір між УНР і Центральними державами 1918»; «Брестські мирні переговори 1917–1918»; «Винниченко В.К.»; «Голубович В.О.»; «Грушевський М.С.»; «Дорошенко Д.І.»; «Затонський В.П.»; «Левицький К.А.»; «Ленін (Ульянов) В.І.»; «Лівицький А.М.» // Українська дипломатична енциклопедія. – Т. 1. – К.: Знання, 2004.

«Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради»; «Раковський (Станчев) Х.»; «Скрипник М.О.»; «Сталін (Джугашвілі) Й.В.»; «Троцький (Бронштейн) Л.Д.»; «Українська революція 1917–1920»; «Українське питання під час Першої світової війни»; «Українське питання у структурі міжнародних відносин напередодні Першої світової війни»; «Чехівський В.М.»; «Українська революція»; «Шульгин В.В.» // Українська дипломатична енциклопедія. – Т.ІІ. – К.: Знання. – 2004.

Українізація як іманентна потреба розвитку модерної нації // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К.: ІПіЕНД, 2004. – С. 235–246.

Другий український полк імені гетьмана Павла Полуботка // Енциклопедія історії України. – Т. 2. – К.: Наукова думка, 2004. – С. 474.

Володимир Винниченко і його твір «Відродження нації» // Історія України. – 2004. – № 11–12.

Володимир Винниченко і його твір «Відродження нації» // Визначні особистості в історії України. У 2-х ч. – Ч. ІІ. – К.: Редакції загально- педагогічних газет, 2004.

Крути: ще раз про історію, політику та кон'юнктуру // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 28. – С. 87–105.

Будівничий української академічної науки (Микола Василенко) // Історичний календар. – 2005. – С. 383–387.

Документи ЦК РКП(б) 1920 р. про В. Винниченка // Український історичний журнал. – 2005. – № 4. – С. 70–88.

Доба Української революції (1917–1920 рр.) у новітній історіографії // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2005. – № 1. – С. 87–51; №2. – С. 68–104; № 3. – С. 50–73.

Володимир Винниченко: «Я заявляю про своє бажання вступити до КП(б)У» // Комуніст України. – 2005. – № 4. – С. 87–101.

Надзвичайне повноважне посольство УСРР до Москви 1918 року // Україна дипломатична: науковий щорічник. – К., 2005. – № 5. – С. 327–339.

Про Україну, революцію, масонство, Головного отамана та інших (міркування на полях нової книги про С. Петлюру) // Українознавство. – 2005. – № 2. – С. 56–62.

Передмова; Суспільно-політичні погляди, революційна й державна діяльність В. Винниченка // Громадсько-політична діяльність В. Винниченка (До 125-річчя від дня народження): збірник. – К.: ІПіЕНД, 2006. – С. 5–7; 20–31.

Актуальні теоретико-методологічні проблеми історіографічного освоєння досвіду Української революції 1917–1920 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання – 2005. – 2006. – Вип. 30. – С. 453–465.

М. Грушевський і розробка концепції Української революції // Грушевський М. С. – державотворець, громадський діяч, вчений, публіцист: матеріали ІІ регіональної науково-практичної конференції. – Вінниця: Книга-Вега, 2006. – С. 13–18.

Микола Скрипник і реформа українського правопису // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства МОН України. – Т. VIII. – К., 2006. – С. 262–267.

Директорія: зауваги щодо історії створення // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства МОН України. – Т. XI. – К., 2006. – С. 382–404.

Детермінанти політичної долі В. Винниченка // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного ун-ту ім. В. Винниченка. Серія: Філологічні науки (літературознавство, мовознавство). Вип. 62. – Кіровоград., 2006. – С. 17–25.

Директорія: зауваги щодо історії створення // Генеза: Філософія. Історія. Політологія. – 2006. – № 1–2. – С. 32–44.

Ідейний опонент Грушевського. Міркування на полях книги про М. Міхновського // Український історичний журнал. – 2006. – №5. – С. 98–110.

Историческое наследие Переяслава и поиск путей разрешения украинско-российских противоречий в XX веке: выступление в прениях // История русско-украинских отношений в XVII–XVIII веках. (К 350-летию Переяславской Рады) Бюллетень. – Вып. 2. – Москва: РАН., 2006. – С. 36–49; 109–110.

Берестейський договір: військова складова та її реалізація в Україні // Україна дипломатична: науковий щорічник. – К., 2006. – № 7. – С. 463–489.

«Жертви урядової легковажності». Про бій під Крутами і політичні маніпуляції навколо нього // Комуніст України. – 2006. – № 1. – С. 64–72.

Етнонаціональні чинники і проблема національних меншин у концепції та практичному досвіді української революції (1917–1920 рр.) // Розвиток еллінізму в Україні: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. – Маріуполь, 2007. – С. 139–145.

Про «кризу жанру» та пошук істини // Критика. – 2007. – № 3. – С. 30–32.

До оцінки сучасних суспільних процесів в Україні // У кольорах помаранчевої революції: збірник. – К.: ТОВ УВПК, 2007. – С. 295–303.

Жовтнева революція і державність українського народу // Комуніст України. – 2007. – № 1. – С. 83 – 90; № 2. – С. 27–35; № 3. – С. 11–23; № 4. – С. 60–69.

Надзвичайна дипломатична місія УНР до Москви 1919 р. // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту україно-знавства МОН України. – Т. XVI. – К., 2007. – С. 450–472.

Гетьманська держава і В. Липинський // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства МОН України. – Т. XVI. – К., 2007. – С. 220–235.

До оцінки потенційних можливостей і підготовки військових формацій УНР до другого зимового походу // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства МОН України. – Т. XVIII. – К., 2007. – С. 351–369.

Новітні тенденції й актуальні проблеми історіографічного освоєння процесів революційної доби 1917–1920 рр. в Україні // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. Міжнародна наукова конференція 20–21 листопада 2007 р. – К.: ІПіЕНД, 2007. – С. 5–24.

Революції як чинник прогресивного поступу нації: актуальні теоретико-методологічні проблеми вивчення в українознавчому вимірі // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства МОН України. – Т. XIV. – К.: Фоліант, 2007. – С. 396–400.

До питання про формування традицій взаємин української влади і суспільства (революційна доба 1917 – 1920 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2007. – Вип. 36 – С. 359–366.

Єврейські погроми в УНР 1919 р.: міркування з приводу деяких історіографічних тенденцій // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2007. – № 10. – С. 4–18.

Новітні тенденції й актуальні проблеми історіографічного освоєння процесів революційної доби 1917 – 1920 рр. // Український історичний журнал. – 2008. – № 1. – С. 75–88.

Прихід П. Скоропадського до влади: механізм державного перевороту та визначальні чинники закріплення режиму // Український історичний журнал. – 2008. – № 4. – С. 5–19.

В поисках «нового Переяслава»: попытка разрешить старые проблемы в революционную эпоху // Украина и украинцы: образы, представления, стереотипы. Русские и украинцы во взаимном общении и восприятия: сборник. – Москва, 2008. – С. 134–159.

Завершальна стадія українського соборницького процесу в первісній історико-політичній оцінці. Stosunky polsko-ukrainsky. Voina I spoleresnocz. – 2008: Adam Marszalak. – С. 122–131.

Петлюра – отаманщина – погроми (історичні факти й оцінки на тлі новітніх публікацій) // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. Міжнародна науково-теоретична конференція 20–21 листопада 2007 р.: наукові дослідження. – Київ: Світогляд, ІПіЕНД, 2008. – С. 329–438.

Етнонаціональні чинники і проблема національних меншин у концепції і практичному досвіді Української революції

1917–1920 рр.: збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. Т. XIX. – Київ: Науково-дослідний інститут українознавства, 2008. – С. 351–365.

Развитие общественных процессов в Украине в 1917 г. // Патріот України. Історичний альманах. – Вип. IV. – Київ: Україна, 2008. – С. 16–32.

Єврейські погроми в Україні: міркування з приводу новітніх історіографічних тенденцій // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2008. – Вип. 10–12. (Вип. 10. – С. 4–18; Вип. 11. – С. 4–11; Вип. 12. – С. 4–14).

Георгий Пятаков – Георгий Плеханов: эпизоды совпадения политических позиций // VIII Плехановские чтения: Россия в 1912–1922 гг.: Период социально-политического слома и национальной консолидации. 30 мая – 1 июня 2008 г.: Материалы конференции. – Санкт-Петербург, 2008. – С. 51–57.

Нові підходи в осмисленні історичного досвіду революційної доби 1917–1920 рр. в Україні. XXIV тематичний випуск // Наукові записки історичного факультету Запорізького державного університету «Соціальні та національні чинники революцій і реформ в Україні: проблеми взаємовпливів». – Запоріжжя: Просвіта, 2008. – С. 93–103.

Політичні портрети Винниченка і Петлюри революційної доби через призму історіографічного освоєння // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2008. – Вип. 15–16. (Вип. 15. – С. 77–99; Вип. 16. – С. 65–83).

Осінь 1919 року: основні чинники розриву соборного фронту // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 39. – С. 172–199.

До історії першого конфлікту між керівництвом УСРР і РСФРР // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 41. – С. 226–236.

Українське повстанство 1919 року: контури феномену // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. Т. XXII. – Київ, 2008. – С. 355–370.

До питання про механізм державного перевороту 29 квітня 1918 р. // Гетьманат Павла Скоропадського: історія, постаті, контраверсії. Всеукраїнська наукова конференція 19–20 травня 2008 р.: збірник. – Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – С. 41–51.

«Донецько-Криворізька Радянська Республіка (ДКРР)» // Енциклопедія сучасної України. – Т. 8. – С. 302.

Апогей українського соборницького процесу 1919 р.: спроба діалектичної оцінки // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Умань, 2008. – Вип. 1. – С. 24–35.

Зимовий похід Армії УНР в історіографічному зрізі (грудень 1919 – травень 1920 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2009. – Вип. 43. – С. 135–161.

Трагічна сторінка об'єднаного українського фронту: договір УГА з білогвардійцями // Соборність як чинник українського державотворення (До 90-річчя Акту Злуки). Всеукраїнська наукова конференція. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2009. – С. 53–62.

Теоретические обоснования украинских проектов трансформации Российского централизованного государства в федеративную демократическую республику и революционная практика 1917–1922 гг. // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – Київ, 2009 – Вип. 17.

Осінь 1919 р.: доля об'єднаного фронту // Український історичний журнал. – 2009. – №1.– С. 11–28.

Украинская революция 1917–1920 гг. К выяснению контуров и параметров исторического феномена // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – Київ, 2009. – Вип. 18. – С. 4–20.

Феномен украинской революции // Российская история. – Москва: Наука. – 2009. – №1. – С. 36–46.

Талант учителя // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – С. 533–537.

Україна революційної доби (1917–1920 рр.) в новітньому історіографічному дискурсі // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – С. 196–212.

Внесок І .Ф. Кураса в розвиток історичної науки / співавтор В. А. Смолій // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – С. 19–32.

Новейшие тенденции и актуальне проблемы историографии освоения опыта украинского национального движения в 1917–

1922 гг. // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – Київ, 2009. – Вип. 20. – С. 4–30.

Историческая эволюция украинской социал-демократии в свете общественно политических воззрений В. Винниченко // Социал-демократия в Российской и мировой истории: обобщение опыта и новые подходы: материалы научной международной конференции. 21–22 апреля 2008 г. – Москва: Собрание, 2009.

Спроба досягнення порозуміння між УНР і РСФРР (кінець 1918 р. – початок 1919 р.) // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – Київ, 2009. – Вип. 23. – С. 14–35.

Надзвичайне повноважне посольство УСРР до Москви: спроба розв'язання дипломатичним шляхом перших суперечностей // Актуальні проблеми міжнародних відносин. Київ, 2009. – Вип. 86. – Ч. І. – С. 57–63.

Зимовий похід армії УНР (грудень 1919 р. – травень 1920 р.) в історіографічному зрізі // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Умань, 2009. – Вип. 2. – С. 5–24.

Надзвичайна дипломатична місія УНР до Москви 1919 р. // Україна дипломатична: науковий щорічник. – Київ, 2009. – Вип. 10. – С. 275–305; (362–391) (українською і англійською мовами).

Теоретичне обґрунтування В. Винниченком концепції відновлення Української Народної Республіки // Кам'янець-Подільський – остання столиця Української Народної Республіки: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Кам'янець-Подільський, 6–7 жовтня 2009 р. – Кам'янець-Подільський, 2009. – С. 27–39.

Его призвание – неустанная, целеустремленная деятельность // Людина високої мети. Ювілейне видання. – Донецьк: Промінь, 2009. – С. 106–109.

Революційний чинник в українській історії // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – Київ 2009–2010. – Вип. 29–31. (Вип. 29. – С. 5–26; Вип. 30. – С. 5–44; Вип. 31. – С. 5–19).

Українська пам'ять та її інститут // Україна дипломатична: науковий щорічник. – Київ, 2010. – Вип. XI. – С. 665–677.

Украинский коммунизм в поиске теоретических моделей сочетания социальных и национальных факторов создания и разви-

тия федеративного социалистического государства // X Плехановские чтения: Союз Советских Социалистических Республик, 1922–1991 гг.: исторический тупик или перспектива исторического развития?: материалы конференции. 30 мая – 1 июля 2010. – Санкт-Петербург, 2010 – С. 66–70.

Думки з приводу Винниченкової політичної долі (до 130-річчя від дня народження) // Світогляд. – Київ, 2010. – № 3(23). – С. 76–80.

Українська революція й білоруське національне відродження 1917–1918 рр. // Гістарична – археалагічны збірник. – Мінск: Беларуская навука, 2010. – Вип. 25. – С. 74–80.

Упущенный шанс достижения мирного соглашения между УНР и РСФСР в начале 1919 г. // Российская история. – 2010. – № 6. – С. 137–155.

Партизанська слава України. «Круглий стіл» в Українському інституті національної пам'яті (вступне слово) // Комуніст України. – № 4. – 2010. – С. 74–76.

Збережено історичну пам'ять // Історичний календар. 2011. – Київ, 2010. – С. 404–412.

Підготовка антигетьманського повстання – нового етапу Української революції // Регіональні проблеми української історії: збірник наукових праць. – Умань, 2010. – Вип. 3. – С. 6–27.

Не зраджувати принципу історизму (актуальне інтерв'ю) // Пам'ять століть. – 2010. – № 6. – С. 27–33.

Україна в революційних процесах перших десятиліть XX ст. (спроба оцінки в європейському контексті) // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2011. – Випуск 48 (№ 6). – С. 5–28.

П. Скоропадський і доля гетьманату // Студії з історії Української революції 1917–1921 рр.: на пошану Руслана Яковича Пирога: збірник наукових праць. – К.: Інститут історії України НАН України, 2011.

Передмова. Вступне слово. Партизанський рух в Україні (1941–1945): Історія та пам'ять: матеріали круглого столу. Київ, 23 вересня 2010 р. Український інститут національної пам'яті) // Партизанська і підпільна боротьба в Україні. 1941–1944 роки:

Історія, люди, пам'ять. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – С. 10–12; 399–402.

Суспільно-політичні альтернативи революційної доби / співавтор О. Любовець // Вісник Національної академії наук України. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2011. – № 8. – С. 54–62.

Варшавський договір 1920 року. Сучасний історіографічний дискурс // Україна дипломатична: науковий щорічник. Вип. XII. – К., 2011. – С. 766–794.

«Генеральний Секретаріат Української Ценральної Ради»; «Громадянська війна»; «Мазепа Ісаак Прохорович»; «Мартос Борис Миколайович»; «Міхновський Микола Іванович»; «Петрушевич Євген Омелянович»; «Порш Микола Володимирович»; «Пятаков Георгій (Юрій) Леонідович»; «Скрипник Микола Олексійович»; «Українська Народна Республіка»; «Українська Центральна Рада» // Політична енциклопедія. – К.: Парламентське вид-во. – 2011. – С. 135, 159, 416, 428, 459–460, 554, 600–601, 615, 668, 730–731, 732–733.

Украина в революционных процессах первых десятилетий XX века (попытка оценки в европейском контексте) // Историческое пространство. – М.: Наука, 2011. – С. 48–75.

Перший Всеукраїнський з'їзд Рад 1917 // Енциклопедія історії України. – Т. 8. – К.: Наукова думка, 2011. – С. 169–170.

Драматична доля письменника і політика // Історичний календар 2011. – К., 2011. – С. 93–96.

Проблеми політики національної пам'яті і завдання її наукового забезпечення // Вісник Національної академії наук України. – 2011. – № 12. – С. 52–64.

Проблеми політики національної пам'яті та завдання її наукового забезпечення // Державотворчі та цивілізаційні здобутки українського народу: Національна та історична пам'ять: збірник наукових праць УІНП. – 2011. – Вип. 1. – С. 7–25.

Історична освіта у вищому навчальному закладі як інструмент формування національної пам'яті // Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (23–25 травня 2011 р.). – Маріуполь, 2011. – С. 76–81.

Проблема взаємодії соціальних і національних чинників у революційному процесі 1917–1920 рр.: загально – російський і регіональний контекст // Україністика в Росії: стан і перспективи: збірник матеріалів Міжнародної науково-теоретичної конференції . Москва, 27 травня 2011 р. – М., 2011. – С. 32–41.

Пошук сучасної наукової концепції про участь українців у Другій світовій війні та вплив історіографічних колізій на формування національної пам'яті в Україні // Культура пам'яті в Україні про Другу світову війну. Міжнародна конференція. Берлін, 16 листопада 2011 р. – Берлін, 2011. – С. 5–13.

Про культуру національної пам'яті (на прикладі ставлення до історії революцій) // Національна та історична пам'ять: збірник наукових праць. – К., 2012. – Випуск 2. – С. 3–64.

Пам'ятати й шанувати минуле // Історичний календар 2012. – К., 2012. – С. 7–8.

Українець, революціонер, державотворець (Микола Скрипник) // Історичний календар 2012. – К., 2012. – С. 54–59.

Трагедія тридцять третього: нотатки на історіографічному зрізі // Національна та історична пам'ять: збірник наукових праць. – К., 2012. – Випуск 3. – С. 3–92.

Від Українського інституту національної пам'яті. Партизанський рух та його вплив на формування національної пам'яті в Україні // Актуальні проблеми партизансько-підпільного руху в Україні в роки Великої Вітчизняної війни: матеріали міжнародної наукової конференції, м. Корюківка, 14 грудня 2011 р. – Чернігів, 2012. – С. 11, 14–21.

Як не розчинитися у глобалізованому світі / співавтор Д. В. Вєдєнєєв // Україна дипломатична. Науковий щорічник. Випуск 13. – К., 2012. – С. 687–740 (українською і англійською мовами).

Вплив об'єктивних чинників на новітні дослідження історії Української революції // Новітні тенденції вивчення актуальних проблем революційної доби (1917–1921 рр.): збірник наукових праць. – Київ – Черкаси, 2012. – С. 80–105.

М. Скрипник у національній та історичній пам'яті: матеріали круглого столу 25 січня 2012 р. // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2012. – Вип. 61 (№ 6). – С. 5–8.

«Пятаков Георгій Леонідович»; «Рада Міністрів Української Держави; Рада Народних Міністрів Української Народної Республіки»; «Скрипник Микола Олексійович» // Енциклопедія історії України. Т. 9. – К.: Наукова думка, 2012. – С. 74–75; 94–95; 98–101; 618–619.

Трагічні сторінки воєнного лихоліття (1941–1944 рр.) // Україна під нацистською окупацією: спалені села (1941–1944 рр.). Анотований покажчик. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2012. – С. 5–12.

Михайло Грушевський і Центральна Рада: парламентські ілюзії і реалії // Український парламентаризм: проблеми історії та сучасної політичної практики (до 145-річчя від дня народження Михайла Грушевського). Наукова конференція 29 вересня 2011 р. – К.: Парламентське вид-во, 2012. – С. 22–36.

Революційний досвід України 1917–1920 рр. в сучасному історіографічному дискурсі // Українська революція 1917–1920 років: погляд із сьогодення: збірник статей. – К.: Парламентське вид-во, 2013. – С. 14–24.

Передмова // Спалені села і селища Чернігівщини в 1914–1943 роках: злочини проти цивільного населення: збірник документів і матеріалів. – Чернігів. – Десна Поліграф, 2013. – С. 6–7.

Федерализм в истории украинско-российских отношений // Комуніст України. – 2013. – № 1. – С. 31–39.

Украинские интеллектуалы и поиск модели рационального национально-государственного устройства России: исторический дискурс // Восточно-славянская цивилизация: история и современность: сборник материалов международной научно-общественной конференции «Древнерусское государство и его значение в исторических судьбах народов России, Белоруси и Украины (Киев, 22–23 ноября 2012 г.)». – К.: Издательский дом «Русское слово», 2013. – С. 145–169.

Федерализм в истории украинско-российских отношений // Российско-украинское обозрение: информационно-аналитический и научно-практический альманах. – 2013. – № 1. – С. 23–31.

Федеративная модель национально-государственного устройства в свете исторического опыта российско-украинских отношений // От

Древней Руси к Российский Федерации: история российской государственности: материалы международной научной конференции (Москва, МГУ им. М.В. Ломоносова, 28–29 сентября 2012 г. – СПб.: Алетейя, 2013. – С. 92–107.

Гетьманат П. Скоропадського як каталізатор радикалізації позицій українських політичних партій // Національна та історична пам'ять: збірник наукових праць. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – Вип. 7. – С. 24–41.

«Ховати товариша Скрипника без поваги, що звичайна для членів ЦК» Нарком освіти застрелився, щоб не каятися за українізацію // Країна. Тижневий журнал по-українськи. – 2013. – №26 (179). – С. 54–57.

Перспективи дослідження досвіду Української революції 1917–1920 рр. (до 95-річчя прийняття ІІІ Універсалу Центральної Ради) // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2013. – Вип. 74 (№7). – С. 7–9.

Вступне слово // Національна та історична пам'ять. Політика пам'яті у культурному просторі: збірник наукових праць. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – Вип. 8. – С. 3.

Вступне слово директора Українського інституту національної пам'яті при Кабінеті Міністрів України, члена-кореспондента НАН України Валерія Солдатенка // Битва за Дніпро. До 70-річчя визволення Києва від нацистських загарбників. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 31 жовтня 2013 року: збірник наукових праць. – К., 2013. – С. 10–13.

Історія і пам'ять: короткі суб'єктивні нотатки // Національна та історична пам'ять. Українські остарбайтери: доля і пам'ять: збірник наукових праць. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – Вип. 9. – С. 3–34.

Передмова // Голод 1933. Українці: збірник наукових праць. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – Вип. 61. – С. 3–6.

Голод 1932–1933 рр. в Україні: національна пам'ять і наукова історіографія // Голод 1933. Українці: збірник наукових праць. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – Вип. 61. – С. 6–142.

Політики національної пам'яті: наукове забезпечення / співавтор Д. Вєдєнєєв // Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 333–336.

Український інститут національної пам'яті (УІНП) // Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 396–402.

Національна пам'ять // Національна та історична пам'ять: словник ключових термінів. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 291–293.

Замість вступу // Війни пам'ятей та політика примирення: збірник наукових праць / за заг. ред. В.Ф.Солдатенка. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 3–4.

«Автономістсько-федералістський курс Центральної Ради»; «Акт злуки (Акт соборності) України 22 січня 1919»; «Брестський мирний договір між РСФРР і Центральними державами 1918»; «Брестський мирний договір між УНР і Центральними державами 1918»; «Брестські мирні переговори 1917–1918»; «Винниченко Володимир Кирилович»; «Голубович Всеволод Олександрович»; «Грушевський Михайло Сергійович» // Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти т. / редкол.: Д.В.Табачник (голова) та ін., худож.-оформлювач О.М. Іванова. – Т. 1. – Харків: Фоліо, 2013. – С. 16–17; 39–41; 252–258; 343–344; 487; 515–516.

«Дорошенко Дмитро Іванович»; «Затонський Володимир Петрович» // Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти т. – Т. 2. – Харків: Фоліо, 2013. – С. 163, 306–307.

«Левицький Костянтин Антонович»; «Ленін (Ульянов) Володимир»; «Лівицький Андрій Миколайович»; «Маніфест до українського народу з ультимативними вимогами до Української Ради» // Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти т. – Т. 3. – Харків: Фоліо, 2013. – С. 151; 155–156; 169–170; 234–235.

«Раковський (Станчев) Християн»; «Скрипник Микола Олексійович» // Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти т. – Т. 4. – Харків: Фоліо, 2013. – С. 320–322; 461–462.

«Сталін (Джугашвілі) Йосип Віссаріонович»; «Українська революція 1917–1920; «Українське питання під час Першої світової війни»; «Українське питання у структурі міжнародних відносин напередодні Першої світової війни»; «Чехівський (Чеховський) Володимир Мусійович» // Українська дипломатична енциклопедія: у 5-ти т. – Т. 5. – Харків: Фоліо, 2013. – С. 38–39; 170–171; 174–176; 344–345.

Дискусії щодо історичного досвіду євроінтеграції українців // Міфи щодо європейської інтеграції в офіційному дискурсі ЄС. – К: НІСД, 2013. – С. 52–54; 62–63.

Новітня наукова історіографія та національна пам'ять: проблема гармонізації взаємодії // Вісник національної академії наук України. – К., 2013. – С. 57–60.

Бій під Крутами: історія, символ, пам'ять / співавтор О. М. Любовець // Бій під Крутами в національній пам'яті. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 7–26.

Йти вперед без вагань! / співавтор А. Денисенко // Україна дипломатична – Diplomatic Ukraine. Науковий щорічник. – К., 2013. – Вип. XIV. – С. 731–740 (українською і англійською мовами).

До з'ясування причин Волинської трагедії 1943–1944 рр.: сучасний український історіографічний дискурс (українською і англійською мовами) / співавтор Я. Антонюк // Україна дипломатична – Diplomatic Ukraine. Науковий щорічник. – К., 2013. – Вип. XIV. – С. 887–914.

Історик і правда: чи завжди науковими є дискусії про тридцять третій рік в Україні // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2013. – Вип. 79 (№12). – С. 4–11.

Украинские интеллектуалы и поиск модели рационального национально-государственного устройства России: исторический дискурс // Российская государственность: опыт 1150-летней истории: материалы международной научной конференции (Москва, 4–5 декабря 2012 г.). – М.: Институт российской истории РАН, 2013. – С. 256–271.

Трагические страницы военного лихолетья (1941–1944 гг.) // Сожженные села. Украина под нацистской оккупацией 1941–1944 гг. – М.: Фонд содействия актуальным историческим исследованиям «Историческая память», 2013. – С. 11–17.

Голод 1932–1933 років: національна пам'ять і наукова історіографія // Комуніст України. – К., 2014. – № 1. – С. 50–89; № 2–3. – С. 100–117; 2015. – № 1. – С. 59–83.

На межі двох епох / співавтори В. Андрущенко, М. Романюк // Анатолій Васильович Денисенко. Бібліографічний покажчик. До

55-ліття наукової, журналістської та педагогічної діяльності. – К., 2014. – С. 3–4.

Чинник «українського хліба» в Громадянській війні (1917–1920 рр.) // Український селянин. Збірник наукових праць. – Черкаси, 2014. – Вип. 14. – С. 156–162.

Украина в революционных процессах первых десятилетий XX века // Российско-украинское обозрение. Информационно-аналитический и научно-практический альманах посольства России в Украине. – 2014. – № 1. – С. 32–40; № 2. – С. 32–47.

Українська соборність: ідея й досвід її реалізації в 1919 році у сучасному науковому дискурсі // Україна у світовій історії. Науковий та науково-практичний журнал. – К.: Укр. агентство інформації та друку «Рада», 2014. – № 1(50). – С. 104–122.

Проблема співвідношення дипломатичних і воєнних чинників у боротьбі за владу в Україні (1917 р. – початок 1919 р.) // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2014. – Вип. 90 (№ 11). – С. 5–15; Вип. 91 (№ 12). – С. 7–18.

Українські партії революційної доби і формування національно-політичної ідентичності громадян (1917-1918 рр.) // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2015. – Вип. 99 (8). – С. 7–21.

Феномен утворення Донецько-Криворізької радянської республіки 1918 року // Світогляд. – 2015. – № 4(54). – С. 70–77.

Дипломатія і війна: вектори боротьби за владу в Україні (1917 р. – початок 1919 р.) // Україна дипломатична. Науковий щорічник. – К., 2015. – Вип. XVI. – С. 803–821.

Упущенный шанс достижения мирного соглашения между УНР и РСФСР в начале 1919 г. // Российско-украинское обозрение. Информационно-аналитический и научно-практический альманах. – К.: Издание посольства РФ в Украине, 2015. – № 3(8). – С. 27–33.

Ще про донецький сепаратизм: продовження історії // Світогляд. – 2016. – №2 (58). – С. 11; № 3 (59). – С. 64–68.

Василь Шахрай і його творчість в історіографічному дискурсі // Гілея. Науковий вісник. Збірник наукових праць. – К., 2016. – Вип. 107 (№ 4). – С. 11–23.

Рецензії

Українська Центральна Рада в документах і матеріалах: рецензія // Український історичний журнал. – 1996. – № 6. – С. 143–146.

Збірник документів про Центральну Раду // Книжковий кур'єр. – 1996. – №10(12).

Українська Центральна Рада. Т.2. Документи і матеріали: рецензія // Український історичний журнал. – 1998. – № 1. – С. 150–152.

Центральна Рада в документах: рецензія // Віче. – 1998. – №4. – С. 151–155.

Рецензія на книгу Я. С. Калакури «Українська історіографія: курс лекцій» // Український історичний журнал. – 2005. – №2. – С. 214–215.

Рецензія на книгу О. Реєнта, О. Сердюка «Перша світова війна і Україна» // Український історичний журнал. – 2005. – №4. – С. 208–210.

Рецензія на книгу: Михутина И. Украинский Брестский мир. Путь выхода России из Первой мировой войны и анатомия конфликта между Совнаркомом РСФСР и правительством Украинской Центральной Рады // Український історичний журнал. – 2007. – №4. – С. 203–206.

Рецензия на книгу: Михутина И.В. Украинский Брестский Мир. Путь выхода России из первой мировой войны и анатомия конфликта между Совнаркомом РСФСР и правительством Украинской Центральной Рады // Отечественная история. – Москва, 2007. – №6. – С. 187–189.

Рецензія на книгу: Реєнт О. П., Сердюк О. В. Сільське господарство України і світовий продовольчий ринок (1861–1914 рр.) / співавтори О. І. Гуржій, В. Б. Молчанов // Український історичний журнал. – 2011. – С. 212–219.

Рецензія на книгу: Пиріг Р. Діяльність урядів гетьманату Павла Скоропадського: персональний вимір // Український історичний журнал. – 2016. – №3. – С. 201–205.

ЮРЧУК ВАСИЛЬ ІСАКОВИЧ (1921–2001),
член-кореспондент НАН України, доктор історичних наук, професор
(працював в інституті в 1992–1999 рр.)

Монографії

Культурне життя в Україні у повоєнні роки: світло і тіні. – К.: Асоціація «Україно», 1995. – 80 с.

П'ятдесят літ на сторожі української науки та культури. – К.: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012. – 224 с.

Статті

Національний і класовий фактори в минулому і сьогоденні // Політичний час. – 1992. – № 11–12. – С. 36–40.

Національний фактор у заснуванні та перші кроки діяльності Академії наук України // Український історичний журнал. – 1993. – № 11–12. – С. 3–15.

Українська державність і сучасність (у співавторстві) // Український історичний журнал. – 1993. – № 7–8. – С. 135–139.

ЯРЕМЧУК ВЯЧЕСЛАВ ДМИТРОВИЧ,
доктор політичних наук, доцент, провідний науковий співробітник

Монографія

Українська багатопартійність Наддніпрянської і Західної України: компаративний аналіз (1899–1918 рр.). – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – 504 с.

Розділи у колективних монографіях

Комсомол України: Сторінки історії. Події. Портрети (у співавторстві). – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2004. – 716 с.

Українці у складі Австро-Угорщини (друга половина XIX – початок XX ст.). Актуалізація українського питання та суперечний процес його вирішення // Український вибір: політичні системи

ХХ століття і пошук власної моделі суспільного розвитку. – К.: Парламентське вид-во, 2007. – С. 69–106.

Українське питання в контексті історичної долі Російської та Австро-Угорської імперій: пошук перспективи (XIX століття – лютий 1917, листопад 1918 року) // Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – С. 54–115.

Блок Литвина; Блок «Лівих та лівоцентристських сил» («Лівий блок»)»; Блок Наталії Вітренко «Народна опозиція»; Блок «НАША УКРАЇНА»; Блок «НАША Україна – НАРОДНА САМООБОРОНА»; Блок політичних партій; Блок Сергія Тігіпка «Сильна Україна»; «Блок Юлії Тимошенко» (2006 р.); Виборчий блок партій «Блок Демократичних партій – НЕП (народовладдя, економіка, порядок)»; Виборчий блок партій «Європейський вибір України»; Виборчий блок партій «Менше слів»; Виборчий блок партій «Національний фронт»; Виборчий блок партій «Наш Президент – Євген Марчук!»; Виборчий блок партій «Партія праці та Ліберальна партія – РАЗОМ!»; Виборчий блок партій «СЛОн – Соціально-Ліберальне Об'єднання»; Виборчий блок партій «Трудова Україна»; Виборчий блок політичних партій; Виборчий блок політичних партій «Блок Віктора Ющенка «Наша Україна»; Виборчий блок політичних партій «Блок Наталії Вітренко»; Виборчий блок політичних партій «Виборчий блок Юлії Тимошенко»; Виборчий блок політичних партій «Єдність»; Виборчий блок політичних партій «За Єдину Україну!»; Виборчий блок політичих партій «Проти всіх»; Виборчий блок політичних партій «Руський блок»; Виборчий блок політичних партій Українська партія та Всеукраїнська партія міжнаціонального порозуміння «Новий Світ»; Виборчий блок Соціалістичної партії України та Селянської партії України «За правду, за народ, за Україну!»; Всеукраїнська козацька партія; Всеукраїнська партія жіночих ініціатив; Всеукраїнська партія Миру і Єдності; Всеукраїнська партія Народної Довіри; Комуністична партія України (1991); Комуністична партія України (1993); Комуністична партія України (оновлена); Народна Партія; «Народний блок Литвина»; Народно-Демократична партія; Народно-Демократична партія патріотів України; «Опозиційний блок НЕ ТАК!»; Партія відродження села; Партія вільних

демократів; Партія «Громадянська солідарність»; Партія «Демократичний Союз»; Партія духовного, економічного і соціального прогресу; Партія «За Права Людини»; Партія комуністів (більшовиків) України; Партія мусульман України; Партія «НАРОДНИЙ БЛОК»; Партія Народної Дії «НАДІЯ»; Партія «Об'єднані ліві і селяни»; Партія Підтримки Вітчизняного Виробника; Партія «Реформи і порядок»; Партія «Солідарність»; Партія «Солідарність жінок України»; «Політична партія «Держава»; Політична партія «ДІТИ ВІЙНИ «НАРОДНА ПАРТІЯ УКРАЇНИ»; Політична партія «Єдина Київська Русь»; Політична партія «За Україну!»; Політична партія «Зелені»; Політична партія «Козацька Народна Партія»; Політична партія «Козацька Українська Партія»; Політична партія Ліберальна Україна; Політична партія «Народна сила»; Політична партія «Наш Дім»; Політична партія «Нова політика»; Політична партія «Партія захисту прав людини»; Політична партія «Партія Козаків України»; Політична партія «Правда»; Політична партія «Руська Єдність»; Політична Партія «САМОВРЯДНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА»; Політична партія «Фронт Змін»; Рафальський О. О., Селянська партія України; Слов'янська партія; Українська морська партія; Українська партія; «Українська партія»; Українська партія солідарності та соціальної справедливості; Українська партія честі, боротьби з корупцією та організованою злочинністю; «Український Народний Блок»; Політичні партії України / Зареєстровані упродовж 1990 – початку 2012 рр. // Українська багатопартійність: політичні партії, виборчі блоки, лідери (кінець 1980–х – початок 2012 рр.). Енциклопедичний довідник / за ред. М. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. – С.100–101, 101–102, 102–103, 103–105, 105–108, 110–111, 112–113, 123–124, 124–125, 125–126, 126–127, 128–129, 129–130, 130–132, 132–134, 134–135, 135–137, 137–138, 138–140, 144, 144–145, 145–146, 146–148, 150–151, 152–153, 153–154, 155–157, 221–226, 226–239, 239–240, 267–270, 273–274, 282–286, 286–288, 293–294, 297–299, 299–301, 304–306, 306–308, 310–311, 314–315, 320–324, 325–327, 330–331, 332, 336–342, 343–344, 353–358, 367–368, 368–369, 394–396, 396, 398–399, 401–403, 404–405, 408–409, 410, 410–412, 421, 424–425, 426–427, 431, 436,

439–440, 440–441, 455–457, 462, 472–475, 482–486, 511–512, 522–523, 523–524, 527–528, 529–530, 542–543, 569–587.

Комуністична партія України – між соціалізмом і капіталізмом // Політичні партії України у парламентській виборчій кампанії 2012 року : колективна монографія / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 126–194.

Особливості залучення церкви до процесу формування громадянської ідентичності // Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – С. 117–152.

Соборницька ідея на західноукраїнських землях (середина XIX ст. – жовтень 1918 р.) // Соборність України: Від зародження ідеї до першої спроби реалізації. – Кн. 1. – К.: Вид-во «Бібліотека українця», 2000. – С. 26–70.

Російська Православна Церква на Донбасі як інструмент інформаційно-пропагандистської політики Російської Федерації. Способи і форми протидії держави і суспільства церковно-релігійній деструкції // Донбас у системі інформаційної безпеки держави: регіональні особливості, зовнішні виклики, інструменти боротьби з антиукраїнською пропагандою / Аналітична доповідь. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – С. 123–160.

Результати аналізу процесу формування політичних ідентичностей у міських громадах: місто Чернігів // Політичні ідентичності в сучасній Україні / за ред. М. С. Кармазіної. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2016. – С. 242–283.

Брошури

Украинская партия солидарности и социальной справедливости: сборник материалов и документов (у співавторстві). – К., 1994. – 52 с.

Статті

Кримськотатарський фактор у національно-визвольній війні українського народу 1648–1654 рр. // Відродження. – 1993. – № 11. – С. 62–65.

Українська державність і сучасність (у співавторстві) // Український історичний журнал. – 1993. – № 7–8. – С. 135–139.

Договірні умови між гетьманами і царським урядом // Українська державність: історія і сучасність. – К.: ІСЛО, 1993. – С. 93–95.

Татари в Україні (історико-політологічний аспект) (у співавторстві) // Український історичний журнал. – 1994. – № 5. – С. 18–29.

Кримські татари і українці: відгомін історії (у співавторстві) // Республіканець. – Львів, 1994. – № 3–4. – С. 57–64.

Державотворчий процес в Західній Україні та Перша світова війна // Перша світова війна і слов'янські народи. – К.: МОУ, 1998. – С. 90–96.

Гарячий прихильник простого народу (Михайло Павлик) // Українська ідея та її творці (друга половина XIX – початок XX століття). – К.: ІПіЕНД. – 1999. – С. 84–108.

До історії створення Західно-Української Народної Республіки // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 7. – С. 104–121.

На шляху до міжнаціональної злагоди в Криму // Исторический опыт межнационального и межконфессионального согласия в Крыму: сборник. – Симферополь: НАН Украины, ИПиЭНИ НАН Украины, Крымское отд. Инст. востоковедения, 1999. – С. 168–172.

Формування соборницьких ідей та спроба їх втілення під час боротьби за національну державу в Західній Україні (1918–1919 рр.) // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 року). – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 144–161.

«Кожний народ має таких провідників, яких з себе видав і вибрав до проводу» (К. А. Левицький) // Україна: ретроспектива і перспектива. – К.: ІПіЕНД – ВОДС «Злагода», 1999. – С. 55–61.

Студентська молодь у політичному житті України // Україна на порозі XXI століття: актуальні питання історії / ІПіЕНД НАН України, Ін-т. української археографії та джерелознавства НАН

України, Чернігівський держ. пед. університет. – К.: Стилос, 1999. – С. 230–236.

Повернення із небуття: Кость Антонович Левицький // Інтелігенція – гуманна об'єднувальна сила сучасного суспільства. – К.: Стилос, 1999. – С. 163–174.

Україна: традиційний супротив Схід–Захід // Україна: вчора, сьогодні, завтра. – К., 1999. – С. 253–256.

Ідея «Київського королівства» О. Бісмарка та її наслідки // Діалог. – 2000. – № 1. – С. 89–91.

Еволюція державотворчої думки в Західній Україні напередодні та в роки Першої світової війни // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 13. – С. 42–52.

Розвиток української національної ідеї та її вплив на державотворчі процеси в Західній Україні на початку XX ст. // Україна: національна ідея. – К.: Київський міжнародний університет, 2003. – С. 606–616.

Українське питання на завершальному етапі існування Австро-Угорської імперії // Україна: вчора, сьогодні, завтра. – Запоріжжя, 2003. – С. 175–186.

Вплив національної ідеї на визвольну боротьбу в західноукраїнському регіоні на початку XX ст. // Події і особистості революційної доби. – К.: ІПіЕНД, 2003. – С. 5–50.

Вплив державотворення в Наддніпрянській Україні на розвиток національно-визвольного руху у західноукраїнських землях // Український історичний журнал. – 2003. – № 4. – С. 38–45.

Процес коренізації в Криму і українці // Україна XX ст.: культура, ідеологія, політика / Інститут історії України НАН України. – К., 2003. – Вип. 7. – С. 71–76.

Західна Україна на шляху до власної держави та фактор соборності (кінець XIX ст. – 1919 р.) // Україна: від самостійності до соборності (22 січня 1918 – 22 січня 1919 років). – К.: ІПіЕНД, 2004. – С. 184–198.

Австрійська цивілізаційна місія й українство // Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект. – К.: Видав. дім «Академперіодика» НАН України, 2004. – С. 429–438.

Крим: спільність історичної долі кримських татар та українців // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. – К.: Світогляд, 2004. – С. 255–263.

Процес модернізації української нації у складі Австро-Угорщини у XIX – на початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2004. – Вип. 26. – С. 105–125.

Проблема українсько-польських стосунків у працях І. Лисяка-Рудницького (у співавторстві) // Гілея: науковий вісник. – 2005. – № 3. – С. 204–213.

Вплив військово-політичних факторів на державотворчий процес у підавстрійській Україні (початок XX ст. – листопад 1918 р.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2005. – Вип. 28. – С. 50–60.

Українська еліта та проблема консолідації української нації // Еліти і цивілізаційні процеси формування націй. – Т. 2. – К.: ТОВ УВПК «Екс ОБ», 2006. – С. 437–447.

Українські партії Наддніпрянської та Наддністрянської України й українське питання наприкінці XIX – початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 32. – С. 37–51.

До проблеми інтегрування української меншини Східної Галичини в політичну систему Австро-Угорської імперії (за оцінками М. Грушевського) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2006. – Вип. 29. – С. 43–54.

Особливості формування ідейних засад українських політичних партій Наддніпрянської України (кінець XIX – початок XX ст.) // Наукові записки. – 2007. – Вип. 34. – С. 425–437.

Українське питання: трансформація й перспективи реалізації в роки Першої світової війни // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2007. – С. 85–98.

На шляху до національно-регіональної державності в Західній Україні // Україна в революційних процесах перших десятиліть XX століття. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 213–266.

До проблеми консолідації національних політичних сил Східної та Західної України на завершальному етапі Першої світової війни // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя: Просвіта, 2008. – Вип. XXIV. – С. 103–107.

Університетське питання – один з консолідуючих факторів у діяльності українських політичних партій Західної України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2008. – Вип. 39. – С. 77–91.

Регіональні чинники розколу в середовищі української соціал-демократії під час Першої світової війни // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2008. – Вип. 41. – С. 245–254.

ЗУНР як вияв національно-регіональної державності (1918–1919 рр.) // Регіональні проблеми української історії. – Вип. 1. – Умань, 2008. – С. 59–72.

На шляху до української державності в Закарпатті (реконструкція визвольних змагань закарпатських українців у XIX – початку XX ст.) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – 2008. – Т. XXII. – С. 300–319.

Украинский вопрос в контексте исторической судьбы Российской империи (взгляд с украинской стороны) // Украина и украинцы: образы, представления, стереотипы во взаимном общении и восприятии / Институт славяноведения РАН. – М., 2008. – С. 55–66.

К вопросу о специфике формирования и деятельности украинских политических партий в России в начале XX в. // Человек, ученый, гражданин: материалы научной конференции, посвященной 90-летию со дня рождения С. Г. Басина: В 2 т. – Т. 2. – Самара: СГПУ, 2009. – С. 142–151.

Проблема консолідації у діяльності українських політичних партій Східної України (1900–1917 рр.) // Гуржіївські історичні читання. – Черкаси, 2009. – С. 268–274.

Українські партії Східної та Західної України на початку XX ст.: проблема консолідації // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні / ІПіЕНД; редкол.: Б. Є. Патон (голова), В. М. Геєць (заст. голови), Ю. А. Левенець (заст. голови), В. Ф. Солдатенко (секретар) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2009. – С. 254–261.

Загальна Українська Рада (1915–1916 рр.) як вияв системних дій українських політичних сил Наддніпрянської та Наддністрян-

ської України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2009. – Вип. 43. – С. 23–41.

Український суспільно-політичний рух на зламі XIX–XX ст. і проблема політичного регіоналізму // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2009. – Вип. 44. – С. 415–423.

Виборчі системи та українські політичні партії Австро-Угорщини й Росії (друга половина XIX – початок XX ст.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 6 (50) – С. 365–375.

Українська партійна система Західної України в роки Першої світової війни // Регіональні проблеми української історії. – Умань, 2010. – Вип. 3. – С. 90–98.

Українські політичні партії Наддніпрянської України і I та II Державні Думи: перший досвід парламентаризму // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 4 (48). – С. 7–23.

Польські політичні партії та українське питання в Галичині (кінець XIX – 1914 р.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 130–140.

Фактор «Австрійської цивілізаційної місії» та українство // Україна дипломатична. – 2011. – К.: Держвидав «Преса України», 2011. – Вип. 12. – С. 955–965.

Сучасна українська історіографія з проблеми українських партійних систем кінця XIX ст. – початку XX ст.: стан розробки і перспективи досліджень // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2011. – Вип. 3 (53). – С. 190–215.

Еволюція стратегії українських партійно-політичних сил Галичини на початку XX ст. в оцінці М. Грушевського // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 43 (1). – С. 576–585.

Явище міжпартійних блоків у виборчій парламентській практиці України: реалії та перспективи // Партійна система сучасної України: еволюція, тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – С. 392–410.

Українська революція у Наддніпрянщині як консолідуючий фактор зміцнення партійної системи Західної України // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 6 (62). – С. 432–444.

Проблема національної державності та соборності у стратегії української соціал-демократії Східної і Західної України у роки Першої світової війни // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 5 (61). – С. 188–202.

Комуністична партія України: аналіз виборчої стратегії та тактики (1994–2010 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 3 (59). – С. 210–236.

Оцінка М. Грушевським парламентської діяльності українців у Державній Раді Австрії та Державні Думі Росії // Український парламентаризм: проблеми історії та сучасної політичної практики (до 145-річчя від дня народження Михайла Грушевського). – К.: Український інститут національної пам'яті, 2012. – С. 196–201.

Українські партії Західної України на шляху до втілення ідеї національної державності та соборності (1914–1919 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 449–476.

Виборчі блоки політичних партій у сучасному парламентському виборчому процесі України: бути чи не бути?» // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Спецвипуск: Політична наука в Україні: стан та перспективи розвитку. – К.: Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2013. – С. 163–175.

Вибори–2012 і «лівий поворот» в Україні: складові невдачі // Парламентські вибори 2012 року в Україні: наукові дослідження. – К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2013. – С. 165–176.

Процеси трансформації політичних ідентичностей чернігівської міської громади у 90-х рр. XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 140–163.

Національно-політичне становище української громади в Наддніпрянській Україні у XIX – початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2013. – Вип. 3 (65). – С. 310–347.

Політична криза і церква (до аналізу суспільно-політичних подій в Україні на зламі 2013–2014 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 6 (74). – С. 289–300.

Вплив феномену Євромайдану на зміну політичних ідентичностей жителів міста Чернігова // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2014. – Вип. 1 (69). – С. 221–242.

Російська Православна Церква в інформаційно-пропагандистському конструкті РФ щодо України на сучасному етапі // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 3 (77). – С. 247–273.

«Никогда мы не будем братьями»: феномен політичних віршів у контексті українсько-російської інформаційної війни (у співавторстві) // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 1 (75). – С. 163–178.

Україна у протидії новітній релігійно-інформаційній експансії з боку РПЦ // Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України. – 2015. – Вип. 5–6 (79–80). – С.127–145.

ВІДДІЛ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Книги

Національні відносини в Україні у XX ст. Збірник документів і матеріалів. – К. : Наукова думка, 1994. – 557 с. (М. Панчук – кер. авт. кол., І. Гошуляк, С. Діброва, Ю. Зінченко, Ю. Левенець, С. Пишко, Л. Польовий, А. Соловйова, О. Спірін, Д. Щедріна).

Національні меншини в Україні 1920–1930-ті роки. Історико-картографічний атлас. – К. : Четверта хвиля : Голов. спеціаліз. ред. літ. мовами нац. меншин України, 1995 – 104 с. (М. Панчук – кер. авт. кол., О. Печеніжська, Б. Чирко).

Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – 357 с. (М. Панчук – кер. авт. кол., В. Войналович, О. Галенко, М. Геник, Т. Горбань, О. Жерноклєєв, Ю. Зінченко, О. Калакура, В. Котигоренко, Ю. Левенець, Н. Макаренко, О. Рафальський, В. Устименко, Б. Чирко).

Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – 533 с. + додатки 35 с. і 11 карт. (М. Панчук – кер. авт. кол., Г. Бекірова, В. Ганкевич, О. Галенко, Т. Горбань, В. Войналович, О. Калакура, В. Котигоренко, О. Ляшенко, Н. Макаренко, Д. Омельчук, Ю. Поліщук, О. Рафальський, Р. Хаялі).

Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – 682 с. (М. Панчук – кер. авт. кол., В. Котигоренко, О. Рафальський, В. Войналович, О. Красівський, О. Калакура, Н. Качан, Н. Макаренко, Т. Горбань, О. Галенко, Л. Ковач, О. Ляшенко).

Етнополітичні процеси в сучасній Україні : регіональні особливості – К. : ІПіЕНД, 2011. – 396 с. (М. Панчук – кер. авт. кол., В. Євтух, В. Котигоренко, О. Рафальський, В. Войналович, О. Красівський, О. Калакура, Н. Кочан, Н. Макаренко, Т. Горбань, Л. Ковач, О. Ляшенко).

Донбас в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2014. – 548 с. (В. Котигоренко – кер. авт. кол., М. Панчук, О. Калакура, Ю. Ніколаєць, Н. Кочан, Н. Макаренко, Л. Ковач, О. Рафальський).

І. Зварич (докторант відділу). Етнополітика в Україні: регіональний контекст. – К. : Дельта, 2009. – 320 с.

І. Цепенда (докторант відділу). Українсько-польські відносини 40–50-х років XX століття: етнополітичний аналіз. – К. : ІПіЕНД, 2009. – 387 с.

І. Рафальський (докторант відділу). Феномен українського національного самовизначення. – К. : ІПіЕНД, 2014. – 237 с.

Панчук Май Іванович,
завідувач відділу, доктор історичних наук, професор

Книги

Політологічні розвідки. – К. : Парламентське видавництво, 2012. – 424 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Вступ. Висновки // Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 5–9, 352–356.

Формування правового статусу національних меншин в умовах відновлення незалежності України / співавтор О. Я. Калакура // Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. –К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 296–306.

Етнополітичні проблеми Автономної Республіки Крим / співавтор О. О. Рафальський // Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 320–329.

Питання національних меншин в процесі міжнародного визнання України / співавтор О. Я. Калакура // Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 341–351.

Вступ. Післямова // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 5–11, 520–534.

Етнополітичний розвиток Криму – актуальна і малодосліджена проблема / співавтор О. О. Рафальський // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 12–56.

Вступ. Післямова // Закарпаття в етнополітичному вимірі.– К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 9–12, 635–642.

Закарпаття в умовах угорської окупації та Другої світової війни / співавтор О. О. Рафальський // Закарпаття в етнополітичному вимірі.– К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 306–377.

Історична пам'ять: регіональний зріз // Етнополітичні процеси в сучасній Україні: регіональні особливості. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 262–291.

Етнополітичні особливості регіональної ідентичності // Донбас в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 509–535.

Підручники

Історія України: Курс лекцій у двох книгах. Кн.2: XX століття / співавтори: Л. Г. Мельник та ін. – К. : Либідь, 1992. – 464 с.

Политология. Наука о политике: учебник для высшей школы / співавтори: В. П. Андрущенко, М. І. Горлач та ін. – К. – Харків, 1999. – 671 с.

Брошури

Національні меншини в Україні, 1920–30-ті роки. Історико-картографічний атлас / співавтори: О. П. Печеніжська, Б. В. Чирко. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 104 с.

Український національний комунізм: трагічні ілюзії / співавтор Дж. Мейс. – К. : ІПіЕНД, 1997. – 81 с.

Статті

Енергія соборності // Віче. – 1992. – № 2. – С. 96–113.

Під пресом тоталітарного режиму. Німці України в радянський період / співавтор Л. Польовий // Політика і час. – 1992. – № 9-10. – С. 61–66.

Етнополітична модель розвитку держави (Про концептуальні підходи до її розробки) // Відродження. – 1993. – № 5–6. – С. 4–6.

Передмова. Примітки // Національні відносини в Україні у XX ст. Збірник документів і матеріалів. – К. : Наукова думка, 1994. – С. 3–9, 528–540.

Україна в контексті світових етнічних реалій // Матеріали науково-практичної конференції «Міжетнічні відносини в Закарпатті: історія, сучасні проблеми». – Ужгород: Патент, 1994.

Запізніла реакція? Етнополітичний розвиток України // Карпатський край. – 1994. – № 3–4.

Акт злуки УНР і ЗУНР в українській історіографії // Проблеми соборності України в XX столітті. – К. : Тираж, 1994. – С. 98–105.

Політичне русинство в Україні // Політична думка. – 1995. – № 2-3. – С. 116–123.

Національні меншини в Україні і державна незалежність / співавтор В. О. Котигоренко // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Незалежність України: історичні витоки та перспективи». 22 серпня 1996 р. – К., 1996. – С. 172–184.

Шумський Олександр Якович // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 903–904.

Шкільництво в західноукраїнських землях у XX ст. : аспекти історії та геополітики / співавтор С. Сворак // Українсько-польські відносини в Галичині у XX ст. – Івано-Франківськ, 1997. – С. 334–340.

П'ять років Національної Системи Атестації наукових і науково-педагогічних кадрів: здобутки і перспективи // Вісник ВАКу. – 1997. – № 1 – С. 6–25.

Німецька меншина в контексті політики «коренізації» // Діалог. Історія, політика, економіка. – 2000. – №1. – С. 119–121.

Етнополітика України: досвід десятиліття / співавтор О. О. Рафальський // Матеріали науково-практичної конференції. – Львів : ЛФ УАДУ, 2001. – Ч. 2. – С. 130–138.

Українська політична нація: соборність душ // Українознавство. – 2002. – Ч. 4. – С. 36–38.

Національні меншини як об'єкт етнополітичних досліджень / співавтор О. Я. Калакура // Етнополітологія в Україні.

Становлення. Що далі?: збірник. – К. : ІПіЕНД, 2002. – С. 239–252.

Проблеми територіально-адміністративного устрою України у контексті особливостей етнонаціонального розвитку регіонів / співавтор В. О. Котигоренко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 19. – С. 192–218.

Висвітлення у вітчизняній політологічній та історичній літературі сучасної кримськотатарської проблеми / співавтор В. О. Котигоренко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 180–202.

Національне питання у владних відносинах в СРСР після Сталіна / співавтор В. О. Котигоренко // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 55–70.

Науково-практична конференція «Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство» / співавтор В. А. Войналович // Історичний журнал – 2004. – №9. – С. 87–91.

Мовно-культурні проблеми у висвітленні регіональної преси // Регіональні версії української національної ідеї: спільне і відмінне. – К., 2005. – С. 131–149.

Етнополітичний розвиток Криму – актуальна і малодосліджена проблема / співавтор О. О. Рафальський // Кримські студії. – 2005. – №1-2. – С. 50–77.

Етнополітична історія Криму: до питання історіографії // Історичний журнал. – 2005. – №3. – С. 41–57; №4. – С. 41–45.

Коли в Україні порушується мовне питання, значить невдовзі слід очікувати виборів (За матеріалами регіональної преси) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 186–197.

Проблема інтеграції кримськотатарського народу в українське суспільство на сторінках регіональної преси // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 30. – С. 315–323.

Закарпаття в умовах угорської окупації та Другої світової війни (етнополітичний аналіз) // Історичний журнал. – 2008. – №5. – С. 82–99; №6. – С. 44–60.

До питання політичного русинства // Віче. – 2009. – №7. – С. 55–60.

Політичні контексти етнонаціональної пам'яті // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 2(46). – С. 59–75.

Політичне русинство – антирусинський (антиукраїнський) проект // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2010. – №42. – С. 80–95.

Етнополітичний менеджмент // Ґілея: науковий вісник. – 2010. – №42. – С. 468–480.

Концепція регіоналізму в сучасних етнополітичних дослідженнях / співавтор І. Т. Зварич // Ґілея: науковий вісник. – 2011. – №49. – С. 598–606.

Системний підхід у контексті аналізу регіональної складової етнополітичних процесів / співавтор І. Т. Зварич // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип.2 (52). – С. 46–55.

Етнополітичні процеси в Україні: державна політика і управління // Ґілея: науковий вісник. – 2011. – № 54 (11). – С. 508–520.

Структурно-функціональний аналіз у контексті дослідження сучасних етнополітичних процесів / співавтор І. Т.Зварич // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 3(53). – С. 289–300.

Političko rusynstvo u Ukrajini // Zakarpats'ka Ukrajina: povijest – tradicija – identitet. – Zagreb, 2013. – S. 195–206.

До питання про ідентифікацію громадян України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 11–25.

Етнічні та етносоціальні домінанти демографічних процесів у Галичині наприкінці 1950–1960-х років / співавтор Ю. О. Ніколаєць // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 4 (78). – С. 240–258.

Динаміка національно-громадянської та регіональної ідентичності громадян України та її зв'язок з подіями на Донбасі в 2013–2015 рр. / співавтор А. М. Дегтяренко // Ґілея: науковий вісник. – 2015. – №103. – С. 322–330.

ГАЛЕНКО ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ,
кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник
(працював в інституті у 2000 – 2006 рр.)

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Крим у міжвоєнний час (1921–1941 рр.): від татаризації до совєтизації // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 165–178.

Етнополітичні рухи у Криму // Крим в етнополітичному вимірі. – Київ: Світогляд, 2005. – С. 86–115.

Політичний аспект етнонаціонального розвитку Криму: національний комунізм // Крим в етнополітичному вимірі. – Київ: Світогляд, 2005. – С. 170–213.

Масові депортації населення // Крим в етнополітичному вимірі. – Київ: Світогляд, 2005. – С. 285– 311.

Формування етнокультурної специфіки Закарпатської України // Закарпаття в етнополітичному вимірі / співавтор Н. Кочан. – Київ: ІПіЕНД, 2008. – С. 68– 121.

Закарпатська Україна у добу творення націй. 1848-1914 рр. // Закарпаття в етнополітичному вимірі / співавтор Н. Кочан. – Київ: ІПіЕНД, 2008. – С. 122–172.

Статті

Переводы с османско-турецкого языка из Архива Коша Войска Запорожского сер. XVIII в. : проблемы интерпретации // Дмитриевские Чтения посвященные 100-летию со дня рождения Н. К. Дмитриева. Москва, 2 октября 1998 г. – Москва, 1999. – С. 65– 70.

Тудун // Східний Світ. – 1998. – № 1-2. – С. 183– 204.

Другі сходознавчі читання А. Кримського // Східний Світ. – 1998. – № 1-2. – С. 205– 210.

Роксоланіада: Витівки українського орієнталізму // Критика. – 1999. – Квітень. – С. 11– 17.

Toward the character of the policy of the Ottoman Empire in the northern Black Sea region after the Treaty of Belgrade (1739*) //* The Ottoman Empire in the XVIII century. – Roma, 1999. – P. 117–128.

Етнодемографічна ситуація в Криму XVI ст. : Кілька історичних аргументів для політичних дискусій довкола Криму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 59–71.

Автохтонність як політична та наукова проблема Криму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 22–42.

Roksolana // What's On in Kyiv. – 2000. – № 4. – P. 8–9.

Summer in the Crimea // What's On in Kyiv. – 2000. – №26. – P. 14–17.

Kozelets: The Ghost of a Capital // What's On in Kyiv. – 2000. – №37. – P. 30–32.

Concrete Evidence?: Istanbul's Ukrainian Skyline // What's On in Kyiv. – 2000. – №40. – P. 38.

Information // Bulletin de l'Association française pour le developpement des etudes ukrainiennes. – Paris, 2000. – №.1 (14). – P. 10.

Про діловодні переклади з османсько-турецької мови документів Архіву Коша Нової Запорозької Січі та проблеми їхнього археографічного опрацювання // Архів Коша Нової Січі Війська Запорозького: Корпус документів, 1734– 1775. – Київ, 2000. – Т. 2. – С. 23–31.

Етнодемографічна ситуація в Криму XVI ст.: Кілька історичних аргументів для політичних дискусій довкола Криму // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 59–71.

Алтан М. Б. Міграція кримських татар у Туреччину в XX ст. в світлі нових джерел // Переклад: Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 117–130.

Виноделие в Османском Крыму // Виноград и вино России. – 2001. – №1. – С. 51–56.

Hortus Orientalis // Український гуманітарний огляд. – Вип. 5. – Київ: Критика, 2001. – С. 157–195.

Ігри ксенофобів // Критика. – 2001. – № 5 (43). – С. 33– 34.

Дипломатія Кримського Ханату (середина XV ст. – 1783). Нариси з історії дипломатії України. – Київ: Альтернативи, 2001. – С. 208–263.

Поговоримо про іхтіологію (з приводу відповіді Ферхада Туранли на мою рецензію) // Український гуманітарний огляд. – Вип. 6. – Київ: Критика, 2001. – С. 213–216.

Виноделие в османском Крыму. Дионис–Вакх–Бахус в культуре народов мира: Научный сборник. – Вып. 1. – Симферополь: Крымский Архив, 2002. – С. 49–70.

Етнополітичний регіоналізм в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 19. – С. 30–72.

Мова наша холопська // Критика. – 2002. – №4 (54). – С. 14–18.

Не всі пороки від бароко: Крман Даніел. Подорожній щоденник (Itinerarium 1708–1709) ; [пер. зі словацької Ольги Булах та Григорія Булаха, упорядкуваня та прим. Миколи Неврлого, вступне слово Івана Дзюби]. – Київ: Просвіта, 1999. – 159 с.

Український гуманітарний огляд // Критика. – 2002. – №7. – С. 203–212.

Ясир для султана: два османські кануннаме про набіги з початку XVI ст. // Україна в Центрально-Східній Європі. – Київ, 2002. – С. 373– 387.

Французькі на кримських канікулах... чотириста років тому // Діалог: Історія, політика, економіка. – 2002 – №2. – С. 134–137. іл.

Проблеми дослідження депортацій народів Криму у роки Другої світової війни // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С.97–110.

Сороміцька історія // Критика. – 2003. – №9 (71). – С. 7–11.

Про татарські набіги на українські землі // Український історичний журнал. – 2003. – № 6. – С. 52–67.

Фольклористика – окремо, порнознавство – окремо // Критика. – 2004. – №3(77). – С. 20–21.

Пошуки Криму у минулому та сьогоденні України. Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство. – Київ: Стилос, 2004. – С. 25–49.

Тягар стереотипів. Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство // ІПіЕНД, Державний комітет України у справах національностей та міграції. – Київ, 2004. – С. 81–101.

Три загадки Костянтина Багрянородного про «полюддя» // Rutheniса. Том ІІІ. – Київ, 2004. – С. 48–67.

Три України, два Крима і одна історія – всесвітня. Крим в історичних реаліях України. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2004. – С. 39–78 [Матеріали наукової конференції «Крим в історичних реаліях України: До 50-річчя входження Криму до складу УРСР (Київ, 19 лютого 2004 року)»].

Пошуки Криму в минулому та сьогоденні України // Критика. – 2004. – №12 (86). – С. 26–32. іл.

Wine Production, marketing and consumption in the Ottoman Crimea, 1520– 1542 // Journal of Economic and Social History of the Orient (JESHO) 47,4: 507– 547. [англ. maps].

Агмед I ЕІУ, 1. – С. 30.

Агмед III ЕІУ, 1. – С. 31.

Сікіта (Нікіта) османського часу. Историческое наследие Крыма. – Симферополь, 2004. – Вып. 9. – С. 100–113.

Елітні вершники Ассирії і початки работоргівлі у Східній Європі // Східний світ. – 2005. – №1. – С. 34–52.

Золота Орда у битві на Синіх Водах. Синьоводська проблема у новітніх дослідженнях / співавтор В. Ганкевич. – Київ: Інститут історії НАН України, 2005. – С. 129–159.

Слово до читачів. Синьоводська проблема у новітніх дослідженнях. – Київ: Інститут історії НАН України, 2005. – С. 3–8.

Зрадники-герої, або український ідеал потурченця / співавтори: Ф. Шабульдо, О. Брайченко // Соціум. – Київ, 2006. – Вип. 6. – С. 203–231.

Омелян Пріцак // Український історичний журнал. – 2006. – № 4. – С. 225–226.

Повернення Анахарсіса // Критика. – 2006. – № 12. – С. 15–16.

Українська колумбіана: Работоргівля генуезької Кафи XIII–XV ст. та початки модерного колоніалізму. Проблеми балканістики, сходознавства та міжнародних відносин. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2007. – С. 115–143.

Les diasporas greecque et arménienne en Crimée ottomane dans la première moitié du XVIe siècle. Arméniens et Grecs en diaspora: approches comparatives: Actes du colloque européen et international

organisé à l'École française d'Athens (4–7 octobre 2001) / Eds. M. Bruneau. I. Hassiotis, M. Hovanessian, C. Mouradian. – Athènes, 2007. – P. 107–119.

Радянські бенкети та пиятики у перспективі євразійської історії. Проблеми історії України: Факти, судження, пошуки // Міжвідомчий збірник наукових праць. Вип. 16 на пошану доктора історичних наук, професора Станіслава Владиславовича Кульчицького з нагоди 70-річчя від дня народження та 50-річчя наукової праці. Частина 2. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2007. – С. 163–184.

«Кримський ханат» // Енциклопедія історії України. – Т. V. – С. 366–377.

«Монгольська імперія», «Мурза», «Ординський вихід», «Османська імперія» // Енциклопедія історії України. – Т. VII. – С. 54–63, 135, 629–630, 652–664.

Про степові джерела української та турецької культур // Україна–Туреччина: Історія культурних зв'язків та співробітництво на сучасному етапі: збірник наукових праць. – Київ: ВГЦ «Київський університет», 2011. – 246–267.

Рецензії

Рецензія на: Гаркавець О. Уруми Надазов'я: Історія, мова, казки, пісні, загадки, прислів'я, писемні пам'ятки. – Алма-Ата: Український культурний центр, 1999. – 624 с.) // Український гуманітарний огляд. – Вип. 4. – Київ: Критика, 2000. – С. 247–251.

The Seysmicity of Turkey and Adjacent Areas (A Review of the book by N.N.Ambraseyas, C.F.Finkel. The Seysmicity of Turkey and Adjacent Areas/ A Historical review, 1500– 1800. – Istanbul: EREN, 1995. – 240 p.) // Geophysical Journal – Vol. 18. – P. 1279–1285.

Свої пізнаються в нужді. Рецензія на: В. Крисаченко. Історія Криму в джерелах і документах. Ч. І. Античність і середньовіччя (Чернівці, 1998. – 264 с.). Історія Криму. Кримське ханство (Київ: Твім інтер, 2000. – 333 с.) // Критика. – 2001. – № 3 (41). – С. 13–15.

Топонімія Криму справа – наліво. Рецензія: Бушаков В. А. Лексичний склад історичної топонімії Криму / відпов. ред. В. С. Рибалкін (Київ: Інститут сходознавства НАН України, 2003. –

225 с.) // Український гуманітарний огляд. – Київ: Критика, 2005. – Вип. 11. – С. 121–128.

Переклади

Алтан М.Б. Міграція кримських татар у Туреччину в XX ст. в світлі нових джерел // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14 – С. 117–130 [з англ.]

Пріцак О. Й. Походження Русі. – Київ: Обереги, 2003. – Т. 2. – Розділ 4. – С. 771– 928 [з англ.]

Редагування

Крим в етнополітичному вимірі. – Київ: Світогляд, 2005. – 568 с. (І. Курас, М. Панчук, В. Котигоренко, В. Войналович).

Циганкова Е.Г. Сходознавчі установи в Україні (радянський період). – Київ: Критика, 2007.

ГОРБАНЬ ТЕТЯНА ЮРІЇВНА,
доктор політичних наук, професор, науковий співробітник

(працювала в інституті у 1996 – 2012 рр.)

Книги

Еволюція ідеї національного самовизначення в українській суспільно-політичній думці кінця XIX – першої чверті XX століть. – К. : ІПіЕНД, 2010. – 381 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Національні меншини в політиці Директорії і радянської влади 1919–1920 років // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 87–114.

Крим в революційних процесах 1917–1920 рр. // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 116–169.

Етнополітична ситуація в краї у роки Першої світової війни // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 173–204.

Формування етнополітичної специфіки регіонів України. Політико-історична складова // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 73–117.

Підручники

Етнополітика та її особливості в різних періодах життя українського народу / співавтор О. С. Білявська // Історія України. Соціально-політичні аспекти. Навчальний посібник для вищих закладів освіти. – К. : НТУУ «КПІ», 2003. – С. 52– 70.

Київ міжвоєнний (1921–1941 рр.) / співавтор Ю. А. Горбань // Історія Києва: від княжої доби до сучасності. Збірник документів і матеріалів: навч. посібник. – К. : Книги – ХХІ, 2005. – С. 369–433.

Курас Іван Федорович // Діячі науки і культури України: нариси життя та діяльності. – К. : Книги – ХХІ, 2007. – С. 228–232.

Україна: останні роки під імперською владою // Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів. – Київ-Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. – С. 457–506.

Міжвоєнний період в українській історії (20–30-ті роки) // Історія України: Джерельний літопис. – К. : ДП «Дирекція ФВД», 2008. – С. 459–516.

Волобуєв Михайло Симонович. Кістяківський Богдан Олександрович. Курас Іван Федорович. Рудницький Степан Львович // Діячі науки і культури України: Нариси життя та діяльності. – Київ – Чернівці: Книги – ХХІ, 2010. – С. 103–106, 274–278, 320–323, 521–524.

Вплив відновлення національної державності України (1917–1922) на розвиток українознавства. Українознавство в умовах політики українізації / співавтор В. Ф. Солдатенко // Історія українознавства: навч. посіб. – К. : Академвидав, 2011. – С. 231–287.

Міжвоєнний період в українській історії (20–30-ті рр.) // Історія України: Джерельний літопис. 2-ге вид., виправлене й доповнене. – К. : КВІЦ, 2012. – С. 473–531.

Статті

З історії становлення українознавства. 1917–1920 рр. // Український історичний журнал. – 1994. – №5. – С. 68–73.

Етнополітичний контекст українізації. 20-ті – поч.30-х років // Сторінки історії. – № 6. – В 2 кн. – Кн. 2.,Ч.1. – К., 1994. – С. 69–77.

Українознавство як складова національно-державної політики. 1918– 1928 рр. // Історія українського народу. Тези доповідей на ІІ українській науково-практичній студентській конференції. – К., 1994. – С. 23–24.

Українознавство: концепція предмета, етапи розвитку // Трибуна. – 1996. – №3-4. – С. 34–35.

Концептуальні засади та періодизація українознавства в дослідженнях українознавців ХХ ст. // Україна, українці, українознавство у ХХ ст. в джерелах і документах: збірник наукових праць. У 2 част. – К. : НВЦ «Наша культура і наука», 1999. – Ч.1. – С. 58–66.

Етнополітика Української Центральної Ради // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 8. – С. 30–36.

Російська національна спільнота в системі міжетнічних відносин в Україні / співавтор В.Устименко // Етнічна історія народів Європи: Національні меншини. Етноархеологія: збірник наукових праць. – К. : Стилос, 1999. – С. 24–28.

Етнополітичні відносини в Україні на етапі утвердження радянської влади / співавтор Ю. А. Горбань // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 1999. – № 42. – С. 34– 38.

Етнополітичні орієнтації українців в умовах Першої світової війни / співавтор Ю. А. Горбань // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 1999. – Вип. 12. – С. 43–50.

Освітній компонент національно-культурного відродження в добу української революції / співавтор С. С. Сергієнко // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 1999. – Вип. 12. – С. 80–87.

Польська національна меншина в Україні на етапі утвердження радянської влади: етнополітичний аспект // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 1999. – Вип. 13. – С. 120–123.

Українознавство: концептуально-прикладне бачення в умовах національно-культурного відродження України / співавтор Ю. А. Горбань // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 2000. – Вип. 14. – С. 24–29.

Німецькі колонії Півдня України в добу національно-демократичної революції // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 91–116.

Прибалтійський етнічний елемент в суспільно-політичному житті України на межі 10– 20-х років ХХ століття // Етнічна історія народів Європи: збірник наукових праць. – К. : УНІСЕРВ, 2001. – Вип. 10. – С. 86–89.

Динаміка розвитку етнонаціональної структури регіонів України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 85–87.

Екологічна політика Української Центральної Ради // Українське державотворення: уроки, проблеми, перспективи: матеріали науково-практичної конференції. – Львів: ЛФ УАДУ, 2001. – В 2-х частинах. – Ч.1. – С. 81–86.

Історія України: пріоритети неупередженого пізнання / співавтор Ю. А. Горбань // Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2002. – Вип. 63–64. – С. 11–12.

Етнонаціональна структура регіонів України: динаміка розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 19. – С. 3–29.

Освітній контекст українського національно-культурного відродження 1917– 1920-х рр.: історіографія проблеми / співавтор М. В. Марчук // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 2003. – Вип.17. – С. 30–43.

До питання про творчість науковця-історика // Творчість врятує світ: матеріали 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції. – К. : Політехніка, 2003. – С. 319–320.

Крим в революційних процесах 1917–1920 рр. : історіографія проблеми // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 17–59.

Німецькі колоністи в етнополітичних координатах української влади. 1917– 1918 рр. // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 2003. – Вип. 18. – С. 10–15.

До історіографії наукової та громадської діяльності Володимира Щербини (1850 – 1936) / співавтор Т. М. Тороповська // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К., 2003. – Вип.18. – С. 47–57.

Українознавство в системі освіти національних меншин України (20-ті роки XX ст.) / співавтор М. В. Марчук // Збірник наукових праць НДІ Українознавства МОН України. – Т.2. – К., 2004. – С. 121–125.

Українська національна школа в свідомості українців в період революції 1917–1920 рр. // Збірник наукових праць НДІ Українознавства МОН України. – Т. 3. – К., 2004. – С. 167–175.

До питання політичних пріоритетів німців України в період національно-демократичної революції 1917–1920 рр. // Етнічна історія народів Європи: збірник наукових праць. Вип. 16. Німці в етнокультурному просторі України. – К.: УНІСЕРВ, 2004. – С. 43–48.

Українські національні уряди 1917–1920 рр. і Крим // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство / Збірник матеріалів семінару Київського проекту Інституту Кеннана та Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, 13–14 травня 2004 р. – К. : Стилос, 2004. – С. 49–58.

Революційні процеси 1917–1920 рр. у Криму в сучасній українській історіографії // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 13–14 травня 2004 р. – К.: Світогляд, 2004. – С. 235–246.

Економічні аспекти союзного державотворення: українські чинники (1918–1928 рр.) / співавтор Ю. А. Горбань // Часопис української історії: збірник наукових статей. – К., 2004. – Вип.1. – С. 59–64.

Етнонаціональна динаміка складу населення України (між переписами 1989 і 2001 років) // Етнополітологія в Україні: здобутки, проблеми, перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 27– 28 вересня 2003 р. – К. : Світогляд, 2004. – С. 202–211.

Етнополітична складова самостійницького кредо М. Міхновського // Сторінки історії: збірник наукових праць. – К. : НТУУ «КПІ», ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2004. – Вип. 20. – С. 27–36.

Українознавчі дослідження в системі наукових закладів України. 1918–1928 рр. // Збірник наукових праць НДІ Українознавства МОН України. – Т. 4. – К. : Поліграфічний центр «Фоліант», 2005. – С. 426–439.

Етнополітичні вектори української суспільно-політичної думки (початок ХХ століття) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. Вип. 80–81. – К., 2005. – С. 6–10.

Ідея соборності в українській суспільно-політичній думці першої чверті ХХ століття // Український історичний журнал. – 2005. – № 6. – С. 95–102.

Українці в структурі етнонаціональної ієрархії Російської імперії (ХІХ – початок ХХ ст.) // Історичний журнал. – 2005. – №6. – С. 90–97.

Українська суспільно-політична думка в роки Першої світової війни: етнополітичні пріоритети // Часопис української історії: збірник наукових статей. – К., 2005. – Вип. 3. – С. 74–80.

Мовна складова етнонаціональних відносин в Російській імперії: український вимір (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) // Збірник наукових праць НДІ Українознавства МОН України. – Т. 8. – К. : Поліграфічний центр «Фоліант», 2006. – С. 161–169.

Українці Закарпаття в роки Першої світової війни: етнополітичні аспекти // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 55–67.

Українське національне питання і російський загальнодемократичний рух: точки перетину, лінії розходження (1900–1917 рр.) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2006. – Вип. 86. – С. 71–74.

Національні рухи в Криму у 1917–1920 рр.: у пошуках політичних орієнтирів. Утворення Курултаю // Кримські студії. – 2006. – №1–2. – С. 103–124.

Публіцистика М. Грушевського на сторінках «Украинского вестника» (етнополітичний контекст) // Часопис української історії. – К., 2007. – Вип. 6. – С. 55–60.

Національні меншини України в освітній політиці більшовиків у першій половині 20-х років ХХ ст. / співавтор М. В. Марчук //

Вісник Прикарпатського університету. Політологія. Вип. II – III. – Івано-Франківськ, 2007. – С. 167–172.

Українознавство у шкільній освіті в період гетьманату П. Скоропадського // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К. : Поліграфічний центр «Фоліант», 2007. – Т. XIV. – С. 163–172.

Мовно-культурна русифікація в етнополітичній доктрині Російської імперії (кінець XIX ст. – 1917 р.) // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2007. – Вип. 34. – С. 381–393.

Феномен «подвійної ідентичності» в оцінках української суспільно-політичної думки кінця XIX – початку XX ст. // Сучасна українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку: збірник. – К. : ІПіЕНД, 2007. – С. 178–191.

Етнонаціональні меншини України: проблеми суспільної консолідації (1900– 1917 рр.) // Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових статей. Історія. Політичні науки. Міжнародні відносини. – Вип. 325– 326. – Чернівці: Рута, 2007. – С. 39–43.

«Інородці» чи складова «єдиноруської нації»: українці в етнополітичній моделі Російської імперії (кінець XIX – початок XX століть) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2007. – Вип. 91– 93. – С. 78–82.

Українська радянська державність в 1917–1923 рр.: трансформації політичної правосуб'єктності // Гілея: науковий вісник. – К., 2008. – Вип. 11. – С. 218–227.

Українознавчий доробок Степана Рудницького в контексті ідеї національного самовизначення // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К. : Поліграфічний центр «Фоліант», 2008. – Т. XIX. – С. 162–169.

Українське національне самовизначення: зміст поняття в історичному контексті першої чверті XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 119–129.

Питання української соборності в ідейно-політичному дискурсі кінця XIX – початку XX століть // Часопис української історії. – К., 2008. – Вип. 10. – С. 106–111.

Питання української соборності в ідейно-політичному дискурсі кінця XIX – початку XX століть // Часопис української історії. – К., 2009. – Вип. 11. – С. 23–27.

Ідея національного самовизначення в українській політичній думці кінця XIX – початку XX століть // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К. : Українське агентство інформації та друку «Рада», 2009. – XXIII. – С. 303–310.

Національно-етнічна самоідентифікація українців: історична ретроспектива, сучасне бачення // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К. : Українське агентство інформації та друку «Рада», 2009. – Т. XXV. – С. 91–100.

Питання сформованості української нації у вітчизняній суспільно-політичній думці початку XX століття // Часопис української історії. – К., 2010. – Вип. 18. – С. 152–153.

Становлення українознавчих досліджень у вітчизняній науці в добу національно-демократичної революції (1917–1920) // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали VI Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 27 трав. 2011 р., м. Київ. – К. : 2011. – С. 175–177.

Формування етнополітичних особливостей Закарпаття: історична ретроспектива // Часопис української історії. – К., 2011. – Вип. 20. – С. 55–60.

Проблема формування нації та національної свідомості у поглядах українських громадсько-політичних діячів початку XX ст. // Проблеми історії України XIX – початку XX ст. Випуск XVIII. – К. : Інститут історії України, 2011. – С. 294–301.

Еволюція поглядів на проблему всеукраїнства у вітчизняній політичній думці початку XX ст. // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 47. – С. 184–190.

Проблеми персоналізації вітчизняної історії в контексті сучасного наукового дискурсу // Часопис української історії. – К., 2011. – Вип. 21. – С. 133–135.

Махновщина як відображення ідеології селянського повстанського руху в Україні (Історіографічне узагальнення проблеми) / співавтор О.М. Атоян // Гілея: науковий вісник. – 2011. – Вип. 50. – С. 258–264.

Формування української політичної нації: історико-етнополітологічний аспект проблеми // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 2 (52). – С. 91–102.

Геополітичні орієнтації українського національно-визвольного руху в умовах Першої світової війни // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2011. – Вип. 107. – С. 12–15.

Друге десятиліття незалежності України: сподівання і результати (за матеріалами соціологічних досліджень) // Українська державність: історія та сучасність: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 20-й річниці Всеукраїнського референдуму (Київ, 1–2 грудня 2011 р.). – К., 2012. – С. 30–33.

Поняття ідентичності в сучасному науковому дискурсі // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали VII Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 16 берез. 2012 р., м. Київ. – К., 2012. – С. 198–199.

Етнодемографічні зміни у південно-східних областях України в 90-х рр. XX ст. // Дні науки історичного факультету–2012: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 12 – 13 квітня 2012 р. – К., 2012. – С. 9–11.

Проблема суспільної консолідації в історіософії В'ячеслава Липинського // Ґілея: науковий вісник. – 2012. – Вип. 58. – С. 5–10.

Етнодемографічні трансформації на Сході та Півдні України в останнє десятиліття XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. Спеціальний випуск. – 2012. – С. 55–68.

«Братство тарасівців». «Єфремов Сергій Олександрович». «Зборівська угода». «Кістяківський Богдан Олександрович» // Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2012. – С. 73–74; 259–260; 267; 331.

Наддніпрянщина – Галичина: проблема національного єднання в ідейно-політичному дискурсі початку XX століття // Ґілея: науковий вісник. – 2012. – Вип. 63. – С. 34–39.

Українська незалежність: досягнення та потенціал невикористаних можливостей перших десятиліть // Часопис української історії. – К., 2012. – Вип. 24. – С. 64–68.

Робітничий рух на Донбасі у процесах суверенізації УРСР / співавтор В. Коцур // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5 (61). – С. 294–304.

Українізація // Науковий інструментарій українознавця: довідник. – К. : ННДІУВІ, 2012. – С. 328–331.

ЗІНЧЕНКО ЮРІЙ ІВАНОВИЧ,
кандидат історичних наук, доцент, провідний науковий співробітник

(*працював в інституті у 1992 – 2001 рр.)*

Книги

Кримські татари: історичний нарис. – К. : Видавництво мовами національних меншин, 1998. – 206 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Національні відносини в Україні у XX ст. Збірник документів і матеріалів. – К. : Наукова думка, 1994.

Національні меншини України та Криму періоду Другої світової війни // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – Київ. : ІПіЕНД, 2000. – С. 179–210.

Статті

Історична доля кримських татар // Відродження. – 1994. – №1.

Шовіністична суть кримськотатарської проблеми // Державність. – Львів, 1994. – С. 90–97.

Правда та вигадки про участь кримських татар у Великій Вітчизняній війні // Матеріали наукової конференції, присвяченої 50-річчю визволення України від гітлерівців. – К. : Академія МВС України, 1994.

До питання про долю кримських татар в сучасній Україні // Проблеми соборності України в XX ст. – К. : Тираж, 1994. – С. 191–197.

Шовіністична суть кримськотатарської трагедії: тези // Кримські татари: історія і сучасність. – К. : ІПіЕНД, 1995.

Національне питання в Україні і Криму до і після Другої світової війни: тези // Україна у Другій світовій війні: матеріали міжнародної конференції, присвяченої 50-річчю визволення України від гітлерівських загарбників. – К., 1995.

Кримськотатарська проблема в історичному вимірі // Український часопис прав людини. – К., 1997. – Вип. 3–4. – С. 59–64.

Етнополітичні процеси в Криму: стан та перспективи розвитку: збірник. – Сімферополь, 1999.

КАЛАКУРА ОЛЕГ ЯРОСЛАВОВИЧ,
доктор політичних наук, професор, провідний науковий співробітник

Книги

Поляки в етнополітичних процесах на землях України у XX столітті. – К. : Знання України, 2007. – 507 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Формування правового статусу національних меншин в умовах відновлення незалежності України / співавтори: М. Панчук, О. Рафальський // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 296–306.

Національні меншини в громадському та культурному житті України / співавтори: М. Панчук, О. Рафальський // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 306–320.

Етнополітичні проблеми автономної Республіки Крим / співавтори: М. Панчук, О. Рафальський // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 320–329.

Питання національних меншин в процесі міжнародного визнання України / співавтори: М. Панчук, О. Рафальський // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 341–351.

Культурно-освітня ситуація в АРК // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 476–497.

Статус Закарпаття в етнополітичній структурі та адміністративно-територіальному устрої Чехословаччини / співавтор О. Я. Красівський // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 233–260.

Національно-культурна політика Чехословацької держави та особливості конфесійного життя / співавтори: Н. І. Качан, О. Я. Красівський // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 260–284.

Українці Закарпаття на шляху національної мобілізації та міжетнічного порозуміння / співавтори: Н. І. Качан, О. Я. Красівський // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 285–305.

Поліетнічність і полікультурність українського суспільства та формування національно-державницького патріотизму / співавтор Н. Ю. Макаренко // Соціально-економічний стан України: наслідки для народу та держави: національна доповідь. – К. : НВЦ НБУВ, 2009. – С. 491–503.

Культурний контекст етнополітичної історії регіону // Донбас в етнополітичному вимірі. – К. ІПіЕНД, 2014. – С. 102–142.

Культура, освіта і мовні практики // Донбас в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 261–303.

Підручники

Історія Української культури. Навчальний посібник / співавтори: О. Є. Гомотюк, Н. І. Білик, Н. М. Юрчак. – Тернопіль, 2011. – 224 с.

Статті

Культурне життя польської діаспори в Україні в 20–30-х роках // Функціонування української культури та мови в умовах регіонів України з багатонаціональним складом населення. – Одеса, 1993. – С. 34–37.

Поляки в Україні / співавтори: Т. Єременко, Б. Чирко // Віче. – 1993. – №2. – С. 119–130.

Польська діаспора в Україні: основні етапи розвитку // Міжнаціональні відносини на Півдні України: історія і сучасність. – Запоріжжя, 1993. – Ч. 1. – С. 65–67.

Національні меншини в контексті соборності України (1917–1921 рр.) / співавтор В. І. Гусєв // Проблеми соборності України в XX столітті. – К., 1994. – С. 76–82.

Політика «радянізації» українських поляків в 20–30-ті рр. // Українська нація і етнічні меншини: перспективи інтеграції в громадянське суспільство та майбутнє Східної Європи. – К., 1994. – С. 32–35.

Пішаки у політичній грі. До питання національно-територіального районування України в 20–30-х роках /співавтор К. Бєлашова // Відродження. – 1994. – №7. – С. 72–74.

Польські адміністративні структури в Україні 20–30-х років // Історія українського народу. – К., 1994. – С. 65–66.

Польський національний район в Україні: уроки піднесення та падіння // Регіональна політика України: концептуальні засади, історія, перспективи. – К., 1995. – С. 295–298.

Етнічний чинник у репресіях проти поляків України (1919–1939 рр.) // Тези Міжнародної наукової конференції «Польський шлях до Казахстану», жовтень 1996 р. – Житомир, 1996.

І.П.Крип'якевич // Українознавство. Календар-щорічник. – К., 1997. – С. 53–55.

Польська меншина в Україні на тлі політики войовничого атеїзму 20–30-х рр. XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С. 64–70.

Радянсько-польські відносини і українська полонія (1919–1939 рр.) // Українсько-польські відносини в Галичині у XX ст. матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21 – 22 листопада 1996 р. – Івано-Франківськ, 1997. – С. 200–203.

Акт Злуки в контексті українсько-польських відносин // Українська соборність: ідея, досвід, проблеми (До 80-річчя Акту Злуки 22 січня 1919 р.): збірник. – К.: ІПіЕНД, 1999. – С. 264–270.

Питання національних меншин в процесі міжнародного визнання України / співавтор О. Рафальський // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 9. – С. 261–268.

Етнополітичні проблеми Автономної Республіки Крим / співавтор О. О. Рафальський // Исторический опыт межнационального

и межконфессионального согласия в Крыму: сборник. – Симферополь, 1999. – С. 83–92.

Культурно-духовне відродження поляків України: історичні паралелі 20-х і 90-х років ХХ ст. // Україна: ретроспектива і перспектива: збірник наукових праць. – К., 1999. – С. 111–114.

Німецька етнічна група в Україні на порозі ХХІ століття // Наукові праці Кам'янець-Подільського державно-педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 1999. – Т. 3 (5). – С. 358–365.

Польський чинник у діяльності Центральної Ради // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип.8. – С. 103–109.

Ставлення польської меншини до УНР // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: збірник статей. – К., 1999. – Вип. 5. – С. 126–135.

Архівні матеріали як джерело дослідження української полонії в 1917–1939 роках // Спеціальні галузі історичної науки: збірник на пошану Марка Якимовича Варшавчика. – К., 1999. – С. 175–180.

До етнополітичної ситуації в місті Києві напередодні президентських виборів // Молодь і вибори Президента України. – К., 1999. – С. 21–25.

Правовий статус етнічних меншин України // Етнічна історія народів Європи: зб. наук. пр. – Вип. 4. – К., 2000. – С. 109–113.

Німецькі поселення в Україні: повернення до Храму? / співавтор О.О. Рафальський // Діалог. Історія, політика, економіка. – 2000. – № 1. – С. 101–105.

Польська етнічна група в процесі становлення громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД – 2001. – Вип. 14. – С. 175–185.

Українська полонія в контексті українсько-польських відносин очима сучасної центральної та місцевої преси // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 250–258.

Новітня історіографія української полонії // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – 2001. – Вип. 54. – С. 48–52.

Об'єднання національних меншин як чинник формування громадянського суспільства в Україні: матеріали науково-прак-

тичної конференції. – Львів: ЛФ УАДУ, 2001. – Ч. 2. – С. 161–166.

Національні меншини як об'єкт етнополітичних досліджень / співавтор М. І. Панчук // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі?: збірник. – К. : ІПіЕНД, 2002. – С. 239–252.

Польський фактор у репресіях радянського тоталітаризму 20–30-х років XX століття // Міжнаціональна злагода: спільне минуле – спільне майбутнє (проблеми вшанування пам`яті жертв трагедій етносів України). – К., 2002. – С. 84–93.

Етнокультурне життя регіонів України: тенденції розвитку // Наукові записки ІПіЕНД – 2002. – Вип. 19. – С. 140–169.

Російська автономія в Україні: перший історичний досвід / співавтор Л. В. Гуцало // Діалог. Історія, політика, економіка. – 2002. – № 3. – С. 170–173.

Сучасна етнокультурна та освітня ситуація в АРК як предмет наукового дослідження // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 203–215.

Історіографія національно-територіального районування України в 20–30-х роках XX ст. / співавтор Л. В. Гуцало // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 277–292.

Культурно-освітнє відродження етносів в АРК: надбання та перспективи // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. м.Київ 14 травня 2004 р. / співавтор Л. В. Гуцало. – К., 2004. – С. 509–522.

Поляки України у повоєнний період (друга половина 40-х років XX ст.) // Історичний журнал. – 2004. – №6-7. – С. 32–41.

Поляки УРСР в добу хрущовської «відлиги» / співавтор Л. В. Гуцало // Наукові записки. Том 27. Історичні науки. – К. : Національний університет «Києво-Могилянська академія». – 2004. – С. 46–55.

Поляки України в антигітлерівському русі опору (1941–1945 рр) // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації праці України. – 2004. – № 3. – С. 152–164.

Інспірація польсько-українського міжетнічного конфлікту на завершальному етапі Другої світової війни // Над Дніпром і

Віслою. Україна і Польща в європейському вимірі – минуле і сучасність. – №2-3. – Київ–Торунь, 2003–2004. – С. 280–289.

Поляки – жертви асиміляційних процесів доби брєжнєвщини (друга половина 60-х – перша половина 80-х рр. XX ст.) // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. № 641. – Харків, 2004. – Вип. 7. – С. 137–151.

Українсько-польська дипломатія XX століття // Україна дипломатична. Науковий щорічник. Вип. 5. – К., 2005. – С. 684–709.

Поляки – сусіди українців і давні жителі на їх етнічних землях // Українознавство. – 2005. – №5. – С. 80–88.

Новий статус поляків західноукраїнських земель після їх включення до СРСР та УРСР (1939–1941) // Історичний журнал. – 2005. – №5. – С.36–49.

Поляки на землях України в лещатах імперії (1900–1917 рр.) // Пам'ять століть. – 2006. – № 5. – С. 129–140.

Польсько-українська конфронтація в умовах утворення ЗУНР та її злуки з УНР (1918–1919) // Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 6. Історичні науки. Вип. 3. – К., 2006. – С. 131–144.

Поляки на землях України: ментально-етнографічний портрет XX століття // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2005. – Вип. 30. – Кн. перша. – С. 173–185.

Гармонізація життєдіяльності польської меншини в Україні як чинник українсько-польського партнерства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 288–299.

Теоретико-методологічні засади історико-етнополітологічного дослідження польської меншини в Україні XX століття // Етнічна історія народів Європи: зб. наук. пр. Вип. 21. – К., 2006. – С. 59–64.

Польсько-українське порозуміння на тлі небезпеки більшовизму (1919–1921 рр.) // Україна дипломатична. – Вип. VII. – 2006. – С. 443–462.

Мовно-культурний розвиток сучасної польської меншини в Україні // Наукові записки ІПЕіНД. Курасівські читання. – 2007. – Вип. 34. – С. 238–253.

Відродження польського руху в Україні в умовах її унезалежнення // Університет. – 2007. – № 2. – С. 23–31.

Політика Центральної ради, Гетьманату, Директорії та ЗУНР щодо польської меншини (1917–1920 рр.) // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – Том XVI. – Київ, 2007. – С. 383–390.

Польська меншина УРСР під пресом політики тотальної русифікації та атеїзації (друга половина 60-х – перша половина 80-х рр. XX ст.) // Над Дніпром і Віслою. Україна і Польща в європейському вимірі – минуле і сучасність. – №4–5. – Торунь – Київ, 2007. – С. 183–195.

Четверті курасівські читання «Політичні конфлікти в сучасній Україні: сутність, витоки, шляхи подолання» // Історичний журнал. – 2008. – № 6. – С. 120–123.

Участь етнонаціональних меншин в євроатлантичних процесах України // Проблеми НАТО в українському державотворенні. – К. : НДІУ, 2008. – С. 47–48.

Польськість і українськість української полонії // Українознавство. – 2009. – №1. – С. 251–256.

Об'єктивні та суб'єктивні чинники конфліктності сучасних етнокультурних процесів в Україні // Історична і політична наука та суспільна практика в Україні. – К., 2009. – С. 465–474.

Роль українознавства у формуванні міжнаціональної злагоди в українському суспільстві // Українознавство. – 2009. – № 4. – С. 42–47.

Етнокультурний діалог як чинник формування міжнаціональної злагоди // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 22 (46). – С. 169–179.

Мультикультуралізм: сутність і перспективи для України // Чорноморський літопис: Науковий журнал. – Миколаїв, 2010. – Вип. 2. – С. 19–25.

Польська меншина як чинник українсько-польської співпраці на сучасному етапі // Історичний архів. – 2011. – Вип. 6. – С. 73–79.

«Волошин Августин Іванович», «Дорошенко Дмитро Іванович», «Полонізація», «Липинський В'ячеслав Казимирович», «Свободи політичні» // Політична енциклопедія. – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 119–120, 228, 400–401, 598–599, 644.

Культурно-освітні проблеми національних меншин Донбасу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 2 (52). – С. 217–234.

Роль українознавства у формуванні міжнаціональної злагоди в українському суспільстві // Фундатор сучасного українознавства: збірник матеріалів і наукових праць. На пошану 80-річчя Петра Кононенка. – К., 2011. – С. 68–71.

«Національна меншина», «Національна політика», «Полікультурність в Україні», «Етнополітологія» // Науковий інструментарій українознавця. Довідник. – К.: ННДІУВІ, 2012. – С. 243–245, 245–247, 272–274, 184–185.

Мовні практики і етнічна ідентичність населення Донбасу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5 (61). – С. 32–44.

Задоволення культурно-освітніх потреб громадян як засіб запобігання етнокультурних конфліктів // Міжкультурний діалог в поліетнічній Донецькій області: здобутки та перспективи. – Маріуполь : Новий світ, 2013. – С. 37 – 49.

Полікультурний вимір історичної пам'яті України // Національна та історична пам'ять. Політика пам'яті у культурному просторі: зб. наук. праць. – Випуск 8. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. – С. 70–79.

Культурні виміри етнополітичної історії Донбасу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 130–150.

Регіональні етнокультурні ідентичності України: Донбас // З любов'ю до народів: збірник на пошану В. І. Наулка. – К., 2013. – С. 144–153.

Депортації українців і поляків під виглядом «обміну населенням» (до 70-річчя Люблінської угоди) // Історичний архів. Наукові студії: збірник наукових праць. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – Вип. 13. – С. 39–49.

«Місцевий прикордонний рух», «Прикордоння» (концепція прикордоння), «Регіон транскордонний», «Репатріант», «Україно-фоб», «Місцевий прикордонний рух» // Новітня політична лексика (неологізми, оказіоналізми та інші новотвори) : навч. енциклопед. словник-довідник. – Львів : Новий Світ-2000, 2015. – С. 231, 313, 331–332, 338, 397–398, 174.

«Прикордоння» (концепція прикордоння), «Регіон транскордонний», «Репатріант», «Українофоб» // Сучасна політична

лексика: навч. енциклопед. словник-довідник. – Львів : Новий Світ-2000, 2015. – С. 229, 242, 246, 294–295.

Полонія Галичини в суспільно-політичних процесах сучасної України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2014. – Вип. 4-5 (72–73). – С. 117–134.

Радянізація етнокультурного життя Галичини (1940-ві – 1980-ті рр.) // Регіональна політика: законодавче регулювання та практична реалізація. – К., 2015.

Рецензії

Етносоціум України у часовому і просторовому вимірах. Рецензія на навчальний посібник С. А.Макарчука «Етнічна Істрія України». – К. : Знання, 2008. – 471 с. / співавтор Я. С. Калакура. // Українознавство. – 2008. – № 3. – С. 194–196.

Енциклопедія сучасної полонії: погляд політолога. Рецензія на монографію С. Рудницького «Суспільно-політичні інтереси поляків незалежної України». – Житомир, 2014. – 622 с.) // Dziennik Kijowski [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: // www.dk.com.ua/post.php?id=2988

КОВАЧ ЛЕСЯ ЛЕОНІДІВНА,
кандидат історичних наук, науковий співробітник

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Етнонаціональний вимір демографічної ситуації та соціально-економічного розвитку // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 526–554.

Специфіка етнокультурних та етноконфесійних процесів // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 620–633.

Зміни в мовному середовищі і освіті // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 291–318.

Етнічні особливості зайнятості і соціально-професійної стратифікації населення // Донбас в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 221–261.

Статті

Соціально-економічна складова етнополітичних процесів на Закарпатті після здобуття Україною державної незалежності // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання – 2005–2006. – Вип. 30. – Кн. 1. – С. 211–220.

Динаміка етнічного складу населення Закарпатської області за матеріалами переписів 1989 та 2001 років // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 276–288.

Система освіти національних меншин Закарпаття: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2007. – Вип. 34. – С. 254–265.

Українсько-польське транскордонне співробітництво: тенденції та проблеми розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2007. – Вип. 36. – С.229–239.

Влада і суспільство в сучасній Україні: механізми взаємодії. – К. : Знання України, 2007. – С. 229–240.

Особливості соціального розвитку Закарпаття в незалежній Україні // Соціальна історія: науковий збірник. – К. : Логос. – С. 77–85.

Особливості політичного розвитку Закарпаття в незалежній Україні // Матеріали ІІІ Міжнародної наукової конференції «Знаки питання в історії України: регіональний вимір української історії». – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2007.

Особливості суспільно-політичного розвитку Закарпаття в незалежній Україні // Проблеми історії та історіографії України. Програма і матеріали науково-практичної конференції, присвяченої 90-річчю початку Української революції 1917–1920 рр. та 95-річчю з дня народження доктора історичних наук, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Віктора Никифоровича Котова. 18 квітня 2007 року. – К. : Логос, 2007. – С. 14–19.

Національно-культурні товариства етнічних спільнот Закарпаття в незалежній Україні // Соціальна історія: науковий збірник. – Вип. ІІІ. – К. : Логос, 2008. – С. 120–127.

Етнічний вимір професійної структури населення Закарпатської області наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. // Історичний журнал. – 2008. – №2.

Етнокультурний розвиток Закарпаття в період незалежності України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 187–201.

Національно-культурні товариства України: сучасний стан та проблеми розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 40. – С. 97–107.

Цигани Закарпаття: історія та сучасний стан культурно-освітнього розвитку // Соціальна історія: Науковий збірник. – Вип. V. – К. : Логос, 2009.

Мовний вимір міжрегіональних протиріч в сучасній Україні // Соціальна історія: науковий збірник. – Вип. VI. – К. : Логос, 2010. – С. 72–79.

Мовно-освітня ситуація в Автономній Республіці Крим: тенденції останніх років // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Вип. XXVIII. – Запоріжжя, 2010. – С. 305–309.

Міжнаціональні відносини в Україні: стан, проблеми та шляхи гармонізації // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3 (47). – С. 283–294.

Мовна ситуація та мовна політика в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 2 (46). – С. 138–158.

Мовне питання у працях зарубіжних і українських дослідників // Історичний журнал. – 2010. – №1–3. – С. 74–80.

Мовна політика України: проблеми, реалізація, перспективи // Збірник наукових праць «Політологічні студії»; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; ІПіЕНД. – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – Вип. 1. – С. 92–101.

Теоретичні виміри етносоціальних процесів у Донбасі // Соціальна історія: науковий збірник. – К. : Логос, 2011. – Вип. VII. – С. 58–65.

Етносоціальні процеси у Донбасі: теоретико-методологічні основи дослідження // Проблеми історії та історіографії України; Програма і матеріали науково-практичної конференції «День науки історичного факультету – 2011». – К. : Логос, 2011. – С. 65–66.

Теоретичні засади дослідження етносоціальних процесів у регіонах України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 2 (52). – С. 253–266.

Світовий та вітчизняний досвід мовного дискурсу // Збірник наукових праць «Політологічні студії»; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; ІПіЕНД. – Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – Вип. 2. – С. 182–192.

Етнопрофесійна структура населення Донбасу в умовах суспільно-політичної модернізації сучасної України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 246–260.

Освітній рівень етнічних груп Донбаського регіону в контексті суспільно-політичних перетворень сучасної України // Наукові записки ІПіЕНД. Спеціальний випуск. – К. : Бланк-Прес, 2012. – С. 99–111.

Конфліктний вимір етнопрофесійної структури населення Донбасу: теоретичні і прикладні аспекти // Наукові записки з української історії: збірник з наукових статей. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 28. – С. 192–198.

Освітній рівень найбільш чисельних етнічних груп населення Донбасу за результатами першого Всеукраїнського населення 2001 р. // Програма і Матеріали V міжнародної наукової конференції «Дні науки історичного факультету – 2012». – К. : Логос, 2012. – С. 37–40.

Етнопрофесійна структура населення Донбасу за результатами першого Всеукраїнського перепису населення 2001 р. // Соціальна історія: науковий збірник. – К. : Логос, 2012. – Вип. VIII. – С. 73–82.

Національно-освітня політика України: стан, проблеми та шляхи вдосконалення // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 2 (58). – С. 153–166.

Етносоціальні характеристики населення Донбасу: політичні виклики і державна політика // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. №5/6 – С. 216–238.

Греки в суспільно-політичному просторі Донецької області // Матеріали круглого столу «Міжкультурний діалог в поліетнічній

Донецькій області: здобутки та перспективи. – Маріуполь: Новий світ, 2013. – С. 103–114.

Греки Донеччини: тенденції соціальних змін // Проблеми історії та історіографії України: Програма і Матеріали науково-практичної конференції «День науки історичного факультету – 2013». – К. : ПП «КП УкрСіч», 2013. – С. 36–40.

Українсько-польське економічне співробітництво: підсумки та пріоритети // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди»: збірник наукових праць, 2013. – Вип. 28. – Том. ІІ. – С. 540–545.

Проблеми взаємодії мовної і національної ідентичностей у працях вітчизняних і зарубіжних науковців // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди»: збірник наукових праць. Педагогіка. Психологія. Філософія, 2013. – Вип. 30. – С. 664–671.

Професійна структура та рівень освіти грецького населення Донецької області // Соціальна історія: науковий збірник – К. : ПП «КП УкрСіч», 2013. – Вип. ІХ. – С. 68–78.

Етнічні спільноти Донбасу в суспільно-політичному просторі регіону // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5(67). – С. 32–53.

Національно-культурні товариства Донбасу в інституціалізації громадянського суспільства в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 6 (68). – С. 302–311.

Мова і нація: історичний аспект взаємодії // Музейний вісник. – Запоріжжя, 2013. – С. 172–179.

Представництво етнічних груп Донбаського регіону в органах державної влади в контексті реалізації державної етнонаціональної політики України // Проблеми історії та історіографії України: програма і матеріали науково-практичної конференції «День науки історичного факультету – 2014» – К. : ПП «КП УкрСІЧ», 2014. – С. 28–31.

Соціально-економічна складова етнополітичних процесів на території сучасної Галичини в працях і оцінках вітчизняних науковців // Програма і матеріали Всеукраїнської наукової конференції «П’ятнадцяті джерелознавчі читання, присвячені 70-літтю

кафедри архівознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка (4 листопада 2014 р.). – Т.1. – К. : Логос, 2014. – С. 37–40.

Національно-культурні об'єднання етнонаціональних груп Донбаського регіону у вітчизняній історіографії (кінець XX – початок XXI ст.) // Чотирнадцяті джерелознавчі читання (присвячені 170-річчю створення Київської археографічної комісії): матеріали республіканської наукової конференції 17 грудня 2013 р., м. Київ / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, кафедра архівознавства та спеціальних галузей історичної науки, Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства, Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України. – К., 2014. – С. 40–44.

Етнополітичні аспекти соціально-економічної специфіки сучасної Галичини у вітчизняній історіографії // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1. – С. 314–326.

Міграційні процеси та їх вплив на етнополітичну ситуацію в Донбаському регіоні // Соціальна історія: науковий збірник. – Вип. X. – К. : ПП «КП УкрСІЧ», 2015. – С. 43–52.

Рецензії

Україна у роки Першої світової війни 1914 – 1917: навчально-методичні поради для вивчення курсу «Історія України» для гуманітарних факультетів / автор О. Вербовий. – К. : Логос. – 123 с.

КОТИГОРЕНКО ВІКТОР ОЛЕКСІЙОВИЧ,
доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник

Книги

Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт. – К. : Світогляд, 2004. – 722 с.

Кримськотатарські репатріанти: проблема соціальної адаптації. – К. : Світогляд, 2005. – 222 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Парламент України: Вибори–98 (документи, статистика, бібліографія) / за ред. І. Кураса. – К. : Парламентське видавництво, 1998. – 422 с. (співавтори: Е. Афонін, І. Воронов, І. Ганжуров, Ю. Левенець, Г. Любовець, О. Рафальський, В. Рижов, А. Фінько, Т. Яковлєва).

Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2000 році. – К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2001. – 404 с. (співавтори: І. Курас, В. Андрущенко, О. Бєлов, О. Копиленко, М. Михальченко, М. Слюсаревський, Ю. Якименко та ін.)

Держава та громадянин: виконуючи обіцянки. Звіт. 2006 р. Аналіз та рекомендації Уряду / Комісія «Блакитної стрічки» ПРООН. – К., 2006. – С. 9–22.

Національна доповідь про людський розвиток 2011 року «Україна: на шляху до соціального залучення» / Програма розвитку ООН в Україні; Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України; ІПіЕНД; Український центр соціальних реформ. – К., 2011. – 123 с. (Англомовне видання: National Human Development Report 2011 – Ukraine: Towards Social Inclusion / United Nations Development Programme in Ukraine; M.V. Ptukha Institute for Demography and Social Studies of National Academy of Sciences of Ukraine; I.F. Kuras Institute of Political and Ethnic Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine; Ukrainian Center for Social Reforms. – Kyiv, 2011. – 123 p.

Региональный доклад о человеческом развитии: «От трансформации – к обществу для всех» / Региональное бюро Программы развития ООН по странам Европы и СНГ. – Братислава, 2011. – 112 с. (Англомовне видання: Regional Human Development Report: Beyond transition Towards Inclusive Societies / United Nations Development Programme: Regional Bureau for Europe and CIS. – Bratislava, 2011. – 112 p.

Політика інтеграції українського суспільства в контексті викликів та загроз подій на Донбасі національна доповідь. – К. : НАН України, 2015. – 363 с.

Проблеми державотворення у програмах нових політичних партій та Конституції України // Громадські об’єднання: їх роль

у суспільно-політичному і соціально-економічному житті України. – К. : ІПіЕНД, Національний аграрний університет, 1997. – С. 55–84.

Передвиборна агітація політичних партій, виборчих блоків партій / співавтори: О. Нельга, З. Шарікова // Парламент України: вибори-98: інформ.-аналіт. видання. Частина 1 / Центральна виборча комісія. – К., 1998. – С. 487–493, 499–507.

Передвиборна агітація в одномандатних виборчих округах / співавтори: О. Нельга, З. Шарікова, Т. Забара // Парламент України: вибори-98: інформ.-аналіт. видання. Частина 2 / Центральна виборча комісія. – К., 1998. – С. 331–344.

Національні меншини України в контексті національної політики 1945 – 1991 років // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 210–243, 275–295.

Правова легітимація тоталітаризму // Політична історія України. XX століття. У 6 томах. – Т. 6. – К. : Генеза, 2003. – С. 245–286.

Зміни в етнічній та етномовній ідентифікації населення України: порівняльний аналіз кількісних показників // Міжнаціональні відносини і національні меншини в Україні: стан і перспективи. – К., 2004. – С. 272–287.

Економічні і правові проблеми соціальної адаптації й інтеграції кримськотатарських репатріантів // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 438–497.

QUO VADIS, Україно (2004 – 2007) // Україна: політична історія. XX – початок XXI ст. – К. : Парламентське вид-во, 2007. – С. 991–1012.

Закарпаття в складі Української РСР // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 378–419, 480–525, 648–652.

Ризики альтернативних версій мовної політики в Україні // Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом. – К. : ІПіЕНД, 2008. – С. 281–298.

Теоретико-методологічні засади дослідження етнополітичних процесів в Україні та їх регіональної специфіки // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 7–71.

Україна багатонаціональна після Другої світової війни (1945 – 1991) // Національне питання в Україні XX – початку XXI ст.: історичні нариси / НАН України. Інститут історії України. – К. : Ніка-Центр, 2012. – С. 459–514.

Україна незалежна. Етнонаціональні відносини в суверенній Україні // Національне питання в Україні XX – початку XXI ст.: історичні нариси / НАН України. Інститут історії України. – К. : Ніка-Центр, 2012. – С. 534–547.

Вступ // Донбас в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 7–24.

Післямова // Донбас в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 536–570.

Брошури

Західно-Українська Народна Республіка: формування державності і території / співавтор О. Дубрава. – Харків: Олімп, 1995. – 20 с.

Громадські організації: їх роль в суспільно-політичному житті України довідково-статистичний матеріал. – К. : ІПіЕНД, Національний аграрний університет, 1997. – С. 29–31.

Сучасна політична ситуація в Україні: між Сходом і Заходом: збірник матеріалів семінару ІПіЕНД та Київського проекту Інституту Кеннана, 5 липня 2001 р. – К.: Стилос, 2001. – С. 25–29.

Пропозиції вчених НАН України і виконкому Запорізької міської ради щодо трансформації повноважень органів місцевого самоврядування для забезпечення належної якості життя населення / співавтори: В. М. Геєць, Є. Г. Карташов, Е. М. Лібанова та ін. – К. : Світогляд, 2005. – 26 с.

Рекомендації для місцевих адміністрацій Донецької області «Оптимізація етнонаціональної та гендерної політики в контексті формування громадянського суспільства України» / співавтор А. Дегтеренко / Маріупольський державний університет, ІПіЕНД, ГО «Маріупольський гендерний центр». – Маріуполь: Новий світ, 2012. – 19 с.

Статті

Про цивілізаційне дослідження етнонаціональних процесів // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 1. – С. 65–79.

Національні аспекти десталінізації режиму / співавтор М. Панчук // Початок десталінізації в Україні (до 40-річчя закритої доповіді М.Хрущова на XX з'їзді КПРС). Матеріали «круглого столу» в Інституті історії України НАН України (26 лютого 1996 року). – К., 1997. – С. 54–66.

Український народ і держава в етноцивілізаційному вимірі // Демократія і державність в Україні: проблеми гармонізації: збірник / ІПіЕНД, Національний університет ім. Тараса Шевченка, Фонд Фрідріха Еберта. – К., 1997. – С. 17–22.

Національні меншини України і державна незалежність / співавтор М. Панчук // Незалежність України: історичні витоки та перспективи / Інститут історії України НАН України. – К., 1997. – С. 172–184.

«Атрибуція джерела», «Датування джерела», «Достовірність джерела», «Критика аналітична», «Критика логічна», «Критика синтетична», «Критика фактична», «Мотиви спонукальні створення джерела», «Повнота джерела», «Справжність джерела», «Текст джерела основний» // Джерелознавство історії України. – К. : Київський університет ім. Тараса Шевченка, Інститут української археографії та джерелознавства, 1998. – С. 15, 22, 43, 52, 52 – 53, 53 – 54, 54, 59, 64, 70, 72.

Використання засобів масової інформації у передвиборній агітації // Україна. Вибори – 98: Досвід. Проблеми. Перспективи: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (доповіді, виступи, рекомендації) / Центральна виборча комісія. – К., 1999. – С. 135–138.

Кліометрія – «вимірювання історії» // Спеціальні галузі історичної науки: збірник на пошану Марка Якимовича Варшавчика. – К., 1999. – С. 47–53.

Этнический состав населения Украины: динамика 1959–1988 годов // Родина / Российский исторический иллюстрированный журнал / Россия и Украина. Специальный выпуск. – Москва, 1999. – № 8. – С. 135.

Динаміка етнічного складу населення України повоєнних років. Факти без коментарів // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 9. – С. 180–182.

Виборчий марафон з бар'єрами // Політика і культура. – К., 2000. – № 41. – С. 6 – 8.

До концепції Закону про вибори народних депутатів: хто і як обиратиме парламент? // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 11. – С. 56–65.

Німецька національна меншина в сучасній Україні / співавтор А. Кудряченко // Діалог. – К., 2000. – №1. – С. 162–163.

До питання про методику дослідження етнічних конфліктів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 12. – С. 95–102.

«Кримський вузол» як варіант тристороннього конфлікту: Київ – Сімферополь – ОКНР у пошуках компромісу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 13. – С. 270–281.

Мовний конфлікт в Україні: стереотипізація взаємосприйняття // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 186–194.

Передвиборна агітація засобами масової інформації: рівні можливості чи рівні умови? // Роль та місце засобів масової інформації у виборчому процесі: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (доповіді, виступи, рекомендації), 27 жовтня 2000 року / Центральна виборча комісія. – К., 2000. – С. 50–54.

Компроміс у міжетнічних взаєминах: пошук правової формули в сучасній Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 180–188.

Вплив зовнішньополітичних чинників на етнополітичну ситуацію в Україні // Людина і політика. – К., 2001. – № 4 (16). – С. 10–28.

Етнічні цінності у міжетнічних конфліктах // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 16. – С. 243–262.

Етнічний конфлікт: наукове і політичне бачення // Нова політика. – К., 2001. – №5 (37). – С. 47–50.

Матеріальні ресурси як об'єкт етногрупових домагань // Українське державотворення: уроки, проблеми, перспективи: матеріали науково-практичної конференції 22 листопада 2001 року. Частина 2. / ІПіЕНД, Львівський філіал Української академії державного управління при Президентові України. – Львів, 2001. – С. 144–155.

Українська етнополітологія: становлення, теоретико-методологічні засади / співавтори: О. Майборода, Л. Нагорна, Л. Шкляр // Етнополітологія в Україні. Становлення. Що далі? : Збірник / ІПіЕНД. – К., 2002. – С. 13–84.

Статусно-рольова проблема в міжетнічних відносинах в Україні // Матеріали до української етнології. Щорічник: збірник наукових праць / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського. – К., 2002. – Вип. 2 (5). – С. 127–131.

Причинність етноконфліктів: впливи глобалізації // Політична думка. – 2002. – №1. – С. 97–113.

Етногрупові домагання матеріальних ресурсів (конфліктологічний аспект) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 18. – С. 273–287.

Проблеми територіально-адміністративного устрою України у контексті особливостей етнонаціонального розвитку регіонів / співавтор М. Панчук // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 19. – С. 192–218.

Сучасні концепції конфлікту як суспільного явища // Людина і політика. – К., 2002. – № 3 (21). – С. 75–87.

Етнополітичні аспекти модернізаційних процесів в Україні // Національна інтеграція в полікультурному суспільстві: український досвід 1991 – 2000 років : збірник / ІПіЕНД. – К., 2002. – С. 22–44.

Об'єднання етнічних меншин України в контекстах громадянського суспільства // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 20. – С. 26–45.

Теоретичні виміри етнічних контекстів суспільного конфлікту // Людина і політика. – К., 2002. – № 5 (23). – С. 21–36.

Політичні причини етноконфліктних ситуацій у спектрі кримського досвіду // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 151–167.

Формування сучасного українського законодавства у сфері етнонаціональних відносин: єдність і протилежності концептуальних засад // Наукові записки ІПіЕНД. – 2002. – Вип. 21. – С. 151–167.

Про неконституційні аспекти Закону України «Про вибори народних депутатів України» // Вибори і референдуми в Україні: законодавче забезпечення, проблеми реалізації та шляхи вдосконалення : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 13–15 листопада 2002 року (доповіді, виступи, рекомендації). – К., 2003. – С. 144–151.

Тенденції в етнічній та етномовній динаміці населення України у 1959–2001 рр. (за матеріалами переписів) // Людина і політика. – К., 2003. – № 2 (26). – С. 12–24.

Висвітлення у вітчизняній політологічній та історичній літературі сучасної кримськотатарської проблеми / співавтор М. Панчук // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 180–202.

Знання про соціальний конфлікт: абсолют чи відносність? // Політичний менеджмент. – 2003. – № 2. – С. 137–155.

Концептуальні засади правового забезпечення етнонаціональної політики Української держави Доповідь // Державна етнонаціональна політика: правовий та культурологічний аспекти в умовах Півдня України : збірник матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 2–3 жовтня 2003 р. – Запоріжжя: Обласна державна адміністрація; Сімферополь: Доля, 2003. – С. 10–6.

Національне питання у владних відносинах в СРСР після Сталіна / співавтор М. Панчук) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 24. – С. 55–70.

Становлення державного етнополітичного менеджменту в Україні // Політичний менеджмент. – 2004. – № 6 (9). – С. 48–63.

Психологічні контексти етнонаціональних відносин в Україні // Державна етнонаціональна політика: правовий та культурологічний аспекти в умовах Півдня України: збірник наукових праць VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 6 – 8 жовтня 2005 року. – Запоріжжя: Облдержадміністрація, ЗНТУ, 2005. – С. 14–19.

Етнічний склад та етномовна компетенція населення України за переписами населення 1959, 1970, 1979, 1989, 2001 та результатами соціологічних досліджень 1994 та 2001 // Енциклопедія історії України: в 5 т. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 3: Е – Й. – 2005. – С. 51–54.

Політико-правові аспекти соціальної адаптації кримськотатарських репатріантів // Історичний журнал. – 2006. – № 2. – С. 3–14; № 3. – С. 29–38.

Соціальна адаптація кримськотатарських репатріантів: контекст політичних відносин // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання – 2005. Книга перша. – 2006. – Вип. 30. – С. 55–70.

До питання про концептуальні засади етнонаціональної політики України. Проект Закону України «Про Основи державної етнонаціональної політики. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про Основи державної етнонаціональної політики» // Політичний менеджмент. – 2006. – № 4. – С. 20–43.

Проблемні питання кодифікації виборчого законодавства України // Вісник Центральної виборчої комісії. – К., 2006. – № 4 (6). – С. 50–53.

Проблемні питання кодифікації виборчого законодавства України // Вибори – 2006: Досвід. Проблеми. Перспективи: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 31 жовтня – 1 листопада 2006 року. – К. : Атіка, 2007. – С. 151–158.

Мовний аспект державної етнополітики в Україні // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник Національного інституту стратегічних досліджень. – К., 2007. – № 2 (3). – С. 137–146.

Версії державної національно-мовної політики як ризики // Історичний журнал. – 2007. – № 5(35). – С. 3–13.

Мовна і етнонаціональна політика в Україні як суспільний ризик // Наукові праці історичного факультету Запорізького державного університету. – Запоріжжя, 2007. – Вип. 21. – С. 508–511.

Післясталінський тоталітаризм в УРСР: ретроспектива процесу легітимації // Гілея: науковий вісник. – К., 2007. – №10. – С. 122 – 137; № 11. – К., 2008. – С. 154– 73.

Після Помаранчевої революції. Quo vadis, Україно? Від «революції» до зміненої Конституції // Історичний журнал. – К., 2008. – № 1. – С. 89–101.

Після Помаранчевої революції. Quo vadis, Україно? Суспільна динаміка в умовах реформованої політичної системи // Історичний журнал. – 2008. – № 2. – С. 81–94.

Після Помаранчевої революції. Quo vadis, Україно? Політичні виклики та альтернативи відповідей // Історичний журнал. – К., 2008. – № 3. – С. 68–80.

Тоталітаризм в Україні часів «розвинутого соціалізму»: механізми правової легітимації // Людина і політика. – 2008. – № 1(36). – С. 100–112; №2(37). – С. 3–19.

Щодо стратегії державної етнонаціональної політики // Стратегічні пріоритети: науково-аналітичний щоквартальний збірник Національного інституту стратегічних досліджень. – К., 2008. – № 1 (6). – С. 40–52.

Бути чи не бути етнічним конфліктам в Україні // Політичний менеджмент. – К., 2008. – № 5 (32). – С. 85–103.

Ризики для держави в контексті етнополітичних загроз соціальній стабільності // Віче. – 2008. – № 19. – С. 38–40.

Вирішити проблему соціальної адаптації депортованих можна лише комплексно // Український тиждень. – 2009. – № 8 (69). – С. 30–31.

Конфліктогенні зони політичної системи України // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – Київ–Миколаїв, 2009. – Вип. 17. – С. 15–19.

Кримськотатарський контекст соціальної інтеграції громадян України різних національностей, які проживають у Криму: виклики для держави / співавтори: Д. Батурін, А. Дегтеренко, С. Здіорук, Е. Лібанова, О.Майборода, В.Макарова, О. Позняк, Ф. Сагалаков, Т. Степико // Сучасна українська політика: аналітичні доповіді ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України. – К.: ІПіЕНД, 2009. – С. 381–447.

Етнічний аспект політичних відносин в Україні: фактори конфліктогенності: наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – Вип. XXVIII. – С. 289–293.

Етнополітика в Україні: загальне та регіональне як об'єкт і предмет наукового пізнання // Ґілея: науковий вісник. – 2010. – № 40 (№ 10). – С. 429–441.

Лексика науки як засіб осягнення етнополітичної практики // Ґілея: науковий вісник. – 2010. – № 42 (№ 12). – С. 481–493; 2011. – №43 (№ 1). – С. 454–469.

«Джемілєв Мустафа», «Конфлікт», «Конфлікт політичний», «Конфліктологія», «Курултай кримськотатарського народу», «Меджліс кримськотатарського народу», «Ризик політичний» // Політична енциклопедія.– К.: Парламентське видавництво, 2011. – С. 209, 360–361, 361–362, 362–363, 384, 435, 637–638.

Про наукові підходи і методи етнополітичних досліджень // Гілея: науковий вісник. – 2011. – №44 (№ 2). – С. 524–541.

Нація як діалектична лексема // Наукові записки ІПіЕНД. Спеціальний випуск. Збірник наукових праць на пошану Панчука М.І. – 2012. – С. 111–129.

«Етнополітика» як термін науки і суспільної практики в Україні. Етимологічний аспект // Особа в контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 321–330.

Рекомендації для місцевих адміністрацій Донецької області «Оптимізація етнонаціональної та гендерної політики в контексті формування громадянського суспільства України» / співавтор А. Дегтеренко // Матеріали круглого столу «Міжкультурний діалог в поліетнічній Донецькій області: здобутки та перспективи» / Маріупольський державний університет, ІПіЕНД, ГО «Маріупольський гендерний центр». – Маріуполь: Новий світ, 2012. – С. 8–12.

Ідеологічний проект «русского мира» і політичні переваги та уподобання населення українського Донбасу / співавтор О. Рафальський // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 53–76.

Прикордоння епох і цивілізацій: регіональна ідентичність українського Донбасу в «західному» науковому дискурсі / співавтор О. Рафальський // Гілея: науковий вісник. – 2013. – №78 (№ 11). – С. 309–315.

Сучасна українська нація: черезкризовий розвиток // Гілея: науковий вісник. – 2015. – №103 (№ 12). – С. 304–315.

КОЦУР ВІТАЛІЙ ВІКТОРОВИЧ,
кандидат політичних наук, старший науковий співробітник

Книги

Етнополітичний конфлікт у Придністров'ї у контексті українсько-молдовських міждержавних відносин. – К. : ІПіЕНД, 2013. – 272 с.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Донбас у процесах суверенізації Української РСР // Донбас в етнополітичному вимірі – К. : ІПіЕНД, 2014. – С. 143–172.

Підручники

Україна в системі міжнародної безпеки і співробітництва: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Переяслав-Хмельницький: ФОП О. М. Лукашевич, 2015. – 170 с.

Брошури

Україна в системі міжнародної безпеки і співробітництва: модульно-контролюючі завдання для самостійного вивчення дисципліни. – Переяслав-Хмельницький: ФОП О. М. Лукашевич, 2015. – 60 с.

Міжнародне право: модульно-контролюючі завдання для самостійного вивчення дисципліни. – Переяслав-Хмельницький: ФОП О. М. Лукашевич, 2015. – 60 с.

Статті

Джерела та історіографія етнополітичної ситуації в Придністров'ї як чинники міждержавних відносин України і Молдови // Наукові записки з української історії. Збірник наукових статей Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – Вип. 27. – С. 209–217.

Етнополітичний конфлікт у Придністров'ї: українсько-молдовські взаємини у гуманітарній сфері // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011 – Вип. 6 (56). – С. 421–433.

Забезпечення Миру в Придністров'ї: плани, цілі та взаємодія України, Росії, Молдови, ОБСЄ // Ґілея: науковий вісник. – 2011. – №45. – С. 646–654.

Концептуально-теоретичні засади дослідження етнополітичних конфліктів // Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – К. : Видавництво Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 5. – С. 160–168.

Прикордонна місія ЄС «EUBAM»: українсько-молдовська міждержавна взаємодія // Наукові записки з української історії. Збірник наукових статей Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – Вип. 28. – С. 224–230.

Роль прикордонної місії ЄС «EUBAM» у підтриманні безпеки життєдіяльності на прикордонній ділянці міждержавного кордону України і Молдови // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» : збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2011. – Вип. 23. – С. 371–379.

Джерела етнополітичної ситуації в Придністров'ї як чинник у міждержавних відносинах України і Молдови // Наукові записки ІПіЕНД. Спеціальний випуск. – 2012. – С. 151–169.

Терористична загроза у сучасному соціумі: практики застереження (на прикладі Російської Федерації) // Наукові записки з української історії. Збірник наукових статей Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 29. – С. 358–363.

Етнополітична специфіка Донбасу та її відображення в англомовній історіографії // Ґілея: науковий вісник. – 2012. – №62. – С. 541–546.

Актуальні проблеми міжнародної безпеки в навчальних програмах вищої школи України / співавтор L.O. Siguencia // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» : збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 27. – С. 362–366.

Особливості вивчення міжнародної безпеки у вищій школі України / співавтор Л. М. Домбровська // Materials of the VI International research and practice conference «Development of modern science and technics», 1–3 November 2012, V2 // Scientific journal «Aspect». – Donetsk: «Tsyfrovaya tipografia» Ltd, 2012. – P. 69–72.

Роль робітничого руху на Донбасі у процесах суверенізації УРСР. Кінець 80-х – поч. 90-х рр. XX ст. / співавтор Л. М. Домбровська // Materials of the eighth International research and practice conference «Scientific and technical progress of the XXI century», 15-17 December 2012 // Scientific journal «Aspect». – Donetsk: «Tsyfrovaya tipografia» Ltd, 2012. – P. 120–124.

Етнополітична ситуація на теренах Південно-Східної України / співавтор Л. М. Домбровська // Суспільні науки: історія, сучасний стан та перспективи дослідження: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 14–15 грудня 2012 року). – Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2012. – С. 128–130.

Вірмени в етнополітичному просторі України 1991–2012 рр. : правова, культурна, громадська та релігійна самобутність / співавтор Л. М. Домбровська // Наукові записки з української історії. Збірник наукових статей Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 32. – С. 199–205.

Робітничий рух на Донбасі у процесах суверенізації УРСР / співавтор Т. Ю. Горбань // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5 (61). – С. 294–304.

Етнополітичний вимір української національної меншини у Придністров'ї // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковоро-

ди»: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 28. – Т.2. – С. 520–525.

Вплив парламентських виборів на процес ротації еліти в Україні / співавтор М. М. Малишко // Україна в сучасному світовому просторі: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Переяслав-Хмельницький, 4–5 лютого 2013 року). – Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2013. – С. 163–172.

Етнічні спільноти України в сучасному політичному дискурсі // І Міждисциплінарні гуманітарні читання: програма та тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. 3 жовтня 2013 року, м. Київ. – К., 2013. – С. 83–84.

Національний та робітничий рухи на Донбасі у процесах суверенізації УРСР / співавтор Л.М. Домбровська // І Міждисциплінарні гуманітарні читання: програма та тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. 3 жовтня 2013 року, м. Київ. – К., 2013. – С. 63–64.

Національно-демократичний рух у Донбасі в кінці 80-х – на початку 90-х рр. XX ст. / співавтор Л. М. Домбровська // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 30. – С. 659–664.

Цивілізаційний вибір Луганщини наприкінці 80-х та початку 90-х рр. XX ст. / співавтор Т.Ю. Горбань // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013 – Вип. 5 (67). – С. 77–84.

International Instruments of Minority Rights Protection and Their Implementation in Ukraine: Politologic Discourse // Spheres of Culture. Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies. – Lublin, 2014. – Volume VIII. – P. 478 – 485.

«Гібридна війна» в Україні: наслідки для європейської безпеки // Безпека життєдіяльності і охорона здоров'я дітей і молоді XXI сторіччя: сучасний стан, проблеми та перспективи: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – С. 108–114.

Особливості забезпечення мовного права російської національної меншини в Україні на поч. XXI ст. // Суспільні науки: виклики і сьогодення»: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 1–2 серпня 2014 року). – Одеса: ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства», 2014. – С. 91–94.

Суспільно-політичне життя на західноукраїнських теренах початку 1990-х рр. XX ст. у поглядах вітчизняних науковців // Сучасні тенденції в історії, соціології, політології та філософії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 24–25 жовтня 2014 року). – Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2014. – С. 95–99.

Ethno-Political Conflicts within politological discource / Vitaliy Kotsur // Spheres of Culture. Journal of Philology, History, Social and Media Communication, Political Science, and Cultural Studies. – Lublin, 2014.

Молодіжний рух в Україні (друга половина 80-х рр. XX ст.) / співавтор І. Гайдаєнко // Переяславський літопис: зб. наук. статей. Вип. 6. / В. П. Коцур (голов. ред.) та ін. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – С. 99–107.

Молодіжний рух в університетах Києва наприкінці 80-х рр. XX ст. / співавтор І. Гайдаєнко // Переяславський літопис: зб. наук. статей. Вип. 6. / В. П. Коцур (голов. ред.) та ін. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – С. 107–114.

Молодіжний рух і молодіжні організації в Україні у 90-ті роки XX ст. / співавтор І. Гайдаєнко // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2014. − Вип. 32. – С. 247–260.

Державна молодіжна політика в Україні та механізми її реалізації на початку 90-х років XX ст. // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2014. − Вип. 33. – С. 240–251.

Особливості діяльності національних меншин Київщини на поч. XXI ст. // Zbiór raportów naukowych. «Najnowsze badania

naukowe. Teoria, praktyka» (30.03.2015 - 31.03.2015). – Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2015. – 92 str., С. 49–53.

Російсько-українська «гібридна» війна у вітчизняному та зарубіжному політологічному дискурсі // Безпека життєдіяльності і охорона здоров'я дітей і молоді XXI сторіччя: сучасний стан, проблеми та перспективи: збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – С. 128–141.

Політичні процеси в Галичині наприкінці 1980 – на початку 1990-х рр. // Переяславський літопис: зб. наук. статей, 2015 – Вип. 8. – С. 49–55.

Роль Галичини у процесі суверенізації УРСР наприкінці 1980-х – початку 1990-х рр. // Наукові записки з української історії. Збірник наукових статей Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. – Переяслав-Хмельницький, 2015. – Вип. 37.

Новітня політична лексика: неологізми, оказіоналізми та інші новотвори (енциклопедичний словник-довідник). – Львів: Новий Світ–2000, 2015. – С. 37, 236–237, 307, 346, 402.

КОЧАН НАТАЛІЯ ІВАНІВНА,
кандидат філософських наук, провідний науковий співробітник

Книги

Релігійна складова етнополітичних процесів сучасного Донбасу (1991–2014 рр.): структура, функціонування, особливості розвитку / співавтор В. А. Войналович // Релігійний чинник етнополітичних процесів на Донбасі: історія і сучасність. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 7–13, 136–275, 288–300.

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Формування етнокультурної специфіки Закарпатської України // Закарпаття в етнополітичному вимірі – Київ: ІПіЕНД, 2008. – С. 68– 121.

Закарпатська Україна у добу творення націй. 1848–1914 рр. // Закарпаття в етнополітичному вимірі – Київ: ІПіЕНД, 2008. – С. 122– 172.

Особливості взаємодії релігійного і етнокультурного чинників // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К. : ІПіЕНД, 2011. – С. 337–361.

Релігійний чинник у політиці націє- та державотворення // Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 4–103.

Феномен «національних церков» у суспільно-політичному житті України // Релігійний чинник у процесах націє- та державотворення: досвід сучасної України. – К. : ІПіЕНД, 2012. – С. 264–269.

Релігійна складова етнополітичних процесів: структура, функціонування, особливості розвитку // Донбас в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 304–400.

Статті

Етноконфесійні стереотипи сучасної УГКЦ: РКЦ як «польська Церква в Україні» // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 300–328.

Свобода совісті і віросповідання: українська перспектива // Християнсько-мусульманський діалог в контексті євроатлантичних прагнень України: збірник наукових матеріалів. – К. : Державний департамент релігій Міністерства юстиції України, 2006. – С. 46–51.

Питання релігії у програмах політичних партій і блоків під час виборів до Верховної Ради України 2006 року // Міжправославні відносини в Україні: характер, проблеми, тенденції розвитку. Збірник наукових матеріалів. – К. : Державний департамент у справах релігій Міністерства юстиції України, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, 2006. – С. 46–55.

Системи світської та духовної освіти: питання взаємодії та розмежування сфери компетенції // Актуальні проблеми соціальної діяльності релігійних організацій України. – К. : Державний

комітет України у справах національностей і релігій, 2006. – С. 110–117.

Формування етнонаціональної специфіки Закарпатського регіону на зламі XVII–XIX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 201–211.

Kirchenkampf. Politik und Religion in der Ukraine // Osteuropa. Glaubenssache. Kirche und Politik im Osten Europas (Berlin). – 2009. – № 6. – S. 161–168.

Політичні аспекти міжконфесійних і міжцивілізаційних відносин в Україні / співавтори: В. Войналович, М. Панчук та ін. // Сучасна українська політика: аналітичні доповіді. – К. : ІПіЕНД, 2009. – С. 242–323.

Особливості взаємодії релігійного і етнонаціонального в сучасній Україні // Державно-конфесійні відносини в Україні: відчизняний та європейський досвід: зб. наук. праць. – К. : Світ знань, 2009. – С. 51–56.

Регіональні особливості інституалізації релігійного простору України / співавтор В. Войналович // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 2 (42). – С. 76–100.

Інструменталізація релігії в суспільно-політичному просторі України / співавтори: В. Войналович, М. Панчук // Проблеми української політики: аналітичні доповіді. – К. : ІПіЕНД, 2010. – С. 386–400.

Релігійність в Україні: регіональний вимір // Політологічні студії: збірник наукових праць. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка, ІПіЕНД, 2010. – С. 197–208.

Донбас православний: формування сучасної структури, тенденції розвитку // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип 2. – С. 266–295.

Дилема сучасного українського націєтворення: деякі теоретико-методологічні аспекти проблеми // Наукові записки ІПіЕНД. Спецвипуск. – 2012. – С. 169–187.

«Антиклерикалізм», «Берестейська унія», «Гельвецій Клод А.», «Гольбах Поль А.Д.», «Гузар Любомир», «Даосизм», «Кальвін Жан», «Лютер Мартін», «Обскурантизм», «Релігія», «Рефор-

мація», «Роттердамський Еразм», «Секуляризація», «Теологія визволення», «Уніатство», «Християнство» // Політична енциклопедія – К. : Парламентське видавництво, 2011. – С. 32, 57, 131, 153–154, 165–166, 181–182, 309–310, 414, 508, 632, 637, 643–644, 658–659, 704–705, 736, 763–764.

Державотворення і релігійний чинник: український досвід // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 5 (55). – С. 310–320.

Етнополітичні аспекти формування та розвитку ісламу в Донбаському регіоні України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5. – С. 319–338.

Особливості взаємодії релігійного та етнічного в сучасній Україні // Державно-конфесійні відносини в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку. – К. : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – С. 285–300.

Релігійні організації міноритарних етнічних спільнот українського Донбасу (Донецька та Луганська області) // Матеріали круглого столу «Міжкультурний діалог в поліетнічній Донецькій області: здобутки та перспективи». – Маріуполь: Маріупольський держ. університет, ІПіЕНД, ГО Маріупольський гендерний центр, 2013. – С. 49–55.

Міноритарні релігійні організації (протестантські та етноконфесійні спільноти, новітні релігійні організації та рухи) у контексті етнополітичної специфіки українського Донбасу // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 259–286.

Солідаризуюча функція держави: український контекст // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5. – С. 165–184.

«Oh, East is East, and West is West…»: the Character of Orthodox – Greek-Catholic Discourse in Ukraine and its Regional Dimensions // Eastern Orthodoxy Encounters of Identity and Otherness. Values, Self-Reflection, Dialogue / Andrii Kravchuk, Thomas Bremer eds. – New York: Palgrave Macmillan, 2014. – P. 125–138.

Shaping Ukrainian Identity: the Churches in Socio-Political Crises and Unconventional Russian-Ukrainian War (November 2013–November 2014) // Conference: Churches in the Ukrainian Crises / Andrii Kravchuk, Thomas Bremer eds. – New York: Palgrave Macmillan, 2016.

ЛЯШЕНКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ,
кандидат історичних наук, науковий співробітник

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Етнорегіональні особливості політичної ідентичності // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості: – К., ІПіЕНД, 2011. – С. 179–210.

Електоральна поведінка: спільне і відмінне на загальнонаціональному і регіональному рівнях // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К., ІПіЕНД, 2011. – С. 210–233.

Етнонаціональний контекст політичних відносин // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 554–592.

Відновлення кримської автономії, визначення її статусу у правовому полі України // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 388–408.

Особливості сучасного етнополітичного розвитку: внутрішні і зовнішні фактори // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : Світогляд, 2005. – С. 408–438.

Формування української політичної нації: етнополітичний аспект // Українська політична нація: генеза, стан, перспективи. – К. : НІСД, 2003. – С. 238–256.

Статті

Українська політична нація: етнополітичний аспект // Наукові записки ІПіЕНД. Спеціальний випуск. – 2012. – С. 205–216.

Зведені дані як джерело дослідження етнополітичних процесів // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 2 (52). – С. 110–121.

Участь етнополітичних партій в Україні у політичному процесі: досвід і перспективи // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 46. – С. 117–138.

Социально-экономическое самочувствие граждан: украинская специфика // Интеграция в Евразии. Социологические аспекты. – Вып. 2. – М., 2008. – С. 31–51.

Русинський партикуляризм у сучасній Україні: витоки, ідеологія, прояв // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 37. – С. 211–232.

Питання автономії Закарпаття у виборчих кампаніях 1994–2006 рр. // Наукові записки ІПіЕНД. Курасівські читання. – 2007. – Вип. 36. – С.169 –178.

Влада і суспільство в сучасній Україні: механізми взаємодії. – К. : Знання України, 2007. – С. 169–178.

Федеративна держава – європейський досвід і українська перспектива // Сучасна Українська держава: історичні імперативи становлення, тенденції та проблеми розвитку: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К. : ІПіЕНД, 2007. – С. 140–161.

Участь України у процесі демілітаризації Європи (1991–1995 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 30, кн. 2. – С. 312–329.

До питання про перспективи адміністративно-територіальної реформи в Україні. Досвід автономізації Криму та Закарпаття // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 253–255.

Кримськотатарські політичні організації у виборчих кампаніях 1994–2002 рр. // Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 13–14 травня 2004 р. – К. : Світогляд. – 2004. – С. 225–234.

Кримська автономія у європейському вимірі // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка, серія «Історія». – К., 2004. – Вип. 76. – С. 157–161.

Етнополітичний розвиток Криму в умовах незалежної України. До питання про історіографію проблеми // Наукові записки ІПіЕНД. – 2003. – Вип. 23. – С. 158–179.

Встановлення зв'язків з провідними країнами Західної Європи як передумова інтеграції України у західноєвропейські та євроатлантичні структури // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – Вип. 10. – К. : Ін-т історії НАН України, 2001. – С. 127–135.

Співробітництво України із структурами ОБСЄ та Ради Європи // Етнічна історія народів Європи: збірник наукових праць. – К.: УНІСЕРВ, 2000. – Вип. 6. – С. 81–85.

Україна і НАТО: на шляху до особливих відносин // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка, серія «Історія». – К., 2000. – Вип. 47. – С. 33–38.

МАКАРЕНКО НАТАЛІЯ ЮРІЇВНА,

кандидат історичних наук
старший науковий співробітник
(працювала в інституті у 1995 – 2016 рр.)

Колективні монографії, розділи в колективних монографіях

Національні меншини в Україні на початку XX ст. / співавтор Ю. Левенець // Національні меншини України у XX столітті: політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 10–41.

Суспільно-політична ситуація, етнодемографічні та етносоціальні зміни в Криму у середині 1950-х – 1980-х рр. // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2005. – С. 329–352.

Боротьба кримських татар за повернення до Криму у 1960-х – на початку 1990-х рр. // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2005. – С. 352–369.

Національно-освітній розвиток Криму у середині 1950-х – 1980-х рр. // Крим в етнополітичному вимірі. – К. : ІПіЕНД, 2005. – С. 369–387.

Проблеми самовизначення Закарпаття: зовнішні і внутрішні чинники. 1918–1919 рр. // Закарпаття в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2008. – С. 173–204.

Формування етнополітичної специфіки регіонів України // Етнополітичні процеси в Україні: регіональні особливості. – К.: ІПіЕНД, 2011. – С. 116–179.

Динаміка етнічних змін на Донбасі у 1989–2011 рр. // Донбас в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 172–221.

Статті

Історико-демографічні аспекти проблем національних меншин в Україні на поч. XX ст. // Етнополітичні та етнокультурні проблеми України. – К., 1996. – С. 97–101.

Виховання культури національних відносин і національної свідомості молоді при вивченні політології // Проблеми національного виховання при вивченні політологічних дисциплін. – К., 1996. – С. 132–136.

Відродження української державності: проблеми історії та культури: збірник статей. – Одеса, 1996. – С. 112–115.

Національні меншини в Україні на час національно-демократичної революції в Україні: збірник статей. – Одеса, 1996. – С. 144–148.

Національні меншини в культурному житті України на поч. XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. І. – С. 57–69.

Структура населення південно-східного регіону України на початку XX ст. (історико-демографічний аспект) // Україна: ретроспектива і перспектива: збірник наукових праць. – К., 1999. – С. 52–55.

Періодична преса як джерело вивчення проблем політико-правового становища національних меншин (1917–1918) // Спеціальні галузі історичної науки: Збірник на пошану Марка Якимовича Варшавчика. – К., 1999. – С. 74–86.

Проблема політико-правового становища національних меншин в УНР (1917–1918): за матеріалами періодичної преси // Наукові записки ІПіЕНД. – 1999. – Вип. 8. – С. 80–86.

Політико-правове поле розвитку культурного життя етнічних груп в Наддніпрянській Україні на поч. XX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державно-педагогічного університету. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 1999. – Т. 3 (5). – С. 203–210.

Деякі особливості міжетнічних стосунків у Закарпатському регіоні України // Етнічна історія народів Європи: збірник наукових праць. – К., 1999. – С. 39–49.

Політико-правове поле розвитку культурного життя євреїв в кінці XIX – на початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 10. – С. 136–144.

Передумови переселення та політико-правове поле розвитку німецької етнічної групи в Україні в кінці XVIII – на початку XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2000. – Вип. 14. – С. 43–66.

Забезпечення прав національних меншин в сфері суспільно-політичного життя // Наукові записки ІПіЕНД. – 2001. – Вип. 15. – С. 207–214.

Задоволення культурних запитів національних меншин Закарпаття: концепція, практика, тенденції // Етнічна історія народів Європи. – К., 2001. – Вип. 8. – С. 100–103.

До питання про основні напрями сучасної державної етнополітики в Україні: матеріали науково-практичної конференції. – Львів: ЛФ УАДУ, 2001. – Ч. 2. – С. 139–143.

Міжнарожні змагання за Закарпаття на початку XX ст. Моделі політичного та національного устрою // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 29. – С. 134–142.

До питання про пріоритетні напрями сучасної етнополітики // Наукові записки ІПіЕНД. – 2006. – Вип. 30. – С. 167–174.

Особливості вивчення проблем національних меншин в курсі історії України // Зб. наукових праць. Інноваційні методи навчання у вишій школі. – К., 2006. – Вип. 4. – С. 256–262.

Особливості суспільно-політичних чинників євроінтеграції (в сфері захисту прав національних меншин) // Гуманітарний вісник ЗДІА. Суспільно-політичні, правові та культурні чинники євроінтеграції України. – 2006. – №7. – С. 179–184.

Етнонаціональні відмінності регіонів: проблеми формування державної етнополітики України // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 34. – С. 202–211.

Етносоціальні зміни в Криму у 1950–1980-х рр. // Соціальна історія: наук. збірник. – Вип. ІІ. – К., 2007. – С. 114–129.

До питання про особливості формування державної етнополітики України // Проблеми історії та історіографії України: матеріали наук-практ. конф. / Київський національний університет імені Т. Шевченка. – К., 2007. – С. 199–201.

Роль Верховної Ради як законодавчого інституту у процесі розвитку соціальної держави // Наукові записки ІПіЕНД. – 2007. – Вип. 36. – С. 324–329**.**

Політичні змагання за Закарпаття у 1918–1919 рр. // Знаки питання в історії України: регіональний вимір української історії: зб. матеріалів. – Ніжин, 2007. – С. 340–349.

Національно-освітній розвиток Криму у середині 50-х – 80-х рр. ХХ ст. Політика русифікації // Історичний журнал. – К., 2008. – №2. – С. 78–86.

Четверті Курасівські читання «Політичні конфлікти в сучасній Україні: сутність, витоки, шляхи подолання» // Історичний журнал. – 2008. – №6(42). – С. 390–393.

Соціально-політичні чинники державної етнополітики (др. пол. ХХ ст.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2008. – Вип. 41. – С. 176–183.

Питання про витоки регіонального виміру національноєї ідентичності в сучасній Україні // Соціальна історія: наук. збірник. – К., 2009. – Вип. 5. – С. 256–262.

Напрями державної етнополітики в Криму у 1950–1980-х рр.: причини і наслідки етносоціальних змін // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного технічного університету. – Вип. 22. – Запоріжжя, 2009. – С. 150–161.

Особливості формування і вплив регіональних ідентичностей на політичний процес в Україні // Наукові записки ІПіЕНД. – 2009. – Вип. 44. – С. 321–329.

Регіональний вимір національної ідентичності: витоки й модерні виклики (південноукраїнський формат) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 3(47). – С. 303–312.

Соціально-економічний фактор в процесі регіоналізації України // Соціальна історія: наук. збірник. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. – Вип. 5. – С. 101–114.

Національна ідентичність: особливості регіонального виміру // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 2(46). – С. 206–212.

Теоретико-методологічний інструментарій вивчення етнополітичних процесів в Україні // Зб. матеріалів Міжнародної наукової конференції «Управління процесом кадрового забезпечення інноваційного розвитку вищих навчальних закладів України» (22–23 жовтня). – К., 2010. – С. 303–306.

Історико-політичні чинники формування національної ідентичності // Історичний журнал. – К., 2010. – №1-3. – С. 49–56.

Напрями державної етнополітики в Криму у 1950–1980 рр.: причини і наслідки етносоціальних змін // Соціальна історія: наук. збірник. – К.: КНУ ім. Т.Шевченка, 2010. – Вип. 6. – С. 221–234.

Національна ідентичність: особливості формування // Збірник наукових праць. Політичні студії. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка, 2010. – Вип. 1. – С. 304–314.

Соціально-економічні чинники формування регіональної етнополітичної специфіки України у ХХ ст. // Зб. наук. праць. Політологічні студії. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет ім. І.Огієнка, 2011. – Вип. 2. – С. 404–416.

До питання методології і проблематики сучасних етнодемографічних досліджень (історіографія проблеми) // Соціальна історія: наук. збірник. – КНУ ім. Т. Шевченка. – К., 2011. – Вип. 7. – С. 321–325.

Методологічні особливості етнодемографії. Проблематика, основні напрями та результати сучасних етнодемографічних досліджень // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. 2 (52). – С. 201–213.

Сучасні соціально-демографічні тенденції на Донбасі // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 8 (58). – С. 177–186.

Методологічні особливості і проблематика сучасних етнодемографічних досліджень // Наукові записки ІПіЕНД. Спеціальний випуск. – 2012. – С. 230–239.

Основні тенденції сучасних етнодемографічних змін на Донбасі // Соціальна історія: наук. збірник. – КНУ ім.Т.Шевченка. – К., 2012. – Вип. 8. – С. 303–314.

Становлення етнодемографії як науки: історіографія питання // Проблеми історії та історіографії України // Матеріали наук-практ. конф. Київський національний університет імені Т.Шевченка. – К.: УкрСІЧ, 2012. – С. 302–305.

Формування регіональної етнополітичної специфіки України у ХХ ст. : вплив соціально-економічних чинників // Проблеми історії та історіографії України. – КНУ ім. Т. Шевченка. – К., Логос, 2013. – Вип. 9. – С. 112–129.

Сучасні демографічні тенденції в етнічній структурі України / Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу // Зб. наук. праць: педагогіка, психологія, філософія Переяслав-Хмельницького державного педагочного ун-ту ім. Г.Сковороди. – 2013. – Вип. 30. – С. 332–340.

Демографічні тенденції в етнічній структурі України (на прикладі Донецької області) // Міжкультурний діалог в полі-етнічній Донецькій обл.: здобутки та перспективи. – Маріуполь: Новий світ, 2013. – С. 180–186.

Основні чинники змін етнічної структури України наприкінці ХХ ст. (на прикладі Донбасу) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5 (67). – С. 309–318.

Особливості етносоціального розвитку етнічних груп Півдня України (кін. 18 – поч. 20 ст.) // Музейний вісник. Науково-теоретичний щорічник. – Запоріжжя, 2013. – Вип. 13/2. – С. 311–318.

Національна ідентичність: історико-політичні чинники формування (до 1914 р.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 2 (64). – С. 305–313.

Сучасні демографічні тенденції на Донбасі : матеріали міжнар.наук.-практ. конф. 17–18 грудня 2013 р. // Соціально-демографічні зрушення: чинники та перспективи. – Київ: Інститут демографії та соціальних наук України ім. М.В. Птухи, 2014. – С. 403–413.

Основні чинники змін етнічної структури України наприкінці ХХ ст. (на прикладі Донбасу) : матеріали республіканської наукової конференції // Чотирнадцяті джерелознавчі читання, присвячені 170-річчю Київської археологічної комісії, 17–18 грудня 2013, Київ. – Київ: ПП «КП» УкрСІЧ, 2014. – С. 321–329.

Чинники формування Донбасу як етнополітичного регіону України: історична ретроспектива // Соціальна історія: наук. зб. – Київ: ПП «КП» УкрСІЧ, 2015. – С. 202–210.

Етнодемографічний чинник у формуванні регіональних систем розселення (на прикладі Галичини): історіографія питання // Наукові записки ІПіЕНД. – 2015. – Вип. 1. – С. 166–176.

НІКОЛАЄЦЬ ЮРІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ,
доктор історичних наук, професор, старший науковий співробітник

Книги

Поселенська структура населення Донбасу (етнополітичний аспект динаміки): монографія. – К.: ІПіЕНД, 2012. – 188 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Моральний стан населення України під час відновлення радянської влади (1943–1945 рр.) // Україна в Другій світовій війні: погляд з XXI ст. – У 2-х кн. – Кн. 2. – К. : Наукова думка, 2011. – С. 616–630.

Політичні аспекти формування етнічної, етносоціальної і поселенської структури населення // Донбас в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 25–102.

Етнополітичний контекст мас-медійного дискурсу // Донбас в етнополітичному вимірі. – К.: ІПіЕНД, 2014. – С. 452–509.

Статті

Релігійна політика в УРСР другої половини 40-х – першої половини 60-х років XX ст. у дослідженнях вітчизняних учених // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2009. – № 1. – С. 104–109.

Боротьба з інакомисленням у роки хрущовської «відлиги» у працях українських дослідників // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2009. – № 4. – С. 130–134.

Кадрова політика М.С. Хрущова у працях українських дослідників // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – 2009. – № 5. – С. 139–142.

Українізація наприкінці XX – на початку XXI ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2010. – Вип. 2. – С. 158–169.

Святкування 300-річчя «возз'єднання» України з Росією як прояв національної політики в СРСР // Наука, релігія, суспільство. – 2010. – № 4. – С. 16–19.

Національно-культурна політика в Україні на початку XXI ст. // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. XVIII. Серія: історія. – Вінниця, 2010. – С. 179–184.

Політичні настрої селян України на початку радянсько-німецької війни (червень 1941 – липень 1942 рр.) // З архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ. – 2010. – №1. – С. 131–146.

Ідеологізація радянської культури повоєнних років у висвітленні українських вчених // Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. – Черкаси, 2010. – Вип. 192. – С. 18–26.

Історична пам'ять про роль козаків у освоєнні земель Донбасу // Наука, релігія, суспільство. – 2011. – № 2. – С. 88–91.

Вплив політики українізації початку XXI ст. на формування історичної пам'яті українського народу // Історична наука, історична пам'ять і національна свідомість модерної доби в Україні, Білорусі та Польщі. – Черкаси: Вертикаль, 2011. – С. 70–76.

Політика історичної пам'яті в Україні на початку XXI ст. // Політологічні студії: зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – Вип. 2. – С. 192–204.

Донбас в історичній пам'яті // Наукові записки ІПіЕНД. – 2011. – Вип. №2. – С. 196–217.

Донбас в історичній пам'яті XX століття // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія – Міжнародні відносини. – Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2011. – Вип. 6–7. – С. 119–125.

Демографічні процеси на Донбасі у другій половині 40-х – на початку 50-х років XX ст. // Музейний вісник. – 2011. – № 11/2. – С. 192–199.

Демографічні процеси на Донбасі у другій половині 40-х – у першій половині 80-х років XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. Спецвипуск. – 2012. – С. 265–287.

Демографічні процеси на Донбасі у другій половині 50-х – першій половині 80-х років XX ст. // Наукові записки з української історії: збірник наукових статей. – Переяслав-Хмельницький, 2012. – Вип. 28. – С. 161–168.

Етнокультурний простір та міжетнічна інтеграція в Донбасі у другій половині XX ст. // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія – Міжнародні відносини. – Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2012. – Вип. 10. – С. 388–390.

Демографічні процеси на Донбасі у другій половині 50-х – на початку 80-х рр. XX ст. // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. XX. Серія: Історія. – Вінниця, 2012. – С. 144–151.

Міжетнічна взаємодія в Донбасі у другій половині XX ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2012. – Вип. 5. – С. 4–26.

Зміни у складі населення Донбасу у 1941–1945 рр. // Гуманітарний вісник державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – 2013. – № 28. – Т. 2. – С. 567–576.

Формування поселенської структури населення Донбасу // Матеріали круглого столу «Міжкультурний діалог в поліетнічній Донецькій області: здобутки та перспективи. – Маріуполь: Новий світ, 2013. – С. 62–73.

Демографічні процеси в Донбасі у роки Другої світової війни // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія – Міжнародні відносини. – Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2013. – Вип. 11. – С. 60–70.

Демографічні процеси в Донбасі у 20–30-х роках XX ст. // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія. – Міжнародні відносини. – Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2013. – Вип. 12. – С. 23–32.

Роль мас-медіа дискурсу у формуванні регіональної ідентичності жителів Донбасу наприкінці XX – на початку XXI ст. // Наукові записки ІПіЕНД. – 2013. – Вип. 5. – С. 84–108.

Демографічні процеси в Донбасі у другій половині XIX – на початку XX ст. // Музейний вісник. – 2013. – № 2. – С. 262–270.

Політичний аспект мас-медійного дискурсу Донбасу наприкінці 80-х – у 90-х роках XX ст. // Вісник Черкаського ун-ту. Серія: історичні науки. – 2014. – № 9 (302). – Черкаси, 2014. – С. 140–145.

Роль мас-медіа Донбасу у формуванні історичної пам'яті населення регіону наприкінці XX – на початку XXI ст. // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія. – Міжнародні відносини. – Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2014. – Вип. 13. – С. 299–309.

Демографічна динаміка населення Галичини другої половини 1940-х – 1950-х років // Гуржіївські історичні читання. – 2015. – № 1. – С. 215–233.

Зміни у складі населення Галичини (друга половина 1950-х років) // Гуржіївські історичні читання. – 2014–2015. – Вип. 8–9. – С. 146–149.

Зміни у складі населення Галичини у другій половині 1940-х – початок 1950-х рр. // Вісник Черкаського ун-ту. Серія : Історичні науки. – 2015. – № 9 (342). – С. 65–69.

УСТИМЕНКО ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ,

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник

(працював в іінституті у 1995 – 2004 рр.)

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Ідеї державотворення Центральної Ради та Української держави і національні меншини // Національні меншини України у XX ст. Політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 56–79.

Національні меншини в контексті більшовицької концепції національно-державного будівництва // Національні меншини України у XX ст. Політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С. 79–87.

Статті

С. Петлюра: «...Я вірю і певний, що Україна, як держава, буде» // Віче. – 1995. – № 2.

Українська Центральна Рада. Збірник документів і матеріалів. – Т.1, 2. – К., 1996.

Проблеми державного устрою в програмах українських національних партій. (1900–1917 рр.) // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 2. – С.6 – 13.

Національно-персональна автономія: теорія, історія, практика // Наукові записки ІПіЕНД. – 1997. – Вип. 5. – С. 104 – 113.

Концепція радянської державності і її більшовицька адаптація щодо України // Українська революція і державність у 1917–1920 рр. – К., 1998.

Державний устрій. Яким вбачався він українським партіям // Віче. – 1998 – №6. – 141–154.

С. В. Петлюра про національну політику Директорії // Симон Петлюра у контексті українських національно-визвольних змагань: збірник наукових статей. – К.: Поліфаст, 1999.

Російська національна спільнота в системі міжетнічних відносин в Україні: збірник наукових статей. – К., 1999.

ЧИРКО БОГДАН ВОЛОДИМИРОВИЧ,

кандидат історичних наук, доцент, старший науковий співробітник

(працював в інституті у 1992 – 2000 рр.)

Книги

Національні меншини в Україні: 20–30-ті роки XX століття. – К. : Асоціація «Україно», 1995. – 214 с.

Колективні монографії, розділи у колективних монографіях

Система національного районування в УРСР та культурно-освітні запити національних меншин // Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С.121–138.

Національні меншини в системі соціалістичних, соціально-економічних експериментів // Національні меншини України у XX столітті : політико-правовий аспект. – К. : ІПіЕНД, 2000. – С.138–147.

Брошури

Національні меншини в Україні, 1920–30-ті роки. Історико-картографічний атлас / співавтор О. П. Печеніжська. – К. : Четверта хвиля, 1996. – 104 с.

Статті

Національні меншості на Україні у 20-х – на початку 30-х років (огляд документів ЦДАЖР УРСР) // Архіви України. – 1990. – № 1. – С. 28–33.

Німці в Україні: історія та сучасність / співавтори: М. Дмитрієнко, Д. Табачник // Віче. – 1992. – № 8 – С. 135–147.

Шкідництво різних націй. Архів України. – 1992. – № 4.

Грецьке національне районування в Україні (1920–30-ті роки) // Донбас і Приазов'я: проблеми соціального, національного і духовного розвитку: тези Міжнародної науково-практичної конференції. – К., 1993. – С. 128–130.

Поляки в Україні / співавтори: Т. Єременко, О. Калакура // Віче. – 1993. – № 2. – С. 119–130.

Національні меншини українського села в умовах колективізації / співавтор Л. П. Польовий // Український історичний журнал. – 1993. – № 4-6. – С. 64–69.

Чужа земля як рідна (роль німецьких переселенців в економічному та культурному житті України / співавтор К. Бєлашова // Відродження. – 1993. – № 3–4.

Німці в Україні. 20–30-ті рр. XX ст.: збірник документів і матеріалів. – К. : Джайя. – 1994.

Українська Еллада // Відродження. – 1994. – № 4.

Національні меншини в Україні (1920–30-ті роки) // Етнічні меншини Східної та Центральної Європи: компаративний аналіз становища та перспективи розвитку. – К., 1994.

Сталінський етноцид в Україні (20–30-ті роки) // З архівів ВУЧК – ГПУ – НКВД – КГБ. – 1994. – №2.

Німці – шкідницька нація // Всесвіт. – № 10. – 1994.

Грецька національна меншина в Україні (20–30-ті рр. XX ст.) // ІІ міжнародна наукова конференція. 22–24 лютого 1995. Україна – Греція: історія та сучасність.

Німці в Україні // Етнополітичний довідник. – К., 1996.

Німці в Україні // Відродження. – 1997. – №1. – С. 27–32.

ГАНЖУРОВ ЮРІЙ СЕМЕНОВИЧ

доктор політичних наук, професор

(працював в інституті у 1990–1994 рр.
завідувачем редакційно-видавничого відділу)

Статті

1. Преса України другої половини 50-х – початку 60-х рр. як об'єкт кліометричних досліджень в сучасному джерелознавстві // Український історичний журнал. – 1991. – № 12. – С. 39–48.

2. Преса України як джерело вивчення громадської думки // Український історичний журнал. – 1992. – № 9. – С. 13–14.

3. Преса як об'єкт контент-аналізу в політології // Політика і час. – 1992. – № 6. – С. 22.

4. Преса і політичне прогнозування // Журналіст України. – 1992. – № 9. – С. 17–18 с.

5. Республіканська преса 1956-1964 рр. як джерело вивчення політичної системи України: методика дослідження // Депонированные научные работы, 1992. – № 175 Р-92, от 07. 10. 92. – С. 3–36.

6. Суспільні відносини в Україні в часи «відлиги» у відображенні преси (досвід контент-аналізу) // Українська державність: історія і сучасність: мат-ли респуб. наук. конференції. – К.: Інститут системних досліджень Мін. освіти України, 1993. – С. 574–579.

7. Кількісні методи в історичних дослідженнях: досвід і деякі питання методики // Український історичний журнал. – 1994. – № 4. – С. 30–42.

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Наукове видання

25 РОКІВ ІНСТИТУТУ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМ. І. Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ

Літературний редактор: С. І. Носова
Комп'ютерна верстка та макетування – Н. В. Гринь

Підписано до друку 17.10.2016 р. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times. Ум. друк арк. 32,085. Обл.-вид. арк. 25,78.
Тираж 300 прим. Зам. № 1290

Видавець Інститут політичних і етнонаціональних досліджень
ім. І. Ф. Кураса НАН України; Президія НАН України
01011, м. Київ, вул. Кутузова, 8
Тел. (044) 285-65-61
www.ipiend.gov.ua, e-mail: office@ipiend.gov.ua

Виготовлювач ПП Лисенко М. М.
16600, м. Ніжин Чернігівської області, вул. Шевченка, 20
Тел.: (04631) 9-09-95; (067) 4412124
E-mail: vidavec.lisenko@gmail.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 2776 від 26.02.2007 р.